

รายงาน

การขุดแต่ง ออกแบบ และบูรณะโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ
ตำบลท่าवासูกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เสนอ

กรมศิลปากร

โดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัดบูรพคดี

รายงาน
การขุดแต่ง ออกแบบ และบูรณะโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ
ตำบลท่าวาสกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เสนอ
กรมศิลปากร

โดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัดบูรพคดี

อธิบดีกรมการจาก
อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

29 ธ.ค. 2551

คณะกรรมการ

1. นายพิทยะ ศรีวัฒนสาร	หัวหน้าคณะกรรมการ
2. นายพิรภัช ชวนะเกรียงไกร	กรรมการ
3. นายสัมพันธ์ สุขพัทธิ	กรรมการ
4. นายสมชาย สุดดีลาส	กรรมการ
5. นายทิวา เพื่อนปฐม	กรรมการ
6. นายอากาศr เกี้ยวมาศ	กรรมการ
7. นางสาวนิภาภัทร พิลา	กรรมการ

ผู้เรียบเรียง

1. นายพิทยะ ศรีวัฒนสาร
2. นายพิรภัช ชวนะเกรียงไกร
3. นายทิวา เพื่อนปฐม
4. นางสาวนิภาภัทร พิลา

ภาพถ่ายเส้น

1. นายปราโมทย์ กิ่งทัพหลวง
2. นายอากาศr เกี้ยวมาศ
3. นางสาวนิภาภัทร พิลา

คำนำ

โครงการชุดแต่ง ออกแบบเพื่อการบูรณะ และบูรณะโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ ตำบลท่า
วาสกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นโครงการในความรับผิดชอบของสำนักงาน
โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 ซึ่งอนุมัติให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดบูรพคดีเป็นผู้ดำเนินการ ด้วยงบ
ประมาณทั้งสิ้น 469,000 บาท โดยมีระยะเวลาปฏิบัติงานตั้งแต่ วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2541 ถึง 15 มกราคม
พ.ศ.2542

หจก.บูรพคดี ได้จัดทำรายงานฉบับนี้ขึ้น เพื่อรวบรวมหลักฐานต่างๆที่ได้จากการปฏิบัติงาน
อันเป็นข้อมูลสำคัญของแหล่งโบราณคดีแห่งนี้

ขอขอบพระคุณสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 ที่มอบหมายงานให้ทาง
ห้างฯ เป็นผู้ดำเนินการ รวมทั้งที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านซึ่งช่วยให้โครงการนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บูรพคดี

สารบัญ

	หน้า
บทนำ ประวัติและความสำคัญของวัดหน้าพระเมรุ	1
บทที่ 1 การดำเนินงานชุดแต่งโบราณสถาน และการขุดค้นทางโบราณคดี	
1.1 ที่ตั้ง	10
1.2 ประวัติการดำเนินงาน	11
1.3 การสำรวจสภาพปัจจุบัน	12
1.4 การวางแผนโบราณสถาน	14
1.5 เทคนิคการขุดแต่งและขุดค้น	17
1.6 การเก็บรวบรวมหลักฐานทางโบราณคดี	18
บทที่ 2 โบราณสถานภายหลังการขุดแต่ง	
2.1 สภาพโดยทั่วไปและลักษณะแผนผัง	23
2.2 ลักษณะโบราณสถานหลังการขุดแต่ง	23
2.3 เทคนิคการก่อสร้าง	30
บทที่ 3 โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่ง	31
บทที่ 4 การขุดค้นทางโบราณคดี	
4.1 ผลการขุดค้น	72
4.2 การศึกษาชั้นดิน	76
4.3 โบราณวัตถุสำคัญที่พบจากการขุดค้น	87
4.4 ปริมาณเศษกระเบื้องมุงหลังคาที่พบจากการขุดค้น	94
4.5 เศษภาชนะดินเผาที่พบจากการขุดค้น	96
ภาพถ่ายประกอบการปฏิบัติงานขุดแต่งและขุดค้น	98
บทที่ 5 การบูรณะโบราณสถาน	233
บทที่ 6 บทสรุป	269
บรรณานุกรม	275
ภาคผนวก 1 ตารางวิเคราะห์พระพุทธรูปสำริด	276
ภาคผนวก 2 ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาที่พบจากการขุดแต่ง	306
ภาคผนวก 3 ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาที่พบจากการขุดค้น	336
ภาคผนวก 4 แบบโบราณสถาน	392

สารบัญภาพถ่ายประกอบการปฏิบัติงานชุดแต่งและชุดค้น

		หน้า
ภาพถ่ายที่ 1	การสำรวจและวางผังบริเวณก่อนการชุดแต่งและชุดค้น (ฟิล์ม4/3A)	98
ภาพถ่ายที่ 2	หมุดแสดงตำแหน่งหลุมจากการวางผังหลุมครอบคลุมบริเวณปฏิบัติงาน (ฟิล์ม4/24A)	98
ภาพถ่ายที่ 3	สภาพทั่วไปบริเวณพระปรางค์ก่อนการชุดแต่ง (ฟิล์ม 5/4)	99
ภาพถ่ายที่ 4	สภาพทั่วไปบริเวณพระปรางค์ด้านทิศเหนือก่อนการชุดแต่ง (ฟิล์ม 4/7A)	99
ภาพถ่ายที่ 5	สภาพทั่วไปบริเวณพระปรางค์ด้านทิศตะวันออกก่อนการชุดแต่ง (ฟิล์ม 5/8)	100
ภาพถ่ายที่ 6	สภาพพระปรางค์ด้านที่อยู่ติดกับกำแพงแก้วพระอุโบสถ (ฟิล์ม 4/18A)	100
ภาพถ่ายที่ 7	สภาพพระปรางค์ด้านทิศตะวันตกการชุดแต่ง (ฟิล์ม 4/10A)	101
ภาพถ่ายที่ 8	สภาพพื้นที่บริเวณเจดีย์ราชทรงกลม ก่อนการชุดแต่ง (ฟิล์ม 5/5)	101
ภาพถ่ายที่ 9	สภาพก่อนการชุดแต่งของเจดีย์รายหมายเลข 2 (ฟิล์ม 2/25A)	102
ภาพถ่ายที่ 10	เศียรพระพุทธรูปปูนปั้นที่พบบนเจดีย์รายหมายเลข 2 (ฟิล์ม 12/8)	102
ภาพถ่ายที่ 11	สภาพก่อนการชุดแต่งของเจดีย์รายหมายเลข 3 (ฟิล์ม 2/26A)	103
ภาพถ่ายที่ 12	สภาพก่อนการชุดแต่งของเจดีย์รายหมายเลข 4 (ฟิล์ม 2/27A)	103
ภาพถ่ายที่ 13	สภาพก่อนการชุดแต่งบริเวณหัวมีคมุมกำแพง (ฟิล์ม 5/6)	104
ภาพถ่ายที่ 14	การปฏิบัติงานตากถางวัชพืช และเตรียมพื้นที่ก่อนการชุดแต่งบริเวณพระปรางค์ (ฟิล์ม 6/5)	104
ภาพถ่ายที่ 15	การปฏิบัติงานทางทิศตะวันออกของพระปรางค์ (ฟิล์ม 6/25)	105
ภาพถ่ายที่ 16	พบพื้นอิฐฉาบปูนทางทิศตะวันออกของพระปรางค์ (ฟิล์ม 8/10)	105
ภาพถ่ายที่ 17	พื้นอิฐฉาบปูนที่พบภายหลังการชุดแต่ง (ฟิล์ม 8/20)	106
ภาพถ่ายที่ 18	แนวต่อเนื่องของพื้นอิฐกับแนวกำแพงสมัยอยุธยา ซึ่งขนานกับพระปรางค์ด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม8/21)	106
ภาพถ่ายที่ 19	รากฐานสิ่งก่อสร้างซึ่งพบทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพระปรางค์ (ฟิล์ม 14/5A)	107
ภาพถ่ายที่ 20	การปฏิบัติงานชุดแต่งบริเวณทิศเหนือของพระปรางค์ (ฟิล์ม 6/19)	107
ภาพถ่ายที่ 21	การปฏิบัติงานชุดแต่งบริเวณทิศเหนือของพระปรางค์ (ฟิล์ม 6/24)	108
ภาพถ่ายที่ 22	บริเวณทิศเหนือของพระปรางค์ ได้พบแนวกำแพง ช่องประตู และทางเดินในสมัยอยุธยา (ฟิล์ม 6/34)	108
ภาพถ่ายที่ 23	การชุดแต่งแนวทางเดินฉาบปูนบริเวณทิศเหนือของพระปรางค์ (ฟิล์ม 8/6)	109
ภาพถ่ายที่ 24	การชุดแต่งแนวทางเดินฉาบปูนบริเวณทิศเหนือของพระปรางค์ (ฟิล์ม 8/10A)	109
ภาพถ่ายที่ 25	แนวกำแพง ช่องประตู และทางเดินในสมัยอยุธยา บริเวณทิศเหนือของพระปรางค์ (ฟิล์ม 8/15)	110
ภาพถ่ายที่ 26	การชุดแต่งแนวกำแพงไปทางทิศตะวันตกของพระปรางค์ (ฟิล์ม 9/29)	110
ภาพถ่ายที่ 27	การชุดตรวจพื้นที่บริเวณทิศใต้ของเจดีย์รายหมายเลข 2 ก่อนปฏิบัติงานชุดแต่ง (ฟิล์ม 8/26A)	111
ภาพถ่ายที่ 28	พบสิ่งก่อสร้างซึ่งถูกซ่อนทับอยู่ใต้เจดีย์รายหมายเลข 2 ซึ่งอาจเป็นวิหารขนาดเล็ก (ฟิล์ม 13/26)	111

ภาพถ่ายที่ 29	พบซากเจดีย์ฐานสี่เหลี่ยมขนาดเล็กทางทิศใต้ของเจดีย์รายหมายเลข 2 (ฟิล์ม 7/36)	112
ภาพถ่ายที่ 30	สภาพก่อนการขุดแต่งบริเวณเจดีย์รายหมายเลข 2 และ 3 (ฟิล์ม 9/12)	112
ภาพถ่ายที่ 31	การปฏิบัติงานขุดแต่งเจดีย์รายหมายเลข 3 (ฟิล์ม 8/33)	113
ภาพถ่ายที่ 32	สภาพพื้นที่ก่อนการขุดแต่งเจดีย์รายหมายเลข 4 (ฟิล์ม 8/36)	113
ภาพถ่ายที่ 33	ขณะขุดแต่งพื้นที่ทางทิศเหนือและทิศตะวันตกของเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม 13/21)	114
ภาพถ่ายที่ 34	ขณะขุดแต่งพื้นที่ทางทิศตะวันตกของเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม 8/31A)	114
ภาพถ่ายที่ 35	พื้นที่หลังการขุดแต่งระดับ 30 ซม. จากผิวดิน บริเวณเจดีย์รายหมายเลข 3 (ฟิล์ม 8/33A)	115
ภาพถ่ายที่ 36	ขณะขุดแต่งพื้นที่ทางทิศเหนือของเจดีย์รายหมายเลข 3 (ฟิล์ม 13/19)	115
ภาพถ่ายที่ 37	ขณะขุดแต่งแนวกำแพงวัด ซึ่งวางค้ำยาวขนานกับกลุ่มเจดีย์รายทางทิศตะวันตก (ฟิล์ม 12/16)	116
ภาพถ่ายที่ 38	หม้อบรรจุอิฐซึ่งพบทางทิศตะวันตกของเจดีย์รายหมายเลข 3 (ฟิล์ม 12/22)	116
ภาพถ่ายที่ 39	หม้อบรรจุอิฐ อีกหนึ่งใบซึ่งพบใกล้กันทางทิศตะวันตกของเจดีย์รายหมายเลข 3 (ฟิล์ม 12/23)	117
ภาพถ่ายที่ 40	การปฏิบัติงานขุดแต่งทางทิศตะวันออกของกลุ่มเจดีย์ราย (ฟิล์ม 9/15)	117
ภาพถ่ายที่ 41	การปฏิบัติงานขุดแต่งทางทิศตะวันออกของกลุ่มเจดีย์ราย (ฟิล์ม 8/30A)	118
ภาพถ่ายที่ 42	แนวการก่ออิฐเสริมของฐานชั้นล่างสุดทางทิศตะวันออกของเจดีย์รายหมายเลข 3 (ฟิล์ม 12/17)	118
ภาพถ่ายที่ 43	แนวกำแพงด้านหลังของวัดซึ่งอยู่ใกล้เจดีย์รายหมายเลข 4 ทางทิศเหนือ (ฟิล์ม 13/E)	119
ภาพถ่ายที่ 44	ขณะปฏิบัติงานขุดแต่งบริเวณหัวมีคุ่มกำแพง (ฟิล์ม 12/10)	119
ภาพถ่ายที่ 45	สภาพของกำแพงวัดทางทิศตะวันตก ขณะทำการลอกดินออกบางส่วน (ฟิล์ม 12/2)	120
ภาพถ่ายที่ 46	สภาพของกำแพงวัดทางทิศตะวันตก ภาพหลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 12/3)	120
ภาพถ่ายที่ 47	พบแนวกำแพงอีกแนวหนึ่งบริเวณทิศตะวันตก สันนิษฐานว่าอาจเป็นแนวกำแพงวัดเดิม (ฟิล์ม 13/22)	121
ภาพถ่ายที่ 48	สภาพแนวกำแพงทางทิศเหนือภายหลังการขุดแต่ง (ฟิล์ม 13/34)	121
ภาพถ่ายที่ 49	เทคนิคการก่ออิฐของแนวกำแพง เป็นแบบวางอิฐสั้นสลับยาว (ฟิล์ม 14/24A)	122
ภาพถ่ายที่ 50	การปฏิบัติงานขุดแต่งตามแนวกำแพงแก้วไปทางทิศตะวันตก (ฟิล์ม 15/30)	122
ภาพถ่ายที่ 51	การปฏิบัติงานขุดแต่งเพื่อตามแนวกำแพงแก้ว (ฟิล์ม 14/21A)	123
ภาพถ่ายที่ 52	พบสิ่งก่อสร้างซึ่งวางค้ำชิดกับแนวกำแพงและมีร่องรอยมุ่งไปทางทิศเหนือ (ฟิล์ม 8/26)	123
ภาพถ่ายที่ 53	การขุดแต่งตามแนวซากสิ่งก่อสร้างที่พบชิดกับแนวกำแพงแก้วสมัยอยุธยา (ฟิล์ม 15/31)	124
ภาพถ่ายที่ 54	การขุดตรวจแนวกำแพงด้านทิศตะวันตก และทิศใต้บริเวณด้านหน้าวัด (ฟิล์ม 14/17A)	124
ภาพถ่ายที่ 55	แนวกำแพงด้านทิศใต้บริเวณด้านหน้าวัด (ฟิล์ม 14/28A)	125
ภาพถ่ายที่ 56	แนวกำแพงด้านทิศใต้บริเวณด้านหน้าวัด (ฟิล์ม 14/29A)	125
ภาพถ่ายที่ 57	แนวกำแพงด้านทิศตะวันตก บริเวณด้านหน้าวัด (ฟิล์ม 14/27A)	126
ภาพถ่ายที่ 58	กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมแบบที่ 1 (ฟิล์ม 17/22)	126
ภาพถ่ายที่ 59	กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมแบบที่ 2 (ฟิล์ม 16/35)	127

ภาพถ่ายที่ 60	กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมแบบที่ 3 (ฟิล์ม 17/23)	127
ภาพถ่ายที่ 61	กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมแบบที่ 4 (ฟิล์ม 17/28)	128
ภาพถ่ายที่ 62	กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกษาแบบที่ 1 (ฟิล์ม 17/29)	128
ภาพถ่ายที่ 63	กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกษาแบบที่ 2 (ฟิล์ม 17/21)	129
ภาพถ่ายที่ 64	กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกษาแบบที่ 3 (ฟิล์ม 17/25)	129
ภาพถ่ายที่ 65	อิฐโกกลนทรงกลมซึ่งอาจใช้เป็นแกนในของเสา หรืออาจเป็นปล้องโหนดของเจดีย์ (ฟิล์ม 17/12)	130
ภาพถ่ายที่ 66	อิฐโกกลนทรงกลมซึ่งอาจใช้เป็นแกนในของเสา หรืออาจเป็นปล้องโหนดของเจดีย์ (ฟิล์ม 17/11)	130
ภาพถ่ายที่ 67	ชิ้นส่วนประติมากรรมดินเผาเนื้อแกร่งประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 21/1)	131
ภาพถ่ายที่ 68	ชิ้นส่วนประติมากรรมดินเผาเนื้อแกร่งประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 21/2)	131
ภาพถ่ายที่ 69	ชิ้นส่วนประติมากรรมดินเผาประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 17/9)	132
ภาพถ่ายที่ 70	ชิ้นส่วนท่อนแขนประติมากรรมดินเผารูปบุคคลประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 17/10)	132
ภาพถ่ายที่ 71	ชิ้นส่วนท่อนแขนประติมากรรมดินเผารูปบุคคลประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 17/7)	133
ภาพถ่ายที่ 72	ปูนปั้นรูปเทพนมประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 21/10)	133
ภาพถ่ายที่ 73	ชิ้นส่วนปูนปั้นบัวหัวเสาประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 8/18)	134
ภาพถ่ายที่ 74	ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 18/4)	134
ภาพถ่ายที่ 75	ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 18/7)	135
ภาพถ่ายที่ 76	ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 18/6)	135
ภาพถ่ายที่ 77	ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 18/3)	136
ภาพถ่ายที่ 78	ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 18/2)	136
ภาพถ่ายที่ 79	ชิ้นส่วนนพกุศลสาริด (ฟิล์ม 16/17)	137
ภาพถ่ายที่ 80	ตะปูจีน (ฟิล์ม 16/15)	137
ภาพถ่ายที่ 81	ตะปูสังฆวานร (ฟิล์ม 16/14)	138
ภาพถ่ายที่ 82	ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดทรงเครื่อง (ฟิล์ม 20/22)	138
ภาพถ่ายที่ 83	ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดไม่ทรงเครื่อง (ฟิล์ม 20/21)	139
ภาพถ่ายที่ 84	เศียรพระพุทธรูปสำริดไม่ทรงเครื่อง (ฟิล์ม 20/24)	139
ภาพถ่ายที่ 85	ชิ้นส่วนพระชัยมงคลและพระพุทธรูปสำริดไม่ทรงเครื่องปางมารวิชัย (ฟิล์ม 16/26)	140
ภาพถ่ายที่ 86	เศียรพระชัยมงคล (ฟิล์ม 20/23)	140
ภาพถ่ายที่ 87	ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด (ฟิล์ม 20/27)	141
ภาพถ่ายที่ 88	ชิ้นส่วนพระหัตถ์พระพุทธรูปสำริด (ฟิล์ม 20/25)	141
ภาพถ่ายที่ 89	ชิ้นส่วนต่างๆของพระพุทธรูปสำริด (ฟิล์ม 20/26)	142
ภาพถ่ายที่ 90	ชิ้นส่วนพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย (ฟิล์ม 17/31)	142
ภาพถ่ายที่ 91	เศียรพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย (ฟิล์ม 12/15)	143
ภาพถ่ายที่ 92	เศียรพระสาวกดินเผา (ฟิล์ม 16/29)	143

ภาพถ่ายที่ 93	เศียรพระสาวกดินเผา (ฟิล์ม 16/33)	144
ภาพถ่ายที่ 94	ขมวดพระเกศาพระพุทธรูปดินเผา (ฟิล์ม 16/36A)	144
ภาพถ่ายที่ 95	ชิ้นส่วนแกนในพระพุทธรูปบุโลหะ (ฟิล์ม 16/23)	145
ภาพถ่ายที่ 96	พระพุทธรูปหินอ่อน สภาพชำรุด (ด้านหน้า) (ฟิล์ม 19/35)	145
ภาพถ่ายที่ 97	พระพุทธรูปหินอ่อน สภาพชำรุด (ด้านหลัง) (ฟิล์ม 19/36)	146
ภาพถ่ายที่ 98	ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกว่า "พระโคนสมอ" (ฟิล์ม 16/12)	146
ภาพถ่ายที่ 99	ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกว่า "พระโคนสมอ" (ฟิล์ม 17/13)	147
ภาพถ่ายที่ 100	ลูกกระสุนดินเผา (ฟิล์ม 16/28)	147
ภาพถ่ายที่ 101	ลูกกระสุนเหล็ก (ฟิล์ม 16/27)	148
ภาพถ่ายที่ 102	เบ็ชจัน (ฟิล์ม 16/10)	148
ภาพถ่ายที่ 103	เหรียญกษาปณ์ (ฟิล์ม 17/6)	149
ภาพถ่ายที่ 104	หม้อบรรจุอิฐ พบจากหลุม N24 W6 P50 (ฟิล์ม 20/7)	149
ภาพถ่ายที่ 105	หม้อบรรจุอิฐ พบจากหลุม N24 W6 P50 (ฟิล์ม 19/36A)	150
ภาพถ่ายที่ 106	หม้อตาล พบจากหลุม N24 W6 P40 (ฟิล์ม 20/5)	150
ภาพถ่ายที่ 107	หม้อทะนง พบจากหลุม N24 W6 P29 (ฟิล์ม 20/6)	151
ภาพถ่ายที่ 108	หม้ออุ้งเงิน พบจากหลุม N24 W5 P66 (ฟิล์ม 20/15)	151
ภาพถ่ายที่ 109	ตัวอักษรพิเศษบนดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณเจดีย์ รายทรงกลม (ฟิล์ม 20/8)	152
ภาพถ่ายที่ 110	ชิ้นส่วนขามลายครามของจีน สมัยราชวงศ์ซิง (พศต. 23-24) ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณ เจดีย์รายทรงกลม (ฟิล์ม 20/14)	152
ภาพถ่ายที่ 111	ชิ้นส่วนฝาโถลายครามและลายเขียนสี สมัยราชวงศ์ซิง ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณเจดีย์ราย ทรงกลม(ฟิล์ม 20/10)	153
ภาพถ่ายที่ 112	ชิ้นส่วนฝาภาชนะลายครามและลายเขียนสี สมัยราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ซิงที่พบจากการ ขุดแต่งบริเวณเจดีย์รายทรงกลม (ฟิล์ม 20/9)	153
ภาพถ่ายที่ 113	ชิ้นส่วนเครื่องลายครามสมัยราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ซิงที่พบจากการขุดแต่งบริเวณเจดีย์ รายทรงกลม (ฟิล์ม 20/12)	154
ภาพถ่ายที่ 114	ชิ้นส่วนเครื่องถ้วยลายคราม และลายเขียนสีสมัยราชวงศ์ซิงที่พบจากการขุดแต่งบริเวณ เจดีย์รายทรงกลม (ฟิล์ม 20/11)	154
ภาพถ่ายที่ 115	ชิ้นส่วนก้นขามลายครามมีเครื่องหมายของร้านค้า และอักษรจีนแสดงค่าอวพร ขุดพบ บริเวณเจดีย์รายทรงกลม (ฟิล์ม 20/13)	155
ภาพถ่ายที่ 116	ชิ้นส่วนเครื่องถ้วยลายคราม สมัยราชวงศ์ซิงที่พบจากการขุดแต่งบริเวณพระปรางค์ (ฟิล์ม 20/16)	155
ภาพถ่ายที่ 117	ฝาเคลือบเคลือบเขียว สมัยร.หมิงตอนปลาย-ร.ซิงตอนต้น (พศต.22-23) พบจากการขุดแต่ง บริเวณพระปรางค์ (ฟิล์ม 20/17)	156
ภาพถ่ายที่ 118	ชิ้นส่วนโถและฝาโถลายครามของจีน ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณพระปรางค์ (ฟิล์ม 20/18)	156

ภาพถ่ายที่ 119	ชิ้นส่วนเครื่องถ้วยจีนลายครามและลายเขียนสี สมัย ร.หมิงปลาย-ร.ชิง (พศต. 22-24) ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณพระปรางค์ (ฟิล์ม 20/20)	157
ภาพถ่ายที่ 120	เบ้าดินเผาซึ่งทำจากกระเบื้องมุงหลังคา (ฟิล์ม 16/34)	157
ภาพถ่ายที่ 121	ชิ้นส่วนโกศดินเผา พบจากหลุม N24 W5 P78 (ฟิล์ม 16/22)	158
ภาพถ่ายที่ 122	เศียรตุ๊กตาเจ้าพราหมณ์ดินเผา (ฟิล์ม 16/31)	158
ภาพถ่ายที่ 123	หินฝนหมึก (ฟิล์ม 16/18)	159
ภาพถ่ายที่ 124	ชิ้นส่วนประติมากรรมปูนปั้น อาจเป็นพระหัตถ์ของพระพุทธรูป หรือพระสาวก ขุดพบบริเวณเจดีย์รายหมายเลข3 (ฟิล์ม 9/9)	159
ภาพถ่ายที่ 125	การวางผังหลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I / N24 W5 P65) ที่บริเวณมุมพระปรางค์ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 2/32A)	160
ภาพถ่ายที่ 126	ผิวดินระดับ 80-90 Cm.Dt (Test Pit I) (ฟิล์ม 1/21)	160
ภาพถ่ายที่ 127	ผิวดินระดับ 110-120 Cm.Dt (Test Pit I) (ฟิล์ม 1/26)	161
ภาพถ่ายที่ 128	ผิวดินระดับ 170-180 Cm.Dt (Test Pit I) (ฟิล์ม 1/29)	161
ภาพถ่ายที่ 129	ผิวดินระดับ 210-220 Cm.Dt (Test Pit I) (ฟิล์ม 1/31)	162
ภาพถ่ายที่ 130	ผิวดินระดับ 290-300 Cm.Dt (Test Pit I) (ฟิล์ม 7/1)	162
ภาพถ่ายที่ 131	การแบ่งชั้นดินหลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I) (ฟิล์ม 8/2)	163
ภาพถ่ายที่ 132	การแบ่งชั้นดินหลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I) (ฟิล์ม 8/5)	163
ภาพถ่ายที่ 133	ชิ้นส่วนประติมากรรมดินเผาเคลือบขาวขุ่นจากแหล่งเตาศรีสีชนาลัย พบที่ระดับ 180-190 Cm.Dt. (Test Pit I) (ฟิล์ม 20/28)	164
ภาพถ่ายที่ 134	หม้อดินเผาบรรจุอิฐ พบที่ระดับ 130 Cm.Dt. (Test Pit I) (ฟิล์ม 20/29)	164
ภาพถ่ายที่ 135	ชิ้นส่วนกระเบื้องมุงหลังคาเคลือบขาวขุ่นจากแหล่งเตาศรีสีชนาลัย พบที่ระดับ 160-170 Cm.Dt. (Test Pit I) (ฟิล์ม 20/30)	165
ภาพถ่ายที่ 136	ผิวดินระดับ 110-120 Cm.Dt (Test Pit II) (ฟิล์ม 10/8)	165
ภาพถ่ายที่ 137	ผิวดินระดับ 170-180 Cm.Dt (Test Pit II) (ฟิล์ม 10/12)	166
ภาพถ่ายที่ 138	ผิวดินระดับ 190-200 Cm.Dt (Test Pit II) (ฟิล์ม 10/13)	166
ภาพถ่ายที่ 139	การขยายหลุมขุดค้นออกไปทางทิศตะวันออก เพื่อตามซากสิ่งก่อสร้างที่พบในระดับ 170-180 Cm.Dt. (ฟิล์ม 10/16)	167
ภาพถ่ายที่ 140	ผิวดินระดับ 330-340 Cm.Dt (Test Pit II) (ฟิล์ม 10/21)	167
ภาพถ่ายที่ 141	การขุดค้นระดับตั้งแต่ 400 Cm.Dt. ลงไปจะพบกับระดับน้ำใต้ดิน (Test Pit II) (ฟิล์ม 10/23)	168
ภาพถ่ายที่ 142	ขณะปฏิบัติงานขุดค้นตั้งแต่ระดับ 400 Cm.Dt. ลงไป (Test Pit II) (ฟิล์ม 10/31)	168
ภาพถ่ายที่ 143	การขุดค้นที่ระดับ 550 Cm.Dt. ไม่พบร่องรอยกิจกรรมใดๆของมนุษย์ (Sterile) (Test Pit II) (ฟิล์ม 10/33)	169
ภาพถ่ายที่ 144	การแบ่งชั้นดินหลุมขุดค้นที่ 2 (Test Pit II) (ฟิล์ม 13/4)	169
ภาพถ่ายที่ 145	การแบ่งชั้นดินหลุมขุดค้นที่ 2 (Test Pit II) (ฟิล์ม 13/6)	170

ภาพถ่ายที่ 146	ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชายเคลือบขาวขุ่นจากแหล่งเตาศรีสีชนาลัย พบที่ระดับ 290-300 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/31)	170
ภาพถ่ายที่ 147	ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาบ้านบางปูนมีร่องรอยการขัดผ่นจนเรียบ อาจใช้เป็นหินลับ พบที่ระดับ 370-380 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/32)	171
ภาพถ่ายที่ 148	ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน พบที่ระดับ 80-90 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/33)	171
ภาพถ่ายที่ 149	ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาแบบPorcelain ซึ่งเป็นเครื่องถ้วยจีน พบที่ในระดับต่างๆ (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/33)	172
ภาพถ่ายที่ 150	ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาแบบPorcelain ซึ่งเป็นเครื่องถ้วยจีน พบที่ในระดับต่างๆ (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/35)	172
ภาพถ่ายที่ 151	ชิ้นส่วนฝาโถลายครามสมัยราชวงศ์ซิง (พศต.23-24) พบที่ระดับ 140-150 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/36A)	173
ภาพถ่ายที่ 152	ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบที่ระดับ 490-510 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/32)	173
ภาพถ่ายที่ 153	ชิ้นส่วนไหขนาดใหญ่จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบที่ระดับ 490-510 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/35)	174
ภาพถ่ายที่ 154	ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย แหล่งเตาศรีสีชนาลัย และ แหล่งเตาเวียงคานาม ที่พบในระดับต่างๆ (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/14)	174
ภาพถ่ายที่ 155	ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา ที่พบในระดับต่างๆ (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/16)	175
ภาพถ่ายที่ 156	ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา ที่พบในระดับต่างๆ (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/19)	175
ภาพถ่ายที่ 157	ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา ที่พบในระดับต่างๆ (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/17)	176
ภาพถ่ายที่ 158	ชิ้นส่วนกระดูกสัตว์ ขุดพบที่ระดับ420-430 และ 470-490 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/36)	176

สารบัญภาพถ่ายประกอบการบูรณะโบราณสถาน

		หน้า
ภาพถ่ายที่1	สภาพก่อนการบูรณะเจดีย์หมายเลข 2 (ฟิล์ม23/14)	235
ภาพถ่ายที่2	การก่ออิฐเสริมฐานล่างด้านทิศใต้ และตะวันตก ของเจดีย์หมายเลข2 (ฟิล์ม23/26)	235
ภาพถ่ายที่3	การก่ออิฐเสริมฐานล่างด้านทิศตะวันออก ของเจดีย์หมายเลข2 (ฟิล์ม23/27)	236
ภาพถ่ายที่4	การวางคานคอนกรีตเสริมเหล็กค้ำด้านทิศเหนือที่ฐานเชิงชั้นล่างเจดีย์หมายเลข2 (ฟิล์ม23/30)	236
ภาพถ่ายที่5	ทำการก่ออิฐตามหลักฐานเดิม เพื่อปิดแนวเทคานคอนกรีต (ฟิล์ม23/34)	237
ภาพถ่ายที่6	ทำการก่ออิฐลดหลั่นตามชั้นอิฐเดิมของเจดีย์หมายเลข2 ที่เหลืออยู่ แบบรักษาสภาพ (ฟิล์ม23/29)	237
ภาพถ่ายที่7	ทำการก่ออิฐลดหลั่นตามชั้นอิฐเดิมของเจดีย์หมายเลข2 ที่เหลืออยู่ แบบรักษาสภาพ (ฟิล์ม23/35)	238
ภาพถ่ายที่8	การก่ออิฐลดหลั่นบริเวณบัวลูกแก้วของเจดีย์หมายเลข2 ตามแนวอิฐเดิมที่เหลืออยู่ แบบรักษาสภาพ (ฟิล์ม22/0)	238
ภาพถ่ายที่9	สภาพองค์เจดีย์หมายเลข2 ทางด้านทิศใต้ และทิศตะวันออกภายหลังการก่ออิฐเพื่อรักษาสภาพ (ฟิล์ม22/4)	239
ภาพถ่ายที่10	สภาพองค์เจดีย์หมายเลข2 ทางด้านทิศใต้ และทิศตะวันตกภายหลังการก่ออิฐเพื่อรักษาสภาพ (ฟิล์ม22/32)	239
ภาพถ่ายที่11	สภาพก่อนการบูรณะเจดีย์หมายเลข 3 ด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม23/10)	240
ภาพถ่ายที่12	การก่ออิฐเสริมฐานล่างเจดีย์หมายเลข 3 ด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม23/18)	240
ภาพถ่ายที่13	คานคอนกรีตเสริมเหล็กซึ่งวางไว้บนชั้นฐานสิบสองเหลี่ยมรอบเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม23/22)	241
ภาพถ่ายที่14	การวางคานคอนกรีตเสริมเหล็ก ซ่อนไว้ในฐานเชิงกลมของเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม23/31)	241
ภาพถ่ายที่15	ทำการเทพูนทับคานคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อให้การก่ออิฐใหม่เชื่อมประสานกับอิฐเก่าอย่างมั่นคง แข็งแรง ของเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม23/32)	242
ภาพถ่ายที่16	การก่อแท่นฐานรูปเคารพ (?) รอบเจดีย์หมายเลข 3 บนชั้นฐานสิบสองเหลี่ยม ตามหลักฐานเดิม (ฟิล์ม23/33)	242
ภาพถ่ายที่17	คานคอนกรีตเสริมเหล็กแนวตั้งทั้งหมด 12 ตัว ซึ่งวางไว้รอบชั้นฐานบัวของเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม23/36)	243
ภาพถ่ายที่18	การก่ออิฐรอบฐานบัวลูกแก้วปิดทับแนวคาน ของเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม22/1)	243
ภาพถ่ายที่19	คานคอนกรีตเสริมเหล็กอีกแห่งที่ชั้นบัวลูกแก้ว ซึ่งวางรัดรอบเจดีย์หมายเลข3 (ฟิล์ม22/2)	244
ภาพถ่ายที่20	การเทพูนปิดคานคอนกรีตเสริมเหล็กที่ชั้นบัวลูกแก้ว รอบเจดีย์หมายเลข3 (ฟิล์ม22/5)	244
ภาพถ่ายที่21	ทำการตั้งนั่งร้านเพื่อบูรณะองค์เจดีย์ (ฟิล์ม22/8)	245
ภาพถ่ายที่22	การก่อบูรณะบริเวณบัวปากกระฆังของเจดีย์หมายเลข3 แบบรักษาสภาพ (ฟิล์ม22/9)	245
ภาพถ่ายที่23	สภาพก่อนการบูรณะเจดีย์หมายเลข4 ด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม23/4)	246
ภาพถ่ายที่24	การก่อเสริมฐานแปดเหลี่ยมชั้นล่างของเจดีย์หมายเลข4 (ฟิล์ม23/7)	246
ภาพถ่ายที่25	การวางคานคอนกรีตเสริมเหล็กซ่อนในฐานเชิงชั้นล่างของเจดีย์หมายเลข4 (ฟิล์ม23/19)	247
ภาพถ่ายที่26	การเทพูนปิดคานคอนกรีตเสริมเหล็กรอบเจดีย์หมายเลข4 (ฟิล์ม23/21)	247
ภาพถ่ายที่27	ทำการขึ้นนั่งร้านรอบองค์เจดีย์ เพื่อบูรณะชั้นมาลัยลูกแก้ว (ฟิล์ม22/18)	248

ภาพถ่ายที่28	การก่อบูรณะมาลัยลูกแก้ว ตามชั้นอิฐเค็มที่เหลืออยู่ด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม22/20)	248
ภาพถ่ายที่29	การก่อมาลัยลูกแก้วใหม่ ทางด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม22/34)	249
ภาพถ่ายที่30	การไถ่ระดับชั้นอิฐขณะก่อบูรณะมาลัยลูกแก้วใหม่ ทางด้านทิศใต้ (ฟิล์ม22/33)	249
ภาพถ่ายที่31	สภาพฐานพระปรางค์ทางด้านทิศตะวันออกก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม22/25)	250
ภาพถ่ายที่32	สภาพฐานพระปรางค์ทางด้านทิศตะวันตกก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม22/21)	250
ภาพถ่ายที่33	การก่ออิฐเสริมส่วนฐานพระปรางค์ด้านตะวันตกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 24/4)	251
ภาพถ่ายที่34	การก่ออิฐเสริมส่วนฐานพระปรางค์ด้านตะวันตกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 24/7)	251
ภาพถ่ายที่35	การก่ออิฐเสริมส่วนฐานพระปรางค์ด้านตะวันตกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 24/6)	252
ภาพถ่ายที่36	การอัดฉิมน้ำปูนและเทคานคอนกรีตเสริมโครงสร้างที่มุมฐานพระปรางค์ ด้านตะวันตกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/17)	252
ภาพถ่ายที่37	ตำแหน่งการวางคานคอนกรีตเสริมโครงสร้างที่มุมฐานพระปรางค์ ด้านตะวันตกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/21)	253
ภาพถ่ายที่38	ก่ออิฐปิดคานคอนกรีตเสริมโครงสร้างที่มุมฐานพระปรางค์ ด้านตะวันตกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/24)	253
ภาพถ่ายที่39	ก่ออิฐปิดคานคอนกรีตเสริมโครงสร้างที่มุมฐานพระปรางค์ด้านตะวันตกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 24/27)	254
ภาพถ่ายที่40	การก่ออิฐส่วนฐานมุมพระปรางค์ด้านตะวันออกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/18)	254
ภาพถ่ายที่41	การก่ออิฐส่วนฐานมุมพระปรางค์ด้านตะวันออกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/22)	255
ภาพถ่ายที่42	การเสริมโครงสร้างคานคอนกรีต ที่ส่วนฐานมุมพระปรางค์ด้านตะวันออกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 24/31)	255
ภาพถ่ายที่43	การก่ออิฐปิดโครงสร้างคานคอนกรีต ที่ส่วนฐานมุมพระปรางค์ด้านตะวันออกเฉียงใต้ (ฟิล์ม 24/28)	256
ภาพถ่ายที่44	การอัดฉิมน้ำปูนบริเวณทางขึ้นพระปรางค์ด้านตะวันออก(ฟิล์ม 24/23)	256
ภาพถ่ายที่45	การก่ออิฐเสริมที่บันไดด้านทิศตะวันออกของพระปรางค์ตามหลักฐานเดิม (ฟิล์ม 24/36)	257
ภาพถ่ายที่46	ผูกเหล็กโครงสร้างที่ฐานหัวเม็ดมุมกำแพง (ฟิล์ม 24/1)	257
ภาพถ่ายที่47	เทคานคอนกรีตที่ฐานหัวเม็ดมุมกำแพง (ฟิล์ม 24/2)	258
ภาพถ่ายที่48	ผูกเหล็กโครงสร้างแนวค้ำเป็นแกนภายในหัวเม็ดมุมกำแพง (ฟิล์ม 24/5)	258
ภาพถ่ายที่49	ก่ออิฐปิด โครงสร้างภายในหัวเม็ดมุมกำแพง (ฟิล์ม 24/9)	259
ภาพถ่ายที่50	ก่ออิฐปิด โครงสร้างภายในหัวเม็ดมุมกำแพง (ฟิล์ม 24/8)	259
ภาพถ่ายที่51	ภาพเปรียบเทียบรูปแบบหัวเม็ดมุมกำแพงด้านหน้าวัด(ฟิล์ม 24/11)	260
ภาพถ่ายที่52	ผูกเหล็กโครงสร้างเสริมส่วนบนภายในหัวเม็ดมุมกำแพง (ฟิล์ม 24/16)	260
ภาพถ่ายที่53	เทคานคอนกรีตที่ส่วนบนภายในหัวเม็ดมุมกำแพง (ฟิล์ม 24/19)	261
ภาพถ่ายที่54	การทำความสะอาดพระปรางค์ภายหลังการบูรณะ (ฟิล์ม 24/35)	261
ภาพถ่ายที่55	การทำความสะอาดเจดีย์หมายเลข 2 ภายหลังการบูรณะ (ฟิล์ม 24/32)	262
ภาพถ่ายที่56	การทำความสะอาดเจดีย์หมายเลข 3 ภายหลังการบูรณะ (ฟิล์ม 24/30)	262

ภาพถ่ายที่57	การทำความสะอาดเจดีย์หมายเลข 3 ภายหลังการบูรณะ (ฟิล์ม 24/29)	263
ภาพถ่ายที่58	การทำความสะอาดส่วนปล้องไฉนของเจดีย์หมายเลข 4 ภายหลังการบูรณะ (ฟิล์ม 24/12)	263
ภาพถ่ายที่59	การทำความสะอาดส่วนองค์ระฆังของเจดีย์หมายเลข 4 ภายหลังการบูรณะ (ฟิล์ม 24/26)	264
ภาพถ่ายที่60	สภาพพระปรารักษ์ด้านทิศตะวันออกภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/23)	264
ภาพถ่ายที่61	สภาพพระปรารักษ์ด้านทิศเหนือภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/16)	265
ภาพถ่ายที่62	สภาพพระปรารักษ์ด้านทิศใต้ภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/22)	265
ภาพถ่ายที่63	สภาพพระปรารักษ์ด้านทิศตะวันตกภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/15)	266
ภาพถ่ายที่64	สภาพเจดีย์หมายเลข 2 ภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/21)	266
ภาพถ่ายที่65	สภาพเจดีย์หมายเลข 3 ภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/20)	267
ภาพถ่ายที่66	สภาพเจดีย์หมายเลข 4 ภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/19)	267
ภาพถ่ายที่67	สภาพหัวเม็คมุมกำแพงภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/17)	268
ภาพถ่ายที่68	สภาพหัวเม็คมุมกำแพงภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/18)	268

สารบัญภาพลายเส้น

	หน้า
<u>โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่ง</u>	
ภาพลายเส้นที่ 1	177
ภาพลายเส้นที่ 2	178
ภาพลายเส้นที่ 3	179
ภาพลายเส้นที่ 4	180
ภาพลายเส้นที่ 5	180
ภาพลายเส้นที่ 6	181
ภาพลายเส้นที่ 7	181
ภาพลายเส้นที่ 8	182
ภาพลายเส้นที่ 9	183
ภาพลายเส้นที่ 10	184
ภาพลายเส้นที่ 11	184
ภาพลายเส้นที่ 12	185
ภาพลายเส้นที่ 13	185
ภาพลายเส้นที่ 14	186
ภาพลายเส้นที่ 15	186
ภาพลายเส้นที่ 16	187
ภาพลายเส้นที่ 17	187
ภาพลายเส้นที่ 18	188
ภาพลายเส้นที่ 19	188
ภาพลายเส้นที่ 20	189
ภาพลายเส้นที่ 21	190
ภาพลายเส้นที่ 22	190
ภาพลายเส้นที่ 23	191
<u>โบราณวัตถุที่พบจากหลุมขุดค้น TP.1 (N24 W6 P65)</u>	
ภาพลายเส้นที่ 24	192
ภาพลายเส้นที่ 25	193
ภาพลายเส้นที่ 26	194
ภาพลายเส้นที่ 27	194
ภาพลายเส้นที่ 28	195

ภาพลายเส้นที่ 29	ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย	195
ภาพลายเส้นที่ 30	ชิ้นส่วนกระปุกดินเผาขนาดเล็ก	195
ภาพลายเส้นที่ 31	ฝาเคลือบลายคราม จากเตาจิ้งเต๋อเจิ้น ร.หมิงตอนปลาย-ร.ชิงตอนต้น, พศต.22-23	196
ภาพลายเส้นที่ 32	ก้นชามลายคราม เป็นภาชนะแบบ exportware จากเตาจิ้งเต๋อเจิ้น ร.หมิง, พศต.21-22	196
ภาพลายเส้นที่ 33	ก้นไห เคลือบน้ำตาลดำจากแหล่งเตาสูโขทัย	197
ภาพลายเส้นที่ 34	เครื่องถ้วยจีน ลายคราม สมัยราชวงศ์ชิง พศต.23-24	197
ภาพลายเส้นที่ 35	เครื่องถ้วยจีน ลายคราม สมัยราชวงศ์ชิง	198
ภาพลายเส้นที่ 36	ปากอ่างโค้งงอ จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบจากระดับ 240-250 Cm.Dt.	198
ภาพลายเส้นที่ 37	ปากไห โค้งออก เคลือบน้ำตาลดำ พบจากระดับ 250-260 Cm.Dt.	199
ภาพลายเส้นที่ 38	ปากไห โค้งออก จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบจากระดับ 260-270 Cm.Dt.	199
ภาพลายเส้นที่ 39	ก้นไหเท้าช้าง จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบจากระดับ 260-270 Cm.Dt.	199
ภาพลายเส้นที่ 40	ปากหม้อทะนง โค้งออก ตกแต่งลวดลายกคประทักษิณที่บริเวณไหล่	200
ภาพลายเส้นที่ 41	ตัวอย่างไหล่หม้อทะนง ตกแต่งลายกคประทักษิณ พบจากระดับ 60-70 Cm.Dt.	200
ภาพลายเส้นที่ 42	ปากหม้อทะนง โค้งออก เนื้อดินสีส้ม พบจากระดับ 80-90 Cm.Dt.	200
ภาพลายเส้นที่ 43	ปากหม้อทะนง โค้งออก ตกแต่งลายขุคร่อง เนื้อดินสีส้ม	201
ภาพลายเส้นที่ 44	จุดฝาแบบหงาย ทรงสามเหลี่ยมขอม พบจากระดับ 140-150 Cm.Dt.	201
ภาพลายเส้นที่ 45	ตัวอย่างปากหม้อทะนง โค้งออก เนื้อดินสีส้ม พบจากระดับ 300-310 Cm.Dt.	201
<u>โบราณวัตถุที่พบจากหลุมขุดค้น TP.II</u>		
ภาพลายเส้นที่ 46	ก้นชามลายคราม จากแหล่งเตาจินทางใต้ สมัยราชวงศ์ชิง	202
ภาพลายเส้นที่ 47	ปากจานลายคราม จากแหล่งเตาจินทางใต้ สมัยราชวงศ์ชิง	202
ภาพลายเส้นที่ 48	ปากชามลายเขียนสี จากแหล่งเตาจิ้งเต๋อเจิ้น สมัย ร.หมิงตอนปลาย-ร.ชิงตอนต้น	203
ภาพลายเส้นที่ 49	ปากชามลายคราม เขียนลายดอกบัว จากแหล่งเตาจิ้งเต๋อเจิ้น สมัย ร.หมิง	203
ภาพลายเส้นที่ 50	ชามลายคราม เขียนลายหกลี้ม จากแหล่งเตาจินทางใต้ สมัย ร.หมิง	204
ภาพลายเส้นที่ 51	ฝาเคลือบลายคราม จากแหล่งเตาจิ้งเต๋อเจิ้น สมัย ร.หมิง	204
ภาพลายเส้นที่ 52	ฝาโถลายคราม จากแหล่งเตาจิ้งเต๋อเจิ้น สมัย ร.ชิงปลาย (รัตนโกสินทร์)	204
ภาพลายเส้นที่ 53	ปากไห โค้งออก จากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย พบในระดับ 240-250 Cm.Dt.	205
ภาพลายเส้นที่ 54	ปากชาม โค้งออก ตกแต่งลายขุคร่องใต้เคลือบเขียว จากแหล่งเตาศรีสังขนาถ	205
ภาพลายเส้นที่ 55	ก้นไหเท้าช้าง จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบในระดับ 290-300 Cm.Dt.	205
ภาพลายเส้นที่ 56	ไหล่ไห ตกแต่งลายกคประทักษิณคล้ายเมล็ดข้าวเปลือก จากแหล่งเตาบ้านบางปูน	205
ภาพลายเส้นที่ 57	ปากชาม โค้งออก ตกแต่งลายขุคร่องใต้เคลือบเขียว จากแหล่งเตาศรีสังขนาถ	206
ภาพลายเส้นที่ 58	ก้นชามลายคราม จากแหล่งเตาเวียงตาม	206

ภาพลายเส้นที่ 59	ปากไหโค้งออก เคลือบน้ำตาล จากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย	206
ภาพลายเส้นที่ 60	ไหล่ไหลายกคประทักษิ์หวี และลายกลีบดอกไม้	207
ภาพลายเส้นที่ 61	ปากชามโค้งออก ขูดร่องลายกลีบดอกไม้ได้เคลือบเขียว จากแหล่งเตาศรีสังขาลย์	207
ภาพลายเส้นที่ 62	ก้นครก จากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย พบในระดับ 380-390 Cm.Dt.	207
ภาพลายเส้นที่ 63	ปากชามโค้งเข้า จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบในระดับ 330-340 Cm.Dt.	208
ภาพลายเส้นที่ 64	ปากอ่างโค้งเข้า จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบในระดับ 390-400 Cm.Dt.	208
ภาพลายเส้นที่ 65	ไหล่ไห กคประทักษิ์ลายก้านขด จากแหล่งเตาบ้านบางปูน	208
ภาพลายเส้นที่ 66	ไหล่ไห กคประทักษิ์ลายดอกไม้สี่กลีบ จากแหล่งเตาบ้านบางปูน	209
ภาพลายเส้นที่ 67	ปากไห โค้งออก ไหล่มีสัน จากแหล่งเตาบ้านบางปูน	209
ภาพลายเส้นที่ 68	ปากไห โค้งเข้า ตกแต่งลายขูดร่องที่ไหล่ จากแหล่งเตาบ้านบางปูน	209
ภาพลายเส้นที่ 69	ไหล่ไห ตกแต่งลายปั้นแปะหู และกคประทักษิ์ใบเสมา, กลีบบัว และ ลายซี่หวี	210
ภาพลายเส้นที่ 70	ไหล่ไห ตกแต่งลายปั้นแปะหู และกคประทักษิ์รูปสี่เหลี่ยม และ ลายซี่หวี	210
ภาพลายเส้นที่ 71	ปากหม้อทะนบน โค้งออก เนื้อดินสีส้ม ตกแต่งลวดลายกคประทักษิ์	211
ภาพลายเส้นที่ 72	ฝาแบบหงาย จุกฝาทรงสามเหลี่ยมยอดมน จากแหล่งเตาพื้นเมือง	211
ภาพลายเส้นที่ 73	ปากคนโท โค้งออก เนื้อดินสีส้ม ตกแต่งลายขูดเส้น จากแหล่งเตาพื้นเมือง	211
ภาพลายเส้นที่ 74	ปากหม้อ โค้งออก เนื้อดินสีส้ม ตกแต่งลายขูดเส้น จากแหล่งเตาพื้นเมือง	212
ภาพลายเส้นที่ 75	ปากหม้อทะนบน โค้งออก เนื้อดินสีส้ม ตกแต่งลายขูดเส้น จากแหล่งเตาพื้นเมือง	212
ภาพลายเส้นที่ 76	จุกฝาทรงกลม แบบหงาย เนื้อดินสีนวล จากแหล่งเตาพื้นเมือง	213
ภาพลายเส้นที่ 77	ปากหม้อทะนบน โค้งออก เนื้อดินสีส้ม ตกแต่งลายขูดเส้นและลายกคประทักษิ์	213
ภาพลายเส้นที่ 78	ไหล่หม้อทะนบน เนื้อดินสีส้ม ตกแต่งลายขูดเส้น ลายกคจุก และกคประทักษิ์ใบเสมา	213
ภาพลายเส้นที่ 79	ปากหม้อทะนบน โค้งออก เนื้อดินสีส้ม พบในระดับ 420-430 Cm.Dt.	214
ภาพลายเส้นที่ 80	จุกฝาทรงกระบอกแบบคว่ำ เนื้อดินสีส้ม จากแหล่งเตาพื้นเมือง	214
ภาพลายเส้นที่ 81	ปากหม้อทะนบน โค้งออก เนื้อดินสีส้ม พบในระดับ 510-530 Cm.Dt.	215
ภาพลายเส้นที่ 82	ปากหม้อทะนบน โค้งออก เนื้อดินสีดำ พบในระดับ 510-530 Cm.Dt.	215
ลวดลายของเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดาที่พบในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา		216-232
(จากแหล่งโบราณคดีวัดหน้าพระเมรุ และพระราชวังหลัง)		

บทนำ

ประวัติและความสำคัญของวัดหน้าพระเมรุ

วัดหน้าพระเมรุ เป็นวัดที่มีความสำคัญวัดหนึ่งในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี โดยพิจารณาจากที่ตั้งของวัดซึ่งตั้งอยู่ตรงข้ามกับพระราชวังหลวง ทางด้านทิศเหนือมีเพียงแม่น้ำลพบุรี (คลองคูเมือง) กั้นขวาง แสดงว่า จะต้องเป็นวัดที่มีความสำคัญเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนชาวเมืองพระนครศรีอยุธยา โดยเฉพาะพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้เราอาจจะสันนิษฐานได้จากวัดที่ตั้งอยู่ใกล้ๆ กับพระราชวังหลวงด้านทิศอื่นๆ ก็ล้วนเป็นวัดใหญ่และมีความสำคัญทั้งสิ้น เช่น วัดธรรมิกราช วัดพระราม วัดวรโพธิ์ เป็นต้น วัดหน้าพระเมรุมีขนาดค่อนข้างใหญ่มีบริเวณกว้างขวาง โดยเฉพาะพระอุโบสถของวัดเป็นพระอุโบสถที่มีขนาด 7 ห้อง ยาวถึง 50 เมตร กว้าง 16 เมตร และภายในวัดยังมีโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และศิลปกรรมในพระพุทธศาสนาที่สวยงามอีกด้วย เช่น พระพุทธรูปทรงเครื่องปางมารวิชัย ที่เป็นพระประธานภายในพระอุโบสถ พระพุทธรูปศิลาเขียว ประทับนั่งห้อยพระบาทในพระวิหารน้อย และหน้าบันพระอุโบสถสลักเป็นรูปนารายณ์ทรงครุฑ เป็นต้น

ตามประวัติวัดหน้าพระเมรุนั้นวัดนี้สร้างขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแต่จากลักษณะทางสถาปัตยกรรม ของพระอุโบสถเป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนต้น คล้ายกันกับพระวิหารวัดธรรมิกราช วัดมหาธาตุ และวัดพระศรีสรรเพชญ์ คือเป็นอาคารไม่มีหน้าต่าง แต่จะเป็นช่องที่ผนังทั้งสองด้านให้แสงผ่านเข้าไปเพียงเล็กน้อยนอกจากนี้โบสถ์ของวัดหน้าพระเมรุก็เป็นโบสถ์คู่มุ เหมือนกับที่วัดพระศรีสรรเพชญ์อีกด้วย ซึ่งการทำโบสถ์คู่มุไว้ได้รับคติถ่ายทอดมาจากเมืองสุโขทัย ประมาณพุทธศตวรรษที่ 20 เมื่ออยุธยากับสุโขทัย มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อกันแล้ว จึงอาจสันนิษฐานได้ว่าวัดหน้าพระเมรุนี้สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น ระหว่างปี พ.ศ. 1917 ถึงปี 2042

ชื่อวัดหน้าพระเมรุมาปรากฏในเอกสารพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์ ในปี พ.ศ. 2106 ในรัชสมัยของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ เมื่อพระเจ้าบุเรงนองยกกองทัพมาล้อมกรุงศรีอยุธยา และมีการทำสัญญาสงบศึกระหว่างกัน ข้อความในพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์ กล่าวไว้ดังนี้ “ ศักราช 925 กุนศก (พ.ศ. 2106) พระเจ้าหงสาหนีพัตรยกพลลงมาในเดือน 12 นั้น ครั้นถึงวันอาทิตย์แรม 5 ค่ำ เดือน 2 พระเจ้าหงสาได้เมืองพิษณุโลก ครั้นนั้นเมืองพิษณุโลกข้าวแพง 3 สัปดาห์หน่อหนึ่งคนทั้งปวงเกิดทรพิษตายมากแล้วพระเจ้าหงสาจึงได้เมืองฝ้ายเหนือทั้งปวง แล้วจึงยกพลลงมายังกรุงพระนครศรีอยุธยา ครั้นนั้นฝ้ายกรุงพระมหานครศรีอยุธยาออกเป็นพระราชไมตรีและสมเด็จพระมหากษัตริย์เจ้าทั้งสองฝ่าย เสด็จมาทำสัตยาธิษฐานหลั่งน้ำพิไฉตทุก ตำบลวัดพระเมรุ แล้วจึง พระเจ้าหงสาขอเอาสมเด็จพระเจ้าลูกเธอพระรามศวรเจ้า และช้างเผือก 4 ช้าง ไปเมืองหงสา”¹

¹ คลังวิทยา. คำให้การชาวกรุงเก่า คำให้การขุนหลวงหาวัด และพระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์. (กรุงเทพฯ. 2515). หน้า 459.

ดังนั้นวัดหน้าพระเมรุจึงมีอยู่แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2106 เป็นอย่างน้อย ต่อมาจึงมีปรากฏชื่อวัดหน้าพระเมรุ อีกครั้งในปี พ.ศ. 2303 เมื่อพม่ายกกองทัพมาล้อมกรุงศรีอยุธยาในรัชสมัยของพระเจ้าเอกทัศน์พระมหากษัตริย์ องค์สุดท้ายของกรุงศรีอยุธยา พม่าได้เอาปืนใหญ่มาตั้งที่วัดหน้าพระเมรุ พระเจ้าอะลองพญาทรงมาบัญชาการ กองทัพเองแต่ในขณะที่ยิงปืนใหญ่ออกไปนั้นปืนใหญ่เกิดแตกต้ององค์พระเจ้าอะลองพญาบาดเจ็บ ประชวรหนัก รุ่งขึ้นจึงเสด็จยกทัพกลับ แต่ระหว่างเดินทางไปยังไม้พันเมืองตาก พระเจ้าอะลองพญา ก็สิ้นพระชนม์ การศึกสงคราม ระหว่างกรุงศรีอยุธยากับพม่าจึงระงับไปได้ระยะหนึ่ง¹

ในทางการปกครองสมัยกรุงศรีอยุธยา วัดหน้าพระเมรุถูกกล่าวถึงใน พระธรรมนุญ กฎหมายตรา สามดวง โดยกฎหมายกำหนดให้จําเลยคดีต่างๆที่เป็นข้า “วัดพระเมรุ” ต้องไปรับการพิจารณาตัดสินคดีจากกรมวัง กล่าวคือ พระธรรมนุญในกฎหมายตราสามดวง ซึ่งตราขึ้น ในรัชสมัยสมเด็จพระเอกาทศรถ (ศักราชศกัมศศุ 1544) กำหนดคบทลงโทษเกี่ยวกับคดีคำทอ ล้วงเกินทางเพศ กู้หนี้ยืมสิน ถักทรัพย์ ผัวเมียหย่าร้าง มรดก บุกรุกที่ดิน นื้อ โกง ทำร้ายถึงสาหัสหมิ่นประมาทเป็นตระทรวงแพ่ง ถ้าจําเลยเป็นสนมใน คือในกรมพระเจ้าลูกเธอ พระเจ้าหลานเธอ อันหากกรมมิได้และกรมผ่านใน กรมแสงใน กรมแสงนอก กรมคลังใน กรมคลังวิเลิศ สิบสองพระกํานันซ้าย-ขวา คาบเกษซ้าย-ขวา ครัวเข้าดั้นแลกรมสนมพลเรือนซ้าย-ขวา กรมรักษองค์ซ้าย-ขวา กรมตำรวจในซ้าย-ขวา กรมสารภากรใน และกรมมรดก กรมช่างทองช่างสนะ ข้าพระวัดพระศรีสรรเพชร์ วัดเชตุพล วัดรามาวาส วัดธรรมิกราช วัดวังไซ แลวัดสวนหลวง แลวัดพระเมรุ แลวัดราชประดิศถาน แลวัดกระตือทอง แลวัด โลกยสุทธา วัดสพสวรรค วัดอินทาราม ถ้าจําเลยในกรมทั้งนี้เป้นตระทรวงแพ่งก็ตี ตระทรวงอาญา ก็ตี ตระทรวงนครบาลก็ตี ให้กรมวังได้พิจารณา ถ้าหัวเมืองเป็นตระทรวงขุนสุพมาตตรา รongสุพมาตตราได้พิจารณา²

ในการพิจารณาคดีทั้งหลายทั้งปวงดังกล่าวข้างต้นนั้น หากจําเลยในคดีเป็นข้า “วัดพระเมรุ” จะต้องมี ตราเทพดาจีพระนนธิการ ออกไปแก่กรมการและแขวงจังหวัดทั้งสี่ในเขตกําแพงเมืองพระนครศรีอยุธยา ให้ผู้ ความนั้นเข้ามาพิจารณาโดยพระธรรมนุญในกฎหมายตราสามดวงระบุว่า “ตราเทพดาจีพระนนธิการ เจ้าพญาธรรมธิวิวิธ กักคิบดีนทรโคไซไซม ไทสุริยาธิบศิริตนมนเทียรบาล อัครมหาเสนาธิบคือ ไทยพิริยบรากรม ภาหุ ได้ใช้คือ เรียกหัวป่าค่าที่ซึ่งขึ้นสำหรับปลับปลาไซม มีตราออกไปเอาตระทรวงความแต่ในกรมพระเจ้าลูกเธอ พระเจ้าหลานเธอกรมฝ่ายใน แลกรมพระแสงในพระแสงนอก แลพระคลังในพระคลังวิเลิศ แลสิบสองพระ กํานันซ้ายขวา แลคาบเกษซ้ายขวา ตำรวจในซ้ายขวา แลกรมรักษาพระองค์ซ้ายขวาแลกรมยารภากรใน แลกรมช่างทอง แรมช่างสนะแลข้าสำหรับวัดพระศรีสรรเพชร์ แลข้าวัดพระเชตุพล แลโยมวัดพระรามวาส วัดธรรมิกราช วัดสังกะธา วัดวังไซ วัดสวนหลวง วัดพระเมรุ วัดราชประดิศถาน วัดกุฎีทอง วัด โลกยสุทธา วัดสพสวรรค วัดอินทาราม ถ้าทวยราษฎรผู้มีคิผี้องร้องด้วยตระทรวงความแลसानอาญาในก็ตี แลจกรบาลก็ตี แพ่งในก็ตี มรดกก็ตี สานกลางขุนยศเสก็ตี ถ้าแลกรมทั้งนี้เป้นจําเลย ใช้ซึ่งมีตราออกไปแก่กรมการแลแขวงจังหวัด

¹ กรมศิลปากร .พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) . (กรุงเทพฯ: องค์การคําศุฎศทา. 2511).

² “พระธรรมนุญ” กฎหมายตราสามดวงเล่ม 1. (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุศทาลาดพร้าว,2537),หน้า 164-166.

ทั้งสี่ ให้ส่งคู่ความนั้นเข้ามาพิจารณาแลมีตราไปแก้กรมการตั้งขุนอุกระบัตรหัวเมืองโท หัวเมืองตรี เมืองจัตวา แลหัวเมืองเอก แลมีตราไปตั้งขุนสุพมาตรา รองสุพมาตรา ขุนวังรอบวัง ณะหัวเมืองแขวงจังหวัดปากใต้ฝ่ายเหนือ แลมีตราไปเรียกช่วยสนองคนใช้แก่ขุนวัง ขุนสุพมาตรา ณะหัวเมืองทั้งปวง “¹

กรมการแขวงจังหวัดทั้งสี่หมายถึง แขวงขุน โลกบาลแขวงขุนธรรบาล แขวงนรบาล และแขวงขุนธรรณบาล ในเขตกำแพงเมืองพระนครศรีอยุธยา²

ภายหลังจากกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าในปี พ.ศ. 2310 แล้ว วัดหน้าพระเมรุคงจะร้างไปจนกระทั่งถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 3 พระยาไชยวิชิต (เผือก) จึงได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดขึ้นใหม่ทั้งวัด แล้วนิมนต์พระสงฆ์มาจำพรรษาอยู่ ดังปรากฏข้อความในศิลาจารึกจำนวน 3 แผ่นที่พระยาไชยวิชิต (เผือก) ได้ให้ช่างจารึกขึ้น เมื่อคราวปฏิสังขรณ์ใหญ่ครั้งนั้น ปัจจุบันแผ่นศิลาจารึกนี้อยู่ในพระอุโบสถและพระวิหารน้อย มีข้อความดังนี้

ถ้านาศิลาจารึกแผ่นที่ 1

ศรีสวัสดิ์ไชยวัฒนกาลกำหนด ศักราช 1198 ปีมะแม สพศก ถัดดับแผ่นดินที่สามพระยาไชยวิชิตสิทธิศาสตราคมหาประเทศราชชาติเสนาบดี ผู้รักษากรุง ปฏิสังขรณ์พระอุโบสถวัดพระเมรุราชบรมศาสดารามเฉลิมคามวาลีมีเด้าคุณมงคลเทพ วัดพนัญเชิงเป็นประธาน ขุนอินอาณานายช่าง ขุนรองแห่งผู้จ่ายของการเบ็ดเสร็จ ตัปบุรุษหญิงชายช่วยกันเป็นสาธารณะ เคิมพระอุโบสถชำระตุรตุคโทรมหักพังผนังหลังคาทำลายยับเยิน คร่ำคร่าช้านานหามีพระภิกษุสงฆ์อยู่จำพรรษาไม่จึงนิมนต์พระมหาสังฆเถระผู้ใหญ่เป็นเจ้าอธิการกับพระสงฆ์อันดับ 20 รูปสำหรับอยู่รักษาพระอาราม ณ วันเดือน 12 ได้จัดการก่อผนังยกเครื่องบนเปลี่ยนตัวไม้เกลี้ยง मुख โฉงหน้าหลังบังแดดตามของเดิมและต่อเสริมฐานปิดคางหน้าออกเหลี่ยมละ 5 คอก แปลงประตูใหญ่ मुख กลางเป็นบุษบกบัฏชรู ไร่พระปฏิมาอุ้มบาตร ก่ออาสนะสงฆ์สูงขึ้นไป 3 ห้อง ตั้งพระศรีมีพระเต้าน้ำสวดล้วนพระโอรุห์ หม้อน้ำพานพระภูษาทรงก่อเป็นโต๊ะ मुख สงฆ์ตั้งเครื่องบูชาจรณาเขียนรูปพระอัสติมหาสาวกตามผนังทั้ง 2 ด้าน 80 องค์ มีภิกษุณีสงฆ์อยู่เบื้องหลังหวังไว้เป็นที่นมัสการโดยพิศดารคิเรกอุทิศถวายพระนามพระประธานตามปัจเจกจะเจรนาด้วยเลื่อมใสศรัทธาบริสุทธิชื่อพระพุทธรณินิวัติธรรม โมลีศรีสรรเพชญ์บรมไตรโลกนาถ ข้าพระบาทผู้สืบสร้างทุกสิ่งสรรพการกุศลบำเพ็ญผลโพธิสมภารมือภินิหารสละเสวก เป็นเอนกอนันตบุชาแด่พระไตรยาศิคุณเจ้าขอสุขสมบูรณ์เท่าพระนิพพานฯ

ขอเดชะสถิตทานการกุศลแผ่ผลให้ทั่วทุกตัวสัตว์ ขอสุขสมบูรณ์พูนพิพัฒน์เสวยบรมย์สมบัติสองประการคือ มนุษย์และสวรรค์ชั้นฟ้า มีปัญญาอดขี้ภินิหารอย่าพักเพียรลำบาก ไปในมรรคญาณให้ถึงพระนิพพานโดยเร็วเฮย

¹ “พระธรรมบุญ”, กฎหมายตราสามดวง, หน้า 179-181.

² กรมศิลปากร. “ตำนานกรุงเก่า”. ประชุมพงศาวดารเล่ม 37 ภาค 63. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2512), หน้า 161.

ตำนานศิลาจารึก แผ่นที่ 2

เราผู้มีอภินิหาร ชำนาญในอุปเทศ วิเศษในคติโลก คติธรรม สรรพจรรจบรู้ทุกสิ่งปัญหาจึงทุกอย่างถึงจะ
ไปปรากฏวงชุมทรัพย์ จะลึกถึบฉนั้นใดก็ดี ถึงจะมีก็แจ้งใจถึงจะหาไม่ก็รู้ อันพวกคิดปริศนา เสาะแสวงหา
ชุมของเงินทองที่ฝังแฝงในตำแหน่งพระอาราม นามชื่อวัดพระเมรุราชขอฆ่าฟิงมาดาฟิงหมาย ชุคเจาะทำลายหาของ
ป้วยการปองเสียด่าบมีเท่าปีกรันเงินทองสิ้นเสียดแล้วบมีแคล้วคลาด แต่สักบาทก็บมีเหลือ ใครอย่าเชื่ออย่าหลงปลง
คิดปริศนาต่อไป ไฟนรกจะเผาผลาญ ชมพระบาลจะทำโทษ พระจะโปรดก็บได้ เราไซ้รู้ผู้สำเร็จบอกเขมคชบวน
ถ้วนถึ วัดนี้ที่เราสร้างทำหนืออย่าให้ประหลาด เพราะเปรมปราชญ์ปริชา ไว้ปัญญาให้ชม ไว้คารมให้ฟิง
อย่าหลังว่าทำไปปรากฏ เรบวางไว้ของ เงินทองบ่หอนมี อย่ายินดีโดยหลง ใครอย่าปลงอย่าเจาะ ชุคคักกระเทาะอิฐ
ปูน ให้สูญเสียดของบูชา ถ้างศรัทธาเราอุทิศ เป็นอุกฤษโทษโทษหิน ให้ตายคืนตายวัน อย่าให้ทันถึงเดือน
อย่าให้เคลื่อนถึงปี ตกอเวจีแสนกัปปีกัลป์ เสวยสวัสดิ์ในสวรรค์ ทนพระศรีอารียเจ้าสำเร็จมรรคผลเข้าสู่ห้องพระ
นิพพานฯ ขอสำเร็จมรรคผลเป็นพระอริยบุคคลอันประเสริฐ นิพพานปัจจโยโหตุ

พระสังฆเถระผู้ผ่านเจ้าอธิการ พระภิกษุสงฆ์องค์ใดก็ดีตั้งปณรุชผู้ศรัทธาช่วยซ่อมแซมหม้อให้ผนังหลังคา
แตกร้าวรั่วชำรุด จะได้ถาวรไปห้าพันปี

ตำนานศิลาจารึกแผ่นที่ 3

ศรสวัสดิ์พัฒนาภละกำหนดศักราช 1200 ปีจอ สัมฤทธิศก พระยาไชยวิชิตสิทธิศาสตรามหาประเทศราช
ชาติเสนาบดี ผู้รักษากรุง บำรุงพระพุทธศาสนาเป็นศาสนูปถัมภก ขกมหาอุโบสถ ฉาปนาพระปรารงค์ สร้างพระเจดีย์
โดยจงทั่วทุกฐีสงฆ์เสร็จ สร้างสรเพชญ์พิหารเพียงพิมานากรลาค โภภาสพื้นแผ่นดินแท่นศิลา ไว้พระภูมิกานินเทศงาน
วิเศษทั้งแท่ง ตำแหน่งเดิมอยู่วัดมหาธาตุ พระคันธารราชูศิลา มาแต่เมืองดังกาถ่อนโพ้น ศาสนาเมืองโน้นร่อยหรือ
นำมาขอพระภิกษุสงฆ์ ผู้เป็นที่ราชคณะกับพระสงฆ์ชินโรต ไปอุปสมบทบรรพชา ชาวดังกาประเทศ เป็นสงฆ์วิเศษ
สืบมาแต่ครั้งอยุธยาบุรีรมย์ ยังอุดมสมบูรณ์ครั้งเสียดสูญชำนานพระพิหารหักพังวัดกร้างเป็นป่า จึงอาราธนามาไว้
ในวัดพระเมรุราชบรมศาสดารามเฉลิมคามาว่าสี่เป็นที่นมัสการบูชาพระรัตน ไตยยาธิคุณอคุลย์ดิเรก
เป็นเอกอริยสมบัติ ของงวัฒนาการเปรียบปานพระเมรุราช คำรงค์พระศาสนเถาวร ถ้วนพุทธันดรซึ่งนาน
ปราศจากมารทำลาย อุกุศลเหล่าร้ายริษยา รุคหรือหาของฝัง หวังเอาทรัพย์โดยหลง คู้ยคักปลงปริศนาพวกลาดต่างๆ
อย่ามด้างแผ่นดินแท่นศิลา องค์ปฏิมานี้ได้อยู่จำเนียร ในแผ่นดินตราบสิ้นทรัพย์กัลป์กัลป์ด้วยสัจจะธรรมอธิษฐาน
บันกลเทพทุกทิศ ผู้มีฤทธิ์เดชมาประเวศระวังขอฝากฝังพระเจ้า โดยอานุภาพตราบเท่าสุดสิ้นภพไตร

เดชสัจจะอธิษฐาน พร้อมศิลทานการกุศลอุปถัมภ์บำรุงคนไปทุกชาติคืออย่าคลาดคลา แม้นม้วยดินแผ่นดินฟ้า
ม้วยโลกหล้าว่าแสนหน สูญภพจบสากล กองกุศลอย่าสูญ สมบูรณ์พูนสวัสดิ์ แสนสมบัติพัฒนาการเกิดไหนให้
บันดาล ปานน้ำใสไหลมาเอง เพรงพยุสุนทรสร้าง เพรงบปด้างว่างเว้นวาย เจริญวาจิกาย ฝ่ายอกุศลพันต้นดาน
คนพาลการหยาบช้า ร้ายริษยาอย่าพบเห็น ถึงชั่วตัวอย่าเป็น เชิญใจหนอขออย่ามี ที่ฟุ้งฟงคังค์ประเสริฐขอกำเนิด
เกิดที่ดี ยิ่งกว่าสร้างบารมี ตราบเท่าเข้านฤพาน¹

¹ประวัติวัดหน้าพระเมรุ (มปพ : มปป), หน้า 19.

จากข้อความในศิลาจารึกดังกล่าวทั้งสามหลัก อธิบายไว้อย่างชัดเจนว่าภายหลังจากกรุงศรีอยุธยาถูกทิ้งเป็นเมืองร้าง วัดหน้าพระเมรุก็ถูกทิ้งร้างปรักหักพังไปด้วย ไม่มีพระภิกษุสงฆ์จำพรรษาอยู่ จนในปี พ.ศ. 2381 พระยาไชยวิชิต (เผือก) ผู้รักษากรุงเก่าจึงได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดหน้าพระเมรุขึ้นใหม่โดยบูรณะซ่อมแซมพระอุโบสถให้กลับสวยงามดังเดิม(ใช้คำว่าขมมหาอุโบสถ) พร้อมทั้งถวายพระนามพระประธานในพระอุโบสถชื่อว่า พระพุทธนิมิตวิชิตมาร โมลีศรีสรรเพชญ์บรม ไตร โลกนาถ สร้างพระปราสาทด้านหลังติดกับกำแพงแก้วพระอุโบสถ (ใช้คำว่าฉาปนาพระปราสาท) สร้างพระเจดีย์ สร้างพระวิหารน้อย (สรรเพชญ์พิหาร) อัญเชิญพระพุทธรูปศิลาเขียวจากวัดมหาธาตุมาไว้ในพระวิหารน้อย จารึกของพระยาไชยวิชิตนี้กล่าวว่านำมาจากเมืองลังกา ในสมัยที่พระอุบาลีเป็นสมณทูต ไปเผยแผ่ศาสนาสยามวงศ์ที่ลังกาในสมัยพระเจ้าบรมโกศ พ.ศ. 2295 แต่จากการตรวจสอบเอกสารจดหมายเหตุพระอุบาลีเดินทาง ไปลังกาไม่ปรากฏว่ามีการอัญเชิญพระพุทธรูปกลับมากรุงศรีอยุธยา แต่มีการอัญเชิญพระพุทธรูปจากกรุงศรีอยุธยาไปเมืองลังกาด้วย โดยกล่าวว่า อัญเชิญพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไปในคณะด้วย มีการยิงสลุดต้อนรับขบวนอัญเชิญนี้อย่างยิ่งใหญ่! นอกจากนี้ในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้มีการพบพระพุทธรูปศิลาสีขาวนั่งห้อยพระบาทที่วัดพระเมรุ จังหวัดนครปฐม จึงได้มีการตรวจสอบกันขึ้น ได้นำเอาเรือนแก้วศิลาที่พบที่นครปฐมมาลองเทียบดูกับพระพุทธรูปศิลาเขียวที่วัดหน้าพระเมรุ อยุธยา นี้ปรากฏว่าเข้ากันได้เป็นอย่างดี จึงเชื่อกันว่าพระพุทธรูปศิลาเขียวนี้เดิมประดิษฐานอยู่ที่วัดพระเมรุ จังหวัดนครปฐม ต่อมาจึงอัญเชิญมาไว้ที่วัดมหาธาตุ อยุธยา พระยาไชยวิชิต ได้อัญเชิญมาไว้ที่วัดหน้าพระเมรุจนในปัจจุบัน

โบราณวัตถุที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของวัดหน้าพระเมรุก็คือพระพุทธรูปทรงเครื่องปางมารวิชัยที่เป็นพระประธานในพระอุโบสถ เมื่อพระยาไชยวิชิต (เผือก) ได้บูรณะซ่อมแซมพระอุโบสถแล้วได้อุทิศถวายพระนามพระประธานองค์นี้ว่าพระพุทธนิมิตวิชิต โมลีศรีสรรเพชญ์ ไตร โลกนาถ พระพุทธรูปองค์นี้พระยาไชยวิชิต (เผือก) ไม่ได้กล่าวว่านำมาจากที่ใด จึงสันนิษฐานว่าได้อยู่ที่วัดนี้มาก่อนแล้ว พุทธลักษณะของพระพุทธรูปองค์นี้เป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่ หรือที่เรียกว่า ทรงเครื่องพระมหากษัตริย์ นักวิชาการทางด้านประวัติศาสตร์ศิลปะยอมรับกันในปัจจุบันว่าพระพุทธรูปทรงเครื่องมีขึ้นในสมัยพระเจ้าปราสาททอง (ยังคงมีหลักฐานพระพุทธรูปทรงเครื่องอยู่ในชุมชนเมรุทิศ เมรุราย วัดไชยวัฒนาราม ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าปราสาททอง พ.ศ. 2173) ดังนั้นพระพุทธรูปทรงเครื่องที่พระอุโบสถวัดหน้าพระเมรุนี้คงจะสร้างขึ้นหลังจากสร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องที่วัดไชยวัฒนาราม เพราะเครื่องทรงที่สวมใส่คู่อดังการันต์และเพชรแพรวกว่าพระพุทธรูปทรงเครื่องที่วัดไชยวัฒนารามแสดงว่าได้มีการพัฒนาการในการสร้างพระพุทธรูปแบบนี้มาระยะหนึ่งแล้ว

นอกจากพระพุทธรูปทรงเครื่อง ในพระอุโบสถแล้วตัวพระอุโบสถยังแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการหรือการบูรณะซ่อมแซม คือ ช่องแสงที่ผนังทั้งสองด้านนั้น ได้มีการใส่ลวดลายประดับขอบช่องคล้ายกับช่องแสงที่ผนังระเบียงคตวัดไชยวัฒนารามอีกด้วย จากข้อสังเกตทั้งสองประการนี้จึงอาจเชื่อได้ว่าวัดหน้าพระเมรุ ได้มีการบูรณะ

¹ คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและโบราณคดี สำนักนายกรัฐมนตรี . “จดหมายเหตุระยะทางพระอุบาลีไปลังกาทวีป”, ประชุมจดหมายเหตุสมัยอยุธยา ภาค 1. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี , 2510) ,หน้า 58.

ซ่อมแซมในสมัยพระเจ้าปราสาททอง คือสร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องเป็นประธานของพระอุโบสถและซ่อมแซมช่องแสงที่ผนังพระอุโบสถซึ่งอาจชำรุดหักพังไปตามกาลเวลาขึ้นใหม่ โดยเพิ่มลวดลายที่ขอบช่องหลังเข้าไปด้วย จากที่กล่าวมาทั้งหมดจึงอาจสรุปประวัติของวัดหน้าพระเมรุนี้ได้ว่า วัดนี้สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น ในระยะเวลาใกล้เคียงกับการสร้างวัดพระศรีสรรเพชญ์ โดยรับเอาคติการสร้างพระอุโบสถเป็นหลักของวัดและการทำใบเสมาคู่มาจากสุโขทัย ในปี พ.ศ. 2106 พระมหากษัตริย์ และพระเจ้าบุเรงนองของพม่าได้มาทำสัญญาสงบศึกกันที่บริเวณวัดหน้าพระเมรุนี้ ต่อมาในสมัยพระเจ้าปราสาททองได้ทรงบูรณะพระอุโบสถโดยที่ยังมีหลักฐานลวดลายที่ขอบช่องแสงผนังทั้งสองด้านที่คล้ายกันกับช่องแสงที่ระเบียงคตวัดไชยวัฒนารามเหลืออยู่ และทรงสร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องเป็นพระประธานของพระอุโบสถ ในสมัยอยุธยาตอนปลายก่อนเสียกรุงศรีอยุธยา พม่าได้มาตั้งปืนใหญ่ที่วัดหน้าพระเมรุยิงเข้าไปในเมืองก่อนที่ปืนใหญ่จะแตกต้องพระองค์พระเจ้าอลองพญา ทำให้พม่าต้องถอยทัพกลับไป ก่อนที่พระเจ้าอลองพญาจะสิ้นพระชนม์ระหว่างทางเมื่อถึงเมืองตาก หลังจากนั้นเมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าในปี พ.ศ. 2310 วัดหน้าพระเมรุได้ร้างไปจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 พระยาไชยวิชิต (เผือก) ได้มาทำการปฏิสังขรณ์ใหม่หมดทั้งวัด คือ ซ่อมแซมพระอุโบสถถวายพระนามพระพุทธรูปทรงเครื่องซึ่งเป็นพระประธานว่าพระพุทธรูปนิมิตวิชิตมารโมลีศรีสรรเพชญ์บรมไตรโลกนาถสถาปนาพระปรารักษ์ที่มีอยู่ด้านหน้าพระอุโบสถ สร้างพระเจดีย์กฤษณัม และพระวิหารน้อย (พระวิหารสรรเพชญ์) อัญเชิญพระพุทธรูปศิลาเขียวจากวัดมหาธาตุมาประดิษฐานในพระวิหารน้อยดังที่ปรากฏในปัจจุบันนี้

โบราณสถานและโบราณวัตถุสำคัญของวัดได้แก่

1. **พระอุโบสถ** บูรณะครั้งล่าสุดเมื่อ พ.ศ. 2500 ตัวพระอุโบสถกว้าง 17.50 เมตร ยาว 41.50 เมตรหันหน้าไปทางทิศใต้ ภายในพระอุโบสถมีเสาอิฐแปดเหลี่ยม 2 แถว แถวละ 8 ต้น เส้นผ่าศูนย์กลาง 1 เมตร รอบเสา 4.20 เมตร มีลวดลายที่เสา เป็นลวดลายทรงข้าวบิณฑ์ มีบัวหัวเสาแบบอยุธยา เพดานไม้แกะสลักเป็นรูปดวงดาวปัดทอง ที่ผนังพระอุโบสถด้านในเดิมมีภาพเขียนสีโบราณ เป็นรูปอดีติมหาสาวก เต็มทั้งสองข้าง ด้านหลังพระประธานเขียนเป็นรูปกฤษณัมสังฆ การบูรณะในชั้นหลัง เพราะผู้ซ่อมต่อมาไม่รู้ค่า ได้ฉาบปูนขาวทับหมด หน้าพระอุโบสถมีมุขยื่นตรงกลางกว้าง 4 เมตร ยาว 6.50 เมตร เคยเป็นที่ประดิษฐาน พระพุทธรูปยืนอุ้มบาตร ด้านนอกพระอุโบสถมีเสาดำไลรายรองรับ ชายคาปีกนกตั้งบนพาไล สามารถเดิน ประทับกมิลได้รอบ พระอุโบสถมีช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ประดับกระฉก และคันทวยปัดทองประดับกระฉก หน้าบันประดับไม้สักแกะสลักเป็นรูปพระนารายณ์ทรงครุฑเหยียบบนเศียรนาค และมีรูปราหู 2 ข้าง คัดเศียรนาค ล้อมรอบด้วยหมู่เทพรวม 22 องค์ปัดทองสวยงามมาก การนิยมสลักรูปคนจนเต็มหน้าบันเช่นนี้เป็นคติโบราณ แม้หน้าบัน ศิลาที่ปราสาทหินพิมายก็นิยมทำรูปคนจนเต็มหน้าบันเช่นกันในสมัยอยุธยาอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ลัทธิ วิษณุเวทกลับ ฟันขึ้นมาในงานศิลปกรรมประดับอาคาร พร้อมกับความนิยมที่สร้างปรารักษ์เป็นหลักของวัดหน้าบันต่างๆ จึงนิยมสลักเป็นภาพพระนารายณ์ทรงครุฑห้อมล้อมด้วยเทพชุมนุม สมัยหลังอยุธยาตอนกลางและ ตอนปลาย จึงเปลี่ยนเป็นลวดลาย

แท่งๆ ไม่มีรูปคนเข้าไปปะปนเลย'เนื่องจากผนังวัดหน้าพระเมรุ ใหญ่มากจึงมีช่องหน้าต่างด้านตะวันออก และตะวันตกถึงด้านละ 29 ช่อง การทำหน้าต่างเจาะช่องทำให้แสงผ่านเข้าข้างในได้เป็นลักษณะเดียวกับที่อุโบสถวัดมหาธาตุ วัดธรรมมิกราช และวิหารวัดพระศรีสรรเพชญ์ เป็นต้นประตูพระอุโบสถ มีด้านหน้า และหลังด้านละ 2 ประตู กว้างประตูละ 1 เมตร บานประตูไม้สักมีลายรดน้ำ เหนือประตูด้านหน้ามีแผ่นหินอ่อนจารึกอักษรขอม ตรงกลางมีเลขไทย และมีรูปค้ำคาวปูนปั้น 3 ตัว²

2. **พระประธานภายในพระอุโบสถ** เป็นพระพุทธรูปหล่อด้วยทองสำริด ภายนอกฉาบด้วยปูน ลงรักปิดทองปางมารวิชัยทรงเครื่องอย่างพระมหากษัตริย์ หน้าตักกว้างประมาณ 4.40 เมตร สูงประมาณ 6.00 เมตร พระนามว่า “พระพุทธรูปนิมิตวิชิตมารโมลีศรีสรรเพชญ์บรมไตรโลกนาถ” เป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องที่ใหญ่ที่สุดองค์หนึ่ง มีพระลักษณะสวยงามมาก พระนามบ่งชัดถึงพระลักษณะอันพิเศษมี พระกนิหาร เป็นสรีระที่พึง ที่เคารพสักการะอย่างยิ่งแก่โลกทั้ง 3

3. **พระวิหารหลังเดิม** ตั้งอยู่ด้านหลังพระอุโบสถ เรียกชื่อกันต่อๆมาว่า “วิหารขาว” ห่างกำแพงแก้ว พระอุโบสถ 13 เมตร คงสร้างพร้อมกับพระอุโบสถ ก่ออิฐถือปูน กว้าง 12 เมตร ยาว 20 เมตร เคยเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปยืนปางประทานอภัย หินทรายสมัยลพบุรี ได้ย้ายมาเก็บไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร ต่อมาหลังคาและผนังวิหารหลังนี้ชำรุด พระครูพุทธวิหารโสภณ (เถียง) เจ้าอาวาสได้ซ่อมใหม่ ใช้เป็นที่บำเพ็ญกรรมฐาน ปัจจุบันเป็นที่บรรจุอัฐิเจ้าอาวาสวัดนี้

4. **พระวิหารสรรเพชญ์** ประชาชนเรียกชื่อว่าพระวิหารคันธารราช เพราะเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปพระนามว่า “คันธารราช” หรือวิหารเขียนเพราะมีภาพเขียนที่ผนัง หรือวิหารน้อยเพราะมีขนาดเล็ก สร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 เมื่อ พ.ศ. 2381 พระยาไชยวิชิต (เถือก) เป็นผู้ดำเนินการสร้าง กว้างประมาณ 6 เมตร ยาวประมาณ 16 เมตร มีมุขทั้งด้านหน้าและด้านหลัง มีช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ประดับกระจก คันทวยปิดทองประดับกระจกสี หน้าบันเป็นรูปลายดอกไม้อันงดงามปิดทองประดับกระจกสีเขียว สีน้ำเงิน มีประตูเข้าด้านหน้า 1 ประตู กว้าง 1.08 เมตร สูง 2.60 เมตร หนา 12 ซม. เป็นบานประตูไม้แกะสลักที่สวยงาม เหนือประตูมีซุ้ม ลวดลายปูนปั้นปิดทองประดับกระจก และมีรูปลูกศรเข็มทิศ ภายในวิหารที่ผนังมีภาพเขียนสีทั้ง 4 ด้าน เขียนเมื่อคราวสร้างวิหารนี้ เป็นภาพเขียนสีเรื่องการคำสาปและเรื่องชาดก ปัจจุบันภาพเลือนลางจางไปมาก มีหน้าต่าง ด้านตะวันออก 1 บาน ด้านตะวันตก 1 บาน ด้านนอกเหนือหน้าต่างมีซุ้มลวดลายประแจเงิน ภายในวิหารมีพระพุทธรูปหินปูนนั่งห้อยพระบาทสมัยทวารวดี เข้าใจว่าเดิมเป็นปางปฐมเทศนา พระหัตถ์และพระบาทซ่อมใหม่หันพระพักตร์ไปทางทิศใต้ หน้าตักกว้างราว 1.70 เมตร สูง 5.20 เมตร

4. **มณฑปนาคนคร** ตั้งอยู่หน้าพระวิหารน้อยห่างจากพระวิหารประมาณ 25 เมตร พระยาไชยวิชิต สร้างในปี พ.ศ. 2381 อัญเชิญพระพุทธรูปศิลานาคนคร ซึ่งย้ายมาจากวัดมหาธาตุพร้อมกับพระคันธารราช นำมาประดิษฐานในมณฑปนาคนคร เมื่อปี พ.ศ. 2474 วัดหน้าพระเมรุว่างจากเจ้าอาวาสมีพระสงฆ์อยู่เฝ้ารักษาวัด

¹อนุวัช เจริญศุกกุล . องค์ประกอบสถาปัตยกรรมไทย . (กรุงเทพฯ: การพิมพ์ศตวรรษ, 2521), หน้า 116.

²บรรจบ เทียมทัด. พระราชวังและวัดโบราณในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. รวบรวมจัดพิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพนายจรัส เกียรติก้อง ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2511, หน้า 16.

เพียงองค์เดียว ทางราชการกรมศิลปากร จึงนำพระพุทธรูปศิลาขนาดปรกในมณฑลนี้ไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร พร้อมกับได้นำพระพุทธรูปอุ้มบาตร ที่ประดิษฐาน ณ บุษบกบัลลังก์หน้าพระอุโบสถพระพุทธรูปศิลาขนาดปรกหน้าพระวิหารสรรพคุณ จำนวน 2 องค์ พระพุทธรูปศิลาเย็นที่หลังพระวิหาร น้อย 1 องค์ รอยพระพุทธรูปบาทหล่อด้วยโลหะที่มณฑลพระบาท (ปัจจุบันชำรุดหักพัง ไม่มีซากเหลืออยู่) ทางวัดก่อนฐานตั้งสิวลึงค์ไว้แทนมณฑลไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอยุธยา มณฑลขนาดปรกหน้าพระวิหารน้อยจึงว่างพระพุทธรูป เมื่อ พ.ศ. 2511 นางอุบล พูนสวัสดิ์ (ครูอุบล) มีศรัทธาสร้างพระพุทธรูปปั้นปางมารวิชัย หน้าตักกว้างประมาณ 1.50 เมตร ประดิษฐานไว้ ณ มณฑลขนาดปรกแทน ผู้สร้างถวายนามว่า “พระพุทธรูปคุณอนุสรณ์” ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2529 ทางวัดหน้าพระเมรุได้ทำการบูรณะพระพุทธรูปองค์นี้ ด้วยวิธีใส่พระเนตรทั้งสองข้าง ลงรัก ปิดทองทั้งพระองค์ ด้วยเงินงบประมาณบางส่วนจากการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของกองทัพภาคที่ 1 ดังปรากฏในปัจจุบัน

5. **พระพุทธรูปเชียงแสน** เป็นพระพุทธรูปหล่อด้วยโลหะปางมารวิชัย หน้าตักกว้างประมาณ 1.25 เมตร สูงประมาณ 1.85 เมตร เดิมประดิษฐานอยู่ ณ วิหารหลังเดิม (วิหารขาว) มีแต่พระเศียร ปูนหุ้มอยู่ บางส่วนของพระเศียรชำรุด พระเศียรเป็นพระพุทธรูปสมัยเชียงแสน มีพระลักษณะสวยงามมาก และในพระวิหารนี้มีองค์พระไม่มีเศียร องค์กับเศียรต่างองค์กัน ต่อกันไม่ได้ เจ้าอาวาสสมัยนั้น เอาปูนปั้นเศียรให้มีขนาดสมส่วนกับองค์แล้วต่อประดิษฐานไว้เบื้องขวาของพระประธานในวิหาร ราว พ.ศ. 2478 สมัยพระครูพุทธวิหารโสภณ (เลียง) เป็นเจ้าอาวาส ฐานพระที่ต่อไว้ชำรุดหักพังลงมา ปูนที่หุ้มเศียรไว้แตกจึงพบพระเศียรที่หุ้มไว้ และรู้ว่า เป็นพระเศียรหล่อด้วยโลหะแบบพระพุทธรูปเชียงแสน เจ้าอาวาสจึงนำไปเก็บรักษาไว้ในกุฏิเจ้าอาวาสเป็นเวลาถึง 16 ปี จนถึง พ.ศ. 2493 นางเลื่อน วีรวัฒน์ มีศรัทธานำพระเศียรไปทำการบูรณะโดยนำเอาทององค์พระเก่าที่ชำรุดหักพังเป็นชิ้นส่วน จ้างช่างหล่อเป็นองค์พระลักษณะสมัยเชียงแสน เหมาะสมกับพระเศียรเชื่อมต่อเป็นองค์พระพุทธรูปสมัยเชียงแสนสมบูรณ์ ถวายพระนามว่า “หลวงพ่อแสน” ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ในกุฏิเจ้าอาวาส¹

6. **มณฑป (แก่งจีน) 2** หลัง สร้างในสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งอยู่หน้ามณฑปขนาดปรก 1 หลัง หน้าพระอุโบสถ 1 หลัง ทางราชการสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ทำการบูรณะ ระหว่าง พ.ศ. 2495-2500 ครั้งหนึ่ง และทางวัดทำการบูรณะเมื่อ พ.ศ. 2529 โดยเงินงบประมาณในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของบริษัทสยามกลการบางส่วน

7. **พระปรารค์** ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของพระอุโบสถสร้างเมื่อ พ.ศ. 2378 ก่ออิฐถือปูน ย่อมุม กว้าง ด้านละ 9.50 เมตร มีบันไดทั้ง 4 ทิศ บันไดทางขึ้นจริงอยู่ทางทิศตะวันออก ได้นำ โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุเข้าบรรจุไว้ด้วยแต่เมื่อ พ.ศ. 2482 มีคนร้ายลักขุดทำลายเสียหายมาก

¹ วัดหน้าพระเมรุ . เรื่องเดิม . หน้า 12.

8. เจดีย์รายทรงระฆัง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของพระอุโบสถก่ออิฐถือปูนเรียงกัน 3 องค์ องค์กลางมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 5.20 เมตร อีกสององค์มีเส้นผ่านศูนย์กลาง กว้าง 4.50 เมตร

ขอบเขตการปฏิบัติงาน

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 ได้มอบหมายให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดบูรพคดี เป็นผู้ดำเนินงานขุดแต่งและออกแบบเพื่อการบูรณะ โบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ โดยมีเป้าหมายพื้นที่ปฏิบัติงาน อยู่ที่บริเวณพระปรางค์ และเจดีย์รายทรงกลม 3 องค์ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของวัด เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาและหลักฐานต่างๆจากโบราณสถานในกลุ่มเป้าหมาย โดยการปฏิบัติงานทางโบราณคดี และการศึกษาวิเคราะห์หลักฐาน ทั้งในด้านสถาปัตยกรรมและโบราณวัตถุที่พบ แล้วจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอข้อมูลวิเคราะห์เปรียบเทียบตามกระบวนการวิจัยทางโบราณคดีทั้งในด้านข้อมูลเอกสารต่างๆ และรูปแบบวิเคราะห์ทางสถาปัตยกรรม รวมทั้งทำการบูรณะโบราณสถานแห่งนี้ และทำการปรับภูมิทัศน์ ในบริเวณโบราณสถาน โดยมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2541 - 15 มกราคม พ.ศ. 2542

บทที่ 1 การดำเนินขุดแต่งโบราณสถานและการขุดค้นทางโบราณคดี

1.1 ที่ตั้ง

วัดหน้าพระเมรุตั้งอยู่ริมแม่น้ำลพบุรีและริมคลองสระบัว ตรงข้ามพระราชวังโบราณ ด้านทิศเหนือ ในทางการปกครองขึ้นอยู่กับเขตเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา เลขที่ ท.76 หมู่ที่ 5 ตำบลท่าวาสุกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันมีเนื้อที่ 22 ไร่ 2 งาน 21 ตารางวา¹

ทิศเหนือ ติดเขตตำบลคลองสระบัว หมู่ที่ 2 อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศใต้ ด้านหน้าวัดติดต่อกับทางสาธารณะ ปัจจุบันเป็นคันกั้นน้ำของกรมชลประทานจากคลองเมือง (แม่น้ำลพบุรี) ซึ่งไหลผ่านมาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะเมือง ผ่านข้างวัดทองปู้ วัดมณฑป เข้าวัดแม่นางปลื้มที่ตลาดหัวรอ และผ่านวัดวงษ์มือง วัดกุฎีทองผ่านวัดหน้าพระเมรุ ไปเชื่อมกับแม่น้ำเจ้าพระยา ที่หัวแหลม แต่เดิมแม่น้ำลพบุรีเคยเป็นแม่น้ำกว้างใหญ่ แต่หลังจากขุดคลองลัดผ่านที่หน้าวัดมณฑปตรงแม่น้ำ ป่าสัก แยกไปเชื่อมกับแม่น้ำเจ้าพระยาที่ท้ายวัดพนัญเชิงในสมัยอยุธยาตอนปลาย จึงทำให้แม่น้ำลพบุรีที่ผ่านวัด หน้าพระเมรุตื้นเขินและมีที่ดินงอกมากจนมีสภาพเสมอกับริมตลิ่งมีการขุดออก โฉนดที่ดินตามกฎหมาย ดังที่เห็นในปัจจุบัน²

ทิศตะวันออก ติดต่อกับคลองสระบัวซึ่งเคยเป็นเส้นทางสัญจรสายสำคัญในสมัยอยุธยา คลอง สระบัวเริ่มต้นที่หน้าวัดเขาคิน อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นลำคลองที่แยกออกมาจากแม่น้ำ ลพบุรี ผ่านตำบลโพธิ์สามต้น อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยามาเชื่อมกับแม่น้ำลพบุรีช่วงที่ผ่านวัด หน้าพระเมรุ ในสมัยโบราณคลองสระบัวใช้เป็นเส้นทางติดต่อจากพระนครศรีอยุธยาออกไปทุ่งทางทิศเหนือ และเป็นทางที่พระมหากษัตริย์ใช้เสด็จออกไปเพ็ญยศถาบรรดาศักดิ์ หากพิจารณาจากวัดเก่าริมคลองสระบัวรุ่น ก่อนกรุงศรีอยุธยา เช่น วัดเสด็จ วัดพระราม วัดจงกลม ซึ่งอยู่ห่างจากคลองสระบัวไปเล็กน้อยน่าจะอาศัย เส้นทางสัญจรทางน้ำเป็นเส้นทางสำคัญ จึงสันนิษฐานว่าเส้นทางนั้นคือคลองสระบัวอันเป็นคลองโบราณที่ มีมาก่อนกรุงศรีอยุธยานั่นเอง³

ทิศตะวันตก เดิมติดต่อกับวัดหัตถาวาสซึ่งเป็นวัดโบราณในสมัยอยุธยา วัดหัตถาวาสอาจมีอายุการ สร้างเก่าแก่กว่าวัดหน้าพระเมรุ เพราะจากการวางผังวัดตามแนวแกนทิศตะวันออก-ทิศตะวันตก และหน้าวัดหันไปทางทิศตะวันออกเป็นคติความเชื่อเรื่องทิศทางกับความเป็นมงคลที่มีมาแต่ดั้งเดิม แต่วัดหน้าพระเมรุกลับสร้าง หันหน้าไปทางทิศใต้ เพื่อใ้รับกับเส้นทางสัญจรคือแม่น้ำลพบุรี

ในทางภูมิศาสตร์วัดหน้าพระเมรุตั้งอยู่ที่พิกัด 685881 ระวางแผนที่ 5137 IV ลำดับชุด L7017 พิมพ์ครั้งที่ 1 - RTSD⁴

¹ วัดหน้าพระเมรุ. ประวัติวัดหน้าพระเมรุ. (มปป: รมป). หน้า 1.

² เรื่องเดียวกัน. หน้า 2.

³ ประยูร อุชชาฎะ. "โบราณสถานสองฟากคลองสระบัว". วารสารเมืองโบราณ. ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2530, หน้า 105.

⁴ กรมศิลปากร. ทะเบียนโบราณสถานในเขตหน่วยศิลปากรที่ 1. (กรุงเทพฯ: สัมพันธ์พาณิชย์, 2537), หน้า 144.

1.2 ประวัติการดำเนินงาน

วัดหน้าพระเมรุเป็นวัดโบราณที่สำคัญวัดหนึ่งในสมัยอยุธยา ตามตำนานกล่าวว่าพระองค์อินทร์ ในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ทรงสร้างเมื่อจุลศักราช 864 (พ.ศ.2046) ประทานนามว่า “วัดพระเมรุชุกราม” ต่อมาภายหลังเรียกกันทั่วไปว่า “วัดหน้าพระเมรุ” คงจะสร้างตรงที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพพระมหากษัตริย์พระองค์ใด พระองค์หนึ่งที่ครองกรุงศรีอยุธยาหรือ อาจจะเอานามวัดพระเมรุซึ่งปัจจุบันเป็นวัดร้างอยู่ที่สวนนันทอุทยาน ทางตะวันออกเฉียงใต้ ขององค์พระปฐมเจดีย์ ตำบลห้วยจรเข้ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม มาตั้งชื่อวัดนี้ก็ได้อ

ชื่อวัดหน้าพระเมรุปรากฏเป็นครั้งแรกในพงศาวดารกล่าวว่า ก่อนที่สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ จะทรงทำสัญญาสงบศึกกับ พระเจ้าหงสาวดีบุเรงนองได้โปรดให้พนักงานออกไปปลุกราชสันตฆาต(พลับพลา) ณ ตำบลวัดพระเมรุชุกราม กับวัดหัตถาวาส ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ห่างจากวัดหน้าพระเมรุเล็กน้อย

ต่อมาภายหลังวัดนี้ชำรุดทรุดโทรม สมเด็จพระเจ้าบรมโกศได้ทรงบูรณะปฏิสังขรณ์ และต่อมาใน สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระยาไชยวิชิต(เผือก) ผู้รักษาพระนครศรีอยุธยาได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ เมื่อพ.ศ. 2379 ในรัชกาลที่ 3 และเมื่อวันเสาร์ เดือนอ้าย แรม 4 ค่ำ พ.ศ. 2402 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวได้โปรด ให้พระยาเพชรราชา พระยาโบราณบุรานุรักษ์ กรมการแต่ง ให้ช่างรัก ช่างกระจก ลงรัก ประดับกระจก พระพุทธรูปวัดหน้าพระเมรุ และเมื่อ พ.ศ. 2500 ทางราชการ ได้ทำการบูรณะวัดนี้โดยสร้างสะพานข้ามแม่น้ำลพบุรีตรงหน้าวัด และทำถนนเข้าวัดยาว 118 เมตร รวมทั้งซ่อมพระอุโบสถและ วิหารน้อย²

ในปัจจุบันวัดหน้าพระเมรุมีฐานะเป็นพระอารามหลวงสามัญชั้นตรี มีพระสงฆ์จำพรรษามาตั้งแต่ สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โบราณสถานและโบราณวัตถุต่างๆ ภายในวัดได้รับการดูแลและใช้ประโยชน์มา โดยตลอด นอกจากวัดหน้าพระเมรุจะเป็นโบราณสถานสำคัญที่ยังคงเหลือร่องรอยงานศิลปกรรมฝีมือช่างใน สมัยอยุธยาเนื่องจากมิได้ถูกเผาทำลายไปในเหตุการณ์เสียกรุง เมื่อปี พ.ศ. 2310 แล้ว ยังเป็นวัดเก่าแก่ที่พุทธ ศาสนิกชนเป็นจำนวนมากให้ความเคารพ ศรัทธา ดังจะเห็นได้จาก สภาพสถาปัตยกรรมสมัยปัจจุบันภายใน วัด เช่น กุฏิพระสงฆ์ ธรรมศาลา และเมรุมาศ เป็นต้น สิ่งก่อสร้างในสมัยปัจจุบันเหล่านี้ได้รับการทำนุบำรุงให้ โอ้อ่างงามอันเกิดจากปัจจัยส่วนหนึ่งที่พุทธศาสนิกชนร่วมกันศรัทธาสมทบทุนสร้าง เพื่อสืบศาสนาต่อไป

วัดหน้าพระเมรุได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม 2478³

¹บรรจบ เทียมทัต. พระราชวังและวัดโบราณในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. รวบรวมจัดพิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพนายจรัส เกียรติก้อน วัฒนภูกษัตริย์าราม วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2511. หน้า 79.

²เรื่องเดียวกัน , หน้า 80.

³กรมศิลปากร. เรื่องเดิม , หน้า 144.

1.3 การสำรวจสภาพปัจจุบัน

พื้นที่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอยู่ในกลุ่มโบราณสถานทางบริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของวัดปรากฏซากโบราณสถานอยู่ 5 แห่ง ภายในพื้นที่เป้าหมายหลัก 610 ตารางเมตร คือ

1. พระปรารค์ ตั้งอยู่ด้านหลังพระอุโบสถติดกับกำแพงแก้ว ซ้ำรูปหล่อเพียงส่วนฐานมีวัชพืชขึ้นปกคลุม ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า เจดีย์หมายเลข 1

2. เจดีย์รายทรงระฆังองค์ที่หนึ่งนับจากทิศใต้ ส่วนยอดของเจดีย์ตั้งแต่งค์ระฆังขึ้นไปมีดินโพธิ์ใหญ่และวัชพืชขึ้นอยู่รากไม้เลื้อยปกคลุมลงมาถึงชุกฐานของเจดีย์ซึ่งยังเหลือร่องรอยของปูนฉาบเดิมอยู่บ้าง รายละเอียดของชุกฐานชำรุดไปหมดแล้วมีเนินดินและวัชพืชปกคลุมอยู่ ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า เจดีย์หมายเลข 2

3. เจดีย์รายทรงระฆังองค์ที่สองนับจากทิศใต้หรือองค์กลาง ส่วนยอดของเจดีย์หักหายตั้งแต่ปลียอดบัวฝาละมีบัลลังก์ และองค์ระฆังชำรุดแต่ยังคงเหลือร่องรอยปูนฉาบเดิมอยู่บ้าง ชุกฐานชำรุดจนไม่เหลือรายละเอียด ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า เจดีย์หมายเลข 3

4. เจดีย์รายทรงระฆังองค์ที่สามนับจากทิศใต้ ส่วนยอดของเจดีย์หักหายตั้งแต่ปลียอด ส่วนบัวฝาละมีบัลลังก์ และองค์ระฆังชำรุดแต่ยังคงเหลือร่องรอยปูนฉาบอยู่บ้างมีชิ้นส่วนบัวปากระฆังหลงเหลืออยู่ ชุกฐานชำรุดมีชิ้นส่วนลวดบัวเหลืออยู่ แต่ไม่เหลือรายละเอียดอื่นๆ ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า เจดีย์หมายเลข 4

5. หัวเม็ดมุกกำแพง มีเศษสิ่งของเหลือใช้ วัชพืช และดิน ไม้ใหญ่ปกคลุมอยู่จนมองไม่เห็น รายละเอียด

6. ซากกำแพงวัดบางส่วนด้านทิศตะวันตก มีเศษสิ่งของเหลือใช้และวัชพืชปกคลุมอยู่เป็นเนินดินเดียว

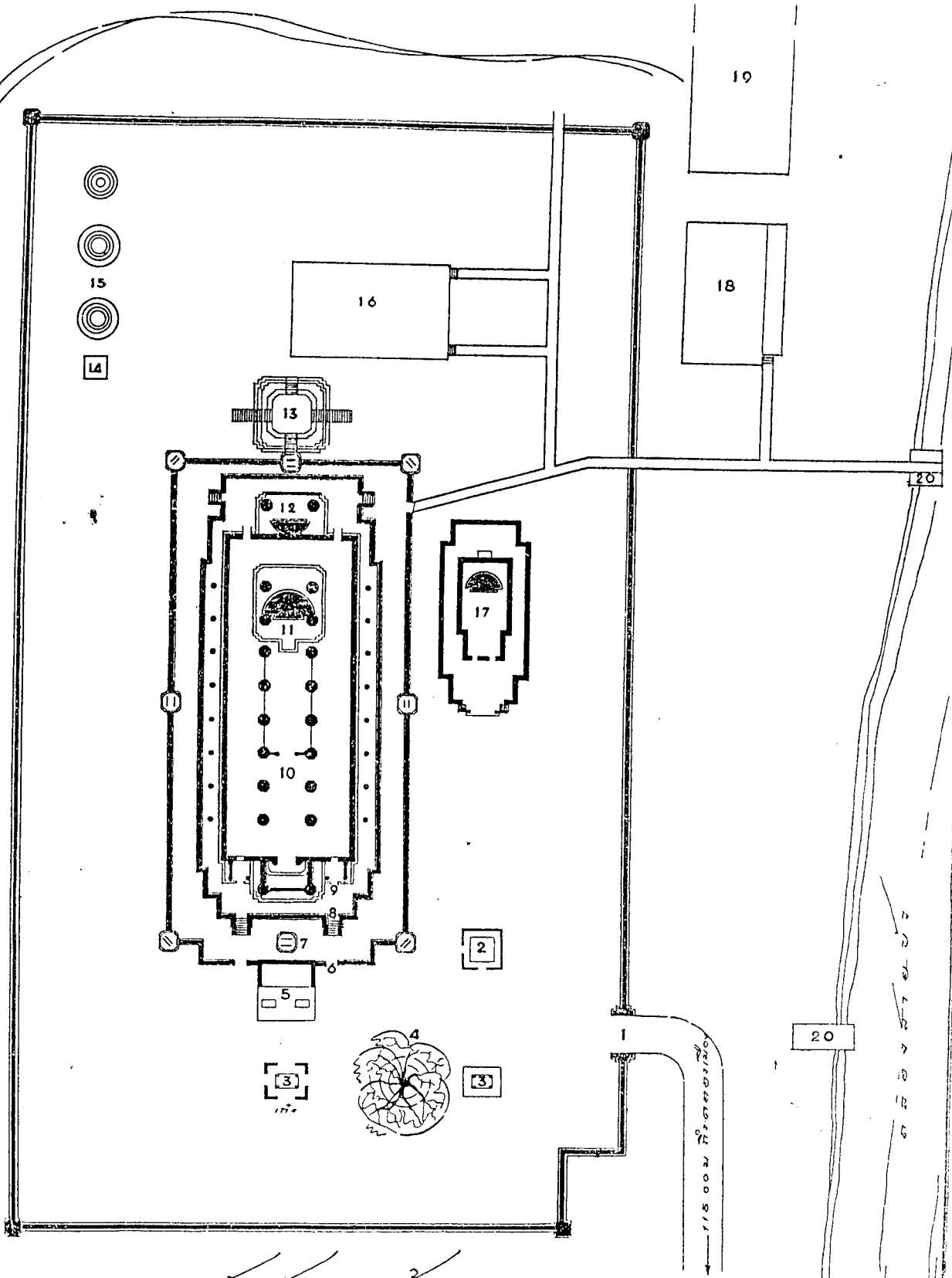
การสำรวจสภาพโบราณสถานเบื้องต้นได้ทำการสอบถามข้อมูลจากผู้ที่อยู่อาศัยรอบพื้นที่ที่ทราบว่าบริเวณรอบวัดเคยเป็นคูน้ำ¹ (สันนิษฐานว่าอาจเป็นคูค่ายพม่าแต่ปัจจุบันไม่เหลือร่องรอยแล้ว) แต่เดิมพื้นที่ในบริเวณโบราณสถานเป็นที่ลุ่มมีระดับเท่ากับพื้นที่บริเวณวัดหัตถดาวาส (ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตกของวัดหน้าพระเมรุ) เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2529-2530 มีการปรับถมพื้นที่ 1 ครั้ง และในครั้งนี้ได้ไถซากโบราณสถานออกไป 1 แห่งเป็นเจดีย์ฐานสี่เหลี่ยม² การปรับถมพื้นที่ครั้งใหญ่อีกครั้งทำในปี พ.ศ. 2540 โดยนำดินที่ขุดลอกจากคลองเมือง(แม่น้ำลพบุรี) มาถมเพิ่มจากเดิม ความหนาเฉลี่ยประมาณ 50 เซนติเมตร

บริเวณที่ทำการขุดแต่งอยู่ในพื้นที่ใช้งานในสมัยปัจจุบัน รอบๆบริเวณปฏิบัติงานทางวัดได้สร้างอาคารและโรงเรือนไว้เป็นที่พักอาศัยของพระสงฆ์และแม่ชี เมื่อพบหลักฐานทางโบราณคดีในพื้นที่กว้างขึ้นจึงเป็นอุปสรรคในการขยายพื้นที่ตามหลักฐานทางโบราณคดีภายใต้สิ่งก่อสร้างเหล่านั้น แต่ทั้งนี้พื้นที่ดังกล่าวยังอยู่นอกเหนือจากพื้นที่ปฏิบัติงานเป้าหมายหลัก 610 ตารางเมตร นอกจากนี้ จากการสอบถามแม่ชีในวัดได้ทราบว่าพื้นที่ปฏิบัติงานในบริเวณโบราณสถาน เคยมีสิ่งก่อสร้างกระจาย อยู่โดยรอบ อาทิเช่น กุฏิแม่ชี โรงครัว โรงเรือนและ หอฉันซึ่งเป็นอาคารคอนกรีต เป็นต้น

¹ ข้อมูลจากพระสมชาติ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสซึ่งดูแลโบสถ์ บ้านเกิดอยู่บริเวณวัดหน้าพระเมรุ บวชมา 11 พรรษา อายุ 37 ปี

² อาจเป็นพระเจดีย์เหลี่ยม ห่างกำแพงแก้วอุโบสถ 12 เมตร ก่ออิฐถือปูน ฐานสี่เหลี่ยม ยอดหักชำรุด คงสร้างเมื่อ พ.ศ. 2378 กว้างยาวด้านละ 3 เมตร (บรรจบ เทียมทศ. เรื่องเดิม , หน้า 82.) ซึ่งกรมศิลปากรได้บันทึกไว้ในแผนผังวัดเมื่อปี พ.ศ. 2500

แผนผังวัดหน้าพระเมรุเดิมที่กรมศิลปากรทำไว้เมื่อปี พ.ศ. 2500

SCALE	1: 600
วัดราช	3 มิ.ย. 2500
วัดเสด็จ	7 มิ.ย. 2500
เสด็จ	10 มิ.ย. 2500
วัด	

ผังวัดหน้าพระเมรุ
จ.จ. พระนครศรีอยุธยา ๒

แผนผังวัดราช. กองโบราณคดี. กรมศิลปากร.

มาตราส่วน	1: 600
ผู้เขียน	พ.ศ. ๒๕
ผู้ตรวจ	พ.ศ. ๒๕๐๐
ผู้สำรวจ	กรมศิลปากร
ผู้สำรวจ	อ. อธิ

1.4 การวางผังครอบคลุมบริเวณโบราณสถาน

การทำแผนผังแนวราบของโบราณสถานและการตอกหมุดแบ่งหลุมขุดแต่งครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติงานที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้การเก็บบันทึกข้อมูลทางโบราณคดีเป็นไปอย่างถูกต้องมีหลักฐานอ้างอิง ได้ใช้ระบบเดียวกันกับผังบริเวณของนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาซึ่งจัดทำขึ้นอย่างทันสมัย กล่าวคือเป็นผังที่ได้จัดทำเพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่โบราณสถานทั้งหมดภายในนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นเมืองโบราณขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 2*4 ตารางกิโลเมตร ทำให้การกำหนดผังหลุมขุดแต่ง และขุดค้นโบราณสถานทุกพื้นที่ภายในเกาะเมืองแห่งนี้มีมาตรฐานการเก็บข้อมูลเป็นระบบเดียวกัน

ผังบริเวณนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาแห่งนี้ ได้กำหนดจุดศูนย์กลางหรือจุดกำหนดตายตัว (Fix Point) อยู่ที่จุดกึ่งกลางของวงเวียนสี่แยกตะเลงแกง ซึ่งตั้งอยู่ตรงหน้าศาลหลักเมืองพระนครศรีอยุธยา เมื่อลากเส้นพิกัดฉาก (ตะวันออก-ตะวันตก) ตัดกับแนวทิศเหนือ-ใต้แล้ว พื้นที่ภายในเขตนครประวัติศาสตร์จะถูกแบ่งเป็น 4 แถบ (Zone) คือ พื้นที่แถบตะวันออกเฉียงเหนือ, พื้นที่แถบตะวันออกเฉียงใต้, พื้นที่แถบตะวันตกเฉียงใต้ และพื้นที่แถบ ตะวันตกเฉียงเหนือ

หลุมขุดค้นและขุดแต่งโบราณสถานปรากฏในแต่ละผังหลุมจะมีขนาด 50x50 เมตร ภายในหลุมดังกล่าวจะประกอบด้วยหลุมขนาด 5x5 เมตรจำนวน 100 หลุม การเรียกชื่อจะเรียงลำดับกันตามตัวเลขนับจากซ้ายไปขวา ตั้งแต่ 1-100 โดยบอกพื้นที่แต่ละแถบที่กล่าวไว้แล้วว่าอยู่ในพื้นที่แถบใดของเกาะเมือง จะขึ้นต้นด้วยพยัญชนะย่อชื่อทิศในภาษาอังกฤษ ตามด้วยตัวเลขลำดับของจุดตัดตามแนวแกนทิศ แล้วต่อท้ายด้วยเลขชื่อหลุมย่อย อาทิเช่น N1 E1 P1 คือหลุมแรกตามแนวแกนตัดทิศเหนือ (North) และทิศตะวันออก (East) มีขนาด 50x50 เมตร และ P1 คือ หลุม(Pit) ที่1 นับจากซ้ายมือด้านบนเมื่อแบ่งเป็นหลุมย่อยจำนวน 100 หลุม มีขนาด 5x5 เมตร

ในการขุดแต่งโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ พื้นที่ปฏิบัติงานได้ถูกกำหนดให้อยู่ในฝั่งตะวันตกเฉียงเหนือ ของจุดกำหนด ตายตัว (Fix Point) ซึ่งประกอบด้วยหลุม ตามจุดตัดกริดใหญ่ขนาด 50x50 เมตร คือ N24 W5 และ N24 W6 สามารถแบ่งเป็นหลุมย่อยขนาด 5x5 เมตร ให้ครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติงานได้มากกว่า 610 ตารางเมตร

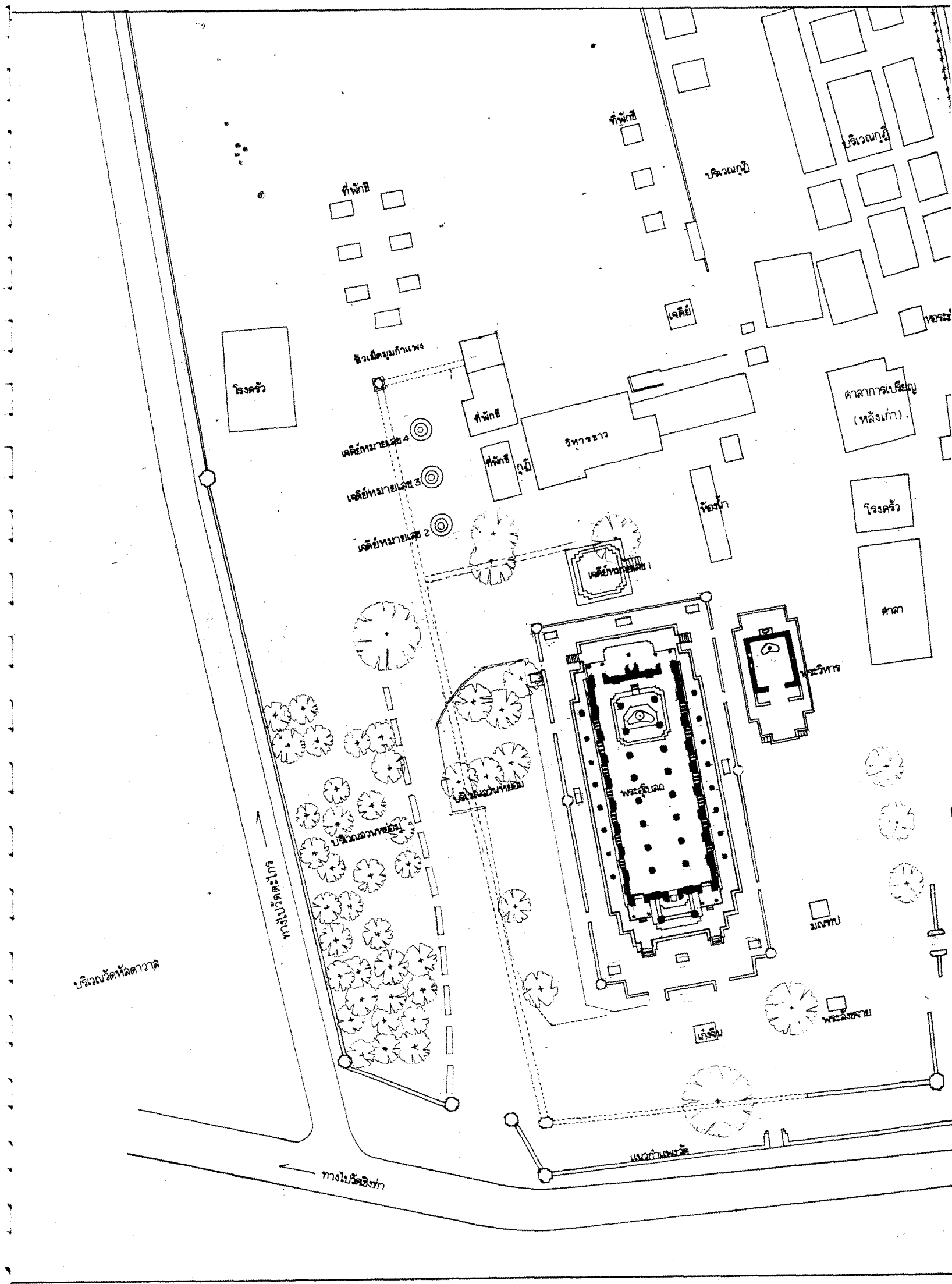
1.5 เทคนิคการขุดแต่ง และขุดค้น

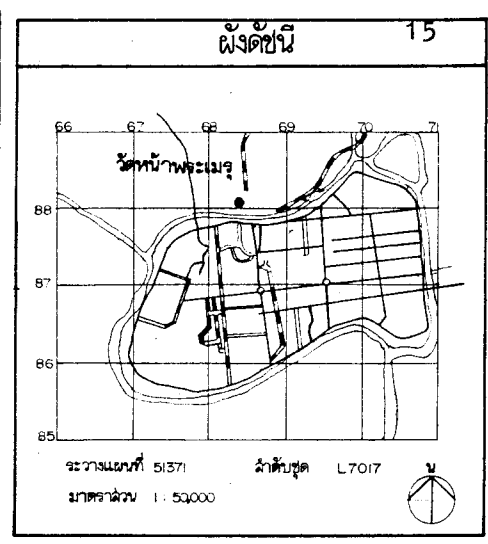
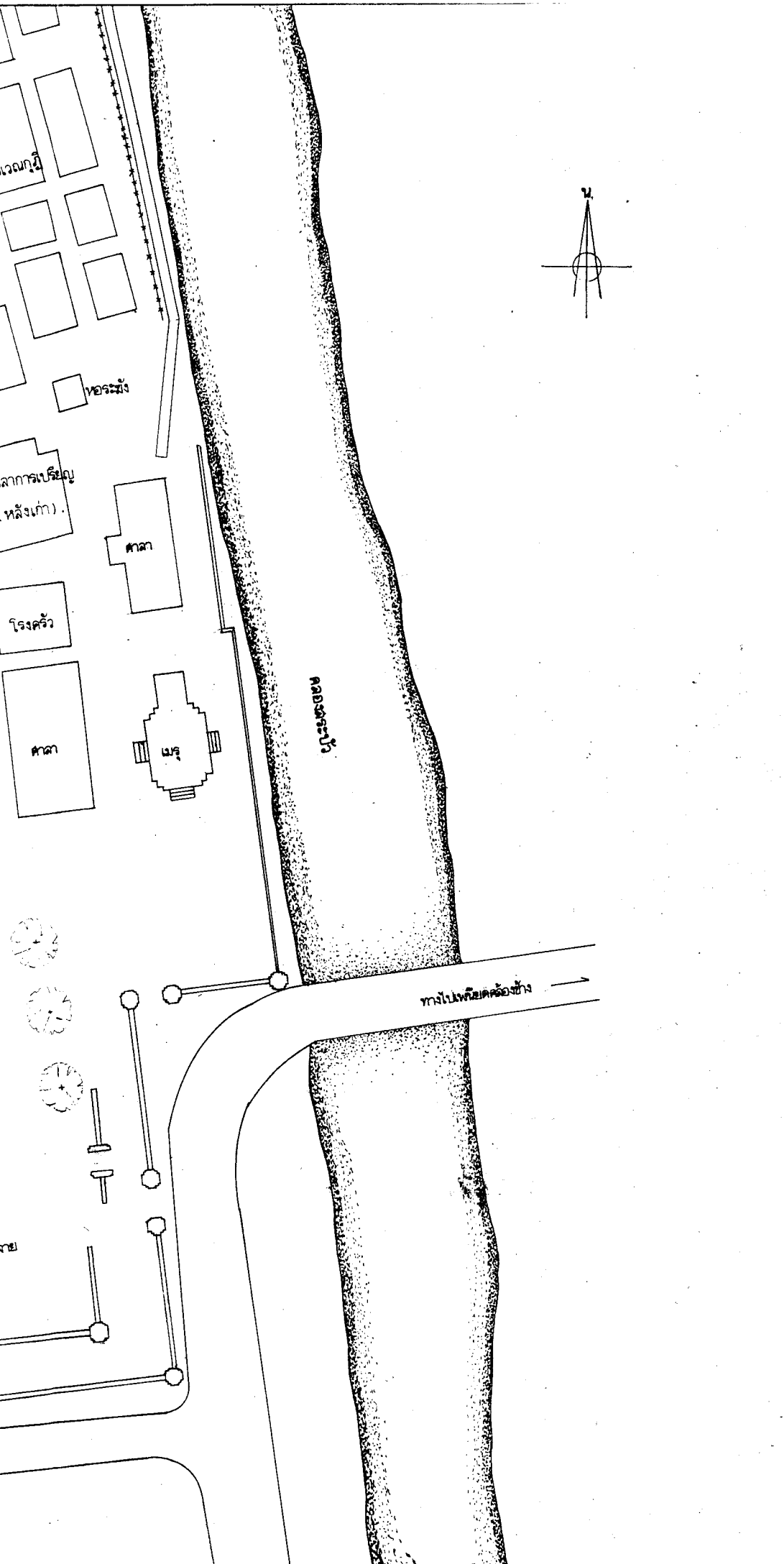
การขุดแต่งโบราณสถานหมายถึงการขุดลอกมูลดิน อิฐหัก กากปูน และวัชพืชที่ขึ้นปกคลุมอยู่บนโบราณสถานออกไปด้วยความระมัดระวัง มิให้เกิดความเสียหายต่อโครงสร้างหรือองค์ประกอบสถาปัตยกรรม รวมทั้งได้ตามหาร่องรอยทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานทางโบราณคดีที่พบ โดยเฉพาะในด้านสถาปัตยกรรม ซึ่งต้องการให้เห็นถึงรากฐานของสิ่งก่อสร้าง และอธิบายได้ถึงความเปลี่ยนแปลงในสมัยต่างๆ โดยเชื่อมโยงกับหลักฐานบันทึกทางประวัติศาสตร์ ร่องรอยทางโบราณคดีและโบราณวัตถุที่พบ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏขึ้นมา ระหว่างการขุดแต่งจะถูกบันทึกด้วยการถ่ายภาพ ทำแผนผัง และบรรยายเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างละเอียด เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานภาคสนาม ได้แก่ จอบ เสียม พลั่ว เกรียง กล้องถ่ายรูป เครื่องเขียน และถุงพลาสติกสำหรับเก็บบรรจุโบราณวัตถุเป็นต้น

การขุดแต่งโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุได้อาศัยข้อมูลเพื่อประกอบสมมติฐานในการตัดสินใจเบื้องต้นจากเอกสารประวัติศาสตร์ที่พงศาวดาร และจารึกที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถานเป็นแนวทางในการวางแผนการปฏิบัติงาน เมื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่แล้ว นักโบราณคดีได้แบ่งพื้นที่ปฏิบัติงานออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรกเป็นพื้นที่บริเวณพระปรางค์ซึ่งมีประวัติการสร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 (พ.ศ. 2378) และส่วนที่สองเป็นพื้นที่บริเวณเจดีย์รายทรงกลม 3 องค์รวมทั้ง ซากโบราณสถานในบริเวณนั้น ได้แก่ ห้วมเม็ดมุกกำแพง และแนวกำแพงวัดด้านทิศเหนือและทิศตะวันตก ซึ่งตั้งสมมติฐานว่าสร้างในสมัยอยุธยา เริ่มดำเนินการขุดหลุมทดสอบ (Test Pit) พื้นที่ฝั่งละ 1 หลุม หลุมแรกได้แก่หลุม N24 W5 P65 บริเวณมุมด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของพระปรางค์ หลุมที่สองได้แก่หลุม N24 W5 P61 บริเวณหน้าเจดีย์หมายเลข 2 เพื่อศึกษาร่องรอยการทำกิจกรรมในพื้นที่ โดยขุดค้น ตามระดับชั้นดินสมมติ (Level System) ครั้งละ 10 ซม. ผสมผสานกับการขุดลอกชั้นดินธรรมชาติ (Layer System)

การขุดแต่งโบราณสถานทำหลังจากทราบชั้นดินทางโบราณคดีจากหลุมทดสอบแล้ว โดยใช้เทคนิคแบบขุดลอกตามชั้นดินธรรมชาติ (Layer System) พร้อมกับการบันทึกข้อมูลและเก็บรวบรวมหลักฐานทางโบราณคดีตามระดับชั้นดินและบริเวณหลุม (Grid) ที่พบ

การขุดค้นทางโบราณคดีเป็นงานที่ต้องทำอย่างละเอียดรอบคอบ การปฏิบัติงานจึงต้องเป็นไปอย่างระมัดระวังด้วยเทคนิคการขุดค้นแบบขุดลอกชั้นดินขึ้นมาทีละระดับแบบชั้นดินสมมติ (Level System) ระดับละ 10 เซนติเมตร ขุดค้นจากระดับพื้นผิวดิน (Surface) จนกระทั่งถึงชั้นที่ไม่พบร่องรอยกิจกรรมใดๆ ของมนุษย์ (Sterile) หลุมขุดค้นได้ถูกกำหนดให้อยู่ในพื้นที่ปฏิบัติงานฝั่งละ 1 หลุม ฝั่งพระปรางค์อยู่ภายในพื้นที่หลุมขุดค้น ชื่อ N24 W5 P65 มีขนาด 2.5 x 2.5 เมตร โดยเลือกพื้นที่หลุมนี้เพื่อทำการทดสอบกิจกรรมในชั้นดินและรากฐานของสถาปัตยกรรม (พระปรางค์) พื้นที่หลุมขุดค้นอยู่ที่บริเวณมุมพระปรางค์ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ หลุมขุดค้นอีกหลุมหนึ่งชื่อ N24 W5 P32 เป็นหลุมขุดค้นขนาด 2x2 เมตร ทำการขุดค้นหาร่องรอยกิจกรรมในชั้นดิน โดยมุ่งความสำคัญในการศึกษาถึงหลักฐานการอยู่อาศัยในชั้นดิน ของมนุษย์ในอดีต การขุดแต่งและขุดค้น ได้ยึดเส้นระดับสมมติ (Datum Line) เดียวกัน คือกำหนดจุด Fix Point อยู่บริเวณมุมของฐานพระปรางค์ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ซึ่งอยู่สูงจากระดับพื้นผิวดิน 30 ซม. (30 Centimeters from Datumlene (Cm.Dt.)) หลุมขุดค้นอยู่ในพื้นที่บริเวณเจดีย์รายหมายเลข 3 ด้านทิศตะวันออก

รายการ

ดำเนินการโดย

ทำนุบำรุงส่วนจำกัด บุรพคตี

09/588 หมู่ 11 หมู่บ้านชัยพนาถ ค. ลำไทร อ. อัญบุรี จ. ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	นายฉวยชัย วัฒนาค
ช่างเขียนแบบ	นายกฤษณ์ , นลวิธพันธ์
ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์	จ.ศ.ประจักษ์ เอี่ยมอนันต์
นักโบราณคดี	นายพิทยะ ศรีวัฒนสาร

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างโยธา	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญ	

เห็นชอบ / อนุมัติ

ท.น. ฝ่ายวิชาการ	
ท.น. ฝ่ายโบราณสถาน	
ผ.อ. ส.น.จ. บ.ค. พ.ย.ที่ ๓	
ผ.อ. ส.บ.ค. พ.ช.	
อธิบดี	

ลำดับ	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่

ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ
ที่ตั้ง : ต. ท่าวาสุกรี อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แสดง **ผังบริเวณ** มาตรฐาน 1 : 400
0 10 20m

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

กรมศิลปากร

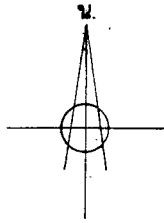
N24 W6

W5

P8	P9	P10	P11	P12				
	พื้นที่ปลูกป่า							
P18	P19	P20	P21	P22				
P28	P29	พื้นที่ปลูกป่า 4		P22				
		P30						
P38	P39	P40	P31	P32				
		พื้นที่ปลูกป่า 3						
P48	P49	P50	P41	P42				
			P51	P52				
P58	P59	P60	พื้นที่ปลูกป่า 2		P53	P54	P55	
P68	P69	P70	P61	P62	P63	P64	P65	
P78	P79	P80	P71	P72	P73	P74	P75	
P88	P89	P90	P81	P82	P83	P84	P85	

N23 W6

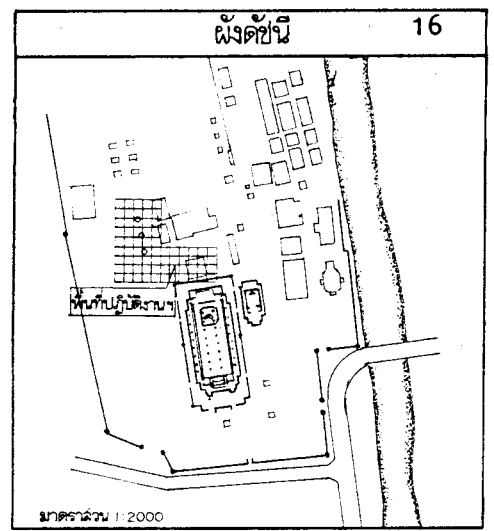
W5

W4
N24

	P54	P55	P56	P57	P58
	P64	P65	P66	P67	P68
	P74	P75	เขตห้ามขุด P 76	P77	P78
	P84	P85	P86	P87	P88

N23
W4

รายการ

ดำเนินการโดย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุราภคตี
109/589 หมู่ 1 หมู่บ้านรัตนวงษ์ ต.ลำไทร อ.ชัยบุรี จ.นนทบุรี

ช่างสำรวจ	นายสมชาย ภูมิลาต	
ช่างเขียนแบบ	นายภาณุภรณ์ , นล. วิจิตรินทร์	
ช่างศิลปกรรม		
นักวิชาการช่างศิลป์		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์	จ.ศ.ประจักษ์ เขียมอินันต์	
นักโบราณคดี	นายพิชิต ศรีวิวัฒนฉาว	

ตรวจ / วิศวกรรับแบบ		
นายช่างศิลปกรรม		
นายช่างโยธา		
นักวิชาการช่างศิลป์		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญ		

เห็นชอบ / อนุมัติ		
ทพ. ฝ่ายวิชาการ		
ทพ. ฝ่ายโบราณคดี		
ผอ. สนง. บ.ศ. พช. ที่ ๓		
ผอ. สป. พช.		
อธิบดี		

รหัส	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่

ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ
ที่ตั้ง : ต.ท่าช้าง อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

แสดง บริเวณพื้นที่ปฏิบัติงาน ชุดเครื่องแบบและอุปกรณ์โบราณคดี	มาตราส่วน 1:200 0 5 10
---	---------------------------

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	กรมศิลปากร
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา	

1.5 เทคนิคการขุดแต่ง และขุดค้น

การขุดแต่งโบราณสถานหมายถึงการขุดลอกมูลดิน อิฐหัก กากปูน และวัชพืชที่ขึ้นปกคลุมอยู่บนโบราณสถานออกไปด้วยความระมัดระวัง มิให้เกิดความเสียหายต่อโครงสร้างหรือองค์ประกอบสถาปัตยกรรม รวมทั้งได้ตามหาร่องรอยทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานทางโบราณคดีที่พบ โดยเฉพาะในด้านสถาปัตยกรรม ซึ่งต้องการให้เห็นถึงรากฐานของสิ่งก่อสร้าง และอธิบายได้ถึงความเปลี่ยนแปลงในสมัยต่างๆ โดยเชื่อมโยงกับหลักฐานบันทึกทางประวัติศาสตร์ ร่องรอยทางโบราณคดีและโบราณวัตถุที่พบ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏขึ้นมา ระหว่างการขุดแต่งจะถูกบันทึกด้วยการถ่ายภาพ ทำแผนผัง และบรรยายเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างละเอียด เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานภาคสนาม ได้แก่ จอบ เสียม พลั่ว เกียง กัดองถ่ายรูป เครื่องเขียน และถุงพลาสติกสำหรับเก็บบรรจุโบราณวัตถุเป็นต้น

การขุดแต่งโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุได้อาศัยข้อมูลเพื่อประกอบสมมติฐานในการตัดสินใจเบื้องต้นจากเอกสารประวัติศาสตร์ที่, พงศาวดาร และจารึกที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถานเป็นแนวทางในการวางแผนการปฏิบัติงาน เมื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่แล้ว นักโบราณคดีได้แบ่งพื้นที่ปฏิบัติงานออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรกเป็นพื้นที่บริเวณพระปรางค์ซึ่งมีประวัติการสร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 (พ.ศ. 2378) และส่วนที่สองเป็นพื้นที่บริเวณเจดีย์ราชทรงกลม 3 องค์รวมทั้ง ซากโบราณสถานในบริเวณนั้น ได้แก่ หัวเม็คมุมกำแพง และแนวกำแพงวัดด้านทิศเหนือและทิศตะวันตก ซึ่งตั้งสมมติฐานว่าสร้างในสมัยอยุธยา เริ่มดำเนินการขุดหลุมทดสอบ (Test Pit) พื้นที่ฝั่งละ 1 หลุม หลุมแรก ได้แก่ หลุม N24 W5 P65 บริเวณมุมด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของพระปรางค์ หลุมที่สอง ได้แก่ หลุม N24 W5 P61 บริเวณหน้าเจดีย์หมายเลข 2 เพื่อศึกษาร่องรอยการทำกิจกรรมในพื้นที่ โดยขุดค้น ตามระดับชั้นดินสมมติ (Level System) ครั้งละ 10 ซม. ผลสมผสานกับการขุดลอกชั้นดินธรรมชาติ (Layer System)

การขุดแต่งโบราณสถานทำหลังจากทราบชั้นดินทางโบราณคดีจากหลุมทดสอบแล้ว โดยใช้เทคนิคแบบขุดลอกตามชั้นดินธรรมชาติ (Layer System) พร้อมกับการบันทึกข้อมูลและเก็บรวบรวมหลักฐานทางโบราณคดีตามระดับชั้นดินและบริเวณหลุม (Grid) ที่พบ

การขุดค้นทางโบราณคดีเป็นงานที่ต้องทำอย่างละเอียดรอบคอบ การปฏิบัติงานจึงต้องเป็นไปอย่างระมัดระวังด้วยเทคนิคการขุดค้นแบบขุดลอกชั้นดินขึ้นมาทีละระดับแบบชั้นดินสมมติ (Level System) ระดับละ 10 เซนติเมตร ขุดค้นจากระดับพื้นผิวดิน (Surface) จนกระทั่งถึงชั้นที่ไม่พบร่องรอยกิจกรรมใดๆ ของมนุษย์ (Sterile) หลุมขุดค้นได้ถูกกำหนดให้อยู่ในพื้นที่ปฏิบัติงานฝั่งละ 1 หลุม ฝั่งพระปรางค์อยู่ภายในพื้นที่หลุมขุดค้น ชื่อ N24 W5 P65 มีขนาด 2.5 x 2.5 เมตร โดยเลือกพื้นที่หลุมนี้เพื่อทำการทดสอบกิจกรรมในชั้นดินและรากฐานของสถาปัตยกรรม (พระปรางค์) พื้นที่หลุมขุดค้นอยู่ที่บริเวณมุมพระปรางค์ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ หลุมขุดค้นอีกหลุมหนึ่งชื่อ N24 W5 P32 เป็นหลุมขุดค้นขนาด 2x2 เมตร ทำการขุดค้นหาร่องรอยกิจกรรมในชั้นดิน โดยมุ่งความสำคัญในการศึกษาถึงหลักฐานการอยู่อาศัยในชั้นดิน ของมนุษย์ในอดีต การขุดแต่งและขุดค้น ได้ยึดเส้นระดับสมมติ (Datum Line) เดียวกัน คือกำหนดจุด Fix Point อยู่บริเวณมุมของฐานพระปรางค์ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ซึ่งอยู่สูงจากระดับผิวดิน 30 ซม. (30 Centimeters from Datumlene (Cm.Dt.)) หลุมขุดค้นอยู่ในพื้นที่บริเวณเจดีย์ราชหมายเลข 3 ด้านทิศตะวันออก

1.6 การเก็บรวบรวมหลักฐานทางโบราณคดี

การเก็บหลักฐานการขุดแต่งและการรวบรวมข้อมูลทางโบราณคดี ดำเนินไปพร้อมกับการตั้งสมมติฐาน ในการตามหาร่องรอยทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากโบราณวัตถุที่พบในพื้นที่ปฏิบัติงาน แสดงถึงกิจกรรมที่ผ่านมาในบริเวณนั้นการเก็บโบราณวัตถุขึ้นมาจากหลุมขุดแต่งจึงเป็นไปอย่างมีระบบ เพื่อบอกถึงตำแหน่งที่พบโบราณวัตถุ โบราณวัตถุต่างๆ ที่ถูกขุดพบ จะถูกนำมาบรรจุในถุงพลาสติกใส แล้วบันทึกรหัสแหล่งโบราณคดี ปีขบประมาณ ชื่อหลุม ระดับ (Cm.Dt.)ที่พบ ชื่อโบราณวัตถุ วัน เดือน ปี ที่ถูกพบ และชื่อนักโบราณคดีผู้ปฏิบัติงาน ควบคู่กับการบันทึกในแฟ้มเอกสาร (Bag List) เพื่อใช้ในการควบคุมและตรวจสอบความถูกต้องต่างๆ ได้ตลอดเวลา

ตัวอย่างการบันทึกหลักฐานที่พบจากการขุดแต่ง
(หมายเลขถุง) #005
วัดหน้าพระเมรุ' 41
N24 W5 P64
100-120 Cm.Dt.
Porcelain
10/6/41
นิภาภัทร

นอกจากบันทึกการเก็บ โบราณวัตถุแล้ว ยังมีการบันทึกการถ่ายภาพปฏิบัติงาน(Photo List) และการบันทึกโบราณวัตถุชิ้นสำคัญที่พบ (Small Finds List) โบราณวัตถุชิ้นสำคัญทุกชิ้นที่พบจะถูกถ่ายภาพไว้พร้อมกับแสดงทะเบียนโบราณวัตถุ ตามตัวอย่างดังนี้

ทะเบียนโบราณวัตถุ

แหล่ง _____
สถานที่ _____
หลุม _____ ระดับ _____
ชื่อวัตถุ _____ หมายเลข _____
วันที่ _____ ผู้บันทึก _____

รวมทั้งมีการบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน (Diary Record)ด้วย

การบันทึกหลักฐานจากการขุดค้น การปฏิบัติงานขุดค้นนอกจากจะทำอย่างระมัดระวังแล้วการเก็บรวบรวมหลักฐานอย่างละเอียดก็เป็นสิ่งจำเป็น หลักฐานที่พบจากการขุดค้นจะถูกบันทึกอย่างละเอียดเช่นเดียวกับหลักฐานที่พบจากการขุดแต่ง นอกจากนี้ยังได้บันทึกความเปลี่ยนแปลงของหลักฐานและร่องรอยต่างๆ ที่พบในหลุมขุดค้นแต่ละระดับชั้นดิน โดยใช้แบบบันทึกการปฏิบัติงานขุดค้นแต่ละระดับแล้วถ่ายภาพประกอบร่วมกับแบบบันทึกหลักฐานประกอบ Feature อีกด้วย ดังตัวอย่างแบบบันทึกต่างๆ ต่อไปนี้

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน

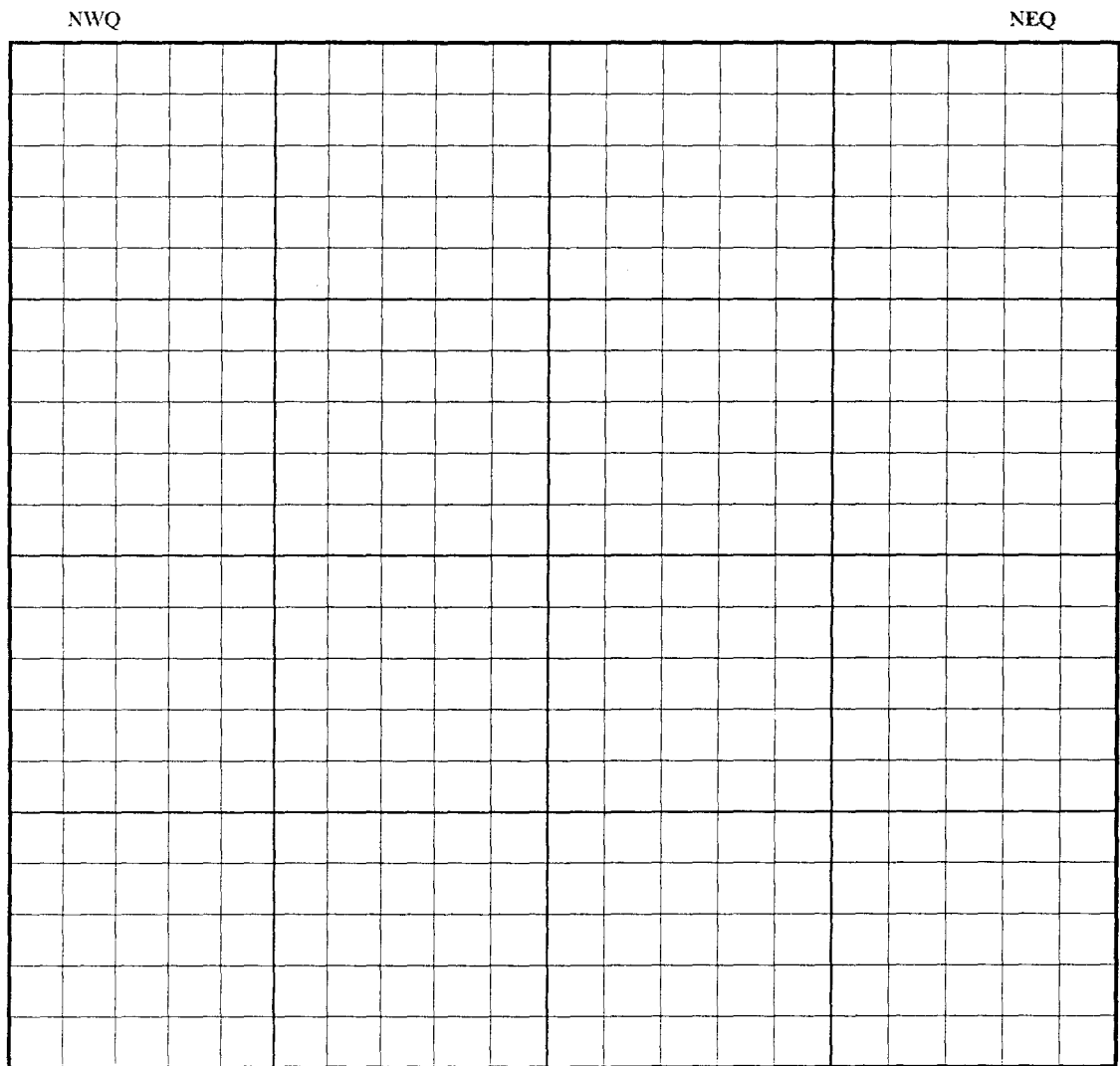
ชื่องาน โครงการชุดแต่ง ออกแบบ และบูรณะ โบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ

แหล่งโบราณคดี วัดหน้าพระเมรุ ต.ท่าवासกรี อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

วัน เดือน ปี	รายการปฏิบัติงาน	ผลการปฏิบัติงาน	หมายเหตุ

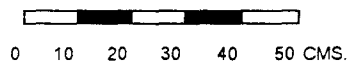
แบบบันทึกหลักฐานโบราณคดีบนชั้นดินในหลุมขุดค้น

โครงการ.....
ชื่อหลุมขุดค้น..... ผู้บันทึก.....
ระดับ..... CM.DT. วันที่

SWQ

SEQ

บทที่ 2

โบราณสถานภายหลังการขุดแต่ง

2.1 สภาพโดยทั่วไปและลักษณะแผนผัง

เนื่องจากวัดหน้าพระเมรุเป็นวัดเก่าแก่มากมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น พื้นที่ภายในวัดจึงถูกใช้งานและปรับเปลี่ยนสภาพสถาปัตยกรรม ให้เหมาะสมกับความต้องการใช้งานในช่วงเวลาต่างๆ เมื่อการดำเนินงานทางโบราณคดีในส่วนของ การขุดแต่งเสร็จสิ้นลงหลักฐานทางโบราณคดีและสภาพโบราณสถานที่ปรากฏ แสดงให้เห็นร่องรอยกิจกรรมที่เกิดขึ้นในอดีต และแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสิ่งก่อสร้างในด้าน รูปแบบ โดยมีการสร้าง สถาปัตยกรรมทับซ้อนกันอย่างน้อย 2 ครั้ง

สิ่งก่อสร้างภายในวัดหน้าพระเมรุมีได้วางตัวตามแนวแกนทิศตะวันออก-ตะวันตก แต่กลับวางหันหน้าสู่เส้นทางสัญจรสายสำคัญคือ คลองเมือง หรือแม่น้ำลพบุรี ซึ่งตั้งอยู่ด้านหน้าวัดทางทิศใต้ แผนผังของวัด ภายใต้นวกำแพงเดิมเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 78 เมตร ยาว 201 เมตร ซ่อมุมด้านหน้าวัดทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ สถาปัตยกรรมหลักของแผนผังคือพระอุโบสถ ขนาด กว้าง 16 เมตร ยาว 50 เมตร ด้านหลังพระอุโบสถมี พระปราสาทสร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 สภาพชำรุดเหลือแต่ฐานก่ออิฐถือปูน ซ่อมุม กว้าง ยาว ด้านละ 10.5 เมตร ตั้งอยู่ชิดแนวเสมาของพระอุโบสถ ภายหลังจากขุดแต่งได้พบสิ่งก่อสร้างในสมัยอยุธยา ถูกสร้างซ้อนทับอยู่ภายใต้พระปราสาท ได้แก่ แนวกำแพง ซุ้มประตูและแนวทางเดินมุ่งตรงไปสู่สิ่งก่อสร้าง ได้วิหารเดิม หรือวิหารขาวซึ่งตั้งอยู่ทางทิศเหนือ รวมทั้งได้พบรากฐานสิ่งก่อสร้าง ซึ่งอาจเป็นอาคารอยู่ภายในบริเวณนี้ด้วย ด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของวัด ปรากฏซากเจดีย์รายทรงกลม 3 องค์ และร่องรอยของการเปลี่ยนแปลง สิ่งก่อสร้างที่ถูกปรับเปลี่ยนการใช้งานในสมัยต่างๆ ตั้งเรียงกันในแนวทิศเหนือ-ใต้ ตามแนวการวางผังของวัด ไปจนถึงบริเวณแนวกำแพงวัดทิศเหนือ ซึ่งมีซากหัวเม็ดมูมกำแพง รวมทั้งแนวกำแพงวัดบางส่วน ด้านทิศเหนือและทิศตะวันตก

2.2 ลักษณะโบราณสถานหลังการขุดแต่ง

เจดีย์หมายเลข 1

เป็นพระปราสาท มีประวัติการสร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 พ.ศ. 2378 ซ้ำรุดเหลือเพียงส่วนฐาน ส่วนที่เหลืออยู่เป็นชุกฐานซ่อมมซ้อนลดหลั่นกันขึ้นไป 3 ชั้น ฐานล่างสุดเป็นฐานเขียงขนาดใหญ่สูงจากพื้นเดิมประมาณ 1.10 เมตร ร่องรับชุกฐานแต่ละชั้นประกอบด้วยฐานเขียงสองชั้นเป็นฐานหน้ากระดานเรียบ ร่องรับฐานบัวหน้ากระดาน ซึ่งประกอบด้วย หน้ากระดานล่าง ลวดบัว บัวคว่ำ หน้ากระดานท้องไม้ ลวดบัว บัวหงาย และหน้ากระดานบน ฐานชั้นที่ 1 และ 2 ก่อด้วยระเบียบคั้งที่กล่าวมา ความสูงของชุกฐานชั้นที่ 1 ประมาณ 1.65 เมตร ความสูงของชุกฐานชั้นที่ 2 ประมาณ 1.45 เมตร ชุกฐานชั้นที่สามก่อลดส่วนบัวคว่ำ เหลือเพียงแค่ ฐาน เขียง 3 ชั้น หน้ากระดานท้องไม้ ลวดบัว บัวหงาย และหน้ากระดานบน ความสูงของฐานชั้นที่ 3 ประมาณ 1.30 เมตร

รอบองค์ปรางค์มีบันไดทั้งสี่ด้านบันไดทางขึ้นอยู่ทางทิศตะวันออก มีการปูพื้นอิฐที่ลานด้านทิศตะวันออก โดยการนำอิฐหักมาวางเรียงต่อกันแล้วฉาบปูนปิดทับ เป็นลานกว้างด้านหน้า สันนิษฐานว่าเป็นลานที่ใช้ประกอบพิธีกรรมเช่น อาจใช้ตั้งวางแท่นบูชาเพื่อมาเคารพสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อทางศาสนาบันไดอีก 3 ด้านเป็นบันไดที่ทอดลงมาถึงเพียงฐานเชิงชั้นล่างสุดไม่สามารถใช้เป็นทางขึ้นได้ ส่วนประกอบปรางค์ด้านบนที่หักหายไป ซึ่งต่อขึ้นไปจากฐานชั้นที่ 3 เป็นส่วนของเรือนธาตุ ที่ฐานชั้นบนสุดซึ่งเหลืออยู่ มีร่องรอยการทำบันไดเล็กๆ เป็นส่วนประกอบ ของจุ่มจรนำทั้ง 4 ด้าน ของเรือนธาตุ พระปรางค์มีขนาด กว้าง 10.5 เมตร ความสูงของส่วนฐานทั้งหมด วัดจากระดับพื้นเดิมประมาณ 5.5 เมตร จากการขุดแต่งได้พบหลักฐานชั้นส่วนประกอบสำคัญ ขององค์ปรางค์เป็นชั้นส่วนนพศูล โลหะ 2 ชั้น ตกอยู่ที่ฐานปรางค์ชั้นล่างบริเวณหลุม N24 W5 P68 และ N24 W5 P85

ขั้นตอนการก่อสร้างมีการเตรียมพื้นที่โดยการพังสิ่งก่อสร้างที่เคยสร้างมาก่อนในบริเวณนั้นลง แล้วนำดินเหนียวมาปรับถมพื้นที่ บดอัดดินให้แน่นเพื่อรองรับน้ำหนักองค์ปรางค์ และใช้เศษอิฐหักกากปูนจากสิ่งก่อสร้างที่พังลงรองรับน้ำหนักร่วมกับการอัดดิน ผลจากการขุดค้นในหลุมทดสอบ (Test Pit I / N24 W5 P65) แสดงให้เห็นว่าการเตรียมดินโดยการอัดดินให้แน่นมีความหนาของชั้นดินอัด (Compact Soil) ประมาณ 80 เซนติเมตร เทคนิคการก่อสร้างเป็นการก่ออิฐ สอปูน ฉาบปูนปิดรอยก่อ โดยออกตะปูสังฆวานร เป็นระดับ ปูนฉาบเพื่อให้พื้นปูนฉาบเป็นระนาบในระดับเดียวกัน จากการขุดแต่งพบตะปูสังฆวานรตกอยู่ในบริเวณพระปรางค์มีร่องรอยของปูนฉาบติดอยู่ด้วยเทคนิคการเรียงอิฐ ไม่มีระเบียบตายตัว อาจขึ้นอยู่กับจังหวะแ่งมุมของสถาปัตยกรรม โดยคำนึงถึงการเชื่อมประสานระหว่างอิฐและความสามารถในการรับน้ำหนัก ซึ่งจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

การขุดแต่งบริเวณหน้าฐานปรางค์ด้านทิศเหนือพบแนวกำแพง ซากจุ่มประตูและรากฐานอาคาร ซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้างที่มีมาก่อนหน้าแล้วในสมัยอยุธยา และมีการปรับเปลี่ยนเพื่อประโยชน์การใช้งานมาแล้วอย่างน้อย 3 ครั้ง สถาปัตยกรรมเหล่านี้ได้ถูกพังลงเพื่อปรับพื้นที่ เมื่อมีการก่อสร้าง พระปรางค์ในสมัยรัชกาลที่ 3 ดันกรุงรัตนโกสินทร์ (ที่ระดับ 90-100 Cm.Dt.) แนวกำแพงนี้สันนิษฐานว่าเป็น แนวที่กั้นระหว่าง เขตพุทธาวาส และสังฆาวาส บริเวณหน้าจุ่มประตูมีทางเดิน มุ่งขึ้นไปทางทิศเหนือ ทางเดินนี้ ไปสิ้นสุดที่ช่องประตูอีกแห่งหนึ่ง ซึ่ง อยู่ตรงกัน พบที่บริเวณหลุม N24 W5 P56 มีระยะห่างกัน 5 เมตร เป็นช่องประตูของ โบราณสถาน ซึ่งอยู่ใต้วิหารเดิมหรือวิหารขาว แต่การปฏิบัติงาน ไม่สามารถขยายพื้นที่ตามแนว โบราณสถาน ออกไปได้อีก เพราะมีอาคารกุฏิพระ ในสมัยปัจจุบันก่อสร้างอยู่ สิ่งก่อสร้างในสมัยอยุธยาเหล่านี้ ยังไม่สามารถ บ่งชี้ ได้ชัดว่าเป็นสถาปัตยกรรมที่มีหน้าที่ใช้งาน (Function) อย่างไร ข้อสันนิษฐานต่างๆ เกี่ยวกับ ตัวโบราณสถาน ยังต้องอาศัยการปฏิบัติงานทางโบราณคดีขยายวงกว้างเพิ่มขึ้นอีก เพื่อให้เห็นผลในด้านรูปธรรม สถาปัตยกรรมเหล่านี้ได้แก่

1. แนวกำแพง พบทางทิศเหนือติดกับองค์ปรางค์ ที่บริเวณหลุม N24 W5 P58, N24 W5 P67, N24 W5 P66, N24 W5 P65, N24 W5 P64 และ N24 W5 P63 แนวกำแพงนี้วางตัวในแนวทิศตะวันออก-ตะวันตกมีแนว

ขนานกับผนังอุโบสถด้านหลัง ห่างจากกำแพงแก้วในสมัยปัจจุบัน 11 เมตร จากการตรวจสอบการวางตัวของแนวกำแพงพบว่ามีความยาว ไปจนจรดกับกำแพงวัดด้านทิศตะวันตก ส่วนด้าน ทิศตะวันออก ไม่สามารถ ตรวจสอบได้ต่อไปอีกเนื่องจากมีลานคอนกรีตและห้องน้ำสาธารณะ ของทางวัดสร้างอยู่ ขนาดของแนวกำแพง ที่พบทั้งหมด มีความยาวประมาณ 26.5 เมตร ความกว้าง 65 เซนติเมตร จากการขุดค้นในหลุมทดสอบที่ 1 (Test Pit I / N24 W5 P65) พบวางตัวอยู่ที่ระดับความลึกตั้งแต่ 100-210 Cm.Dt. เทคนิคการก่อสร้าง มีการเตรียมดิน ด้วยการนำ ดินเหนียว มาถมอัดพื้นที่ให้แน่นความหนาของชั้นดินอัด (Compact Soil) ประมาณ 60 ซม. จากนั้นจึงสร้างกำแพง โดยการก่ออิฐสอปูน เรียงอิฐแบบสลับชั้นยาว (Flamish Bond) ที่ฐานกำแพงทำเป็นชั้นบัวคว่ำ หรือบัวเชิงกำแพง และถูกแก้วอกไก่ พบพื้นปูนฉาบในระดับการไ้ใช้งานครั้งแรกของแนวกำแพงอยู่ที่ระดับ 190 Cm.Dt. ผลการขุดค้นในหลุมทดสอบที่ 1 และ 2 (Test Pit I / N24 W5 P65 , Test Pet II / N24 W5 P32) แสดงให้เห็นถึงหลักฐานทาง โบราณคดีในด้านของ โบราณวัตถุที่พบในชั้นดินเชื่อม โยงกับสถาปัตยกรรมว่า แนวกำแพงนี้เป็นสิ่งก่อสร้างที่มีอายุการสร้างก่อนสถาปัตยกรรม อื่นๆในบริเวณปฏิบัติงาน และมีอายุราวสมัยอยุธยาตอนกลาง เป็นต้นมา

2. ชุ่มประตู่ พบที่บริเวณหลุม N24 W5 P66 มีการสร้างขึ้นหลังแนวกำแพงโดยพบร่องรอยการก่ออิฐพอกเข้าไปชนกับแนวกำแพง มีแนวทางเดินออกจากชุ่มประตู่นี้ ขนาดกว้าง 1.5 เมตร ก่ออิฐ สอปูน และฉาบปูน มุ่งไปขึ้น ไปทางทิศเหนือสู่ช่องประตูอีกแห่งหนึ่งในแนวตรงกัน มีระยะห่าง 5 เมตร ช่องประตูแห่งนี้สันนิษฐานว่าเป็นทางเข้าวิหาร แห่งหนึ่งภายในวัด หรืออาจเป็นเจดีย์ประธานของวัด แต่เนื่องจากมีอาคารในสมัยปัจจุบันสร้างอยู่ได้แก่กุฏิพระ และวิหารเดิมหรือวิหารขาว ไม่สามารถขยายพื้นที่ปฏิบัติงานออกไปได้ ดังนั้นจึงยังมีหลักฐานไม่เพียงพอในการสรุปข้อสันนิษฐานนี้ ทางเดินและชุ่มประตู่ดังกล่าววางตัวอยู่ในระดับ 160-170 Cm.Dt. เทคนิคการสร้างชุ่มประตู่หลังจากการเตรียมดินมีการก่ออิฐสอปูนพอกประกบเข้ากับแนวกำแพง ชุ่มประตู่ก่อย่อมุมมีร่องรอยเสาไม้ที่ใช้เป็นกรอบประตูอยู่ระหว่างช่องกลางทั้งสองข้าง จากรูปแบบของ ชุ่มประตู่ที่ก่อย่อมุมสามารถใช้กำหนดอายุของสิ่งก่อสร้างในสมัยนี้ได้ว่าอยู่ในสมัยอยุธยาตอนปลาย เปรียบเทียบกับรูปแบบชุ่มประตู่ย่อมุม ซึ่งเป็นงานศิลปกรรมในสมัยอยุธยาตอนปลาย ซึ่งพบมากในงานบูรณะวัดต่างๆเช่น วัดกุฎีดาว และวัดมเหยงค์ โดยมีหลักฐานว่าบูรณะในสมัยพระเจ้าท้ายสระ และวัดพระราม วัดพระศรีสรรเพชญ์ วัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ ซึ่งมีหลักฐานว่าบูรณะในสมัยพระเจ้าบรมโกศ เป็นต้น

3. รากฐานอาคาร เป็นสิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นภายหลังแนวกำแพงชุ่มประตู่และทางเดินที่กล่าวมาแล้ว พบรากฐานอาคารนี้ก่อชนแนวกำแพงที่ระดับ 140-150 Cm.Dt. บริเวณที่พบรากฐานอาคารได้แก่หลุม N24 W5 P58 และ N24 W5 P64 สันนิษฐานว่ารากฐานอาคารนี้อาจเป็นรากฐานวิหารราย หรือเจดีย์ราย ซึ่งเป็นบริวารของสิ่งก่อสร้างภายใต้วิหารขาวแต่ทั้งนี้ยังต้องมีการปฏิบัติงานทางโบราณคดีที่ขยายวงกว้างออกไปเพื่อให้ได้ผลสรุปที่เป็นรูปธรรมมากกว่าเดิมตามที่ได้กล่าวมา เทคนิคการก่อสร้างอาคารแห่งนี้ไม่เหมือนกันกับการก่อสร้างกำแพง คือก่อนการก่อสร้างไม่มีการเตรียมดินโดยการถมดินแล้วบดอัดให้แน่น แต่เป็นการวางแนวอิฐอยู่บนพื้นเดิม จากนั้นจึงทำการก่ออิฐสอปูน การเรียงอิฐเป็นแบบสลับคู่ วางเหลื่อมกันตามแนวขวาง และวางเหลื่อมกันในแนวตั้งแต่ละชั้นเพื่อให้อิฐเกาะยึดตัวกัน เนื่องจากระดับการก่อสร้างของฐานอาคารลึกเพียง 140-150 Cm.Dt. จึงสันนิษฐานว่ารากฐานอาคารนี้เป็นสิ่งก่อสร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย

เจดีย์หมายเลข 2

เป็นเจดีย์องค์แรกที่ปรากฏอยู่ทางทิศใต้ของกลุ่มเจดีย์ราย 3 องค์ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของวัด ประกอบด้วยพื้นที่ตามผังหลุมชื่อ N24 W6 P60 และ N24 W5 P51 องค์ประกอบของเจดีย์ภายหลังการขุดแต่งแสดงให้เห็นถึงการสร้างซ้อนทับของสิ่งก่อสร้างที่เคยอยู่ภายใต้ บริเวณองค์เจดีย์มีฐานของผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดประมาณ 6 x6 เมตร ความลึกของรากฐาน อยู่ที่ระดับ 130-210 Cm.Dt. จากระดับความลึกสันนิษฐานว่าเป็นสิ่งก่อสร้างในช่วงแรกของพื้นที่ปฏิบัติงาน มีการสร้างในช่วงพร้อมกันกับการสร้างแนวกำแพงที่พบบริเวณองค์ปราสาท ต่อมาภายหลังได้มีการเลิกใช้งานไปแล้วทำการสร้างเจดีย์องค์ที่เห็นในปัจจุบันซ้อนทับ โดยอาศัยความแข็งแรงของรากฐานสิ่งก่อสร้างนี้ เป็นส่วนหนึ่งของรากฐาน ในการรองรับน้ำหนักการก่อสร้างครั้งใหม่ รวมทั้งใช้เป็นพื้นด้วย องค์ประกอบของเจดีย์คือมีผังกลมสร้างบนฐานสี่เหลี่ยม ต่อด้วยฐานแปดเหลี่ยม รองรับฐานหน้ากระดานหรือฐานเชิงผังกลม 3 ชั้น รองรับฐานปัทม์ ซึ่งเป็นฐานบัวลูกแก้วอกไก่อีกหนึ่งชั้น จากนั้นเป็นชุกมาลัยเถา บัวปากระฆัง และ องค์ระฆัง บัลลังก์ทำเป็นแบบข่อมุม ไม่มีเสათาน ต่อขึ้นไปเป็นปล้องโฉนมีสภาพชำรุดตั้งแต่ช่วงกลางปล้อง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางองค์เจดีย์ประมาณ 4.5 เมตร

รูปแบบของบัลลังก์ข่อมุม และรูปทรง ของเจดีย์ที่เพริชามากขึ้น เป็นสิ่งแสดงให้เห็นถึงการสร้างว่าควรอยู่ในช่วงอยุธยาตอนปลาย หรืออย่างมากที่สุดไม่ควรเกินตอนกลาง เปรียบเทียบได้จากรูปแบบเจดีย์รายทางทิศ ตะวันออกเฉียงเหนือของวัดไชยวัฒนาราม ซึ่งสร้างในสมัย สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง เจดีย์นี้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างระเบียงคดและแนวกำแพงแก้ว ลักษณะขององค์ระฆังเริ่มทำเรียวยเล็ก ทำให้สัดส่วนของเจดีย์มีรูปทรงเป็นจอมแห เพราะส่วนฐานใหญ่ รูปแบบเจดีย์ในกลุ่มนี้มีวิวัฒนาการที่หลากหลายขนาดไม่ใหญ่โตอย่างวิวัฒนาการเจดีย์ในยุคต้นๆ และไม่นิยมสร้างเป็นเจดีย์ประธานของศาสนสถาน¹ เช่นเดียวกับเจดีย์รายด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของวัดพุทธไสยาสน์ที่สร้างเป็นสถูป 2 องค์คู่บนฐานไพทีเดียวกัน รูปทรงและองค์ประกอบเหมือนกันทั้งสององค์คล้ายรูปทรงเจดีย์รายที่วัดไชยวัฒนาราม โดยเฉพาะองค์ระฆังที่เรียวยเล็กลง แต่ทำบัลลังก์สี่เหลี่ยม ไม่ได้ข่อมุมอย่างเจดีย์วัดไชยวัฒนารามทั้งนี้อาจเพื่อให้เข้ากับเจดีย์รายองค์อื่นๆ ในวัดที่ส่วนใหญ่บัลลังก์สี่เหลี่ยม หรืออาจเป็นแบบที่สร้างในวิวัฒนาการก่อนวัดไชยวัฒนาราม โดยสืบเนื่องลักษณะบางประการกันมา เจดีย์รายองค์นี้ผู้สร้างคงมีจุดประสงค์อุทิศให้บุพการี คือบิดามารดา จึงสร้างเป็นเจดีย์คู่บนฐานเดียวกัน เช่นเดียวกับความนิยมในการสร้างสถูปคู่ที่ด้านหน้าวัดไชยวัฒนาราม ,วัดชุมพลนิกายาราม ในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง² ในสมัยต่อมามีการบูรณะองค์เจดีย์หมายเลข 2 นี้ โดยการพอกฐานสี่เหลี่ยมทับฐานแปดเหลี่ยม สันนิษฐานว่าเพื่อเป็นการยกระดับเจดีย์ขึ้น ตามพื้นที่ใช้งานที่มีการปรับถมให้สูงขึ้น การบูรณะครั้งนี้ น่าจะเป็นการบูรณะในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์พร้อมกับ การ สร้างปราสาท ทำให้องค์ประกอบและสัดส่วนขององค์เจดีย์ผิดแปลก ไปจากระเบียบและสัดส่วนเดิมดังที่เห็นในปัจจุบัน

¹ จุฬิศพงศ์ จุฬารัตน์. การศึกษาวิวัฒนาการทางสถาปัตยกรรมของสถูปทรงกลม 2 แบบ(ทรงระฆังกลม และทรงระฆังกลมบนฐานชั้นบนแปดเหลี่ยม) ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ประกอบปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, พ.ศ. 2535. หน้า 201.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 203.

เทคนิคการก่อสร้างเจดีย์เป็นการก่ออิฐสอปูน และฉาบปูนปิดรอยก่อ การเรียงอิฐใช้เทคนิคแบบผสม คือคำนึงถึงการเกาะยึดของตัวอิฐและการรับน้ำหนักถึงก่อสร้างมีการใช้เทคนิคการเรียงอิฐแบบคู่แนวตั้งสลับยาว ขวางกัน (Falmish Bond) และเรียงอิฐระตามแฉ่มมของโบราณสถานโดยไม่คำนึงถึงระเบียบการเรียง

เจดีย์หมายเลข 3

ตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างเจดีย์รายอีกสององค์ ภายในบริเวณผังหลุมชื่อ N24 W6 P40 , N24 W6 P50, N24 W5 P31 และ N24 W5 P41 เป็นเจดีย์รายทรงกลมหรือทรงระฆังที่มีอายุการสร้างเก่าแก่ที่สุดในบรรดาเจดีย์รายทั้ง 3 องค์ ฐานที่ลึกที่สุดขององค์เจดีย์อยู่ที่ระดับ 190-200 Cm.Dt. องค์ประกอบของเจดีย์ประกอบด้วยฐานไพทีใหญ่รองรับฐานแปดเหลี่ยม รองรับชุกฐานเชิงในผังสี่เหลี่ยม ฐานบัวลูกแก้วอกไก่เดี่ยว ชุกมาลัยเถา และบัวปากระฆัง องค์ระฆังมีขนาดใหญ่เป็นเตี้ย ที่เรียกว่าแบบลังกา บัลลังก์เริ่มทำแบบย่อมุม แต่ยังคงอยู่ในผังสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ลักษณะเตี้ยแบน วางรับก้านฉัตรขนาดใหญ่ ปล้องโฉนและปลียอด ซึ่งจากสัดส่วนขององค์เจดีย์ควรจะมีความสั้นด้วยเช่นกัน ในปัจจุบันได้ชำรุดหักหายไป จากการขุดแต่ง ได้พบชิ้นส่วนปลียอด ก่ออิฐฉาบปูน ตกลงมาทางทิศตะวันตกของเจดีย์บริเวณหลุม N24 W6 P50 ที่ระดับ 100-130 Cm.Dt. และชิ้นส่วนปูนปั้นประกอบสถาปัตยกรรม ลวดลายอื่นๆ เช่น ลวดบัว หน้ากระดาน และลวดลายปูนปั้นประดับ กรอบซุ้ม ตกอยู่บริเวณโดยรอบเจดีย์อีกด้วย ขนาดขององค์ระฆัง สูงประมาณ 12.5 เมตร มีเส้นผ่านศูนย์กลาง ประมาณ 3 เมตร

รูปแบบทางศิลปกรรมของเจดีย์องค์นี้เปรียบเทียบกับได้กับเจดีย์ซึ่งมีอายุในช่วงสมัยอยุธยาตอนกลาง รุ่งเดียวกับเจดีย์ทรงกลมซึ่งเป็น เจดีย์ประธานของวัดพระศรีสรรเพชญ์ เจดีย์รายหมายเลข 1 , 7 , 19 , 34 , 11 , 14 วัดพระศรีสรรเพชญ์ เจดีย์ทรงกลมวัดมหาสมณ เจดีย์ทรงกลมวัดสิงหาราม เจดีย์ทรงกลมวัดสุวรรณเจดีย์ เป็นต้น¹ จากการขุดแต่งแสดงให้เห็นถึงการบูรณะองค์เจดีย์ในภายหลังจากที่มีการสร้างครั้งแรก โดยก่อปิดบริเวณฐานแปดเหลี่ยมเดิม พอกทับให้เป็นฐานสิบสองเหลี่ยม แล้วก่อซุ้มจรนำหรือแท่นบุชาขนาดเล็กรอบองค์เจดีย์ในแต่ละเหลี่ยม การบูรณะในครั้งนี้เป็นช่วงเดียวกับที่มีการสร้างเจดีย์หมายเลข 2 และ เจดีย์หมายเลข 3 ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป และยังได้พบชิ้นส่วน ประติมากรรมปูนปั้น เป็นรูปมีอุนุคคล 1 ชิ้นขนาด 8*16*7 ซม. ถูกพอกปูนทับอยู่ที่บริเวณหลุม N24 W6 P50 ที่ระดับ 100-130 Cm.Dt. ภายในฐานเจดีย์ ซึ่งอาจสันนิษฐานได้ว่าเคยมีการทำประติมากรรมรูปเทพนม หรืออาจเป็น พระสาวก ระดับเจดีย์องค์นี้

เทคนิคการก่อสร้างเจดีย์มีขั้นตอนของการเตรียมพื้นที่โดยการอัดดิน (Compact Soil) แล้ววางรากฐาน โดยการก่ออิฐประมาณ 6 ก้อนรองรับฐานไพทีชั้นล่างสุด จากนั้นจึงเป็นการก่ออิฐสอปูน แล้วฉาบปูนปิดรอยก่อ การเรียงอิฐใช้เทคนิคแบบผสม คือคำนึงถึงการเกาะยึดของตัวอิฐและการรับน้ำหนัก มีการทำโครงสร้างภายในเจดีย์เป็นแกนอัดดินบริเวณส่วนฐาน แล้วนำดินมาอัดมภายในก่อนที่จะก่ออิฐปิดทับ ในส่วนของชุกฐานก่อนถึงองค์ระฆัง การเรียงอิฐใช้เทคนิคการเรียงอิฐแบบคู่ แนวตั้งสลับยาว ขวางกัน (Falmish Bond) โดยเฉพาะส่วนพื้น และเรียงอิฐระตามแฉ่มมของสถาปัตยกรรม เพื่อให้ ลังก่อสร้างเกาะยึดกันอย่างมั่นคงแข็งแรง

¹ จุฬิศพงศ์ จุฬารัตน์ . เรื่องเดิม , หน้า 1370-371.

เจดีย์หมายเลข 4

เป็นเจดีย์ราชองค์สุดท้ายนับจากทางทิศใต้ ภายในพื้นที่โบราณสถานทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของวัด ตั้งอยู่ในบริเวณหลุมชื่อ N24 W6 P20 และ N24 W6 P30 เป็นเจดีย์ทรงกลมหรือทรงระฆัง ตั้งอยู่บนฐานเขียงผิงสี่เหลี่ยมรองรับฐานแปดเหลี่ยม ถัดขึ้นไปเป็น ชุดฐานเขียง ฐานบัวลูกแก้วอกไก่ ชุดมาลัยเถา และบัวปากระฆัง บัดลึงก์เป็นแบบข่อมุม ไม่มีเสาดาน ถัดขึ้นไปเป็นก้านฉัตร รองรับปล้องไฉน และส่วนปลียอด ซึ่งชำรุดหักหายไป การทำบัลลังก์แบบข่อมุมและองค์ระฆังที่สูงเพียวขึ้น เป็นรูปแบบวิวัฒนาการเจดีย์ในกลุ่มเดียวกันกับ เจดีย์หมายเลข 2 ซึ่งสร้างในช่วงอยุธยาตอนปลาย หรืออย่างมากที่สุดไม่เกิน อยุธยาตอนกลาง รูปแบบของเจดีย์ทรงกลมในสายวิวัฒนาการนี้นิยมทำกันทั่วไปในอยุธยา มีองค์ประกอบหลากหลายกว่าเจดีย์ในยุคอื่นๆ คือมีทั้งฐานข่อมุม ฐานสิงห์ หรือฐานแปดเหลี่ยม โดยเฉพาะฐานแปดเหลี่ยมอาจเป็นอิทธิพลเจดีย์ฐานแปดเหลี่ยมที่สร้างมาก่อน ลักษณะรวมๆ คือ ส่วนของมาลัยเถากลมเล็ก มีระยะห่างของหน้ากระดานมากขึ้น องค์ระฆังเรียวเล็ก และปลียอดยาวเรียวขึ้น¹ ขนาดขององค์เจดีย์ภายหลังการขุดแต่งสูงประมาณ 9.5 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางองค์ระฆัง ประมาณ 2.30 เมตร จากการขุดแต่งได้พบส่วนประกอบสถาปัตยกรรมขององค์เจดีย์จำนวนมากว่าเจดีย์องค์ที่ผ่านมา อาทิเช่น ปล้องไฉน พบที่บริเวณหลุม N24 W6 P29 ในระดับ 100-130 Cm.Dt. ลูกแก้วอกไก่ พบที่หลุม N24 W6 P39 ในระดับ 90-100 Cm.Dt. ภายหลังระดับหน้ากระดาน พบที่บริเวณหลุม N24 W6 P29 ระดับ 70-80 Cm.Dt. บัวปากระฆัง พบที่บริเวณหลุม N24 W6 P20 ระดับ 110-130 Cm.Dt. เป็นต้น ชิ้นส่วนเหล่านี้มีประโยชน์ในการ นำมาประกอบการพิจารณารูปแบบทางศิลปกรรมเพื่อกำหนดอายุสมัยในทางประวัติศาสตร์ศิลปะ และการวิเคราะห์รูปแบบเพื่อบูรณะองค์เจดีย์ตามเดิม(Restoration) ได้อีกด้วย

เจดีย์องค์นี้มีร่องรอยการบูรณะที่ฐาน โดยการถมดินปิดฐานเขียงเดิมซึ่งเป็นฐานสี่เหลี่ยมชั้นแรกสุด มาจนถึงฐานแปดเหลี่ยม แล้วปูพื้นอิฐปิดดินที่นำมาถม องค์ประกอบของเจดีย์หลังการบูรณะจึงไม่เหลือส่วนฐานเขียงด้านล่าง เห็นเพียงส่วนฐานแปดเหลี่ยมเป็นต้นไป ทำให้สัดส่วนของเจดีย์ผิดไปจากระเบียบเดิม ดังกรณีเดียวกันกับ เจดีย์อีกสององค์ที่ผ่านมาซึ่งได้มีการบูรณะ และเปลี่ยนแปลงสัดส่วนไปจากระเบียบเดิม การบูรณะครั้งนี้ สันนิษฐานว่าอาจอยู่ในช่วงอยุธยาตอนปลาย หรือช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นซึ่งปรากฏหลักฐานว่า มีการบูรณะครั้งใหญ่ขึ้นในวัดนี้

เทคนิคการสร้างเจดีย์ มีขั้นตอนในการเตรียมพื้นที่โดยการอัดดินให้แน่นแล้วจึงวางรากฐานและก่อเจดีย์จากส่วนฐานขึ้นไป เหมือนกับเจดีย์หมายเลข 3 แต่ระดับพื้นของการเตรียมดินมองเห็นได้ชัดว่าอยู่ลึกน้อยกว่า คือที่ระดับ 150-170 Cm.Dt. ซึ่ง แสดงถึงการก่อสร้างที่มีขึ้นภายหลังนั่นเอง การก่ออิฐยังคงใช้เทคนิคของการเรียงอิฐแบบสลับขั้ว และการเรียงแบบอิสระโดยคำนึงถึงแรงมูมของสถาปัตยกรรม และยึดติดกันของอิฐก่อ รวมทั้งการรับน้ำหนัก ของสิ่งก่อสร้างอีกด้วย

¹ จุฬิศพงศ์ จุฬารัตน์ . เรื่องเดิม , หน้า 372.

แนวกำแพงและหัวเม็ดมูมกำแพง

แนวกำแพงเดิมรอบวัดมีระยะความกว้าง 78 เมตร ยาว 201 เมตร มีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ย่อมุมที่บริเวณมุมทิศตะวันออกเฉียงใต้ ขนาดของแนวกำแพงมีความกว้าง 1.10 เมตร รากฐานกำแพงวางตัวอยู่ที่ระดับความลึก 210-230 Cm.Dt.

จากคำบอกเล่าของพระภิกษุในวัด ซึ่งมีบ้านเกิดอยู่ที่บริเวณวัดหน้าพระเมรุ (พระสมชาติผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดซึ่งดูแลโบสถ์บัวขมา 11 พรรษา อายุ 37 ปี) ได้เคยฟังญาติผู้ใหญ่ของท่านเล่าว่า แนวกำแพงรอบวัดมีประตูทางออกทั้ง 4 ด้าน คือด้านหน้าทางทิศใต้ มีประตูเข้าออกอยู่ตรงกลาง ซึ่งยังคงเหลือร่องรอย ในปัจจุบัน ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้มีประตูอยู่ตรงส่วนที่ย่อมุมด้านหน้าวัด ยังคงเหลือร่องรอยของซุ้มประตู แบบ อยุรยาตอเนปลาชอยู่ในปัจจุบัน (อาจเป็นงานบูรณะในสมัยจอมพล ป.) ส่วนด้านหลังวัดทางทิศเหนือเคยมีประตูเข้าออกอยู่ตรงบริเวณ หลุม N24 W5 P1 และ N24 W6 P10 ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเจดีย์หมายเลข 4 (ซึ่งถ้าพบประตูในบริเวณนี้ประตูหลังวัดก็น่าจะมีสองประตูในระยะที่สมคูลย์กัน) เป็นประตูขึ้นมาจากทำนบกั้นแล้วมีทางเดินตรงเข้ามาในบริเวณวัด แต่หลังจากการขุดตรวจบริเวณดังกล่าว ไม่พบประตูเข้าออกดังเรื่องเล่ามาก่อน กำแพงวัดทิศตะวันตกมีประตูเข้าออกอีกหนึ่งทาง มีบันไดทำน้ำทอกลงไปยังคลองข้างวัด บริเวณเชื่อมกับทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเจดีย์หมายเลข 2 ในระหว่างหลุม N24 W6 P69 ถึง N24 W6 P79 แต่จากการขุดตรวจไม่พบร่องรอยของประตูดังกล่าวเช่นกัน อาจเนื่องมาจากพื้นที่ในบริเวณนี้ถูกทางวัดใช้รูด Back Hold ขุดหลุมเป็นบริเวณกว้างเพื่อนำซากอาคารคอนกรีตมาถมทิ้งในปี 2537 หลักฐานทางโบราณคดีจึงถูกรบกวนหายไป

ความลึกของรากฐานแนวกำแพงที่วางตัวอยู่ในระดับ 210-230 Cm.Dt. เป็นระดับเดียวกับความลึกของรากฐานเจดีย์หมายเลข 3 จึงสันนิษฐานว่าแนวกำแพงนี้สร้างขึ้นพร้อมกับสถาปัตยกรรมในยุคแรกของพื้นที่ปฏิบัติงาน หรือพร้อมกันกับเจดีย์หมายเลข 3

อย่างไรก็ดีจากการขุดแต่งที่บริเวณหลุม N24 W6 P59 และ N24 W6 P79 พบแนวกำแพงอีกแนวหนึ่งขนาดเล็กกว่าแนวกำแพงที่กล่าวมามีขนาดความกว้างประมาณ 75 ซม. วางตัวคู่ขนานกันในระยะห่างประมาณ 50 ซม. อยู่ในระดับที่ลึกกว่า รากฐานของแนวกำแพง โดยสิ้นสุดที่ระดับ 250-260 Cm.Dt. แนวกำแพงนี้ขาดหายไปที่บริเวณ หลุม N24 W6 P56 จากรากฐานแนวกำแพงที่ลึกกว่า สันนิษฐานว่าอาจเป็นกำแพงในยุคแรกของวัดที่สร้างขึ้นก่อน ที่จะมีการขยายบริเวณวัด แล้วรื้ออิฐออกไปใช้งานใหม่

ที่บริเวณมุมกำแพงวัดทิศตะวันตกเฉียงเหนือยังคงเหลือซากหัวเม็ดมูมกำแพง ลักษณะของหัวเม็ดคล้ายเจดีย์ทรงระฆังย่อมุม ประกอบด้วยฐานบัวหน้ากระดานย่อมุม ซ้อนลดหลั่นกัน 2 ชั้น รองรับองค์ระฆังซึ่งสิ้นสุดแค่เพียงคอระฆัง ร่องรอยการปรับเปลี่ยนสถาปัตยกรรมซึ่งแสดงให้เห็นภายหลังการขุดแต่ง ปรากฏหลักฐานว่ามีการบูรณะหัวเม็ดนี้อย่างน้อย 1 ครั้ง โดยรูปแบบสมัยสุดท้ายที่ปรากฏคือ มีการก่ออิฐพอกหัวเม็ดเข้าไป กับมูมกำแพงเดิมทำเป็นย่อมุมตั้งแต่ส่วนผนังมูมกำแพง และละทิ้งส่วนประกอบอื่นเช่นฐานบัวเชิงกำแพงไปเหลือเพียงส่วนผนังตรงๆขึ้นไปเท่านั้น ขนาดของกำแพงที่ก่อเป็นย่อมุมรองรับ หัวเม็ดเท่ากับความกว้างของแนวกำแพงคือ ประมาณ 1.10 เมตร การบูรณะหัวเม็ดในครั้งนี้อาจเกิดขึ้นพร้อมกับการบูรณะครั้งใหญ่ภายในวัด พร้อมกับสถาปัตยกรรมอื่นๆ เช่น ในสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ (พ.ศ. 2276-2301) หรือในช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ก็เป็นไปได้

2.3 เทคนิคการก่อสร้าง

ขั้นตอนการก่อสร้างสถาปัตยกรรมภายในวัดหน้าพระเมรุเริ่มต้นจากการเตรียมรากฐานรองรับน้ำหนักสิ่งก่อสร้าง แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. การเตรียมพื้นที่โดยการบดอัดดินรองรับน้ำหนักสิ่งก่อสร้าง แล้ววางอิฐลงบนพื้นที่ก่อนขึ้นไปเป็นตัวสถาปัตยกรรม มีส่วนรากฐานของสถาปัตยกรรมวางอยู่ใต้ดินบางส่วนก่อนจะถึงฐานบนดินชั้นแรก
2. การอาศัยสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่ก่อนเป็นรากฐาน เช่น การวางสถาปัตยกรรมทับซ้อนบนรากฐานสิ่งก่อสร้างเดิม หรือมีการก่อพอกส่วนต่างๆ เพิ่มจากของเดิม

หลังจากการเตรียมพื้นที่จึงมีการก่ออิฐขึ้นรูปตามแบบของสถาปัตยกรรม เทคนิคการเรียงอิฐที่พบมี 3 แบบใหญ่ๆคือ

1. การก่อเรียงอิฐแบบชาวสลับสั้นในแถวเดียวกัน (Flemish Bond)
2. การก่อเรียงอิฐแบบใช้ด้านยาวสลับยาวตลอดในแต่ละแถว (Common Bond)
3. การก่อเรียงอิฐแบบใช้ด้านกว้างตลอดในแต่ละแถว (Header Bond)

ระบบการเรียงอิฐทั้ง 3 แบบข้างต้นนี้ ในแต่ละแถวจะวางอิฐให้เหลื่อมกัน ใช้ปูนหรือดินสอบางครั้งการก่อเรียงอิฐจะผิดแปลกไปจากระเบียบวิธีการเรียงซึ่งขึ้นอยู่กับจังหวะการเรียงรูปแบบของโบราณสถาน และช่างผู้ก่อเรียง ภายหลังจากการก่อเรียงอิฐแล้วเสร็จ จะฉาบปูนทับอีกครั้งตามรูปแบบสถาปัตยกรรม

การใช้เชื้อประสานระหว่างวัตถุก่อในอดีตเป็นสิ่งทีผลติขึ้นจากวัศดุธรรมชาติ มีอยู่ 2 ชนิดคือ

1. เชื้อประสานที่เป็นยางเหนียวของดินไม้อย่างหนึ่ง ซึ่งนำมาทาลาดลงระหว่างก้อนวัตถุก่อเชื้อประสานขาวเหนียวชนิดนี้จะมองเห็นได้ยากเมื่อแห้ง คงมองเห็นแต่รอยต่อระหว่างก้อนวัตถุเท่านั้น ในการช่างของไทยนิยมเรียกว่าสอดิน
2. เชื้อประสานที่ทำโดยการใช้ปูนขาวตำเคล้ากับพืชที่มีเส้นใย ผสมกับยางเหนียวของน้ำอ้อย รอยต่อที่เกิดจากเชื้อประสานชนิดนี้เรียกว่า สอปูน

เชื้อประสานทั้ง 2 ชนิดนี้ จะเสื่อมคุณภาพเมื่อถึงอายุระยะหนึ่ง ค่ายเหตุนี้มีวิธีการหนึ่งที่ช่างในอดีตนำมาใช้ เพื่อให้สิ่งก่อสร้าง มีความคงทนอยู่แม้ว่าคุณภาพของเชื้อประสานจะเปลี่ยนไปก็ตาม วิธีการก็คือ การก่อผนังเอนเข้าด้านใน เพื่อให้ศูนย์กลางน้ำหนักของสิ่งก่อสร้างตกลงที่ส่วนในของสถาปัตยกรรม ผนังด้านบนจะอยู่ในลักษณะที่พียงกัน หรือทำให้เกิดการอัดตัวเข้าหาศูนย์กลางอยู่ตลอดเวลา แม้ว่าผนังจะมีการแตกร้าวแต่สิ่งก่อสร้างนี้ก็จะมีไม่พังทลายง่ายเหมือนกับสิ่งก่อสร้างที่ก่อผนังตั้งตรง ซึ่งเมื่อชำรุดร้าวก็มีทางที่จะล้มทลายไปทางใดทางหนึ่งได้ง่ายกว่า

บทที่ 3

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่ง

การขุดแต่งโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ บริเวณพระปรางค์และกลุ่มเจดีย์รายทางกลม 3 องค์ ได้พบโบราณวัตถุประเภทต่างๆ ซึ่งสามารถแบ่งแยกเป็นหมวดหมู่ในการวิเคราะห์ได้ดังนี้คือ

1. โบราณวัตถุที่เป็นส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรม
2. โบราณวัตถุที่เป็นรูปเคารพในศาสนา
3. โบราณวัตถุที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้
4. โบราณวัตถุที่ใช้เป็นอาวุธ
5. โบราณวัตถุที่เกี่ยวกับการโลหะกรรม
6. โบราณวัตถุที่ใช้เป็นเงินตรา
7. โบราณวัตถุที่เป็นภาชนะดินเผา
8. โบราณวัตถุอื่นๆ

3.1 โบราณวัตถุที่เป็นส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรม

3.1.1 ประเภทดินเผา

ก. กระเบื้องเชิงชาย (กระเบื้องชายคา) เป็นกระเบื้องกาบกล้วย (กระเบื้อง หรือ ลูกฟูก) ตัวผู้ที่มีงออยู่ริมชายคา มักทำทรงสามเหลี่ยมปิดปลายกระเบื้อง บางครั้งจึงเรียกว่า “กระเบื้องหน้าอุค” ทรงสามเหลี่ยมของกระเบื้องเชิงชายที่พบจากการขุดแต่งโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ ทำลายประดับ 2 รูปแบบใหญ่ๆ คือ ลายเทพนม และลายพันธุ์พฤกษา

กระเบื้องเชิงชายทำจากวัสดุดินเผา เนื้อดินธรรมดา (Earthenware) จึงมีสีส้มแดง ทรงสามเหลี่ยมของกระเบื้องเชิงชายมีขนาดโดยเฉลี่ยประมาณ 13 ซม. สูง 23 ซม. หน้า 1.5 ซม. ลวดลายที่ปรากฏบนกระเบื้องทำโดยใช้แม่พิมพ์ แล้วจึงนำไปปั้นต่อกับกระเบื้องกาบกล้วยอีกครั้งหนึ่ง

- กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมที่พบ ทำลวดลายต่างๆกันรวม 4 แบบ พบทั้งสิ้นจำนวน 31 ชิ้น น้ำหนัก 8,220 กรัม กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมนี้มักพบตามโบราณสถานที่เป็นพุทธสถานมากกว่าแบบอื่น

แบบที่ 1 ทำลวดลายรูปเทพนมไม่ทรงเครื่องผสมลายเปลวนก กรอบกระเบื้องทำเป็นรูปสามเหลี่ยมหยักมุม 1 ครั้ง (ภาพถ่ายที่ 58)

แบบที่ 2 ทำลวดลายรูปเทพนมสวมมงกุฎและมีเครื่องประดับที่บำผสมลายกนกแบบที่เรียกว่าหางไหล เป็นข้อตรงกลาง กรอบสามเหลี่ยมหยักมุม 3 ครั้ง (ภาพถ่ายที่ 59 ภาพลายเส้นที่ 1)

แบบที่ 3 ทำลวดลายเทพนมทรงเครื่อง สวมมงกุฏ กรองศอ พาหุรัด ผสมลายกลีบดอกไม้ (ภาพถ่ายที่60)

แบบที่ 4 ทำลวดลายเทพนมทรงเครื่องสวมมงกุฏเพียงอย่างเดียว ผสมลายก้านพันธุ์พฤกษากรอบ
สามเหลี่ยมทำเป็นวงโค้ง หักมุม 1 ครั้ง (ภาพถ่ายที่61 ภาพลายเส้นที่2)

- กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พฤกษาที่พบมีลวดลายต่างกัน 3 แบบ พบจำนวน 4 ชั้น น้ำหนัก 770 กรัม

แบบที่ 1 ทำรูปกลีบดอกไม้ห้ากลีบในกรอบสามเหลี่ยมหักมุม 1 ครั้ง (ภาพถ่ายที่62)

แบบที่ 2 ทำรูปเปลวคนกเป็นข้อ ผสมกลีบดอกไม้ในกรอบสามเหลี่ยมหักมุม 1 ครั้ง (ภาพถ่ายที่63)

แบบที่ 3 ทำรูปช่อดอกไม้หนึ่งดอกพร้อมก้านและใบในกรอบสามเหลี่ยมหักมุม 1 ครั้ง (ภาพถ่ายที่64
ภาพลายเส้นที่3)

นอกจากนี้ยังพบชิ้นส่วนกระเบื้องสภาพชำรุดไม่สามารถแยกลวดลายได้อีกจำนวน 7 ชิ้น 570 กรัม
กระเบื้องเชิงชายที่พบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชนิด ที่	กระเบื้องเชิงชายที่พบจากการขุดแต่ง	หลุม (Grid)	ระดับ (Cm.Dt.)	จำนวน ชั้น	น้ำหนัก กรัม
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย					
1	กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมแบบที่ 1	N24 W5 P41	65-100	1	110
	"	N24 W5 P51	65-130	1	300
	"	N24 W6 P29	70-100	1	340
	"	N24 W6 P41	70-100	1	12
	"	N24 W5 P61	75-100	1	60
	"	N24 W6 P60	75-100	1	520
	"	N24 W5 P50	80-100	1	420
	"	N24 W6 P19	80-100	1	240
	"	N24 W6 P70	80-100	2	220
	"	N24 W5 P11	85-100	1	580
	"	N24 W5 P61	120-130	1	60
	รวม			12	2,862
2	กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมแบบที่ 2	N24 W5 P31	60-80	1	160
	"	N24 W5 P41	65-100	1	180
	"	N24 W6 P60	75-100	1	320
	"	N24 W6 P70	80-100	1	370
	"	N24 W6 P70	100-130	1	320

2	"	N24 W5 P31	110-120	1	60
	"	N24 W6 P70	130-150	2	560
	รวม			8	1,970
3	กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมแบบที่ 3	N24 W5 P41	65-100	1	260
	"	N24 W6 P59	70-90	1	380
	"	N24 W6 P61	100-120	1	220
	รวม			3	860
4	กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมแบบที่ 4	N24 W6 P29	110-130	1	350
	"	N24 W6 P40	110-130	1	300
	"	N24 W6 P61	100-120	2	380
	รวม			4	1,030
5	กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกาแบบที่ 1	N24 W6 P40	110-130	1	170
	รวม			1	170
6	กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกาแบบที่ 2	N24 W6 P70	100-130	1	100
	รวม			1	100
7	กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกาแบบที่ 3	N24 W6 P19	80-100	1	280
	"	N24 W6 P50	80-100	1	220
	รวม			2	500
8	ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชายไม่สามารถจำแนกลดลาย	N24 W5 P50	80-100	1	20
	"	N24 W6 P29	70	1	40
	"	N24 W6 P39	130-170	1	400
	"	N24 W6 P70	130-150	3	80
	รวม			6	540
พื้นที่บริเวณปรางค์					
-	กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกา และเทพนม	N24 W5 P65	130-150	4	500
8	ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชายไม่เห็นลายละเอียด	N24 W5 P67	50-70	1	30
	รวมจำนวนที่พบในพื้นที่			5	530
รวมพบทั้งสิ้น				42	8,560

ข. กระจเบื้องมุงหลังคา พบ 3 ชนิด ได้แก่ กระจเบื้องกาบกล้วย กระจเบื้องแผ่นเรียบ และกระจเบื้องกึ่งคดเต่า

- กระจเบื้องกาบกล้วย (กระจเบื้องลูกฟูก หรือ กระจเบื้องกระบุง) ทำจากวัสดุดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Earthen ware) มีขนาดโดยเฉลี่ยกว้างประมาณ 19-23 ซม. ยาว 28 ซม. หนา 1 ซม. เคียวที่ใช้เกี่ยวระแนง ไม่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2 ซม. สูง 5 ซม. ลักษณะของกระจเบื้องกาบกล้วยจะประกอบด้วยกระจเบื้องตัวผู้ ซึ่งเป็นลอนโค้งคล้ายกาบกล้วย และกระจเบื้องตัวเมียซึ่งเป็นรางแบนกว้าง ขกขอบทั้งสองข้างมีเคียวเกี่ยวข้องกับระแนงโครงของหลังคา การมุงหลังคาจะใช้กระจเบื้องตัวผู้แถวหนึ่งสลับกับกระจเบื้องตัวเมียแถวหนึ่งโดยกระจเบื้องตัวผู้จะครอบอยู่บนกระจเบื้องตัวเมีย จากการชั่งตวง พบกระจเบื้องกาบกล้วยจำนวน 244 ชิ้น น้ำหนัก 21,530 กรัม แยกเป็นกระจเบื้องตัวผู้ 147 ชิ้น (12,450 กรัม) กระจเบื้องตัวเมีย 77 ชิ้น (9,080 กรัม) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชนิด ที่	กระจเบื้องมุงหลังคาดินเผาที่พบจากการชั่งตวง	หลุม (Grid)	ระดับ (Cm.Dt.)	จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราช					
1	กระจเบื้องกาบกล้วยตัวผู้	N24 W5 P61	60-80	3	140
	"	N24 W6 P29	70-100	3	200
	"	N24 W6 P60	75-100	2	580
	"	N24 W5 P31	80-100	1	170
	"	N24 W6 P41	80-100	2	200
	"	N24 W6 P50	80-100	5	500
	"	N24 W6 P70	80-100	1	80
	"	N24 W5 P61	100-110	1	80
	"	N24 W6 P70	100-150	2	200
	"	N24 W5 P61	110-120	32	1,030
	"	N24 W6 P49	110-130	1	340
	"	N24 W6 P40	110-130	1	400
	"	N24 W6 P50	110-130	3	160
	"	N24 W6 P60	110-130	5	210
	"	N24 W5 P61	110-130	5	650
	"	N24 W5 P31	120-130	1	200
	"	N24 W5 P61	120-130	22	1,000
	"	N24 W5 P61	120-160	3	330
	"	N24 W5 P51	130-150	1	80

1	กระเบื้องกานกลัวยตัวผู้	N24 W6 P60	130-150	4	160
	"	N24 W6 P69	130-150	2	960
	"	N24 W6 P39	130-170	1	500
	"	N24 W6 P60	150-190	2	840
	"	N24 W6 P70	150-200	2	220
	รวม			<u>105</u>	<u>9,230</u>
2	กระเบื้องกานกลัวยตัวเมีย	N24 W5 P61	60-80	13	680
	"	N24 W6 P69	70-130	1	220
	"	N24 W6 P60	75-100	1	180
	"	N24 W6 P41	80-100	2	480
	"	N24 W6 P50	80-100	4	300
	"	N24 W6 P70	100-150	1	400
	"	N24 W5 P61	110-120	16	720
	"	N24 W6 P50	110-130	2	400
	"	N24 W6 P60	110-130	6	1,640
	"	N24 W5 P61	110-130	3	150
	"	N24 W5 P61	120-130	4	300
	"	N24 W6 P60	130-150	1	100
	"	N24 W6 P60	150-190	1	320
	"	N24 W6 P70	150-200	7	1,520
	รวม			<u>62</u>	<u>7,410</u>
1	เคียวกระเบื้องกานกลัวยตัวผู้	N24 W5 P61	60-80	6	340
	"	N24 W6 P69	70-130	1	280
	"	N24 W6 P60	75-100	4	260
	"	N24 W6 P70	80-100	1	50
	"	N24 W6 P19	85-110	4	380
	"	N24 W5 P61	100-110	1	60
	"	N24 W5 P61	110-120	3	250
	"	N24 W6 P20	110-130	1	100
	"	N24 W6 P60	110-130	2	60
	"	N24 W5 P61	120-130	3	160
	รวม			<u>26</u>	<u>1,940</u>

2	เดือยกระเบื้องกาบกล้วยตัวเมีย	N24 W5 P61	60-80	1	40
	"	N24 W6 P19	85-110	1	60
	"	N24 W5 P61	100-110	3	320
	"	N24 W5 P61	110-120	2	120
	"	N24 W6 P60	110-130	1	40
	รวม			2	100
รวมจำนวนที่พบในพื้นที่				195	18,680
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปรังค์					
1	กระเบื้องกาบกล้วยตัวผู้	N24 W5 P67	50-70	5	220
	"	N24 W5 P64	70-100	3	380
	"	N24 W5 P66	70-90	8	680
	รวม			16	1,280
2	กระเบื้องกาบกล้วยตัวเมีย	N24 W5 P56	40-160	1	560
	"	N24 W5 P67	50-70	3	130
	"	N24 W5 P64	70-100	3	400
	รวม			7	1,090
รวมจำนวนที่พบในพื้นที่				23	2,370
รวมพบทั้งสิ้น				244	21,530

- กระเบื้องแผ่นเรียบ วัสดุเป็นดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Earthenware) สีส้ม ขนาดประมาณ 12*24 ซม.หนา 1 ซม. มีเขี้ยวเกี่ยวระแนงยาว 3.5 ซม. พบจำนวนทั้งสิ้น 74 ชิ้น น้ำหนักรวม 3,750 กรัม และพบชนิดที่เนื้อดินแกร่ง (Stoneware) จำนวน 3 ชิ้น (280 กรัม) ดังต่อไปนี้

ชนิดที่	กระเบื้องมุงหลังคาดินเผาที่พบจากการขุดแต่ง	หลุม (Grid)	ระดับ (Cm.Dt.)	จำนวนชิ้น	น้ำหนักกรัม
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย					
2	กระเบื้องแผ่นเรียบ	N24 W5 P51	130-150	6	340
	"	N24 W6 P20	110-130	2	600
	"	N24 W6 P50	80-100	1	50

2	กระเบื้องแผ่นเรียบ	N24 W6 P60	110-130	2	100
	"	N24 W6 P60	130-150	1	60
	"	N24 W6 P60	150-190	2	100
	"	N24 W6 P61	100-120	1	40
	"	N24 W6 P61	120-130	4	200
	"	N24 W6 P61	60-80	1	100
	กระเบื้องแผ่นเรียบเคลือบเขียว	N24 W6 P29	70-100	3	280
	รวม			23	1,870
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปรางค์					
2	กระเบื้องแผ่นเรียบ	N24 W5 P66	50-70	29	1,560
	"	N24 W5 P67	50-70	25	600
	รวม			54	2,160
รวมพบทั้งสิ้น				77	3,750

- กระเบื้องเกล็ดเต่า รูปทรงคล้ายเกล็ดเต่า ด้านหัวที่มีเขียวเพื่อเกาะกับระแนงจะตัดตรง ส่วนด้านท้ายสอบเข้าหากันเป็นขอครีแหลมวัสดุเป็นดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Earthenware) สีส้มแกมแดง มีขนาดประมาณ 14.5*20 ซม. หนา 1.5 ซม. พบจำนวน 12 ชิ้น น้ำหนัก 2,580 กรัม

ชนิดที่	กระเบื้องมุงหลังคาดินเผาที่พบจากการขุดแต่ง	หลุม (Grid)	ระดับ (Cm.Dt.)	จำนวนชิ้น	น้ำหนักกรัม
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย					
3	กระเบื้องเกล็ดเต่า	N24 W6 P60	75-100	2	400
	"	N24 W6 P61	120-160	2	300
	"	N24 W6 P69	130-150	1	400
	รวม			5	1,100
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปรางค์					
3	กระเบื้องเกล็ดเต่า	N24 W5 P78	30-80	2	840
	"	N24 W5 P64	35-90	5	640
	รวม			7	1,480
รวมพบทั้งสิ้น				12	2,580

ค. กระเบื้องปูพื้น

ทรงสี่เหลี่ยมวัสดุเป็นดินเผาเนื้อดินธรรมดา(Earthenware) สีส้มแดง สภาพชำรุด จึงไม่ทราบขนาด สมบูรณ์ พบจากหลุม N24 W5 P66 ระดับ 50-70 Cm.Dt. วัดขนาดได้ 15*7*2 ซม. พบจำนวน 1 ชิ้น น้ำหนัก 500 กรัม และจากหลุม N24 W6 P69 ระดับ 130-170 Cm.Dt. วัดขนาดได้ 12*14*2 ซม. พบจำนวน 2 ชิ้น น้ำหนัก 1,100 กรัม

ง. กระเบื้องปูพื้นเคลือบ

พบจำนวน 3 ชิ้น (305 กรัม) เป็นวัสดุดินเผาเนื้อแกร่ง (Stoneware) เคลือบสีชาวมฟ้าด้านเดียว ชั้นแรก พบจากหลุม N24 W5 P78 ระดับ 20-80 Cm.Dt. วัดขนาดได้ 6*10*1.5 ซม. น้ำหนัก 105 กรัม เป็นกระเบื้องทรงหกเหลี่ยม สภาพชำรุด อีกสองชิ้นพบจากหลุม N24 W5 P64 ระดับ 70-100 Cm.Dt. น้ำหนัก 200 กรัม กระเบื้องปูพื้นเคลือบสันนิษฐานว่าเป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาศรีสังขนาถ จังหวัดสุโขทัย มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 20-22

จ. อิฐโกลนรูปทรงต่างๆ

เป็นชิ้นส่วนก่อนอิฐที่นำมาโกลนให้เป็นทรงต่างๆ สำหรับใช้เป็นองค์ประกอบสถาปัตยกรรมพบทั้งสิ้น 4 ชิ้น น้ำหนักรวม 2,020 กรัม ชั้นแรกโกลนเป็นรูปบัวคว่ำ วัดขนาดได้ 12*14*16 ซม. น้ำหนัก 940 กรัม ชุดพบจากหลุม N24 W5 P65 ระดับ 110-130 Cm.Dt. ชั้นที่สอง ชุดพบจากหลุม N24 W6 P 69 ระดับ 130-150 Cm.Dt. น้ำหนัก 360 กรัม เป็นอิฐโกลนเป็นทรงกลมวัดขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางได้ 12 ซม. หนา 3.5 ซม. ชั้นที่สามเป็นอิฐโกลนทรงกลมเช่นกันวัดขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางได้ 14.5 ซม. หนา 3.7 ซม. น้ำหนัก 320 กรัม ชุดพบจากหลุม N24 W6 P40 ระดับ 130-190 Cm.Dt. ชั้นสุดท้าย โกลนเป็นทรงกลมเช่นกัน พบจากหลุม N24 W5 P51 ระดับ 130-200 Cm.Dt. วัดขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางได้ 10 ซม. หนา 3.5 ซม. น้ำหนัก 400 กรัม (ภาพถ่ายที่ 65,66)

ฉ. ประติมากรรมดินเผาประดับสถาปัตยกรรม

แบ่งเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกเป็นประติมากรรมดินเผาเนื้อแกร่งทรงดอกบัวตูม ปั้นลายเทพนมประทับนั่ง ล้อมกรอบด้วยลายกลีบบัวในลักษณะดอกบัวตูม มีขนาดประมาณ 38*40 ซม. หนา 2.5 ซม. เจาะรูเป็นช่องสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 1.5*1.5 ซม. จำนวน 4 ตำแหน่งที่ด้านข้างบริเวณส่วนล่างและยอดบนสุด ซึ่งน่าจะเป็นส่วนที่ใช้ตอกลิ้มประกอบเข้ากับตัวอาคารหรือสถาปัตยกรรมภายในวัด ได้พบเป็นชิ้นส่วนต่างๆ ในสภาพแตกชำรุด (ภาพถ่ายที่ 67,68) ประเภทที่สอง เป็นประติมากรรมดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Terra Cotta) เนื้อดินสีส้มแดง ปั้นเป็นรูปบุคคล ได้พบเป็นชิ้นส่วนของใบหน้า และท่อนแขนซึ่งสวมเครื่องประดับ (ภาพถ่ายที่ 69,70,71 ภาพลายเส้นที่ 11)

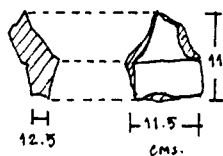
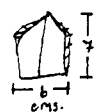
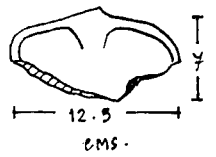
ประติมากรรมดินเผาประดับสถาปัตยกรรมทั้งสองประเภท มีรายละเอียดดังนี้

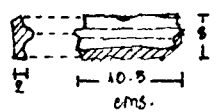
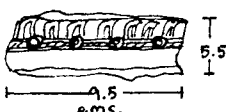
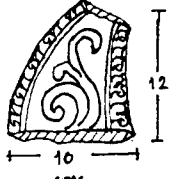
ลำดับ ร.	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ข.	ส.			
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย									
1	N24 W6 P49	60-100				2	1	100	ชิ้นส่วนบันเป็นรูปกลีบดอกบัว
2	N24 W6 P51	62-130				2	1	580	ชิ้นส่วนรูปเทพนม ผสมลายกลีบบัว
3	N24 W6 P30	65-100	4	13	4		1	240	ชิ้นส่วนเทพนม
4	N24 W6 P69	70-100	10	15	2		1	540	พบชิ้นส่วนชำรุดตรงที่เจาะรูแขวน
5	N24 W6 P69	70-100				2	3	2,380	ชิ้นส่วนชำรุดบันเป็นรูปลายกลีบบัว
6	N24 W6 P61	80-100				2	1	960	ชิ้นส่วนรูปเทพนม
7	N24 W6 P19	85-110	6	10	1.8		1	140	ชิ้นส่วนชำรุดบันเป็นรูปลายกลีบบัว
8	N24 W6 P70	100-110	7	6	1.5		1	100	ชิ้นส่วนรูปเทพนม ผสมลายกลีบบัว
9	N24 W6 P69	100-120				2	3	1,500	ชิ้นส่วนชำรุดบันเป็นรูปกลีบบัว
10	N24 W6 P79	100-150				2	17	8,900	ชิ้นส่วนลายกลีบบัว
11	N24 W6 P39	110-130	5.5	4.5	1.5		1	80	ลายกลีบบัว
12	N24 W6 P50	110-130				2	2	900	ชิ้นส่วนชำรุดบันเป็นรูปกลีบบัว
13	N24 W6 P69	130-150	6.5	6.5	2		1	140	ชิ้นส่วนรูปเทพนม
14	N24 W6 P70	130-150	5	6	1.5		1	110	ชิ้นส่วนรูปเทพนม ผสมลายกลีบบัว
15	N24 W5 P61	130-200	4.5	10	5.5		1	200	ท่อนแขวนท่อนบนมีเครื่องประดับพาหุรัต
16	N24 W6 P51	130-200				2	1	350	ชิ้นส่วนรูปเทพนม
17	N24 W6 P60	130-200				2	4	1,000	ชิ้นส่วนรูปเทพนม ผสมลายกลีบบัว
รวม							<u>43</u>	<u>5,220</u>	
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปรางค์									
18	N24 W5 P78	20-50	12	3	23		1	740	ทรงดอกบัวบาน ชำรุด
19	N24 W5 P78	50-70	10	12	3		1	160	ชิ้นส่วนรูปเทพนม ผสมลายกลีบบัว
20	N24 W5 P78	50-80	8	2	9		1	180	ชิ้นส่วนลายกลีบบัว
รวม							<u>3</u>	<u>5,220</u>	
รวมทั้งสิ้น							<u>46</u>	<u>10,440</u>	

3.1.2 ประเภทปูนปั้น

ก.ประติมากรรมปูนปั้นระดับสถาปัตยกรรม

พบเป็นชิ้นส่วนปูนปั้นลวดลายต่างๆ เช่นลายกรอบซุ้มพันธุ์พฤกษา ลายกระจังตาอ้อย ลายประจํายาม ลายกลีบบัว ลายพันธุ์พฤกษา และประติมากรรมปูนปั้นรูปบุคคล รวมทั้งพบชิ้นส่วนที่เป็นองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม อาทิเช่น ลวดบัว ไม้ลัยลูกแก้ว หน้ากระดานทองไม้ เป็นต้น ลวดลายปูนปั้นที่พบส่วนมากเป็นส่วนประดับของเจดีย์ และพระปราสาทของวัดหน้าพระเมรุ แต่ก็มีบางส่วนซึ่งถูกนำมาจากที่อื่น โดยติดมากับดินที่ใช้ปรับถมพื้นที่ (ภาพถ่ายที่ 72,73,74,75,76,77,78) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	รายละเอียด ชิ้นส่วนปูนปั้นระดับสถาปัตยกรรม	จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	หมายเหตุ ภาพถ่ายเส้นตัวอย่าง
	พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย					
1	N24 W5 P11	110-130	ชาสิงห์	1	920	
2	N24 W5 P11	110-130	ลวดบัว	1	280	
3	N24 W5 P41	110-130	กากปูนฉาบส่วนประกอบต่างๆ	1	1,150	
4	N24 W5 P41	110-130	ลายก้านขด	1	140	
5	N24 W5 P41	110-130	ชิ้นส่วนฐานบัว	4	1,260	
6	N24 W5 P41	65-100	ลวดลายกลีบบัว	1	400	
7	N24 W5 P41	110-130	ลายก้านขด	1	140	
8	N24 W5 P41	110-130	บัวคลุม	2	3,140	
9	N24 W5 P50	160-170	ลายก้านขดในกรอบใบระกา	1	130	
10	N24 W5 P61	65-130	กระจังตาอ้อย	1	100	
11	N24 W6 P19	85-110	ชิ้นส่วนบัวฝาละมี	1	420	
12	N24 W6 P20	110-130	กลีบบัวซ้อน	1	100	
13	N24 W6 P20	110-130	บัวพันยักษ์ (บัวปากกระด้ง)	1	220	

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	รายละเอียด ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม	จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	หมายเหตุ ภาพถ่ายเส้นตัวอย่าง
14	N24 W6 P20	110-130	ปูนฉาบผิววงค์ระฆัง	1	600	
15	N24 W6 P20	110-130	มาลัยลูกแก้ว	3	2,470	
16	N24 W6 P20	110-130	ลวดบัว	3	1,000	
17	N24 W6 P20	110-130	ลวดลายก้านขด	1	350	
18	N24 W6 P29	70-80	ลายประดับหน้ากระดาน	1	180	
19	N24 W6 P30	110-130	ชิ้นส่วนฐานบัว	3	2,420	
20	N24 W6 P30	65-100	ปูนฉาบผิววงค์ระฆัง	3	100	
21	N24 W6 P30	110-130	มาลัยลูกแก้ว	2	580	
22	N24 W6 P30	65-100	มาลัยลูกแก้ว	1	340	
23	N24 W6 P30	110-130	ลวดบัว	1	350	
24	N24 W6 P30	65-100	ลวดบัว	2	1,020	
25	N24 W6 P30	65-100	ลวดลายก้านขด	1	20	
26	N24 W6 P30	65-100	หน้ากระดานทองไม้	1	110	
27	N24 W6 P39	80-100	ชิ้นส่วนฐานบัว	1	1,800	
28	N24 W6 P39	80-100	มาลัยลูกแก้ว	1	1,000	
29	N24 W6 P39	80-100	มาลัยลูกแก้ว(ทาสีแดง)	1	250	
30	N24 W6 P39	90-100	มาลัยลูกแก้ว	6	4,960	
31	N24 W6 P39	80-100	ลวดบัว	1	1,000	
32	N24 W6 P39	90-100	ลายก้านขดในกรอบใบระกา	3	1,400	
33	N24 W6 P39	90-100	ลูกแก้วอกไก่	3	4,950	
34	N24 W6 P39	60-80	หน้ากระดานทองไม้	1	520	

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	รายละเอียด ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม	จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	หมายเหตุ ภาพถ่ายเส้นตัวอย่าง
35	N24 W6 P39	80-100	หน้ากระดานท้องไม้	2	1,380	
36	N24 W6 P39	80-100	หน้ากระดานท้องไม้แอนโค้ง	1	1,200	
37	N24 W6 P40	110-130	ข้างสิงห์	1	1,000	
38	N24 W6 P40	110-130	ชิ้นส่วนฐานบัว	3	1,460	
39	N24 W6 P40	110-130	บัวพื้นยักษ์	1	80	
40	N24 W6 P40	110-130	บัวพื้นยักษ์ (บัวปากกระซิง)	1	300	
41	N24 W6 P40	110-130	บัวลูกแก้ว	1	500	
42	N24 W6 P40	110-130	ลายก้านตอดอกในกรอบใบระกา	1	530	
43	N24 W6 P40	110-130	ปลียอด	1	12,000	
44	N24 W6 P40	110-130	หน้ากระดานท้องไม้	3	400	
45	N24 W6 P60	110-130	กลีบบัวแทรก	1	100	
46	N24 W6 P60	110-130	มาลัยลูกแก้ว	1	420	
47	N24 W6 P60	130-150	ลายก้านขดประดับขอบซุ้ม	1	460	
48	N24 W6 P60	110-130	หน้ากระดานท้องไม้	2	230	
49	N24 W6 P69	130-150	ชิ้นส่วนฐานบัว	1	1,000	
50	N24 W6 P69	130-170	ชิ้นส่วนฐานบัว	1	1,100	
51	N24 W6 P69	130-170	บัวลูกแก้วอกไก่	1	680	
52	N24 W6 P69	130-170	ปูนฉาบผิววงโค้งระฆัง	8	580	
53	N24 W6 P69	130-170	มาลัยลูกแก้ว	1	120	
54	N24 W6 P69	110-130	ลูกแก้วอกไก่	4	1,080	
55	N24 W6 P69	130-170	หน้ากระดานท้องไม้	1	240	

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	รายละเอียด ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม	จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	หมายเหตุ ภาพถ่ายเส้นตัวอย่าง
56	N24 W6 P70	80-100	กระจิงตาอ้อย	1	920	
57	N24 W6 P70	100-120	บัวหัวเสา	1	760	
58	N24 W6 P70	80-100	มาลัยลูกแก้ว	3	3,680	
59	N24 W6 P70	80-100	ลวดลายก้านขด	1	20	
60	N24 W6 P70	80-100	ลายประดับหน้ากระดาน	1	480	
		รวม		101	64,540	
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณพระปราสาท						
61	N24 W5 P56	40-160	กรอบชุ้มลายพันธุ์พฤกษา	9	2,890	
62	N24 W5 P56	40-160	กากปูนไม่สามารถทนจำแนกลวดลาย	14	2,900	
63	N24 W5 P56	40-160	ลวดลายพันธุ์พฤกษา	3	1,580	
64	N24 W5 P56	40-160	ลวดลายพันธุ์พฤกษาประดับท้องไม้	6	3,170	
65	N24 W5 P56	40-160	ลายประดับหน้ากระดาน	20	4,100	
66	N24 W5 P56	40-160	หน้ากระดานท้องไม้	4	1,700	
67	N24 W5 P56	40-60	ลายกลีบบัว	1	280	
68	N24 W5 P56	160	บัวหัวเสารูปทรงดอกบัวตูมแกนในเป็น อิฐโกแลน	1	8,750	
69	N24 W5 P64	70-90	กระจิงตาอ้อยประดับกระจกสี	1	70	
70	N24 W5 P65	100-160	หน้ากระดานท้องไม้	2	3,500	
71	N24 W5 P65	130-150	กรอบชุ้มลายพันธุ์พฤกษา	1	30	
72	N24 W5 P66	110-130	กรอบชุ้มลายกลีบบัว	1	600	
73	N24 W5 P66	110-130	หน้ากระดานท้องไม้	3	130	
74	N24 W5 P78	20-50	ชิ้นส่วนนมสิงห์ของฐานสิงห์	1	550	
75	N24 W5 P78	20-50	ดอกไม้สี่กลีบ	1	80	
76	N24 W5 P78	50-70	กระจิงประจำยาม	4	520	
77	N24 W5 P78	50-70	ดอกไม้สี่กลีบ	1	100	

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	รายละเอียด ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม	จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	หมายเหตุ ภาพถ่ายชิ้นตัวอย่าง
78	N24 W5 P78	50-70	ลวดบัว	6	750	
79	N24 W5 P78	50-70	ลายกลีบบัว	2	450	
80	N24 W5 P78	70-90	รูปทรงดอกบัวตูมแกนในทำจาก โกลนอิฐ	1	250	
81	N24 W5 P85	70	ลวดลายพันธุ์พฤกษาเป็นลายก้านขด ม้วนเข้า	1	4,950	
82	N24 W5 P85	50-70	ลวดลายพันธุ์พฤกษา	3	130	
83	N24 W5 P87	50-70	กระจังตาอ้อย	4	150	
84	N24 W5 P87	บนฐานปราสาท	ชิ้นส่วนฐานบัว	1	25,000	
85	N24 W5 P88	30-50	ดอกไม้สี่กลีบ ลงรักปิดทอง	2	50	
86	N24 W5 P88	50-70	กระจังประจำยาม	1	420	
87	N24 W5 P66	130-150	ลำตัวท่อนบนบุคคลพนมมือ (เทพนม)	1	8,000	
88	N24 W5 P64	70-100	ท่อนแขนสวมเครื่องประดับที่โคนแขน	1	300	
		รวม		94	57,700	
		รวมพบทั้งสิ้น		195	122,240	

3.1.3 ประเภทโลหะ

ก. ชิ้นส่วนนภศูล

ทำจากโลหะสำริด พบจำนวน 2 ชิ้น ชิ้นแรกพบจากหลุม N24 W5 P68 บริเวณผิวดิน (Surface) วัดขนาดได้ 7*18 ซม. น้ำหนัก 300 กรัม สภาพชำรุด ชิ้นที่สองพบจากหลุม N24 W5 P 85 ระดับ 100-120 Cm.Dt. ขนาด 5*2*8 ซม. น้ำหนัก 240 กรัม เป็นส่วนปลายของฝักเพกา ชิ้นส่วนนภศูลทั้งสองชิ้นนี้พบในบริเวณพระปราสาทสันนิษฐานว่าเป็นยอดนภศูลของพระปราสาทที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 (ภาพถ่ายที่ 79)

ข. ตะปูจีน

ทำจากโลหะเหล็ก ลักษณะเป็นแท่งสี่เหลี่ยม อีกด้านหนึ่งม้วนเป็นหัวตะปูที่มีขนาดใหญ่ และยาวต่างกัน เพื่อการใช้งานตอกยึดที่เหมาะสมกับหน้าที่ ไม่ได้แต่ละขนาดพบจากการขุดแต่งทั้งสิ้น 14 ตัว บริเวณเจดีย์ราย 1 ตัว และบริเวณปราสาท 13 ตัวมีรายละเอียดดังนี้ (ภาพถ่ายที่ 80)

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ย.	ส.			
1	พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย N24 W5 P41	100-130	1		5.5		1	30	ตัวเหลี่ยมเป็นหลัก ชำรุด
							1	30	
2	พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปราสาท N24 W5 P88	30-50		0.3	0.3	6.5	1	20	สนิมกรัดกร่อนเล็กน้อย
3	N24 W5 P68	50-70		8	2	12	1	340	ชำรุด , สนิมกรัดกร่อน
4	N24 W5 P86	50-70		0.6	8		3	70	ชำรุด , สนิมกรัดกร่อน
5	N24 W5 P67	50-70		0.6	8		1	30	ชำรุด , สนิมกรัดกร่อน
6	N24 W5 P65	50-70		0.7	8		1	20	ชำรุด , สนิมกรัดกร่อน
7	N24 W5 P85	50-70		0.7	11.5		1	40	ชำรุด , สนิมกรัดกร่อน
8	N24 W5 P78	50-80		8	2	9	1	180	ชำรุด , สนิมกรัดกร่อน
9	N24 W5 P64	70-100		1.2	12		1	40	ชำรุด , สนิมกรัดกร่อน
10	N24 W5 P67	Surface		0.5	6		2	40	ชำรุด , สนิมกรัดกร่อน
11	N24 W5 P83	Surface		0.8	13		1	40	ชำรุด , สนิมกรัดกร่อน
		รวม					13	820	
		รวมทั้งสิ้น					14	850	

ค. ตะปูปลิง

ทำจากโลหะเหล็กเช่นกันลักษณะเป็นแท่งสี่เหลี่ยมปลายแหลมทั้งสองมีปลายแหลมทั้งสองข้างหักงอ
ใช้ยึดรอยต่อของไม้ให้แข็งแรงยิ่งขึ้น พบจากการขุดแต่งเพียงชิ้นเดียวที่บริเวณเจดีย์ทรงกลมหมายเลข3 หลุม
N24 W5 P31 ระดับ 110-130 Cm.Dt. มีขนาด 0.7*8 ซม. น้ำหนัก 20 กรัม

ง. ตะปูสังฆวานร

ทำมาจากตะกั่ว เป็นแท่งกลมปลายด้านหนึ่งแหลม ใช้ตอกเป็นระดับปูนฉาบ¹ ของสถาปัตยกรรมก่อ
อิฐถือปูน ตะปูสังฆวานรนิยมกันในหมู่ช่างเล่นของเก่าว่าเป็นเครื่องกลางของช่าง สถาปนิกนั้นตะปูสังฆวานรจะ
จมอยู่ใต้ผิวปูนหรือเสมอผิวปูนฉาบ เนื่องจากสถาปัตยกรรมประเภทเจดีย์หรือพระปรางค์สมัยอยุธยานิยมลงรัก

¹ สำนักงานโบราณคดีและประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และฝ่ายวิชาการ กองโบราณคดี กรมศิลปากร . วัดไชยวัฒนาราม . (กรุงเทพฯ: หจก. โอ
เดียสเนอเวอร์, 2537), หน้า 131.

ปิดทองจึงปรากฏว่าบางครั้งทองที่ปิดยังคงติดอยู่กับหัวตะปูสังฆวานร จากการขูดแต่งได้พบตะปูสังฆวานรจำนวน 5 ตัว ดังนี้ (ภาพถ่ายที่ 81)

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ข.	ส.			
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย									
1	N24 W6 P69	50-100	0.7		4		1	10	ตัวเหลี่ยมเป็นตะกั่ว ชำรุด
2	N24 W6 P69	130-150	1		6.5		1	40	ตัวเหลี่ยมเป็นตะกั่ว ชำรุด
รวม							2	50	
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปราสาท									
3	N24 W5 P78	50-70	0.7		3		1	50	ตัวสี่เหลี่ยมหัวแบนปากกว้าง
4	N24 W5 P75	60-70	0.6		3		2	60	ตัวสี่เหลี่ยมหัวแบนปากกว้าง
รวม							3	110	
รวมทั้งสิ้น							5	160	

3.2 โบราณวัตถุที่เป็นรูปเคารพในศาสนา

3.2.1 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปหิน (ศิลา) ทราย

พบจำนวน 6 ชิ้น (บริเวณพระปราสาท 4 ชิ้น และบริเวณเจดีย์ทรงกลม 3 ชิ้น) สันนิษฐานว่าเป็นของเก่าที่เคยได้รับการเคารพบูชาในวัดมาก่อนที่จะมีการชำรุดเสื่อมสภาพไปดังที่พบในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ดีบริเวณโบราณสถานวัดหน้าพระมรุมีกิจกรรมการปรับถมที่หลายครั้งจึงอาจมีโบราณวัตถุบางชิ้นที่ปนมากับดินด้วยก็เป็นได้ ชิ้นส่วนพระพุทธรูปหินทรายที่พบจำนวน 6 ชิ้น เป็นส่วนองค์พระ ส่วนพระกร และพระรัศมีของพระพุทธรูป สลักจากศิลาทรายสีขาวย-นวล สีเทา และสีชมพูแดง สภาพชำรุด พบจากหลุม N24 W5 P78 ระดับ 20-80 Cm.Dt. 2 ชิ้น , หลุม N24 W5 P68 ระดับ 30-50 Cm.Dt. 1 ชิ้น , หลุม S24 W5 P85 ระดับ 60-70 Cm.Dt. 1 ชิ้น , หลุม N24 W5 P56 ระดับ 80-100 Cm.Dt. 1 ชิ้น และหลุม N24 W5 P61 ระดับ 80-100 Cm.Dt. 1 ชิ้น

การกำหนดอายุพระพุทธรูปหินทรายสมัยอยุธยายังเป็นปัญหาถกเถียงกันในหมู่นักวิชาการว่าควรเป็นงานที่มีมาก่อนกรุงศรีอยุธยา หรือสมัยอยุธยาตอนต้น หรืออยุธยาตอนปลาย¹ อย่างไรก็ตามจากหลักฐานพระพุทธรูปหินทรายได้มีปรากฏทั้งในวัดสมัยอยุธยาตอนต้น เช่น วัดพระศรีสรรเพชญ์ และวัดในสมัยอยุธยา

¹ คณะโบราณคดีมหาวิทยาลัยศิลปากร. รายงานการศึกษาโบราณสถานวัดชัยภูมิ ตำบลประจักษ์ อำเภอนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา .เสนอสำนักงานโครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2539, หน้า 64-65.

ตอนปลาย เช่น วัดไชยวัฒนาราม นักวิชาการบางท่านเสนอความคิดว่าพระพุทธรูปหินทรายนั้นควรเป็นงานศิลปะก่อนกรุงศรีอยุธยา เรียกว่า ศิลปะอโยธยา เพราะในวัดสมัยอยุธยาตอนต้น พระประธานจะเป็นพระปูนปั้นทั้งสิ้น ศิลปะก่อนกรุงศรีอยุธยานี้ได้รับอิทธิพลต้นแบบจากงานศิลปะมือยุคก่อน คือ ศิลปะทวารวดี และศิลปะลพบุรี ซึ่งนิยมสลักพระพุทธรูปด้วยหินทราย ซึ่งศิลปะก่อนกรุงศรีอยุธยาคือแบบที่ให้อิทธิพลแก่ศิลปะสมัยอยุธยาตอนต้น เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีการอยู่อาศัยต่อเนื่องกัน

การศึกษารูปแบบวิวัฒนาการพระพุทธรูปหินทรายในสมัยอยุธยานั้น จะเห็นว่าในสมัยแรกได้รับอิทธิพลของศิลปะลพบุรี ระยะเวลาต่อมาเมื่ออิทธิพลของศิลปะสุโขทัยเข้ามาปะปนมากขึ้นจนในที่สุดได้พัฒนาเป็นรูปแบบอยุธยาอย่างแท้จริง ชิ้นส่วนพระพุทธรูปหินทรายที่พบจากการขุดแต่งพบเพียงส่วนประกอบองค์พระบางส่วนซึ่งไม่สามารถนำมากำหนดอายุทางศิลปะได้แน่นอน ชิ้นส่วนพระพุทธรูปหินทรายที่พบมีดังต่อไปนี้

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.DL	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ย.	ส.			
1	พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย N24 W6 P59	80-100		5	12	3	1	250	ชิ้นส่วนพระวรกายพระพุทธรูปหินทราย
รวม							1	250	
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปราสาท									
2	N24 W5 P78	20-80	5		9		1	400	ท่อนแขนพระพุทธรูปหินทรายสีชมพู
3	N24 W5 P78	20-80	5		12		1	500	ท่อนแขนพระพุทธรูปหินทรายสีชมพู
4	N24 W5 P68	30-50	3		10		1	140	ชิ้นส่วนพระรัศมีพระพุทธรูปหินทรายสีเทาดำ
5	N24 W5 P85	60-70		14	16	22	1	8,500	ชิ้นส่วนพระวรกายท่อนศีรษะเปิดไหล่ขวา หินทรายสีชมพู
รวม							4	9,540	
รวมทั้งสิ้น							5	9,790	

3.2.2 พระพุทธรูปสำริด

จากการขุดแต่งได้พบชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดในปริมาณมาก ซึ่งมักพบในระดับชั้นดินไม่ลึกมากจากผิวดิน จากคำบอกเล่าของพระสงฆ์ในวัดหน้าพระเมรุ ทำให้ทราบว่าเมื่อประมาณ 20-30 ปีมาแล้วมีพ่อค้าของเก่ารายหนึ่งชื่อ เอี้ยเอี้ย ได้นำพระที่หาซื้อมาจากชาวบ้านมาคัดเลือก แล้วทิ้งพระพุทธรูปสำริดบางส่วนไว้บริเวณพระปราสาท และกลุ่มเจดีย์รายทรงกลม ดังนั้นชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดที่พบจากการขุดแต่งบางส่วน จึงเป็นของที่ถูกทิ้งไว้ในคราวนั้น ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดที่พบจากการขุดแต่งสามารถจัดเป็นกลุ่มเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

- พระพุทธรูปตำริดทรงเครื่อง เป็นพระพุทธรูปที่สวมเครื่องทรงเลียนแบบพระมหากษัตริย์ คือสวมเครื่องประดับต่างๆ เช่น สวมมงกุฏ กรองศอ พาหุรัด ทับทรวง ทองพระบาท เป็นต้น นิยมทำปางสมาธิ เนื้อฐานสิงห์หรือฐานปัทมาสน์ มีหลากหลายขนาดตั้งแต่ เล็ก กลาง ใหญ่ พระพุทธรูปทรงเครื่องขนาดใหญ่จะตกแต่งรายละเอียดอย่างประณีตงดงาม เช่น การลงรักปิดทอง ประดับกระจกสี (ภาพถ่ายที่ 82 ภาพลายเส้นที่ 4,7,8)

พระพุทธรูปตำริดทรงเครื่องที่พบจากการขุดแต่งประกอบด้วยส่วนเศียรพระพุทธรูป ส่วนองค์พระพุทธรูป ตลอดจนส่วนพระหัตถ์ พระกร เป็นต้น วิวัฒนาการพระพุทธรูปทรงเครื่องในสมัยอยุธยาอาจจัดลำดับสมัยได้ดังนี้

พระพุทธรูปทรงเครื่องสมัยอยุธยาตอนต้น เป็นพระพุทธรูปแบบที่พบจากกรุวัดราชบูรณะ ซึ่งอย่างน้อยที่สุดต้องสร้างพร้อมกับพระปรางค์วัดราชบูรณะในสมัยพระเจ้าบรมราชาธิราชที่ 2 ลักษณะเครื่องทรงที่ขอบสบงเว้าโค้งลงไปมาก มีรัศประคคทำเป็นรูปเข็มขัดเพชรพลอย มีปิ่นแห่งประดับหัวเข็มขัด ชายผ้าจีบหน้านางทำเป็นลวดลายประดับลงมาเป็นแนวตั้ง มีขอบชายผ้าหน้านางโผล่ขึ้นมาเหนือรัศประคค องค์พระพุทธรูปมีลักษณะอิทธิพลศิลปะลพบุรี คืออวบอ้วน พระพักตร์สี่เหลี่ยม มีไรพระศก นาสิกตรง โอยษฐ์แบน และอิทธิพลศิลปะสุโขทัย คือรัศมีรูปเปลวเพลิง ชายจีวรทั้งสองข้างจุ่มเป็นรูปเบ็ดหรือตะขอ

พระพุทธรูปทรงเครื่องสมัยอยุธยาตอนกลาง อาศัยพระพุทธรูปทรงเครื่องที่มีจารึกว่าสร้างขึ้นในสมัยพระชัยราชาธิราชเป็นหลักในการศึกษา แบ่งเป็นสองช่วงคือ ช่วงต้น สวมเครื่องทรงเฉพาะมงกุฏ ยอดมงกุฏมักทำเป็นวงซ้อนๆกันขึ้นไปเป็นรูปกรวยทรงสูง บางครั้งยังคงมีลักษณะของพระพุทธรูปอยู่มากคือมีขมวดพระเกศา และรัศมีทำเป็นรูปเปลวเพลิงตามอิทธิพลศิลปะสมัยสุโขทัย นอกจากสวมมงกุฏแล้วมักสวมกุดชฎรูปลูกตุ้มหรือรูปก้นหอยด้วย ในช่วงปลายลักษณะเครื่องทรงมีวิวัฒนาการเพิ่มขึ้นคือ สวมเครื่องประดับชั้นอื่นๆ ได้แก่ มงกุฏ กุณฑล พาหุรัด และทองกร ซึ่งบางองค์ก็สวมไม่ครบทุกชิ้น ส่วนลักษณะร่วมกันคือสวมกรองศอเป็นแผงคล้ายปกเสื้อมีลวดลายประดับรูปสามเหลี่ยมหันหัวลง หรือรูปวงโค้ง

พระพุทธรูปทรงเครื่องสมัยอยุธยาตอนปลาย อาศัยพระพุทธรูปทรงเครื่องจากเมรุทิศจากวัดไชยวัฒนาราม และพระประธานพระอุโบสถวัดหน้าพระเมรุ ซึ่งสร้างในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองเป็นหลักในการศึกษาซึ่งอาจจัดลำดับวิวัฒนาการได้ 3 ช่วงดังนี้ คือช่วงแรก กรองศอที่เคยเป็นแผงประดับอยู่ลดขนาดและความสำคัญลงเป็นเพียงเครื่องประดับกรอบสังวาลย์ 2 เส้น ซึ่งไขว้กันเป็นรูปกากบาท ระยะที่สองสังวาลย์ที่สวมแสดงลักษณะการสวมใส่ชัดเจนขึ้นมีลักษณะเป็นวงโค้งสองวงหันหลังชนกัน ส่วนระยะที่สามภายในกรองศอที่

กลายเป็นส่วนหนึ่งของสังวาลย์ไปแล้ว มีร่องรอยลักษณะเป็นอุบะอีกเส้นหนึ่งประดับแอม้อยู่มุมครึ่งวงกลมนั้น¹

- พระพุทธรูปสำริดไม่ทรงเครื่อง ส่วนใหญ่พบเพียงชิ้นส่วนของพระพุทธรูป ได้แก่ พระรัศมี พระหัตถ์ พระกรพระบาท เป็นต้น มักทำปางสมาธิ ปางมารวิชัย หรือประทับยืนทำปางต่างๆ องค์พระพุทธรูปจะครองจีวรห่มเฉียง ไม่สวมเครื่องประดับใดๆ ชายสังฆาฏิยาวจรดพระนาภี ปลายตัดตรง เศียรมีรัศมีแบบเปลวและแบบลูกแก้ว ส่วนฐานพระพุทธรูปเป็นฐานเรียบเตี้ยๆ ไม่เจาะช่องสามเหลี่ยม ถ้าเป็นฐานสิงห์จะมีลักษณะโค้งงอ บ้างก็เป็นฐานปัทมาสน์เหนือฐานสิงห์ เศียรพระพุทธรูปบางชิ้นมีลักษณะพระพักตร์รูปไข่ พระเนตรโปนเหลือบลงต่ำ พระนาสิกโค้ง พระโอษฐ์เป็นเส้นคู่ เมื่อดูพระศกเล็ก มีไรพระศกจัดเป็นพระพุทธรูปแบบศิลปะอุทธรุ่น 3 อายุราวพุทธศตวรรษที่ 19-20 หรือร่วมสมัยอยุธยาตอนต้น จากการขุดแต่งบริเวณพระปรางค์และกลุ่มเจดีย์ราชทรงกลมวัดหน้าพระเมรุ พบพระพุทธรูปสำริดไม่ทรงเครื่องจำนวนมากเช่นกัน แต่พบน้อยกว่ากลุ่มพระพุทธรูปสำริดทรงเครื่องและพระชัยมงคล (ภาพถ่ายที่ 83, 84 ภาพลายเส้นที่ 5)

เทคนิคการผลิตพระพุทธรูปสำริด จากหลักฐานแสดงว่าใช้เทคนิคการผลิตแบบสูญเสียผึ้ง (Lost Wax) โดยปั้นแกนดินเป็นต้นแบบ เมื่อหล่อเสร็จแล้วมิได้นำแกนดินออก จึงปรากฏแกนดินเหล่านี้อยู่ภายในพระพุทธรูปสำริดทุกองค์

3.2.3 พระชัยมงคล²

เป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องน้อย คือทำลวดลายเฉพาะมงกุฏ องค์พระพุทธรูปครองจีวรห่มคลุม ประทับนั่งปางสมาธิบนฐานหน้ากระดานซึ่งเจาะช่องสามเหลี่ยมไว้ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ด้านละ 2 ช่อง ลักษณะดังกล่าวคงตั้งใจให้หมายความว่าเป็นฐานสิงห์ พระพุทธรูปในลักษณะนี้ในหมู่นักสะสมพระ และชาวบ้านเรียกว่า “พระจิ้ง” ซึ่งเข้าใจว่าสร้างขึ้นเพื่อสะเดาะเคราะห์ หรือเพื่อใช้เป็นเครื่องรางของขลังหรือแก้บน โดยนำไปวางไว้ในวัดเหมือนในปัจจุบัน เพื่อเป็นการต่ออายุ แต่จากหลักฐานพบว่า “พระจิ้ง” หลายองค์มีการปิดทองทั้งองค์ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าแต่เดิมนั้น อาจใช้สำหรับการบูชาาก็เป็นได้ ทางวิชาการเรียกพระพุทธรูปในกลุ่มนี้ว่า “พระชัยมงคล” ความเป็นมาและคติความเชื่อยังไม่ทราบแน่ชัด แต่จากลักษณะของพระพุทธรูปสำริดทรงเครื่องมักนิยมสร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย ตั้งแต่สมัยพระเจ้าปราสาททองลงมา หรือในราวพุทธศตวรรษที่ 22-23³

¹ อ่านรายละเอียดใน ศศิ ฤกษ์นันท์. กตินิยมการสร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องสมัยอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ประกอบปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2532, หน้า 108-111.

² สำนักงานโครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และฝ่ายวิชาการกองโบราณคดี กรมศิลปากร. วัดไชยวัฒนาราม. (กรุงเทพฯ: หจก. โอเคียต แควร์, 2537), หน้า 126.

³ กองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร. พัฒนาการอารยธรรมไทย. (กรุงเทพฯ : บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์(1997)จำกัด, 2536), หน้า 219.

พระชัยมงคลจากการขุดแต่งพบจำนวนทั้งสิ้น 181 ชิ้น (บริเวณพระปรารักษ์ 77 ชิ้น บริเวณกลุ่มเจดีย์รายทรงกลม 104 ชิ้น) ประกอบด้วย ส่วนเศียรพระพุทธรูป ส่วนองค์พระพุทธรูป และส่วนฐานพระพุทธรูป ซึ่งมี 2 แบบคือ ฐานสิงห์ และฐานสิงห์ร่วมกับฐานปัทมาสน์ (ภาพถ่ายที่85,86,87,88,89 ภาพลายเส้นที่6,9) (ดูรายละเอียดจากตารางวิเคราะห์พระพุทธรูปสำริดและพระชัยมงคลในภาคผนวก)

3.2.4. ชิ้นส่วนพระพุทธรูปปูนปั้น

พบจำนวน 7 ชิ้น (บริเวณพระปรารักษ์ 5 ชิ้น , บริเวณกลุ่มเจดีย์รายทรงกลม 2 ชิ้น) เป็นส่วนฐานพระพุทธรูป, เศียรพระพุทธรูปและส่วนองค์พระพุทธรูปปางมารวิชัย (ภาพถ่ายที่90,91) ดังต่อไปนี้

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ข.	ส.			
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย									
1	N24 W6 P20	70-100		10	11	6	1	280	ชำรุดตั้งแต่พระอังสาขึ้นไปแสดงปางมารวิชัย
2	N24 W6 P40	190-200		11	16	22	1	2,450	เศียรพระชำรุดเหลือเพียงพระพักตร์ชิวหา
รวม							2	2,730	
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณพระปรารักษ์									
2	N24 W5 P78	50-70		7	13	2	1	180	พบฐานสิงห์ส่วนผ้าทิพย์
3	N24 W5 P78	50-70					3	180	ฐานมีลายกฤษเชิงด้านหน้า
4	N24 W5 P67	50-80	6		4		1	90	พบเฉพาะพระเกตุมาลาและเศียรบางส่วน
รวม							5	450	
รวมทั้งสิ้น							7	3,180	

3.2.5 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปดินเผา

-ชิ้นส่วนพระพุทธรูปดินเผาต่างๆเป็นชิ้นส่วนพระพุทธรูปดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Terra Cotta) มักพบส่วนองค์พระส่วนเศียรและส่วนฐาน บางชิ้นมีร่องรอยการลงรัก ทาชาด และปิดทอง พบจำนวน 27 ชิ้น (บริเวณพระปรารักษ์ 22 ชิ้น บริเวณกลุ่มเจดีย์รายทรงกลม 5 ชิ้น น้ำหนัก 5,420 กรัม) นอกจากนี้ยังพบเศียรพระสาวกดินเผาจำนวน 2 ชิ้น น้ำหนัก 110 กรัม จากหลุมในบริเวณเจดีย์ราย ทำจากดินเผาเนื้อ Terra Cotta สีส้ม-นวล สภาพชำรุดเล็กน้อย (ภาพถ่ายที่92,93 ภาพลายเส้นที่13) ดังตารางต่อไปนี้

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ย.	ส.			
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย									
1	N24 W5 P61	35-90					3	260	พบส่วนพระเพลาและพระบาทมีร่องรอยลงรัก
2	N24 W6 P20	70-100		5.5	5.5	2	1	120	พบส่วนพระเพลา, พระหัตถ์ แสดงปางมารวิชัย
3	N24 W6 P20	70-100		2.5	5.5	2.5	1	40	พระพักตร์ชำรุดหักหายไป มีแปลนพระรัศมี
4	N24 W5 P21	70-100		3.5	4.5	3.5	1	70	พระสาวกพระพักตร์เรียวแบบอยุธยาตอนปลาย
5	N24 W6 P30	70-100		4	4	3	1	60	พระสาวกพระพักตร์ป้อมสั้นไม่มีแปลนรัศมี
		รวม					7	530	
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปราสาท									
4	N24 W5 P78	20-50		4	6	13	1	300	พบเฉพาะพระเพลาท่อนล่างลงรัก ปิดทอง
5	N24 W5 P78	20-80		9	6	7	1	260	ฐานพระนักษัตรเป็นรูปกลีบบัวขนาดใหญ่ลงรัก ปิดทอง
6	N24 W5 P78	20-80		15	7	18	1	880	ฐานพระขนาดปรก
7	N24 W5 P68	30-50	4		3		1	20	เศียรชำรุด
8	N24 W5 P87	50-70		5	2	10	1	150	ประทับนั่งพบเฉพาะท่อนแขน
9	N24 W5 P68	50-70		8	2	12	1	340	พบเฉพาะส่วนฐาน สภาพชำรุด
10	N24 W5 P67	50-70		10	8	15	1	640	พบเฉพาะพระเพลาขัดสมาธิราบ ลงรักปิดทอง
11	N24 W5 P67	50-70		9	8	14	1	800	พบเฉพาะพระวรกายท่อนบน ลงรักปิดทอง
12	N24 W5 P78	50-70		10	4	9	1	190	ฐานบัวหงายลายผ้าทิพย์ ทาชาด ลงรัก ปิดทอง
13	N24 W5 P78	50-70		6	8	4	1	140	ฐานบัวหงาย ทาชาด ลงรัก ปิดทองประดับ กระจกสี
14	N24 W5 P78	50-70		4	6	3	1	60	ฐานสิงห์มีร่องรอยทาชาด ลงรัก ปิดทอง
15	N24 W5 P78	50-70					5	260	ชิ้นส่วนฐานพระมีร่องรอย ลงรัก ปิดทอง
16	N24 W5 P78	50-70	3.5		7		1	100	พบเฉพาะพระเศียร
17	N24 W5 P78	50-70	3		2		1	10	พบเฉพาะพระเศียร
18	N24 W5 P78	50-70	1.2		3		1	10	พบเฉพาะพระเศียร
19	N24 W5 P66	80		13	13.5	5.5	1	760	พระเศียรหักหายไปแสดงปางมารวิชัยมีร่องรอยการ ลงรัก
20	-	Surface		5	1	7	1	50	พบส่วนพระเศียรลงรักปิดทอง
21	N24 W5 P77	บนปราสาท		2	4	7	1	30	ชิ้นส่วนฐานพระมีร่องรอย ลงรัก ปิดทอง
		รวม					22	5,000	
		รวมทั้งสิ้น					29	5,530	

- ขมวดพระเศวตดินเผา เป็นชิ้นส่วนประกอบบนเศียรพระพุทธรูป ลักษณะเป็นดินเผาสีส้ม-นวล เนื้อดินธรรมดา (Earthenware) มีขนาดโดยเฉลี่ย เส้นผ่านศูนย์กลาง 6.5 ซม. สูง 5.5 ซม. ลักษณะเป็นดินเผาขดเป็นเกลียวภายในเป็นโพรงช่องโค้ง มักมีปูนขาวพอกติดอยู่ ซึ่งแสดงว่าต้องนำไปประกอบเข้ากับส่วนเศียรพระและบางชิ้นมีร่องรอยการลงรัก จากขนาดขมวดพระเศวตที่พบคณะนี้ได้ว่าองค์พระพุทธรูปต้องมีขนาดใหญ่มากพอสมควร พบจำนวนทั้งสิ้น 31 ชิ้น (บริเวณพระปรางค์ 25 ชิ้น บริเวณเจดีย์ทรงกลม 5 ชิ้น น้ำหนักรวม 4,070 กรัม (ภาพถ่ายที่94)

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ย.	ส.			
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย									
1	N24 W6 P30	65-100	7	3.5	1.5	1	100	เนื้อดินEarthenware ปั้นเป็นขดวนซ้อนกัน	
2	N24 W6 P60	75-100	8	7	1.5	1	150	"	
3	N24 W6 P60	75-100	6	5	6.5	1	140	"	
4	N24 W5 P51	110-130	7	8	1.5	2	260	"	
รวม						5	650		
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปรางค์									
5	N24 W5 P78	20-50	6.5	5.5		7	920	มีปูนฉาบพอกติดอยู่	
6	N24 W5 P68	20-50	6.5	5.5		3	420	มีปูนฉาบพอกติดอยู่	
7	N24 W5 P88	50-70	6.5	5.5		2	300	มีปูนฉาบพอกติดอยู่	
8	N24 W5 P78	50-70	6.5	5.5		2	250	มีปูนฉาบพอกติดอยู่	
9	N24 W5 P67	50-70	6.5	5.5		2	300	มีปูนฉาบพอกติดอยู่มีร่องรอยลงรัก	
10	N24 W5 P78	50-70	6.5	5.5		2	240	สมบูรณ ลงรักปิดทอง	
11	N24 W5 P68	50-70	6.5	5.5		2	310	สมบูรณ ลงรักปิดทอง	
12	N24 W5 P67	50-80	6.5	5.5		2	300	สมบูรณ ลงรักปิดทอง	
13	N24 W5 P64	100-160	6.5	5.5		1	110	มีปูนฉาบพอกติดอยู่	
14	N24 W5 P66	150-170	6.5	5.5		2	270	มีปูนฉาบพอกติดอยู่	
รวม						25	3,420		
รวมทั้งสิ้น						30	4,070		

3.2.6 ชิ้นส่วนแกนในพระพุทธรูปโลหะ

พบจำนวนทั้งสิ้น 12 ชิ้น (บริเวณพระปรารค์ 7 ชิ้น บริเวณกลุ่มเจดีย์ราย 5 ชิ้น, น้ำหนักรวม 480 กรัม) พระพุทธรูปโลหะ เป็นพระพุทธรูปที่มักใช้ไม้หรือวัสดุจำพวกปูนและดินเผาทำเป็นแกนอยู่ด้านใน ส่วนด้านนอกหาคงด้วยทองคำแล้วคุณลายก็เรียกว่า “พระพุทธรูปทองคำ” แต่หากองค์พระพุทธรูปด้วยทองคำและส่วนฐานด้วยเงินคุณลายก็จะเรียกกันว่า “พระพุทธรูปทองคำเงิน” มักนิยมทำกันมากในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือช่วง พ.ศ. 2325-2394 โดยประมาณ)¹ พระพุทธรูปทองคำนั้นส่วนมากนิยมทำปางมารวิชัยมากกว่าปางอื่นๆ ในขณะที่พระพุทธรูปทองคำเงินนอกจากนิยมทำปางมารวิชัยแล้ว ยังนิยมทำปางสมาธิ ปางประทานอภัย และปางไสยาสน์ ด้วย ทั้งนี้พระพุทธรูปทั้งสองแบบจะมีการสร้างขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อผลในการพุทธศาสนา และบังเกิดผลบุญกุศลแก่ตนเองและครอบครัว รวมทั้งญาติผู้ล่วงลับไป โดยส่วนใหญ่จะนำไปฝังหรือประดิษฐานไว้ในสถานที่ หรือสิ่งทีควรเคารพบูชา เช่น อุโบสถ วิหาร เจดีย์ ฐานพระพุทธรูป เป็นต้น ฯลฯ

ชิ้นส่วนแกนพระพุทธรูปโลหะที่พบจากการขุดแต่ง ทำจากดินเผา ส่วนมากชำรุด เศียรหักหาย มักทำปางสมาธิ บางชิ้นยังมีแผ่นเงินและทองคำติดอยู่เล็กน้อย (ภาพถ่ายที่95)

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ย.	ส.			
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย									
1	N24 W6 P69	70-100	4.5	5.5	2	1	40	พระเศียรหักหายพบเฉพาะส่วนฐานและองค์	
2	N24 W6 P69	70-100	4	5.5	3	1	30	พระเศียรหักหายพบเฉพาะส่วนฐานและองค์	
3	N24 W6 P69	70-100	3.5	2	2	1	30	พระเศียรหักหายพบเฉพาะส่วนฐานและองค์	
4	N24 W6 P20	75-100	4.5	7.5	3	1	100	มองเห็นลายกลีบบัวที่ฐานชัดเจน	
5	N24 W6 P19	85-100	3	10	5	1	30	เนื้อดินEarthenware ปั้นเป็นรูปพระพุทธรูปมีลวดลาย	
รวม						5	230		
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปรารค์									
6	N24 W5 P78	20-80	5	2	6	1	60	ชิ้นส่วนฐานมีร่องรอยสำริดติดอยู่	
7	N24 W5 P78	50-70	4	2	5	1	40	ชิ้นส่วนฐานชำรุด แตกกร้าว	
8	N24 W5 P78	50-70	2.5	4.5	5	1	40	ชิ้นส่วนฐาน	
9	N24 W5 P78	50-70	4	2	6.5	1	40	พบส่วนฐานและองค์ ทารกัญด้วยโลหะเงินแผ่นบาง	

¹ กองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร. ประณีตศิลป์ไทย. (กรุงเทพฯ: บริษัททุ่งศิลป์การพิมพ์ (1997)จำกัด.2536), หน้า 78.

10	N24 W5 P78	50-70		6	3	5	1	60	พบส่วนฐาน มีร่องรอยการบุด้วยทอง ชั้นส่วนฐาน ชั้นส่วนฐานชำรุด แตกร้าว
11	N24 W5 P86	100-120		4	1.5	5	1	40	
12	N24 W5 P85	Surface		3	6	6	1	60	
		รวม					7	340	
		รวมทั้งสิ้น					12	570	

3.2.7 ชั้นส่วนพระพุทธรูปบูชาสลักจากหินอ่อน

จากการขุดแต่งได้พบชั้นส่วนพระพุทธรูปบูชาสลักจากหินอ่อน ที่บริเวณมุมกำแพงวัดใกล้กับหัวเม็ดมุมกำแพง หลุม N24 W6 P9 ระดับ 50-100 Cm.Dt. เป็นพระพุทธรูปขัดสมาธิราบปางมารวิชัย เหนือฐานปัทมาสน์สลักจากหินอ่อนสี่มุมแดง ขนาดหน้าตักกว้าง 13 ซม. ฐานสูง 8 ซม. ลายสลักที่ส่วนฐานปัทมาสน์ประกอบด้วยลายบัวหงายและลายผ้าทิพย์ ซึ่งลงรักปิดทอง และประดับกระจกสี องค์พระส่วนเศียร และพระกรขวาหักหาย องค์พระพุทธรูปมีร่องรอยการปิดทอง การกำหนดอายุสันนิษฐานจากลวดลายที่ปรากฏบนส่วนฐานพระพุทธรูปควรมีอายุในสมัยปัจจุบันนี้ (ภาพถ่ายที่ 96,97)

3.2.8 พระพิมพ์ดินเผา

พระพิมพ์ดินเผา ทำขึ้นเพื่อเป็นการสืบพระศาสนา ในบางครั้งพุทธศาสนิกชนก็เชื่อว่าเป็นเครื่องรางศักดิ์สิทธิ์ พบจำนวนทั้งสิ้น 6 ชิ้น (บริเวณพระปรางค์ 5 ชิ้น บริเวณกลุ่มเจดีย์ราย ทรงกลม 1 ชิ้น) เป็นพระพิมพ์ดินเผาขนาดเล็กในกรอบทรงสามเหลี่ยม และ สี่เหลี่ยม จำนวน 3 องค์ทำปางมารวิชัย ,ปางมารวิชัย-นาคนคร และ พระประทับนั่งสมาธิพระหัตถ์ปิดพระเนตรทั้งสองข้าง อีก 3 องค์เป็นพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกว่า “พระโคนสมอ” ซึ่งเป็นพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ภายในซุ้มเรื่องแก้ว มีทั้งพระพุทธรูปนั่ง ยืน และนอน พระพุทธรูปประทับนั่งบนบัลลังก์ฐานสิงห์ มักทำปางสมาธิ และมารวิชัย พระพุทธรูปยืนบนฐานบัว มักทำปางประทานอภัยและปางรำพึง ลักษณะของพระพิมพ์กลุ่มนี้มีอายุอยู่ในสมัยอยุธยาตอนปลาย¹ เป็นพระพิมพ์ที่พุทธศาสนิกชนสร้างถวายไว้ในพุทธศาสนา พระโคนสมอที่พบจากการขุดแต่งเป็นพระประทับนั่งบนฐานสิงห์ 1 องค์ พระพุทธรูปทรงเครื่องยืน 2 องค์ สภาพชำรุดมีอยู่หนึ่งชิ้นที่มีร่องรอยการลงรักปิดทอง (ภาพถ่ายที่ 98,99 ภาพถ่ายเส้นที่ 10)

จากการขุดแต่ง ได้พบพระพิมพ์ดังต่อไปนี้

¹ สำนักงานโครงการประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ฯ. เรื่องเดิม, หน้า 127.

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ข.	ส.			
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย									
1	N24 W6 P70	100-120		5.5	5.5	2	1	80	ชิ้นส่วนพระพุทธรูปทรงเครื่องปางลีลาประทับยืน ในซุ้ม (พระโคนสมอ)
		รวม					1	80	
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปราสาท									
2	N24 W5 P85	Surface		3	10	6	1	170	พบเฉพาะชิ้นส่วนฐานสิงห์
3	N24 W5 P87	50		2	2.5		1	10	พระพิมพ์ทรงสามเหลี่ยมมนประทับนั่งปิดตา สีเทาดำ (แบบที่เรียกว่าพระปิดตา)
4	N24 W5 P86	50		1.5	2	0.4	1	10	พระพิมพ์ทรงสี่เหลี่ยมปางมารวิชัย
5	N24 W5 P78	50-70		7	1.5	6	1	70	พระพิมพ์ปางมารวิชัยขนาดปรก ส่วนเศียรหักหาย
6	N24 W5 P78	50-70		5	4.5	1.5	1	50	พระพิมพ์ทรงเครื่องใหญ่ยืนภายในกรอบซุ้มมีการลง รักปิดทอง พบเฉพาะส่วนเศียร(พระโคนสมอ)
		รวม					5	310	
		รวมทั้งสิ้น					6	390	

3.2.9 รูปเคารพในศาสนาอื่น

ก. รูปเคารพในศาสนาพราหมณ์

พบชิ้นส่วนเทวรูปสำริด จำนวน 2 ชิ้น จากหลุม N24 W5 P78 ระดับ 50-70 Cm.Dt. ชิ้นแรกเป็นส่วนลำตัวด้านขวาของเทวรูป มีขนาด 5*4*5.5 ซม.หนัก 110 กรัม เทวรูปยื่นมือขวาถืออาวุธอย่างหนึ่ง และใส่เครื่องประดับพาหุรัต ทองพระกร สภาพชำรุดมาก ชิ้นที่สองเป็นส่วนแขนข้างซ้ายของเทวรูปทรงเครื่อง สวมพาหุรัต และทองพระกร พระหัตถ์ซ้ายหักหาย มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 ซม. ยาว 4.5 ซม. หนัก 40 กรัม ชิ้นส่วนเทวรูปสำริดทั้งสองชิ้นไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นรูปเคารพอะไร

ข. รูปเคารพในศาสนาคริสต์

พบชิ้นส่วนประติมากรรมรูปบุคคลดินเผา มีลักษณะคล้ายรูปนักบวชในคริสต์ศาสนา(พระเยซู?) ส่วนศีรษะหักหาย มีร่องรอยการหุ้มด้วยสำริด วัดขนาดได้ 9*9*13 ซม. หนัก 180 กรัม พบบริเวณหลุม N24 W5 P67 ระดับ 30-50 Cm.Dt.

3.3 โบราณวัตถุประเภทเครื่องมือเครื่องใช้

3.3.1 เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำมาจากโลหะ

พบชิ้นส่วนภาชนะสำริด จำนวน 2 ชิ้น ชิ้นแรกมีลักษณะรูปทรงคล้ายขันน้ำ สภาพชำรุดมากพบจากหลุม N24 W5 P11 ระดับ 30-50 Cm.Dt. วดขนาดได้ กว้าง 5 ซม. ยาว 8 ซม. หนัก 10 กรัม ชิ้นที่สองเป็นฝาภาชนะสำริดทรงกลม ตกแต่งด้วยเทคนิคการฉลุลายเป็นลวดลายพันธุ์พุกกษา มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 8 ซม. หนัก 30 กรัม สภาพชำรุดมาก พบจากหลุม N24 W6 P 69 ระดับ 130-200 Cm.Dt.

3.4 โบราณวัตถุประเภทอาวุธ

3.4.1 ลูกกระสุน

ก. ลูกกระสุนดินเผา ทำจากดินเผาเนื้อดินธรรมดา ถึงเนื้อดินแกร่ง สีส้มแดงถึงเทาดำ พบจำนวน 3 ลูก (บริเวณพระปรางค์ 1 ลูก บริเวณเจดีย์รายทรงกลม 2 ลูก) จากหลุม N24 W5 P64 ระดับ 30-90 Cm.Dt. ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 ซม. หนัก 20 กรัม จากหลุม N24 W6 P40 ระดับ 130-140 Cm.Dt. ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 2 ซม. หนัก 20 กรัม และจากหลุม N24 W6 P29 ระดับ 50-70 Cm.Dt. ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 ซม. หนัก 100 กรัม (ภาพถ่ายที่100)

ข. ลูกกระสุนหิน พบเพียง 1 ลูก ทำจากหินควอทไซต์ สีขาวนวลขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 5 ซม. สภาพชำรุด หนัก 140 กรัม ชุดพบจากหลุม N24 W5 P56 ระดับ 40-160 Cm.Dt.

ค. ลูกกระสุนโลหะ ทำจากเหล็กพบจำนวน 3 ลูก โดยพบจากหลุม N24 W6 P29 ระดับ 50-70 Cm.Dt. 2 ลูก และ หลุม N24 W5 P51 ระดับ 65-100 Cm.Dt. 1 ลูก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 4 ซม. , 3 ซม. และ 2 ซม. น้ำหนัก 300 กรัม, 200 กรัม และ 100 กรัม ตามลำดับ สภาพชำรุด (ภาพถ่ายที่101)

3.5 โบราณวัตถุที่เกี่ยวกับโลหะกรรม

โบราณวัตถุที่เกี่ยวกับโลหะกรรมที่พบจากการขุดแต่งได้แก่ เบ้าหลอมโลหะทำจากดินเผาพบ 3 ชิ้น สภาพชำรุดทั้งหมด มีรายละเอียดดังนี้

- ขนาด 6*7*2 ซม. หนัก 100 กรัม พบจากหลุม N24 W5 P58 ระดับ 100-150 Cm.Dt.
- ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางปาก 4.5 ซม. สูง 3 ซม. หนัก 20 กรัม พบจากหลุม N24 W5 P72 ระดับ 100-160 Cm.Dt.
- ขนาด 2*7*7 ซม. หนัก 50 กรัม ชุดพบจากหลุม N24 W5 P56 ในระดับ 40-160 Cm.Dt.

3.6 โบราณวัตถุที่ใช้เป็นเงินตรา

3.6.1 เบี้ยจั่น

คนในสมัยอยุธยาใช้เบี้ยจั่นหรือหอยเบี้ยเป็นเงินชั้นต่ำปลีกย่อยที่สุด มีอัตราแลกเปลี่ยน 100 เบี้ย เท่ากับ 1 อัฐ เบี้ยส่วนใหญ่ถูกนำเข้ามาโดยพ่อค้าชาวอินเดีย เบี้ยเป็นเปลือกหอยในกลุ่มหอยน้ำเค็มคาบเกี่ยวในสกุล Cypraea วงศ์ Cypracidae มีลักษณะเปลือกแข็งผิวเป็นมัน หลังนูนท้องแบนช่องปากยาว แคนและไปสุดตอนปลายทั้งสองข้างเป็นตำราง ริมปากทั้งสองข้างหยักหรือมีฟันไม่มีฝาปิด สำหรับหอยเบี้ยที่นิยมในสมัยโบราณเป็นหอยเบี้ยชนิด Cypraea Moneta ที่เรียกว่า “เบี้ยจั่น หรือ เบี้ยจักจั่น” และชนิด Cypraea Annulus ที่เรียกว่า “เบี้ยแก้วหรือเบี้ยนาง”¹ อัตราการแลกเปลี่ยนของเบี้ยจะมีขึ้นลง โดยขึ้นอยู่กับความมากหรือน้อยของปริมาณหอยเบี้ยที่มากับเรือสินค้าซึ่งเข้ามาค้าขายที่มักนำมาจากหมู่เกาะฟิลิปปินส์หรือหมู่เกาะมัลดีฟในมหาสมุทรอินเดีย

เบี้ยจั่นที่พบจากการขุดแต่งทั้งสิ้น 10 ตัว ขนาดโดยเฉลี่ย 1.8*1 ซม. (ภาพถ่ายที่102)

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ย.	ส.			
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราช									
1	N24 W6 P40	110-130		1	1.7	1	3	20	สีขาวขุ่น ชำรุด
2	N24 W6 P40	110-130		1.2	2	1.2	1	10	สีขาวขุ่น ชำรุด
3	N24 W6 P60	110-130		1	1.5	1	1	10	สีขาวขุ่น ชำรุด
4	N24 W5 P31	150-160		1	1.5	1	1	10	สีขาวเหลือง
รวม							6	50	
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปรางค์									
5	N24 W5 P64	35-90		1	1.8	1	1	10	สมบูรณ์
6	N24 W5 P56	40-160		0.8	0.8	0.5	2	10	สีขาวขุ่น ชำรุด
7	N24 W5 P66	90-110		0.8	2	0.8	1	5	สมบูรณ์
รวม							4	25	
รวมทั้งสิ้น							10	75	

¹ กองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร. สารพันมรดกไทย (กรุงเทพฯ: บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977)จำกัด, 2536), หน้า 166.

3.6.2 เงินเหรียญกะแปะของจีน

พบเพียง 1 เหรียญจากหลุม N24 W5 P66 ระดับ 30-50 Cm.Dt. มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 2.7 ซม. หนัก 10 กรัม สภาพชำรุดมาก กะแปะเงินเป็นเงินที่ถูกใช้ในช่วงราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง (พุทธศตวรรษที่ 20-24) ชาวจีนได้นำเข้ามาเป็นเงินแลกเปลี่ยนในสมัยอยุธยา

3.6.3 เหรียญกษาปณ์

พบ 2 เหรียญสภาพชำรุดมากไม่สามารถระบุราคา และอายุสมัยได้ มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2.5 ซม. น้ำหนัก รวม 20 กรัม ขุดพบจากหลุม N24 W5 P51 ระดับ 65-100 Cm.Dt. และ N24 W5 P65 ระดับ 140-150 Cm.Dt. (ภาพถ่ายที่ 103)

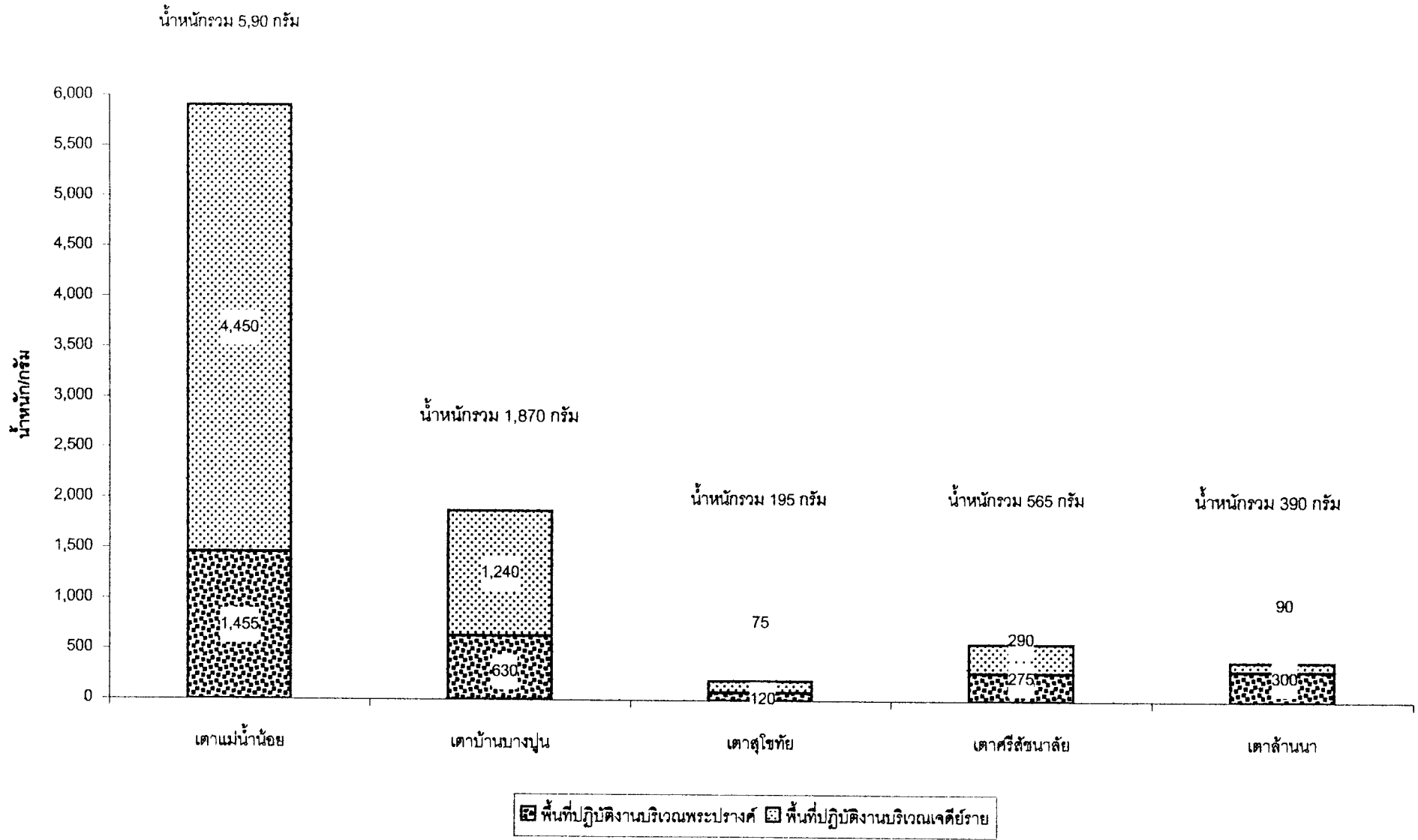
3.7 ภาชนะดินเผาในประเทศ

จากการขุดแต่งได้พบภาชนะดินเผาและเศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาในประเทศมีทั้งเนื้อดินธรรมดา (Earthenware) และเนื้อแกร่ง (Stoneware) แหล่งเตาภายในประเทศได้แก่ แหล่งเตาพื้นเมืองของอยุธยา แหล่งเตาบ้านบางปูน จังหวัดสุพรรณบุรี แหล่งเตาแม่น้ำน้อย จังหวัดสิงห์บุรี แหล่งเตาสุโขทัย-ศรีสัชกาลย์ จังหวัดสุโขทัย และ แหล่งเตาล้านนา ซึ่งเป็นกลุ่มแหล่งเตาต่างๆทางภาคเหนือของประเทศไทย ปริมาณเศษภาชนะที่พบจากแหล่งเตาต่างๆภายในประเทศมีดังนี้

พื้นที่ปฏิบัติงาน	ปราจีน		เจดีย์		รวม	
	จำนวนชิ้น	น้ำหนัก/กรัม	จำนวนชิ้น	น้ำหนัก/กรัม	จำนวนชิ้น	น้ำหนัก/กรัม
เตาพื้นเมือง	153	8775	277	10030	430	18,805
เตาแม่น้ำน้อย	10	1,455	48	4,450	58	5,905
เตาบ้านบางปูน	8	630	31	1,240	39	1,870
เตาสุโขทัย	2	75	4	120	6	195
เตาศรีสัชกาลย์	7	275	8	290	15	565
เตาล้านนา	10	300	6	90	16	390
รวมทั้งสิ้น	190	11,510	374	16,220	564	27,730

(ดูตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาแหล่งเตาภายในประเทศจากการขุดแต่งที่ภาคผนวก)

แผนภูมิแสดงปริมาณเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง(Stoneware)ที่พบจากแหล่งเตาภายในประเทศ

3.7.1 ภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาพื้นเมือง

สันนิษฐานในเบื้องต้นว่าเศษภาชนะดินเผานี้อินทรกรรมคาที่พบส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาพื้นเมืองของอยุธยา แหล่งผลิตส่วนใหญ่กระจายอยู่บริเวณสองฟากคลองสระบัวทางเหนือของเกาะเมือง เรื่อยไปจนถึงเพนียดคล้องช้าง ดังมีหลักฐานปรากฏในเอกสารคำให้การขุนหลวงหาวัดประจักษ์ทรงธรรมว่า “ ตลาดนำวัดตะไกรลงมานำวัดหน้าพระเมรุ1 ตลาดข้างวัดควายวัดวัวถนนบ้านท่าม่อ1 ตลาดป่าเหล็กหลังบ้านเขมรโยมพระ1 ตลาดวัดครุฑ1 ” และ “ บ้านม่อปิ่นม่อเข้าม่อแกงใหญ่เล็ก และกะทะเตาขนมครก ขนมเบื้อง เต่าไฟ ตะเกียง ได้ระคันเชิงไฟพานกุ่ม สีผึ้งถวายพระเจ้าวษา บาทร์ดินกะโถนดิน1 บ้านกระเบื้องทำกระเบื้องผู้เมีย และกระเบื้องเกลดเต่ากระเบื้องของกระเบื้องลูกฟูกขาย1 บ้านศาลาปูนตั้งเตาทำปูนแดงขาย1 บ้านเขาหลวง พวกจีนตั้งโรงต้มสุรขาย1 บ้านห้าตำบลนี้อยู่ในแขวงเกาะทุ่งขวัญ ...”¹

ทุ่งขวัญเป็นชื่อของทุ่งกว้างทางด้านทิศเหนือของเมืองพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่คลองสระบัวขึ้นไปจนถึงเพนียดคล้องช้าง จากการสำรวจทางโบราณคดีด้วยเครื่องมือสำรวจหาแหล่งโบราณคดีได้พบแหล่งเตาเผาเครื่องปั้นดินเผาสมัยโบราณบริเวณใกล้เคียง กับเพนียดคล้องช้าง เศษภาชนะที่พบจากแหล่งเตาเผาส่วนใหญ่เป็นภาชนะประเภทหม้อดินเผาชนิดต่างๆ อาทิ หม้อทะนนวน หม้อตาล เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าในปัจจุบัน ชาวบ้านบริเวณนี้ยังคงมีอาชีพปั้นหม้อขาย แม้จะมีจำนวนน้อยลง เนื่องจากความนิยมในการใช้งานก็ตาม อย่างไรก็ตาม การกำหนดอายุเศษภาชนะดินเผาประเภทเนื้อดินธรรมดา(Earthenware) ก็ทำได้ยากเนื่องจากการผลิตอย่างต่อเนื่อง จึงต้องอาศัยการวิเคราะห์ร่วมกับเศษภาชนะดินเผาประเภทอื่นๆที่สามารถกำหนดอายุการผลิตได้ ซึ่งได้แก่ ภาชนะดินเผาประเภทเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งภาชนะ ดินเผาเนื้อดินโปรงแสง (Porcelain) จากแหล่งเตาประเทศจีน ญี่ปุ่นและเวียดนามซึ่งส่วนใหญ่จะมีอายุในช่วง ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 19-24 อันเป็นสมัยอยุธยา

ภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา(Earthenware) ที่พบจากการขุดแต่งมีดังนี้

พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย

-หม้อทะนนวนพร้อมฝา หม้อทะนนวนสีส้ม-นวล ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางปาก 14-5 ซม. ตัว 22 ซม. สูง 18 ซม. ตกแต่งด้วยลายกดประทับพื้นปลาโค้งสลับเส้นโค้งแนวตั้งรอบไหล่ภาชนะ ปากภาชนะ โค้งออก ตกแต่งด้วยลายขูด1 เส้นรอบขอบปาก ภาชนะมีฝาปิด เป็นฝาแบบหงาย สีส้ม-นวล ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 10.5 ซม. มีลูกฝาทรงดอกบัวตูม ตัวภาชนะและฝาปิดพบในสภาพชำรุดแตกออกหลายชิ้น ภายในภาชนะบรรจุเศษกระดูก

¹ คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทยสำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. คำให้การขุนหลวงหาวัดประจักษ์ทรงธรรม เอกสารจากหอหลวง. ผลงานงานประวัติศาสตร์ เอกสารโบราณคดี. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2534). หน้า 3-4.

มนุษย์ที่ถูกเผาแล้ว ตัวภาชนะมีน้ำหนักประมาณ 850 กรัม ฝาภาชนะหนัก 95 กรัม ขุดพบจากหลุม N24 W6 P50 ระดับ 130-200 Cm.Dt. พบใกล้กับฐานเจดีย์หมายเลข 3 ทางทิศตะวันตก (ภาพถ่ายที่104)

-หม้อดินเผา ก้นตัด ภาชนะทรงกลมปากโค้งออก ตัวเป็นแบน ก้นตัดตรง สีส้ม-แดง สภาพสมบูรณ์ ปากภาชนะตกแต่งด้วยลายกดประทับเส้นคดโค้งสั้น-แนวเฉียง ตัวภาชนะตกแต่งด้วยลายกดประทับเส้นคดโค้งแนวตั้งภายในกรอบลายขูเส้นขนานรอบไหล่ และก้นภาชนะ ภาชนะมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางปาก 10.5 ซม. ตัว 14.5 ซม. ก้น 8.5 ซม. สูง 9.5 ซม. หนัก 315 กรัม ภายในภาชนะบรรจุกระดูกมนุษย์ชิ้นเล็กๆ ที่ผ่านการเผาแล้ว ขุดพบใกล้กับฐานเจดีย์หมายเลข 3 ทางทิศตะวันตก หลุม N24 W6 P50 ระดับ 130-200 Cm.Dt. ใกล้กับหม้อทะนพร้อมฝาข้างคั่น (ภาพถ่ายที่105)

-หม้อตาล ภาชนะทรงเป็นเตี้ย ก้นแบน คอสูงกว่าตัวภาชนะ ปากกว้างโค้งเข้า ภาชนะเนื้ออ่อนข้างหนา (ประมาณ 0.8 ซม.) สีส้ม-แดง บริเวณไหล่และคอภาชนะตกแต่งด้วยลายกดประทับก้างปลา วดขนาดได้เส้นผ่านศูนย์กลางปาก 13 ซม. ตัว 15 ซม. สูง 13 ซม. หนัก 820 กรัม พบในสภาพชำรุดแตกออกเป็นหลายชิ้น ภายในมีร่องรอยของปูนขาวเกาะติดอยู่ ขุดพบในระดับ 190-200 Cm.Dt. หลุม N24 W6 P40 (ภาพถ่ายที่106 ภาพลายเส้นที่17)

-หม้อทะน สีส้ม-แดง เรียบ ไม่มีลวดลายผิวบาง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางปาก 14 ซม. ตัว 19 ซม. สูง 12 ซม. หนัก 350 กรัม ขุดพบในสภาพชำรุดแตกเป็นหลายชิ้น จากหลุม N24 W6 P29 ระดับ 70 Cm.Dt. (ภาพถ่ายที่107)

-หม้อตาลขนาดเล็ก ภาชนะทรงหม้อตาล เนื้อหนา สีส้ม-นวล ตัวแบน คอสูงกว่าตัวภาชนะ ปากผายกว้างตัวภาชนะตกแต่งด้วยลายกดประทับเป็นร่องขนาดใหญ่ แนวขนาน ก้นตกแต่งลายกดประทับแนวเฉียง มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางปาก 8.2 ซม. ตัว 9.5 ซม. สูง 6 ซม. สภาพชำรุดที่ปากและคอ หนัก 215 กรัม ขุดพบจากหลุม N24 W6 P 29 ระดับ 50-70 Cm.Dt. (ภาพลายเส้นที่16)

พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณพระปรางค์

-หม้ออุ้งเงิน ภาชนะทรงกลมก้นตัด ปากกว้างโค้งออก สีส้ม-นวล วดขนาดได้เส้นผ่านศูนย์กลางปาก 6.5 ซม. ก้น 5 ซม. หนัก 95 กรัม ชำรุดที่ขอบปากเล็กน้อย ผิวภาชนะเรียบไม่ตกแต่งลวดลายใดๆ ขุดพบจากหลุม N24 W5 P66 ในระดับ 100 Cm.Dt. (ภาพถ่ายที่108 ภาพลายเส้นที่14)

นอกจากนี้ยังพบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดาอีก 544 ชิ้น น้ำหนัก 20,060 กรัม พบบริเวณปรางค์ 153 ชิ้น และบริเวณเจดีย์ราย 277 ชิ้น

(ดูภาพลายเส้นลวดลายของเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Earthenware) ที่หน้า 216-232)

3.7.2 เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาแม่สำน้อย

แหล่งเตาแม่สำน้อย จังหวัดสิงห์บุรี เป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาประเภท Stoneware ที่ใหญ่ แห่งหนึ่งในภาคกลางของประเทศไทย แหล่งเตานี้กระจายอยู่ริมฝั่งแม่น้ำน้อยปากตะวันตก บ้านโคกหม้อ หมู่ที่ 7 ตำบลเชิงกลัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี โดยมีแหล่งศูนย์กลางอยู่ที่บริเวณวัดพระปรารักษ์ ห่างจาก ฝั่งแม่น้ำน้อยไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ 200 เมตร เศษภาชนะดินเผาที่พบจากแหล่งเตานี้มีทั้งภาชนะประเภท ไห 4 หู ซึ่งพบเป็นส่วนใหญ่ แจกัน เคลือบสีน้ำตาล น้ำตาลอมแดง กระปุก ครก ชาม กระเบื้องปูพื้น ท่อน้ำดินเผา และส่วนที่เป็นประติมากรรมอื่นๆ เช่น ชิ้นส่วนประดับสถาปัตยกรรม เป็นกระเบื้องเชิงชายรูปหน้ากาล ช่อฟ้า ฐานชุกชีดินเผา เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบเศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาแม่สำน้อย ทั้งที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ และชำรุด ในแหล่งโบราณคดีใต้น้ำจำนวนมาก ทั้งในอ่าวไทย และน่านน้ำของประเทศต่างๆ เช่น เรือสีซัง 1 เรือสีซัง 3 เรือ พัทยา ในอ่าวไทย เรือวิทเลียว บริเวณเกาะเซนต์เฮเลนา ในมหาสมุทรแอตแลนติก และซีแซลีส ในมหาสมุทรอินเดีย เรือชาโคเมนโต ชายฝั่งปอนโดแลนด์ประเทศนาทาล ทวีปแอฟริกา เรือซานดิเอโก ชายฝั่งประเทศโมซัมบิก ทวีปแอฟริกา เรือปัตตาเวีย ชายฝั่งออสเตรเลีย เป็นต้น ซึ่งผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาแม่สำน้อย ที่พบเหล่านี้ นักโบราณคดีกำหนดอายุให้อยู่ระหว่างช่วงพุทธศตวรรษที่ 20-23¹ (ภาพถ่ายเส้นที่ 10๑)

3.7.3 ภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาบ้านบางปูน

แหล่งเตาบ้านบางปูน จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นแหล่งเตาที่ผลิตภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง ที่อยู่ใกล้กรุงศรีอยุธยา แหล่งเตาบ้านบางปูนตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำสุพรรณบุรี ซึ่งจากการสำรวจทางโบราณคดี พบว่าแหล่งเตาเผากระจายอยู่สองฝั่งแม่น้ำเป็นระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร ในเขตตำบลรั้วใหญ่ ตำบล พินารแดง ตำบลโพธิ์พระยา และตำบลสนามชัย อำเภอเมือง ภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาบ้านบางปูน ที่พบจากการขุดค้นส่วนใหญ่เป็นอ่างและไห เนื้อค่อนข้างหนา ละเอียด สีเทา หรือเทาปนดำ มักทำลวดลายเป็น รูปแบบเฉพาะของแหล่งเตานี้ เช่น ลายกลีบบัว ลายพวงอุบะ ลายดอกไม้ เป็นต้น นักโบราณคดีได้กำหนดอายุภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาบ้านบางปูน โดยศึกษาจากลวดลายบนภาชนะที่มีลักษณะคล้ายกับลวดลายบนเศษภาชนะดินเผาและโบราณวัตถุอื่นๆ ในสมัยทวารวดี และสันนิษฐานว่า กลุ่มชนที่ทำผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาที่แหล่งเตาบ้านบางปูนนี้เป็นกลุ่มชนที่มีพัฒนาการต่อเนื่องมาจากชุมชนสมัยทวารวดีที่มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองอู่ทองและต่อมาขยายมาตั้งหลักแหล่งที่เมืองสุพรรณบุรี และพัฒนาการเติบโตรุ่งเรืองขึ้นในสมัย อยุธยา² กำหนดอายุการผลิตในราวพุทธศตวรรษที่ 19-21

¹ กองโบราณคดี กรมศิลปากร . เตาแม่สำน้อย . (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ , 2531) , หน้า 13,67.

² กองโบราณคดี กรมศิลปากร . แหล่งเตาเผาบ้านบางปูน . (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ , 2531) , หน้า 10, 73.

3.7.4 ภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาเผาสุโขทัย

- แหล่งเตาสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ได้พบเศษภาชนะดินเผานี้เนื้อแกร่ง (Stoneware) จากแหล่งเตาแห่งนี้ค่อนข้างน้อย รูปทรงที่พบมักเป็นจาน ชาม ไห กระปุก แจกัน หรือขวด ซึ่งส่วนมากเคลือบด้วยสีเขียว ขาวขุ่น และน้ำตาล-ดำ สาเหตุที่พบเศษภาชนะจาก แหล่งเตานี้ในปริมาณน้อยอาจเป็นเพราะแหล่งเตานี้อยู่ค่อนข้างห่างไกล การคมนาคมขนส่งค่อนข้างลำบาก เพราะต้องนำผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตานี้ ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโจนทาง ด้านเหนือของเมืองสุโขทัย ลงเรือผ่าน คลองแม่รำพันมาลงแม่น้ำยมที่ตัวเมืองสุโขทัยปัจจุบันระยะทาง 12 กิโลเมตร จากนั้นก็ต้องมาออกแม่น้ำ เข้าพระยาที่ปากน้ำโพ (นครสวรรค์) ตรงมายังกรุงศรีอยุธยา หรืออาจเป็นเพราะผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาสุโขทัย นี้มักส่งไปขายยังดินแดนอื่นๆมากกว่านำมาใช้ในกรุงศรีอยุธยา ดังที่เราได้พบภาชนะดินเผาประเภทต่างๆ จาก แหล่งเตาสุโขทัยในแหล่งเรือจมหรือแหล่งโบราณคดีประเทศต่างๆ เช่น อ่าวไทย อินโดนีเซีย บรูไน ญี่ปุ่น ไปจนถึงอาหรับ เป็นต้น ภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาสุโขทัยนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นภาชนะประเภทชาม จาน เนื้อค่อนข้างหยาบ เคลือบสีเขียวขุ่น เขียนลายสีคำหรือสีน้ำตาลแก่ ลายที่นิยมกันมากคือ ลายปลาในวงกลม ลายกลีบบัว ลายดอกไม้ นักโบราณคดีได้กำหนดอายุของภาชนะดินเผาที่ผลิตจากเตาแห่งนี้ไว้ระหว่าง พุทธศตวรรษที่ 19 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 22 ตามอายุสมัยความรุ่งเรืองของเมืองสุโขทัย¹ (ซึ่งตรงกับสมัย กรุงศรีอยุธยาตอนต้น)

- แหล่งเตาศรีรัตนาลัย จังหวัดสุโขทัย เป็นผลิตภัณฑ์จากกลุ่มเตาเกาะน้อย และเตาป่ายาง แหล่งเตานี้ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำยม ผลิตภาชนะประเภท ถ้วย ชาม จาน กระปุก ไป แจกัน และเครื่องประดับสถาปัตยกรรม ส่วนใหญ่จะมีสีเขียวเขียนลายได้เคลือบเป็นลายดอกไม้ ปลา กู หรือสีเขียวขุ่นเขียนลายสีน้ำตาลหรือสีคำ เป็นลายช่องกระจก ลายดอกไม้ ใบไม้ เป็นต้น ผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาเกาะน้อยและป่ายางนี้มีคุณภาพค่อนข้างดี เนื้อค่อนข้างละเอียดในการสำรวจแหล่งโบราณคดีได้นำในอ่าวไทย ได้พบเศษภาชนะดินเผานี้เนื้อแกร่ง(Stoneware) ที่ ผลิตจากแหล่งเตาเกาะน้อย และป่ายางจำนวนมาก เช่น แหล่งเรือรางเกวียน แหล่งเรือสมุย แหล่งเรือสีซัง แหล่งเรือพัทธา เป็นต้น² นอกจากนี้ยังพบผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาทั้งสองนี้ตามแหล่งโบราณคดีของประเทศใกล้เคียงด้วย ในเอกสารทำให้การขุดหลุมวัดประคู้ทรงธรรม กล่าวถึงการค้าขายในกรุงศรีอยุธยาว่า มีพ่อค้าจากเมืองสุโขทัยนำสินค้ามาค้าขายยังกรุงศรีอยุธยา โดยจอดเรือขายอยู่ในคลองหน้าวัดมหาธาตุ ดังนี้ “อนึ่งเรือใหญ่ท่าแคว้นชาวเมืองสวรรคโลกย์แลหัวเมืองฝ่ายเหนือ บันทุกสินค้าต่างๆฝ่ายเหนือ มาจอดเรือขายริม

¹ ฤกษ์ จันทวี และคณะ .ศิลปวัตถุ. บริษัท โอเอสพี จำกัด และบริษัท ในเครือจัดพิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพนายสวัสดิ์ โอเอสพี เคารวะ . (กรุงเทพฯ : เจริญของการพิมพ์(กิมปี) , 2529), หน้า 35.

² อ่านรายละเอียดในกองโบราณคดี กรมศิลปากร.โบราณคดีศึกษา . (กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด . 2531), หน้า 77-120.

แม่น้ำแลในคลองใหญ่วัดมหาธาตุ ในเทศกาลน้มน้ำ “¹ นักโบราณคดีได้กำหนดอายุของภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาเกาะน้อย และป่ายางไว้ ประมาณ พุทธ ศตวรรษที่ 20-22 (ภาพลายเส้นที่18)

3.7.5 ภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาภาคเหนือ

แหล่งเตาทางภาคเหนือของไทย (แหล่งเตาด้านนา) มีอยู่หลายแห่งด้วยกัน มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 19-21 แหล่งเตาที่สำคัญคือ แหล่งเตาเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย แหล่งเตาสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แหล่งเตาเมืองพาน จังหวัดพะเยา เป็นต้น

- แหล่งเตาเวียงกาหลง ตั้งอยู่ที่บ้านสันมะเค็ด บ้านทุ่งม่าน บ้านป่าล้าน อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย และบ้านห้วยทราย บ้างทุ่งฮ้าง ใกล้กับเมืองโบราณเวียงกาหลง ในเขตอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง แหล่งเตานี้ตั้งอยู่ใกล้ลำน้ำแม่ลาว ผลผลิตจากแหล่งเตาเวียงกาหลงนี้มีอยู่หลายประเภท เช่น ถ้วย จาน ชาม คม โท กระปุก ไห มีทั้งแบบเคลือบแล้วเขียนลายสีค่าเป็นลายพันธุ์พฤกษา นก หรือ กา เนื้อค่อนข้างบางมีบางส่วนเป็นสีขาวล้วนไม่เขียนลาย หรือภาชนะขนาดเล็กเคลือบสีน้ำตาลอ่อน ไม่เขียนลาย นักโบราณคดีได้กำหนดอายุของแหล่งเตาเวียงกาหลง อยู่ราวพุทธศตวรรษที่ 20-21

- แหล่งเตาสันกำแพง ตั้งอยู่ที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แหล่งเตาสันกำแพงนี้เป็นแหล่งเตาที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ มีกลุ่มเตารวมกันประมาณ 83 เตา มีชื่อเรียกต่างๆกันตามพื้นที่ตั้งคือ เตาเผาอบง เตาเผาจัมป่าบอน เตาเผาตันแหน(1) เตาเผาตันแหน(2) เตาเผาตันโจัก เตาเผาคงคำ เตาเผาวัดเชียงแสน ลักษณะของเครื่องถ้วยสันกำแพงแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ เครื่องถ้วยเคลือบเขียนลายสีค่าได้เคลือบ เครื่องถ้วยเคลือบสีเขียว และเครื่องถ้วยเคลือบสีน้ำตาล เนื้อค่อนข้างหยาบ สีเทาค่า ภาชนะที่พบโดยทั่วไป ได้แก่ ชาม จาน ไห นักโบราณคดีกำหนดอายุเครื่องถ้วยของแหล่งเตาสันกำแพงว่ามีอายุอยู่ราวพุทธศตวรรษ ที่ 19-21 จัดอยู่ในช่วงสมัยอยุธยาตอนต้น

- แหล่งเตาเผาบ้านโป่งแดง อยู่ที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ผลผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากแหล่งเตานี้ มีลักษณะเนื้อดินบางละเอียด ประณีต เคลือบใสมีสีขาวนวล น้ำตาลอ่อน เขียวอ่อน มักเขียนลายได้เคลือบด้วย สีค่า หรือเป็นลายขูดขีดได้เคลือบ เช่นลายดอกไม้และลายวงกลมซ้อนกัน นักโบราณคดีกำหนดอายุของแหล่งเตานี้ไว้ประมาณพุทธศตวรรษที่ 20-21 ในสมัยต้นกรุงศรีอยุธยาเช่นเดียวกัน²

- แหล่งเตาบ้านไผ่เหนือ ตำบลแม่พริก อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง หรืออาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เตาหริภุชชัย มีจำนวนทั้งสิ้น 11 เตา ลักษณะของภาชนะดินเผา จากแหล่งเตาเวียงเหนือ จังหวัดลำปางนี้มีทั้งที่เป็นจาน ชาม ถ้วย ตะคันดินเผา เคลือบ และรูปสัตว์ขนาดเล็ก ค้วหมากรุก ภาชนะเคลือบของแหล่งเตานี้มีทั้ง

¹ คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทยฯ เรื่องเดิม. หน้า177-120.

² กุขงค์ จันทวิช. เรื่องเดิม ,หน้า137.162.

ชนิดเคลือบเขียว เคลือบน้ำตาล และเคลือบสีฟ้า น้ำเคลือบเป็นแบบใส ไม่พบประเภทที่เขียนรายละเอียด นักโบราณคดีได้กำหนดอายุของแหล่งเตาบ้านไผ่เหนือ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางไว้ประมาณพุทธศตวรรษที่ 19-20

3.8 ภาชนะดินเผาต่างประเทศ

เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาต่างประเทศที่พบจากการขุดแต่งวัดหน้าพระเมรุมีเป็นจำนวนมาก ส่วนหนึ่งอยู่ในชั้นดินรบกวนที่ทางวัดนำมาถมจากคลองเมือง (แม่น้ำลพบุรีเดิม) รูปแบบเศษภาชนะดินเผาที่พบมีที่มาจาก 2 แหล่งเตาคือ แหล่งเตาประเทศจีนและแหล่งเตาประเทศเวียดนาม ประเภทของเนื้อดินมีทั้งเนื้อแกร่ง (Stoneware) และเนื้อ โปรงแสง (Porcelain) ปริมาณที่พบมีดังนี้

ประเภทเนื้อดิน	พื้นที่ปฏิบัติงาน	พระปรางค์		เจดีย์ราย		รวม	
	แหล่งเตา	จำนวนชิ้น	น้ำหนัก/กรัม	จำนวนชิ้น	น้ำหนัก/กรัม	จำนวนชิ้น	น้ำหนัก/กรัม
เนื้อแกร่ง (Stoneware)	เตาจีน	6	225	8	225	14	450
	เตาเวียดนาม	9	395	11	550	20	945
	รวม	15	620	19	775	34	1,395
เนื้อโปรงแสง (Porcelain)	เตาจีน	153	4,035	314	6,535	467	10,570
	เตาเวียดนาม	-	-	-	-	-	-
	รวมทั้งสิ้น	168	4,655	333	7,310	501	11,965

(ดูตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาแหล่งต่างประเทศจากการขุดแต่งที่ภาคผนวก)

3.8.1 เครื่องถ้วยจีน

ก. เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (Stoneware)

เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาประเทศจีน พบในปริมาณน้อย มักเป็นเครื่องถ้วยประเภทจาน ชาม เคลือบเขียว สมัยราชวงศ์หยวน ซึ่งมีอายุราว พ.ศ. 1822-1911 ในช่วงสมัยอยุธยาตอนต้นถึงอยุธยาตอนกลาง นอกจากนี้ยังพบเครื่องถ้วยจีนประเภทเนื้อแกร่ง (Stoneware) สมัยราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง ส่วนมากมักเป็น ถ้วย ชาม ลายคราม ลายเขียนสี และเคลือบสีน้ำเงิน เคลือบสีน้ำตาล เป็นต้น ซึ่งมีคุณภาพของ เนื้อดินและเทคนิคการผลิตคุณภาพต่ำกว่าเครื่องถ้วยจีนในกลุ่มเนื้อโปรงแสง (Porcelain) โดยอาจผลิต จากแหล่งเตาที่ไม่ใช่เตาหลวง เช่นกลุ่มเตาจีนทางใต้จึงจัดให้อยู่ในประเภทเนื้อแกร่งซึ่งก็ได้พบปริมาณไม่มาก เท่ากับชนิด

เนื้อโปร่งแสง (Porcelain) การกำหนดอายุสมัยจากหลักฐานประเภท เครื่องถ้วยเนื้อแกร่งนี้กำหนดอายุร่วมกับ เศษภาชนะดินเผาประเภทเนื้อโปร่งแสงควบคู่กัน

ข. เศษภาชนะดินเผาประเภทเนื้อโปร่งแสง(Porcelain)

เศษภาชนะดินเผาประเภทเนื้อโปร่งแสง(Porcelain)จากแหล่งเตาแหล่งเผาประเทศจีน เป็นเครื่องปั้นดินเผาที่มีคุณภาพสูงกว่าเครื่องปั้นดินเผาประเภท Earthenware และ Stoneware เนื้อดินที่ใช้ ปั้นเป็นเนื้อดินชนิดที่มีความละเอียด น้ำเคลือบโปร่งใสและเผาในอุณหภูมิที่สูง เครื่องปั้นดินเผาเนื้อโปร่งแสง(Porcelain) ผลิตกันจากประเทศจีนที่พบจากการขุดแต่ง เป็นภาชนะประเภท จาน ชาม กระปุก ดับ มีทั้งที่เขียนสีน้ำเงินบนพื้นขาว(Blue and White) ที่เรียกว่าเครื่องลายคราม และลายหลักห้าสี ที่เรียกว่าเบญจรงค์ ซึ่งประกอบด้วยสีเขียว เหลือง แดง ดำ น้ำเงิน รวมทั้งเครื่องถ้วยสีเขียวไม่มีลวดลาย เช่น สีขาว สีน้ำเงิน หรือสีน้ำตาลด้วย ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาจิ่งเต๋อเจิน มณฑลเกียงซี แหล่งเตากว่างตง หรือฝูเจี้ยน และแหล่งเตาจากจินทางใต้ ได้พบเครื่องถ้วยจีนชนิดเนื้อดินโปร่งแสง จากแหล่งเตาจิ่งเต๋อเจินมากที่สุด รองลงมาคือแหล่งเตาจินทางใต้ เครื่องถ้วยที่พบมีอายุตั้งแต่ สมัยราชวงศ์หมิง (พุทธศตวรรษที่ 21-22) ถึงสมัยราชวงศ์ชิง (พุทธศตวรรษที่ 23-24) เครื่องถ้วยจีนในช่วง สมัยราชวงศ์หมิงตอนกลางพุทธศตวรรษที่ 21 พบในปริมาณค่อนข้างน้อย ส่วนมากเป็นผลิตภัณฑ์ประเภท ชามลายคราม ที่มีคุณภาพดี จากแหล่งเตาจิ่งเต๋อเจิน มณฑลเกียงซี เครื่องถ้วยจีนในช่วงสมัยราชวงศ์หมิงตอนปลายถึงสมัยราชวงศ์ชิงตอนต้น (พุทธศตวรรษที่ 22-23) พบในปริมาณหนาแน่น ส่วนมากเป็นภาชนะประเภทชาม จาน ดับ ลายคราม ลายเขียนสี และเครื่องเบญจรงค์ยุคต้น ส่วนมากเป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตา กว่างตงหรือฝูเจี้ยน หรือแหล่งเตาจินทางภาคใต้ และมีคุณภาพดีน้อยกว่าผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาจิ่งเต๋อเจิน สมัย ราชวงศ์หมิงตอนกลาง (พุทธศตวรรษที่ 21) เครื่องถ้วยจีนในช่วงสมัยราชวงศ์ชิงพุทธศตวรรษที่ 24 พบใน ปริมาณหนาแน่น เช่นกัน ส่วนมากเป็น ชาม จาน ดับ ลายคราม ลายเขียนสี และเบญจรงค์ จากแหล่งเตาจิ่งเต๋อเจิน และแหล่งเตาจินทางใต้ เครื่องถ้วยจีน ประเภทเนื้อดินโปร่งแสง (Porcelain) นอกจากจะมีลักษณะรูปทรงและลวดลายเฉพาะของแต่ละยุคสมัยแล้ว บางช่วงสมัยยังนิยมเขียนบอกปีรัชกาลที่ผลิตไว้ที่ก้น ด้านนอกของภาชนะด้วย (ภาพถ่ายที่ 110-119 ภาพลายเส้นที่ 19-23)

3.8.2 เครื่องถ้วยเวียตนาม

ก. เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (Stoneware)

เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง จากแหล่งเตาเวียตนาม (อันหนาน, อันนัม, ฉวนฉวน) เครื่องถ้วยจากเวียตนามเป็นสินค้าที่แพร่หลายควบคู่กับเครื่องถ้วยจีน ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 20-23 พบหลักฐานทั่วไป ตั้งแต่ใน ญี่ปุ่น เอเชียอาคเนย์ ตลอดไปจนถึงตะวันออกกลาง แหล่งผลิตเครื่องถ้วยเวียตนาม ประเภทสินค้าส่งออก

สันนิษฐานว่าน่าจะอยู่ในบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดง และบริเวณใกล้เคียง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งดินเผาดิน และแร่เฟลด์สปาร์อุดมสมบูรณ์ และอ่าววันโคย ก็เป็นแหล่งเมือง ทำค้าขายกับต่างชาติมาตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ 12-13 อย่างไรก็ตามในการศึกษาเรื่องเครื่องถ้วยเวียดนามที่ พบในแหล่งโบราณคดีต่างๆในเอเชียอาคเนย์ โดยเฉพาะในประเทศไทยนั้น เรายังไม่สามารถกำหนดแน่ชัดได้แน่นอนว่า เครื่องถ้วยแบบใดเป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งใดแห่งไหนในเวียดนาม แต่เรียกรวมๆ ว่า “เครื่องถ้วย เวียดนาม” ในขั้นต้น¹

ในประเทศไทย เครื่องถ้วยเวียดนามมักพบตามแหล่งโบราณคดีที่มีอายุระหว่างพุทธศตวรรษที่ 19-22 เช่น ที่จังหวัดตาก สุโขทัย เชียงใหม่ สงขลา และพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น โดยมักพบร่วมกับเครื่องถ้วยจีนเสมอ แต่เป็นปริมาณที่น้อยกว่ามาก รวมทั้งยังพบในแหล่งโบราณคดีต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ประเทศ ฟิลิปปีนส์ และประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นตลาดการค้าที่สำคัญที่สุดของเวียดนามในขณะนั้น

เครื่องถ้วยเวียดนามนี้จะแตกต่างจากเครื่องถ้วยจีน เพราะสีของเนื้อเครื่องถ้วยจะออกสีนวลกว่า และลายครามที่เขียนจะดูเข้มมากกว่าเครื่องถ้วยจีน รวมทั้งเนื้อดินก็ไม่มีควมละเอียดเท่าเครื่องถ้วยจีน ลวดลายที่เขียนบนเครื่องถ้วยเวียดนามแสดงให้เห็นอิทธิพลของเครื่องถ้วยจีนอย่างชัดเจน เช่น มักเขียน เป็นรูปลายดอกบัว ดอกโบตั๋น ลายปลาปักกอกหญ้า ลายดอกบัวกับใบไม้

3.9 โบราณวัตถุอื่นๆ

3.9.1 ประเภทดินเผา

-เบียดดินเผา ทำจากเศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษอิฐหัก โดยนำมาขัดฝนให้กลมมน มีขนาดต่างๆกัน ไม่ทราบประโยชน์ใช้สอยชัดเจน อาจใช้เป็นของเล่นเด็ก พบทั้งสิ้น 18 ชิ้น (ภาพถ่ายที่120)มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ข.	ส.			
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย									
1	N24 W6 P29	65-100	6				2	60	เนื้อดินธรรมดา, สมบูรณ์
2	N24 W5 P51	65-100	4.5			1	1	40	สมบูรณ์
3	N24 W6 P20	70-100	6			1.2	1	65	สมบูรณ์
4	N24 W6 P50	90-100	5			2.3	1	80	ชำรุดหักครึ่ง
5	N24 W6 P29	90-100	5.5			1.5	1	40	ชำรุดหักครึ่ง

¹ กองโบราณคดี กรมศิลปากร . โบราณคดีศึกษา 2 เครื่องถ้วยจากทะเล . (กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์สมาพันธ์จำกัด .2533). หน้า 82-83.

6	N24 W6 P29	110-130	5.5			1	1	40	สมบูรณ์	
7	N24 W6 P29	110-130	6.5			1	2	100	ชำรุดหักครึ่ง	
8	N24 W5 P41	110-130	7			0.8	1	50	ชำรุดหักครึ่ง	
รวม								10	475	
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปรางค์										
9	N24 W5 P78	50	3.2			0.7	1	20	ทำจากEarthenware ชำรุด	
10	N24 W5 P78	20-50	6			2	1	100	เบี่ยงทำจากอิฐ ชำรุด	
11	N24 W5 P78	20-50	6			1	1	60	ชำรุดหักครึ่ง	
12	N24 W5 P64	35-90	8.5			1	1	55	ทำจากกระเบื้อง ชำรุด	
13	N24 W5 P56	40-160	7			3.5	1	200	เบี่ยงทำจากอิฐ ชำรุด	
14	N24 W5 P78	70-90	5.5			2	2	120	ชำรุด	
15	N24 W5 P87	Surface	5.5			1.2	1	70	ทำจากกระเบื้อง ชำรุด	
รวม								8	625	
รวมทั้งสิ้น								18	1,100	

-ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน พบจากการขุดแต่งทั้งสิ้น 33 ชิ้น บริเวณพระปรางค์ 20 ชิ้น บริเวณเจดีย์ราย ทรงกลม 13 ชิ้นมีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ข.	ส.			
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย									
1	N24 W5 P41	65-100		7	18	2	1	210	ส่วนพื้นเตา
2	N24 W5 P51	65-100		5.5	7.5	3	1	180	ฐานเตา
3	N24 W5 P41	65-110		6	7	2	1	180	ด้านข้างเตา
4	N24 W5 P31	70-100		7	9	2	1	180	ฐานเตา
5	N24 W6 P50	80-100		6	10	2	1	180	ฐานเตา
6	N24 W5 P31	100-110		6	8	2.5	1	200	ส่วนพื้นเตา
7	N24 W5 P61	100-120	2		11		1	180	เขี้ยวเตา
8	N24 W6 P40	110-130		7	8	7	1	180	ด้านข้างและฐานเตา
9	N24 W6 P49	110-130		7	8	5	1	180	ด้านข้างเตาตกแต่งด้วยลายกกรองที่ขอบ
10	N24 W6 P70	130-120		6	8	4	1	180	ด้านข้างเตา

11	N24 W6 P69	130-170	4	6.5	4	1	180	ฐานเตา
12	N24 W6 P69	130-170	3	7	6	1	180	พื้นเตา
13	N24 W6 P69	130-170	4	8	6	1	180	ฐานเตา
รวม						13	2,390	
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณปรางค์								
6	N24 W5 P72	20-80	5	6	1	1	45	ด้านข้างเตา
7	N24 W5 P78	20-80	5	7	2	1	65	ด้านข้างเตาตกแต่งด้วยลายกตขี้หวีที่ขอบ
8	N24 W5 P64	35-90				4	560	ชั้นส่วนฐานชำรุด แดกร้าว
9	N24 W5 P56	40-160	10	13	4	1	250	ด้านข้างเตา
10	N24 W5 P68	40-160	10	17	5	1	360	ฐานเตา
11	N24 W5 P56	40-160	4	12	8	1	165	พื้นเตา
12	N24 W5 P70	50-70	10	9	2	1	310	ด้านข้างเตา
13	N24 W5 P70	50-70	5	14	2	1	140	ด้านข้างเตา
14	N24 W5 P56	Surface	7	8	2	1	95	ด้านข้างเตา
15	N24 W5 P56	Surface	7	10	2	1	125	ด้านข้างเตา
16	N24 W5 P56	Surface	6	9	2	1	100	ด้านข้างเตา
17	N24 W5 P56	Surface	2.5	8	3	1	55	ฐานเตา
18	N24 W5 P56	Surface	4	3	3	1	30	ฐานเตา
19	N24 W5 P58	100-150	10	4	3	1	70	ฐานเตา
20	N24 W5 P72	100-160	5	6	2	1	70	ด้านข้างเตาตกแต่งด้วยลายกตขี้หวีที่ขอบ
21	N24 W5 P72	100-160	3	5	2	1	35	ด้านข้างเตาตกแต่งด้วยลายกตขี้หวีที่ขอบ
22	N24 W5 P56	10-160	7	11	1.5	1	135	พื้นเตา
รวม						20	2,610	
รวมทั้งสิ้น						33	5,000	

-ชิ้นส่วนโกศดินเผา พบจากหลุม N24 W5 P78 ระดับ 20-80 Cm.Dt. มีลักษณะเป็นดินเผาสีส้มแดง ปั้นและสลักเป็นลวดลายคล้ายขาสิงห์ มีขนาด 7*7*6 ซม. หนัก 170 กรัม สันนิษฐานว่าอาจใช้เป็นที่เก็บอัฐิของผู้ตาย โดยทำเลียนแบบโกศสำริด หรือโกศโลหะมีค่า (ภาพถ่ายที่121)

-ศิระประติมากรรมตุ๊กตาเจ้าพราหมณ์ พบจำนวน 4 ชิ้น เป็นศิระของตุ๊กตาดินเผาเนื้อดิน Terra Cotta สีส้มแดง มักทำทรงผมแตกต่างกันตุ๊กตาเจ้าพราหมณ์ พบโดยทั่วไปตามแหล่งโบราณคดีจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ภาพถ่ายที่122 ภาพลายเส้นที่12) มีรายละเอียดดังนี้

- จากหลุม N24 W5 P77 พบระดับ 50-100 Cm.Dt. ขนาด 3.5*5*5 ซม. หนัก 60 กรัม สภาพชำรุด
- จากหลุม N24 W6 P9 พบระดับ 70-100 Cm.Dt. ขนาด 3*5.5*0.7 ซม. หนัก 50 กรัม
- จากหลุม N24 W5 P41 พบระดับ 60-100 Cm.Dt. ขนาด 3.5*5*0.5 ซม. หนัก 60 กรัม
- จากหลุม N24 W6 P41 พบระดับ 60-100 Cm.Dt. ขนาด 2.8*3.5*2 ซม. หนัก 20 กรัม
- ชิ้นส่วนประติมากรรมดินเผา พบจำนวน 2 ชิ้นเป็นท่อนแขนท่อนบนมีเครื่องประดับพาหุรัด
- จากหลุม N24 W6 P60 พบระดับ 80-100 Cm.Dt. ขนาด 6.5*15*3.5 ซม. หนัก 280 กรัม
- จากหลุม N24 W5 P61 พบระดับ 130-200 Cm.Dt. ขนาด 4.5*10*5.5 ซม. หนัก 200 กรัม

3.9.2 ประเภทหิน

-ชิ้นส่วนประติมากรรมบุคคล ทำจากหินทรายสีเทา พบส่วนท่อนแขน ขนาดเล็ก เส้นผ่านศูนย์กลาง 3.5 ซม. ยาว 5 ซม. หนัก 100 กรัม พบจากหลุม N24 W5 P68 ระดับ 20-50 Cm.Dt.

-ชิ้นส่วนหินทรายทรงกลม สภาพชำรุดมากวัดขนาดได้ 18*3.5 ซม. หนัก 720 กรัม ชุดพบจากหลุม N24 W5 P78 ระดับ 20-50 Cm.Dt.

-ชิ้นส่วนหินชนวน พบเป็นชิ้นส่วนขนาดต่างๆกัน สันนิษฐานในเบื้องต้นว่าอาจเคยเป็นส่วนหนึ่งของใบเสมาหินชนวน ชิ้นส่วนหินชนวนนี้พบจากการขุดแต่งจำนวนมาก พบแต่เฉพาะพื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์รายรอบๆเจดีย์ทรงกลมทั้งสามองค์ ในระดับตั้งแต่ 130 Cm.Dt. ลงไป มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ ที่	หลุม (Grid)	ระดับ Cm.Dt.	ขนาด / Cms.				จำนวน ชิ้น	น้ำหนัก กรัม	สภาพ รายละเอียด
			φ	ก.	ข.	ส.			
	พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย								
1	N24 W5 P21	130-170	2.5	4	1	1	20	แตกหักเป็นชิ้นส่วนต่างๆ ขนาดไม่แน่นอน	
2	N24 W5 P31	130-170	3	15	3	1	180	"	
3	N24 W5 P51	130-150	4	10	1	1	20	"	
4	N24 W5P40	130-150	4	7	2	21	2,150	"	
5	N24 W6 P60	130-150	8	15	2.5	7	940	"	
6	N24 W6 P70	130-150	23	16	2.5	11	2,700	"	
7	N24 W6 P70	130-200	15.5	16	2.5	10	1,650	"	
	รวมทั้งสิ้น						52	7,660	

- หินฝนหมึก ทำจากหินสีดำเนื้อละเอียด ตัดเป็นแท่งขนาดพอเหมาะ ด้านหนึ่งถูกขัดฝนจนเรียบพบจำนวน 2 ชิ้น จากหลุม N24 W6 P39 ระดับ 110-130 Cm.Dt. ขนาด 4*7.5*1.5 ซม. หนัก 110 กรัม และจากหลุม N24 W6 P49 ระดับ 50-100 Cm.Dt. ขนาด 4.8*10*5*1.5 ซม. หนัก 150 กรัม (ภาพถ่ายที่ 123)

- ชิ้นส่วนกรกหิน พบเฉพาะส่วนปาก ขนาด 7.5*6*2.5 ซม. หนัก 220 กรัม พบจากหลุม N24 W6 P70 ระดับ 100-100 Cm.Dt.

3.9.3 ประเภทปูนปั้น

- ชิ้นส่วนประติมากรรมรูปบุคคล พบที่หลุม N24 W6 P40 ระดับ 105 Cm.Dt. บริเวณฐานเจดีย์ หมายเลข 3 เป็นปูนปั้นรูปมือพนมประกบกัน ขนาด 8.5*15*8 ซม. สันนิษฐานว่าเป็นชิ้นส่วนปูนปั้นของรูปพระสาวก (พระสงฆ์) (ภาพถ่ายที่ 124)

บทที่ 4 การขุดค้นทางโบราณคดี

ตามที่ได้ตรวจสอบหลักฐานเอกสารว่าวัดหน้าพระเมรุเป็นวัดเก่าแก่มากมาตั้งแต่สมัย กรุงศรีอยุธยาตอนต้น อย่างน้อยที่สุดมีการกล่าวถึงชื่อวัดครั้งแรกในพงสาวดาร ในสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ส่วนพระปรางค์มีการสร้างภายหลัง ในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ทำให้สันนิษฐานได้ว่าพื้นที่ทั้งสองฝั่ง น่าจะมีหลักฐาน ทางโบราณคดีที่แตกต่างกันในด้านของความสืบเนื่องในการทำกิจกรรมในชั้นดิน สมมติฐานในการเลือกหลุมขุดค้น ต้องการมองเห็นภาพทั้งสองประเด็นคือ 1) กิจกรรมการก่อสร้างพระปรางค์บนพื้นที่วัดโบราณ ที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น เป็นการตรวจสอบรากฐานของโบราณสถานทั้งในสมัยอยุธยา และรัตนโกสินทร์ ให้ทราบถึงเทคนิคการก่อสร้างรวมทั้งร่องรอยกิจกรรมในชั้นดิน และ 2) ศึกษาชั้นดินวัฒนธรรมในบริเวณวัด เพื่อให้ทราบถึงร่องรอยของชุมชนโบราณที่เคยอยู่อาศัยในบริเวณนี้จนถึงสมัยแรกสุด อธิบายถึงความเชื่อมโยงกับการก่อสร้างโบราณสถาน การตั้งสมมติฐานครั้งนี้ เพื่อให้ผลที่ได้จากการปฏิบัติงานครอบคลุมถึงเรื่องราวที่สามารถกล่าวถึงความเชื่อมโยงในทางประวัติศาสตร์

จากการตรวจสอบหลักฐานข้างต้น จึงมีการแบ่งพื้นที่ปฏิบัติงานออกเป็นสองส่วนคือบริเวณพระปรางค์ และบริเวณกลุ่มเจดีย์ราย ดังนั้นการเลือกหลุมขุดค้นจึงได้ถูกแบ่งให้อยู่ในพื้นที่ปฏิบัติงานฝั่งละหนึ่งหลุม โดยหลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I) อยู่ในบริเวณหลุม N24 W5 P65 มีขนาด 2.5*2.5 เมตร ที่บริเวณมุมพระปรางค์ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ และหลุมที่ 2 (Test Pit II) อยู่ในบริเวณหลุม N24 W5 P32 อยู่ในบริเวณทิศตะวันออกของกลุ่มเจดีย์รายใกล้กับเจดีย์รายหมายเลข 3 พื้นที่ปฏิบัติงานทั้งสองหลุมพบหลักฐานต่างๆ ดังนี้

4.1 ผลการขุดค้นทางโบราณคดี

หลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I / N24 W5 P65)

ระดับ 30-50 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Earthenware) และเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินโปร่งแสง (Porcelain) เป็นเครื่องถ้วยจีนเขียนลายคราม , เศษกระเบื้องมุงหลังคาเศษอิฐหัก กากปูน ร่วมกับสิ่งของในสมัยปัจจุบัน

ระดับ 50-60 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบ โบราณวัตถุเช่นเดียวกับระดับ 30-50 Cm.Dt. ยังคงเป็นชั้นดินรบกวน

ระดับ 60-70 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษอิฐหักกากปูน หนาแน่น ยังคงเป็นชั้นดินรบกวน

ระดับ 70-80 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษอิฐหักกากปูน เศษกระเบื้องมุงหลังคาดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ยังคงเป็นชั้นดินรบกวน

ระดับ 80-90 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษอิฐหัก กากปูน หนาแน่นมาก ชิ้นส่วนพระพุทธรูปหินทราย เศษกระเบื้องมุงหลังคาดินเผา เศษภาชนะดินเผาพบเล็กน้อย ยังคงเป็นชั้นดินรบกวน

ระดับ 90-100 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษอิฐหัก กากปูนหนาแน่น โบราณวัตถุอื่นๆ พบน้อย พบเศษเหล็กในสมัยปัจจุบัน 1 ชิ้น

ระดับ 100-110 Cm.Dt. ดินร่วนปนทรายพบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา เครื่องลายครามของจีน เล็กน้อย เศษกระเบื้องมุงหลังคาดินเผา เศษเหล็กสมัยปัจจุบัน

ระดับ 110-120 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษอิฐหัก กากปูนหนาแน่น แพบ ไม่พบ โบราณวัตถุใดๆ เป็นชั้นดินวัฒนธรรม หมคร่องรอยการรบกวนจากกิจกรรมในสมัยปัจจุบัน

ระดับ 120-130 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษอิฐหัก กากปูน สดลง พบเศษภาชนะดินเผาพื้นเมือง เนื้อดินธรรมดาเศษภาชนะดินเผานี้เองแกร่งจากแหล่งเตาต่างๆ และเนื้อ โปรงแสงซึ่งเป็นเครื่องถ้วยจีนจำนวนเล็กน้อย พบชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด 2 ชิ้น

ระดับ 130-140 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย เศษอิฐหัก กากปูนพบน้อยลง พบเศษภาชนะดินเผา และเศษกระเบื้องมุงหลังคาดินเผาเล็กน้อย นอกจากนี้ยังพบภาชนะดินเผาสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ เป็นหม้อดินเผาบรรจุอัฐิมนุษย์สภาพกระดูกเปื่อยเป็นชิ้นเล็กๆ

ระดับ 140-150 Cm.Dt. ดินเหนียวอัดแน่น พบ โบราณวัตถุเพียงเล็กน้อย

ระดับ 150-160 Cm.Dt. ดินเหนียวอัดแน่น พบ โบราณวัตถุเพียงเล็กน้อย

ระดับ 160-170 Cm.Dt. ดินเหนียวอัดแน่น พบเศษอิฐเล็กน้อย เศษภาชนะดินเผาพบมากขึ้นกว่าระดับ 150-160 Cm.Dt.

ระดับ 170-180 Cm.Dt. ดินร่วนค่อนข้างเหนียว พบเศษอิฐ เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาล็กน้อย

ระดับ 180-190 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษอิฐ และเศษกระเบื้องมุงหลังคาเล็กน้อย ร่วมกับเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Earthenware) และเศษกระดูกสัตว์ 2 ชิ้น

ระดับ 190-200 Cm.Dt. ดินเหนียวจับตัวแน่น พบเศษภาชนะดินเผาหนาแน่นขึ้น พบเศษกระเบื้องมุงหลังคาดินเผาล็กน้อย พบเศษถ่านกระจายอยู่ทั่วไป

ระดับ 200-210 Cm.Dt. ดินเหนียวอัดแน่น พบเศษภาชนะดินเผาล็กน้อย เศษอิฐพบน้อยลง

ระดับ 210-220 Cm.Dt. ดินเหนียวค่อนข้างแน่น พบเศษภาชนะดินเผาสดลง ไม่พบเศษอิฐหักกากปูน

ระดับ 220-230 Cm.Dt. ดินเหนียวค่อนข้างแน่น พบเศษภาชนะดินเผาล็กน้อย เศษถ่านพบหนาแน่น พบเศษตะกรันโลหะ (Slag) 3-4 ก้อน

ระดับ 230-240 Cm.Dt. ดินเหนียวค่อนข้างร่วน พบเศษภาชนะดินเผา เศษถ่าน เศษกระเบื้องมุงหลังคา ดินเผา และเศษเหล็ก 3 ชิ้น

ระดับ 240-250 Cm.Dt. ดินเหนียวปนทราย พบเศษถ่านกระจายตัวทั่วไป พบเศษภาชนะดินเผา เศษตะกรันโลหะ (Slag) เศษกระเบื้องมุงหลังคาและชิ้นส่วนกระดูกสัตว์ พบโบราณวัตถุหนาแน่นขึ้นกว่าระดับ 230-240 Cm.Dt.

ระดับ 250-260 Cm.Dt. ดินเหนียวปนทราย พบเศษถ่านกระจายตัวทั่วไป พบเศษภาชนะดินเผา ประเภทเนื้อดินธรรมดา (Earthenware) และเนื้อแกร่ง (Stoneware) รวมทั้งพบเศษกระเบื้องมุงหลังคา

ระดับ 260-270 Cm.Dt. ดินเหนียวปนทรายพบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา และเนื้อแกร่ง พบเศษถ่าน หนาแน่น

ระดับ 270-280 Cm.Dt. ดินเหนียวปนทราย พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา และเนื้อแกร่ง เศษกระเบื้อง มุงหลังคาดินเผา เศษถ่านพบปริมาณใกล้เคียงกับระดับ 260-270 Cm.Dt.

ระดับ 280-290 Cm.Dt. ดินเหนียวปนทราย พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดาเล็กน้อย

ระดับ 290-300 Cm.Dt. ดินร่วนค่อนข้างเหนียว พบโบราณวัตถุเพียงเล็กน้อย

ระดับ 300-310 Cm.Dt. ดินเหนียวมีจุดปะสีเหลือง พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา เพียงเล็กน้อย

ระดับ 310-320 Cm.Dt. ดินเหนียว มีจุดปะสีเหลือง ไม่พบโบราณวัตถุใดๆเลย

หลุมขุดค้นที่ 2 (Test Pit II / N24 W5 P32)

ระดับ 60-70 Cm.Dt. ดินเหนียว เป็นชั้นดินถมที่นำมาจากคลองเมือง (แม่น้ำลพบุรีเดิม) พบโบราณวัตถุร่วมกับสิ่งของในสมัยปัจจุบัน

ระดับ 70-80 Cm.Dt. ดินเหนียว ยังคงเป็นชั้นดินถมปรับพื้นที่

ระดับ 80-90 Cm.Dt. ดินเริ่มเปลี่ยนเป็นดินร่วนปนทราย พบพื้นซีเมนต์ของสิ่งก่อสร้างสมัยปัจจุบัน

ระดับ 100-110 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษอิฐหัก กากปูนหนาแน่น ไม่พบโบราณวัตถุชนิดอื่น

ระดับ 110-120 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษอิฐหัก กากปูน ร่วมกับสิ่งของในสมัยปัจจุบัน

ระดับ 120-130 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษอิฐหักกากปูนหนาแน่นมาก ยังคงเป็นชั้นดินรบกวน

ระดับ 130-140 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษอิฐหักหนาแน่น ยังคงเป็นชั้นดินรบกวน

ระดับ 140-150 Cm.Dt. ดินร่วนปนทรายพบเศษอิฐหักกากปูนหนาแน่น ไม่พบโบราณวัตถุอื่นๆหมดชั้นรบกวน

ระดับ 150-160 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษอิฐหักกากปูน ปริมาณใกล้เคียงกับระดับ 140-150Cm.Dt.

ระดับ 160-170Cm.Dt. ดินร่วนพบเศษอิฐหักกากปูนหนาแน่น พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา จากแหล่งเตาพื้นเมือง พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง จากแหล่งเตาภายในประเทศ และแหล่งเตาต่างประเทศ เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินโปร่งแสง(Porcelain) เป็นเครื่องถ้วยจีน พบเศษกระเบื้องมุงหลังคา หอยเบี้ย และพบซากสถาปัตยกรรม ในสมัยอยุธยา

ระดับ 170-180 Cm.Dt. ดินร่วน พบโบราณวัตถุใกล้เคียงกับระดับ 160-170 Cm.Dt.

ระดับ 180-190 Cm.Dt. ดินร่วน พบเศษอิฐหักกากปูนน้อยลง พบเศษกระเบื้องมุงหลังคาดินเผาเล็กน้อย ไม่พบโบราณวัตถุอื่นๆ

ระดับ 190-200 Cm.Dt. ดินเหนียวปนทรายอัดแน่น พบเศษอิฐหักกากปูน เศษกระเบื้องมุงหลังคาและหอยเบี้ยจำนวนเล็กน้อย

ระดับ 200-210 Cm.Dt. ดินเหนียวอัดแน่น พบโบราณวัตถุเพียงเล็กน้อย

ระดับ 210-220 Cm.Dt. ดินเหนียวอัดแน่น พบโบราณวัตถุพวกเศษอิฐ เศษกระเบื้องมุงหลังคาจำนวนเล็กน้อย

ระดับ 220-230 Cm.Dt. ดินเหนียวอัดแน่น พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดาเล็กน้อย

ระดับ 230-240 Cm.Dt. ดินเหนียว ดินเริ่มเปลี่ยนเป็นดินค่อนข้างร่วน พบเศษภาชนะดินเผา เนื้อดินธรรมดาเล็กน้อย

ระดับ 240-250 Cm.Dt. ดินเหนียว พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา และเนื้อแกร่ง รวมทั้งเนื้อดิน โปรงแสงหนาแน่น ขึ้น

ระดับ 250-260 Cm.Dt. ดินเหนียว พบเศษภาชนะดินเผาหนาแน่น พบเศษถ่าน เศษเปลือกหอยเล็กน้อย

ระดับ 260-270 Cm.Dt. ดินเหนียว พบเศษภาชนะดินเผาหนาแน่นขึ้น พบเศษถ่านกระจายตัวอยู่ทั่วไป

ระดับ 270-280 Cm.Dt. ดินเหนียว โบราณวัตถุที่พบใกล้เคียงกับระดับ 260-270 Cm.Dt.

ระดับ 280-290 Cm.Dt. ดินเหนียวค่อนข้างร่วน พบเศษภาชนะดินเผา เศษเปลือกหอย เศษกระเบื้องมุงหลังคา ดินเผา เศษถ่าน ปริมาณใกล้เคียงกับระดับ 280-290Cm.Dt.

ระดับ 290-300 Cm.Dt. ดินเหนียว พบเศษภาชนะดินเผาจำนวนมาก รวมทั้งเศษอิฐ และเศษกระเบื้องมุงหลังคา และพบเศษถ่านปริมาณมาก

ระดับ 300-310 Cm.Dt. ดินเหนียวค่อนข้างร่วน พบเศษภาชนะดินเผาน้อยลง พบเศษกระเบื้องมุงหลังคา และ เศษอิฐน้อยลง

ระดับ 310-320 Cm.Dt. ดินเหนียวมีจุดประสีเหลือง พบเศษถ่านกระจายอยู่ทั่วไปหนาแน่น เศษภาชนะดินเผา ยังคงพบหนาแน่นร่วมกับเศษกระเบื้องมุงหลังคาดินเผา เศษอิฐพบในปริมาณน้อย

ระดับ 320-330 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย พบเศษภาชนะดินเผาใกล้เคียงกับระดับที่ผ่านมา พบโบราณวัตถุชิ้นสำคัญ เป็นกระปุกดินเผาเนื้อดินธรรมดา 1 ชิ้น พบเศษอิฐ และกระเบื้องมุงหลังคาเล็กน้อยและชิ้นส่วน ปูนปั้น 2 ชิ้น

ระดับ 330-340 Cm.Dt. ดินร่วนปนทรายพบ โบราณวัตถุเล็กน้อยลง

ระดับ 340-350 Cm.Dt. ดินร่วนมีเศษถ่านแทรกหนาแน่น พบเศษเปลือกหอยหนาแน่น เริ่มมีน้ำซึม ออกมาจากผิวดินอย่างรวดเร็ว

ระดับ 350-360 Cm.Dt. ดินเริ่มเปลี่ยนเป็นดินเลนสีดำ โบราณวัตถุที่พบใกล้เคียงกับระดับ 340-350 Cm.Dt.

ระดับ 360-370 Cm.Dt. ดินร่วนปนทรายและชื้น พบโบราณวัตถุปริมาณมากขึ้นกว่าเดิมเล็กน้อย

ระดับ 370-380 Cm.Dt. ดินร่วนปนทรายในสภาพของดินเลน พบเศษถ่านปริมาณมาก พบเศษภาชนะดินเผา ปริมาณมากเช่นกัน โดยเฉพาะEarthenware

ระดับ 380-390 Cm.Dt. ดินเลน พบโบราณวัตถุประเภทเศษภาชนะดินเผาปริมาณมาก

ระดับ 390-400 Cm.Dt. ดินเลน ยังคงพบเศษภาชนะดินเผาปริมาณมาก พบเศษอิฐ เศษกระเบื้องมุงหลังคาดินเผาเล็กน้อย

ระดับ 400-410 Cm.Dt. ดินเลนมีน้ำตาลแกมดำ พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา และเนื้อแกร่ง ขนาดชิ้นใหญ่ปริมาณค่อนข้างหนาแน่น พบเศษอิฐ เศษกระเบื้องมุงหลังคา ดินเผาเล็กน้อย

ระดับ 410-420 Cm.Dt. ดินร่วนปนทรายในลักษณะเลนทรายหยาบ พบเศษภาชนะดินเผาปริมาณลดลง ร่วมกับ เศษอิฐ เศษกระเบื้องมุงหลังคาดินเผา เศษเปลือกหอยและเศษกระดูกสัตว์

ระดับ 420-430 Cm.Dt. ดินร่วนปนทราย ในสภาพของดินเลน โบราณวัตถุพบใกล้เคียงกับระดับ 410-420 Cm.Dt.

ระดับ 430-440 Cm.Dt. ดินร่วนปนทรายเนื้อหยาบ พบเศษถ่านกระจายตัวอยู่ทั่วไป โบราณวัตถุอื่นๆ พบเช่นเดียวกับ ระดับ 420-430 Cm.Dt.

ระดับ 440-450 Cm.Dt. ดินร่วนปนทรายเนื้อหยาบ พบโบราณวัตถุใกล้เคียงกับระดับที่ผ่านมา

ระดับ 450-460 Cm.Dt. ทำการขุดค้นเพียงบริเวณหลุมฝัง (Section)ทิศตะวันตก เนื่องจากผนังหลุมพังลงจากการไหล ซึ่มีอย่างรวดเร็วของน้ำใต้ดิน ยังคงพบเศษภาชนะดินเผาหนาแน่น ร่วมกับเศษเปลือกหอย ชั้นส่วนกระดูกสัตว์ และเศษถ่าน

ระดับ 460-470 Cm.Dt. ดินร่วนปนทรายหยาบ พบเศษถ่านปะปนในชั้นดินหนาแน่น พบโบราณวัตถุประเภทอื่นๆปริมาณน้อยลง

ระดับ 470-490 Cm.Dt. ดินเริ่มเปลี่ยนเป็นดินเหนียว ในสภาพดินโคลน พบเศษถ่านปะปนในชั้นดินหนาแน่นมาก พบเศษภาชนะดินเผาปริมาณเล็กน้อย เช่นเดียวกับ ชั้นส่วนกระดูกสัตว์ และเปลือกหอย

ระดับ 490-510 Cm.Dt. ดินเหนียว มีจุดประสีเหลือง โบราณวัตถุต่างๆถูกพบน้อยลง

ระดับ 510-530 Cm.Dt. ดินเหนียว มีจุดประสีเหลือง พบโบราณวัตถุประเภทเศษภาชนะดินเผาปริมาณเล็กน้อย

ระดับ 530-550 Cm.Dt. ดินเหนียว มีจุดประสีเหลืองแทรกอยู่ทั่วไป ไม่พบโบราณวัตถุและร่องรอยการทำกิจกรรมของมนุษย์ใดๆ ปิศหลุมที่พื้นผิว (Surface)ชั้นดินนี้

4.2 การศึกษาชั้นดินทางโบราณคดี

หลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I / N24 W5 P65)

ชั้นดินธรรมชาติ

ชั้นดินธรรมชาติของหลุมขุดค้นที่ 1 สามารถแบ่งได้เป็น 8 ชั้นหลัก และ 1 ชั้นแทรก ตามลำดับจากบนลงล่างดังนี้

ชั้นดินที่ 1 (Layer 1) เป็นชั้นดินหลักที่อยู่บนสุด มีความหนาเฉลี่ย 25 ซม. ชั้นดินปรากฏอยู่ทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินเหนียวปนทราย เนื้อแน่นละเอียด วัตถุประสงค์ดินได้ 10YR 4/4 สีน้ำตาลเหลืองเข้ม องค์ประกอบของชั้นดินพบโบราณวัตถุหลากหลายประเภทร่วมกับสิ่งของในสมัยปัจจุบัน

ชั้นดินที่ 2 (Layer 2) เป็นชั้นดินหลักที่มีความหนาเฉลี่ย 30 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องอยู่ทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย จับตัวหลวมๆ วัตถุประสงค์ดินได้ 10YR 4/2 สีน้ำตาลเทาเข้ม องค์ประกอบของชั้นดินพบเศษอิฐหัก กากปูนทับถมกันหนาแน่น ปะปนกับก้อนหินที่ใช้ผสมซีเมนต์ก่อสร้างในสมัยปัจจุบัน

ชั้นดินที่ 3 (Layer 3) เป็นชั้นดินหลักที่มีความหนาเฉลี่ย 40 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันอยู่ทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย จับตัวหลวมๆ วัตถุประสงค์ดินได้ 10YR 3/4 สีน้ำตาลเหลืองเข้ม องค์ประกอบของชั้นดิน พบเศษอิฐหัก กากปูนทับถมกันหนาแน่น

ชั้นดินที่ 4 (Layer 4) เป็นชั้นดินหลักที่มีความหนาเฉลี่ย 80 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันอยู่ทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินเหนียว จับตัวแน่น มีจุดประสีเหลืองแทรกทั่วไป บริเวณผนังหลุมทิศตะวันออกและทิศใต้ดินมีความหนาแน่นมากแตกต่างจากทิศเหนือและทิศตะวันตก ดินร่วนซุยกว่า วัดค่าสีดินได้ 10YR 4/3 สีน้ำตาล องค์ประกอบของชั้นดินพบเศษอิฐหัก กากปูนหนาแน่น บริเวณด้าน NEQ, NWQ และ SWQ

ชั้นดินที่ 5 (Layer 5) เป็นชั้นดินหลักที่มีความหนาเฉลี่ย 20 ซม. ชั้นดินปรากฏอยู่เฉพาะผนังด้านทิศใต้และทิศตะวันตก เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย วัดค่าสีดินได้ 10YR 4/2 สีน้ำตาลเข้ม องค์ประกอบของชั้นดินพบเศษอิฐหัก กากปูนขนาดเล็ก กระจายตัวทั่วไป ร่วมกับเศษกระเบื้องมุงหลังคาดินเผา และเศษถ่านไม้เล็กน้อย

ชั้นดินที่ 5a (Layer 5a) เป็นชั้นดินแทรกปรากฏที่ผนังด้านทิศเหนือและทิศใต้ มีขนาดกว้าง 50 ซม. ยาว 100 ซม. เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินเหนียวจับตัวแน่นมากวัดค่าสีดินได้ 10YR 5/2 สีน้ำตาลเทาองค์ประกอบของชั้นดินพบเศษอิฐหัก การปูนขนาดเล็กๆ และเศษถ่านไม้ปริมาณเล็กน้อย

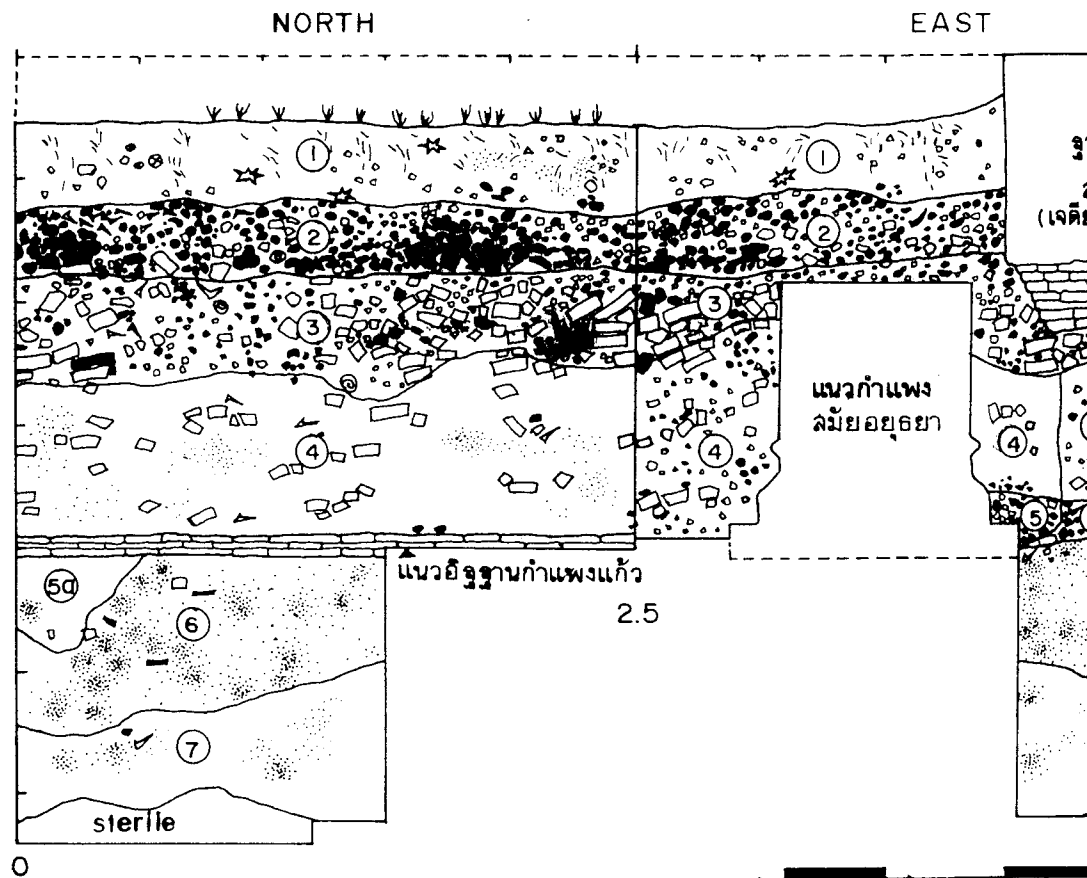
ชั้นดินที่ 6 (Layer 6) เป็นชั้นดินหลักที่มีความหนาเฉลี่ย 60 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินเหนียวอัดแน่นมีจุดประสีเหลืองแทรกอยู่เล็กน้อย วัดค่าสีดินได้ 10YR 6/3 สีน้ำตาลอ่อนองค์ประกอบของชั้นดินพบเศษอิฐขนาดเล็ก เศษกระเบื้องมุงหลังคา เศษภาชนะดินเผาจำนวนเล็กน้อย พบเศษถ่านไม้ขนาดเล็กกระจายตัวในเนื้อดินทั่วไป

ชั้นดินที่ 7 (Layer 7) เป็นชั้นดินหลัก ที่มีความหนาเฉลี่ย 50 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย เนื้อละเอียด จับตัวค่อนข้างแน่น ค่าสีดินวัดได้ 10YR 4/3 สีน้ำตาล องค์ประกอบของชั้นดินพบเศษถ่านกระจายตัวหนาแน่นร่วมกับเศษกระเบื้องมุงหลังคา และเศษอิฐขนาดเล็กในปริมาณน้อย เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาพื้นเมือง และเศษเครื่องถ้วยจีน พบหนาแน่นกว่าชั้นดินระดับอื่นๆ

ชั้นดินที่ 8 (Layer 8) Sterile เป็นชั้นดินหลักที่พบอยู่ระดับล่างสุดของหลุมขุดค้นเนื้อดินมีลักษณะเป็นดินเหนียว จับตัวแน่น มีจุดประสีเหลืองแทรกทั่วไป เป็นชั้นดินที่มีการแข็งของน้ำ วัดค่าสีดินได้ 10YR 3/2 สีน้ำตาลเทาเข้ม ไม่พบโบราณวัตถุใดๆในระดับชั้นดินนี้

โครงการขุดแต่งและออกแบบเพื่อการบูรณะโบราณสถานวัด...

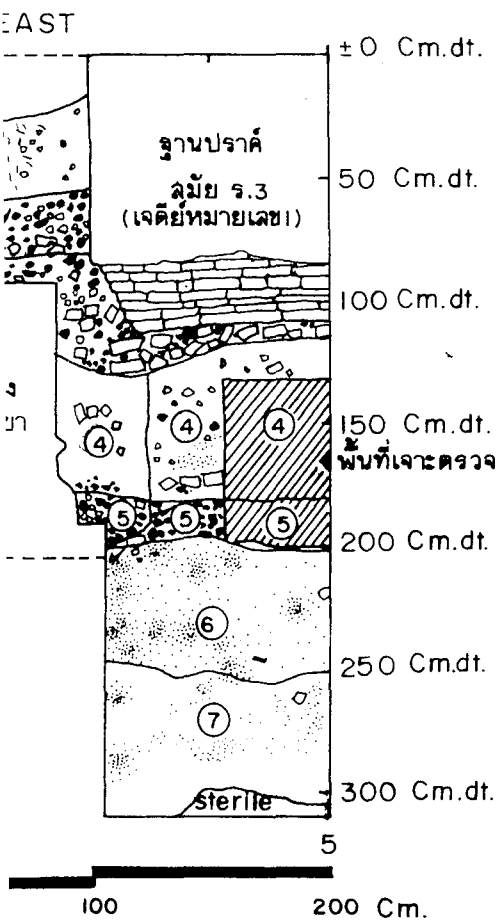
ผังแสดงชั้นดินหลุมขุดค้น N24 W5 P65 (Test Pit)

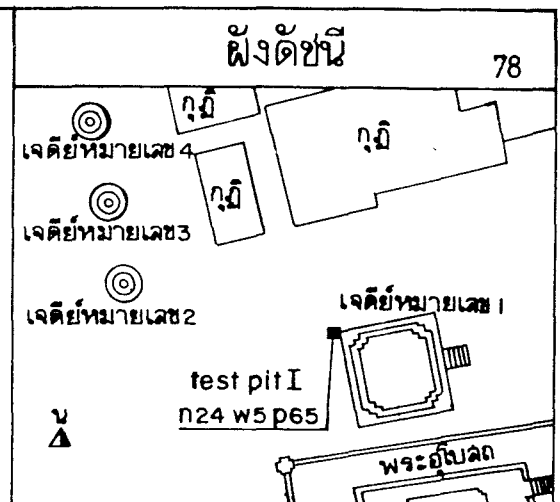
- อิฐ
- เศษอิฐ
- เศษภาชนะดินเผา
- กระเบื้องมุงหลังคา
- กากปูน
- ด่าน
- พลาตติก
- รากไม้ (เล็ก)
- รากไม้ (ใหญ่)
- หินธรรมชาติ
- เปลือกหอย
- ต้นหญ้า

- ชั้นดินที่ 1 10 YR 4/4 สีน้ำตาลเหลืองเข้ม
- ชั้นดินที่ 2 10 YR 4/2 สีน้ำตาลเทาเข้ม
- ชั้นดินที่ 3 10 YR 3/4 สีน้ำตาลเหลือง
- ชั้นดินที่ 4 10 YR 4/3 สีน้ำตาล
- ชั้นดินที่ 5 10 YR 4/2 สีน้ำตาลเทาเข้ม
- ชั้นดินที่ 5a 10 YR 5/2 สีน้ำตาลเทา
- ชั้นดินที่ 6 10 YR 6/3 สีน้ำตาลอ่อน
- ชั้นดินที่ 7 10 YR 4/3 สีน้ำตาล
- Sterile 10 YR 3/2 สีน้ำตาลเทาเข้ม

สถานวัดหน้าพระเมรุ
65 (Test Pit I - north, east)

- ตาลเหลืองเข้ม ดินเหนียวปนทราย
- น้ำตาลเทาเข้ม ดินร่วนปนทราย
- น้ำตาลเหลืองเข้ม ดินร่วนปนทราย
- น้ำตาล ดินเหนียวจับตัวแน่น
- น้ำตาลเทาเข้ม ดินร่วนปนทราย
- น้ำตาลเทา ดินเหนียวจับตัวแน่น
- น้ำตาลอ่อน ดินเหนียวอัดแน่น
- น้ำตาล ดินร่วนปนทราย
- น้ำตาลเทาเข้ม ดินเหนียวมีน้ำแช่แข็ง

78

เจดีย์หมายเลข 4

เจดีย์หมายเลข 3

เจดีย์หมายเลข 2

เจดีย์หมายเลข 1

test pit I
n24 w5 p65

พระอุโบสถ

ภาพถ่าย

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคดี
109/589 หมู่บ้านอินทนิลพฤษ์ หมู่ 1
ต.ลำผักกูด อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี

ช่างโยธา	ลมชาย ลุติลาศ
นายช่างศิลปกรรม	
นักโบราณคดี	ทวา เพื่อนปฐม
สถาปนิก	
วิศวกรโยธา	
ผู้เชี่ยวชาญ	จ.ค.ประสงค์ เอี่ยมอนันต์

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกรโยธา	

เห็นชอบ / อนุมัติ

ทพ.ฝ่ายวิชาการ	
ทพ.ฝ่ายโบราณสถาน	
ผอ.สนง.บค.พช.ที่ 3	
ผอ.สนง.บค.พช.	
อธิบดี	

รหัส	แบบหมายเลข	แผนที่	จำนวน
------	------------	--------	-------

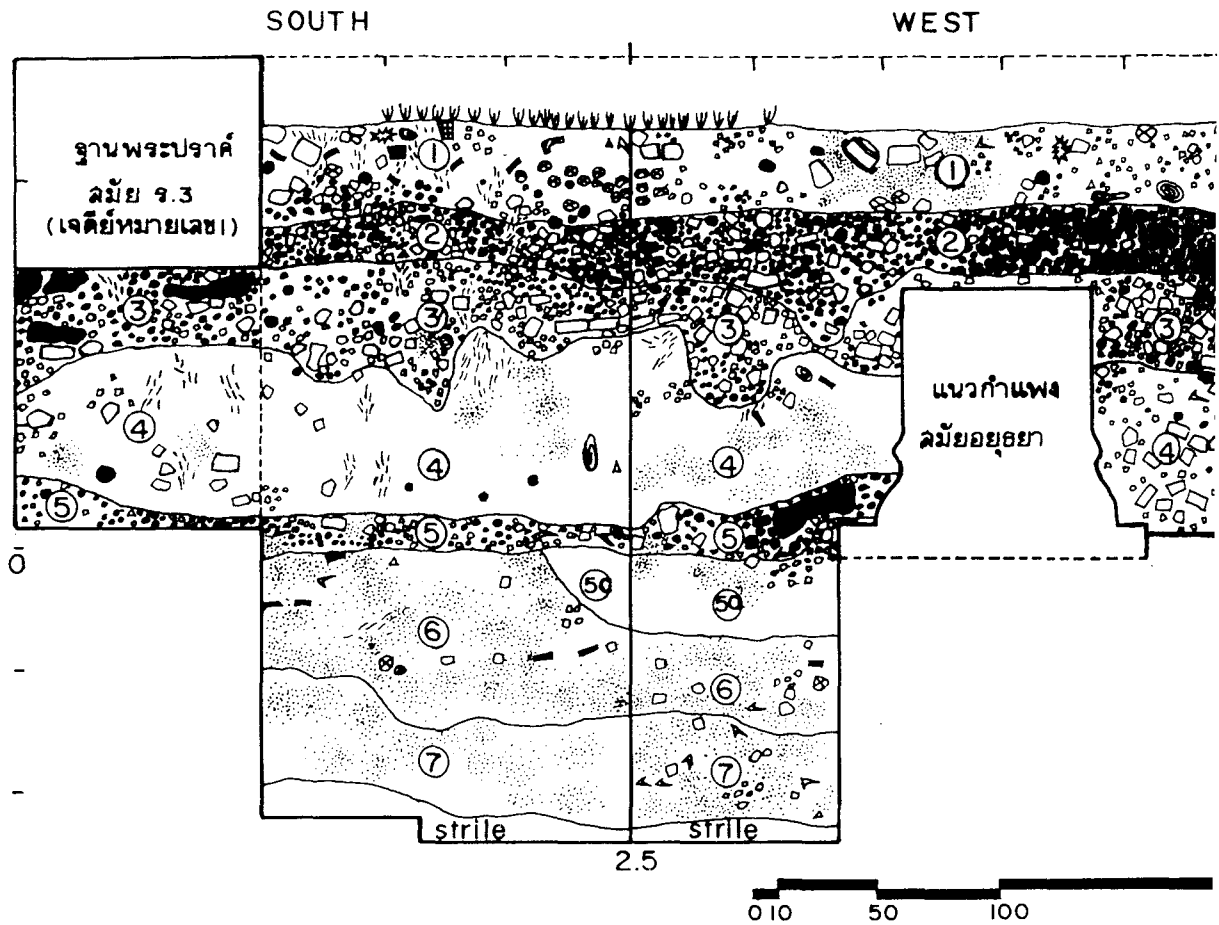
แบบ: N24 W5 P65
ทลุมชุดค้น (Test Pit I)

แสดง: ผนังชั้นดิน

สำนักงานโบราณคดี และ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3
กรมศิลปากร

โครงการขุดแต่งและออกแบบเพื่อการบูรณะโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ

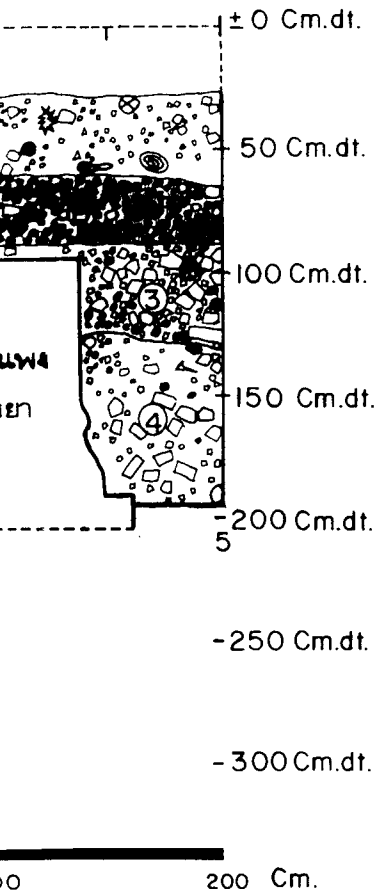
ผังแสดงชั้นดินหลุมขุดค้น N24 W5 P65 (Test Pit I - south, west)

	อิฐ		จากไม้ (ใหญ่)
	เศษอิฐ		เปลือกหอย
	เศษภาชนะดินเผา		กากปูน
	กระเบื้องมุงหลังคา		เหล็ก
	หินธรรมชาติ		เศษผ้า
	ถ่าน		ต้นหญ้า
	พลาลติก		ปืนโต
	จากไม้ (เล็ก)		ช้อน (เซรามิก)

หน้าพระเมรุ

(Plt I - south, west)

ฝังต๋ยนิ		79
เจดีย์หมายเลข 4	เจดีย์หมายเลข 3	เจดีย์หมายเลข 2
เจดีย์หมายเลข 1	test pit I n24 w5 p65	
พระอโศก		
รายการ		
ดำเนินงานโดย		
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคติ 109/589 หมู่บ้านอินทนิยพฤษ์ หมู่ 1 ต.ลำผักกูด อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี		
ช่างโยธา	ลมชาย ลุฬิลาศ	
นายช่างศิลปกรรม		
นักโบราณคดี	ทิวา เพ็ญประม	
สถาปนิก		
วิศวกรโยธา		
ผู้เชี่ยวชาญ		
ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ		
ช่างศิลปกรรม		
นักวิชาการช่างศิลป์		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
วิศวกรโยธา		
เห็นด้วย/อนุมัติ		
หน.ฝ่ายวิชาการ		
หน.ฝ่ายโบราณคดี		
ผอ. สนง.บค.พช. ที่ 3		
ผอ. สนง.บค.พช.		
อธิบดี		
รหัส	แบบหมายเลข	แผนที่ จำนวน
แบบ: N24 W5 P65 หลุมขุดค้น (Test Pit I)		
แสดง: ผนังชั้นดิน		
สำนักงานโบราณคดี และ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3 กรมศิลปากร		

ชั้นดินทางโบราณคดี

การจัดแบ่งชั้นดินทางโบราณคดี จะพิจารณาจากลักษณะของชั้นดินธรรมชาติ โบราณวัตถุในแต่ละชั้นดิน รวมทั้งร่องรอยของสิ่งก่อสร้าง หรือสถาปัตยกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับซึ่งกันและกัน จากการขุดค้นหลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I / N24 W5 P65) สามารถแบ่งชั้นดินทางโบราณคดีได้ 5 ชั้นตามลำดับอายุสมัยดังนี้

1. ชั้นดินอยู่อาศัยสมัยอยุธยาตอนต้นถึงอยุธยาตอนกลาง ตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 7 (ระดับประมาณ 240-310 Cm.Dt.) พบหลักฐานการทำกิจกรรมของมนุษย์ในสมัยอยุธยาตอนต้นถึงสมัยอยุธยาตอนกลาง โดยพบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Earthenware) และเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (Stoneware) ร่วมกับ เศษถ่าน เศษอิฐขนาดเล็ก และเศษกระเบื้องมุงหลังคาในปริมาณหนาแน่นกว่าชั้นดินธรรมชาติในระดับอื่นๆ

เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Earthenware) ที่พบเป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาพื้นเมืองของพระนครศรีอยุธยา ซึ่งตั้งอยู่สองฟากคลองสระบัว ซึ่งมีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถนำมากำหนดอายุชั้นดินได้ ส่วนเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (Stoneware) ที่พบเป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาบ้านบางปูน จังหวัดสุพรรณบุรี (อายุราวพุทธศตวรรษที่ 19-21) , แหล่งเตาสุโขทัย-ศรีสัชชนาลัย (อายุราวพุทธศตวรรษที่ 20-22), แหล่งเตาแม่น้ำน้อย จังหวัดสิงห์บุรี (อายุราวพุทธศตวรรษที่ 20-23) และแหล่งเตาล้านนาทางภาคเหนือของประเทศไทย(อายุราวพุทธศตวรรษที่ 20-22) จากการพบเศษภาชนะดินเผาดังกล่าวจึงกำหนดอายุชั้นดินนี้ในสมัยอยุธยาตอนต้นถึงอยุธยาตอนกลาง

2. ชั้นดินที่มีการก่อสร้างสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา ตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 6 และ 5a และ 5 (ระดับประมาณ 180-240 Cm.Dt.) มีร่องรอยของการเตรียมดิน ลักษณะของดินเป็นดินเหนียวอัดแน่น มีจุดประสีเหลืองแทรกอยู่ ทั่วไป พบโบราณวัตถุเพียงเล็กน้อย สันนิษฐานว่าเป็นชั้นดินอัด (Compact Soil) เพื่อสร้างสถาปัตยกรรม นอกจากนี้ยังมีการก่อสร้างสถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยาตอนกลาง ถึงระยะปลายของสมัยอยุธยาตอนต้น ได้แก่ กำแพงแก้ว ก่ออิฐถือปูน แนวกำแพงมีความกว้าง 80 ซม. ก่ออิฐแบบสันสลับยาวขนาดอิฐวัดได้ 14*28 ซม. หนา 3 ซม. วางในแนวตะวันออก-ตะวันตก เมื่อพิจารณา ร่วมกับซากสถาปัตยกรรมที่ขุดพบในหลุมขุดค้นที่ 2 (Test Pit II / N24 W5 P32) จึงกำหนดให้มีอายุ อยู่ในช่วงสมัยเดียวกันคือไม่เก่าไปกว่าระยะปลาย ของสมัยอยุธยาตอนต้น

ชั้นดินในระดับนี้พบเศษอิฐและกากปูนขนาดเล็กหนาแน่น ร่วมกับเศษกระเบื้องมุงหลังคาอีกเล็กน้อย ซึ่งแสดงถึงกิจกรรมการก่อสร้างสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา นอกจากนี้จะเป็นชั้นดินที่มีการก่อสร้างสถาปัตยกรรมแล้ว ยังเป็นชั้นดินอยู่อาศัยในช่วงเวลาดังกล่าว จนถึงสมัยอยุธยาตอนปลายด้วย

3. ชั้นดินที่มีการก่อสร้างสถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ ตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 4 และ 3 (ระดับประมาณ 90-180 Cm.Dt.) เป็นชั้นดินถมและบดอัดให้แน่นเพื่อเป็นรากฐานรองรับ การก่อสร้างพระปรางค์สมัยรัชกาลที่ 3 ลักษณะดินเป็นดินเหนียว จับตัวแน่นมีจุดประสีเหลืองแทรกอยู่ทั่วไป พบโบราณวัตถุในปริมาณน้อย ในสมัยนี้ได้มีการทำการทลายสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา คือกำแพงแก้วลงบางส่วน แล้วจึงทำการก่อสร้างรากฐานของพระปรางค์โดยใช้อิฐหักเรียงซ้อนกันเป็นชั้นหนาประมาณ 30 ซม. โดยไม่สอปูน จากนั้นจึงทำการก่อสร้างปรางค์ เมื่อทำการก่อสร้างเรียบร้อยแล้วจึงทำการปรับพื้นที่บริเวณรอบๆ องค์พระปรางค์

ให้เสมอกับส่วนของฐานล่างสุด โดยปิดส่วนรากฐานซึ่งเป็นเศษอิฐหักไว้ใต้ดิน แล้วปูพื้นอิฐทับปรับให้ราบเสมอกัน ดังเช่นพื้นที่ด้านทิศตะวันออกซึ่งใช้เป็นลานประกอบพิธีกรรม นอกจากนั้นชั้นดินในระดับนี้ยังเป็นชั้นดินอยู่อาศัยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (ประมาณ รัชกาลที่1-5) ด้วย

4. ชั้นดินที่เกิดจากการพังทลายของพระปรางค์สมัยรัชกาลที่ 3 ตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 2 (ระดับประมาณ 60-90 Cm.Dt.) ในชั้นดินนี้ประกอบด้วยกิจกรรมการอยู่อาศัยของมนุษย์ในสมัยปัจจุบัน ร่วมกับร่องรอยการพังทลายลงของพระปรางค์สมัยรัตนโกสินทร์ จากการสัมภาษณ์พระสงฆ์ภายในวัด ทราบว่าพระปรางค์สมัยรัชกาลที่ 3 ได้พังทลายลงมาเหลือเพียงชุดฐานตั้งแต่ก่อน พ.ศ. 2500 แล้ว จากลักษณะของเศษอิฐหัก กากปูนที่พบหนาแน่นในระดับชั้นดินนี้ชี้ชัดเจนว่าเป็นเศษอิฐ กากปูนจากพระปรางค์สมัยรัชกาลที่ 3 พังลงมา พระภิกษุซึ่งมีบ้านเกิดอยู่ในบริเวณวัดได้ฟังคำบอกเล่าจากญาติผู้ใหญ่ของท่านว่า ความสูงขององค์พระปรางค์เดิม สูงกว่ายอดช่อฟ้าหลังอุโบสถเล็กน้อย พังทลายลงมาเพราะถูกฟ้าผ่า โดยล้มลงมาทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ดังปรากฏร่องรอยของเศษอิฐหัก กากปูนในหลุมขุดค้นซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือขององค์ปรางค์ว่าหนาแน่นมากกว่าบริเวณอื่น

5. ชั้นดินถมปรับพื้นที่ครั้งสุดท้าย ตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 1 (ระดับประมาณ 30-60 Cm.Dt.) ประมาณกลางปีพ.ศ. 2540 มีการขุดลอกคลองคูเมือง (แม่น้ำลพบุรีเดิม) ทางวัดหน้าพระเมรุ ได้นำดินดังกล่าวมาถมปรับพื้นที่ทางด้านหลังของวัดรวมถึงพื้นที่รอบๆพระปรางค์ด้วย ดินที่นำมาถมนี้พบโบราณวัตถุหนาแน่น ร่วมกับสิ่งของสมัยปัจจุบันประเภทต่างๆ

หลุมขุดค้นที่ 2 (Test Pit II / N24 W5 P32)

ชั้นดินธรรมชาติ

ชั้นดินธรรมชาติของหลุมขุดค้นที่ 2 สามารถแบ่งได้เป็น 13 ชั้นหลักและ 1 ชั้นแทรก ตามลำดับจากพื้นดินบนสุด ลงถึงพื้นล่างดังนี้

ชั้นดินที่ 1 (Layer 1) เป็นชั้นดินหลักที่อยู่บนสุดของหลุมขุดค้น ชั้นดินปรากฏทั้งสี่ด้านของผนังหลุม โดยมีความหนาเฉลี่ย 40 ซม. เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินเหนียวปนทราย เนื้อละเอียด แข็ง จับตัวเป็นก้อน วัดค่าสีดินได้ 10 YR 3/3 สีน้ำตาลเข้มองค์ประกอบของชั้นดินพบสิ่งของสมัยปัจจุบันหนาแน่น อาทิเช่น เศษพลาสติก ชิ้นส่วนซีเมนต์ เศษเหล็ก เป็นต้น

ชั้นดินที่ 2 (Layer 2) เป็นชั้นดินหลัก ที่มีความหนาเฉลี่ย 20 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายจับตัวค่อนข้างแน่น ค่าสีดินวัดได้ 10 YR 3/2 สีน้ำตาลเทาเข้มมาก องค์ประกอบของชั้นดินพบสิ่งของสมัยปัจจุบันหนาแน่น เช่น ชิ้นส่วนซีเมนต์ กระจกพลาสติก ร่วมกับเศษอิฐหัก กากปูน

ชั้นดินที่ 2a (Layer 2a) เป็นชั้นดินแทรก ซึ่งปรากฏที่ผนังหลุมด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ มีขนาดความกว้าง 60 ซม. ยาว 120 ซม. เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย ค่าสีดินวัดได้ 10 YR 4/2 สีน้ำตาลเทาเข้มเป็นหลุมเสาของเสาซีเมนต์ซึ่งเป็นจุดผ่านชั้นดินที่ 3, 4 และ 5 ลงไป

ชั้นดินที่ 3 (Layer 3) เป็นชั้นดินหลัก ที่มีความหนาเฉลี่ย 20 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย จับตัวแน่น วัดค่าสีดินได้ 10 YR 3/3 สีน้ำตาลเข้ม องค์ประกอบของชั้นดินพบโบราณวัตถุเป็นเศษอิฐขนาดเล็ก ร่วมกับสิ่งของสมัยปัจจุบัน อาทิเช่น ถูพลาสติก เป็นต้น

ชั้นดินที่ 4 (Layer 4) เป็นชั้นดินหลัก ที่มีความหนาเฉลี่ย 40 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันทั้งสี่ด้านของหลุมขุดค้น ดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย ร่วนซุย วัดค่าสีดินได้ 10 YR 4/4 สีน้ำตาลเหลืองเข้ม องค์ประกอบชั้นดินประกอบด้วย เศษอิฐหัก กากปูน ทับถมกันหนาแน่นมาก

ชั้นดินที่ 5 (Layer 5) เป็นชั้นดินหลัก ที่มีความหนาเฉลี่ย 30 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินเป็นดินร่วน จับตัวค่อนข้างแน่น วัดค่าสีดินได้ 10YR 3/3 สีน้ำตาลเข้ม องค์ประกอบของชั้นดินประกอบด้วย เศษอิฐหัก กากปูน ทับถมกันหนาแน่น แต่มีขนาดเล็กกว่าที่พบในชั้นดินที่ 4

ชั้นดินที่ 6 (Layer 6) เป็นชั้นดินหลัก ที่มีความหนาเฉลี่ย 40 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินร่วนค่อนข้างเหนียว วัดค่าสีดินได้ 10YR 4/4 สีน้ำตาลเหลืองเข้ม องค์ประกอบของชั้นดินพบเศษอิฐหัก กากปูนขนาดเล็ก ปริมาณหนาแน่นมาก

ชั้นดินที่ 7 (Layer 7) เป็นชั้นดินหลัก ที่มีความหนาเฉลี่ย 60 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินเป็นดินเหนียวอัดแน่น ค่าสีดินวัดได้ 10YR 5/3 สีน้ำตาล องค์ประกอบของชั้นดินพบเศษอิฐขนาดเล็กกระจายตัวเบาบาง

ชั้นดินที่ 8 (Layer 8) เป็นชั้นดินหลัก ที่มีความหนาเฉลี่ย 80 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินเหนียวปนทรายสีน้ำตาลเทา ค่าสีดินวัดได้ 10YR 5/2 องค์ประกอบของชั้นดินประกอบด้วย เศษภาชนะดินเผา และเศษถ่านขนาดเล็กๆ

ชั้นดินที่ 9 (Layer 9) เป็นชั้นดินหลัก ที่มีความหนาเฉลี่ย 90 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายจับตัวหลวมๆ ค่าสีดินวัดได้ 10YR 3/2 สีน้ำตาลเข้มมาก องค์ประกอบของชั้นดิน พบเศษถ่านขนาดเล็กๆ ร่วมกับเศษภาชนะดินเผาซึ่งพบในปริมาณหนาแน่น

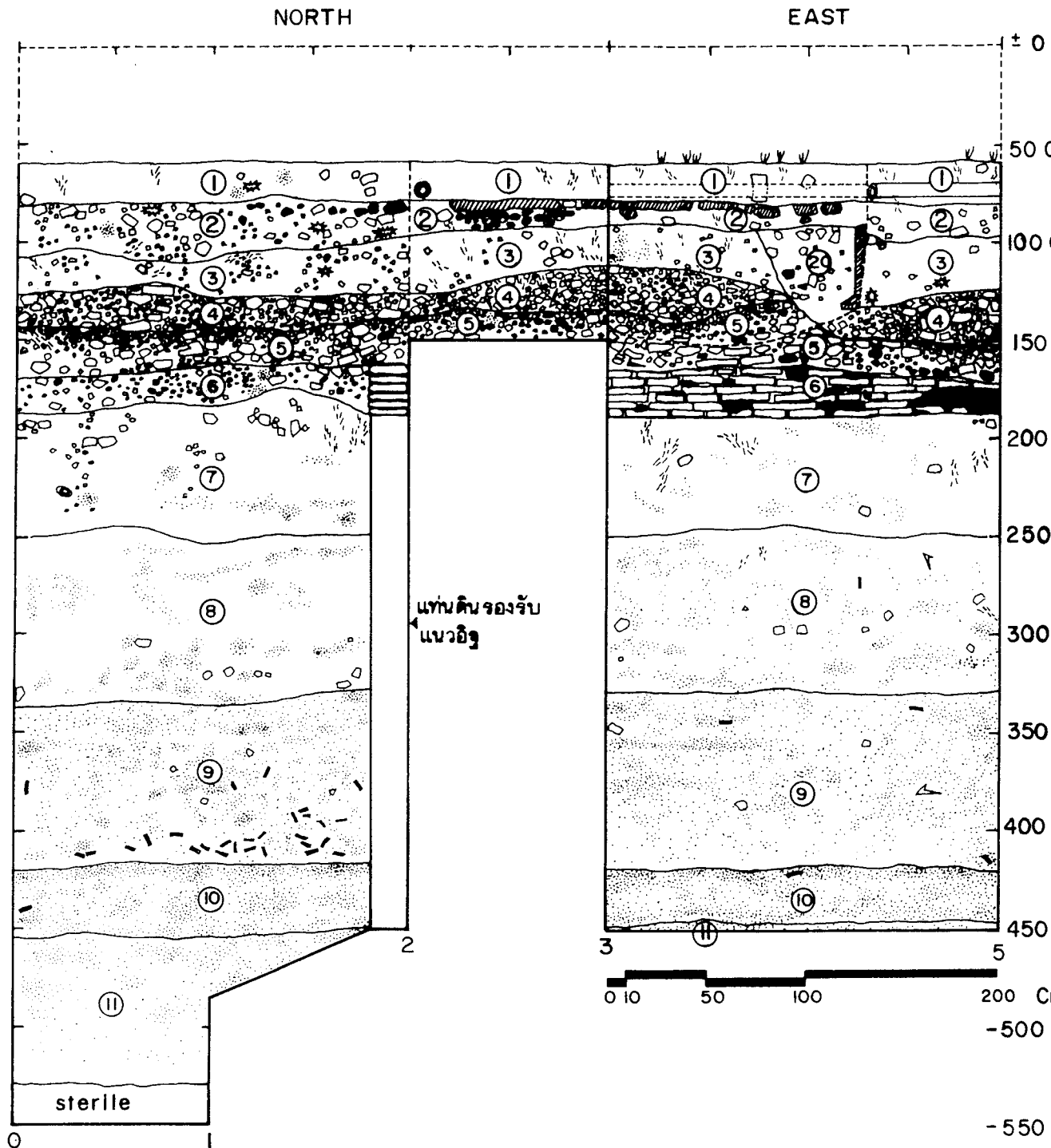
ชั้นดินที่ 10 (Layer 10) เป็นชั้นดินหลัก ที่มีความหนาเฉลี่ย 40 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายเนื้อละเอียด จับตัวหลวมๆ ค่าสีดินวัดได้ 10YR 5/6 สีน้ำตาลเหลือง องค์ประกอบของชั้นดินพบโบราณวัตถุเบาบางมาก

ชั้นดินที่ 11 (Layer 11) เป็นชั้นดินหลัก ที่มีความหนาเฉลี่ย 70 ซม. ชั้นดินปรากฏต่อเนื่องกันทั้งสี่ด้านของผนังหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินร่วนค่อนข้างเหนียวจับตัวหลวมๆ วัดค่าสีดินได้ 10YR 4/2 สีน้ำตาลเทาเข้ม องค์ประกอบของชั้นดินพบเศษถ่านกระจายตัวทั่วไปร่วมกับเศษภาชนะดินเผา ซึ่งพบในปริมาณหนาแน่นกว่าชั้นดินที่ 10 (Layer 10)

ชั้นดินที่ 12 (Layer 12) Sterile เป็นชั้นดินหลัก ที่ปรากฏอยู่ระดับล่างสุดของหลุมขุดค้น เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินเหนียว มีจุดปะสีเหลืองแทรกซึ่งเกิดจากปรากฏการณ์น้ำท่วมขัง ดินจับตัวแน่น วัดค่าสีดินได้ 10YR 5/1 สีเทา องค์ประกอบของชั้นดินไม่พบร่องรอยการทำกิจกรรมของมนุษย์ในอดีต

โครงการขุดแต่งและ ออกแบบเพื่อการบูรณะโบราณสถานวัดหน้าพ

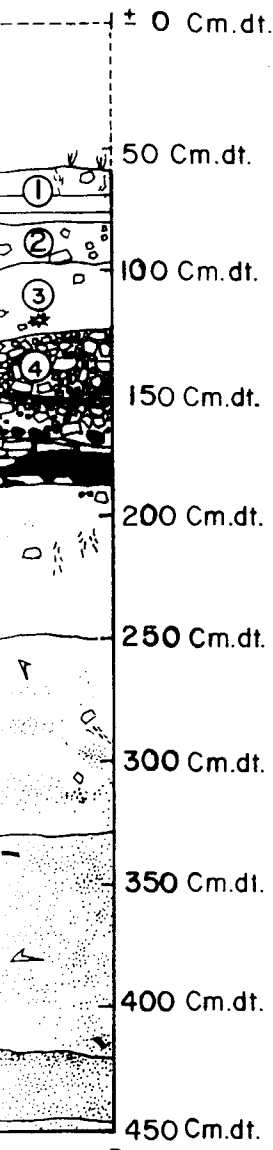
ผังแปลนชั้นดินหลุมขุดค้น N 24 W 5 P 32 (Test Pit II)

อิฐ	กากปูน	ต้นหญ้า
เศษอิฐ	ปูนฉาบ	เปลือกหอย
เศษภาชนะดินเผา	หินธรรมชาติ	ถ่าน
กระเบื้องมุงหลังคา	รากไม้ (เล็ก)	พลาตติก
ซีเมนต์	รากไม้ (ใหญ่)	ท่อน้ำพลาสติก

หน้าวัดหน้าพระเมรุ

2 (Test Pit II - north, east)

- ชั้นดินที่ 1 - 10YR 3/3 สีน้ำตาลเข้ม ดินเหนียวปนทราย
- ชั้นดินที่ 2 - 10YR 3/2 สีน้ำตาลเทาเข้มมาก ดินร่วนปนทราย
- ชั้นดินที่ 2a - 10YR 4/2 สีน้ำตาลเทาเข้ม ดินร่วนปนทราย
- ชั้นดินที่ 3 - 10YR 3/3 สีน้ำตาลเข้ม ดินร่วนปนทราย
- ชั้นดินที่ 4 - 10YR 4/4 สีน้ำตาลเหลืองเข้ม ดินร่วนปนทราย
- ชั้นดินที่ 5 - 10YR 3/3 สีน้ำตาลเข้ม ดินร่วนจับตัวแน่น
- ชั้นดินที่ 6 - 10YR 4/4 สีน้ำตาลเหลืองเข้ม ดินร่วนค่อนข้าง

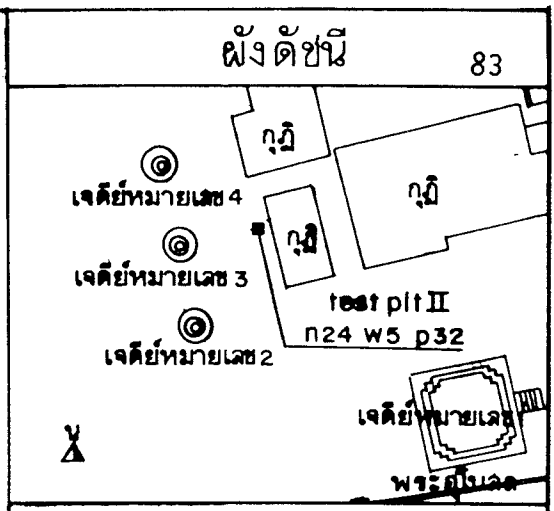
จับตัวแน่น

เหนียว

- ชั้นดินที่ 7 - 10YR 5/3 สีน้ำตาล ดินเหนียวอัดแน่น
- ชั้นดินที่ 8 - 10YR 5/2 สีน้ำตาลเทา ดินเหนียวปนทราย
- ชั้นดินที่ 9 - 10YR 3/2 สีน้ำตาลเทาเข้มมาก ดินร่วนปนทราย
- ชั้นดินที่ 10 - 10YR 5/6 สีน้ำตาลเหลือง ดินร่วนปนทราย

ชั้นดินที่ 11 - 10YR 4/2 สีน้ำตาลเทาเข้ม ดินร่วนค่อนข้างเหนียว
STERILE - 10YR 5/1 สีเทา ดินเหนียว น้ำท่วมขัง

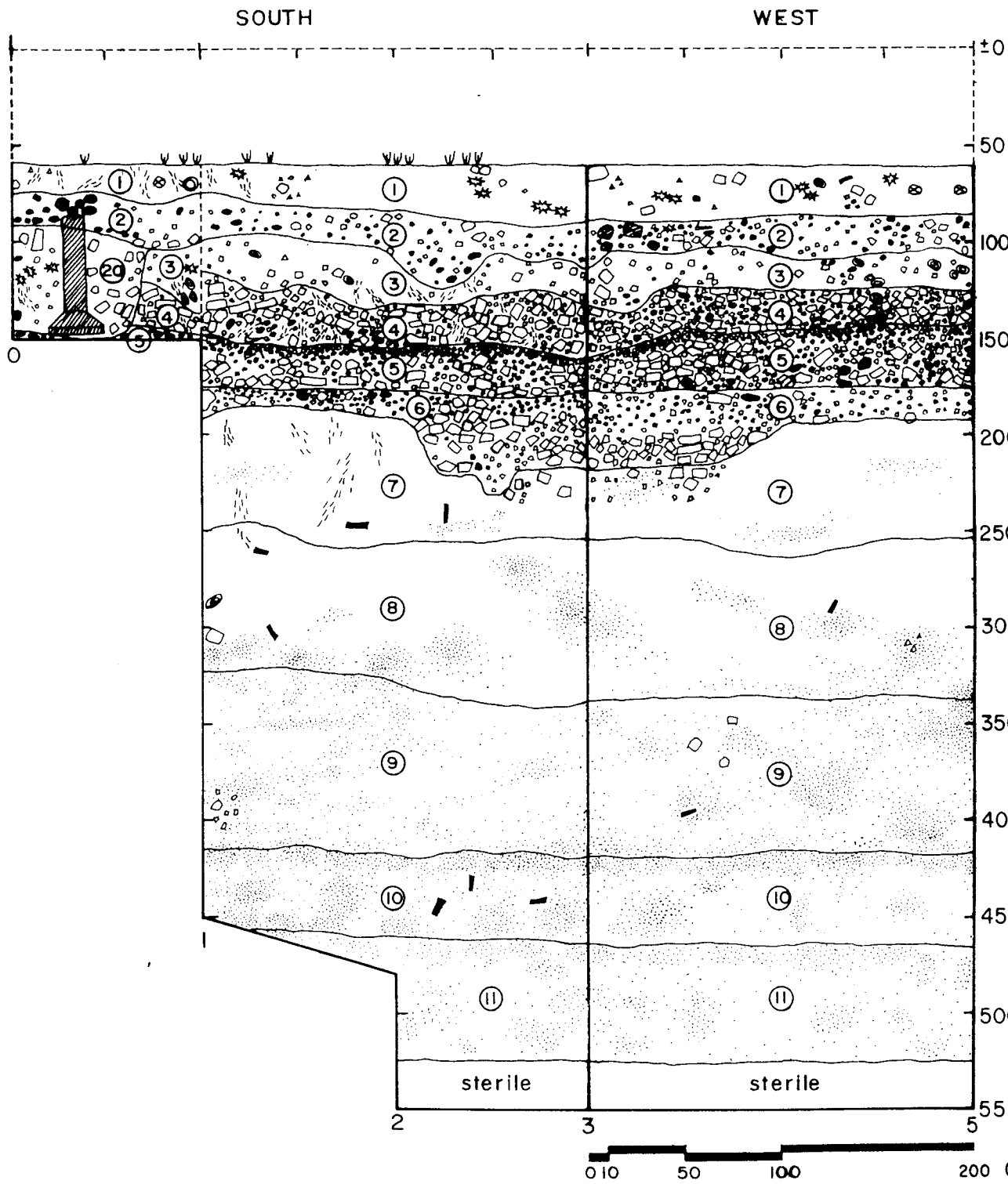
หญ้า
ดอกหอย
เมล็ด
ท่อน้ำพาลาดติก

ฝั่ง ดั้งเดิม 83	
เจดีย์หมายเลข 4 เจดีย์หมายเลข 3 เจดีย์หมายเลข 2	
test pit II N24 W5 P32	
เจดีย์หมายเลข ๑ พระอุโบสถ	
รายการ	
ดำเนินการโดย	
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคติ 109/589 หมู่บ้านอัญมณี หมู่ 1 ต.ลำผักกูด อ.อัญมณี จ.ปทุมธานี	
ช่างโยธา	ลมชาย สุลีลาศ
นายช่างศิลปกรรม	
นักโบราณคดี	ทิวา เพ็ญประม
สถาปนิก	
วิศวกรโยธา	
ผู้เชี่ยวชาญ	รศ. ประสงค์ เอี่ยมอนันต์
ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ	
ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกรโยธา	
เห็นชอบ / อนุมัติ	
หน.ฝ่ายวิชาการ	
หน.ฝ่ายโบราณคดี	
ผอ.สนง.บคพ.ที่ 3	
ผอ.สนง.บค.พช	
อธิบดี	
รหัส แบบหมายเลข แผนที่ จำนวน	
แบบ: (Test Pit II) หลุมขุดค้น N24 W5 P32	
แสดง: ผนังชั้นดิน	
สำนักงานโบราณคดี และ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3 กรมศิลปากร	

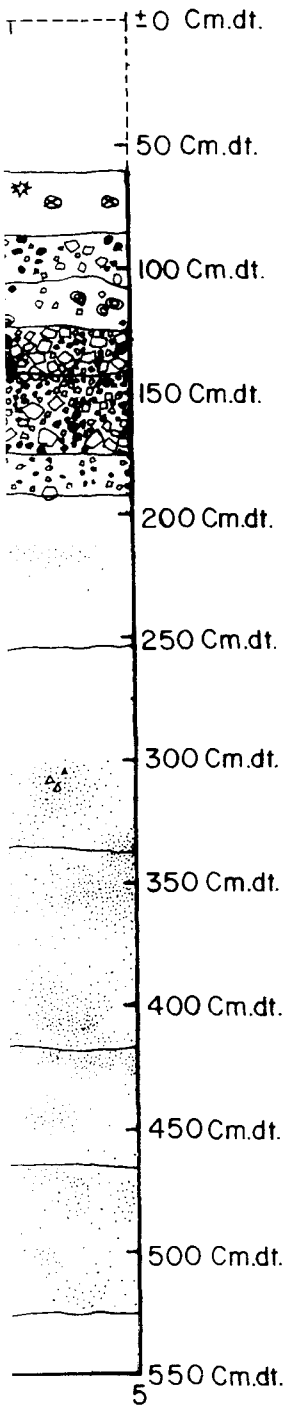
โครงการขุดแต่งและออกแบบเพื่อการบูรณะโบราณสถานวัดหน้าพระ

ผังแสดงชั้นดินหลุมขุดค้น N24 W5 P32 (Test Pit II - south,

หน้าพระเมรุ

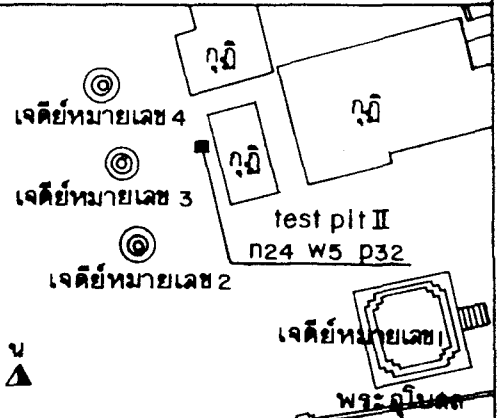
Pit II (south, west)

- อิฐ
- เศษอิฐ
- เศษภาชนะดินเผา
- กระเบื้องมุงหลังคา
- ซีเมนต์
- กากปูน
- หินธรรมชาติ
- รากไม้(เล็ก)
- รากไม้(ใหญ่)
- เปลือกหอย
- ถ่าน
- ดินเหนียว
- พลาสติก
- ท่อน้ำพลาสติก

ผังดัชนี

84

รายการ

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคติ
109/589 หมู่บ้านธัญพฤกษ์ หมู่ 1
ต.ลำผักกูด อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี

ช่างโยธา	ลมชาย ลุฬิลาศ
นายช่างศิลปกรรม	
นักโบราณคดี	ทิวา เพื่อนปฐม
สถาปนิก	
วิศวกรโยธา	
ผู้เชี่ยวชาญ	

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกรโยธา	

เห็นด้วย/อนุมัติ

ทนายวิชาการ	
ทนายโบราณคดี	
ผอ. สนง.บ.ค.พ. ที่ 3	
ผอ. สนง.บ.ค.พ.	
อธิบดี	

รหัส	แบบหมายเลข	แผนที่	จำนวน
------	------------	--------	-------

แบบ: (Test Pit II)
หลุมขุดค้น N24 W5 P32

แสดง:

ผังชั้นดิน

สำนักงานโบราณคดี และ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3
กรมศิลปากร

ชั้นดินทางโบราณคดี

การจัดแบ่งชั้นดินทางโบราณคดี จะพิจารณาจากลักษณะของชั้นดินธรรมชาติ โบราณวัตถุในแต่ละชั้นดิน รวมทั้งร่องรอยของสิ่งก่อสร้าง หรือสถาปัตยกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน จากการขุดค้นหลุมขุดค้นที่ 2 (Test Pit II / N24 W5 P32) สามารถแบ่งชั้นดินทางโบราณคดีได้ 6 ชั้นตามลำดับอายุสมัย ดังนี้

1. ชั้นดินอยู่อาศัยสมัยอยุธยาตอนต้นถึงสมัยอยุธยาตอนกลาง ตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 8-11 (ระดับประมาณ 250-520 Cm.Dt.) ได้พบร่องรอยการทำกิจกรรมของมนุษย์ตั้งแต่ระดับ ประมาณ 520 Cm.Dt. ค่อยเนื่องกันมาถึงประมาณ 250 Cm.Dt. โดยในระดับชั้นดินประมาณ 410-520 Cm.Dt. ซึ่งตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 10 และ 11 พบหลักฐานการอยู่อาศัยของมนุษย์ในช่วงสมัยแรก ได้พบเศษภาชนะดินเผา ชนิดเนื้อดินธรรมดา (Earthenware) และชนิดเนื้อแกร่ง (Stoneware) จากแหล่งเตาในประเทศหนาแน่นมาก ประกอบด้วยเศษภาชนะดินเผา เนื้อดินธรรมดาจากแหล่งเตาพื้นเมืองของอยุธยา เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาบ้านบางปูน จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งพบหนาแน่นที่สุดในบรรดาเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งด้วยกัน (อายุราว พุทธศตวรรษที่ 19-21) เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งที่พบหนาแน่นรองลงมาตามลำดับคือ เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อยจังหวัดสิงห์บุรี (อายุราวพุทธศตวรรษที่ 20-23) แหล่งเตาสุโขทัย-ศรีสัชชนาลัย และแหล่งเตาล้านนา (อายุราวพุทธศตวรรษที่ 19-22)

นอกจากนี้ยังพบเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากต่างประเทศอีกเล็กน้อย คือเศษภาชนะประเภทจานเคลือบเขียว จากแหล่งเตาหลงฉวน มณฑลเจ้อเจียง อายุราวสมัยราชวงศ์หยวนของจีน (พ.ศ. 1823-1911) และเครื่องลายครามจากแหล่งเตาประเทศเวียดนาม (อายุราวพุทธศตวรรษที่ 19-21)

โบราณวัตถุอื่นๆ ที่พบนอกเหนือจากนี้คือ ชิ้นส่วนเตาเชิงกรานขนาดต่างๆ ชิ้นส่วนกระดุกสัตว์ทั้งขนาดเล็กและใหญ่ รวมถึงเศษถ่านขนาดเล็กมีปริมาณหนาแน่นมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมในการประกอบอาหารของมนุษย์ที่เข้ามาอยู่อาศัยในบริเวณนี้ในสมัยแรกได้เป็นอย่างดี

ในชั้นดินระดับประมาณ 250-410 Cm.Dt. ซึ่งตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 8 และ 9 ได้พบหลักฐานการทำกิจกรรมของมนุษย์ในช่วงสมัยต่อมาที่สำคัญคือ การพบเศษภาชนะดินเผาเนื้อโปร่งแสง (Porcelain) สมัยราชวงศ์หมิงของจีน (อายุราวพุทธศตวรรษที่ 21-22) ร่วมกับเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาภายในประเทศ ซึ่งพบในปริมาณลดลงจากชั้นดินอยู่อาศัยช่วงสมัยแรก เศษเครื่องถ้วยจีนที่พบส่วนมากเป็นเครื่องลายครามประเภทถ้วย ชาม ซึ่งมีอายุในช่วงพุทธศตวรรษที่ 21-22 อันเป็นช่วงที่จีนเริ่มส่งออกเครื่องถ้วยอีกครั้งหนึ่งภายหลังจากเกิดความไม่สงบภายในประเทศ การพบเศษเครื่องถ้วยจีนดังกล่าวจึงกำหนดอายุชั้นดินธรรมชาติที่ 8 และ 9 ให้มีอายุราวสมัยอยุธยาตอนกลาง

2. ชั้นดินที่มีการก่อสร้างสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา ตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 6-7 (ระดับประมาณ 160-250 Cm.Dt.) มีการเตรียมดินโดยนำดินเหนียวมาถมปรับพื้นที่และบดอัดให้แน่น เพื่อเตรียมไว้สำหรับการก่อสร้างสถาปัตยกรรม ดินจึงมีลักษณะแน่น แหะจะไม่มีพบโบราณวัตถุใดๆ เลย เทคนิคการถมดินบดอัดให้แน่นเพื่อรองรับรากฐานของสิ่งก่อสร้าง เป็นเทคนิคที่พบโดยทั่วไปสำหรับการก่อสร้างสถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยา พบหลักฐานงานสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาเป็นชั้นอิฐเรียงต้นสลับยาว ก่ออิฐ ถูปูน และฉาบปูนปิด

รอยก่อ ขนาดอิฐวัดได้ 17*30 ซม.หนา 3 ซม. ชั้นอิฐมีความหนารวม 25 ซม. เรียงซ้อนกัน 6 ก้อน ปรากฏอยู่บนผนังชั้นดินด้านทิศตะวันออกและมีแนวราบต่อเนื่องเข้าไปอีกอย่างน้อย 100 ซม. สันนิษฐานว่าเป็นส่วนหนึ่งของสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนกลาง เพราะจากการขุดแต่งบริเวณฐานรอบเจดีย์หมายเลข 3 จนถึงระดับพื้นล่างสุด มีความลึกอยู่ระดับเดียวกับซากสถาปัตยกรรมที่พบในหลุมขุดค้น และจากการศึกษารูปแบบทางศิลปกรรมของเจดีย์หมายเลข 3 ซึ่งเป็นเจดีย์ทรงกลมแป้นเดี่ยวองค์ระฆังมีขนาดใหญ่ตั้งซ้อนบนชุกชุกรฐาน ซึ่งประกอบด้วยชุกชุกรฐานเชิงในผนังสี่เหลี่ยม รองรับฐานบัวลูกแก้วองไก่เตี้ย ชุกชุกรฐาน 3 ชั้น และบัวปากระฆัง บัลลังก์ของเจดีย์หมายเลข 3 เป็นบัลลังก์สี่เหลี่ยม ขนาดใหญ่ เตี้ย แบน รองรับก้านฉัตรขนาดใหญ่ ปล้องไฉน และปลียอดขนาดสั้น กำหนดอายุในทางประวัติศาสตร์ศิลปะได้ราวสมัยอยุธยาตอนกลาง รุ่นเดียวกับเจดีย์ทรงกลมซึ่งเป็นเจดีย์ประธานวัดพระศรีสรรเพชญ์ เจดีย์รายหมายเลข 1 , 7 , 18 , 34 , 11 , 14 วัดพระศรีสรรเพชญ์ เจดีย์ทรงกลมวัดมหาสมณ เจดีย์ทรงกลมวัดสิงหาราม เจดีย์ทรงกลมวัดสุวรรณเจดีย์ เจดีย์ทรงกลมองค์เดิมก่อนบูรณะในสมัยรัชกาลที่ 4 ของวัดขุนแสน เป็นต้น¹ และทำให้สามารถกำหนดอายุเจดีย์หมายเลข 2 และ 4 ว่ามีอายุในสมัยหลังกว่าเจดีย์หมายเลข 3

ชั้นดินในสมัยนี้ นอกจากจะเป็นชั้นดินที่มีการก่อสร้างสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาแล้วยังเป็นชั้นดินอยู่อาศัยของมนุษย์ในช่วงอยุธยาตอนกลางถึงอยุธยาตอนปลายอีกด้วย โดยพบเศษภาชนะดินเผาเนื้อโปร่งแสง (Poecelain) ของจีนสมัยราชวงศ์ซ่งซึ่งกำหนดอายุราวพุทธศตวรรษที่ 23-24 ร่วมกับเศษอิฐหัก กากปูน ซึ่งเกิดจากการก่อสร้างสถาปัตยกรรม

3. ชั้นดินสมัยหลังการก่อสร้างสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนกลาง ตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 5 (ระดับประมาณ 140-160 Cm.Dt.) ลักษณะของชั้นดินสมัยนี้เป็นชั้นดินที่เกิดจากการปรับพื้นที่ หลังจากสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาพังลงหรือชำรุดบางส่วนเพื่อให้พื้นราบเรียบเสมอกัน แล้วทำการสร้างเสริมบูรณปฏิสังขรณ์ ในสมัยหลังลักษณะของดินถูกอัดให้แน่นเพื่อใช้เป็นรากฐานรองรับอาคารสิ่งก่อสร้าง ซึ่งอาจเกิดขึ้น ในคราวบูรณะครั้งสำคัญของวัดหน้าพระเมรุ คือในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง และ รัชกาล พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ จากการ ขุดแต่งบริเวณกลุ่มเจดีย์รายทรงกลมทั้ง 3 องค์พบว่า เจดีย์หมายเลข 2 ได้สร้าง ทับบนซากอาคารสมัยอยุธยาตอนกลาง เช่นเดียวกับเจดีย์หมายเลข 4 ซึ่งอาจมีการบูรณะหรือสร้างในคราวเดียว กันคือในราวสมัยอยุธยาตอนปลายเป็นอย่างช้า

ชั้นดินสมัยนี้ไม่พบโบราณวัตถุที่ใช้กำหนดอายุที่แน่นอนได้ พบเพียงเศษอิฐหัก กากปูน ปริมาณหนาแน่น จึงทำให้สันนิษฐานได้ในอีกกรณีหนึ่งว่าอาจเป็นชั้นดินในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ซึ่งมีการบูรณะวัดหน้าพระเมรุครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่ง ในสมัยรัชกาลที่ 3 ราว พ.ศ. 2379 โดยพระยาไชยวิชิต (เผือก) ผู้รักษาพระนครศรีอยุธยาและพื้นระดับบนของชั้นดินสมัยนี้ ก็ใช้เป็นชั้นอยู่อาศัยในช่วงระยะเวลาหนึ่งตั้งแต่คราวบูรณะครั้งสำคัญ ดังที่กล่าวมา จนถึงสมัยที่กลุ่มเจดีย์ทรงกลมทั้ง 3 องค์ชำรุดทรุดโทรมพังทลายลงอีกครั้ง

¹ จุฬิศพงศ์ จุฬารัตน์ . เรืองเดิม . หน้า 370-371.

4. ชั้นดินที่เกิดจากการพังทลายของกลุ่มเจดีย์รายทรงกลม ตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 4 (ระดับ 125-140 Cm.Dt.) ชั้นดินสมัยนี้พบเศษอิฐหัก กากปูนขนาดใหญ่ ทับถมกันอย่างหนาแน่น เนื้อดินจับตัวอย่างหลวมๆ ต้านนิยฐานว่าเป็นชั้นดินที่เกิดจากการ ชำรุดทรุดโทรม พังทลายลงอย่างต่อเนื่องที่ละเล็กละน้อย ขององค์เจดีย์ ทั้งสามองค์ จนทับถมกันเป็นชั้นหนา ซึ่งเกิดร่วมกันกับกิจกรรมการอยู่อาศัยในช่วงเวลาดังกล่าว โดยได้พบเศษอิฐหัก กากปูน ร่วมกับสิ่งของในสมัยปัจจุบัน เช่น เศษถุงพลาสติก เศษเหล็ก เศษภาชนะสมัยปัจจุบัน เป็นต้น

5. ชั้นดินที่มีการก่อสร้างสถาปัตยกรรมก่อนหน้าสมัยปัจจุบันเล็กน้อย ตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 3, 2 และ 2a (ระดับประมาณ 80-125 Cm.Dt.) จากการสัมภาษณ์พระภิกษุ และแม่ชีภายในวัดทราบว่า ในราวปี พ.ศ. 2529-2530 มีการถมดินปรับพื้นที่ในบริเวณนี้ เพื่อการก่อสร้างโรงครัว(หลังเก่า)ของวัด ลักษณะของดินเป็นดินร่วนปนทราย จับตัวแน่น พบเศษอิฐขนาดเล็กเบาบาง ร่วมกับสิ่งของสมัยปัจจุบัน เช่นพบชิ้นส่วนซีเมนต์ (คสล.) ปริมาณหนาแน่น ที่ผนังหลุมด้านทิศตะวันออกพบพื้นของอาคาร ซึ่งเทด้วยซีเมนต์เป็นชั้นหนา ใกล้เคียงกันพบเสาซีเมนต์หล่อทรงสี่เหลี่ยม ฝังแทรกลงไปชั้นดิน ธรรมชาติที่ 3, 4 และ 5 พื้นและเสาซีเมนต์ (คสล.)ที่พบคือพื้นโรงครัวเดิมของวัด นอกจากนี้จะพบซากของสิ่งก่อสร้าง ในสมัยก่อนหน้าปัจจุบันแล้วยังพบสิ่งของร่วมสมัยในชั้นดินหนาแน่นและหลากหลายประเภทร่วมด้วย เช่น เศษพลาสติก เศษจาน ช้อน สังกะสี ซึ่งสัมพันธ์กับการ ทำกิจกรรมจากตัวอาคารดังกล่าว

6. ชั้นดินถมปรับพื้นที่ครั้งสุดท้าย ตรงกับชั้นดินธรรมชาติที่ 1 (ระดับประมาณ 60-80 Cm.Dt.) ในราวกลางปี พ.ศ. 2540 มีการขุดลอกคลองคูเมือง(แม่น้ำลพบุรี) ทางวัดได้นำดินดังกล่าวมาถมปรับพื้นที่ทางด้านหลังของวัด โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณกลุ่มเจดีย์รายและพระปรางค์ทั้ง 3 องค์ ในชั้นดินถมดังกล่าวนี้ พบโบราณวัตถุปริมาณมากส่วนใหญ่เป็นเครื่องลายครามของจีนสมัยราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง (อายุราวพุทธศตวรรษที่ 21-24) ระดับพื้นในสมัยนี้เป็นพื้นที่ใช้งาน และปลูกสร้างของอาคารในสมัยปัจจุบัน

4.3 โบราณวัตถุสำคัญที่พบจากการขุดค้น

หลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I / N24 W5 P65)

โบราณวัตถุชิ้นสำคัญ (SmsII Find) ที่พบจากการขุดค้นหลุม (Test Pit I / N24 W5 P65) สามารถแบ่งแยกเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ได้ดังนี้

ก. โบราณวัตถุที่ทำจากดินเผา

1. ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน แยกตามระดับชั้นดิน ได้ดังนี้

ระดับ 50-60 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 260 กรัม เป็นส่วนด้านข้างของเตา

ระดับ 60-70 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 200 กรัม เป็นส่วนด้านข้างของเตา

ระดับ 140-150 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 430 กรัม เป็นส่วนพื้นและฐานเตา

ระดับ 150-160 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 110 กรัม เป็นส่วนพื้นของเตา

ระดับ 170-180 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 500 กรัม เป็นส่วนด้านข้างของเตา

ระดับ 180-190 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 45 กรัม เป็นส่วนฐานของเขา

ระดับ 240-250 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 20 กรัม เป็นส่วนพื้นของเขา

เตาเชิงกราน (Cooking Stove) เป็นเตาหุงต้มที่มีลักษณะเป็นถาดรูปไข่ มีฐานเตี้ยๆ ด้านหน้าเป็นถาดใส่พื้น ยกของสูงชันเล็กน้อย มีปลายเต้ายื่นออกมารับก้นภาชนะ 3 เสา มักปั้นด้วยดินเหนียวปนทรายหยาบ เนื้อดินค่อนข้างแกร่ง สีเหลืองแกมแดง สภาพสมบูรณ์มีขนาดโดยเฉลี่ยกว้าง 30 ซม. ยาว 40-45 ซม. สูง 17-18 ซม. เตาเชิงกรานถูกใช้กันทั่วไปในครัวไทย ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 19-24¹ อาจมีแหล่งผลิตสำคัญบริเวณภาคกลางของประเทศไทย อาทิเช่น แหล่งเตาแม่น้ำน้อย จังหวัดสิงห์บุรี แหล่งเตาพื้นเมืองของอยุธยา เป็นต้น

2.หม้อทะนบน หม้อทะนบนก้นกลม แป้นแบน คอสูง ปากผายออก สีส้ม-นวล ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน ตกแต่งบริเวณไหล่ภาชนะด้วยลายกดประทับเส้นโค้งรูปก้างปลา ตัวและก้นภาชนะตกแต่งด้วยการตีลาย มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางปาก 12 ซม. ตัว 14 ซม. สูง 14 ซม. หนัก 510 กรัม ภาชนะมีสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ภายในบรรจุเศษกระดูกมนุษย์สภาพเปื่อยยุ่ยเป็นชิ้นเล็กๆ ชุดพบในระดับ 130 Cm.Dt. ภาชนะรูปทรงดังกล่าวมีแหล่งผลิตสำคัญบริเวณสองฟากฝั่งคลองสระบัวในเขตพระนครศรีอยุธยา (ภาพถ่ายที่ 134 ภาพถ่ายที่ 134 ภาพลายเส้นที่ 24)

3.ชิ้นส่วนตุ๊กตาเสียบาล พบเฉพาะส่วนแขน ซึ่งมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 ซม. ยาว 5 ซม. เคลือบด้วยสีขาวขุ่น หนัก 20 กรัม ชุดพบในระดับ 190-200 Cm.Dt. มีแหล่งผลิตจากเตาตุ๊กตาในกลุ่มเตา ป่ายาง อำเภอศรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย ตุ๊กตาเสียบาลเป็นของที่ใช้ในความเชื่อเกี่ยวกับพิธีการสะเดาะเคราะห์ หรือพิธีการคลอดลูกของหญิงสมัยโบราณเพื่อให้ปลอดภัยจากการคลอดทั้งแม่และลูก การชุดค้นชุดแต่งโบราณสถานและแหล่งโบราณคดีสมัยอยุธยา ได้พบโบราณวัตถุประเภทนี้จำนวนมากกระจายอยู่ทั่วไป

ในกฎหมายเข็ยรบาล ปรากฏความเชื่อเกี่ยวกับตุ๊กตาเสียบาลเช่นกัน กล่าวคือเมื่อ “สมเด็จพระอรรคมเหษี” ทรงครรภ์ จะทำพิธีตั้งหมั้นพระเลื้อเมืองเป็นเวลา 7 วัน เมื่อพระราชกุมารสมภพแล้ว ออกญาจตุสดมภ์ทั้ง 4 ที่เฝ้ารอดวายพระอภิบาลในพิธีจะแบ่งหน้าที่กันตามจารีตประเพณี เริ่มจากออกญาวัง (ออกญาศรีรัตนมณเฑียรบาล) ออกพระยารัชมารชิบตี(ธารมารชิบตี) ถิ่นหม้อ ออกญาค้าง (โกษาธิบตี) คือออกญาศรีธรรมราชถวายเม็ยโจร 50 ออกญานา(กระษेत्रาธิบตี)คือออกญาพลเทพ ถวายน้ำ 16 คน โท จากนั้นขุนศรีสังกร และพนักงานคนตรีอื่นๆ เป่าสังข์แตร และฆ้องไชยเพื่อสวัสดิมงคล ระหว่างนั้น ขุนอินทขุนจันท ดม้นำร้อนเพื่อเตรียมตรงสนานนำอุ่นแก่พระกุมาร ฝ่ายมหาดมณตรีตั้งรักษากำ มหาดมณตรีคือ หลวงมหามณตรีศรีอริยวงศกรมพระตำรวจในขวา ภัคตกรมเจ้ากรมพระตำรวจในซ้าย มหามณตรีคือ หลวงมหามณตรีศรีอริยวงศกรมพระตำรวจในขวา

ต่อมาเหตุไทยราชภัคตีเบิกหม้อผีหลวง จากนั้นหลวงโฆมคหม้อผีหลวงผีเส็ย คือทำพิธีทางไสยศาสตร์ โดยใช้รูปตุ๊กตาแทนตัวพระอรรคมเหษีและพระกุมาร แล้วเค็ดศรีษะตุ๊กตาออกไป หมายถึงตัวแทนของพระมารดา และพระกุมารสิ้นพระชนม์ไปแล้ว

คำอธิบายข้างต้นนี้ได้จากการวิเคราะห์ตำแหน่งขุนนางในทำเนียบพระไอยการตำแหน่งพลเรือนในกฎหมายตราสามดวง² ซึ่งคงจะพอทำให้แลเห็นภาพเกี่ยวกับพิธีเสเดาะเคราะห์ให้แก่แม่และลูก อันเกี่ยวเนื่องกับตุ๊กตาเสียบาลได้ไม่มากนักน้อย

¹ กองโบราณคดี กรมศิลปากร. โบราณคดีสมัยธรรม 2 : เครื่องถ้วยจากทะเล . (กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์สมาพันธ์จำกัด , 2533) , หน้า 44.

² “พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน” กฎหมายตราสามดวงเล่ม 1. (มปพ : มปป) , หน้า 229, 231, 233, 237, 263 และ 265.

4. ชิ้นส่วนประติมากรรมรูปบุคคลดินเผาพบเฉพาะส่วนขาเท้าและ ส่วนฐานสี่เหลี่ยมมน ลักษณะเป็น ประติมากรรมรูปบุคคลยืน สวมกำไล ที่ข้อเท้า และนุ่งผ้าชายย้อยถึงหน้าแข้ง ประติมากรรมยืนบนฐานทรง สี่เหลี่ยมขนาด 12*12 ซม. ระหว่างเท้าทั้งสองด้านหน้า มีแท่งทรงกระบอกขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 2.5 ซม. ขาของ ประติมากรรมมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3.5 ซม. ประติมากรรมเคลือบด้วยสีเขียวแกมฟ้า มีน้ำหนักรวม 790 กรัม จากลักษณะของประติมากรรมที่เหลืออยู่ พอจะสันนิษฐานได้ว่าเป็นประติมากรรมรูปยักษ์ยืนถือกระบอง โดยมีความเชื่อว่าเป็นสิ่งปกป้องคุ้มครองโบราณสถาน ตามแบบยักษ์ทวารบาลเฝ้าประตูเข้าศาสนสถาน ขุดพบในระดับ 180-190 Cm.Dt เป็นผลิตภัณฑ์จากเตาชัยภักษ์ ในกลุ่มเตาป่ายาง ศรีสะเกษ มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 20-22 (ภาพถ่ายเส้นที่25)

5. เบี้ยดินเผา พบจำนวน 3 ชิ้น ชิ้นแรกมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 4.5 ซม. หนา 2.5 ซม. หนัก 50 กรัม สภาพชำรุดหักเหลือแค่ครึ่งเดียว ขุดพบในระดับ 90-100 Cm.Dt ลักษณะของเบี้ยดินเผาทำมาจากก้อนอิฐฝ่นผิวและ ขอบจนเรียบ ชิ้นที่สอง มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3.5 ซม. หนา 1.2 ซม. หนัก 30 กรัม สภาพสมบูรณ์สีส้ม-นวล ทำจากเศษกระเบื้องมุงหลังคา ลักษณะผิวหยาบมิได้ฝนให้เรียบ ขุดพบในระดับ 160-170 Cm.Dt ชิ้นสุดท้าย สภาพชำรุดเล็กน้อย มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 7.5 ซม. หนา 2.8 ซม. หนัก 180 กรัม สีส้ม-นวล ของและผิวด้านหนึ่งถูกขัดฝนจนเรียบ ทำมาจากก้อนอิฐขุดพบในระดับ 240-250 Cm.Dt เบื้องต้นสันนิษฐาน ว่าเป็นอุปกรณ์ประกอบการเล่นอย่างหนึ่ง

6. ลูกกระสุนดินเผา สภาพสมบูรณ์ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 ซม. หนัก 25 กรัม ทำจากเนื้อดินแกร่ง สีเทา-ดำ ขุดพบในระดับ 90-100 Cm.Dt อาจใช้เป็นอาวุธสำหรับการล่าสัตว์ โดยเฉพาะสัตว์ปีกประเภทนกต่างๆ

7. กระเบื้องมุงหลังคาดินเผา สภาพแตกชำรุด ไม่ทราบขนาดที่สมบูรณ์ เป็นกระเบื้องชนิดแผ่นเรียบ และ ชนิดเกล็ดเต่าหนา 1.2 ซม. เนื้อดินแกร่ง เคลือบผิวด้านหนึ่งด้วยสีขาวขุ่น อาจผลิตจากแหล่งเตา ศรีสะเกษ มีอายุ ราวพุทธศตวรรษที่ 20-22 (ภาพถ่ายที่135)

- ระดับ 140-150 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น 40 กรัม
- ระดับ 150-160 Cm.Dt. พบ 2 ชิ้น 130 กรัม
- ระดับ 160-170 Cm.Dt. พบ 13 ชิ้น 830 กรัม
- ระดับ 180-190 Cm.Dt. พบ 3 ชิ้น 280 กรัม
- ระดับ 250-260 Cm.Dt. พบ 2 ชิ้น 80 กรัม
- ระดับ 260-270 Cm.Dt. พบ 9 ชิ้น 360 กรัม
- ระดับ 290-300 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น 60 กรัม

8. ชิ้นส่วนลูกกรงดินเผา ทำจากดินเผาเนื้อแกร่ง (Stoneware) เคลือบด้านหนึ่งด้วยสีขาวขุ่น มีความหนา 1.5 ซม. พบในสภาพชำรุดจึง ไม่ทราบลักษณะและขนาดที่สมบูรณ์ ขุดพบในระดับ 140-150 Cm.Dt. 1 ชิ้น หนัก 110 กรัม ระดับ 160-170 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 50 กรัม ชิ้นส่วนลูกกรงดินเผาเคลือบที่พบอาจมีอายุในสมัยรัตน โกสินทร์

ข. โบราณวัตถุที่ทำจากหิน

1. ชิ้นส่วนพระพุทธรูปหินทราย พบจำนวนทั้งสิ้น 3 ชิ้น ชิ้นแรกเป็นส่วนท่อนพระกรซ้ายของ พระพุทธรูป มีร่องรอยการทาสีด้วยสีแดง มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 5 ซม. หนัก 320 กรัม ชุดพบในระดับ 80-90 Cm.Dt. ชิ้นที่สองเป็นชิ้นส่วนท่อนพระกรท่อนบน มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 6 ซม. หนัก 630 กรัม มีร่องรอยการลงรัก ปิดทอง ชุดพบในระดับ 70-80 Cm.Dt. ชิ้นสุดท้ายเป็นชิ้นส่วนพระรัศมี มีขนาดกว้าง 9 ซม. สูง 7 ซม. หนัก 750 กรัม สภาพชำรุด ชุดพบในระดับ 70-80 Cm.Dt.

2. ชิ้นส่วนหินทรายขนาด 4.5*8*3.5 ซม. หนัก 190 กรัม ผิวด้านหนึ่งถูกขัดฝนจนเรียบ อาจใช้เป็นแท่นฐานของประติมากรรมหินทราย หรืออาจเป็นส่วนประกอบของงานสถาปัตยกรรม ชุดพบในระดับ 230-240 Cm.Dt. พระพุทธรูปหินทราย นิยมทำกันมากในช่วงอยุธยาตอนต้น และกลับมานิยมอีกครั้งในสมัยอยุธยาตอนปลายโดยเฉพาะในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง แต่การขุดค้นพบเฉพาะชิ้นส่วนที่ไม่สามารถจะกำหนดอายุสมัยได้ (ภาพลายเส้นที่ 27)

ค. โบราณวัตถุที่ทำจากโลหะ

1. ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด พบในสภาพชำรุดมาก เป็นชิ้นส่วนฐานพระ ส่วนพระวรกาย พระกร และ พระหัตถ์ แยกตามระดับ ได้ดังนี้

- ระดับ 70-80 Cm.Dt.

ชิ้นแรกเป็นส่วนฐานพระ มีร่องรอยการปิดทองขนาด 4*6*3 ซม. หนัก 70 กรัม

ชิ้นที่สองเป็นส่วนพระวรกายของพระพุทธรูปปางสมาธิ สภาพชำรุดที่ส่วนล่างและเศียรหาย ขนาดกว้าง 7 ซม. สูง 6 ซม. หนัก 110 กรัม จากลักษณะที่เหลืออยู่สันนิษฐานว่าเป็นชิ้นส่วนพระชัยมงคล หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า พระงั่ง (ภาพลายเส้นที่ 26)

ชิ้นที่สามเป็นชิ้นส่วนพระกร และพระหัตถ์พระพุทธรูปปางสมาธิ มีร่องรอยการลงรัก ปิดทอง วัดขนาดได้กว้าง 7 ซม. หนัก 60 กรัม

- ระดับ 80-90 Cm.Dt. เป็นส่วนฐานพระท่อนล่าง ลงรัก ปิดทองเช่นกัน วัดขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ได้ 1.5 ซม. สูง 3 ซม. หนัก 60 กรัม

- ระดับ 100-110 Cm.Dt. เป็นชิ้นส่วนฐานพระสภาพชำรุดมาก ลงรัก ปิดทอง วัดขนาดได้ 4*11*6 ซม. หนัก 270 กรัม

- ระดับ 170-180 Cm.Dt. เป็นชิ้นส่วนพระกรท่อนบนข้างขวาของพระพุทธรูปประทับยืน วัดขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.2 ซม. สูง 8 ซม. หนัก 40 กรัม

2. ตะปูจีน เป็นตะปูทรงสี่เหลี่ยมปลายด้านหนึ่งแหลมอีกด้านหนึ่งมีวนเป็นหัวตะปู ทำจากเหล็ก ใช้เพื่อ งานคอกเย็บไม้ พบจำนวน 2 ชิ้น ขนาดกว้าง 2 ซม. หนา 0.8 ซม. ยาว 0.8 ซม. และ 6 ซม. น้ำหนักรวม 35 กรัม ชุดพบในระดับ 90-100 Cm.Dt.

3. ชิ้นส่วนเหล็กพบ 2 ชิ้น ชิ้นแรกเป็นเหล็กแท่งแบน ปลายด้านหนึ่งมนแหลม มีขนาดยาว 11 ซม. กว้าง 2 ซม. หนา 0.5 ซม. หนัก 80 กรัม สภาพชำรุดมาก อาจเป็นชิ้นส่วนอาวุธปลายแหลมอย่างหนึ่ง ชุดพบในระดับ 100-110 Cm.Dt. ชิ้นที่สองเป็นแผ่นเหล็กแบน ขนาด 2*8*0.5 ซม. ลักษณะโค้ง ปลายด้านหนึ่งแหลมคล้ายมีดพก

หรืออาวุธขนาดเล็ก หนัก 35 กรัม สภาพชำรุดมาก ชุดพบในระดับ 220-230 Cm.Dt.

4. ตะกั่วแผ่นแบนรูปร่างกลม ขนาดกว้าง 1.3 ซม. หนา 0.25 ซม. มีวนเป็นห่วงรูปร่างกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3.7 ซม. หนัก 40 กรัม ไม่ทราบประโยชน์ให้สอยแน่นอน ชุดพบจากระดับ 90-100 Cm.Dt.

5. ตะกรันโลหะเหล็ก (Slag) เป็นผลผลิตที่เกิดจากกิจกรรมการหลอมโลหะ

ระดับ 180-190 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 70 กรัม

ระดับ 230-240 Cm.Dt. พบ 9 ชิ้น หนัก 840 กรัม

ระดับ 240-250 Cm.Dt. พบ 2 ชิ้น หนัก 20 กรัม

ง. โบราณวัตถุที่ทำจากปูนปั้น

พบชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรมเป็นส่วนบัวคว่ำและหน้ากระดานท้องไม้ ขนาด 6*8*12 ซม. หนัก 1,100 กรัม ชิ้นส่วนปูนปั้นที่พบเป็นส่วนหนึ่งของงานสถาปัตยกรรมองค์ปราสาทสมัยรัชกาลที่ 3 ที่ตั้งอยู่ชิดกับหลุมชุดคัน ชุดพบในระดับ 80-90 Cm.Dt.

จ. โบราณวัตถุจากธรรมชาติ

พบเศษเปลือกหอยและกระดูกสัตว์จำพวกนกเล็กน้อย

ระดับ 110-120 Cm.Dt. พบเศษเปลือกหอยน้ำจืด 3 ตัว หนัก 15 กรัม

ระดับ 180-190 Cm.Dt. พบเศษกระดูกสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดใหญ่ 1 ชิ้น หนัก 40 กรัม

ระดับ 240-250 Cm.Dt. พบชิ้นส่วนฟันสัตว์ขนาดใหญ่ 1 ชิ้น หนัก 40 กรัม

หลุมชุดคันที่ 2 (Test Pit II / N24 W5 P32)

โบราณวัตถุชิ้นสำคัญ (Small Find) ที่พบจากการชุดคันหลุมชุดคันที่ 2 สามารถแบ่งแยกเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ได้ดังนี้

ก. โบราณวัตถุที่ทำจากดินเผา

1. ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน แยกตามระดับชั้นดินได้ดังนี้ (ภาพถ่ายที่ 145 ภาพลายเส้นที่ 28)

ระดับ 80-90 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 780 กรัม เป็นส่วนพื้นและฐานเตา

ระดับ 210-220 Cm.Dt. พบ 2 ชิ้น หนัก 100 กรัม เป็นส่วนข้างของเตา

ระดับ 220-230 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 30 กรัม เป็นส่วนพื้นเตาขนาดเล็ก

ระดับ 260-270 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 140 กรัม เป็นส่วนข้างของเตา

ระดับ 270-280 Cm.Dt. พบ 3 ชิ้น หนัก 580 กรัม เป็นส่วนข้างของเตา เขี้ยว และพื้นเตา

ระดับ 280-290 Cm.Dt. พบ 4 ชิ้น หนัก 110 กรัม เป็นส่วนข้างของเตา

ระดับ 300-310 Cm.Dt. พบ 4 ชิ้น หนัก 280 กรัม เป็นส่วนข้างของเตา เขี้ยว และพื้นเตา

ระดับ 310-320 Cm.Dt. พบ 7 ชิ้น หนัก 160 กรัม เป็นส่วนพื้นเตาขนาดเล็ก

ระดับ 320-330 Cm.Dt. พบ 5 ชิ้น หนัก 200 กรัม เป็นส่วนข้างและพื้นเตา

ระดับ 330-340 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 100 กรัม เป็นส่วนพื้นเตา

ระดับ 340-350 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 180 กรัม เป็นส่วนเขี้ยวเตา

ระดับ 370-380 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 400 กรัม เป็นส่วนค้ำข้าง พื้น และฐานเตา

ระดับ 390-400 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 210 กรัม เป็นส่วนเขี้ยวเตา

ระดับ 410-420 Cm.Dt. พบ 1 ชิ้น หนัก 200 กรัม เป็นส่วนเขี้ยวเตา

ระดับ 420-430 Cm.Dt. พบ 5 ชิ้น หนัก 480 กรัม เป็นส่วนค้ำข้างของเตา เขี้ยว และพื้นเตา

2. กระปุกดินเผาเป็นภาชนะทรงกลมก้นตัดแป้นเดี่ยว คอสูง ปากผายออก สีส้มแดง ขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน เรียบ ไม่ตกแต่งลวดลายใดๆ สภาพชำรุดที่ขอบปากเล็กน้อย มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ก้น 2.8 ซม. ตัว 3.7 ซม. ปาก 2.5 ซม. สูง 3.5 ซม. หนัก 40 กรัม กระปุกขนาดเล็กลักษณะนี้ขุดพบโดยทั่วไปตามแหล่งโบราณคดีพระนคร ศรีอยุธยา สันนิษฐานว่าอาจใช้ประโยชน์สำหรับใส่สิ่งของขนาดเล็ก หรือเครื่องสำอางค์สำหรับสตรี หรืออาจใช้เป็นของเล่นสำหรับเด็กเป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาพื้นเมืองอยุธยา ขุดพบในระดับ 320-330 Cm.Dt. (ภาพถ่ายเส้นที่30)

3. เบี้ยดินเผา พบจำนวน 3 ชิ้น ชิ้นแรกมีสภาพชำรุดแตกเหลือเพียงครึ่งเดียวหนา 1.5 ซม. หนัก 60 กรัม ทำจากเศษภาชนะดินเผาแหล่งเตาบ้านบางปูน ถูกขัดสนจนเรียบ ขุดพบในระดับ 390-400 Cm.Dt. ชิ้นที่สอง ขุดพบในระดับเดียวกัน สภาพค่อนข้างสมบูรณ์มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 5 ซม. หนา 1.5 ซม. หนัก 70 กรัม ทำจากเศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาบ้านบางปูน ชิ้นที่สามขุดพบในระดับ 440-450 Cm.Dt. สภาพสมบูรณ์ สีส้ม-นวล ทำจากเศษภาชนะดินเผานีโอดินธรรมดา (Earthenware) ด้านหนึ่งมีลายเชือกทาบ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3.7 ซม. หนา 0.5 ซม. หนัก 20 กรัม

4. ชิ้นส่วนภาชนะดินเผามีร่องรอยการขัดสน เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาบ้านบางปูน ถูกขัดสนจนเป็นรูปสี่เหลี่ยม ที่ขอบและผิวภาชนะทั้งสองด้านก็ถูกขัดจนมันเรียบ สภาพชำรุดหักหายไปบางส่วน วัดขนาดได้ 6*6.5 ซม. หนา 1.7 ซม. หนัก 140 กรัม ขุดพบในระดับ 370-380 Cm.Dt. ไม่ทราบประโยชน์ใช้สอยแน่นอน แต่อาจใช้เป็นหินลับก็ได้ (ภาพถ่ายที่147)

5. ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย สภาพชำรุดหักเหลือแต่ส่วนปลายซึ่งเป็นทรงกลีบบัว ผลิตภัณฑ์จากเนื้อดินแกร่ง (Stoneware) สีเทา-นวล ด้านหนึ่งปั้นลายนูนเป็นเส้นคดโค้งล้อกับส่วนขอบและเคลือบด้วยสีขาว อมเขียว อีกด้านหนึ่งเรียบไม่เคลือบ มีขนาด 8*12 ซม. หนา 1.2 ซม. หนัก 140 กรัม ขุดพบในระดับ 290-300 Cm.Dt. ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชายที่พบนี้อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาศรีสังขนาถ มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 20-22 (ภาพถ่ายที่146 ภาพถ่ายเส้นที่29)

6. ชิ้นส่วนกระเบื้องมุงหลังคาดินเผา เนื้อแกร่ง (Stoneware) สภาพชำรุดแตกเป็นชิ้นเล็กๆ ด้านหนึ่งเคลือบสีขาวอมเขียว หนา 0.9 ซม. พบจำนวน 3 ชิ้น น้ำหนักรวม 200 กรัม อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาศรีสังขนาถ จังหวัดสุโขทัย มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 20-22 ขุดพบจากระดับ 170-180 Cm.Dt.

ข. โบราณวัตถุที่ทำจากโลหะ

1. ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดพบดังนี้

ระดับ 100-110 Cm.Dt. พบจำนวน 5 ชิ้น เป็นชิ้นส่วนพระพุทธรูปขนาดเล็กสภาพชำรุดมาก น้ำหนักรวม 110 กรัม เป็นชิ้นส่วนของพระชัยมงคล (พระนั่ง)

ระดับ 120-130 Cm.Dt. พบจำนวน 9 ชิ้น เป็นชิ้นส่วนพระพุทธรูปขนาดเล็กสภาพชำรุดมาก น้ำหนักรวม 80 กรัม

ระดับ 140-150 Cm.Dt. พบจำนวน 4 ชิ้น น้ำหนักรวม 40 กรัม เป็นชิ้นส่วนพระพุทธรูปขนาดเล็กสภาพชำรุดจำนวน 3 ชิ้น อีกหนึ่งชิ้นเป็นเศียรพระพุทธรูปทรงเครื่องน้อยสวมมงกุฎ พระพักตร์กว้าง 1.5 ซม. สูง 3.5 ซม. เป็นเศียรของพระชัยมงคล

ระดับ 210-220 Cm.Dt. พบชิ้นส่วนขนาดเล็กเป็นส่วนฐานพระจำนวน 2 ชิ้น น้ำหนักรวม 15 กรัม

2. ชิ้นส่วนอาวุธปลายแหลม พบจำนวน 2 ชิ้น ชิ้นแรกเป็นแท่งเหล็กกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.8 ซม. ยาว 18 ซม. หนัก 80 กรัม ปลายด้านหนึ่งแหลม สภาพชำรุดมาก แดกเป็น 3 ชิ้น ชุดพบในระดับ 370-380Cm.Dt. ชิ้นที่สองเป็นเหล็กแท่งกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.4 ซม. ยาว 18 ซม. หนัก 150 กรัม ปลายด้านหนึ่งแหลม สภาพชำรุดจากสนิมกัดกร่อน หักเป็น 3 ชิ้น ชุดพบในระดับ 420-430 Cm.Dt.

ก. โบราณวัตถุที่ทำจากปูนปั้น

พบปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม เป็นลวดลายพันธุ์พฤกษาและลายบัวคว่ำ-บัวหงายและหน้ากระดานห้องไม้ จำนวนทั้งสิ้น 6 ชิ้นสภาพโดยรวมชำรุด มีลวดลายไม่ชัดเจน

ระดับ 150-160 Cm.Dt. พบ 2 ชิ้น เป็นชิ้นส่วนหน้ากระดานห้องไม้

ระดับ 180-190 Cm.Dt. พบ 2 ชิ้น หนัก 180 กรัม ปั้นเป็นลายพันธุ์พฤกษา คาดว่าประดับกรอบซุ้ม

ระดับ 260-270 Cm.Dt. พบ 2 ชิ้น หนัก 100 กรัม เป็นปูนปั้นประดับห้องไม้

ชิ้นส่วนปูนปั้นที่พบนี้คาดว่าเป็นส่วนประกอบของเจดีย์รายทรงกลมองค์ใดองค์หนึ่งใน 3 องค์ที่ตั้งอยู่ใกล้กับหลุมชุดค้น

ง. โบราณวัตถุที่ทำจากเปลือกหอย

พบเบี้ยจัน (หอยเบี้ย) สภาพชำรุด 1 ตัวหนัก 5 กรัม ชุดพบในระดับ 160-170 Cm.Dt. ในสมัยอยุธยาใช้หอยเบี้ยเป็นเงินชั้นต่ำปลีกย่อย อัศตราแลกเปลี่ยน ได้มีการจดบันทึกโดย Monsieur De La Loubere กล่าวว่าเฟื้องซึ่งมีค่าเท่ากับ 1 ใน 8 ของหนึ่งบาทสามารถแลกเปลี่ยนได้ 800 เบี้ย แต่อัศตราแลกเปลี่ยนของเบี้ยจะขึ้นหรือลง ขึ้นอยู่กับ ความมากหรือน้อยของปริมาณหอยเบี้ย ที่มากับเรือสินค้าที่เข้ามาค้าขาย หอยเบี้ยมักจะนำมาจากหมู่เกาะฟิลิปปินส์ หรือหมู่เกาะมัลดีฟ ในมหาสมุทรอินเดีย

จ. โบราณวัตถุจากธรรมชาติ

พบเศษกระดูกสัตว์ ,เศษเปลือกหอย และเศษถ่าน

1. เศษกระดูกสัตว์ พบกระดูกของสัตว์ประเภทเคี้ยวเอื้อง หรือสัตว์ปีก ประเภทวัว ควาย หมู เป็นต้น และเศษกระดูกของสัตว์ขนาดเล็กอาจเป็นสัตว์ปีก ประเภท เป็น ไก่ นก เป็นต้น (ภาพถ่ายที่155)

ระดับ 140-150 Cm.Dt. พบเศษกระดูกชิ้นเล็กๆ ลักษณะเปื่อยยุ่ยจำนวน 40 ชิ้น หนัก 65 กรัม

ระดับ 290-300 Cm.Dt. พบจำนวน 2 ชิ้น, 40 กรัม

ระดับ 410-420 Cm.Dt. พบจำนวน 3 ชิ้น, 40 กรัม

ระดับ 420-430 Cm.Dt. พบจำนวน 23 ชิ้น, 500 กรัม

ระดับ 430-440 Cm.Dt. พบจำนวน 6 ซีน, 40 กรัม
 ระดับ 440-450 Cm.Dt. พบจำนวน 15 ซีน, 110 กรัม
 ระดับ 460-470 Cm.Dt. พบจำนวน 7 ซีน, 20 กรัม
 ระดับ 470-490 Cm.Dt. พบจำนวน 5 ซีน, 375 กรัม เป็นกระดูกส่วนขาของสัตว์ขนาดใหญ่
 ระดับ 490-510 Cm.Dt. พบจำนวน 16 ซีน 15 กรัม เป็นกระดูกชิ้นเล็ก ๆ
 รวมพบกระดูกทั้งสิ้น 117 ซีน น้ำหนักรวม 1,205 กรัม

2. เศษเปลือกหอย พบทั้งหอยน้ำจืด อาทิ หอยโข่ง หอยขม เป็นต้น และหอยทะเลประเภทหอยแครง ขนาดต่างๆ

ระดับ 210-220 Cm.Dt. พบจำนวน 1 ตัว, 10 กรัม (หอยทะเล)
 ระดับ 270-280 Cm.Dt. พบจำนวน 4 ตัว, 45 กรัม (หอยทะเล)
 ระดับ 290-300 Cm.Dt. พบจำนวน 7 ตัว, 50 กรัม (หอยทะเล 6 ตัว , หอยน้ำจืด 1 ตัว)
 ระดับ 370-380 Cm.Dt. พบจำนวน 20 ตัว, 70 กรัม (หอยทะเล 10 ตัว , หอยน้ำจืด 10 ตัว)
 ระดับ 380-390 Cm.Dt. พบจำนวน 14 ตัว, 110 กรัม (หอยทะเล 9 ตัว , หอยน้ำจืด 5 ตัว)
 ระดับ 390-400 Cm.Dt. พบจำนวน 13 ตัว, 90 กรัม (หอยทะเล 6 ตัว , หอยน้ำจืด 7 ตัว)
 ระดับ 440-450 Cm.Dt. พบจำนวน 11 ตัว, 110 กรัม (หอยทะเล 5 ตัว , หอยน้ำจืด 6 ตัว)
 ระดับ 450-460 Cm.Dt. พบจำนวน 9 ตัว, 60 กรัม (หอยทะเล 1 ตัว , หอยน้ำจืด 8 ตัว)
 ระดับ 470-490 Cm.Dt. พบจำนวน 3 ตัว, 10 กรัม (หอยน้ำจืด)
 รวมเปลือกหอยจำนวนทั้งสิ้น 82 ตัว น้ำหนักรวม 555 กรัม (หอยทะเล 42 ตัว, หอยน้ำจืด 40 ตัว)

เศษเปลือกหอยที่พบน่าจะแสดงถึงการนำมาเป็นอาหารบางส่วน โดยเฉพาะเปลือกหอยทะเลประเภทหอยแครง ส่วนหอยน้ำจืดไม่พบร่องรอยของการนำมาเป็นอาหาร

3. เศษถ่าน พบเศษถ่านไม้จำนวน 2 ซีน ในระดับ 440-450 Cm.Dt. เศษถ่านไม้ที่พบน่าจะสัมพันธ์กับกลุ่มกระดูกสัตว์ และชิ้นส่วนเตาเชิงกราน ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงถึงการหุงต้มประกอบอาหาร

4.4 เศษกระเบื้องมุงหลังคาที่พบจากการขุดค้น

หลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I / N24 W5 P65)

ระดับ 30-40 Cm.Dt. พบจำนวน 5 ซีน 430 กรัม
 ระดับ 40-50 Cm.Dt. พบจำนวน 6 ซีน 620 กรัม
 ระดับ 50-60 Cm.Dt. พบจำนวน 12 ซีน 490 กรัม
 ระดับ 60-70 Cm.Dt. พบจำนวน 14 ซีน 510 กรัม
 ระดับ 70-80 Cm.Dt. พบจำนวน 10 ซีน 590 กรัม
 ระดับ 80-90 Cm.Dt. พบจำนวน 14 ซีน 440 กรัม
 ระดับ 90-100 Cm.Dt. พบจำนวน 15 ซีน 340 กรัม
 ระดับ 100-110 Cm.Dt. พบจำนวน 3 ซีน 40 กรัม

ระดับ 110-120 Cm.Dt. พบจำนวน 24 ซึ้น 1,030 กรัม
 ระดับ 120-130 Cm.Dt. พบจำนวน 10 ซึ้น 350 กรัม
 ระดับ 130-140 Cm.Dt. พบจำนวน 11 ซึ้น 260 กรัม
 ระดับ 140-150 Cm.Dt. พบจำนวน 20 ซึ้น 480 กรัม
 ระดับ 150-160 Cm.Dt. พบจำนวน 7 ซึ้น 300 กรัม
 ระดับ 160-170 Cm.Dt. พบจำนวน 29 ซึ้น 770 กรัม
 ระดับ 170-180 Cm.Dt. พบจำนวน 23 ซึ้น 910 กรัม
 ระดับ 180-190 Cm.Dt. พบจำนวน 11 ซึ้น 270 กรัม
 ระดับ 190-200 Cm.Dt. พบจำนวน 25 ซึ้น 820 กรัม
 ระดับ 200-210 Cm.Dt. พบจำนวน 12 ซึ้น 360 กรัม
 ระดับ 210-220 Cm.Dt. พบจำนวน 1 ซึ้น 30 กรัม
 ระดับ 230-240 Cm.Dt. พบจำนวน 4 ซึ้น 90 กรัม
 ระดับ 240-250 Cm.Dt. พบจำนวน 5 ซึ้น 230 กรัม
 ระดับ 250-260 Cm.Dt. พบจำนวน 5 ซึ้น 70 กรัม
 ระดับ 260-270 Cm.Dt. พบจำนวน 7 ซึ้น 200 กรัม
 ระดับ 270-280 Cm.Dt. พบจำนวน 12 ซึ้น 330 กรัม
 ระดับ 290-300 Cm.Dt. พบจำนวน 4 ซึ้น 110 กรัม
รวม 289 ซึ้น 10,070 กรัม

หลุมขุดค้นที่ 2 (Test Pit II / N24 W5 P32)

ระดับ 160-170 Cm.Dt. พบจำนวน 6 ซึ้น 1,100 กรัม
 ระดับ 170-180 Cm.Dt. พบจำนวน 15 ซึ้น 1,840 กรัม
 ระดับ 180-190 Cm.Dt. พบจำนวน 14 ซึ้น 1,800 กรัม
 ระดับ 190-200 Cm.Dt. พบจำนวน 3 ซึ้น 320 กรัม
 ระดับ 210-220 Cm.Dt. พบจำนวน 5 ซึ้น 90 กรัม
 ระดับ 220-230 Cm.Dt. พบจำนวน 6 ซึ้น 30 กรัม
 ระดับ 250-260 Cm.Dt. พบจำนวน 3 ซึ้น 50 กรัม
 ระดับ 260-270 Cm.Dt. พบจำนวน 2 ซึ้น 90 กรัม
 ระดับ 270-280 Cm.Dt. พบจำนวน 2 ซึ้น 120 กรัม
 ระดับ 290-300 Cm.Dt. พบจำนวน 7 ซึ้น 140 กรัม
 ระดับ 300-310 Cm.Dt. พบจำนวน 18 ซึ้น 350 กรัม
 ระดับ 310-320 Cm.Dt. พบจำนวน 17 ซึ้น 1,030 กรัม
 ระดับ 320-330 Cm.Dt. พบจำนวน 9 ซึ้น 430 กรัม

ระดับ 330-340 Cm.Dt.	พบจำนวน 7 ชิ้น	370 กรัม
ระดับ 340-350 Cm.Dt.	พบจำนวน 11 ชิ้น	900 กรัม
ระดับ 350-370 Cm.Dt.	พบจำนวน 5 ชิ้น	280 กรัม
ระดับ 370-380 Cm.Dt.	พบจำนวน 2 ชิ้น	30 กรัม
ระดับ 380-390 Cm.Dt.	พบจำนวน 2 ชิ้น	70 กรัม
ระดับ 390-400 Cm.Dt.	พบจำนวน 2 ชิ้น	40 กรัม
ระดับ 400-410 Cm.Dt.	พบจำนวน 15 ชิ้น	270 กรัม
ระดับ 420-430 Cm.Dt.	พบจำนวน 4 ชิ้น	120 กรัม
ระดับ 430-440 Cm.Dt.	พบจำนวน 32 ชิ้น	330 กรัม
ระดับ 440-450 Cm.Dt.	พบจำนวน 20 ชิ้น	210 กรัม
ระดับ 450-460 Cm.Dt.	พบจำนวน 12 ชิ้น	210 กรัม
ระดับ 470-490 Cm.Dt.	พบจำนวน 4 ชิ้น	80 กรัม
รวม		223 ชิ้น 10,300 กรัม

4.5 เศษภาชนะดินเผาที่พบจากการขุดค้น

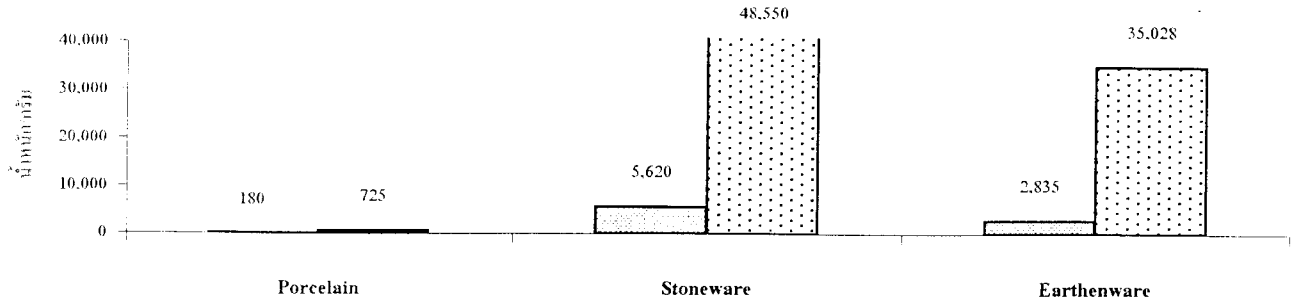
จากการขุดค้น ได้พบเศษภาชนะดินเผาประเภทต่างๆดังต่อไปนี้

1. เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Earthenware) จากแหล่งเตาพื้นเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เศษภาชนะดินเผาที่พบ เป็นชิ้นส่วนของหม้อทะนุน อ่างขนาดเล็ก คนโท คนที ชาม ฝาภาชนะทั้งแบบคว่ำและแบบหงาย เป็นต้น
2. เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (Stoneware) จากแหล่งเตาต่างๆทั้งแหล่งเตาในประเทศและต่างประเทศ เช่น แหล่งเตาแม่น้ำน้อย แหล่งเตาบ้านบางปูน แหล่งเตาสุโขทัย-ศรีสัชกาลย์ แหล่งเตาจีน และแหล่งเตาเวียตนาม เป็นต้น เศษภาชนะดินเผาที่พบ เป็นชิ้นส่วนของไห อ่าง ครก ชาม กระปุก คนโท ถ้วย ฝาภาชนะแบบต่างๆ
3. เศษภาชนะดินเผาเนื้อโปร่งแสง (Porcelain) พบผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาประเทศจีนเป็นหลัก มีอายุการผลิตตั้งแต่สมัยราชวงศ์หยวน เรื่อยมาจนถึงราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง ภาชนะที่พบส่วนมากเป็น ชาม ถ้วย และฝาภาชนะ แบบต่างๆ

เศษภาชนะดินเผาที่พบจากการขุดค้น โดยเฉพาะเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งและเนื้อโปร่งแสง เป็นโบราณวัตถุสำคัญที่สามารถนำมา ศึกษาเพื่อกำหนดอายุชั้นดินทางโบราณคดี ในหลุมขุดค้นของแหล่งโบราณคดีวัดหน้าพระเมรุได้ ทั้งนี้พบว่าเศษภาชนะดินเผาทั้งหมดสามารถกำหนดอายุแหล่งโบราณคดีวัดหน้าพระเมรุได้ว่ามีอายุตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้นเป็นต้นมา (ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 19-ปัจจุบัน)

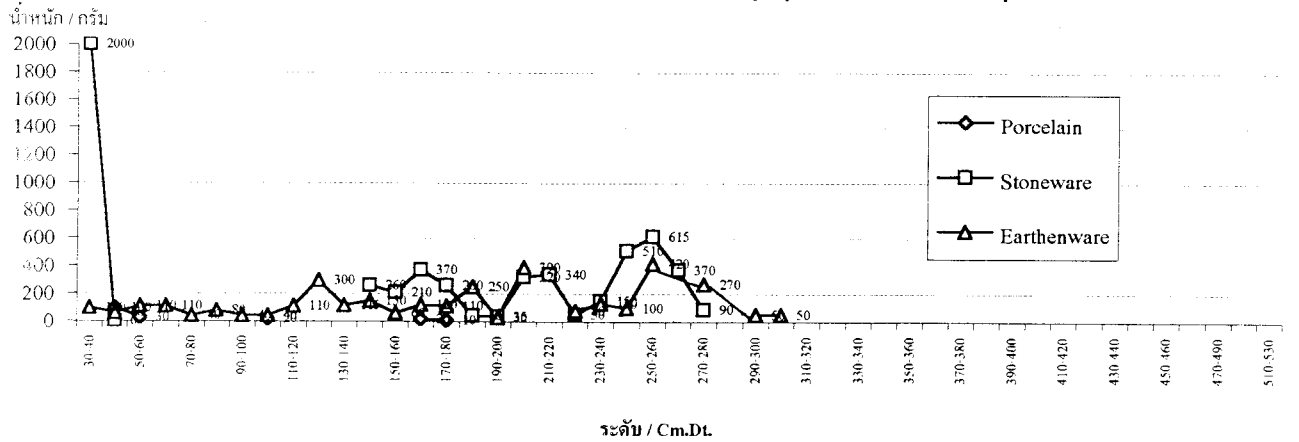
(ดูรายละเอียดการวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาจากการขุดค้นที่ภาคผนวก)

แผนภูมิเปรียบเทียบปริมาณรวมเศษภาชนะดินเผาจากหลุมขุดค้น ที่ 1 และ 2

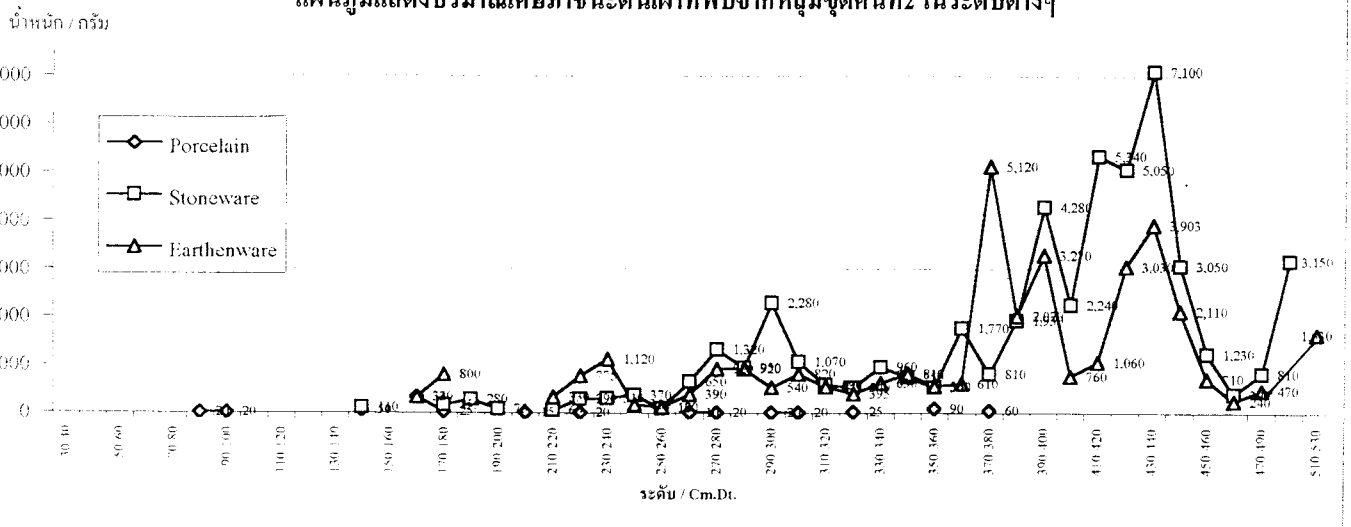

ประเภท เศษภาชนะดินเผา	TP.I		TP.II	
	จำนวน/ชิ้น	น้ำหนัก/กรัม	จำนวน/ชิ้น	น้ำหนัก/กรัม
Porcelain	9	180	28	725
Stoneware	192	5,620	1,508	48,550
Earthenware	188	2,835	2,315	35,028

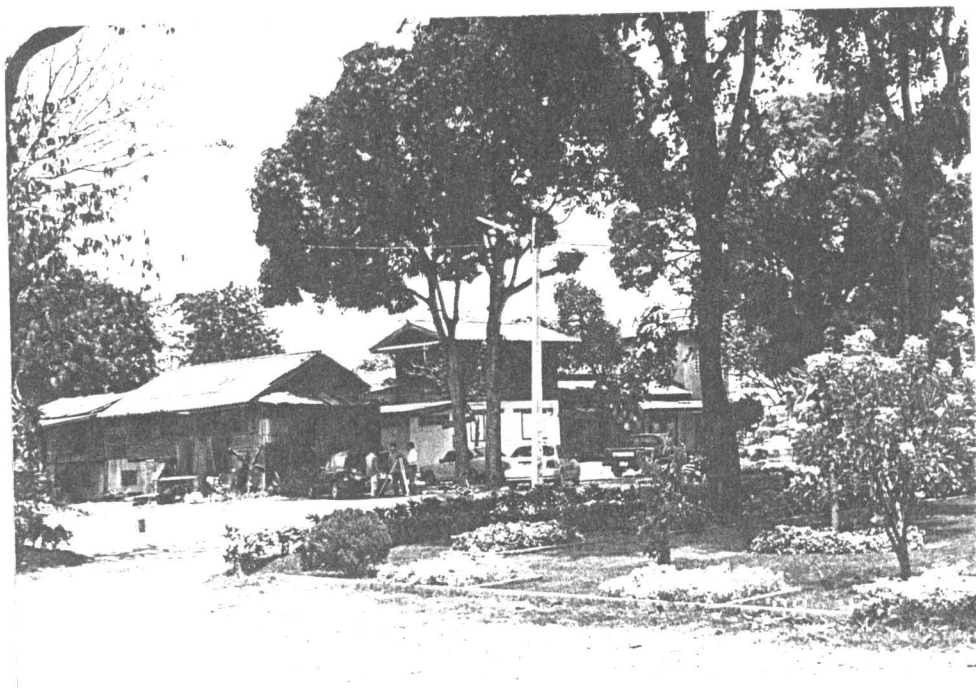
แผนภูมิแสดงปริมาณเศษภาชนะดินเผาจากหลุมขุดค้นที่ 1 ในระดับต่างๆ

แผนภูมิแสดงปริมาณเศษภาชนะดินเผาที่พบจากหลุมขุดค้นที่ 2 ในระดับต่างๆ

ภาพถ่ายประกอบการปฏิบัติงานชุดแต่งและชุดคั้น

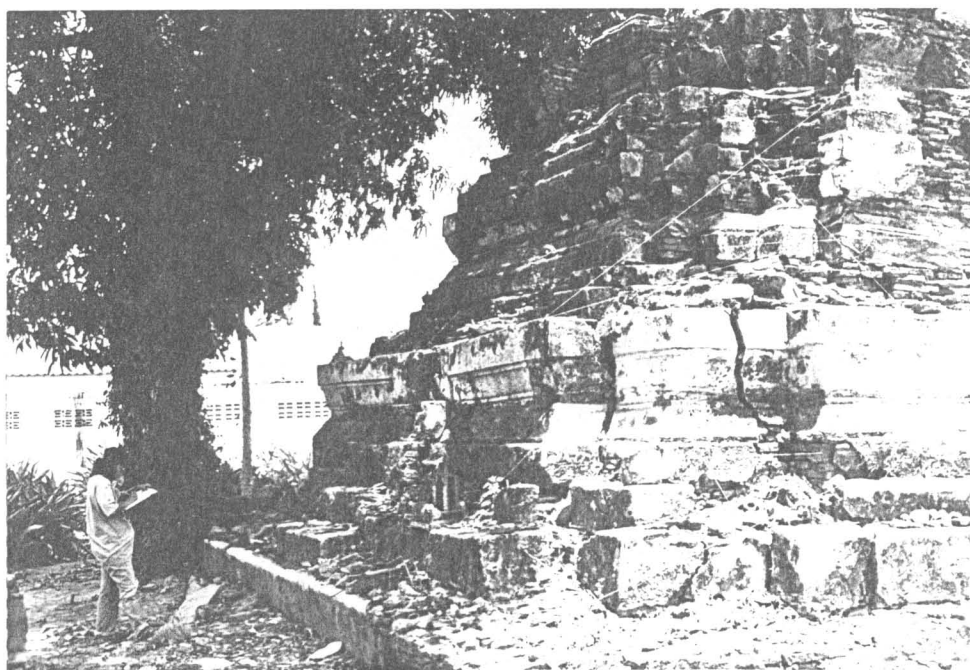
ภาพถ่ายที่ 1 การสำรวจและวางผังบริเวณก่อนการชุดแต่งและชุดคั้น (ฟิล์ม4/3A)

ภาพถ่ายที่ 2 หมุดแสดงตำแหน่งหลุมจากการวางผังหลุมครอบคลุมบริเวณปฏิบัติงาน (ฟิล์ม4/24A)

ภาพถ่ายที่ 3 สภาพทั่วไปบริเวณพระปรางค์ก่อนการขุดแต่ง (ฟิล์ม 5/4)

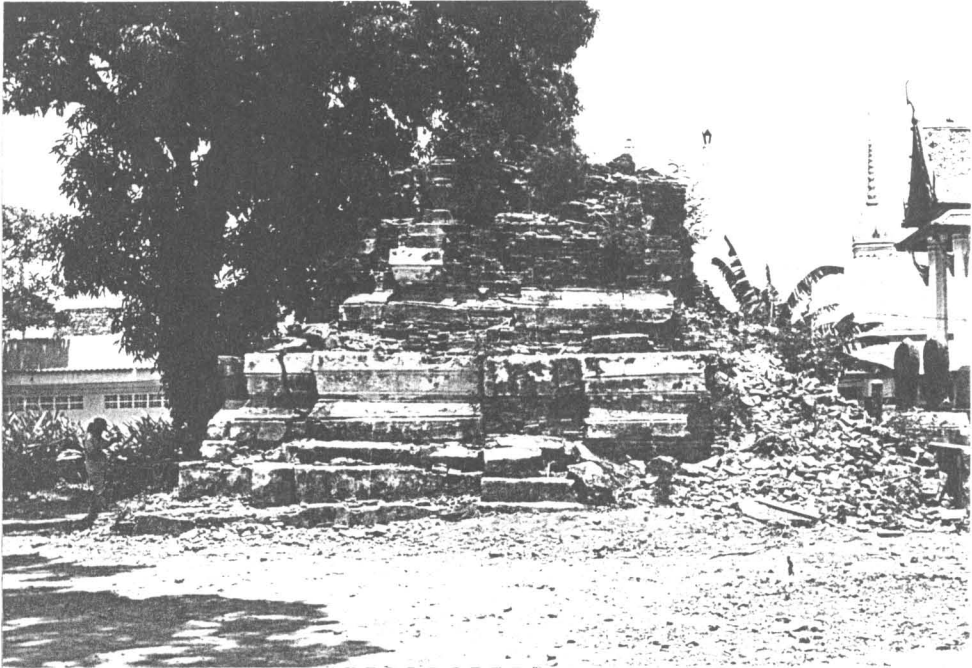
ภาพถ่ายที่ 4 สภาพทั่วไปบริเวณพระปรางค์ด้านทิศเหนือก่อนการขุดแต่ง (ฟิล์ม 4/7A)

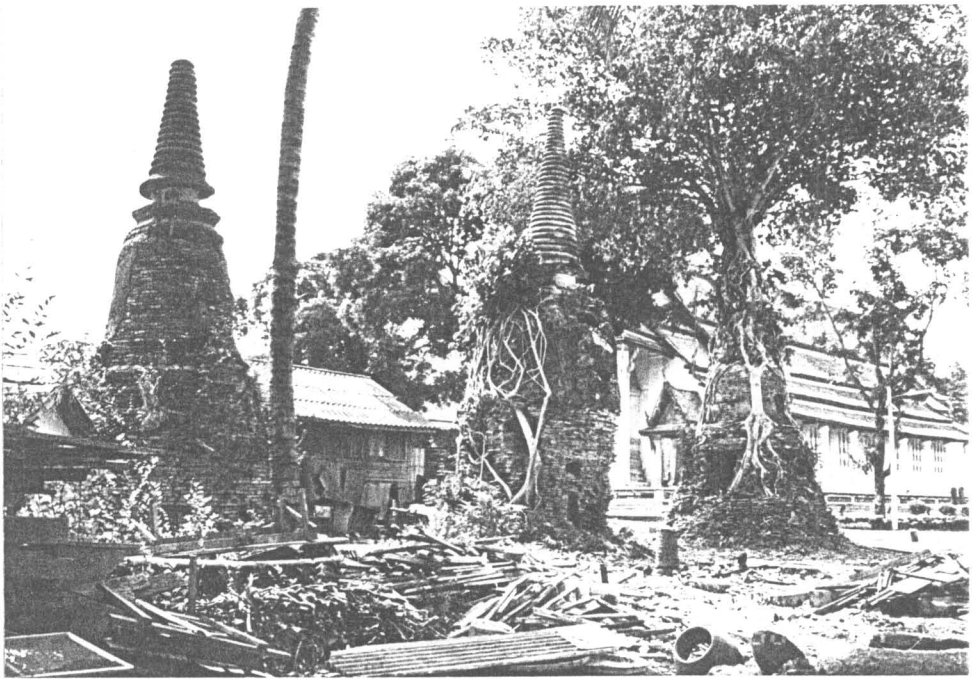
ภาพถ่ายที่ 5 สภาพทั่วไปบริเวณพระปรางค์ด้านทิศตะวันออกก่อนการขุดแต่ง (ฟิล์ม 5/8)

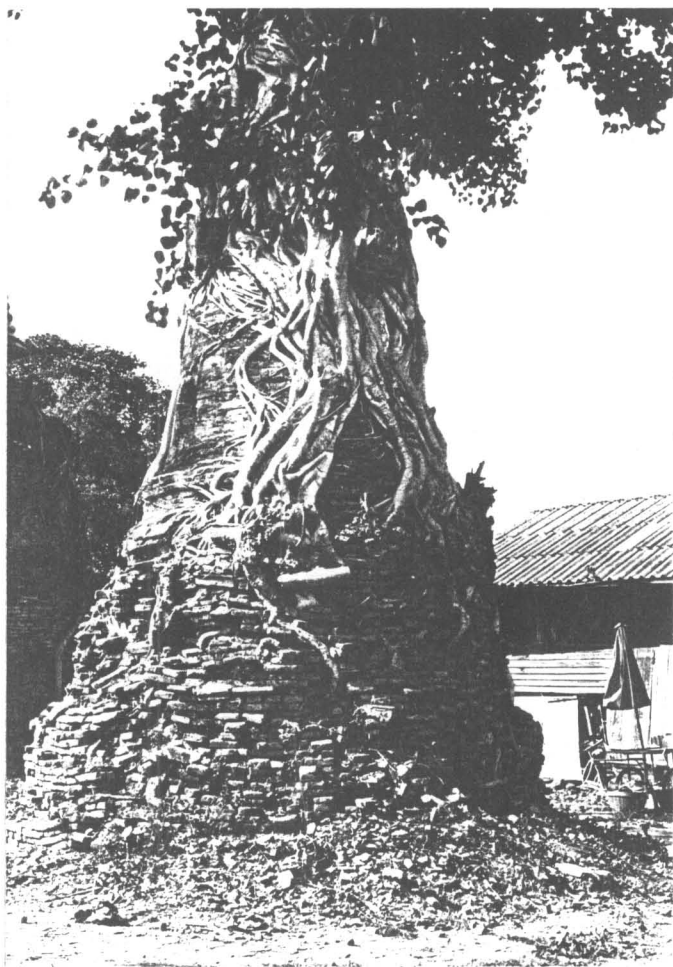
ภาพถ่ายที่ 6 สภาพพระปรางค์ด้านที่อยู่ติดกับกำแพงแก้วพระอุโบสถ (ฟิล์ม 4/18A)

ภาพถ่ายที่ 7 สภาพพระปรางค์ด้านทิศตะวันตก ก่อนการขุดแต่ง (ฟิล์ม 4/10A)

ภาพถ่ายที่ 8 สภาพพื้นที่บริเวณเจดีย์รายทรงกลม ก่อนการขุดแต่ง (ฟิล์ม 5/5)

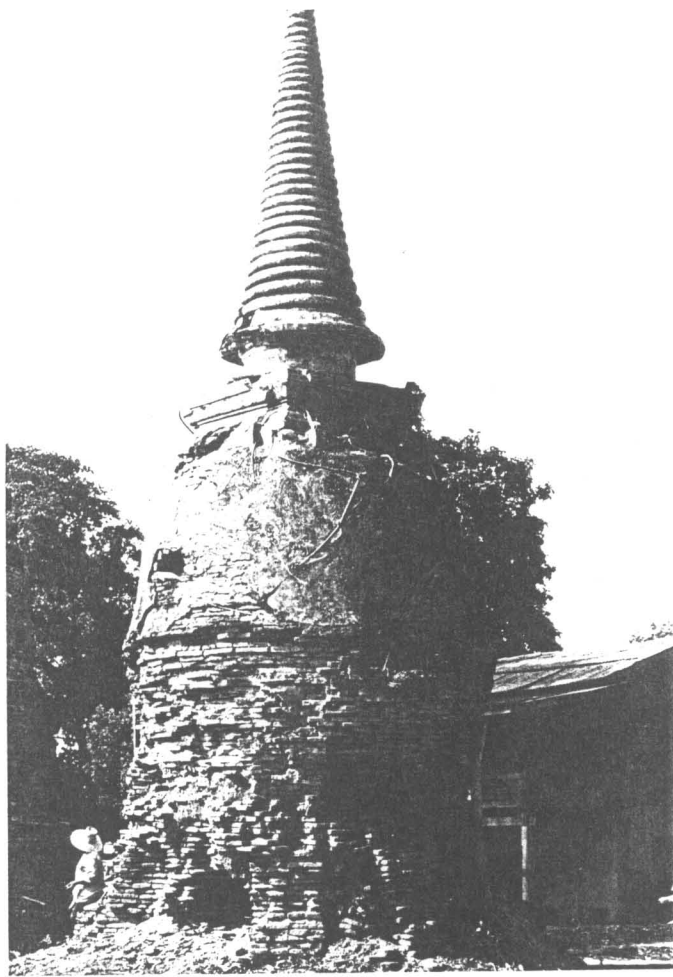

ภาพถ่ายที่ 9
สภาพก่อนการขุดแต่ง
ของเจดีย์หมายเลข 2
(ฟิล์ม 2/25A)

ภาพถ่ายที่ 10 เศียรพระพุทธรูปปูนปั้นที่พบบนเจดีย์หมายเลข 2 (ฟิล์ม 12/8)

ภาพถ่ายที่ 11 สภาพก่อนการขุดแต่ง
ของเจดีย์รายหมายเลข 3
(ฟิล์ม 2/26A)

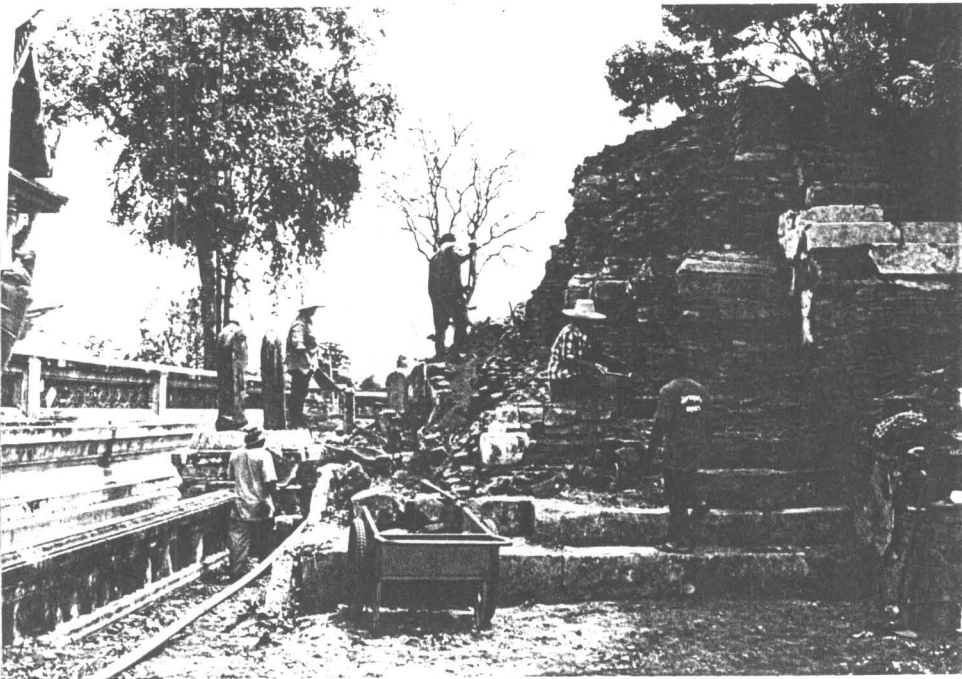

ภาพถ่ายที่ 12 สภาพก่อนการขุดแต่ง
ของเจดีย์รายหมายเลข 4 (ฟิล์ม 2/27A)

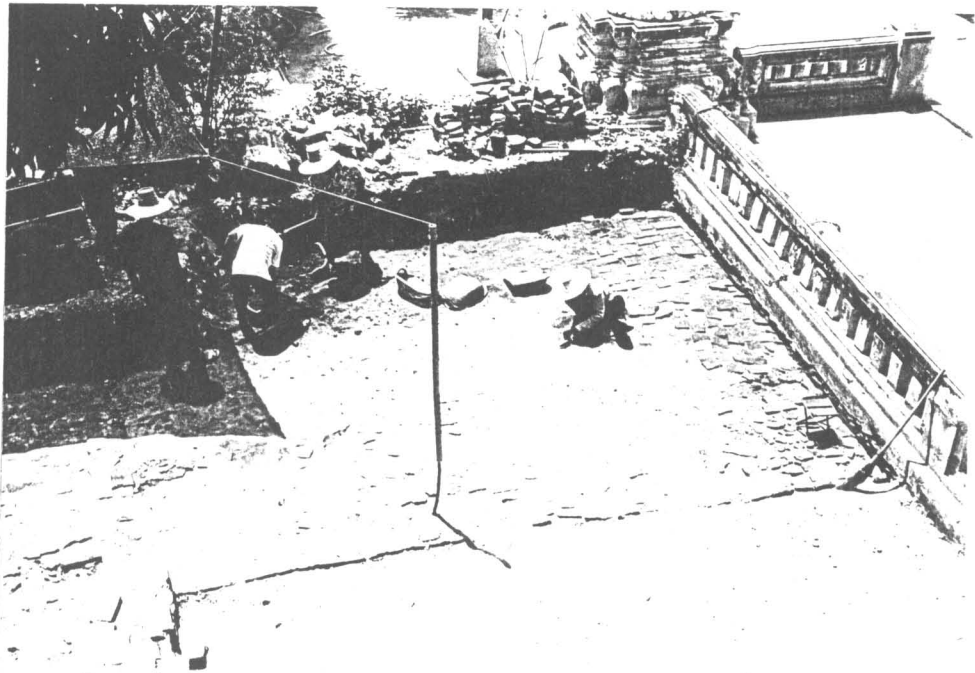
ภาพถ่ายที่ 13 สภาพก่อนการขุดแต่งบริเวณหัวเม็ดมูกำแพง (ฟิล์ม 5/6)

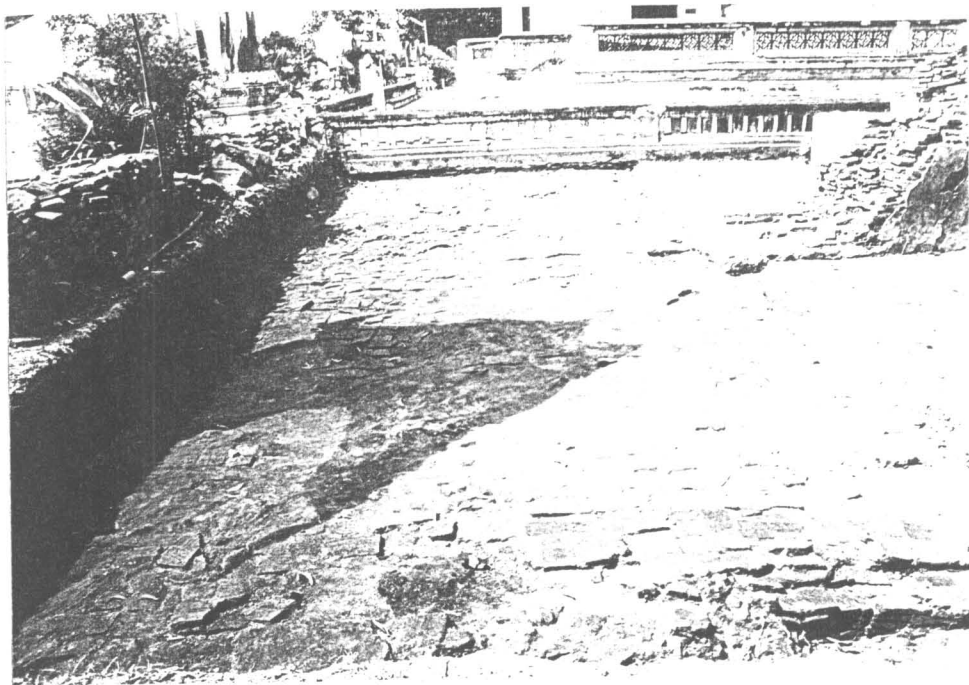
ภาพถ่ายที่ 14 การปฏิบัติงานตากฉางวัชพืช และเตรียมพื้นที่ก่อนการขุดแต่ง
บริเวณพระปราสาท (ฟิล์ม 6/5)

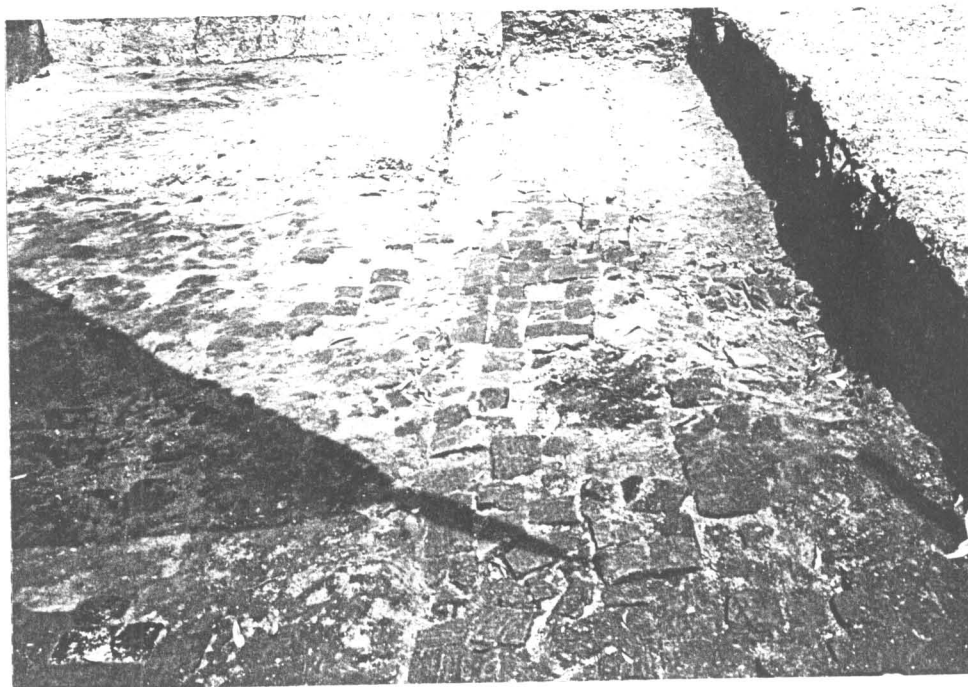
ภาพถ่ายที่ 15 การปฏิบัติงานบริเวณทิศตะวันออกของพระปรางค์ (ฟิล์ม 6/25)

ภาพถ่ายที่ 16 พื้นอิฐฉาบปูนซึ่งพบทางทิศตะวันออกของพระปรางค์ (ฟิล์ม 8/10)

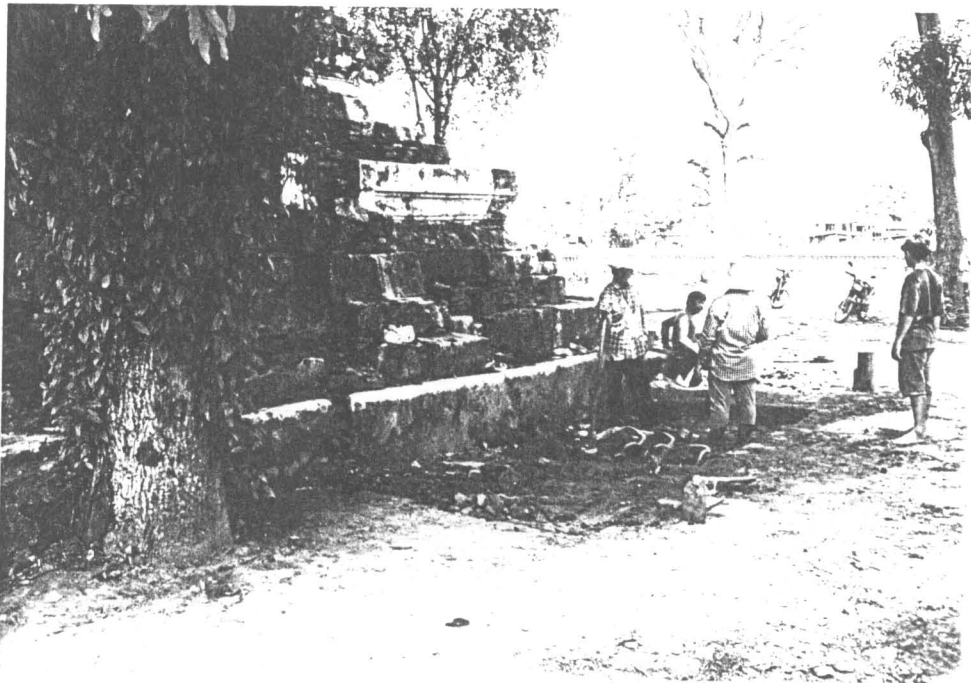
ภาพถ่ายที่ 17 พื้นอิฐฉาบปูน ภายหลังจากการขุดแต่ง (ฟิล์ม 8/20)

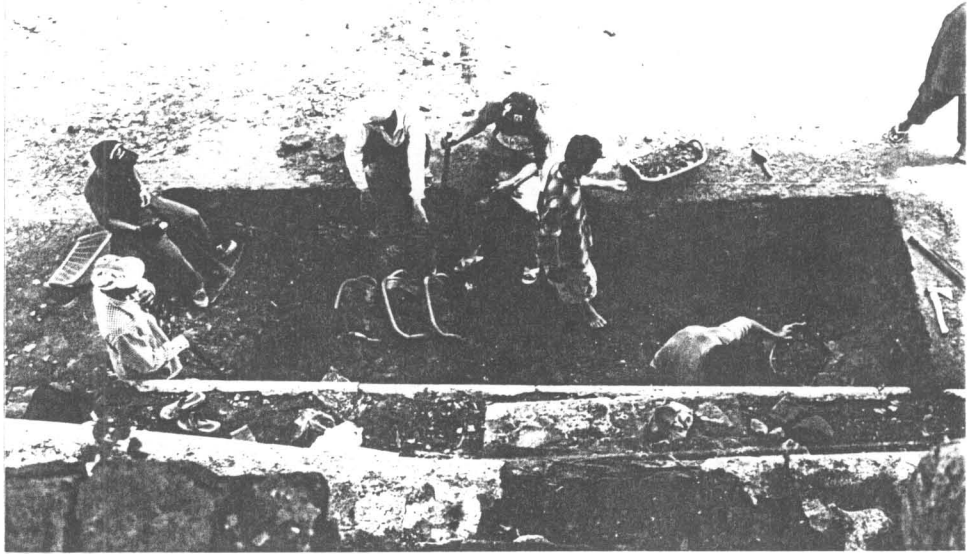
ภาพถ่ายที่ 18 แนวต่อเนื่องของพื้นอิฐ กับแนวกำแพงสมัยอยุธยาซึ่งขนานกับ
พระปรางค์ด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 8/21)

ภาพถ่ายที่ 19 รากฐานสิ่งก่อสร้างซึ่งพบทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพระปรางค์
(ฟิล์ม 14/5A)

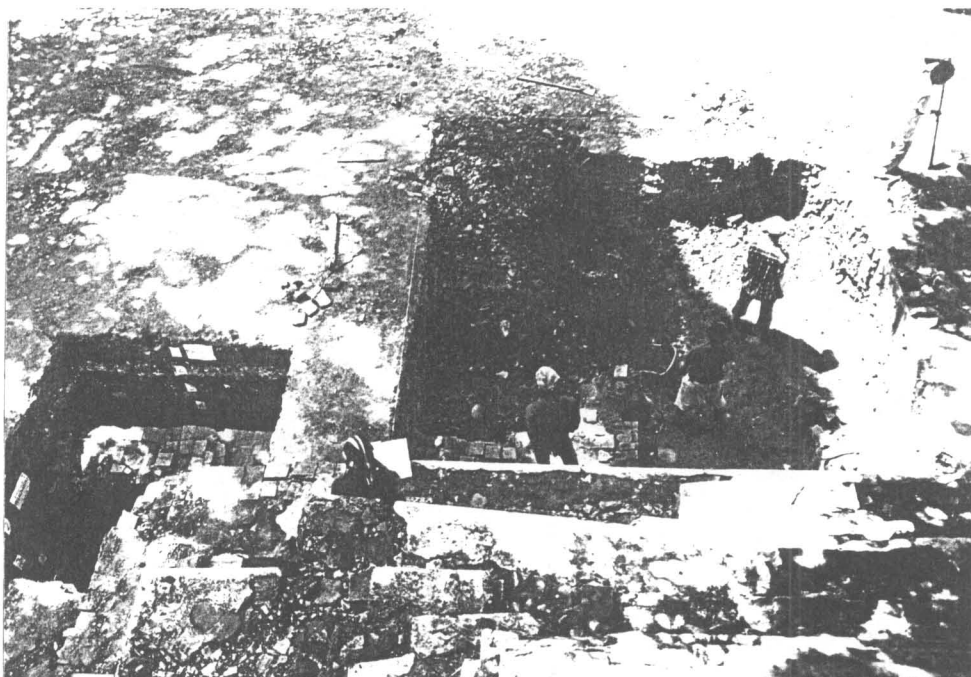
ภาพถ่ายที่ 20 การปฏิบัติงานขุดแต่งบริเวณทิศเหนือของพระปรางค์ (ฟิล์ม 6/19)

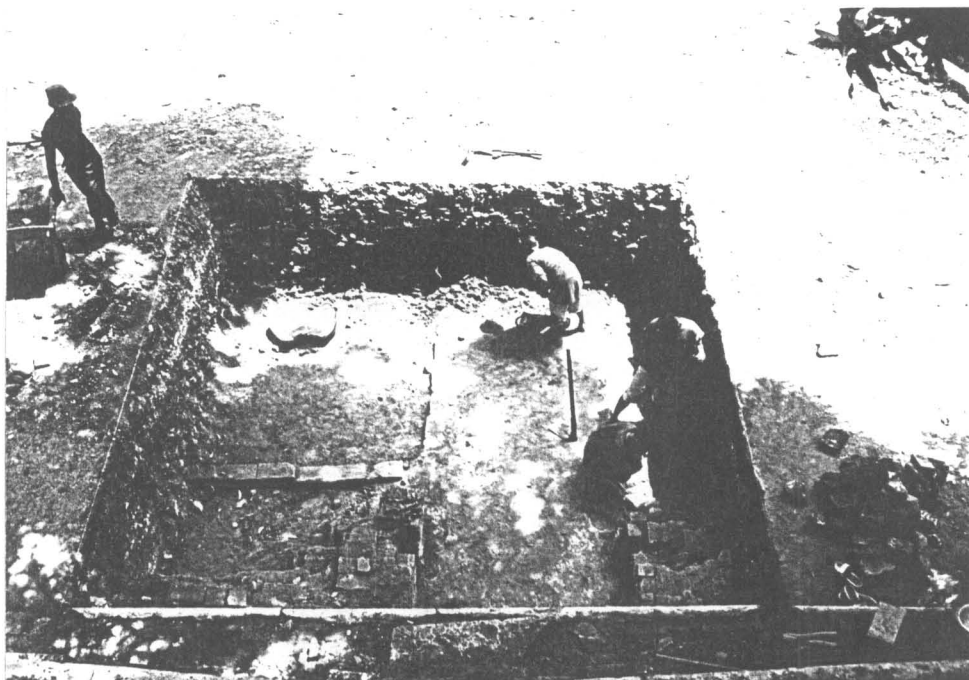
ภาพถ่ายที่ 21 การปฏิบัติงานขุดแต่งบริเวณทิศเหนือของพระปรางค์ (ฟิล์ม 6/24)

ภาพถ่ายที่ 22
บริเวณทิศเหนือของพระปรางค์
ได้พบแนวกำแพง , ช่องประตู
และทางเดินในสมัยอยุธยา
(ฟิล์ม 6/34)

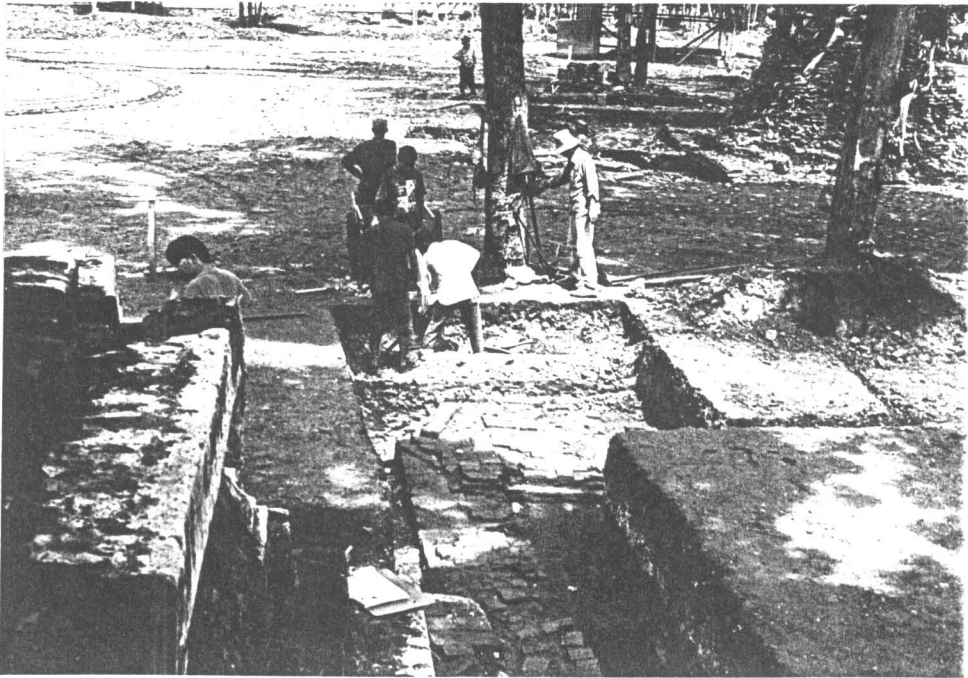
ภาพถ่ายที่ 23 การขุดแต่งตามแนวทางเดินฉาบปูนบริเวณทิศเหนือของพระปรางค์
(ฟิล์ม 8/6)

ภาพถ่ายที่ 24 การขุดแต่งตามแนวทางเดินฉาบปูนบริเวณทิศเหนือของพระปรางค์
(ฟิล์ม 8/10A)

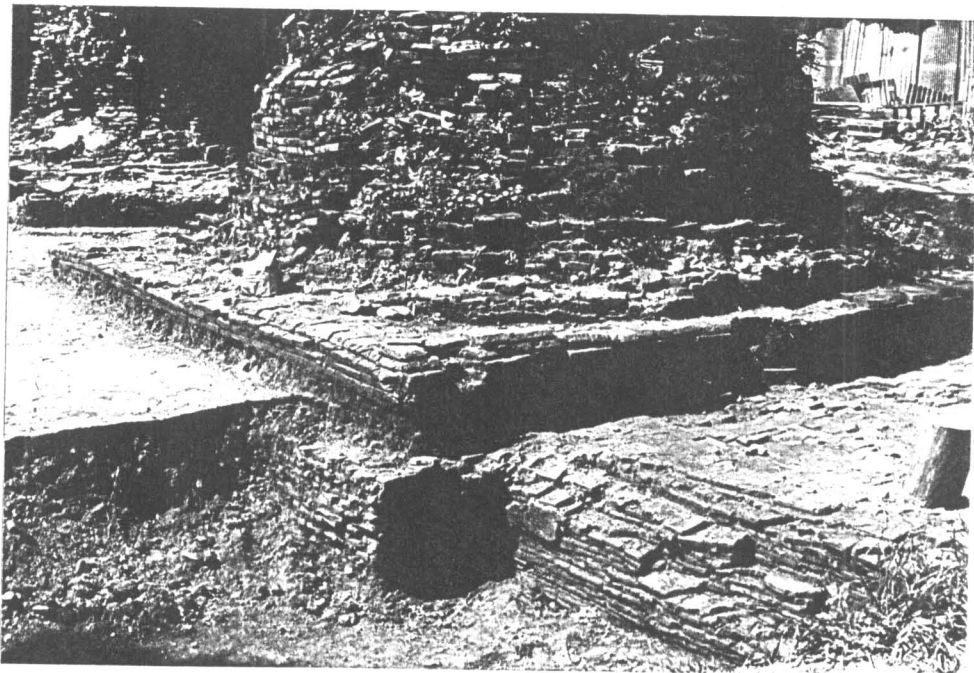
ภาพถ่ายที่ 25 แนวกำแพง ช่องประตู และทางเดินในสมัยอยุธยา
บริเวณทิศเหนือของพระปรางค์ (ฟิล์ม 8/15)

ภาพถ่ายที่ 26 การขุดแต่งตามแนวกำแพงไปทางทิศตะวันตกของพระปรางค์
(ฟิล์ม 9/29)

ภาพถ่ายที่ 27 การขุดตรวจพื้นที่บริเวณทิศใต้ของเจดีย์รายหมายเลข 2
ก่อนการขุดแต่งที่บริเวณกลุ่มเจดีย์ราย (ฟิล์ม 8/26A)

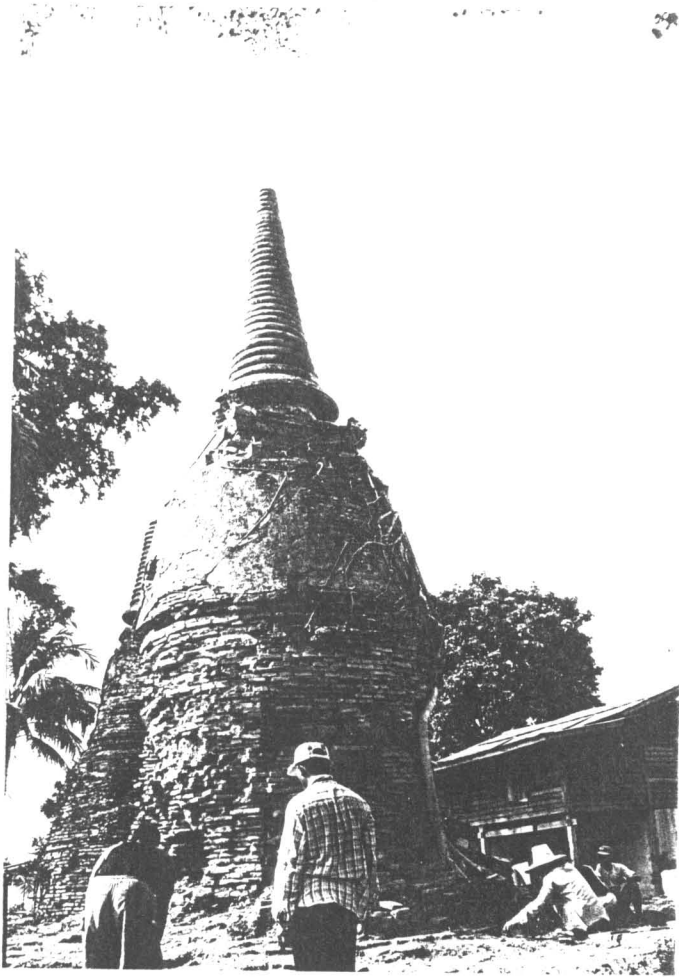
ภาพถ่ายที่ 28 พบสิ่งก่อสร้างถูกซ่อนทับอยู่ใต้เจดีย์รายหมายเลข 2
ซึ่งอาจเป็นวิหารขนาดเล็ก (ฟิล์ม 13/26)

ภาพถ่ายที่ 29 พบซากเจดีย์ฐานสี่เหลี่ยมขนาดเล็กทางทิศใต้ของเจดีย์รายหมายเลข 2
(ฟิล์ม 7/36)

ภาพถ่ายที่ 30 สภาพก่อนการขุดแต่งบริเวณเจดีย์รายหมายเลข 2 และ 3 (ฟิล์ม 9/12)

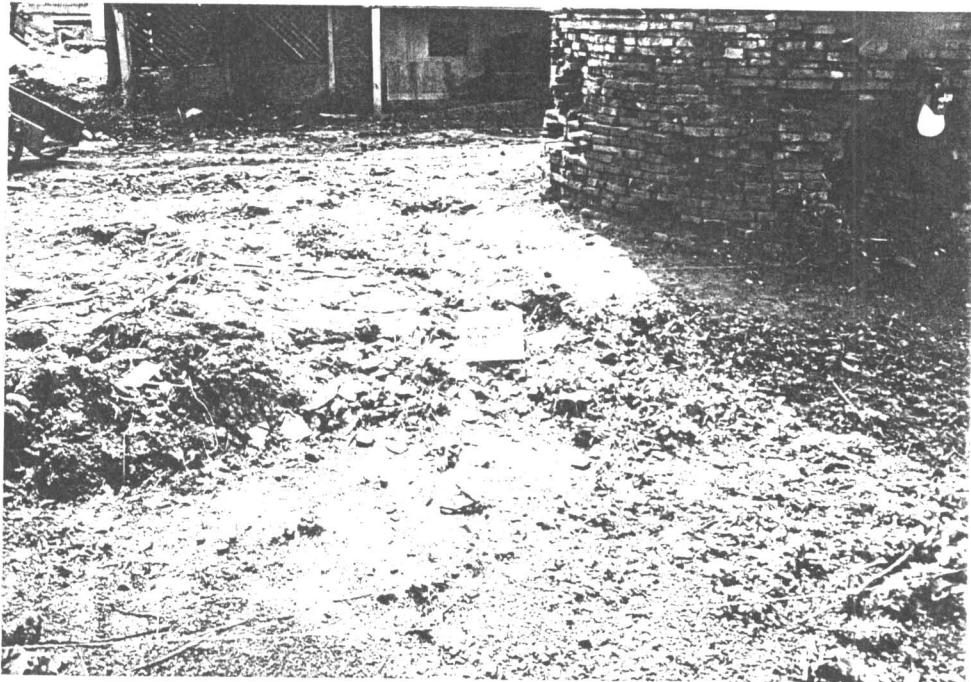

ภาพถ่ายที่ 31

การปฏิบัติงานขุดแต่งเจดีย์ราย

หมายเลข 3

(ฟิล์ม 8/33)

ภาพถ่ายที่ 32 สภาพพื้นที่ก่อนการขุดแต่งเจดีย์รายหมายเลข 4 (ฟิล์ม 8/36)

ภาพถ่ายที่ 33 ขณะขุดแต่งพื้นที่ทางทิศเหนือและทิศตะวันตกของเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม 13/21)

ภาพถ่ายที่ 34 ขณะขุดแต่งพื้นที่
ทางทิศตะวันตกของเจดีย์หมายเลข 3
(ฟิล์ม 8/31A)

ภาพถ่ายที่ 35 พื้นที่หลังการขุดแต่งระดับ 30 ซม.จากผิวดิน บริเวณเจดีย์รายหมายเลข 3
(ฟิล์ม 8/33A)

ภาพถ่ายที่ 36 ขณะขุดแต่งพื้นที่ทางทิศเหนือของเจดีย์รายหมายเลข 3 (ฟิล์ม 13/19)

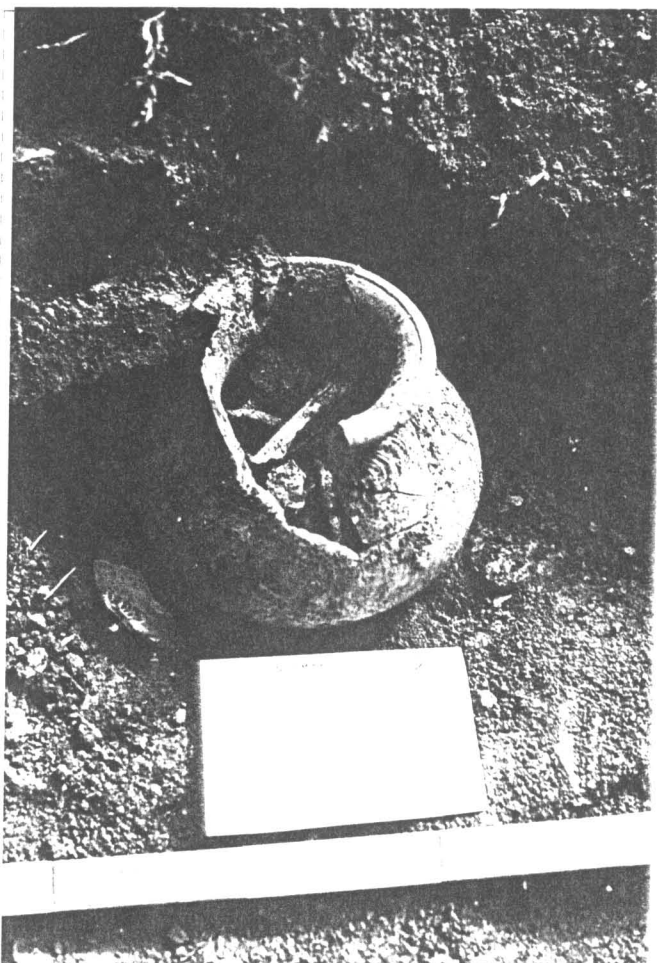

ภาพถ่ายที่ 37

ขณะขุดแต่งแนวกำแพงวัด

ซึ่งวางตัวยาวขนานกับกลุ่มเจดีย์ราย

ทางทิศตะวันตก (ฟิล์ม 12/16)

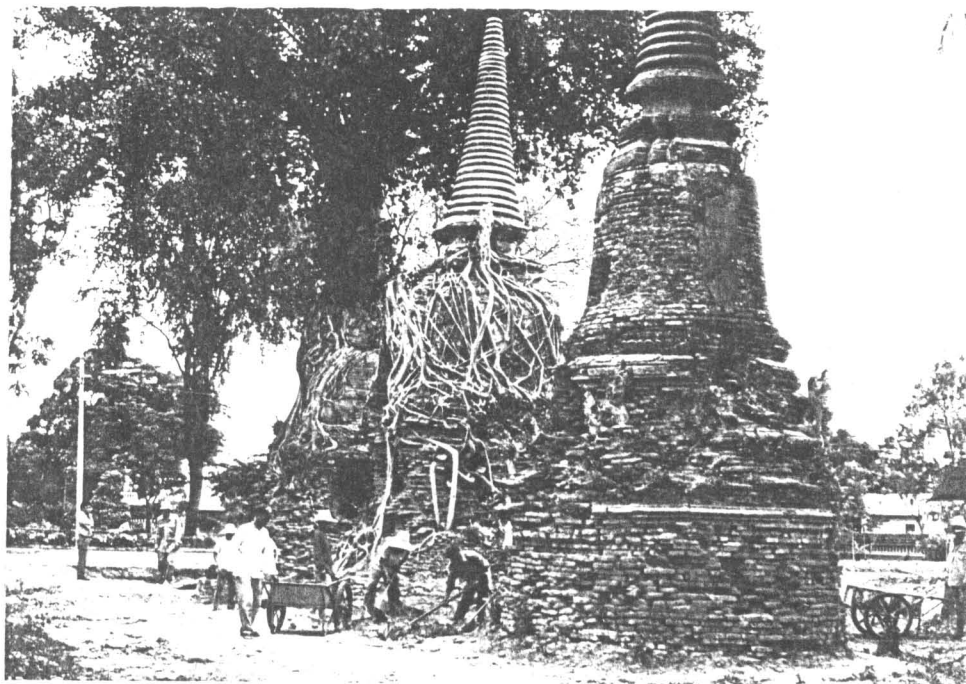
ภาพถ่ายที่ 38 หม้อบรรจุอิฐ

ซึ่งพบทางทิศตะวันตกของเจดีย์ราย

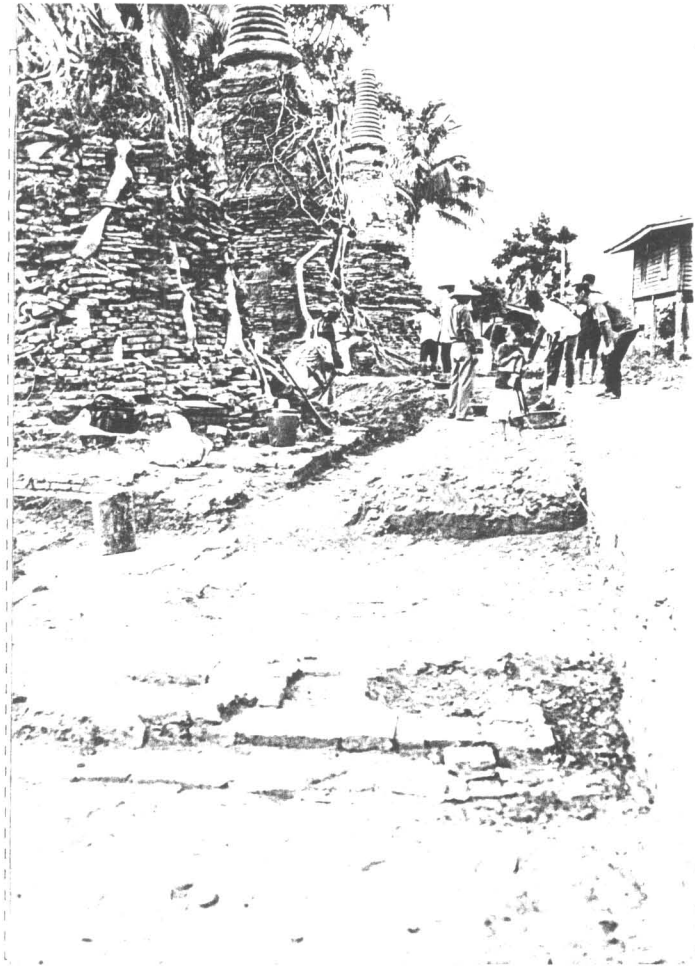
หมายเลข 3 (ฟิล์ม 12/22)

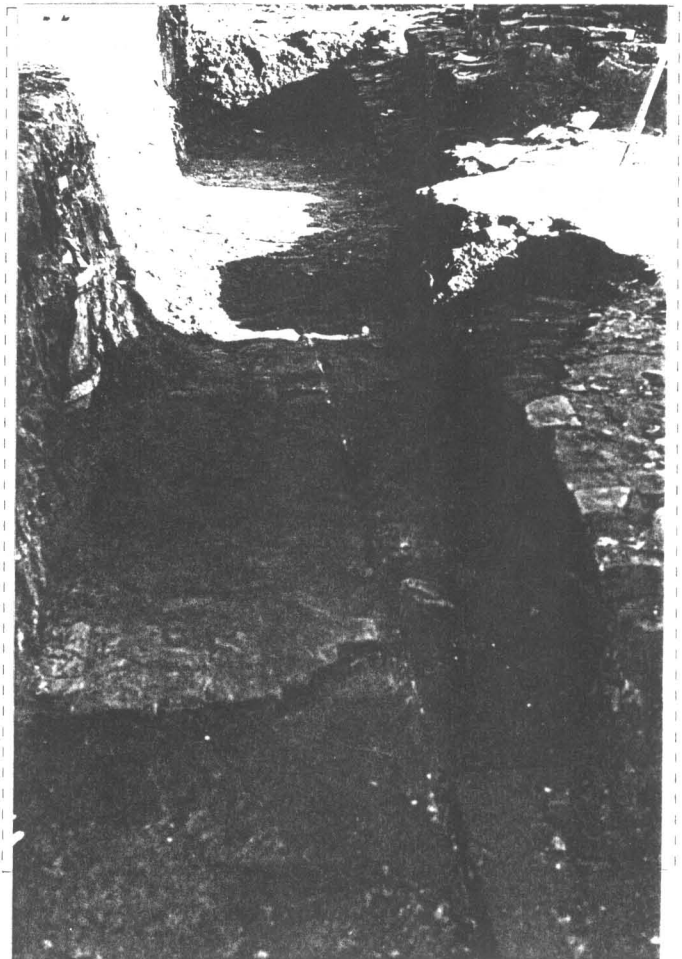
ภาพถ่ายที่ 39 หม้อบรรจุอิฐ อีกหนึ่งใบซึ่งพบใกล้กันทางทิศตะวันตกของเจดีย์ราย
หมายเลข 3 (ฟิล์ม 12/23)

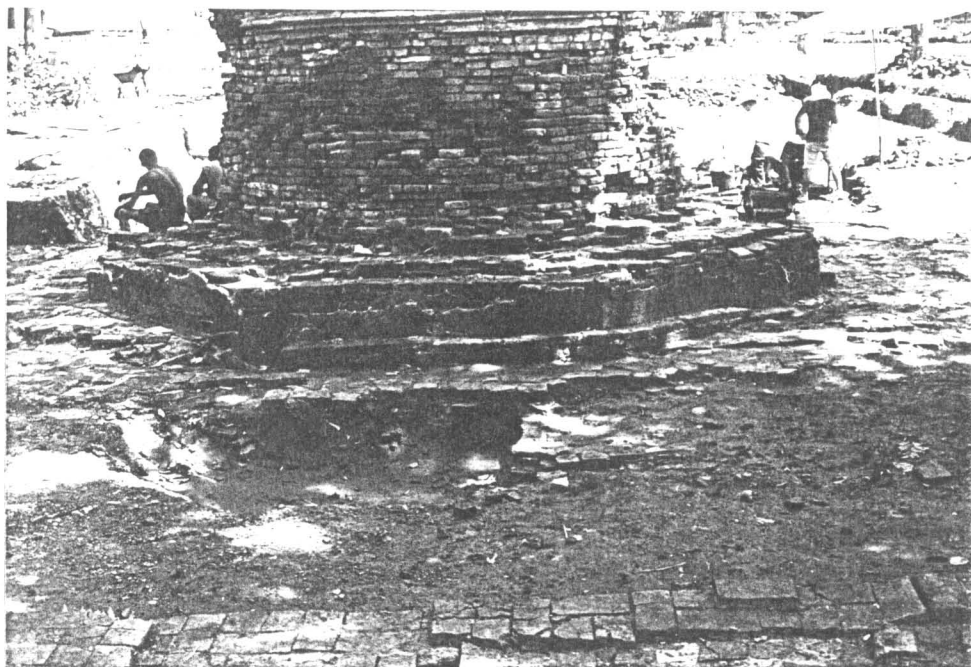
ภาพถ่ายที่ 40 การปฏิบัติงานขุดแต่งทางทิศตะวันออกของกลุ่มเจดีย์ราย (ฟิล์ม 9/15)

ภาพถ่ายที่ 41
 การปฏิบัติงานขุดแต่งทาง
 ทิศตะวันออกของกลุ่มเจดีย์ราย
 (ฟิล์ม 8/30A)

ภาพถ่ายที่ 42 แนวการก่ออิฐเสริม
 ของฐานชั้นล่างสุดทางทิศตะวันออก
 ของเจดีย์รายหมายเลข 3 (ฟิล์ม 12/17)

ภาพถ่ายที่ 43 แนวกำแพงด้านหลังของวัดซึ่งอยู่ใกล้เจดีย์หมายเลข 4
ทางทิศเหนือ (ฟิล์ม 13/E)

ภาพถ่ายที่ 44 ขณะปฏิบัติงานชุดแต่งบริเวณหัวเม็ดมุงกำแพง (ฟิล์ม 12/10)

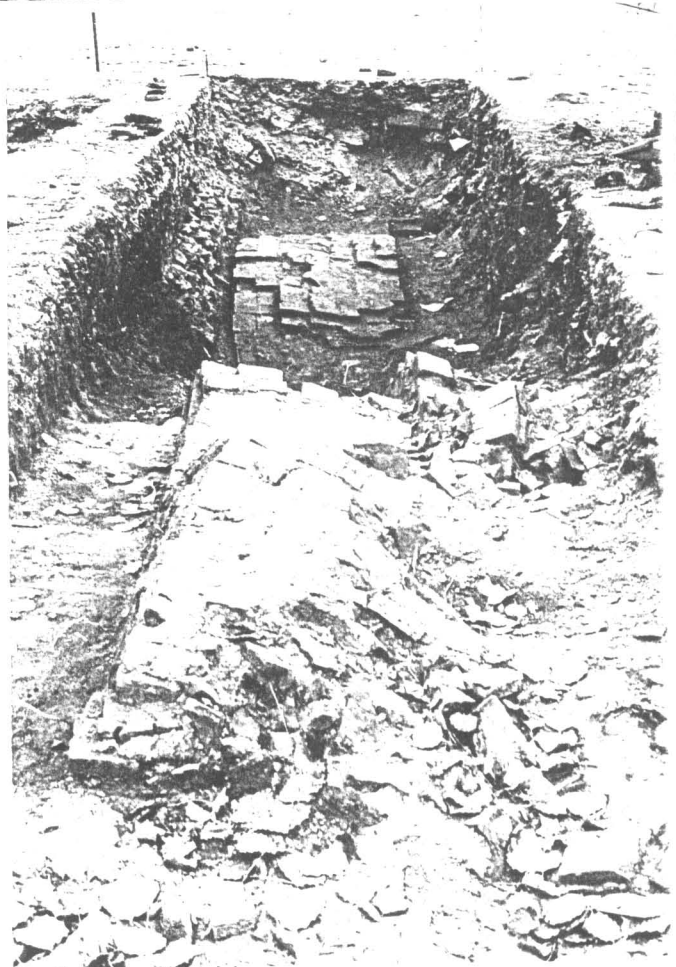

ภาพถ่ายที่ 45

แนวกำแพงวัดทางทิศตะวันตก

ขณะทำการลอกดินออกบางส่วน

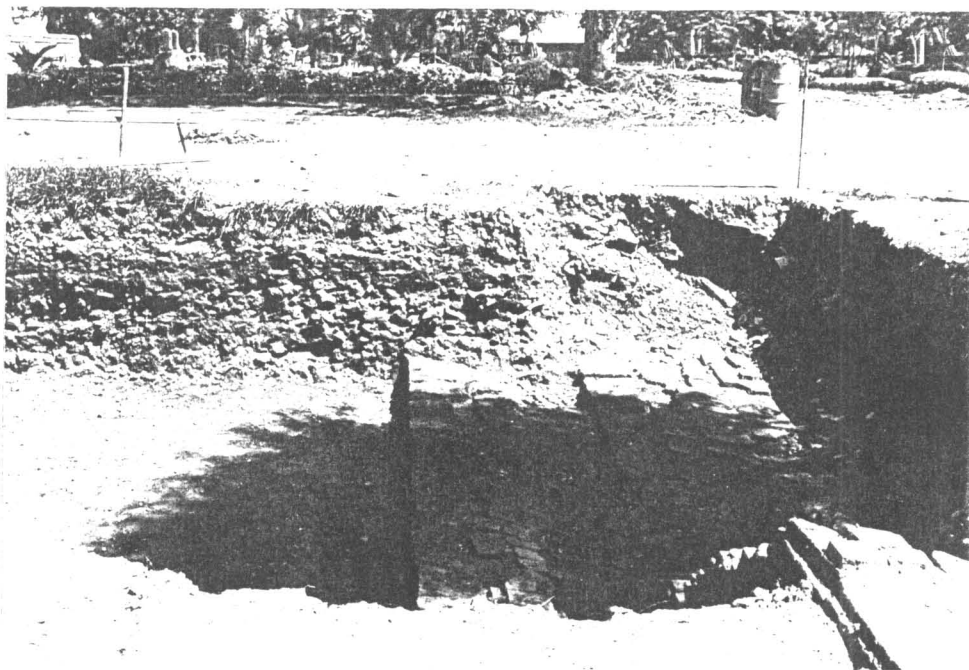
(ฟิล์ม 12/2)

ภาพถ่ายที่ 46 แนวกำแพงวัดทางทิศ

ตะวันตก ภาพหลังการขุดแต่ง

(ฟิล์ม 12/3)

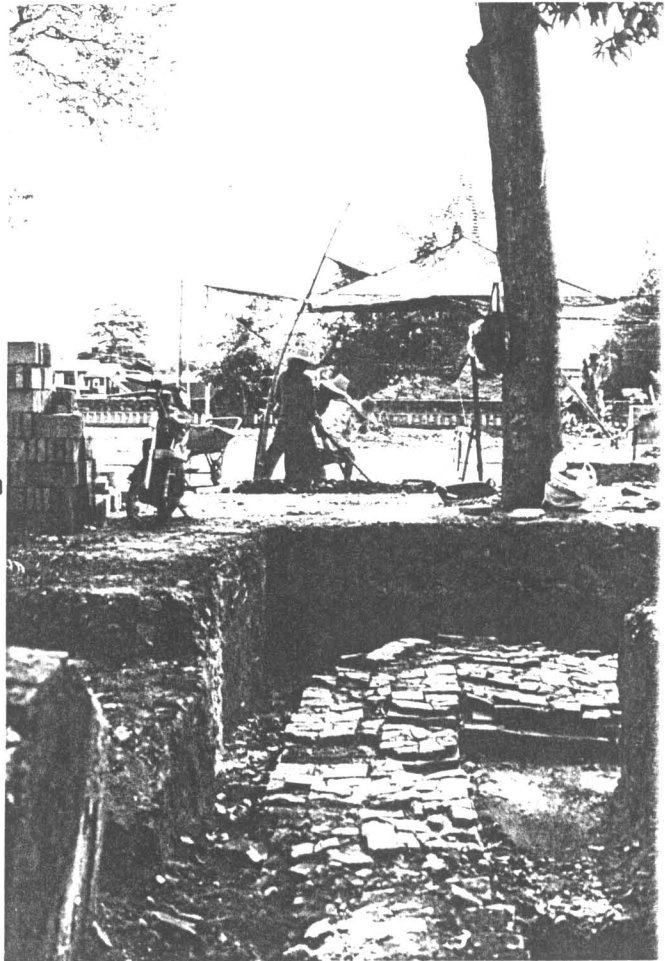
ภาพถ่ายที่ 47 พบแนวกำแพงอีกแนวหนึ่งด้านในแนวกำแพงวัดทิศตะวันตก
สันนิษฐานว่าอาจเป็นแนวกำแพงวัดเดิม (ฟิล์ม 13/22)

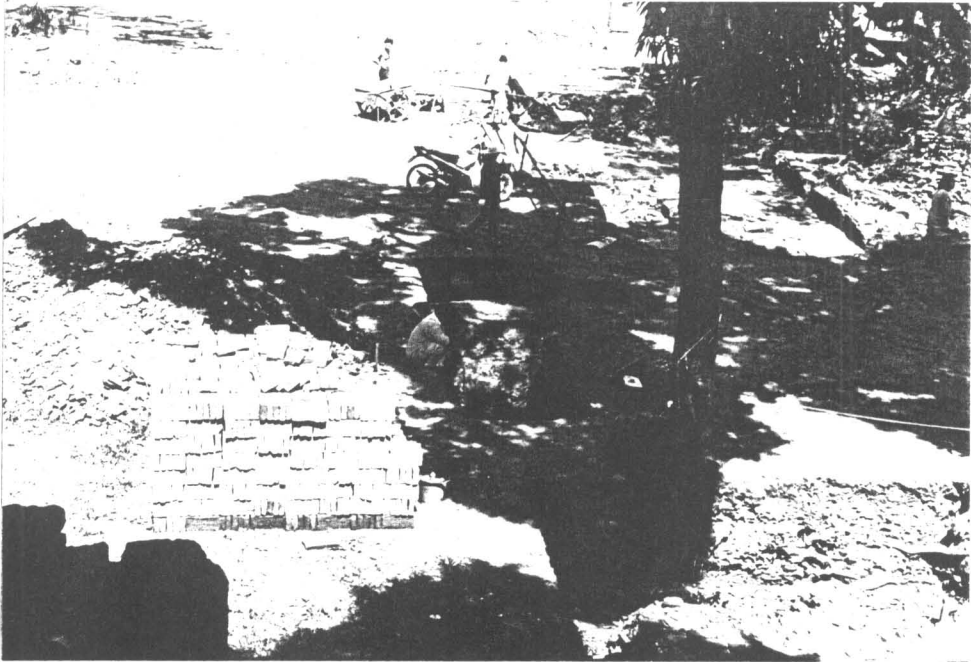
ภาพถ่ายที่ 48 สภาพแนวกำแพงทางทิศเหนือภายหลังจากการขุดแต่ง (ฟิล์ม 13/34)

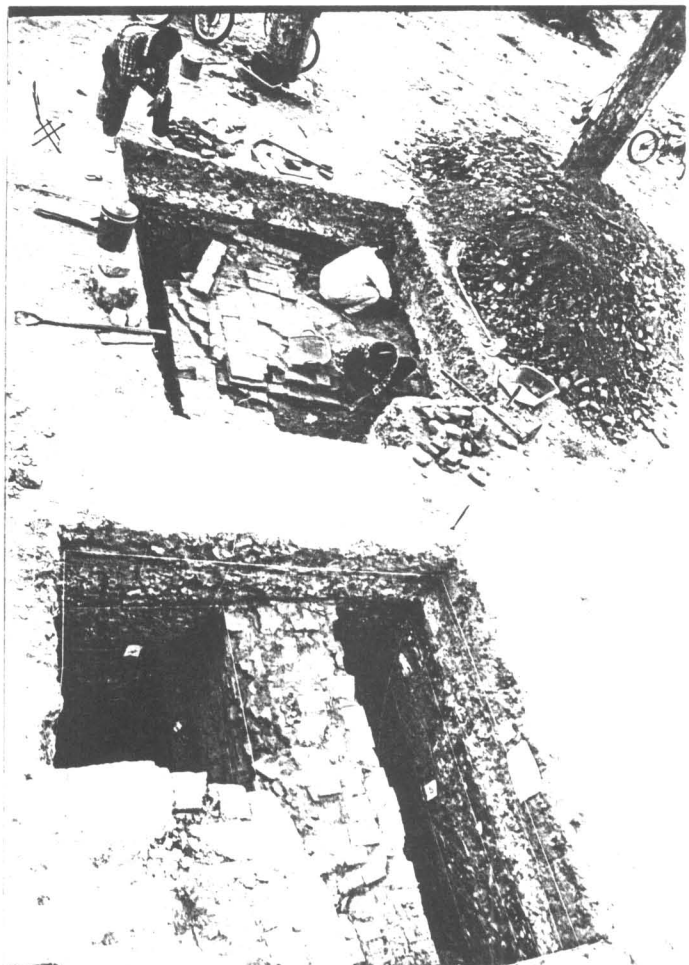
ภาพถ่ายที่ 49 เทคนิคการก่ออิฐของแนวกำแพง เป็นแบบวางอิฐต้นสลับยาว (ฟิล์ม 14/24A)

ภาพถ่ายที่ 50 การปฏิบัติงานชุดแต่ง
ตามแนวกำแพงแก้ว ไปทางทิศตะวันตก
(ฟิล์ม 15/30)

ภาพถ่ายที่ 51 การปฏิบัติงานขุดแต่งเพื่อตามร่องรอยแนวกำแพงแก้ว (ฟิล์ม 14/21A)

ภาพถ่ายที่ 52 พบสิ่งก่อสร้างซึ่งวางตัว
ชิดกับแนวกำแพง และมีร่องรอยมุ่งไป
ทิศเหนือ (ฟิล์ม 8/26)

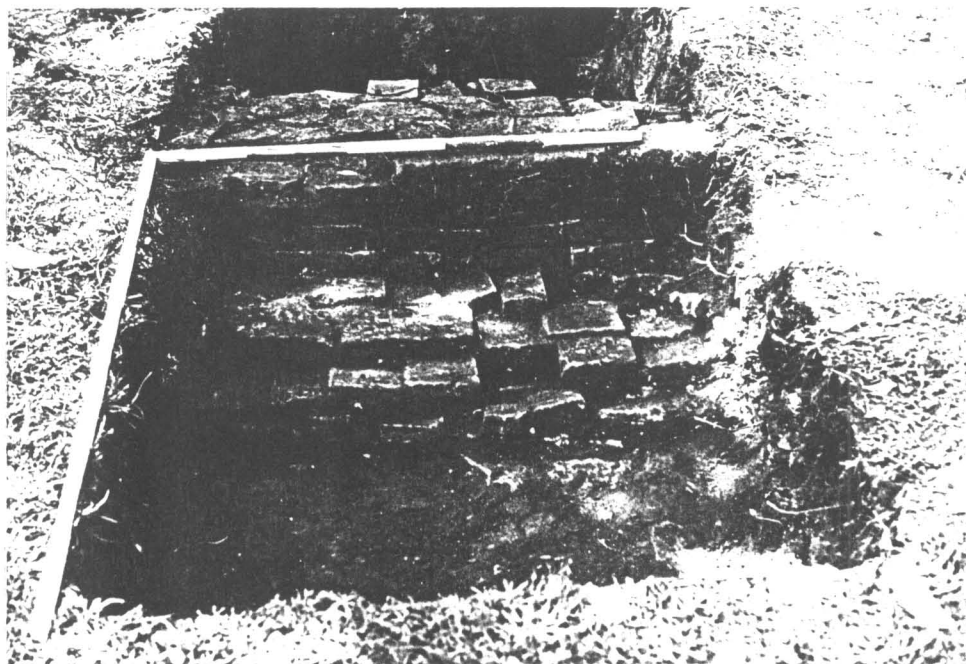
ภาพถ่ายที่ 53 การขุดแต่งตามแนวซากสิ่งก่อสร้างที่พบอยู่ชิดกับ
แนวกำแพงแก้วสมัยอยุธยา (ฟิล์ม 15/31)

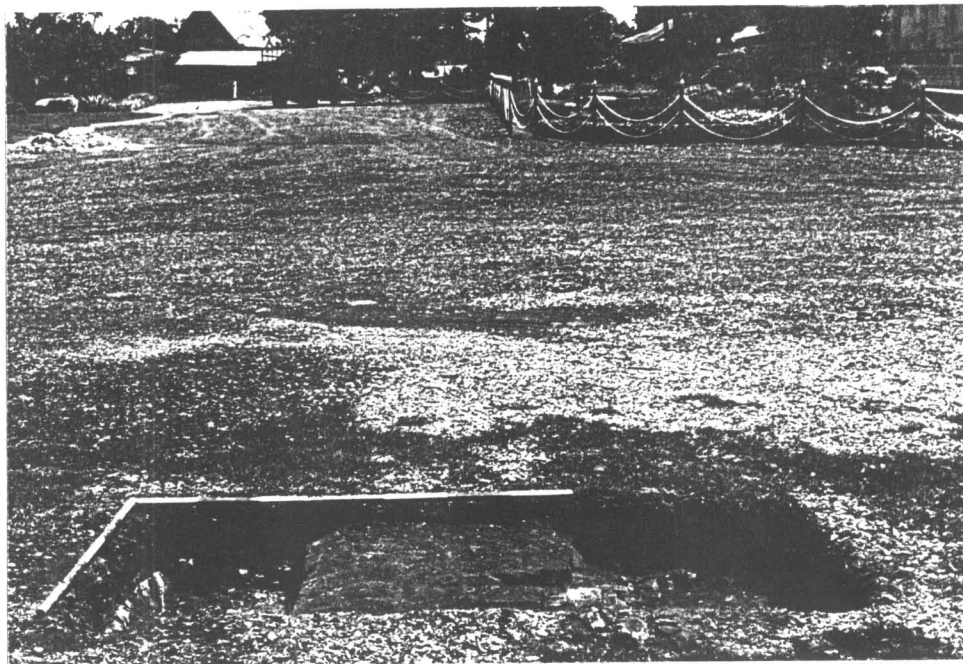
ภาพถ่ายที่ 54 การขุดตรวจแนวกำแพงด้านทิศตะวันตก และทิศใต้
บริเวณด้านหน้าวัด (ฟิล์ม 14/17A)

ภาพถ่ายที่ 55 แนวกำแพงวัดด้านทิศใต้ บริเวณด้านหน้าวัด (ฟิล์ม 14/28A)

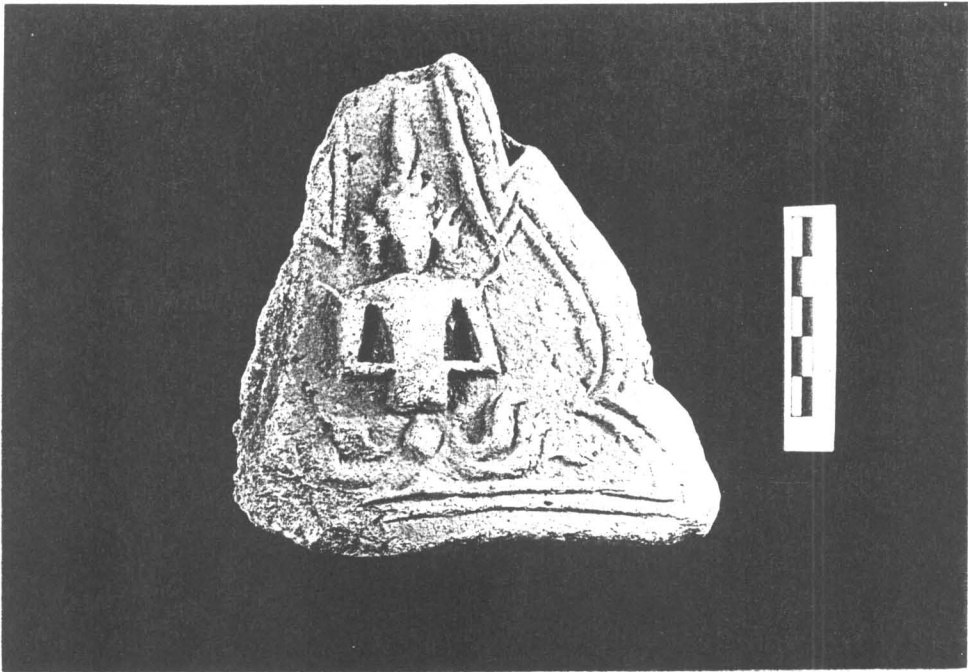
ภาพถ่ายที่ 56 แนวกำแพงวัดด้านทิศใต้ บริเวณด้านหน้าวัด (ฟิล์ม 14/29A)

ภาพถ่ายที่ 57 แนวกำแพงวัดด้านทิศตะวันตก บริเวณหน้าวัด (ฟิล์ม 14/27A)

ภาพถ่ายที่ 58 กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมแบบที่ 1 (ฟิล์ม 17/22)

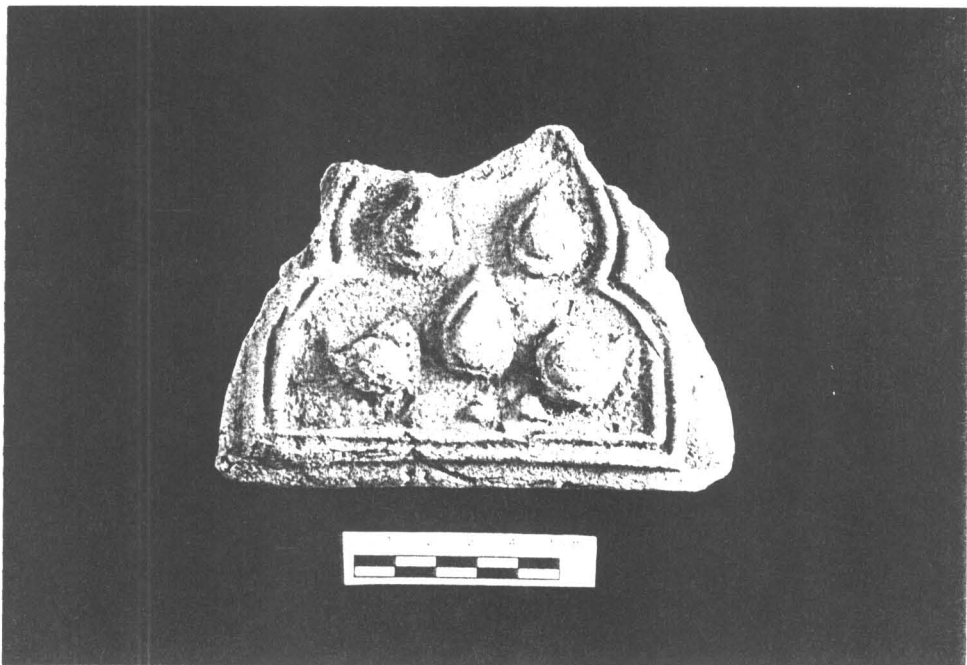
ภาพถ่ายที่ 59 กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมแบบที่ 2 (ฟิล์ม 16/35)

ภาพถ่ายที่ 60 กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมแบบที่ 3 (ฟิล์ม 17/23)

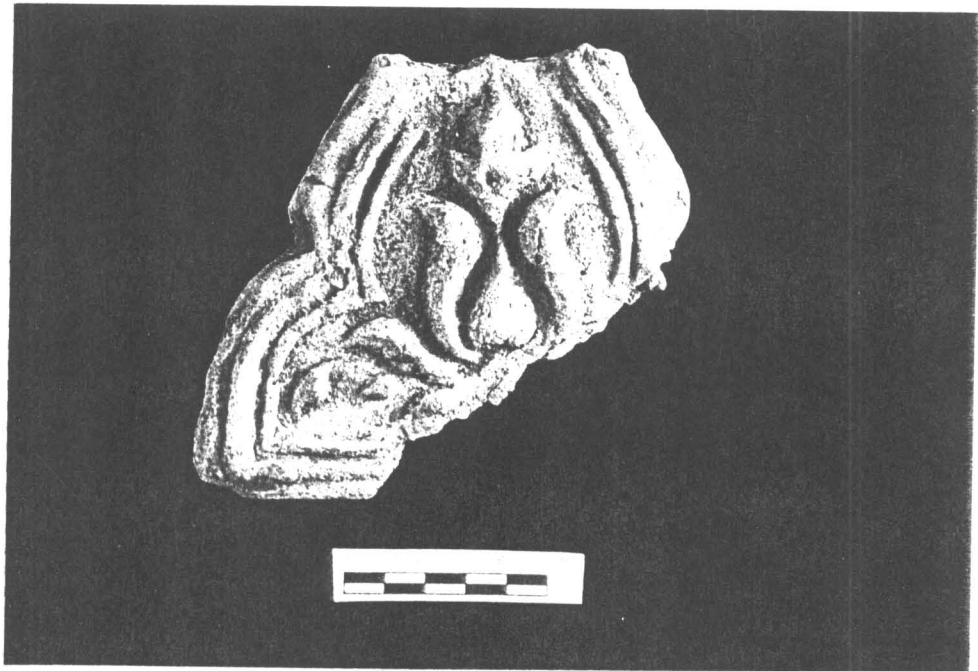
ภาพถ่ายที่ 61 กระเบื้องเชิงชายลายเทพนมแบบที่ 4 (ฟิล์ม 17/28)

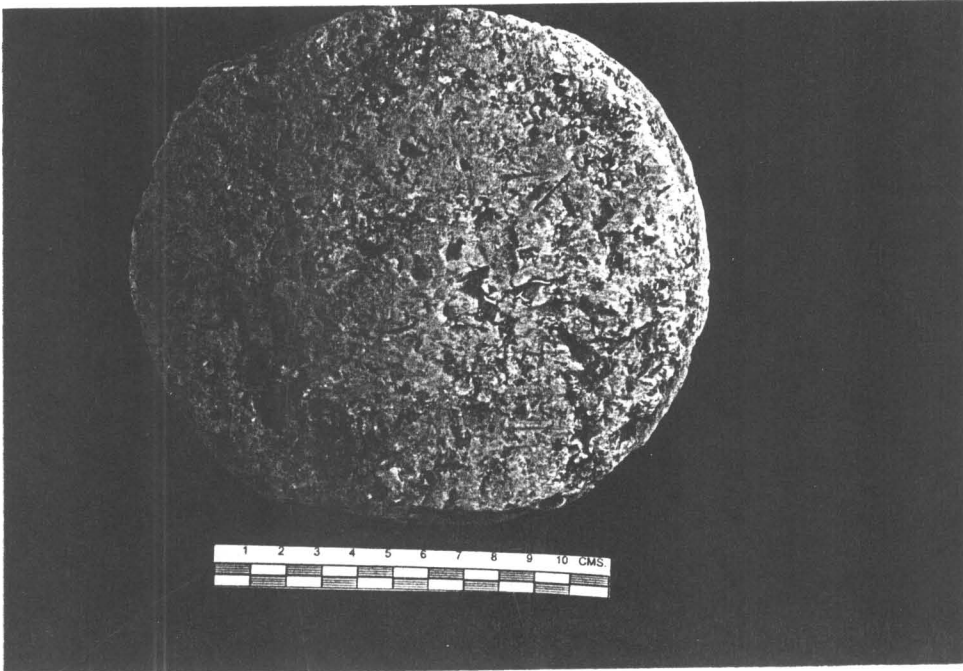
ภาพถ่ายที่ 62 กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์ฤๅษยาแบบที่ 1 (ฟิล์ม 17/29)

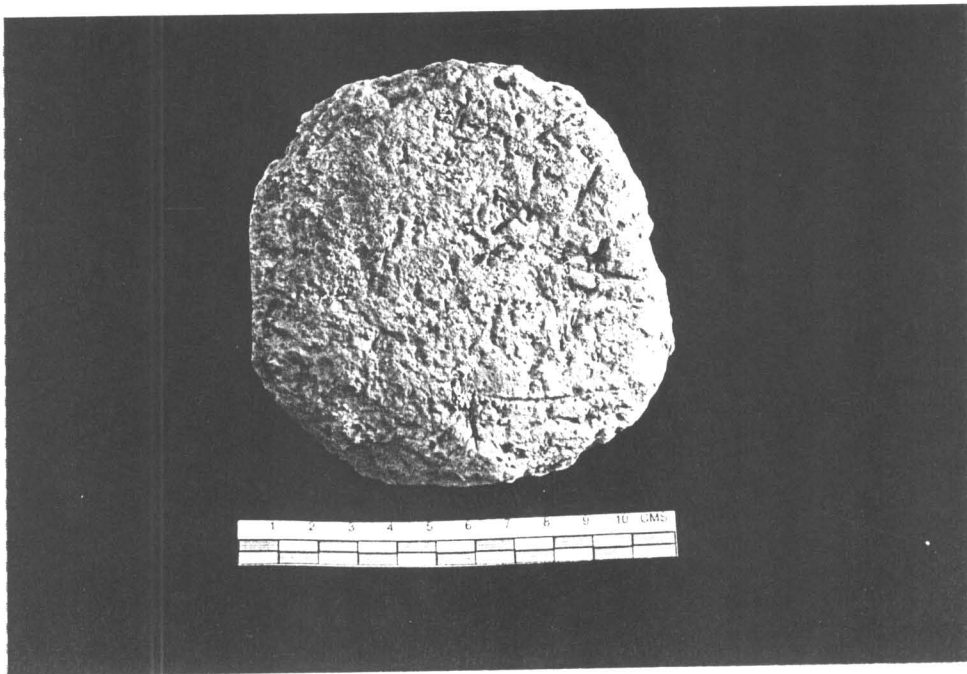
ภาพถ่ายที่ 63 กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกษาแบบที่ 2 (ฟิล์ม 17/21)

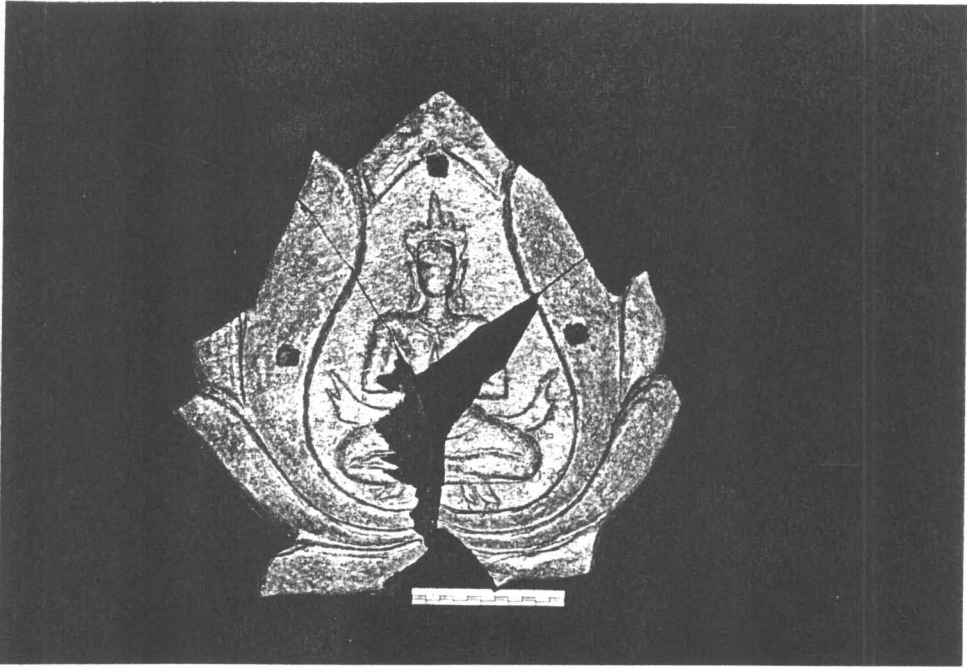
ภาพถ่ายที่ 64 กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกษาแบบที่ 3 (ฟิล์ม 17/25)

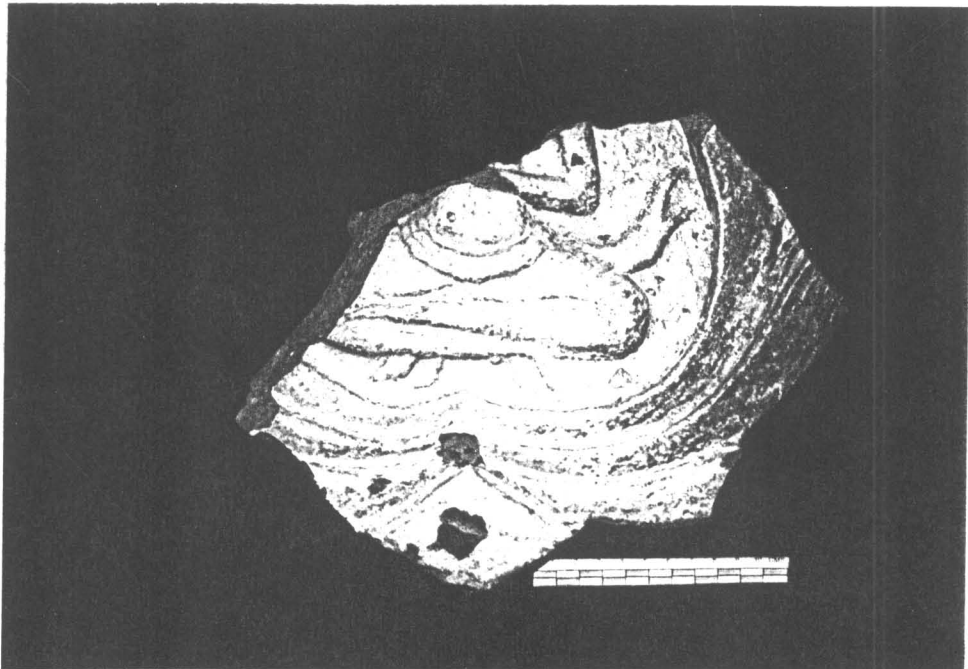
ภาพถ่ายที่ 65 อีฐโกถนทรงกลมซึ่งอาจใช้เป็นแกนในของเสา
หรืออาจเป็นแกนปล้องไฉนของเจดีย์ (ฟิล์ม 17/12)

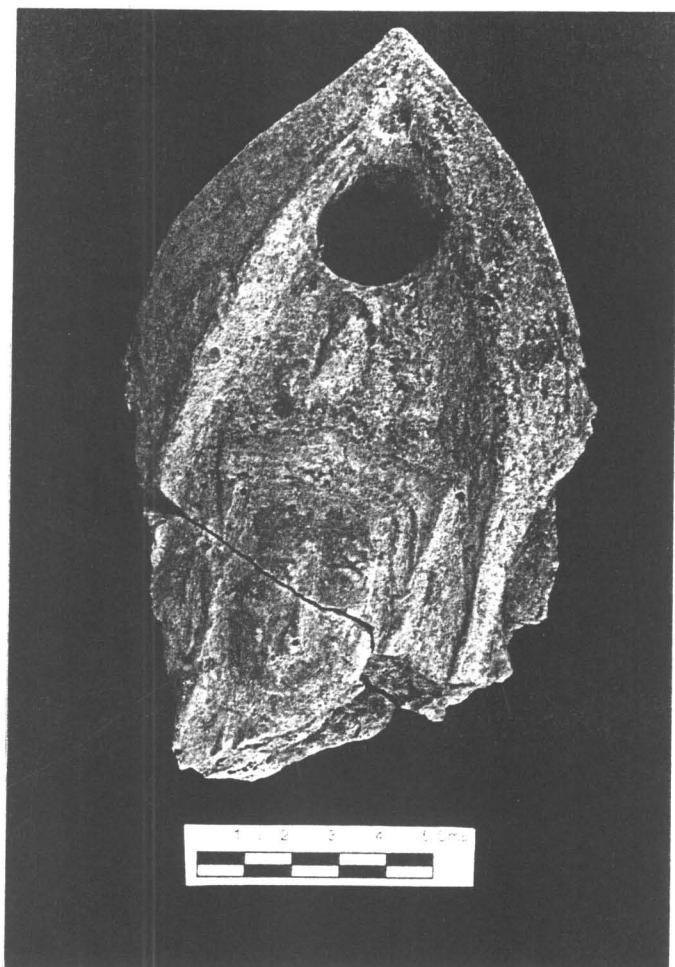
ภาพถ่ายที่ 66 อีฐโกถนทรงกลมซึ่งอาจใช้เป็นแกนในของเสา
หรืออาจเป็นแกนปล้องไฉนของเจดีย์ (ฟิล์ม 17/11)

ภาพถ่ายที่ 67 ชิ้นส่วนประติมากรรมดินเผาเนื้อแกร่งประดับสถาปัตยกรรม
(ฟิล์ม 21/1)

ภาพถ่ายที่ 68 ชิ้นส่วนประติมากรรมดินเผาเนื้อแกร่งประดับสถาปัตยกรรม
(ฟิล์ม 21/2)

ภาพถ่ายที่ 69
 ชิ้นส่วนประติมากรรมดินเผา
 ระดับสถาปัตยกรรม
 (ฟิล์ม 17/9)

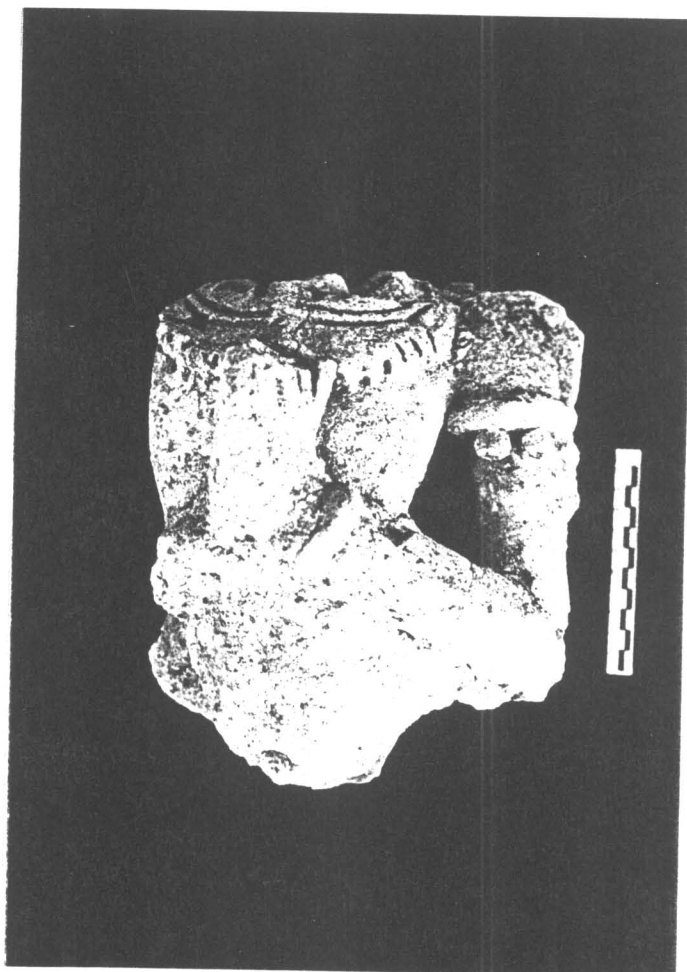

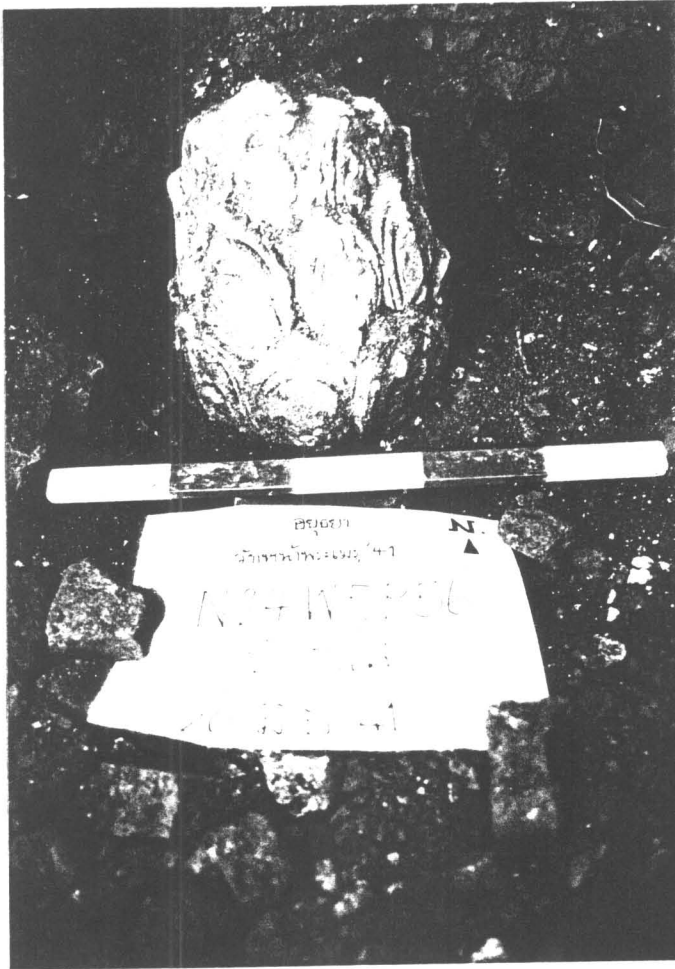
ภาพถ่ายที่ 70 ชิ้นส่วนท่อนแขนประติมากรรมดินเผารูปบุคคลระดับสถาปัตยกรรม
 (ฟิล์ม 17/10)

ภาพถ่ายที่ 71 ชิ้นส่วนท่อนแขนประติมากรรมดินเผารูปบุคคลประดับสถาปัตยกรรม
(ฟิล์ม 17/7)

ภาพถ่ายที่ 72 ปูนปั้นรูปเทพนม
ประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 21/10)

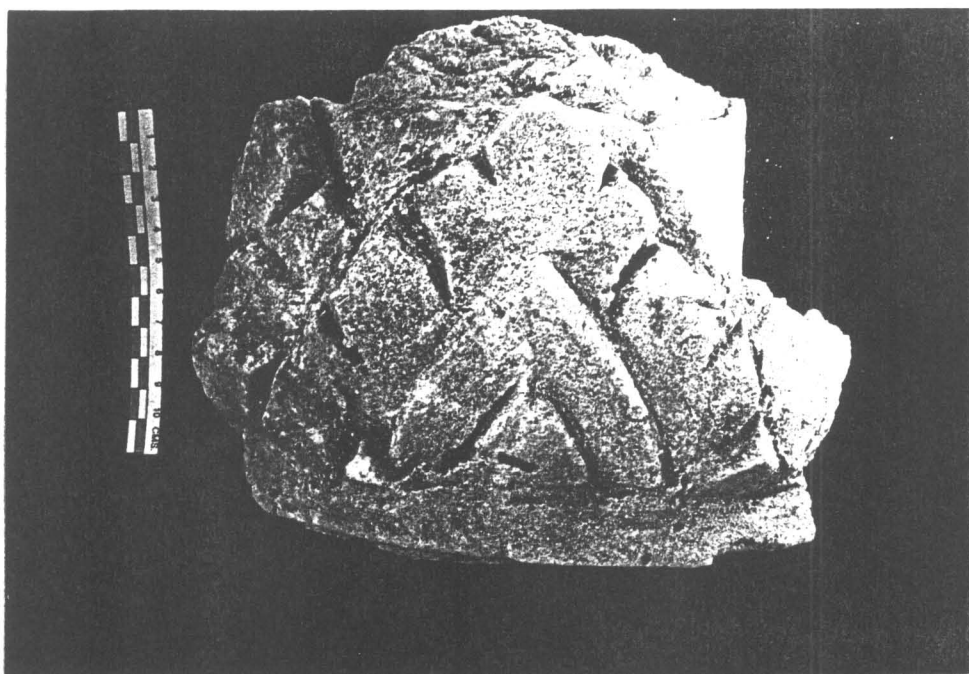

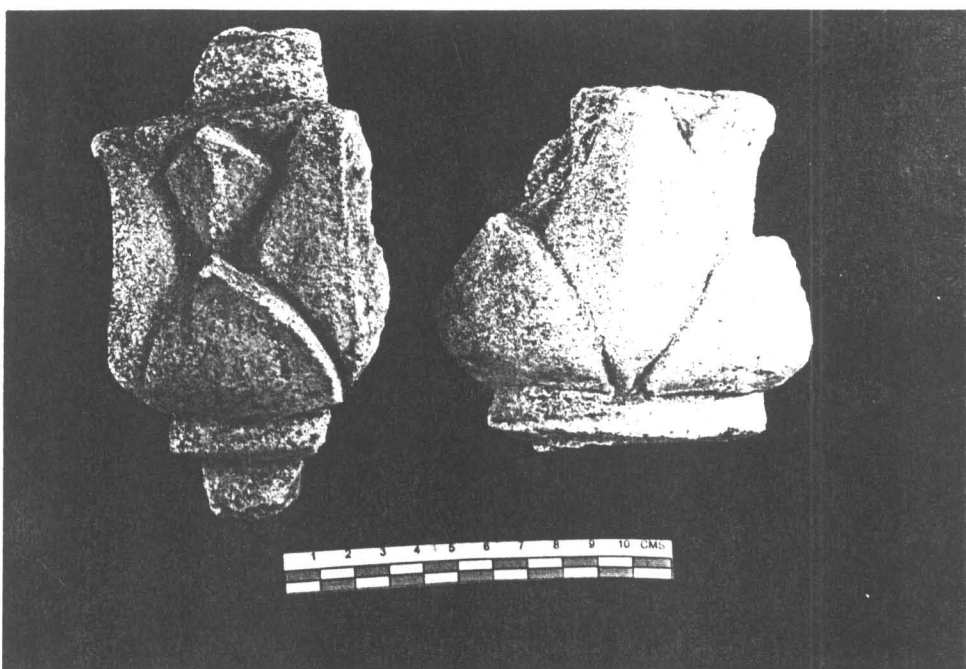
ภาพถ่ายที่ 73
ชั้นส่วนปูนปั้นบัวหัวเสา
ระดับสถาปัตยกรรม
(ฟิล์ม 8/18)

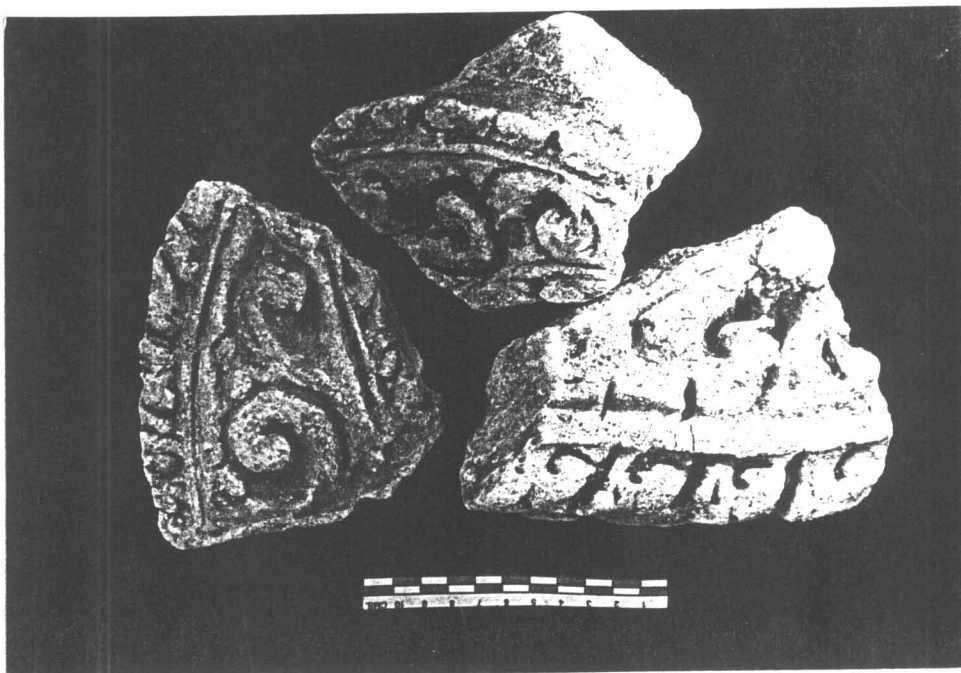
ภาพถ่ายที่ 74 ชั้นส่วนปูนปั้นระดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 18/4)

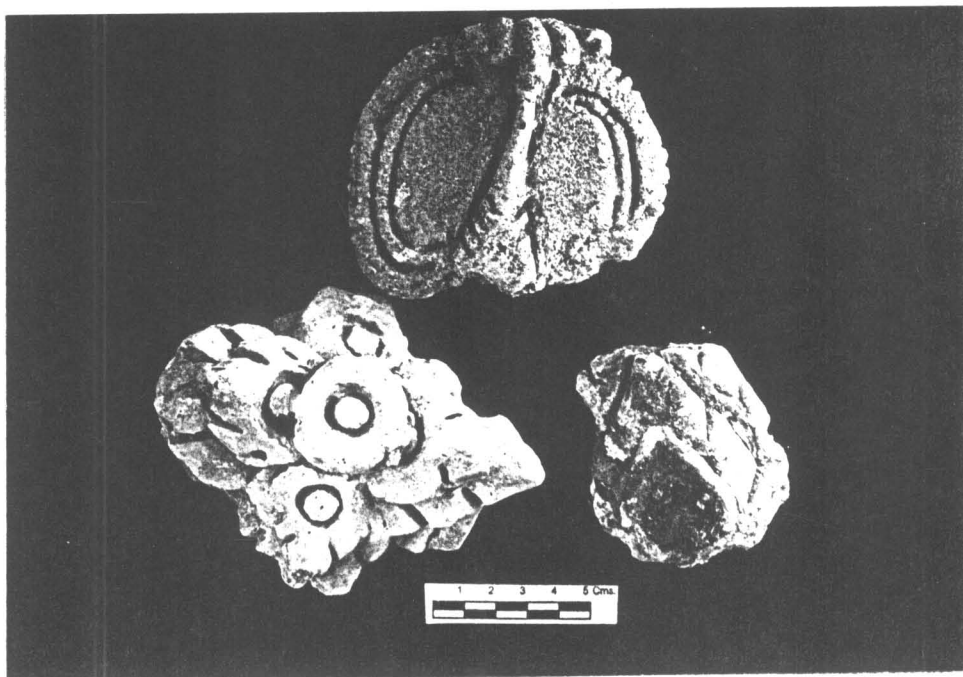
ภาพถ่ายที่ 75 ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 18/7)

ภาพถ่ายที่ 76 ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 18/6)

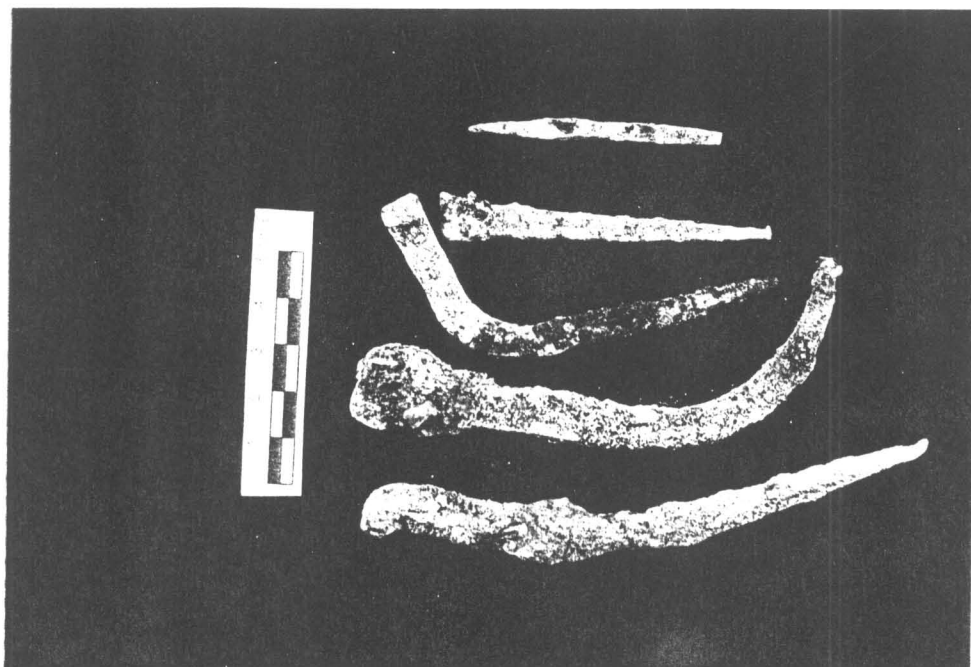
ภาพถ่ายที่ 77 จีนส่วนปุ่นปั้นประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 18/3)

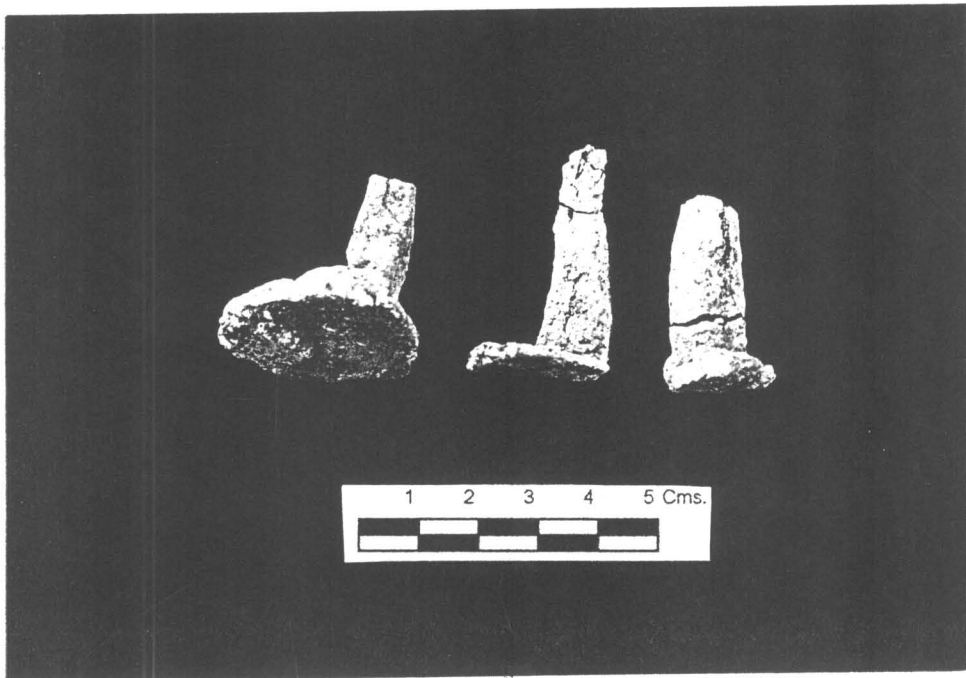
ภาพถ่ายที่ 78 จีนส่วนปุ่นปั้นประดับสถาปัตยกรรม (ฟิล์ม 18/2)

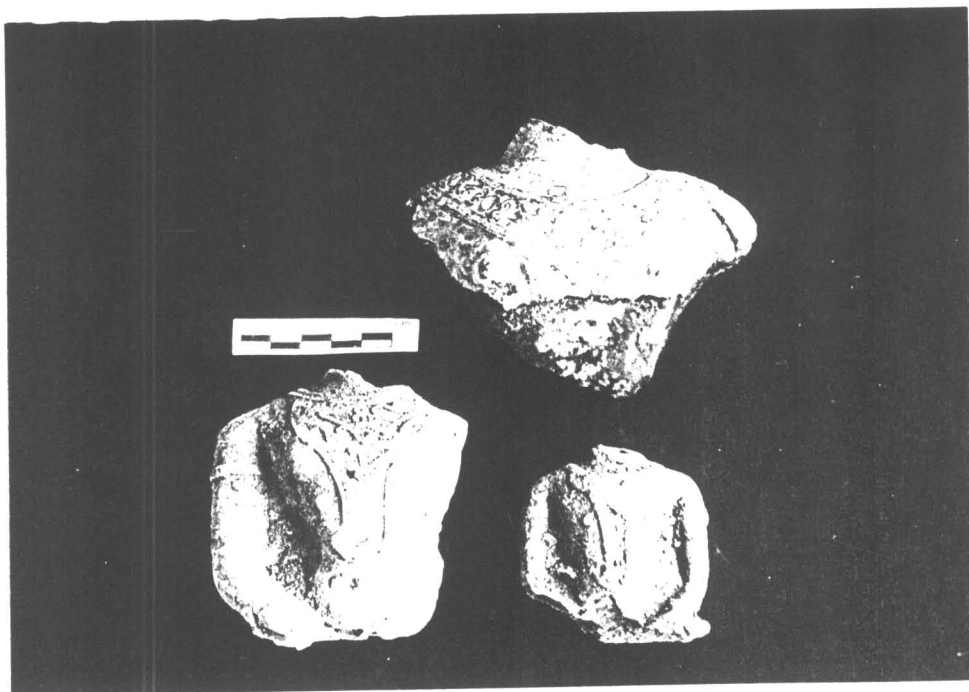
ภาพถ่ายที่ 79 ชิ้นส่วนนพคุณตุ๋นดำริด (ฟิล์ม 16/17)

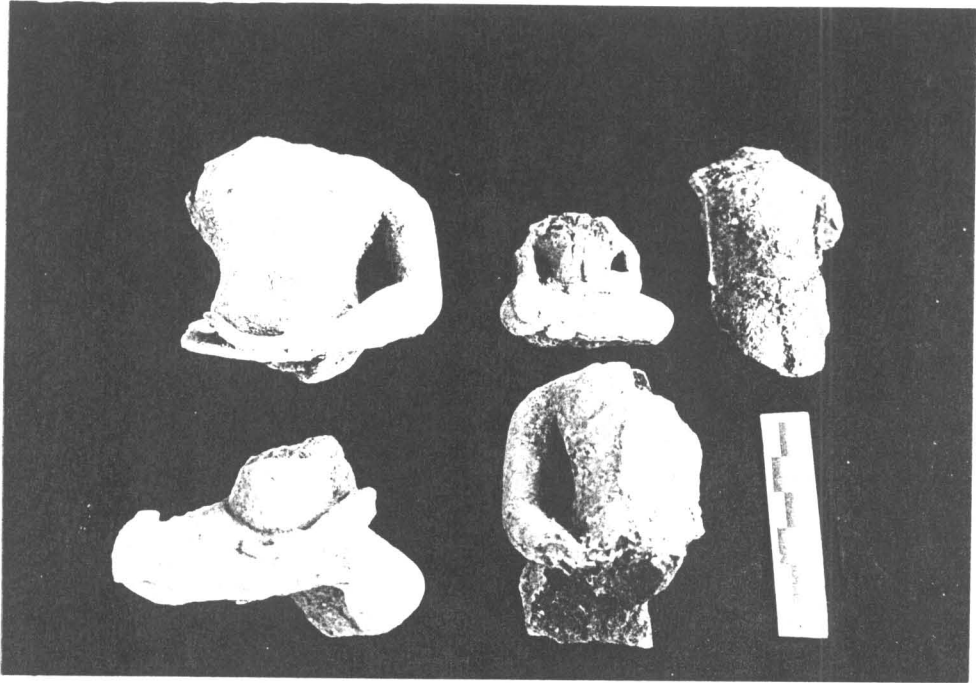
ภาพถ่ายที่ 80 ตะปูจีน (ฟิล์ม 16/15)

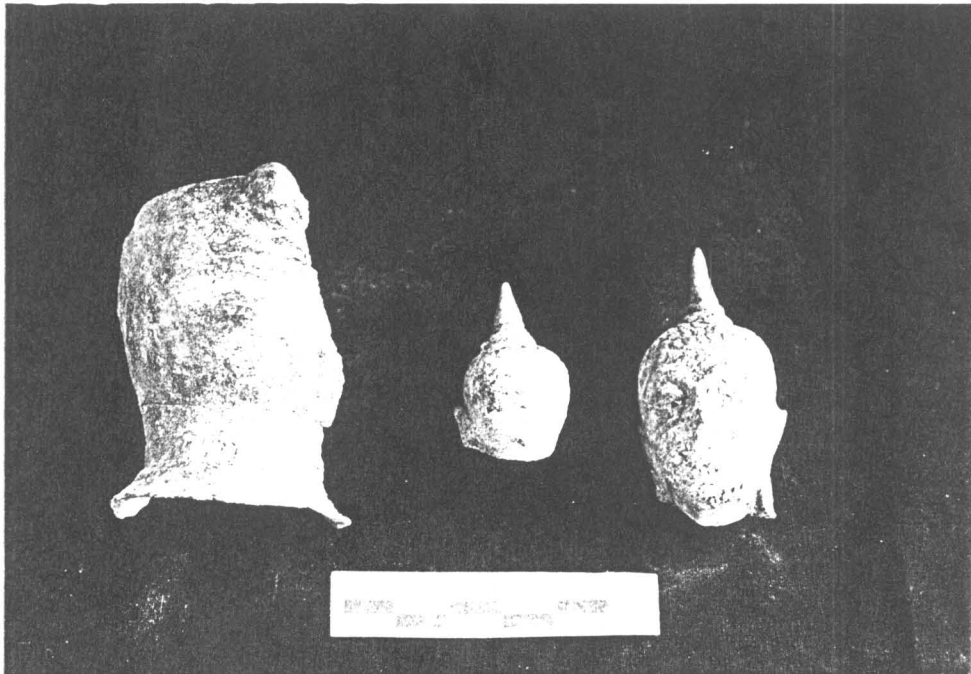
ภาพถ่ายที่ 81 ตะปูสังฆวานร (ฟิล์ม 16/14)

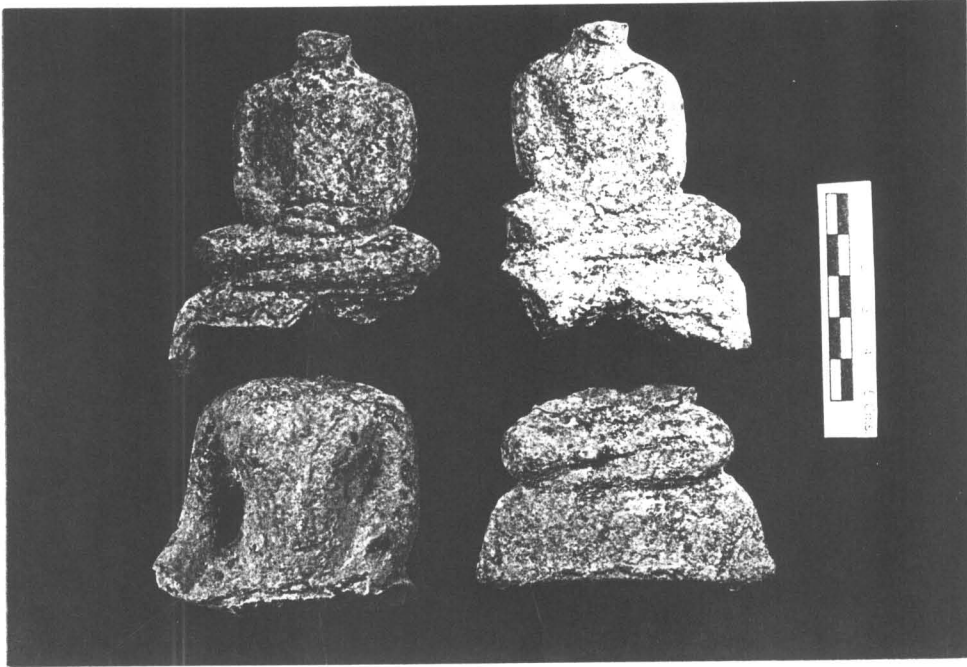
ภาพถ่ายที่ 82 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดทรงเครื่อง (ฟิล์ม 20/22)

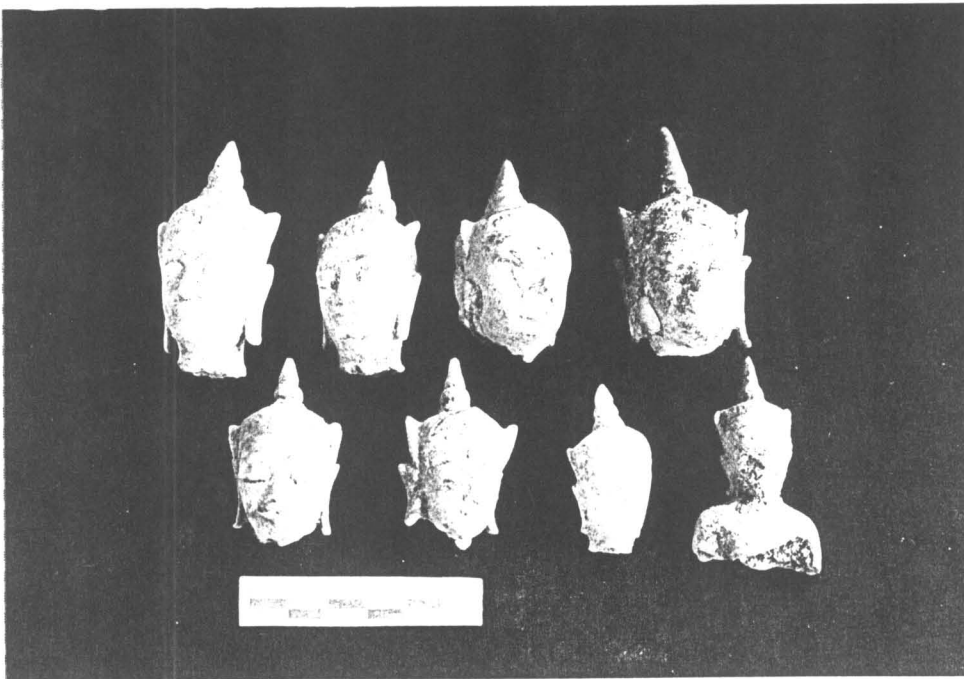
ภาพถ่ายที่ 83 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดไม่ทรงเครื่อง (ฟิล์ม 20/21)

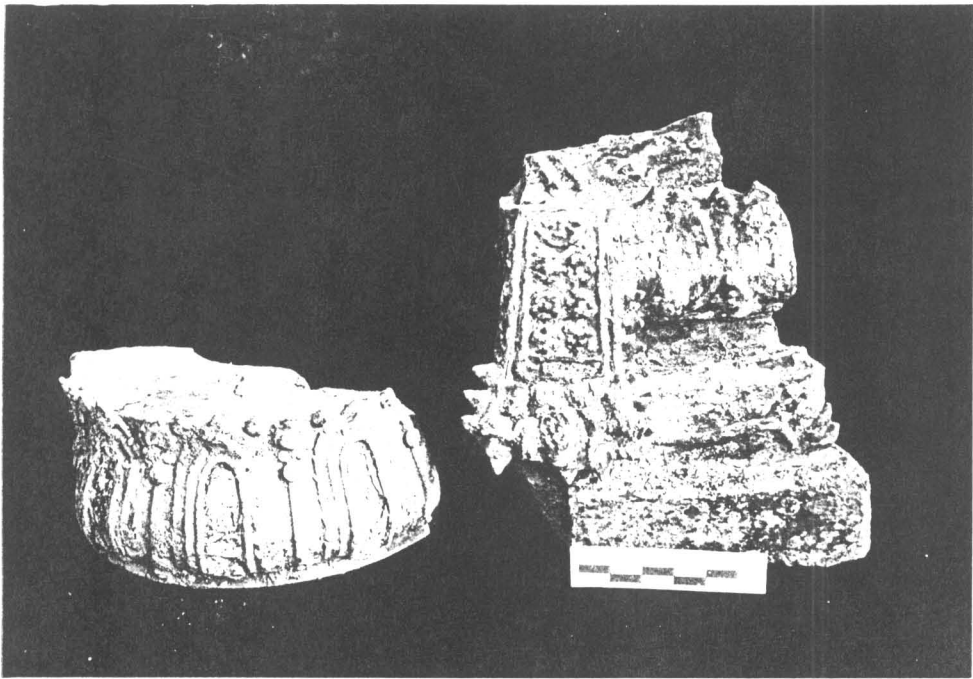
ภาพถ่ายที่ 84 เศียรพระพุทธรูปสำริดไม่ทรงเครื่อง (ฟิล์ม 20/24)

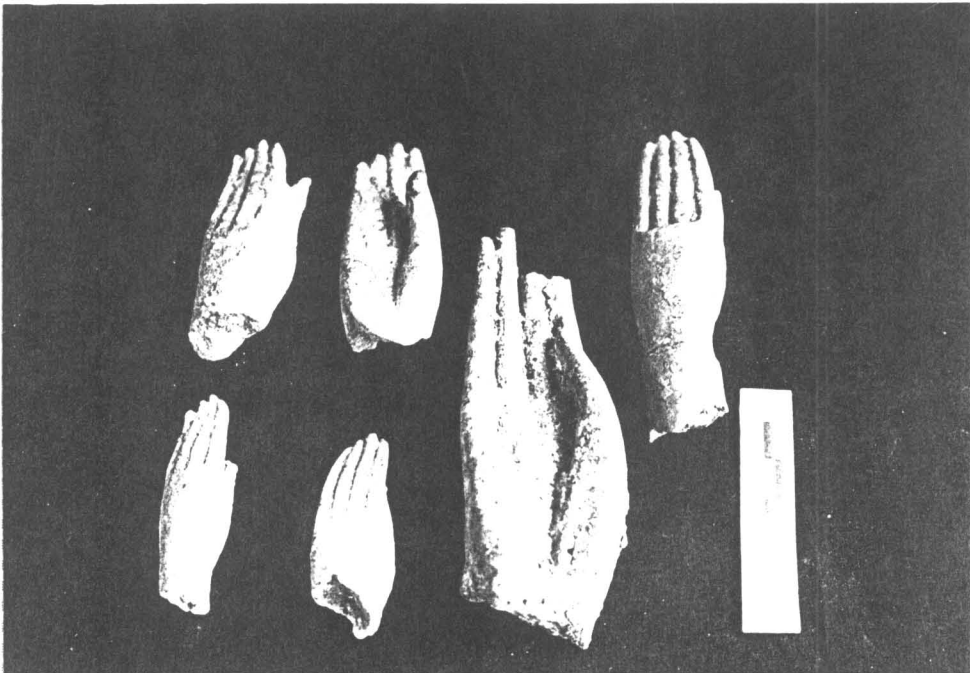
ภาพถ่ายที่ 85 ชิ้นส่วนพระชัยมงคลและพระพุทธรูปตำริดไม่ทรงเครื่อง
ปางมารวิชัย (ฟิล์ม 16/26)

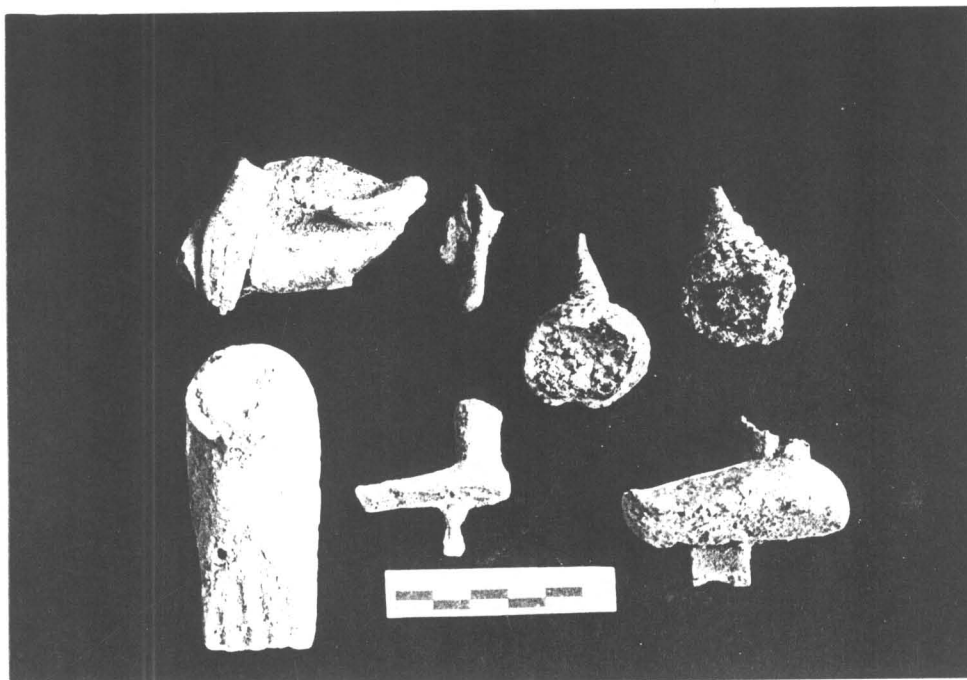
ภาพถ่ายที่ 86 เศียรพระชัยมงคล (ฟิล์ม 20/23)

ภาพถ่ายที่ 87 ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปสำริด (ฟิล์ม 20/27)

ภาพถ่ายที่ 88 ชิ้นส่วนพระหัตถ์พระพุทธรูปสำริด (ฟิล์ม 20/25)

ภาพถ่ายที่ 89 ชิ้นส่วนต่างๆของพระพุทธรูปสำริด (ฟิล์ม 20/26)

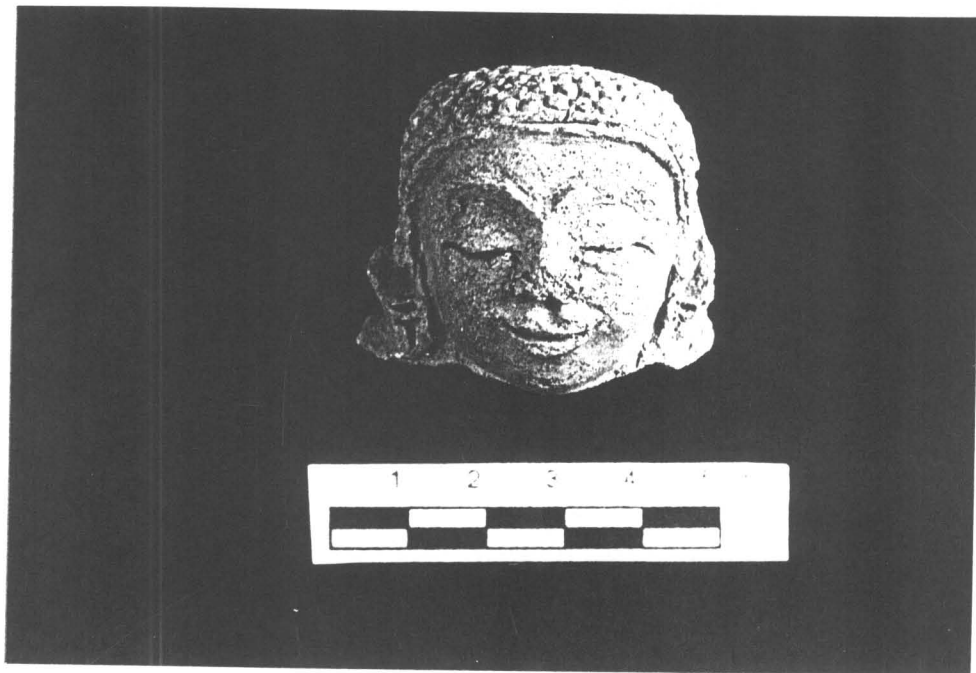
ภาพถ่ายที่ 90 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย (ฟิล์ม 17/31)

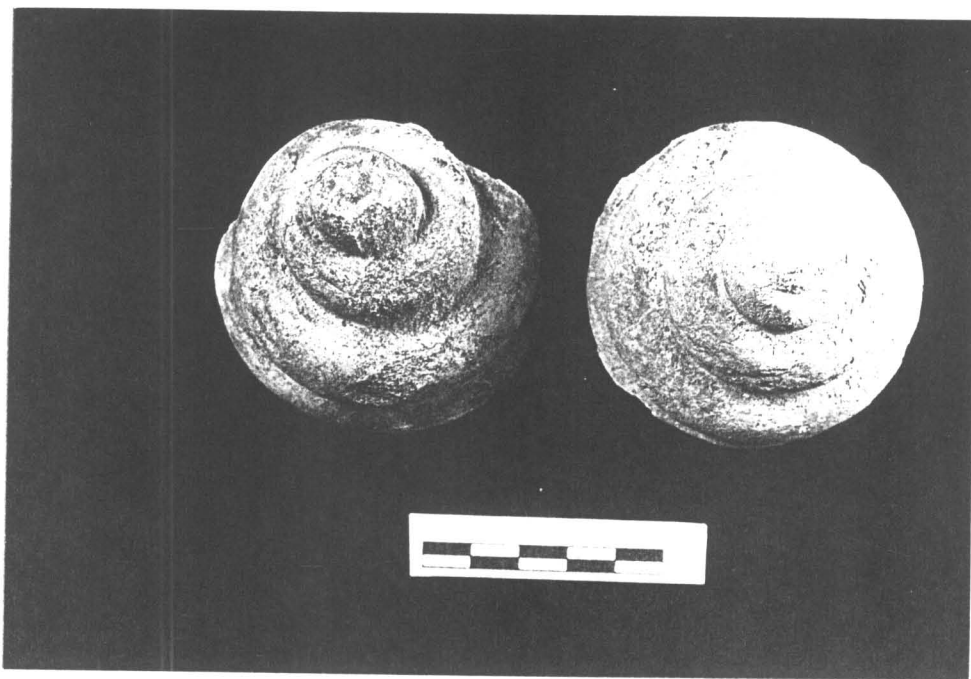
ภาพถ่ายที่ 91
เศียรพระพุทธรูปนูน
(ฟิล์ม 12/15)

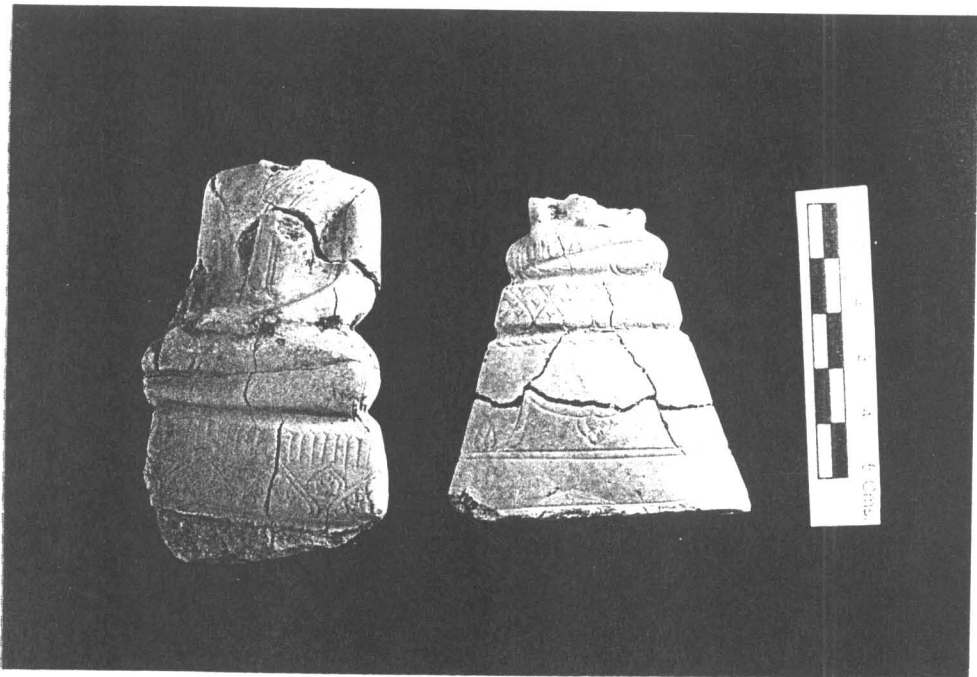
ภาพถ่ายที่ 92 เศียรพระสาวกดินเผา (ฟิล์ม 16/29)

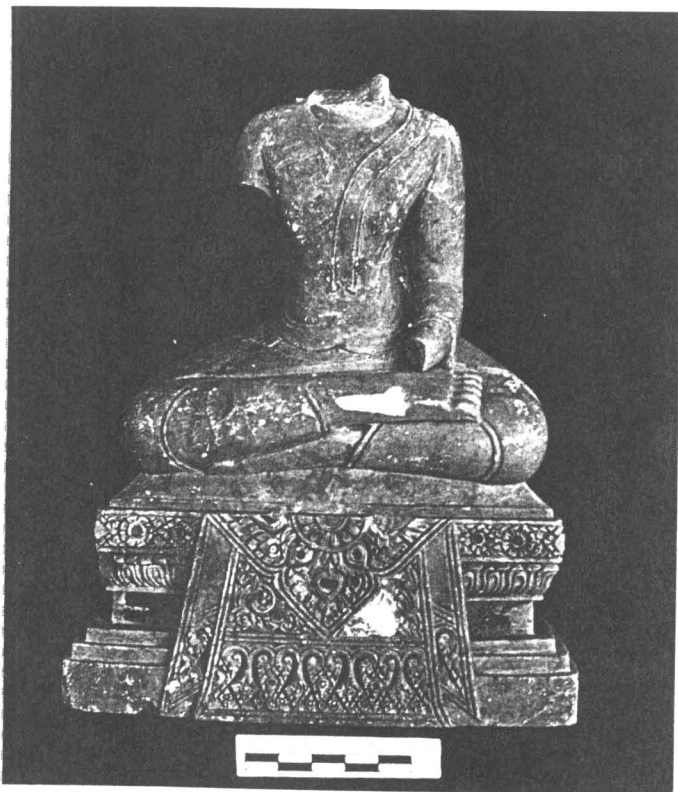
ภาพถ่ายที่ 93 เศียรพระสาวกดินเผา (ฟิล์ม 16/33)

ภาพถ่ายที่ 94 ขมวดพระเกศาพระพุทธรูปดินเผา (ฟิล์ม 16/36A)

ภาพถ่ายที่ 95 ชิ้นส่วนแกนในพระพุทธรูปบุโลหะ (ฟิล์ม 16/23)

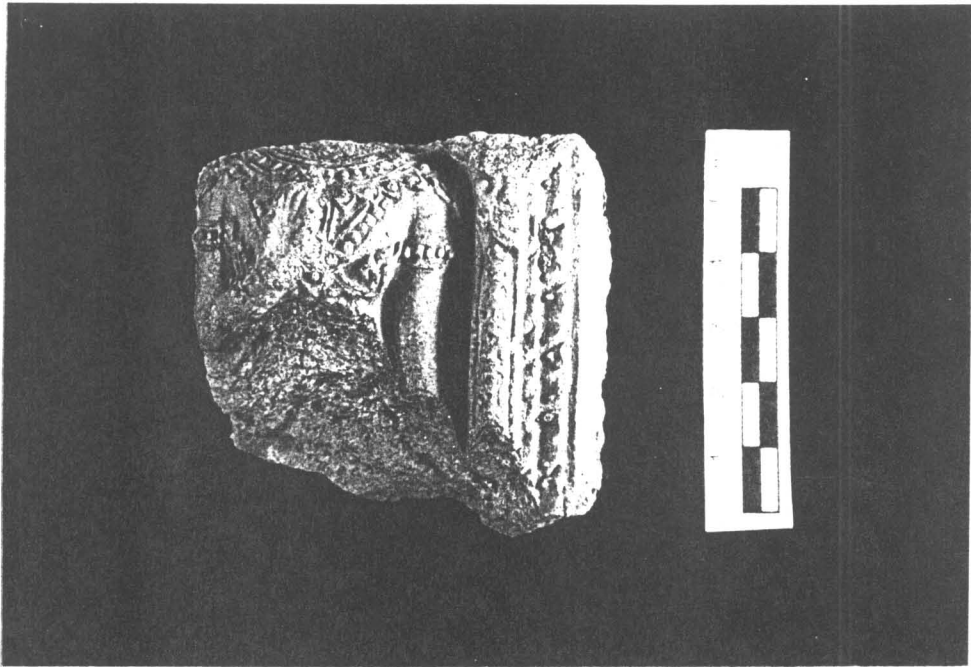
ภาพถ่ายที่ 96 พระพุทธรูปหินอ่อน สภาพชำรุด (ด้านหน้า) (ฟิล์ม 19/35)

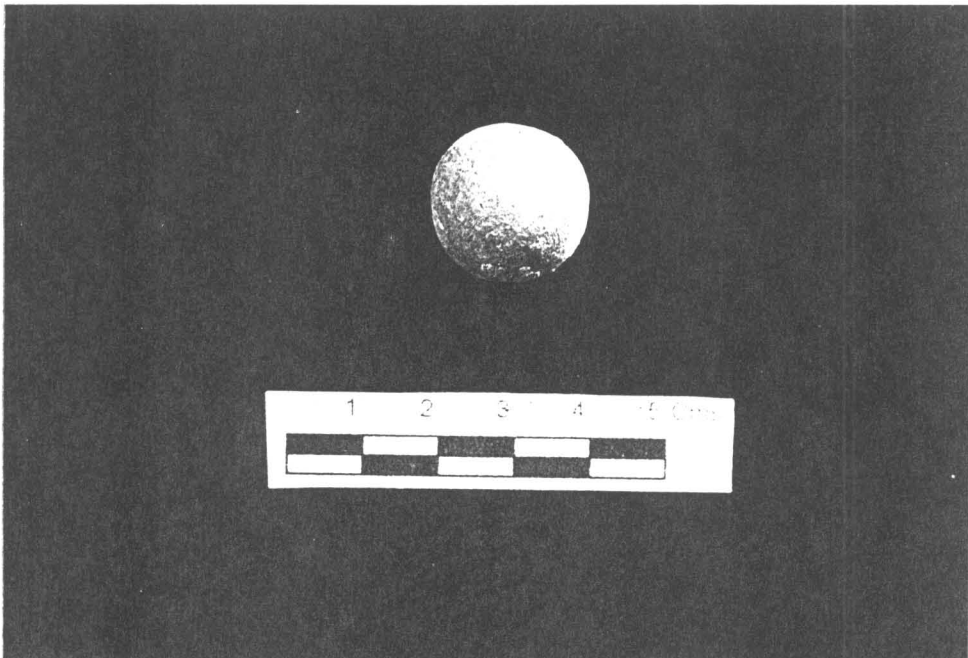
ภาพถ่ายที่ 97 พระพุทธรูปหินอ่อน สภาพชำรุด (ด้านหลัง) (ฟิล์ม 19/36)

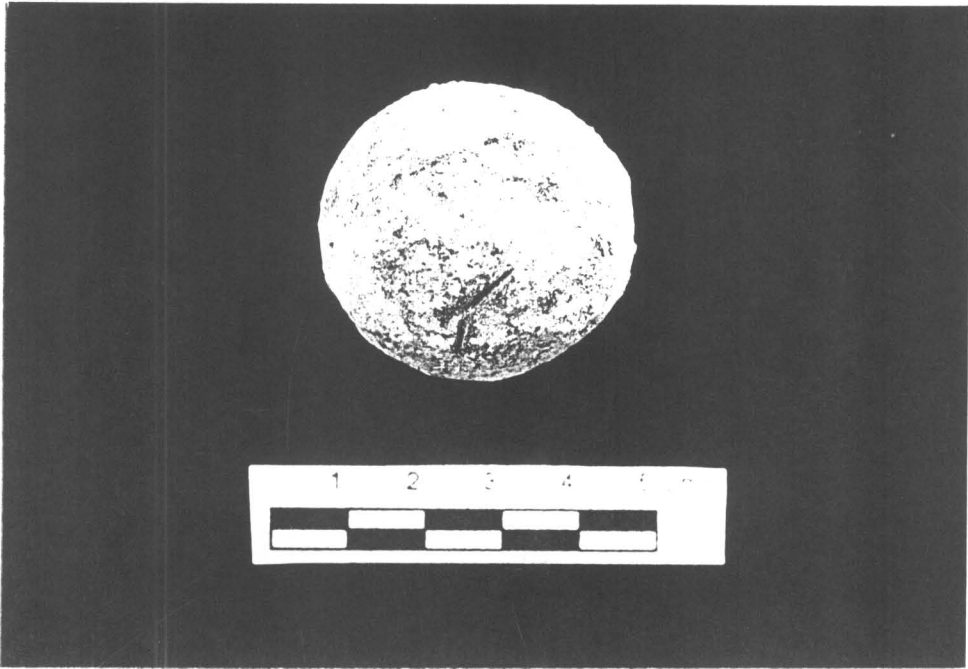
ภาพถ่ายที่ 98 ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกว่า "พระ โคนสมอ" (ฟิล์ม 16/12)

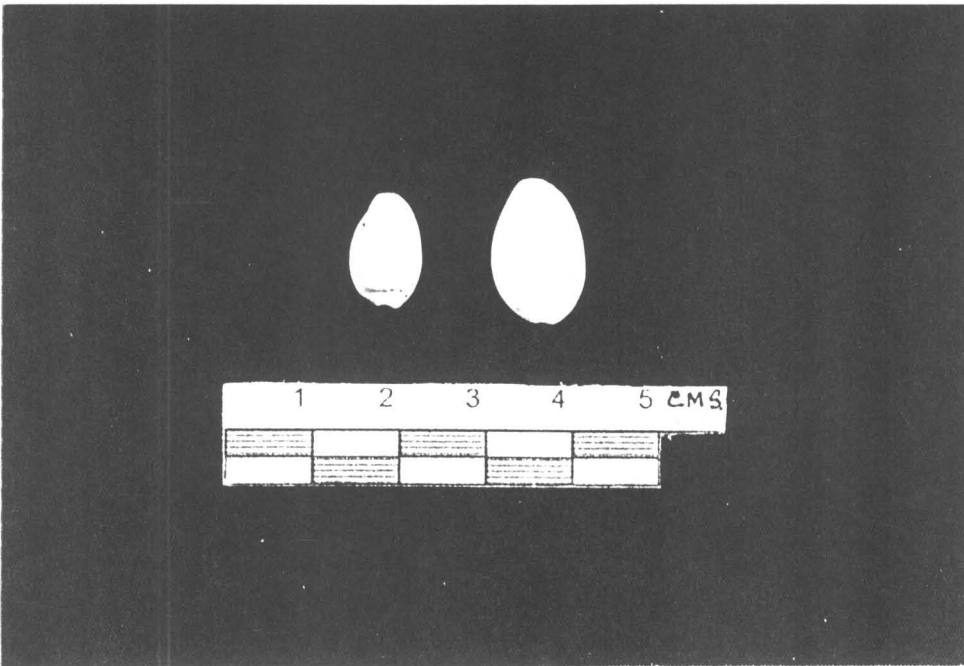
ภาพถ่ายที่ 99 ชิ้นส่วนพระพิมพ์ดินเผาที่เรียกว่า "พระ โคนสมอ" (ฟิล์ม 17/13)

ภาพถ่ายที่ 100 ลูกกระสุนดินเผา (ฟิล์ม 16/28)

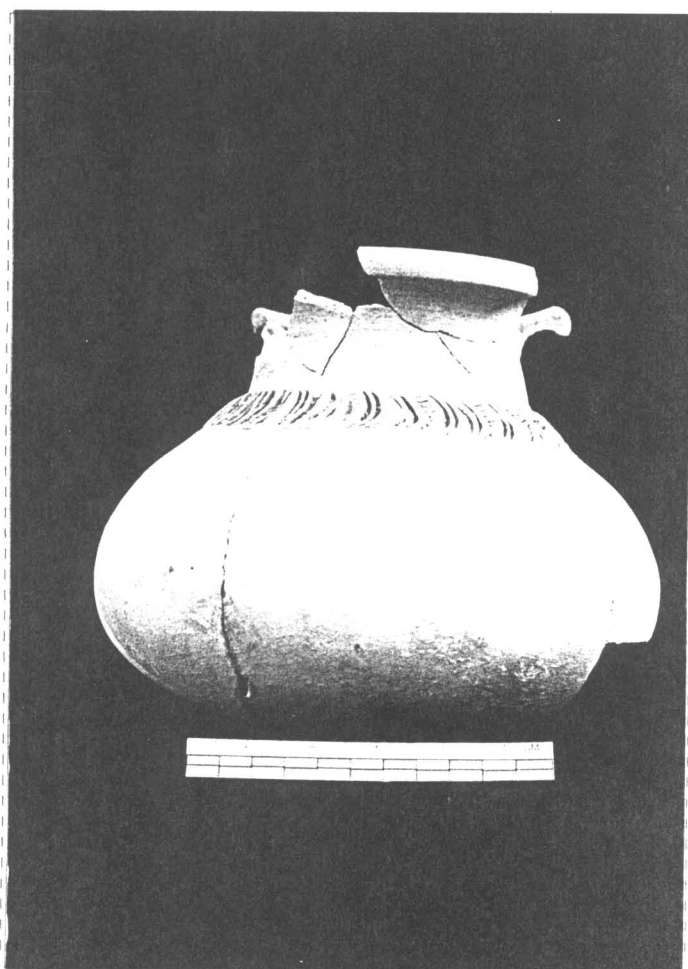
ภาพถ่ายที่ 101 ลูกกระสุนเหล็ก (ฟิล์ม 16/27)

ภาพถ่ายที่ 102 เบี้ยจั่น (ฟิล์ม 16/10)

ภาพถ่ายที่ 103 เหรียญกษาปณ์ (ฟิล์ม 17/6)

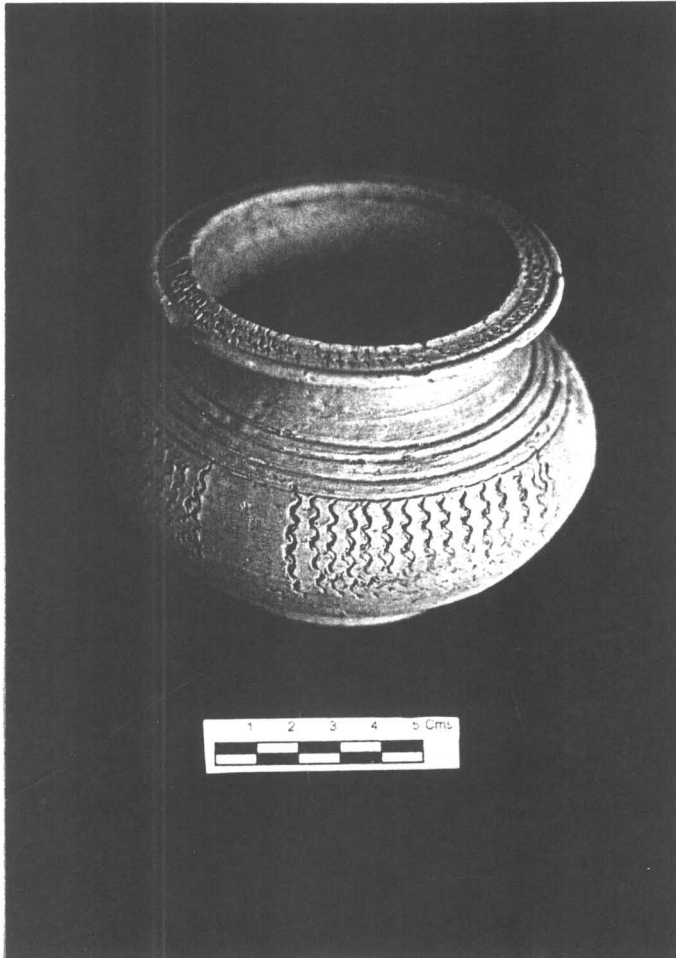

ภาพถ่ายที่ 104

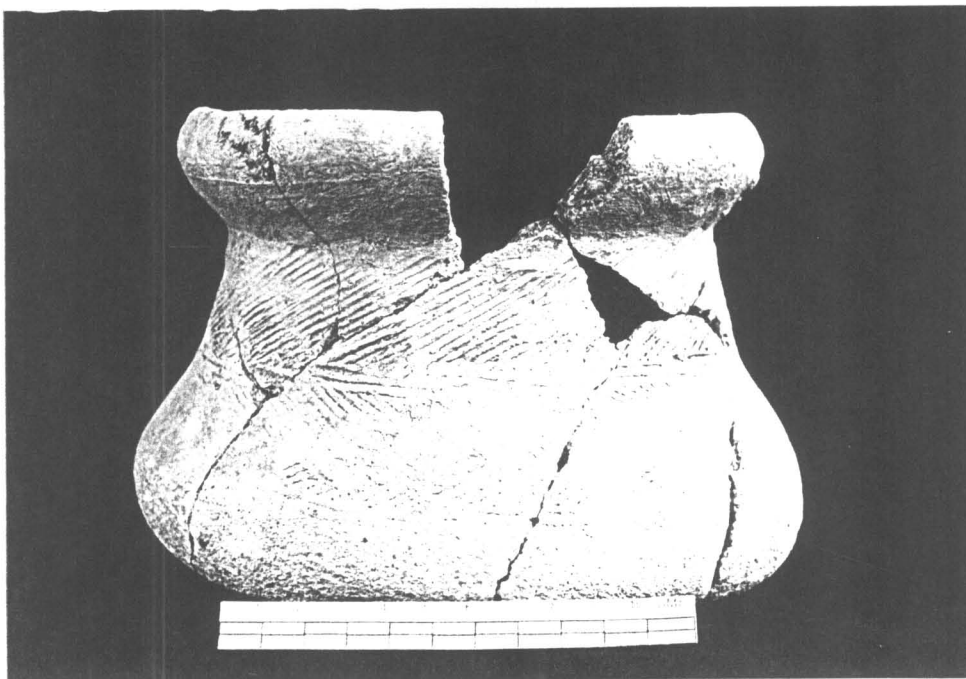
หม้อบรรจุขี้ผึ้ง

พบจากหลุม N24 W6 P50

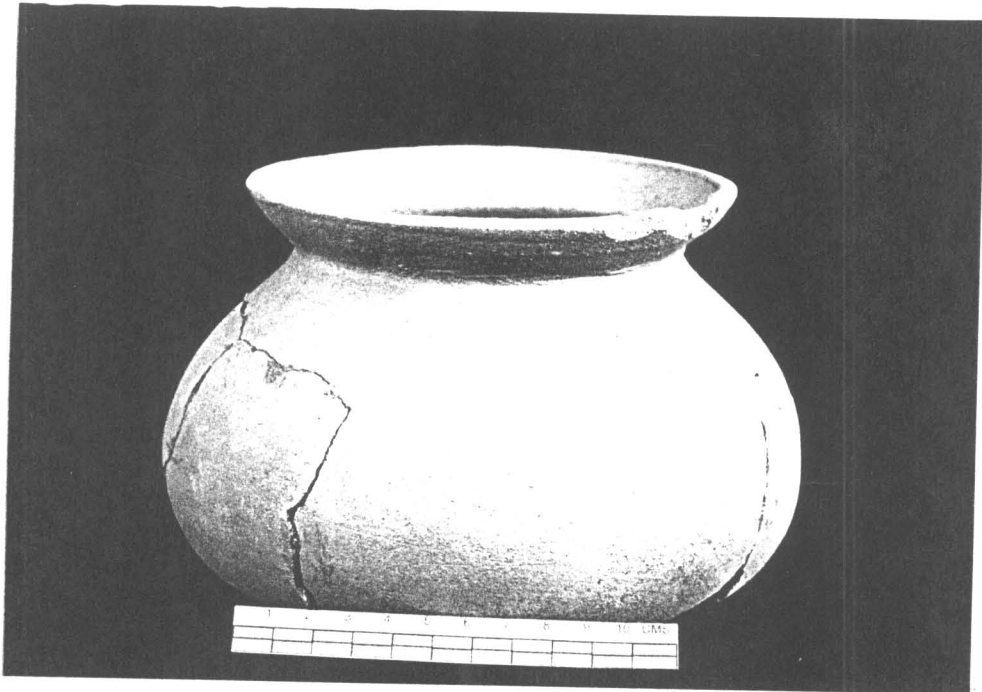
(ฟิล์ม 20/7)

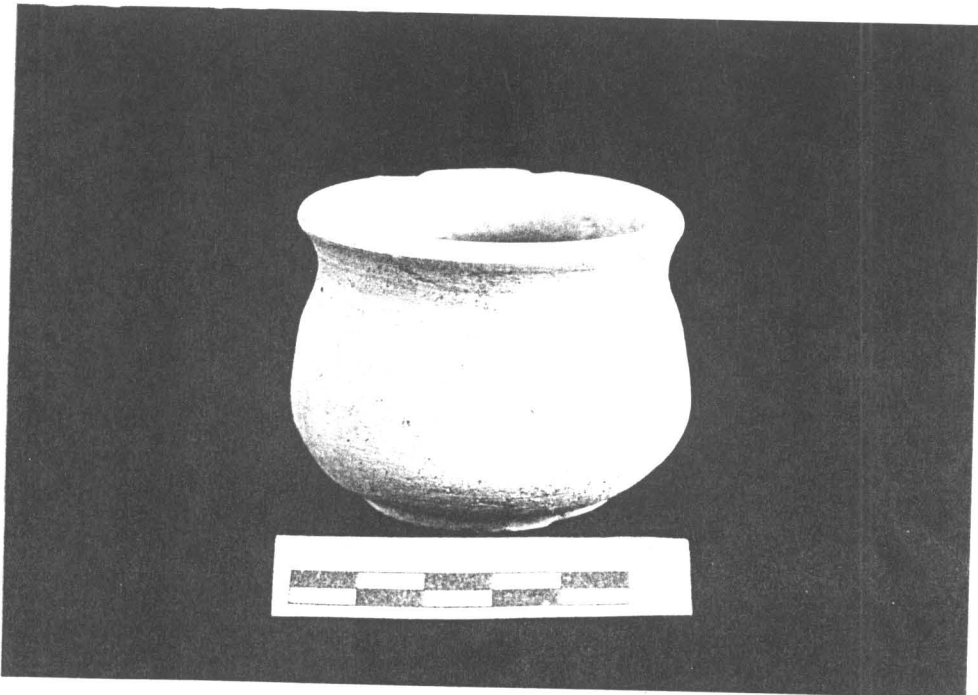
ภาพถ่ายที่ 105
หม้อบรรจุอิฐ
พบจากหลุม N24 W6 P50
(ฟิล์ม 19/36A)

ภาพถ่ายที่ 106 หม้อตาล พบจากหลุม N24 W6 P40 (ฟิล์ม 20/5)

ภาพถ่ายที่ 107 หม้อทะนน พบจากหลุม N24 W6 P29 (ฟิล์ม 20/6)

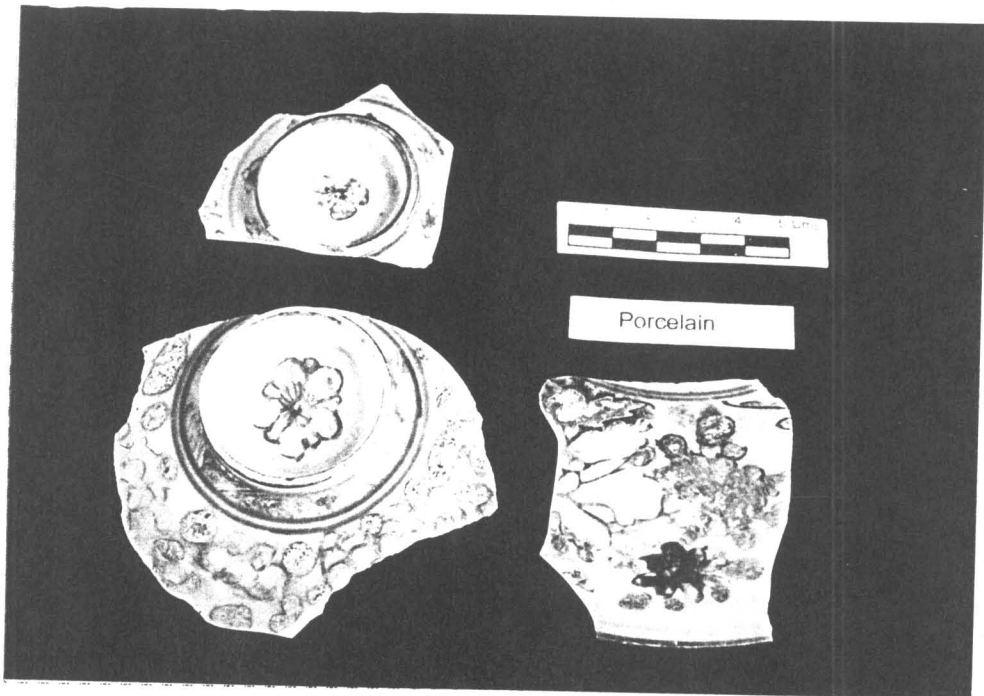
ภาพถ่ายที่ 108 หม้ออุ้งเงิน พบจากหลุม N24 W5 P66 (ฟิล์ม 20/15)

ภาพถ่ายที่ 109 ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย
แหล่งเตาศรีสังขนาถัย และแหล่งเตาสุโขทัย
ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณเจดีย์ราชทรงกลม (ฟิล์ม 20/8)

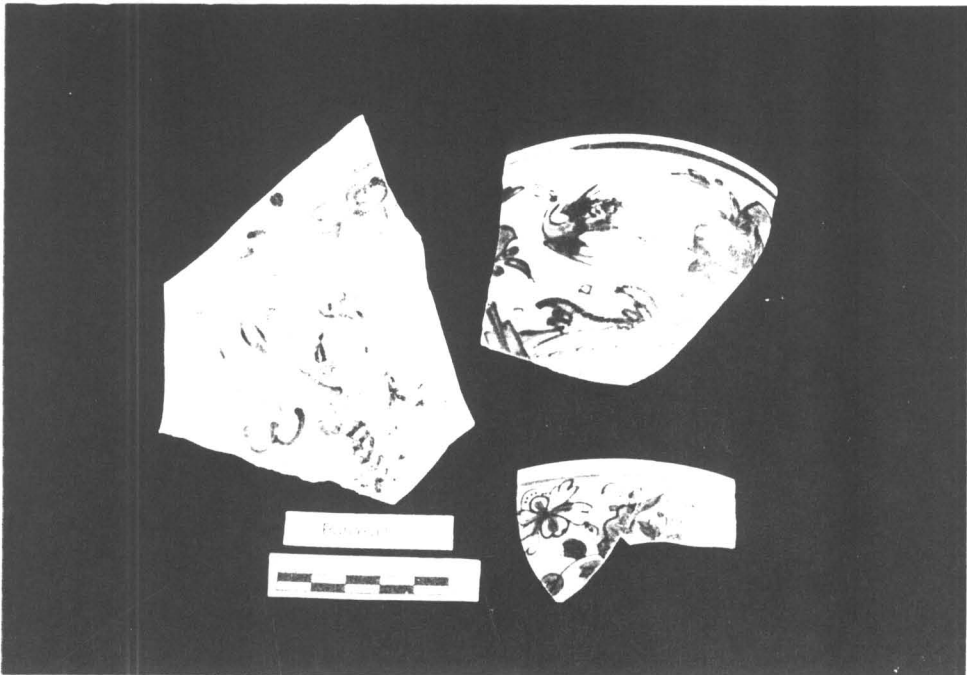
ภาพถ่ายที่ 110 ชิ้นส่วนชามลายครามของจีน สมัยราชวงศ์ซิง (พศต. 23-24)
ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณเจดีย์ราชทรงกลม (ฟิล์ม 20/14)

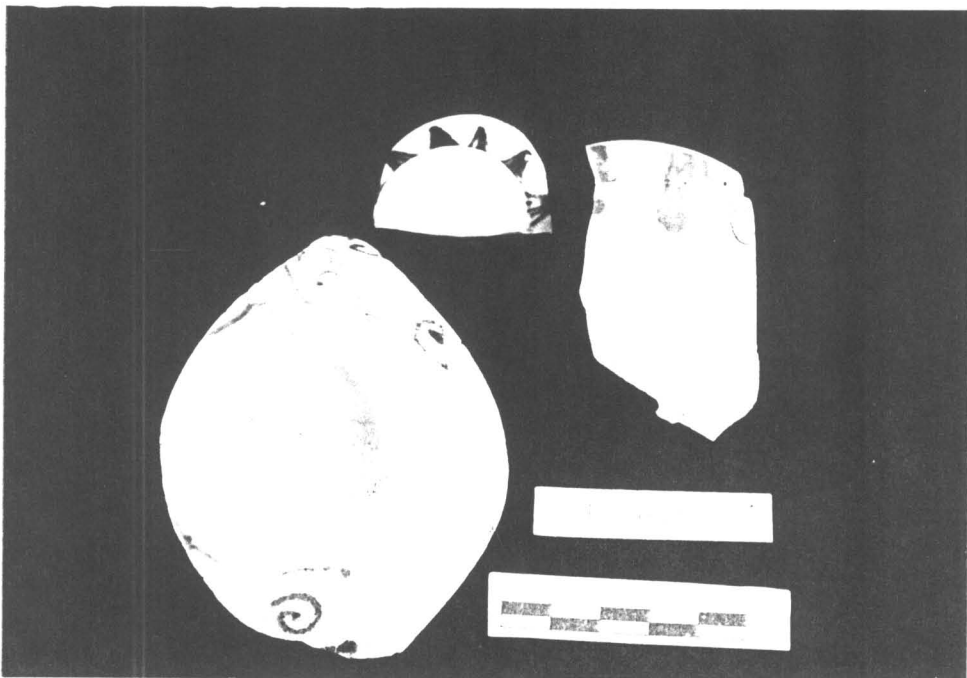
ภาพถ่ายที่ 111 ชิ้นส่วนฝาโถลายครามและลายเขียนสี สมัยราชวงศ์ชิง
ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณเจดีย์ราชทรงกลม(ฟิล์ม 20/10)

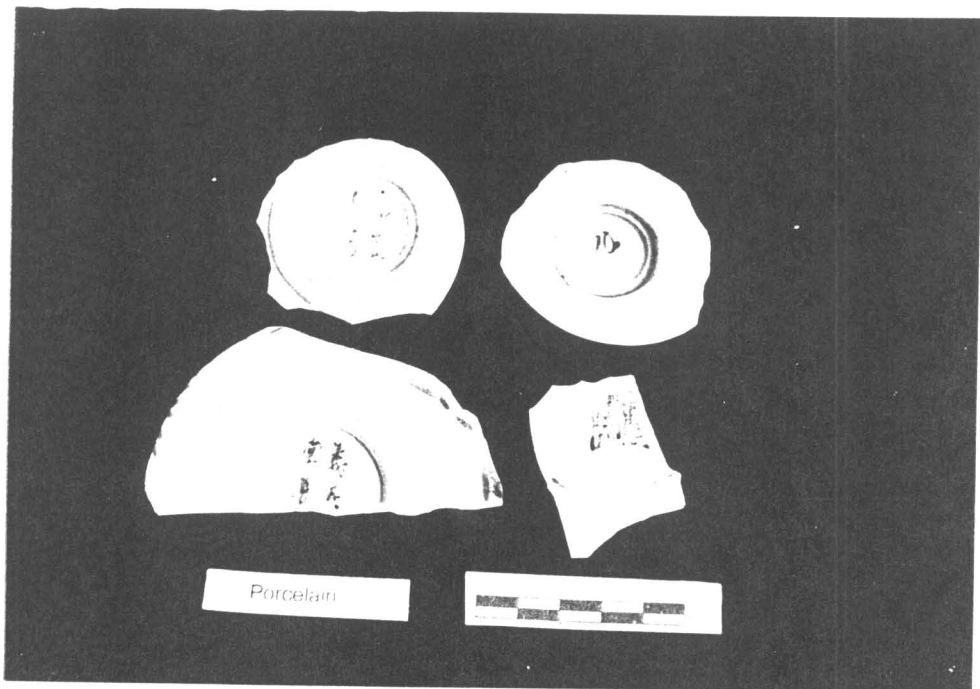
ภาพถ่ายที่ 112 ชิ้นส่วนฝาภาชนะลายครามและลายเขียนสีสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง
ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณเจดีย์ราชทรงกลม (ฟิล์ม 20/9)

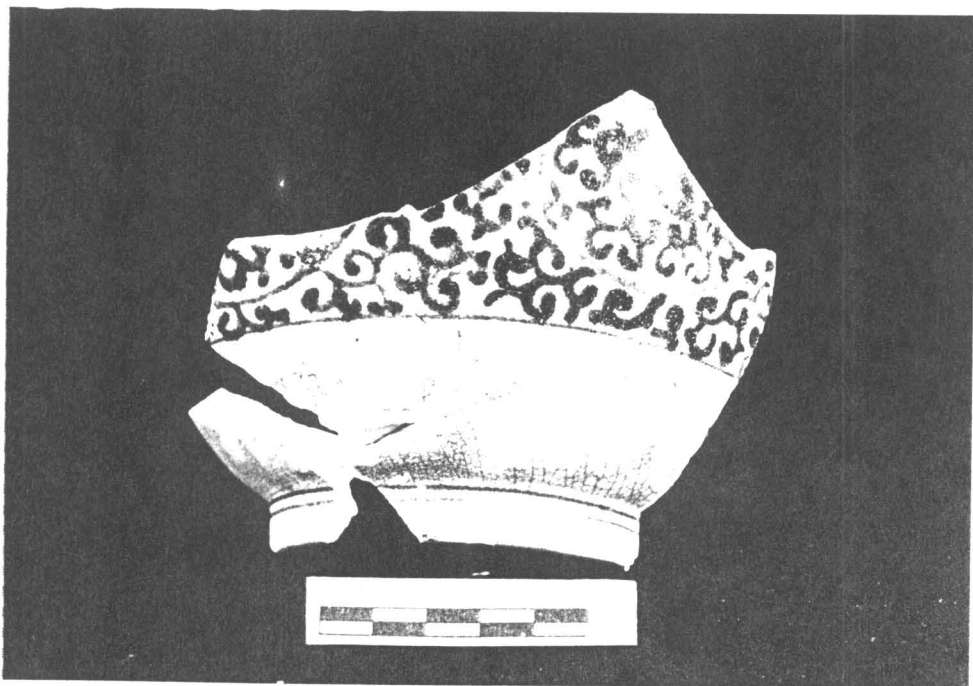
ภาพถ่ายที่ 113 ชิ้นส่วนเครื่องถ้วยลายครามสมัยราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง
ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณเจดีย์รายทรงกลม (ฟิล์ม 20/12)

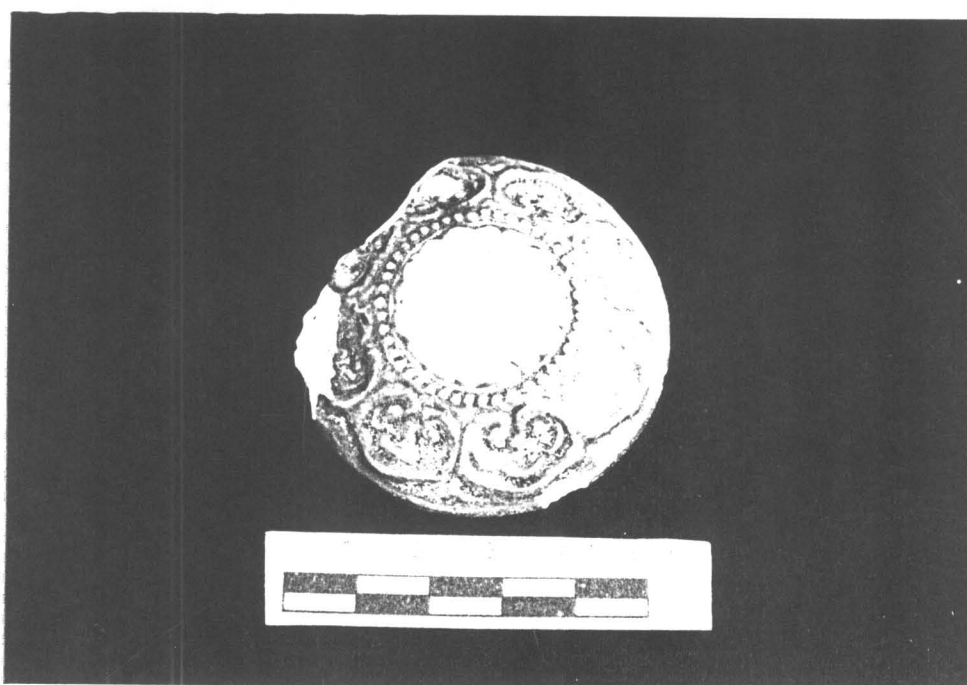
ภาพถ่ายที่ 114 ชิ้นส่วนเครื่องถ้วยลายคราม และลายเขียนสีสมัยราชวงศ์ชิง
ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณเจดีย์รายทรงกลม (ฟิล์ม 20/11)

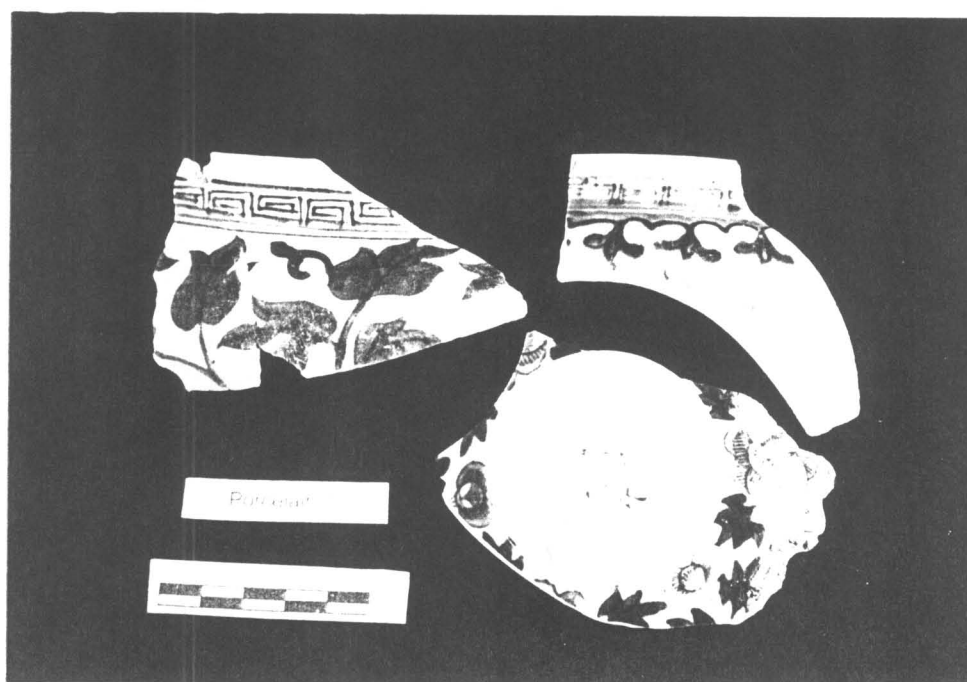
ภาพถ่ายที่ 115 ชิ้นส่วนก้นชามลายครามมีเครื่องหมายของร้านค้า และอักษรจีนแสดงคำอวยพร
 ชುದพบบริเวณเจดีย์รายทรงกลม (ฟิล์ม 20/13)

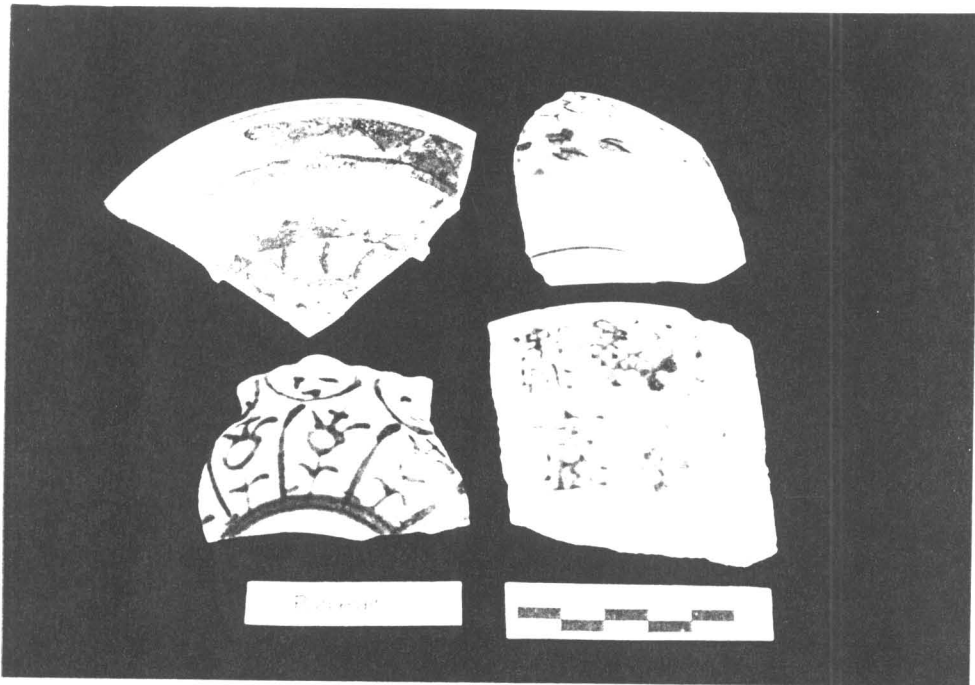
ภาพถ่ายที่ 116 ชิ้นส่วนเครื่องถ้วยลายคราม สมัยราชวงศ์ชิง
 ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณพระปรางค์ (ฟิล์ม 20/16)

ภาพถ่ายที่ 117 ฝาดลับเคลือบเขียว สมัยร.หมิงตอนปลาย-ร.ชิงตอนต้น (พศต.22-23)
พบจากการขุดแต่งบริเวณพระปรางค์ (ฟิล์ม 20/17)

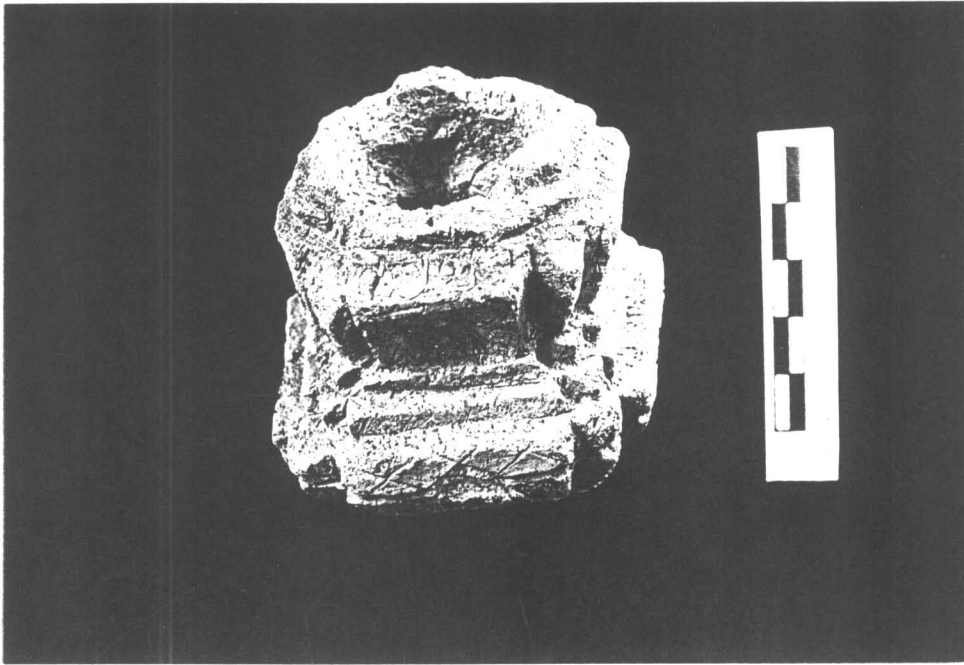
ภาพถ่ายที่ 118 จีนส่วนโถและฝาโถลายครามของจีน
ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณพระปรางค์ (ฟิล์ม 20/18)

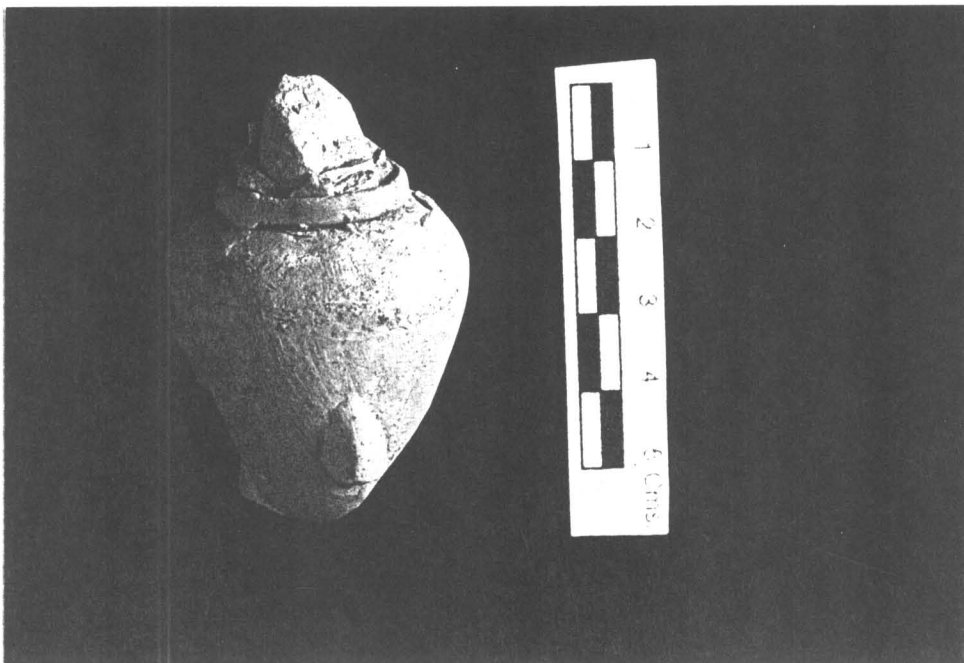
ภาพถ่ายที่ 119 ชิ้นส่วนเครื่องถ้วยจีนลายครามและลายเขียนสี สมัย ร.หมิงปลาย-ร.ชิง (พศต. 22-24) ที่พบจากการขุดแต่งบริเวณพระปรางค์ (ฟิล์ม 20/20)

ภาพถ่ายที่ 120 เบริยดินเผาซึ่งทำจากกระเบื้องมุงหลังคา (ฟิล์ม 16/34)

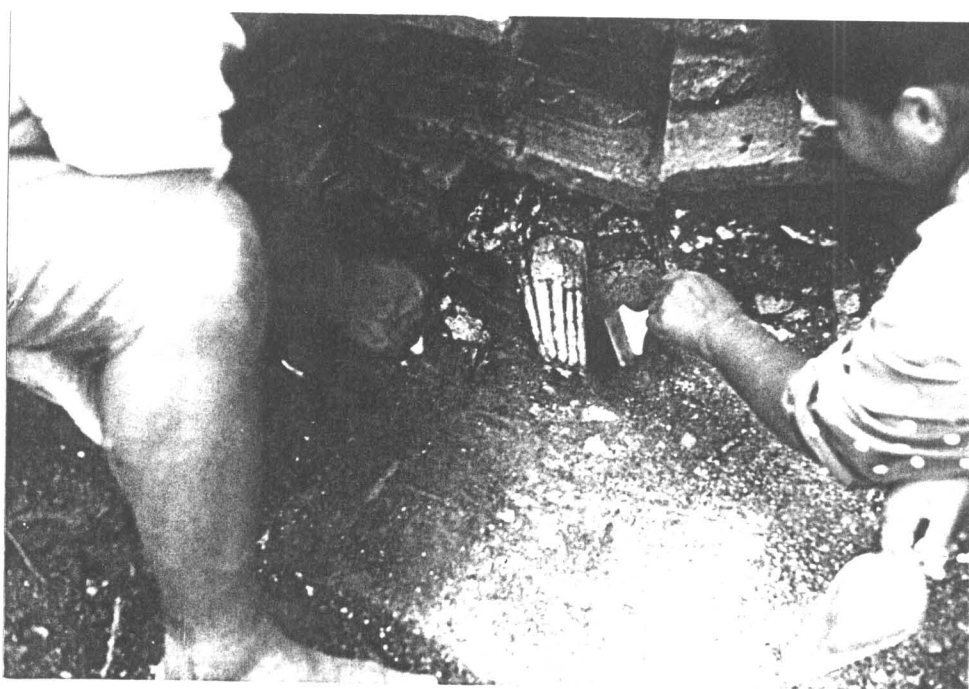
ภาพถ่ายที่ 121 ชิ้นส่วนโกศดินเผา (ฟิล์ม 16/22)

ภาพถ่ายที่ 122 เศียรตุ๊กตาเจ้าพราหมณ์ดินเผา (ฟิล์ม 16/31)

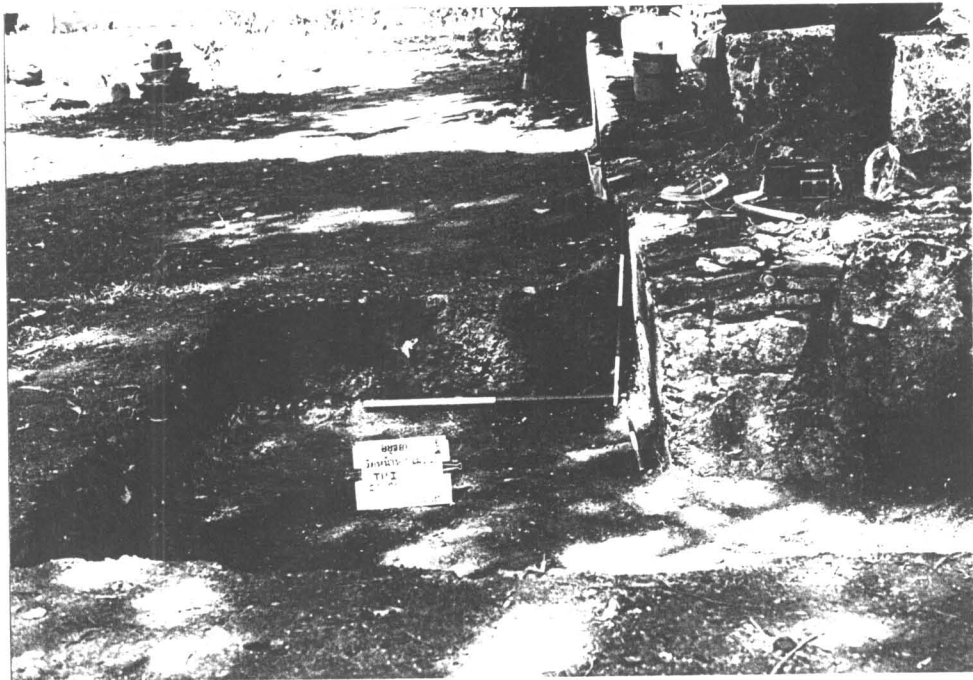
ภาพถ่ายที่ 123 หินฝนหมึก (ฟิล์ม 16/18)

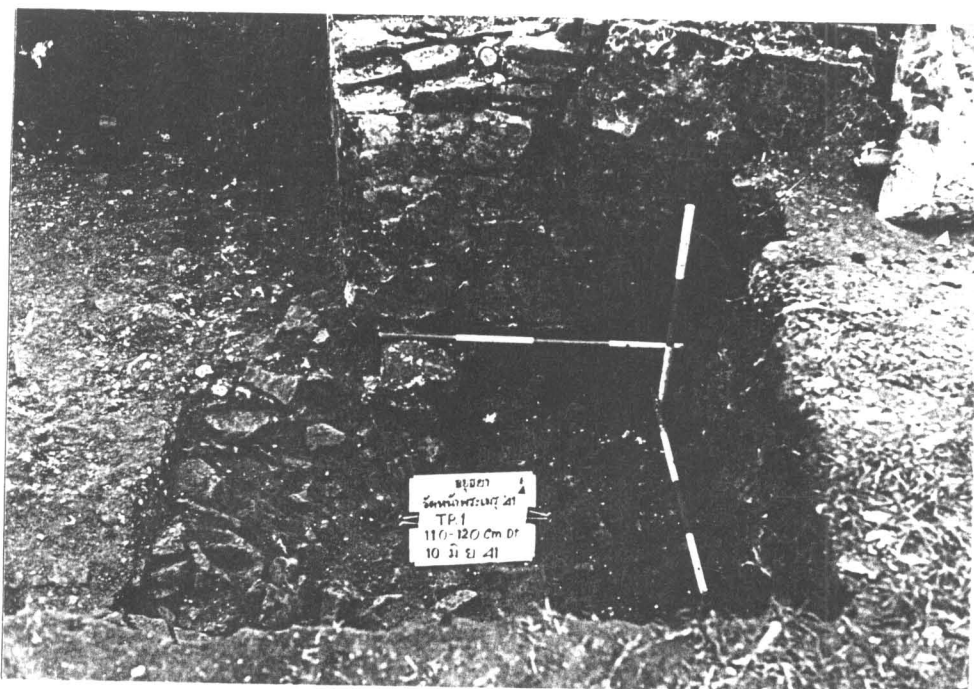
ภาพถ่ายที่ 124 ชิ้นส่วนประติมากรรมปูนปั้น อาจเป็นพระหัตถ์ของพระพุทธรูป
หรือพระสาวก ชุมพบบบริเวณเจดีย์รายหมายเลข3 (ฟิล์ม 9/9)

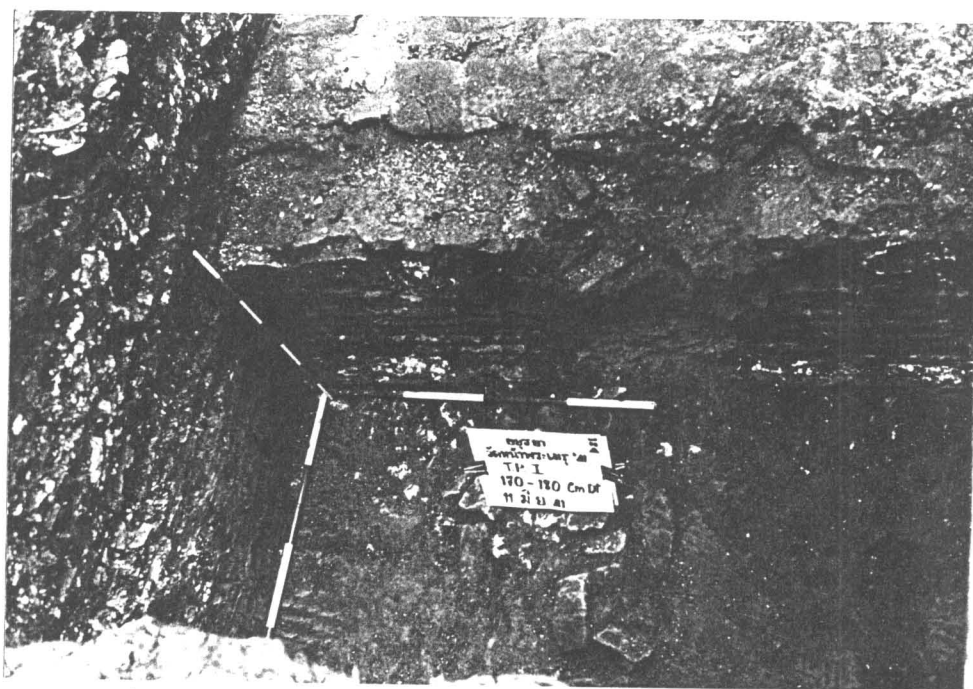
ภาพถ่ายที่ 125 การวางผังหลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I / N24 W5 P65)
 ที่บริเวณมูมพระปรากฏที่ศตะวันตกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 2/32A)

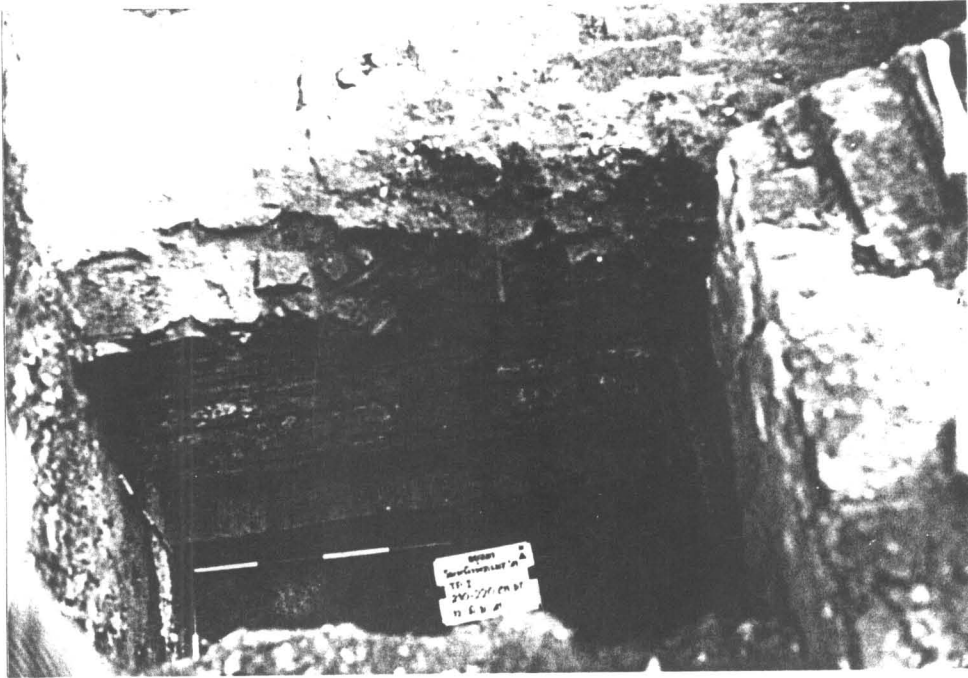
ภาพถ่ายที่ 126 ผิวดินระดับ 80-90 Cm.Dt (Test Pit I) (ฟิล์ม 1/21)

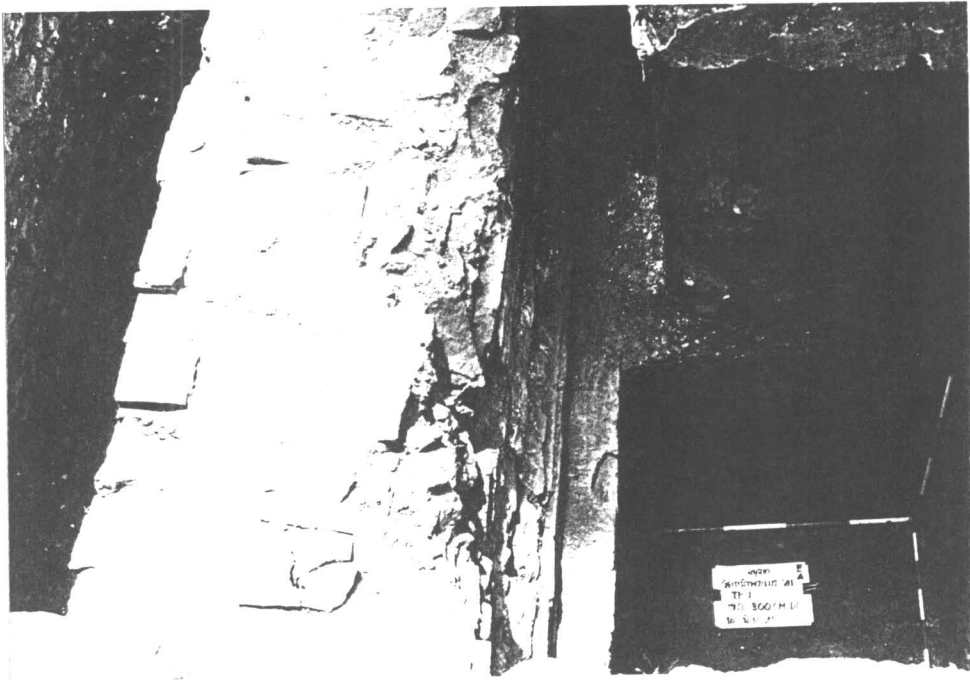
ภาพถ่ายที่ 127 ผิวดินระดับ 110-120 Cm.Dt (Test Pit I) (ฟิล์ม 1/26)

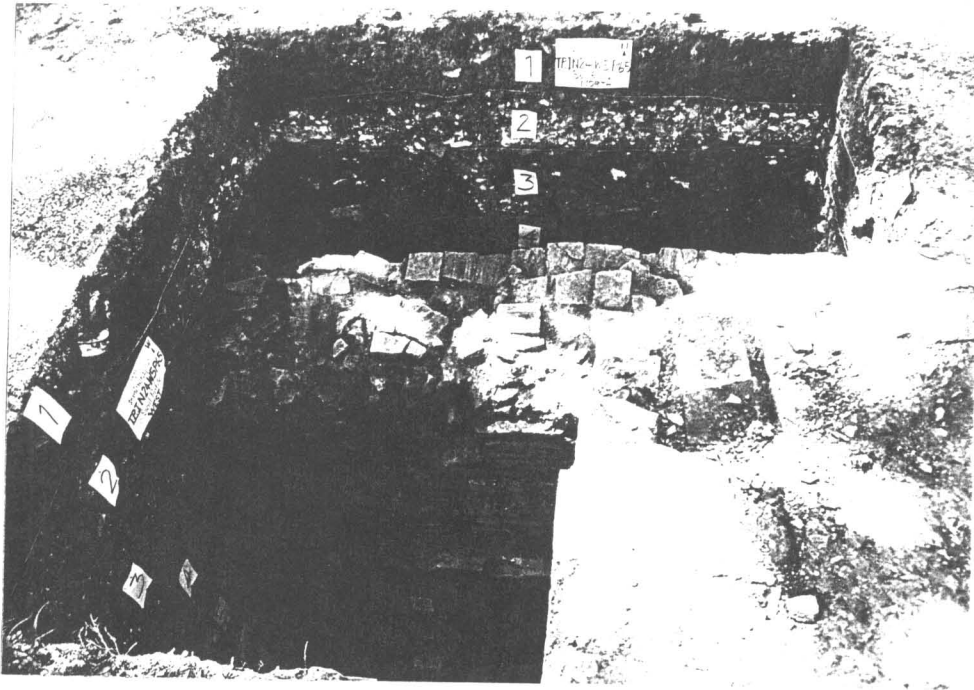
ภาพถ่ายที่ 128 ผิวดินระดับ 170-180 Cm.Dt (Test Pit I) (ฟิล์ม 1/29)

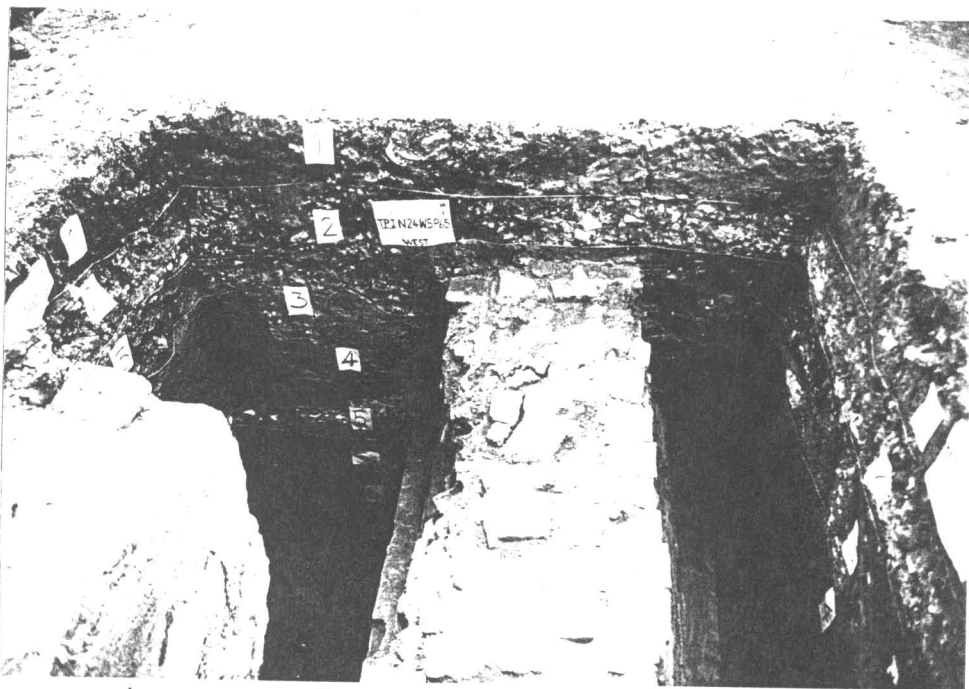
ภาพถ่ายที่ 129 ผิวดินระดับ 210-220 Cm.Dt (Test Pit I) (ฟิล์ม 1/31)

ภาพถ่ายที่ 130 ผิวดินระดับ 290-300 Cm.Dt (Test Pit I) (ฟิล์ม 7/1)

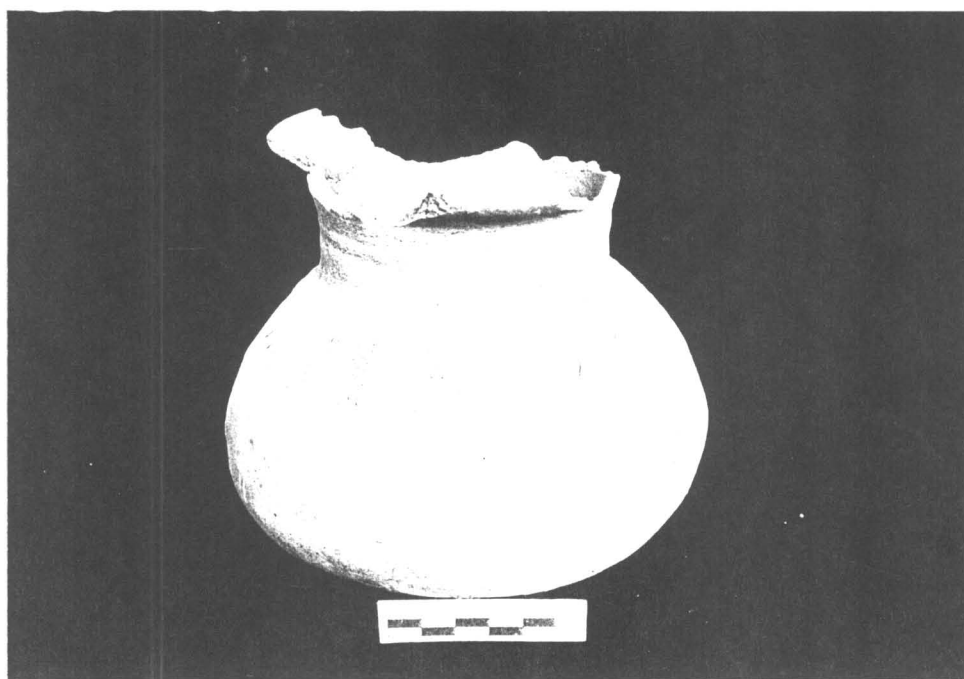
ภาพถ่ายที่ 131 การแบ่งชั้นดินหลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I) (ฟิล์ม 8/2)

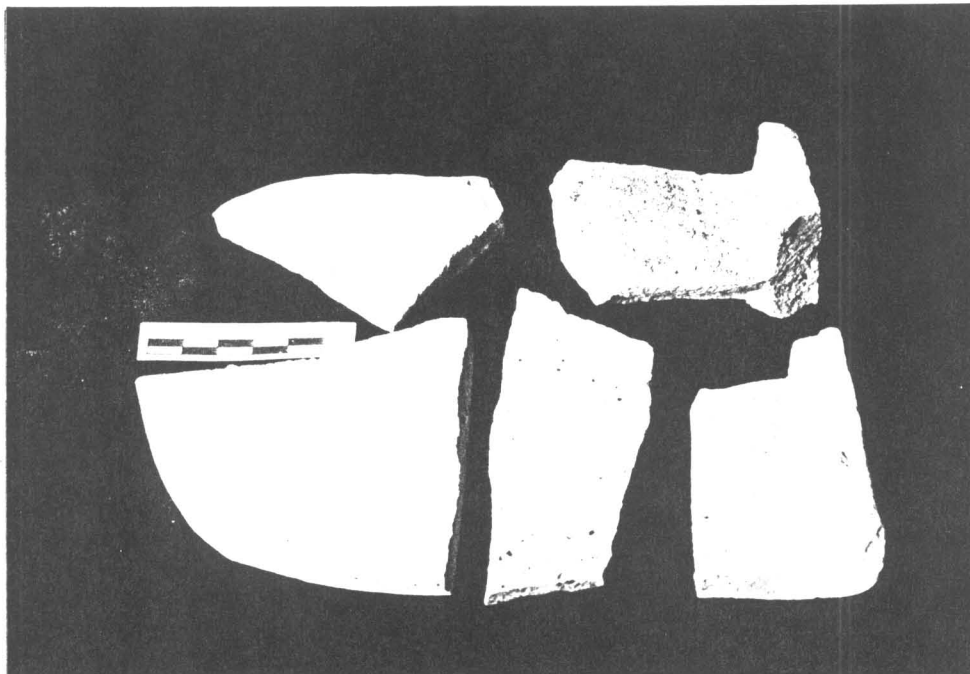
ภาพถ่ายที่ 132 การแบ่งชั้นดินหลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I) (ฟิล์ม 8/5)

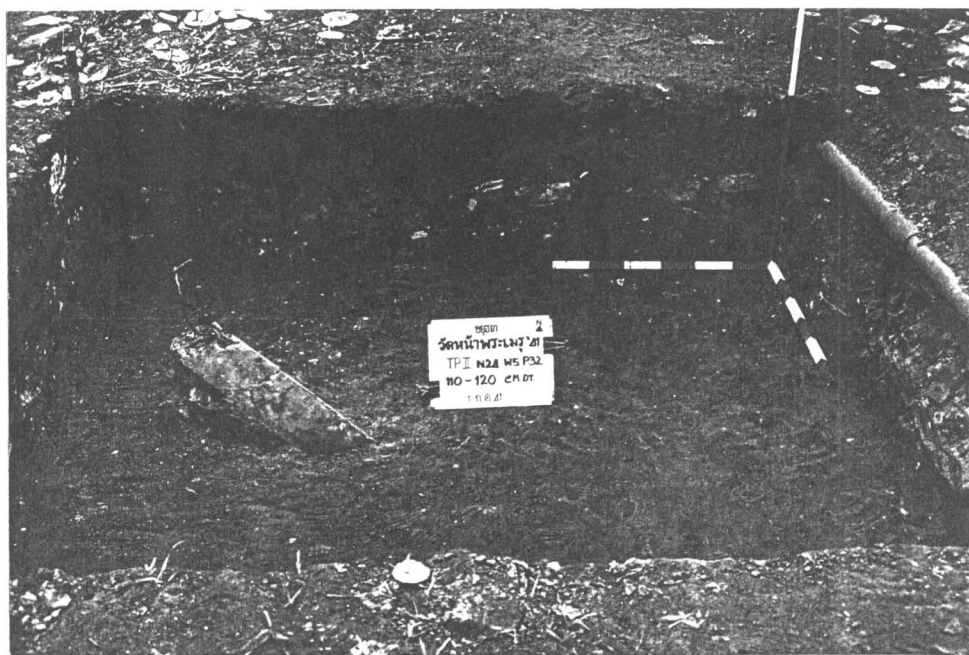
ภาพถ่ายที่ 133 ชิ้นส่วนประติมากรรมดินเผาเคลือบขาวขุ่นจากแหล่งเตาศรีสังขนาถย์ พบที่ระดับ 180-190 Cm.Dt. (Test Pit I) (ฟิล์ม 20/28)

ภาพถ่ายที่ 134 หม้อดินเผาบรรจุอิฐ พบที่ระดับ 130 Cm.Dt. (Test Pit I) (ฟิล์ม 20/29)

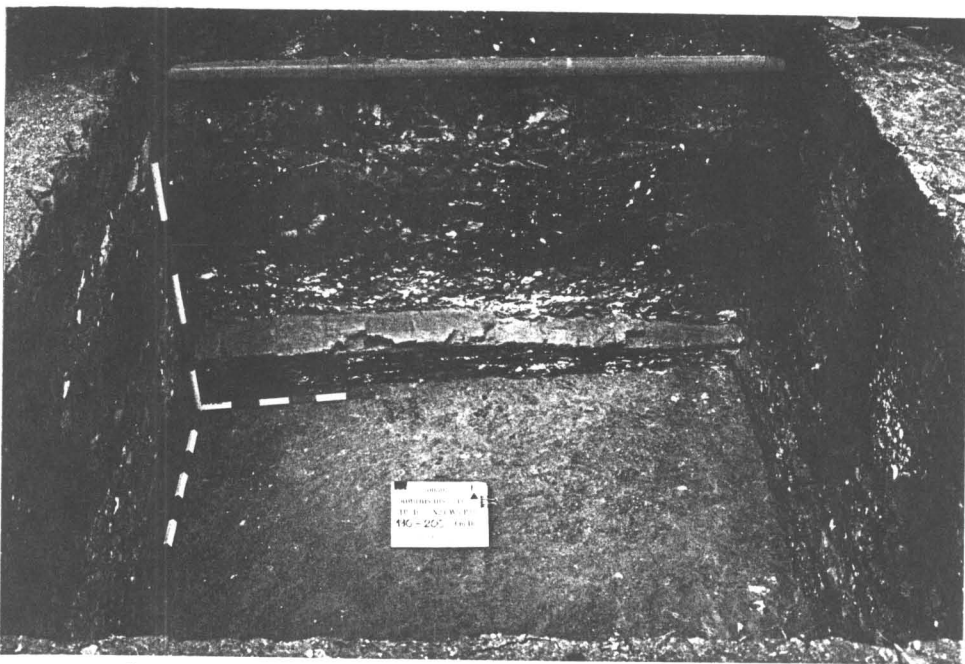
ภาพถ่ายที่ 135 ชิ้นส่วนกระเบื้องมุงหลังคาเคลือบขาวขุ่นจากแหล่งเตาศรีสังขนาถ
พบที่ระดับ 160-170 Cm.Dt. (Test Pit I) (ฟิล์ม 20/30)

ภาพถ่ายที่ 136 ผิวดินระดับ 110-120 Cm.Dt (Test Pit II) (ฟิล์ม 10/8)

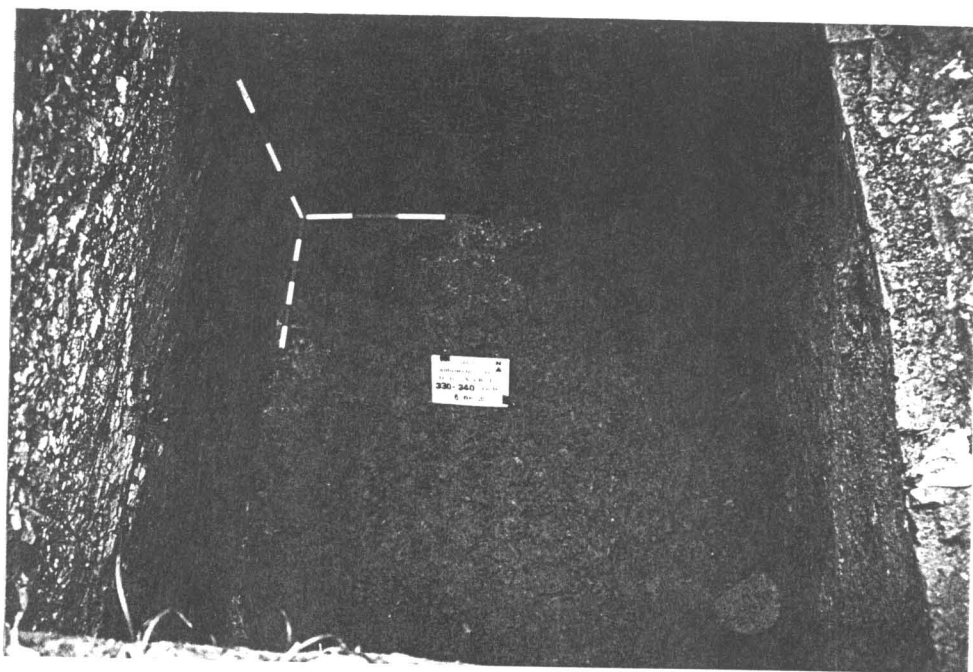
ภาพถ่ายที่ 137 ผิวดินระดับ 170-180 Cm.Dt (Test Pit II) (ฟิล์ม 10/12)

ภาพถ่ายที่ 138 ผิวดินระดับ 190-200 Cm.Dt (Test Pit II) (ฟิล์ม 10/13)

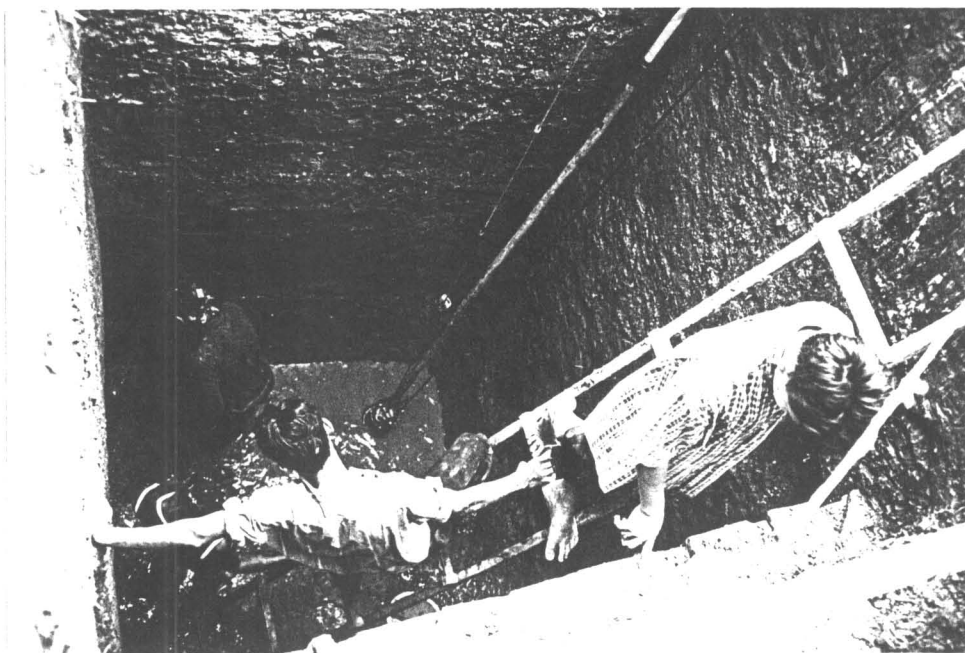
ภาพถ่ายที่ 139 การขยายหลุมขุดค้นออกไปทางทิศตะวันออก เพื่อตามซากสิ่งก่อสร้าง
ที่พบในระดับ 170-180 Cm.Dt. (ฟิล์ม 10/16)

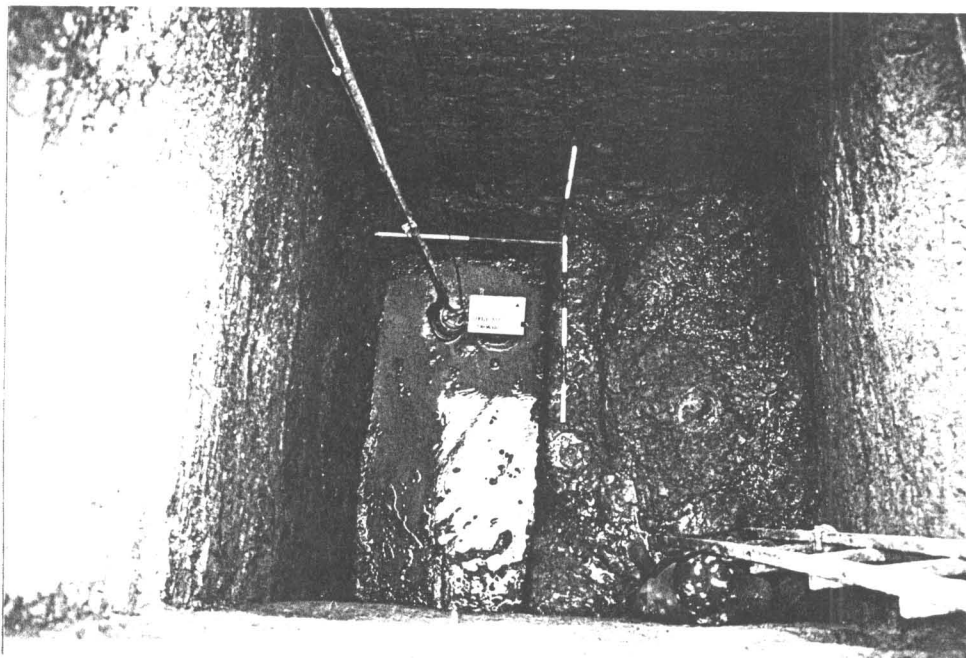
ภาพถ่ายที่ 140 ผิวดินระดับ 330-340 Cm.Dt (Test Pit II) (ฟิล์ม 10/21)

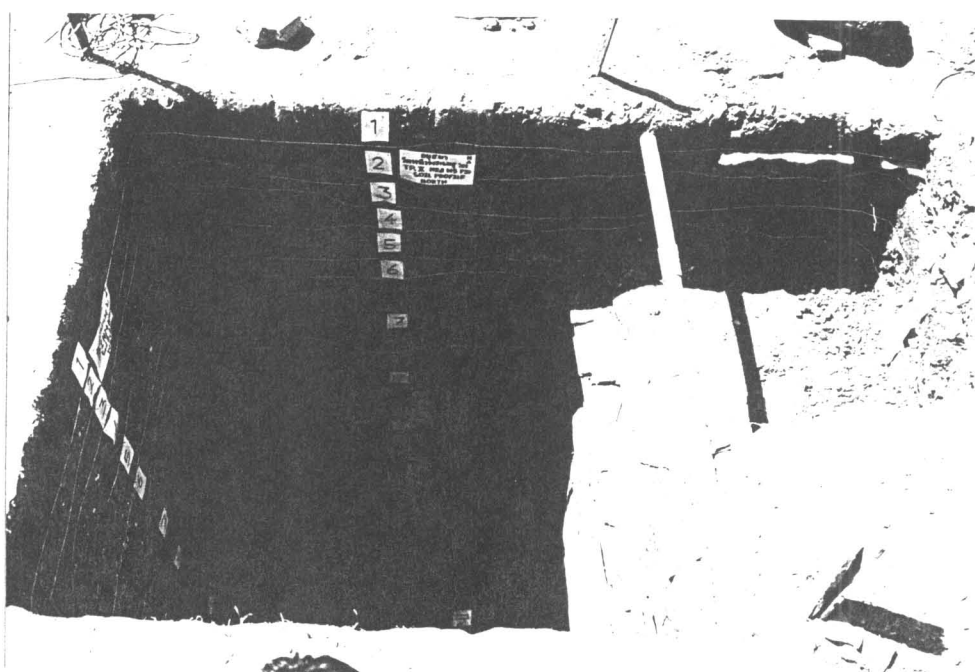
ภาพถ่ายที่ 141 การขุดค้นระดับตั้งแต่ 400 Cm.Dt.ลงไปจะพบกับระดับน้ำใต้ดิน
(Test Pit II) (ฟิล์ม 10/23)

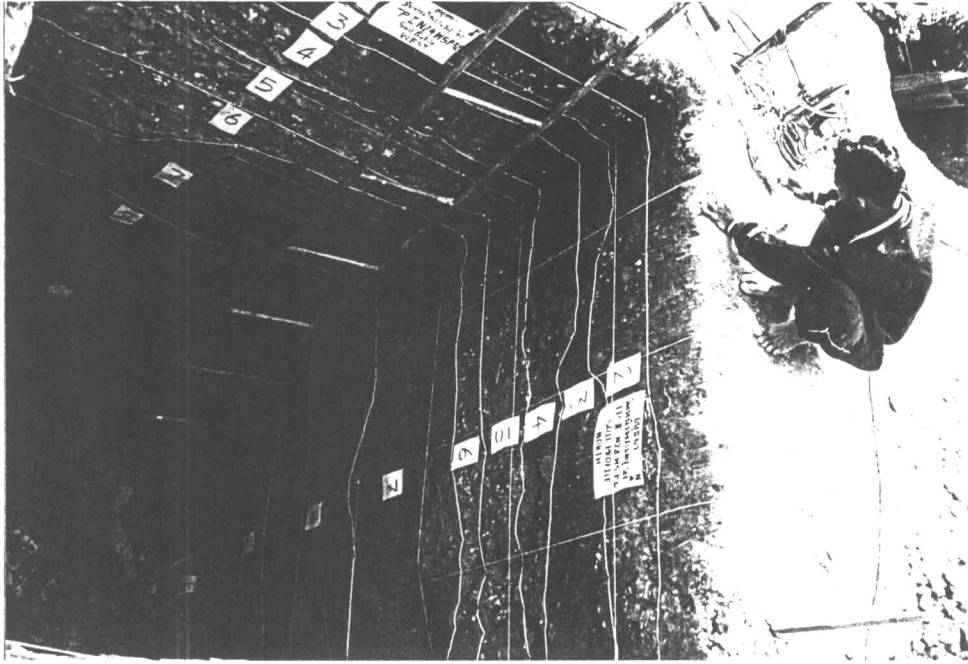
ภาพถ่ายที่ 142 สภาพการปฏิบัติงานขุดค้นตั้งแต่ระดับ 400 Cm.Dt. ลงไป (Test Pit II)
(ฟิล์ม 10/31)

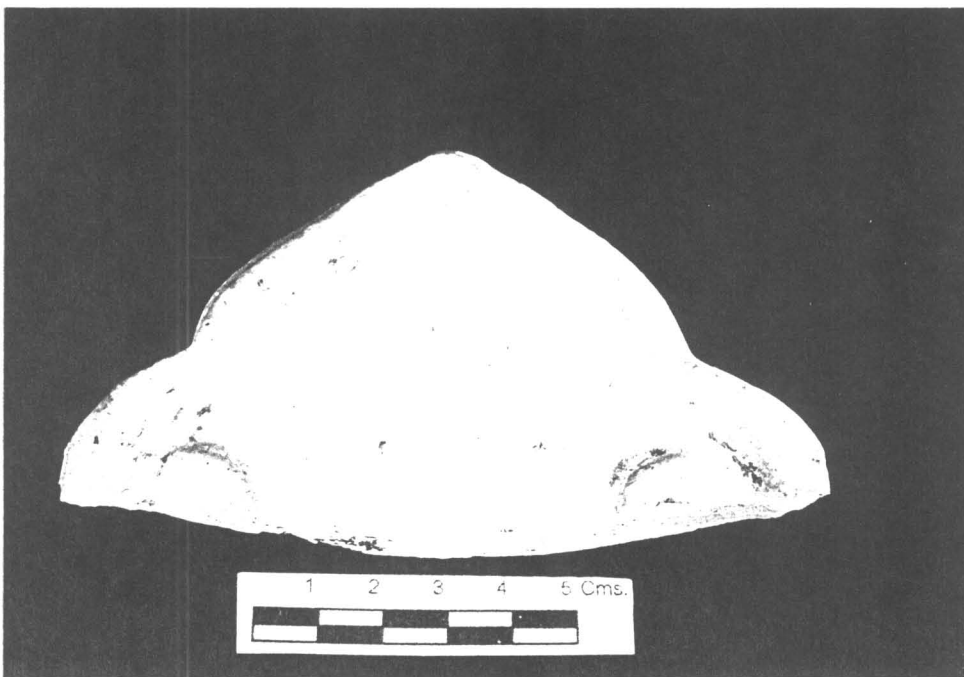
ภาพถ่ายที่ 143 การขุดค้นที่ระดับ 550 Cm.Dt. ไม่พบร่องรอยกิจกรรมใดๆของมนุษย์ (Sterile)
(Test Pit II) (ฟิล์ม 10/33)

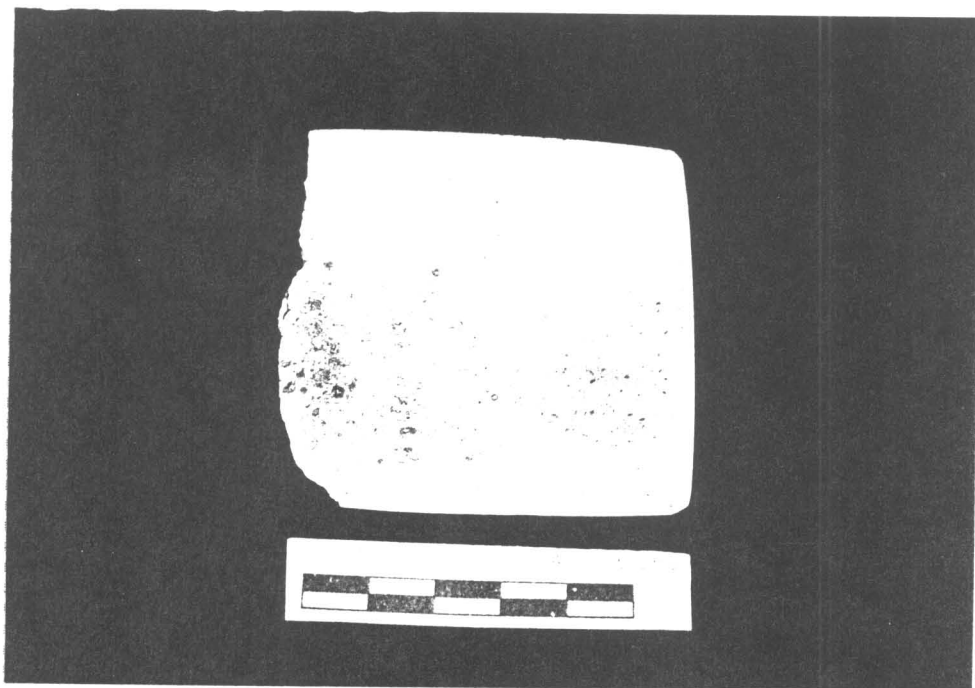
ภาพถ่ายที่ 144 การแบ่งชั้นดินหลุมขุดค้นที่ 2 (Test Pit II) (ฟิล์ม 13/4)

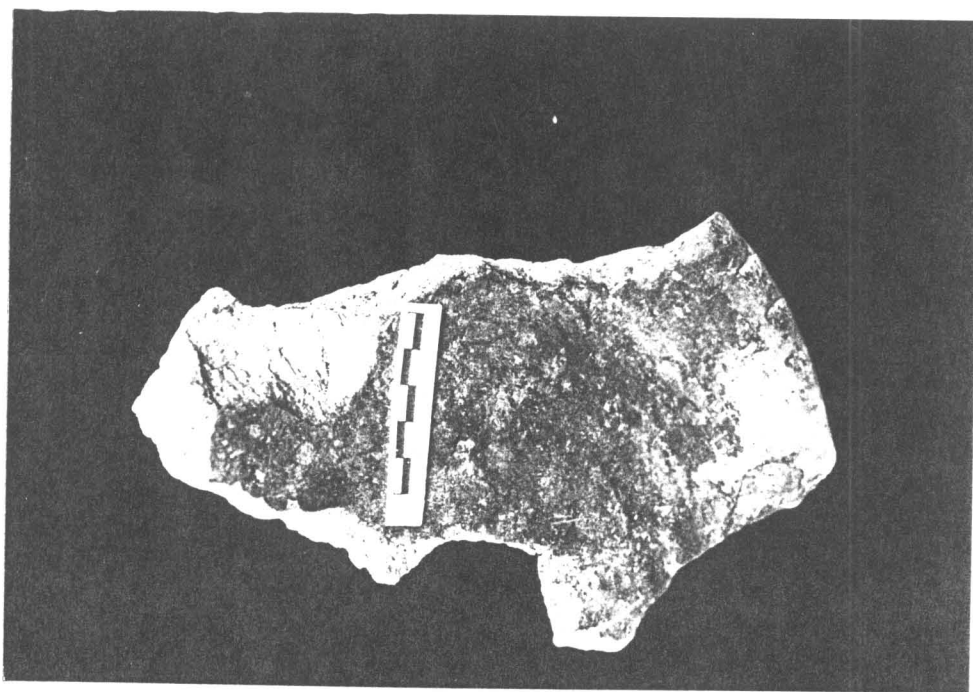
ภาพถ่ายที่ 145 การแบ่งชั้นดินหลุมขุดค้นที่ 2 (Test Pit II) (ฟิล์ม 13/6)

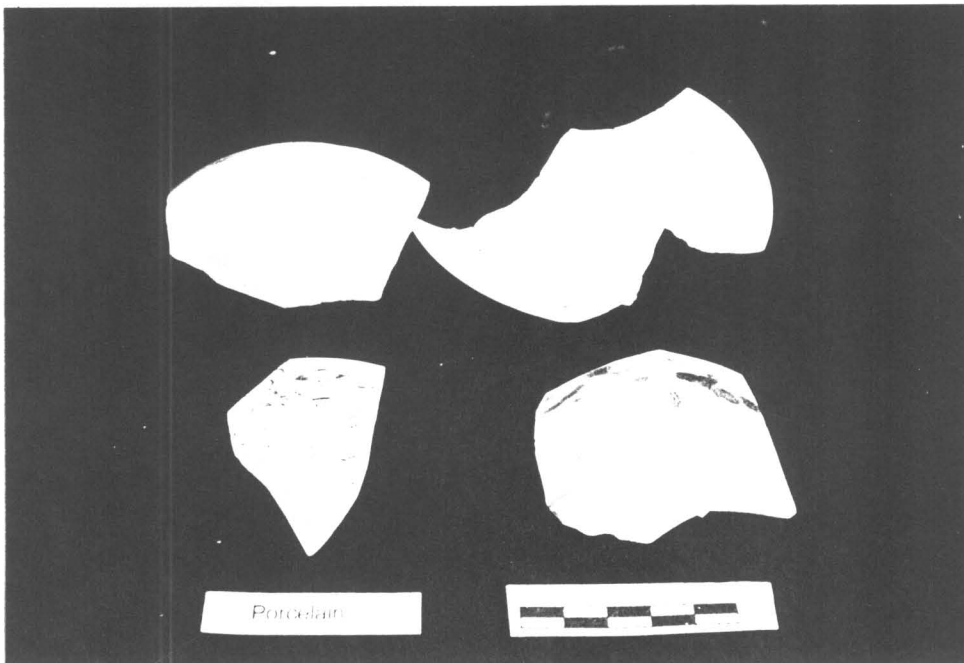
ภาพถ่ายที่ 146 ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชายเคลือบขาวขุ่นจากแหล่งเตาศรีสังขาลย์ พบที่ระดับ 290-300 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/31)

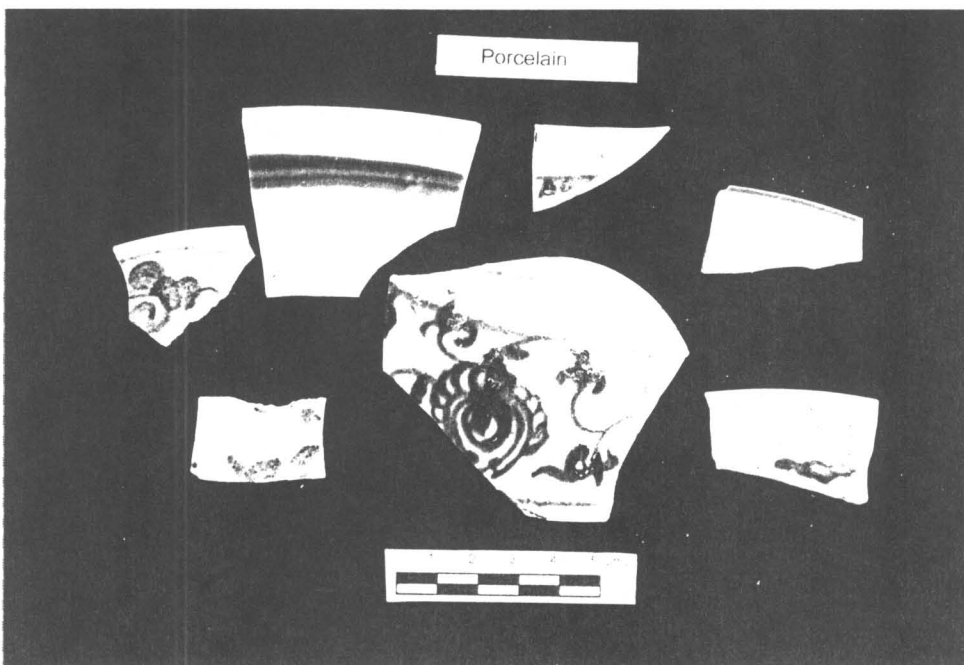
ภาพถ่ายที่ 147 ชิ้นส่วนภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาบ้านบางปูน
มีร่องรอยการขัดฝนจนเรียบ อาจใช้เป็นหินลับ พบที่ระดับ
370-380 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/32)

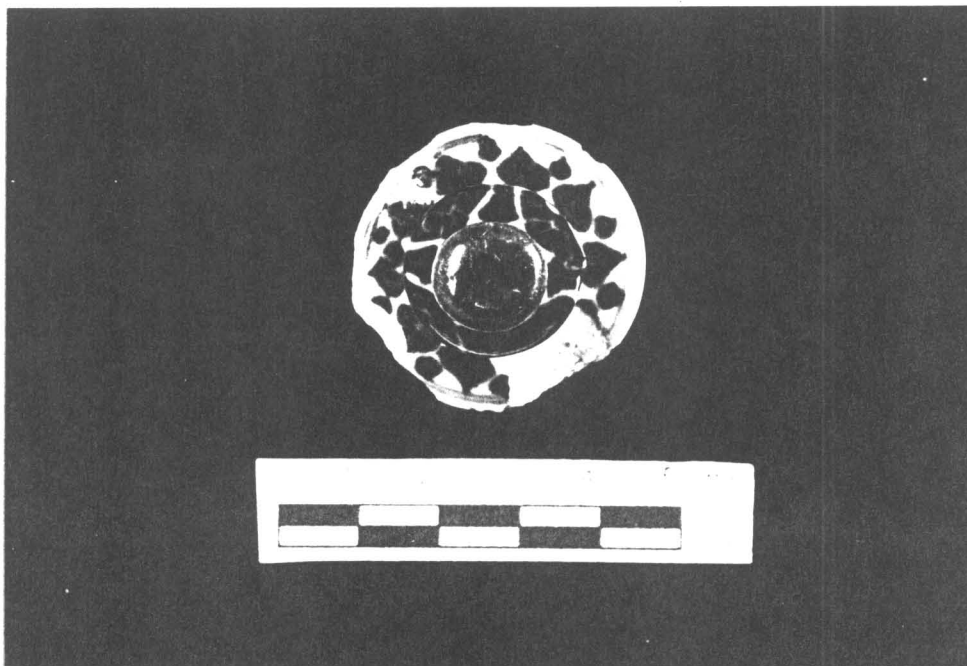
ภาพถ่ายที่ 148 ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน พบที่ระดับ 80-90 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/33)

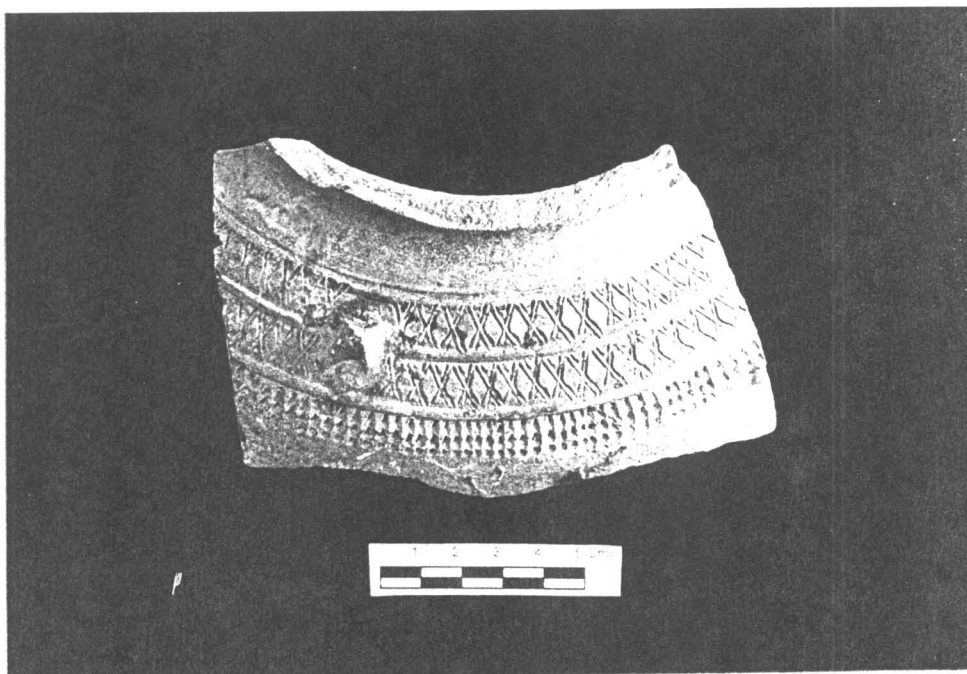
ภาพถ่ายที่ 149 ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาเครื่องถ้วยจีนแบบPorcelain
ซึ่งพบในระดับต่างๆ (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/34)

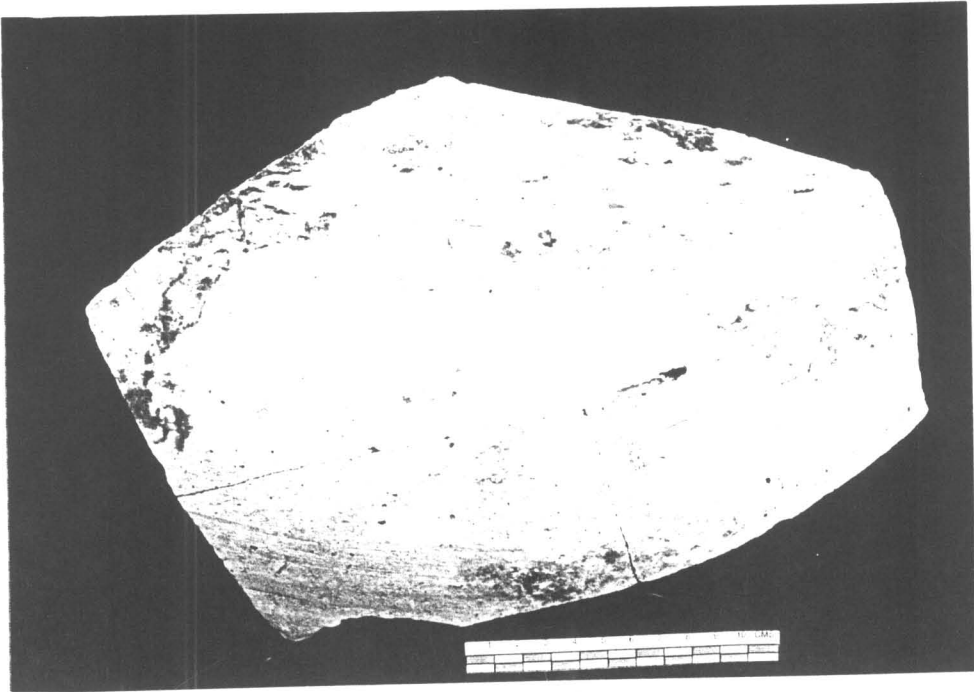
ภาพถ่ายที่ 150 ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาเครื่องถ้วยจีนแบบPorcelain
ซึ่งในระดับต่างๆ (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/35)

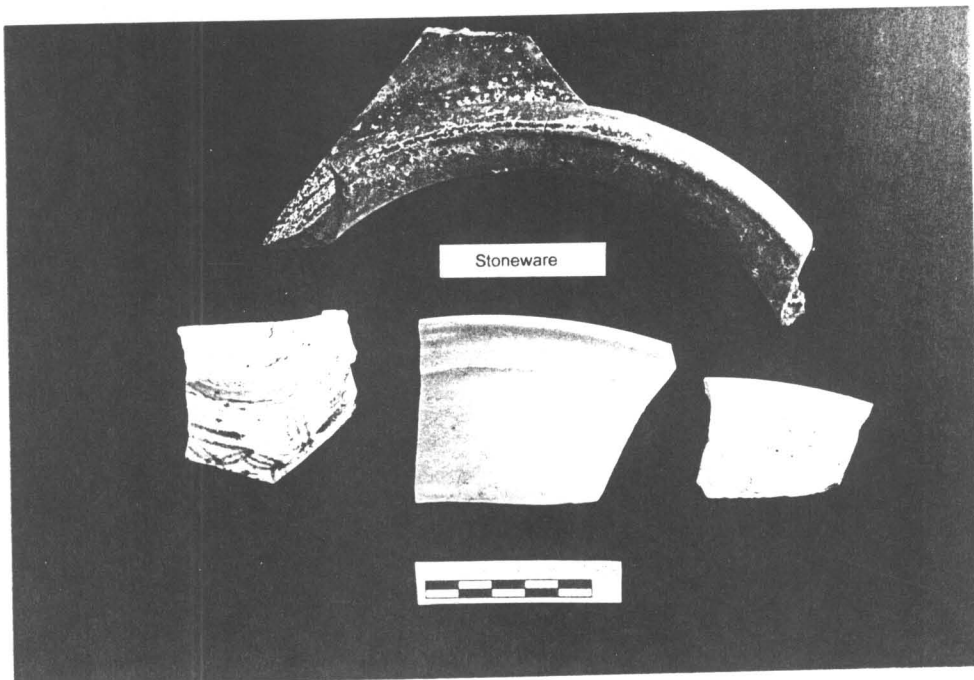
ภาพถ่ายที่ 151 ชิ้นส่วนฝาโถลายครามสมัยราชวงศ์ซิง (พศต.23-24)
พบที่ระดับ 140-150 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/36A)

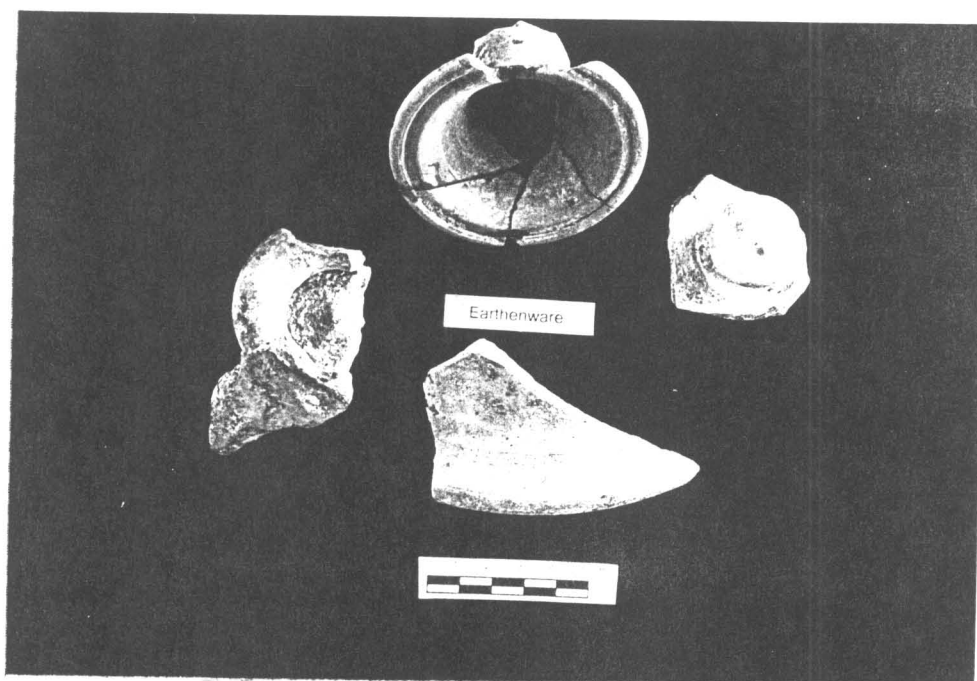
ภาพถ่ายที่ 152 ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาบ้านบางปูน
พบที่ระดับ 490-510 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/32)

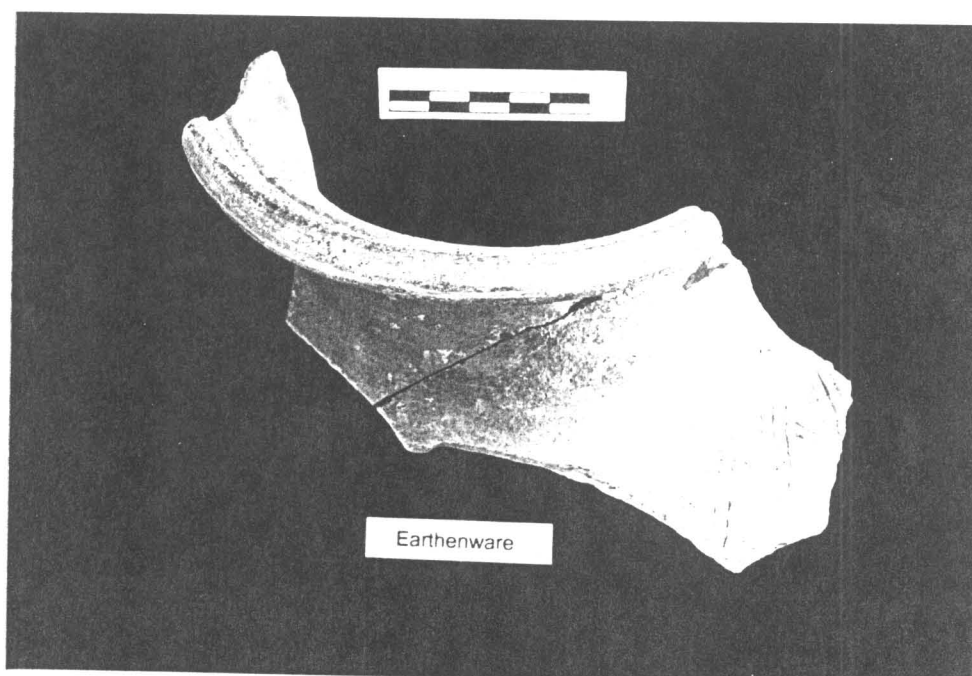
ภาพถ่ายที่ 153 ชิ้นส่วนไหขนาดใหญ่จากแหล่งเตาบ้านบางปูน
พบที่ระดับ 490-510 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/35)

ภาพถ่ายที่ 154 ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย แหล่งเตาศรีสังขนาลัย
และแหล่งเตาเวียงตนาบ ที่พบในระดับต่างๆ (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/14)

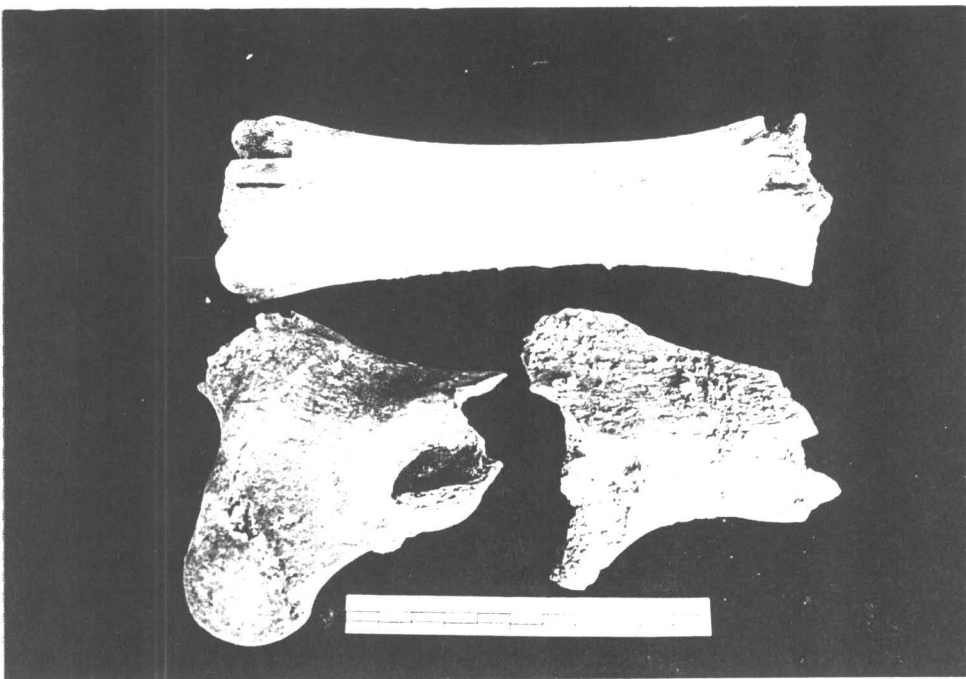
ภาพถ่ายที่ 155 ตัวอย่างเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา
ที่พบในระดับต่างๆ (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/16)

ภาพถ่ายที่ 156 ตัวอย่างปากหม้อทะนตงแต่งลวดลายกดประทับที่บริเวณไหล่
พบในระดับตั้งแต่ 400 Cm.ลงไป (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/19)

ภาพถ่ายที่ 157 ตัวอย่างปากหม้อตะนนตกแต่งลายกคประดับที่บริเวณไหล่ พบที่ระดับตั้งแต่ 400 Cm.Dt. ลงไป (Test Pit II) (ฟิล์ม 17/17)

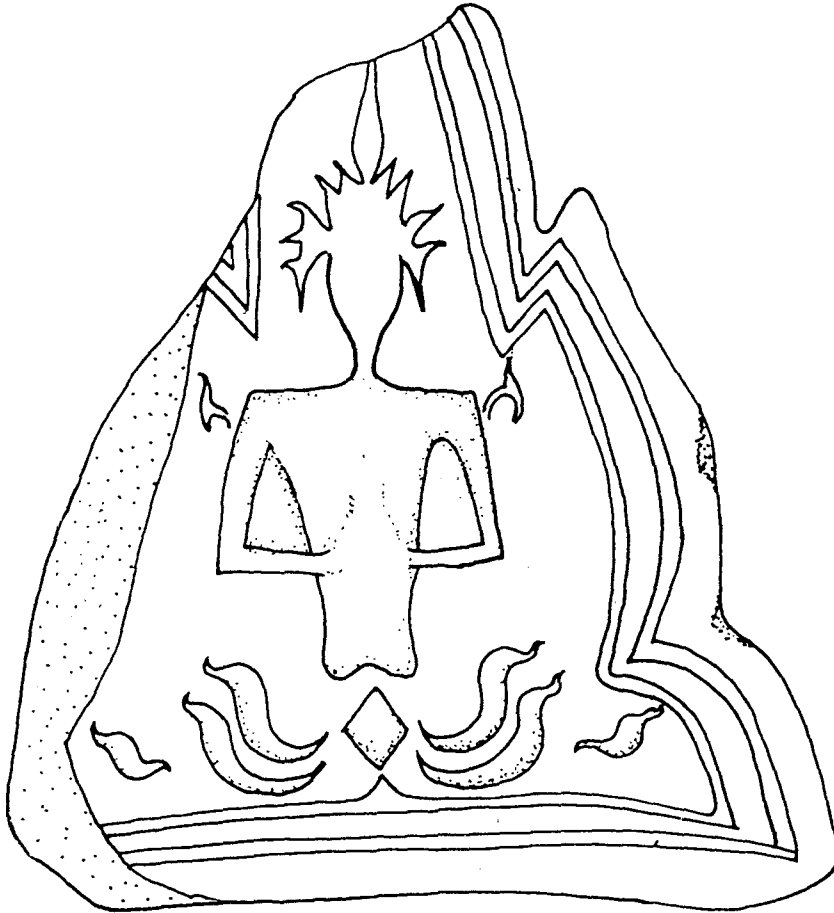

ภาพถ่ายที่ 158 ชิ้นส่วนกระดุกสัตว์ ขุดพบที่ระดับ 420-430 และ 470-490 Cm.Dt. (Test Pit II) (ฟิล์ม 20/36)

ภาพลายเส้นโบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่งและขุดค้น

ภาพลายเส้นที่ 1-23

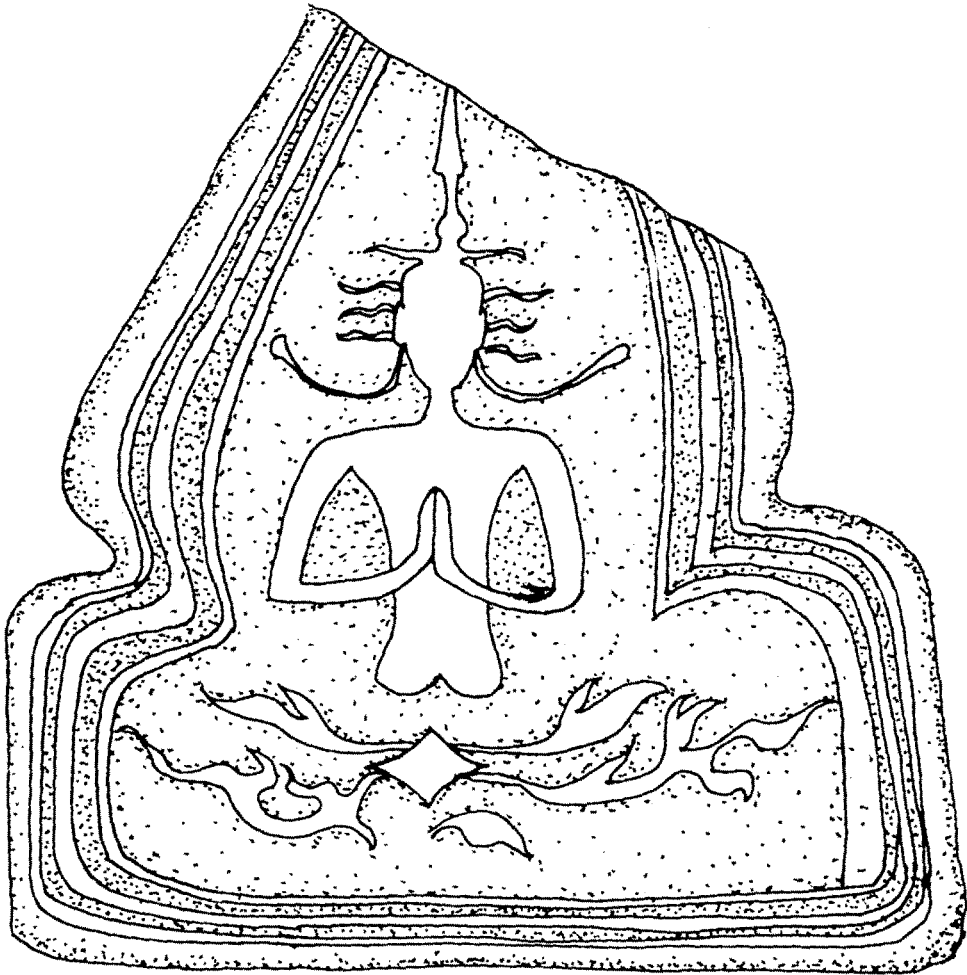
ภาพลายเส้นโบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่ง

ภาพลายเส้นที่ 1 กระเบื้องเชิงชายลายเทพนม แบบที่ 2

ขุดพบจากบริเวณหลุม N24 W6 P70 ระดับ 100-120 Cm.Dt.

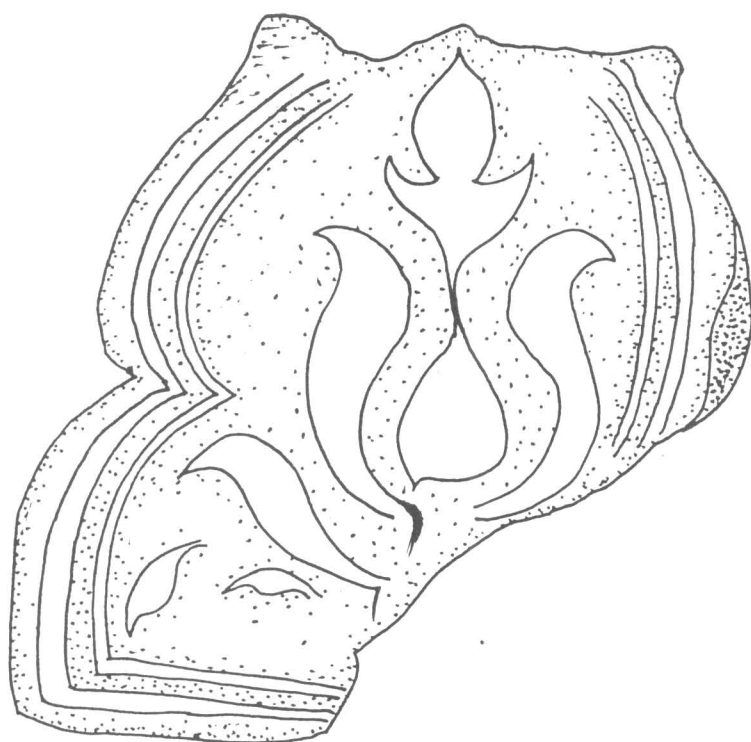
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 2 กระเบื้องเชิงชายลายเทพนม แบบที่ 4

ขุดพบจากบริเวณหลุม N24 W6 P29 ระดับ 110-130 Cm.Dt.

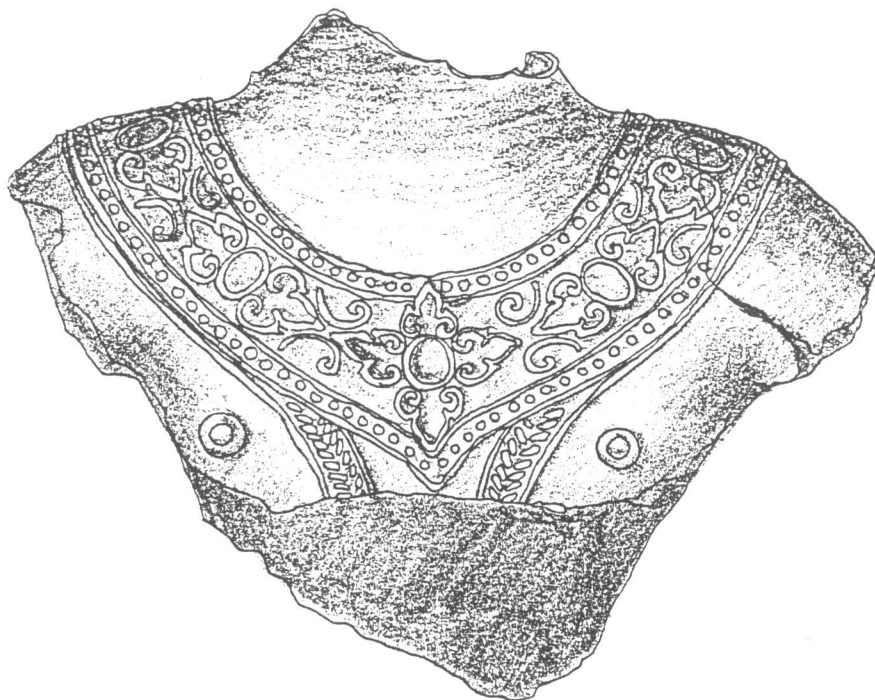
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 3 กระเบื้องเชิงชายลายพันธุ์พุกษา แบบที่ 3

ขุดพบจากบริเวณหลุม N24 W6 P19 ระดับ 80-100 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 4 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด

ขุดพบจากบริเวณหลุม N24 W5 P78 ระดับ 20-50 Cm.Dt.

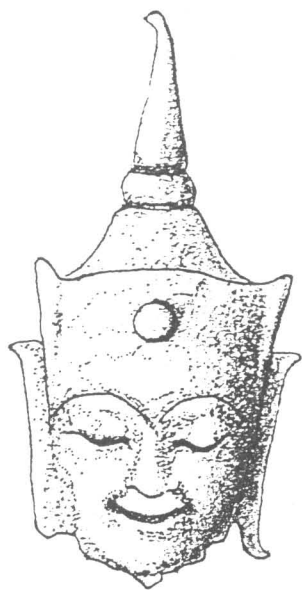
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 5 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด

ขุดพบจากบริเวณหลุม N24 W5 P39 ระดับ 70-110 Cm.Dt.

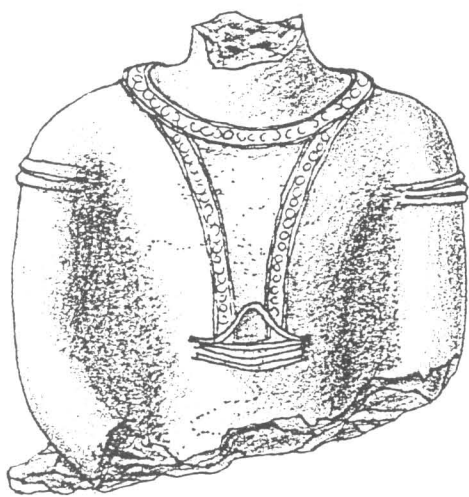
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 6 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด

ขุดพบจากบริเวณหลุม N24 W5 P39 ระดับ 70-110 Cm.Dt.

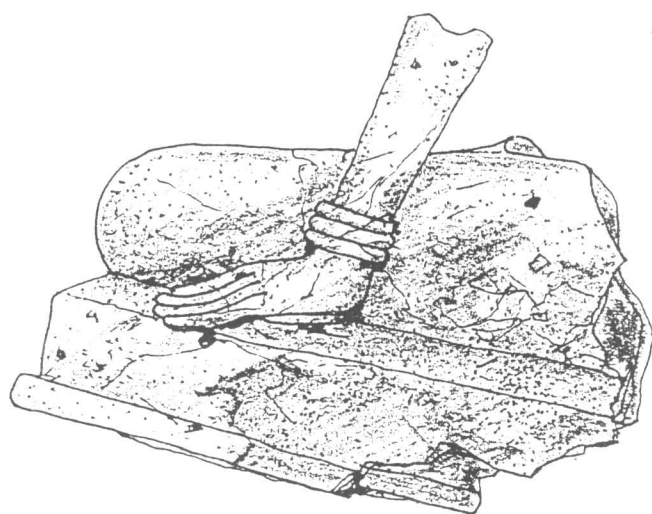
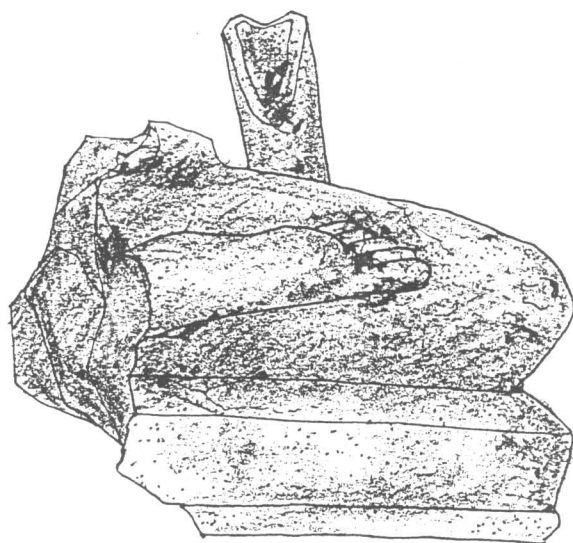
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 7 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริดทรงเครื่อง

พบจากบริเวณหลุม N24 W5 P86 บนพระปรางค์

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพถ่ายเส้นที่ 8 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด

พบจากบริเวณหลุม N24 W5 P39 ระดับ 110-130 Cm.Dt.

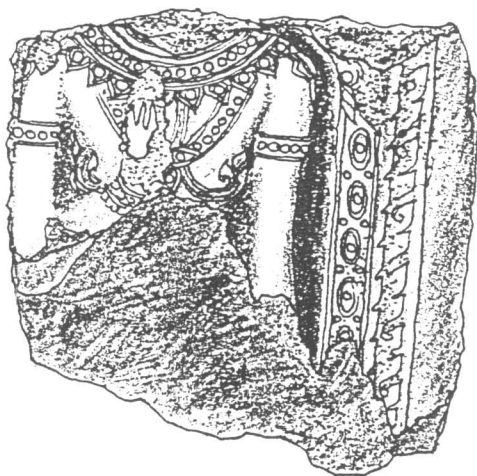
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 9 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด

พบจากบริเวณหลุม N24 W5 P67 ระดับ 50-70 Cm.Dt.

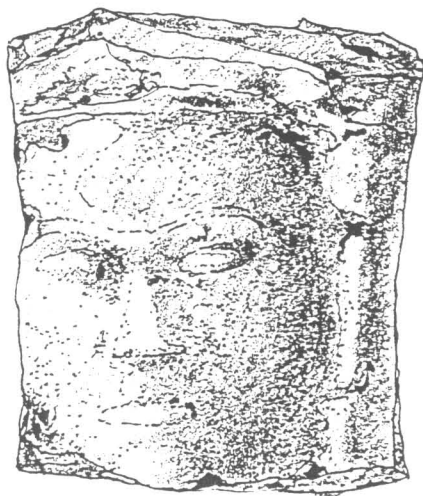
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 10 พระพิมพ์ดินเผาปางลีลาทรงเครื่อง หรือ "พระโคนสมอ"

พบจากบริเวณหลุม N24 W6 P70 ระดับ 100-130 Cm.Dt.

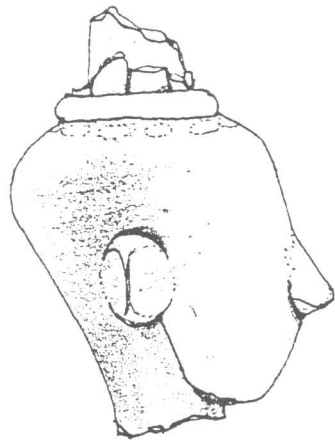
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 11 ชิ้นส่วนดินเผาประดับสถาปัตยกรรมรูปหน้าบุคคล

พบจากบริเวณหลุม N24 W6 P70 ระดับ ผิวดิน

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 12 เศียรศู๊กตาเจ้าพราหมณ์

พบจากบริเวณหลุม N24 W5 P9 ระดับ 70-100 Cm.Dt.

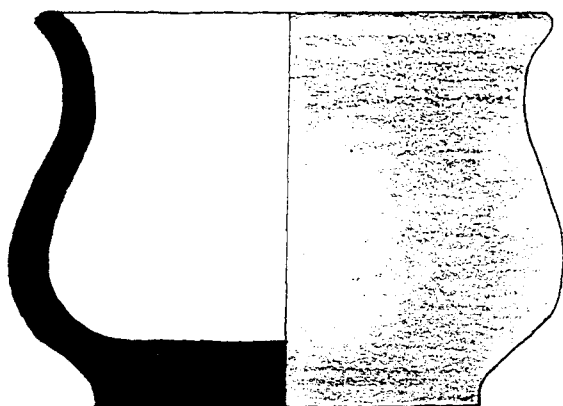
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 13 เศียรพระสาวกคินเผา

พบจากบริเวณหลุม N24 W6 P30 ระดับ 65-100 Cm.Dt.

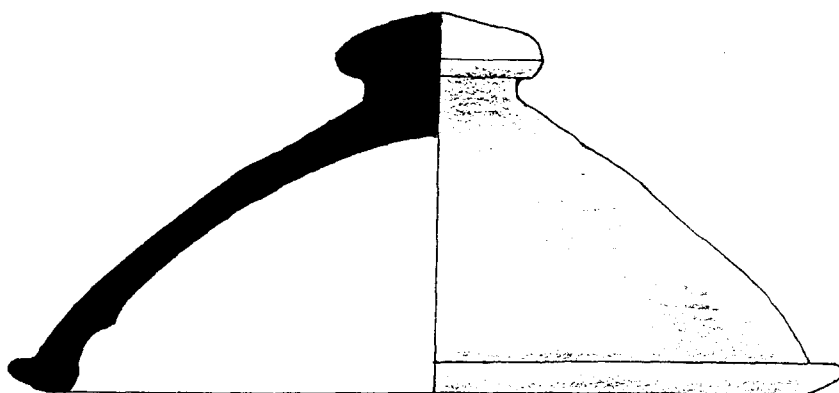
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 14 หม้ออุ้งเงิน

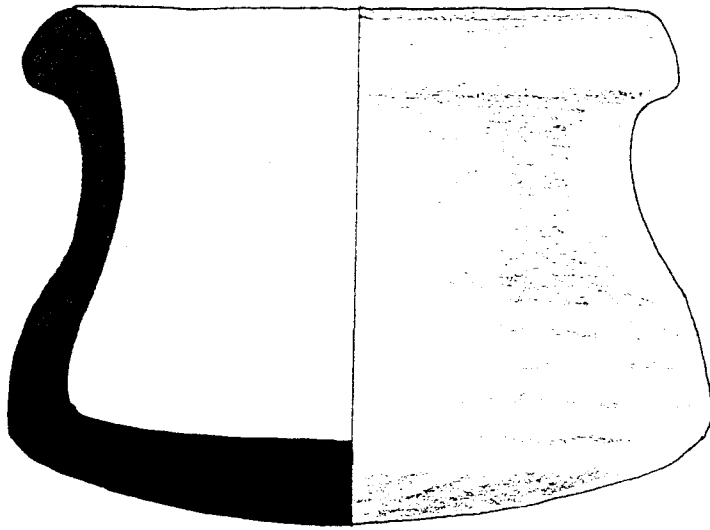
พบจากบริเวณหลุม N24 W5 P66 ระดับ 100 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 15 ฟากาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา(Earthenware) พบบริเวณพระปรางค์

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 16 หม้อตาลขนาดเล็ก

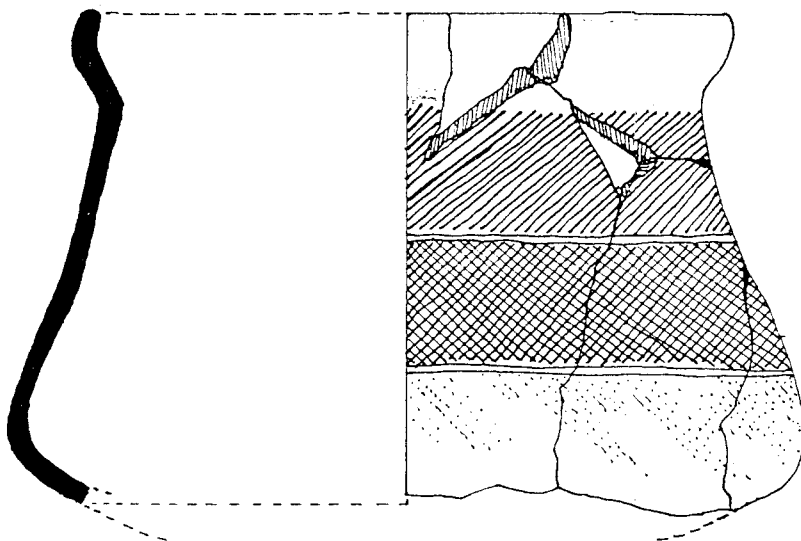
พบจากบริเวณหลุม N24 W6 P29 ระดับ 50-70 Cm.Dt.

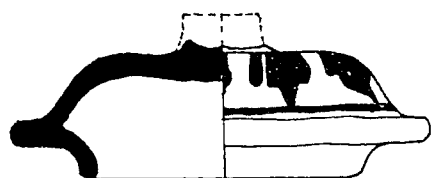
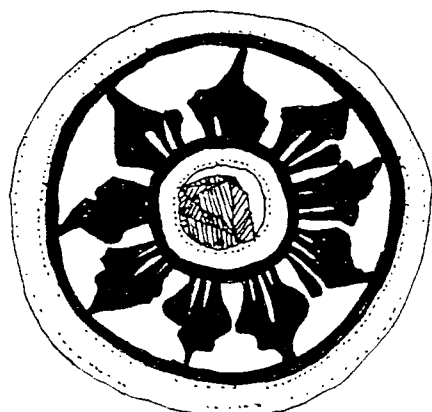
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 17 หม้อตาล

พบจากบริเวณหลุม N24 W6 P40 ระดับ 190-200 Cm.Dt.

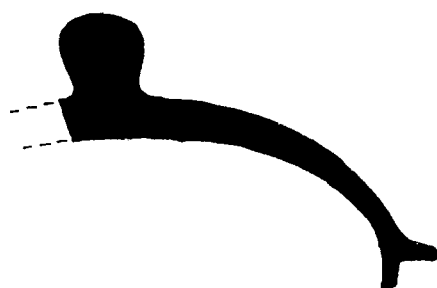
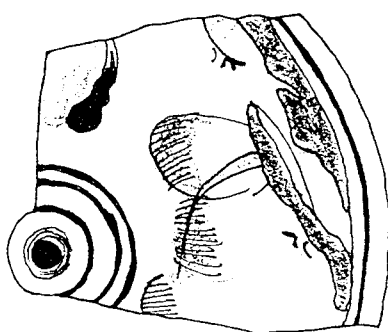
มาตราส่วน 1 : 2

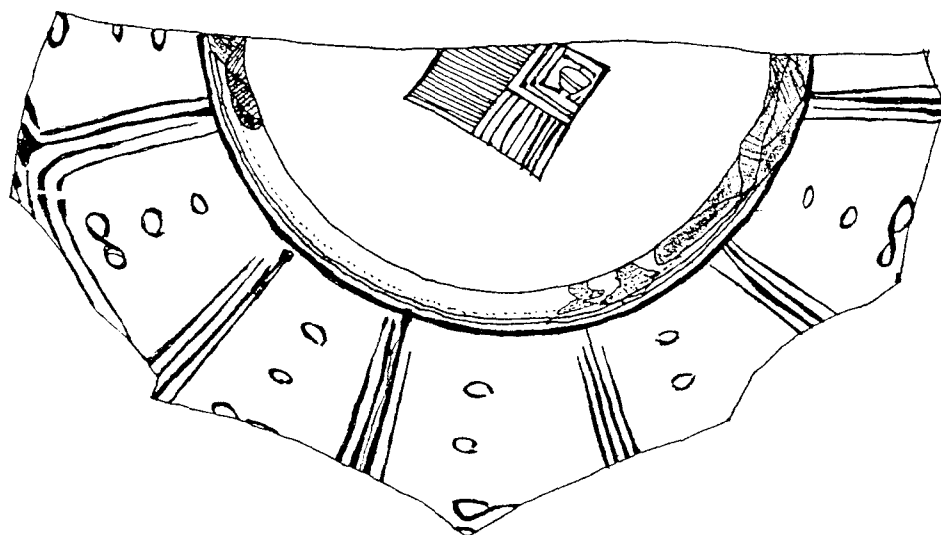
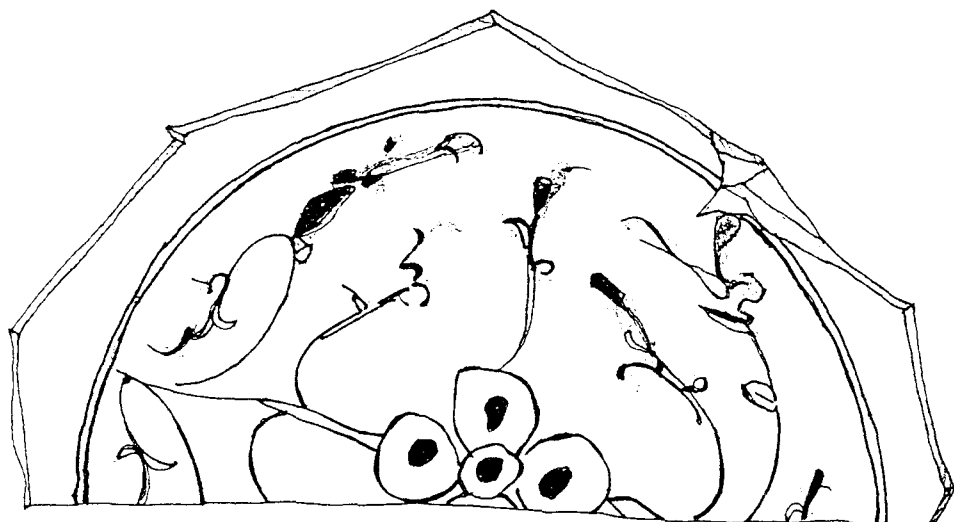
ภาพลายเส้นที่ 18 ฝาตลับเขียนลายคำใต้เคลือบ จากเตาปายาง ศรีสะเกษ
พบจากบริเวณหลุม N24 W5 P21 ระดับ 70-100 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

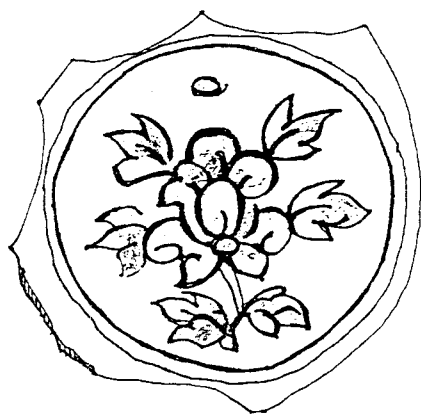
ภาพลายเส้นที่ 19 ฝาขามลายครามผลิตภันธุ์จากแหล่งเตาจิ้งเต๋อเจิน ราชวงศ์ซิง, พศด.23-24
พบจากบริเวณหลุม N24 W6 P20 ระดับ 110-130 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 20 ก้นชามลายครามเขียนลายกลีบบัว ผิดทิศทางจากแหล่งเตาจึงต่อเงิน ราชวงศ์หมิง,
พศ. 21, พบจากบริเวณหลุม N24 W6 P20 ระดับ 110-130 Cm.Di.

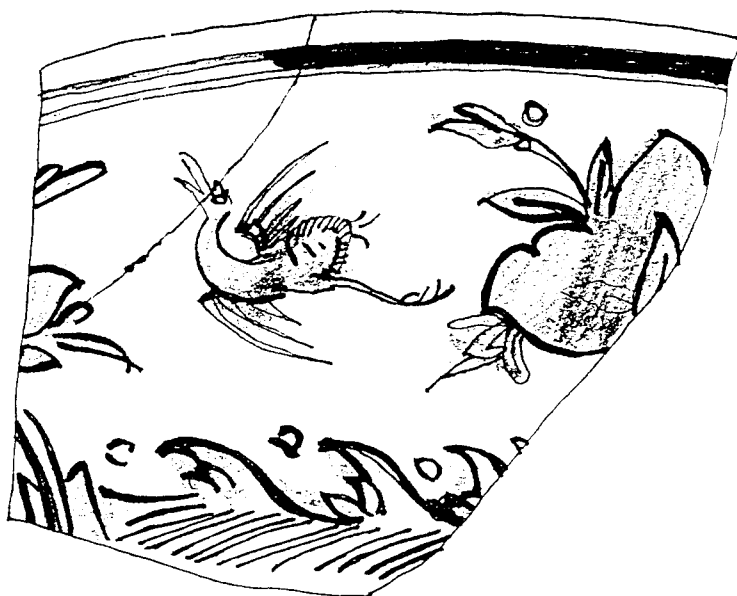
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 21 ก้นชามลายครามเขียนคำอวยพร จากเตาจิ่งเต๋อเจิน ราชวงศ์หมิง, พศต.21-22

พบจากบริเวณหลุม N24 W6 P20 ระดับ 150-170 Cm.Dt.

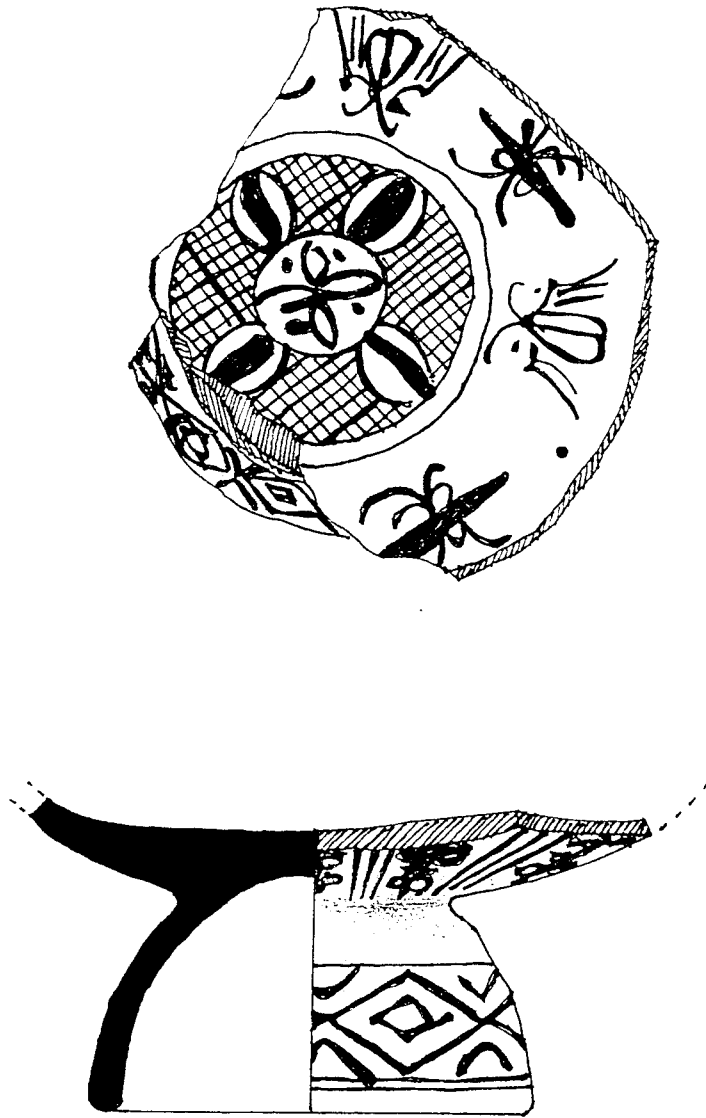
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 22 ปากชามลายครามเขียนลายนกกกระสา จากเตาจิ่งเต๋อเจิน ราชวงศ์หมิง, พศต.21-22

พบจากบริเวณหลุม N24 W6 P50 ระดับ 110-130 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

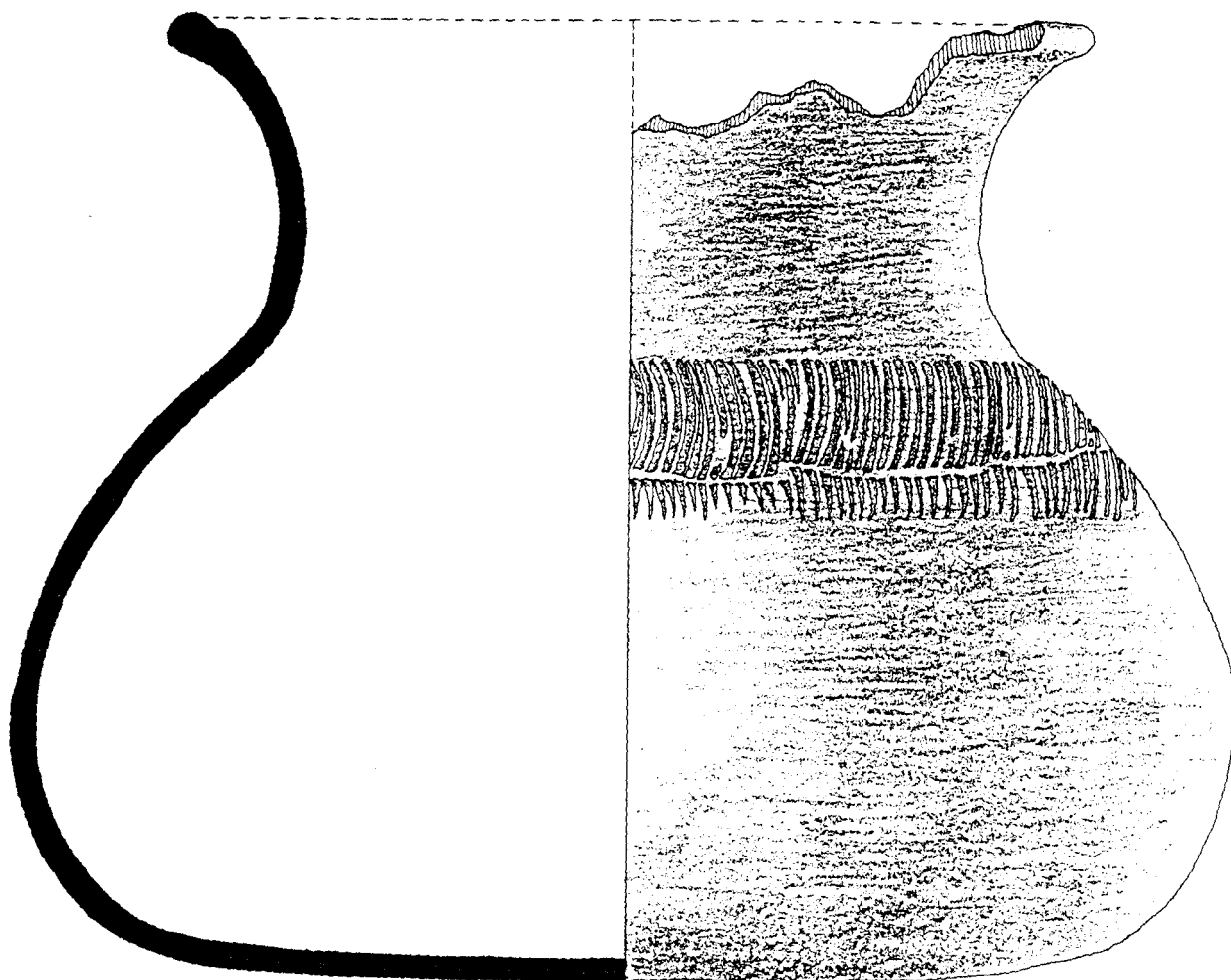
ภาพลายเส้นที่ 23 ก้นพานลายคราม จากเตาจิ่งเต๋อเจิ้น ราชวงศ์ซิง พุทธศตวรรษที่ 24

พบจากบริเวณหลุม N24 W5 P68 ระดับ 30-80 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 24-45

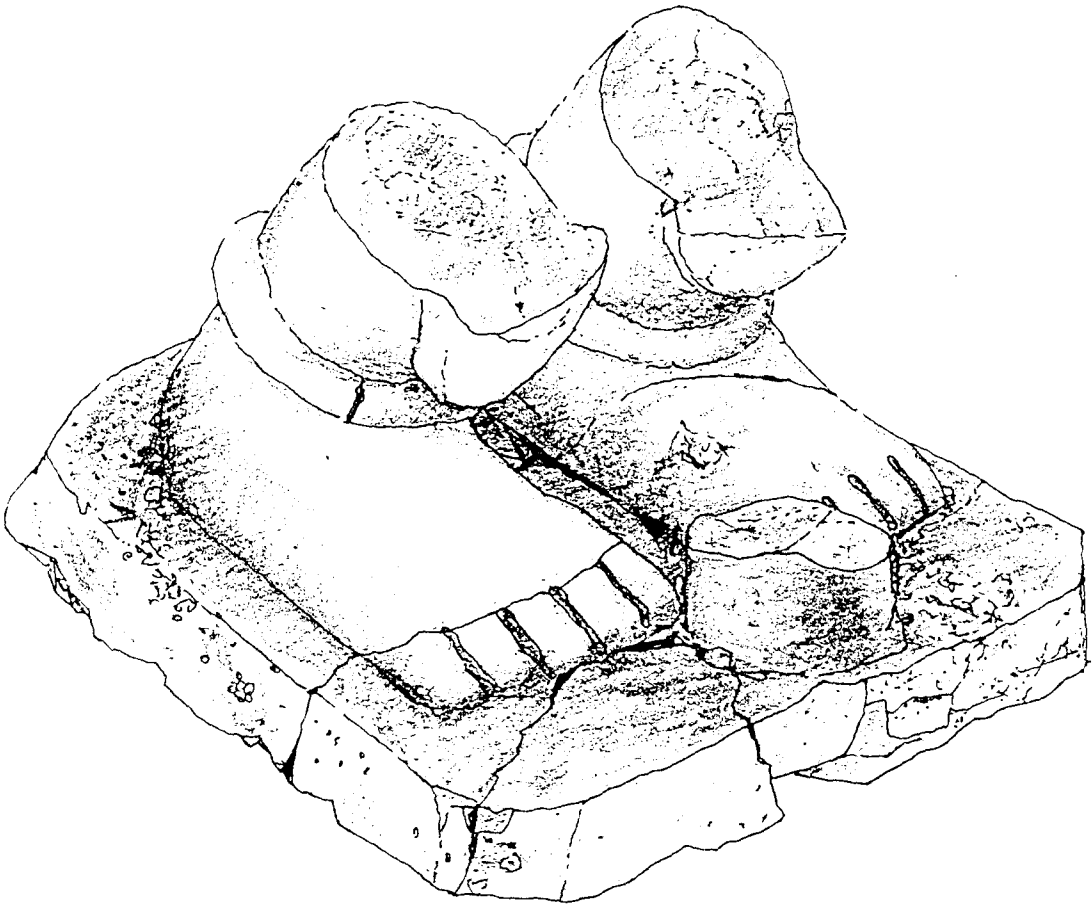
ภาพลายเส้นโบราณวัตถุที่พบจากการขุดค้น หลุมขุดค้นที่ 1 (Test Pit I / N24 W5 P65)

ภาพลายเส้นที่ 24 ภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดาบรรจุกระดูก

พบจากระดับ 130 Cm.Dt.

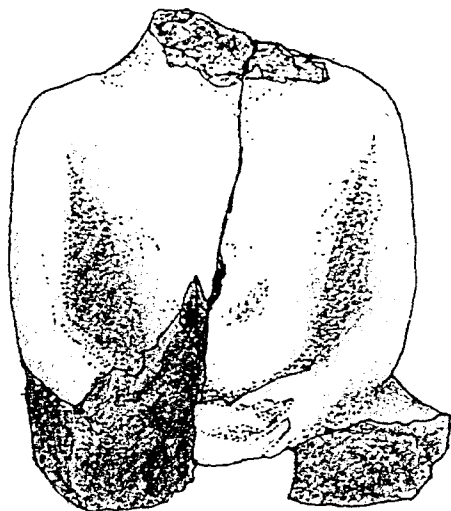
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 25 ประติมากรรมดินเผาเคลือบ รูปบุคคล

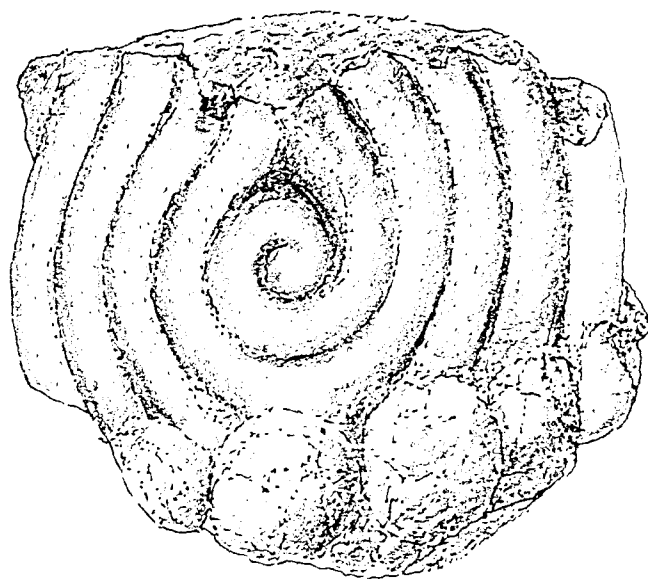
พบจากระดับ 180-190 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

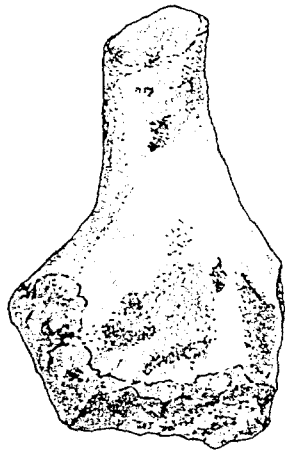
ภาพลายเส้นที่ 26 ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด
พบจากระดับ 70-80 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 27 ชิ้นส่วนพระรัศมีหินทราย
พบจากระดับ 180-190 Cm.Dt.

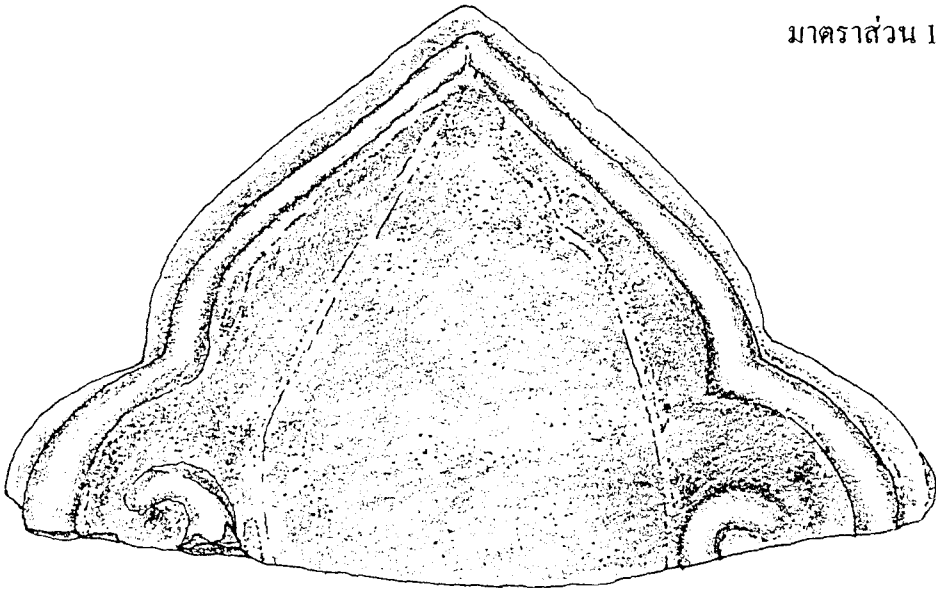
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 28 ชิ้นส่วนเตาเชิงกราน

พบจาก ระดับ 390-400 Cm.Dt.

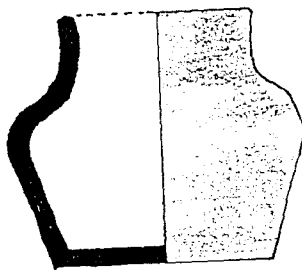
มาตราส่วน 1 : 2

ภาพลายเส้นที่ 29 ชิ้นส่วนกระเบื้องเชิงชาย

พบจากระดับ 250-300 Cm.Dt.

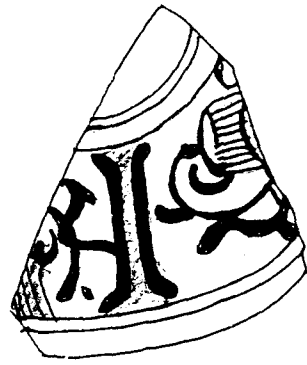
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 30 ชิ้นส่วนกระปุกดินเผาขนาดเล็ก

พบจากระดับ 320-330 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

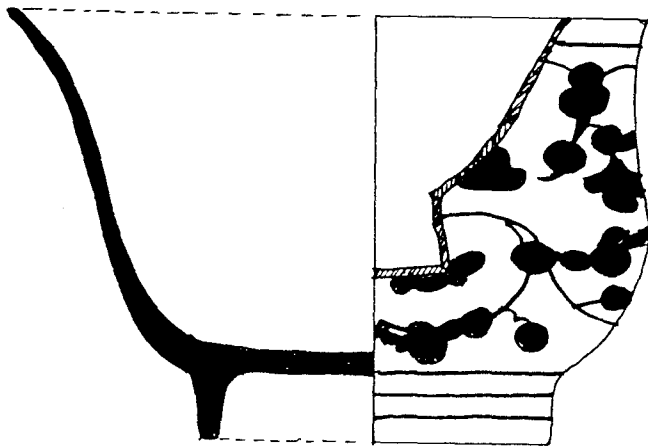

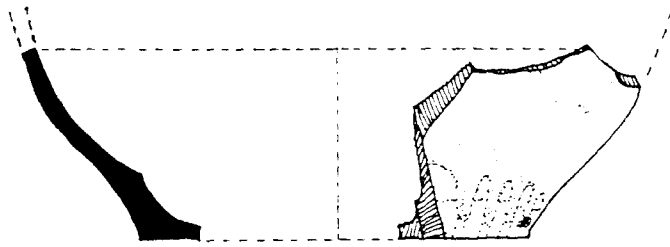
ภาพลายเส้นที่ 31 ฝาเคลือบลายคราม จากเตาจิ่งเต๋อเจิน ร.หมิงตอนปลาย-ร.ชิงตอนต้น, พศต.22-23
พบจาก ระดับ 100-110 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 32 ก้นชามลายคราม เป็นภาชนะแบบ exportware จากเตาจิ่งเต๋อเจิน ร.หมิง, พศต.21-22
พบจากระดับ 40-50 Cm.Dt.

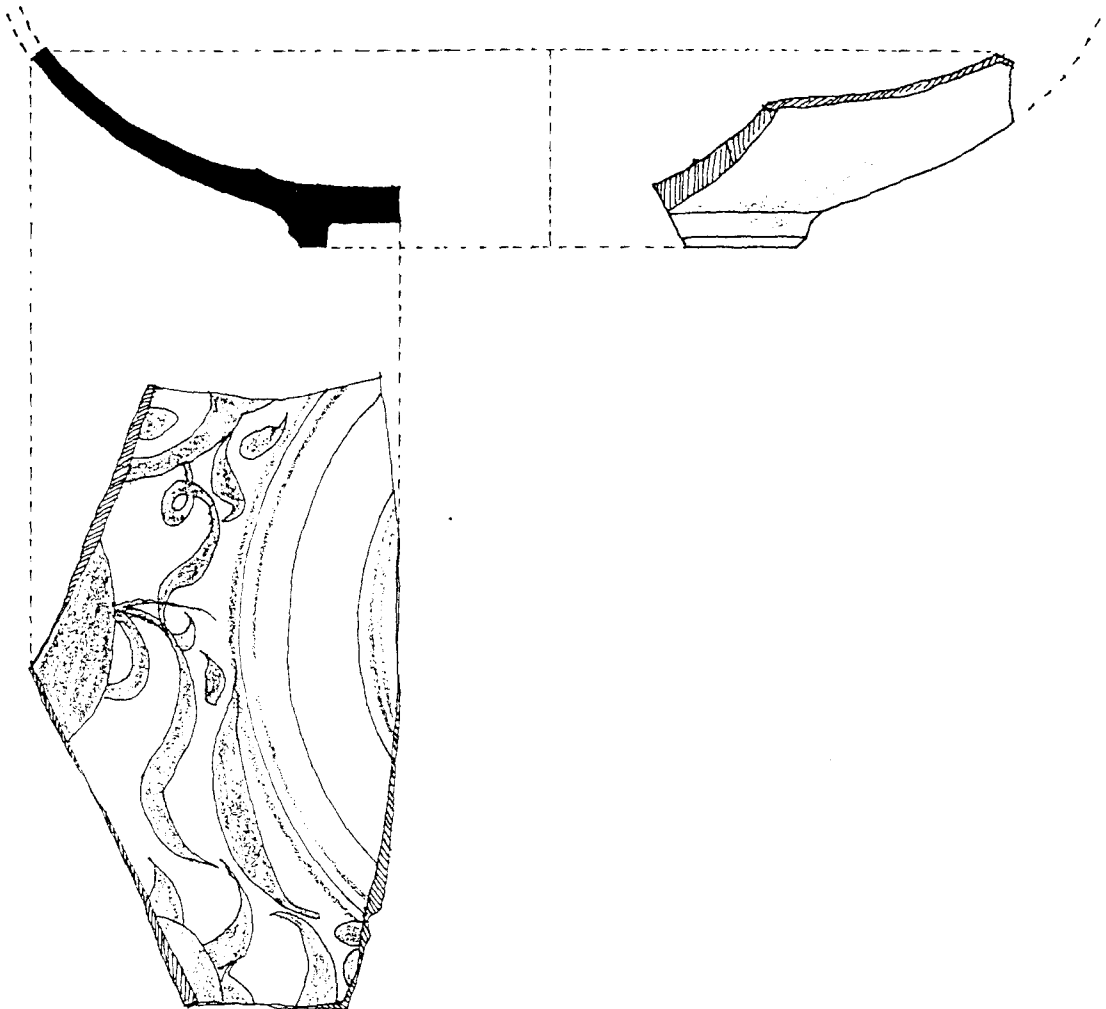
มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 33 ก้นไห เคลือบน้ำตาลดำจากแหล่งเตาสุโขทัย พบจากระดับ 50-60 Cm.Dt.

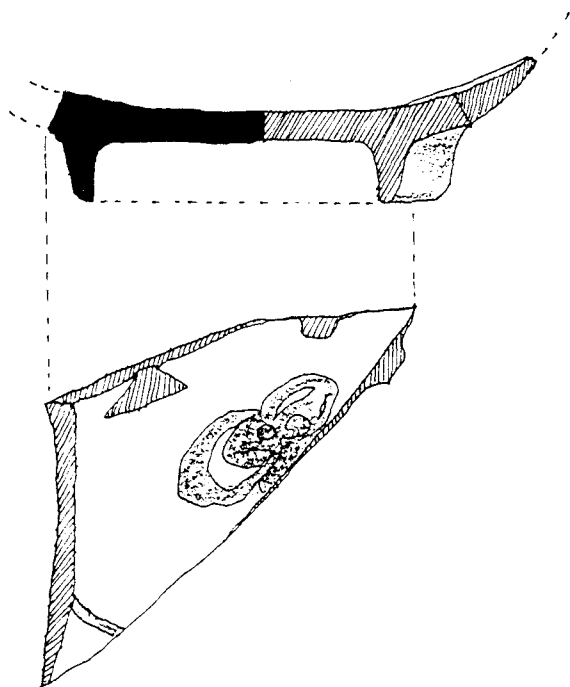
มาตราส่วน 1 : 2

ภาพลายเส้นที่ 34 เครื่องถ้วยจีน ลายคราม สมัยราชวงศ์ซิง พศด.23-24

พบจากระดับ 60-70 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

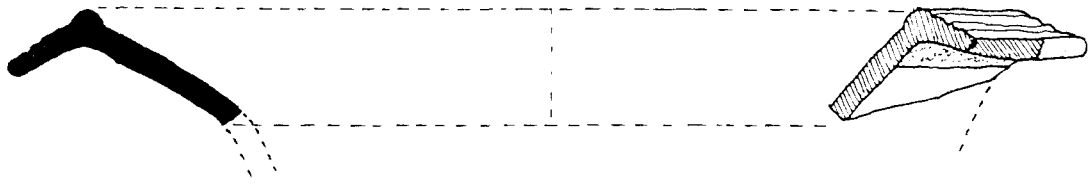
ภาพลายเส้นที่ 35 เครื่องถ้วยจีน ลายคราม สมัยราชวงศ์ซ่ง
พบจากระดับ 180-190 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

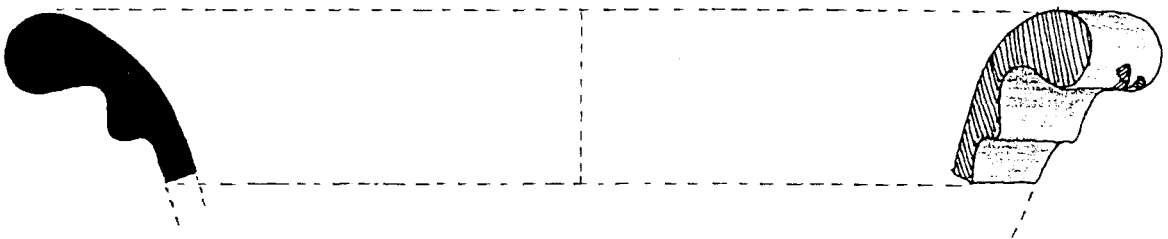
ภาพลายเส้นที่ 36 ปากอ่างโค้งเข้า จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบจากระดับ 240-250 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 37 ปากไห โค้งออก เคลื่อน้ำตาลดำ พบจากระดับ 250-260 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

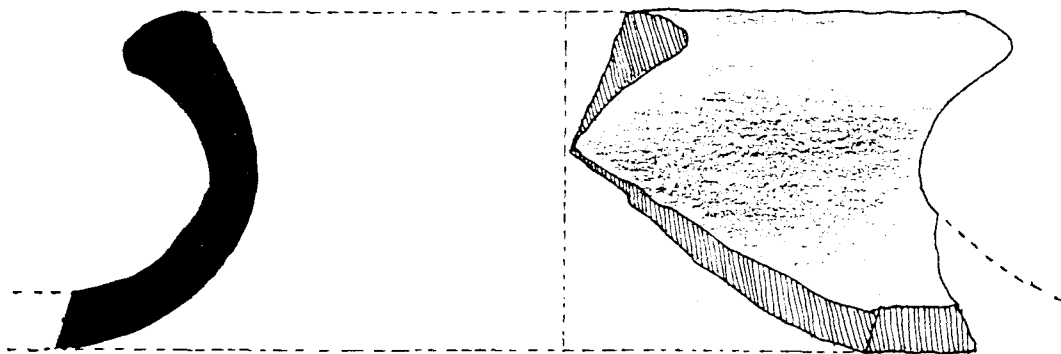
ภาพลายเส้นที่ 38 ปากไห โค้งออก จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบจากระดับ 260-270 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

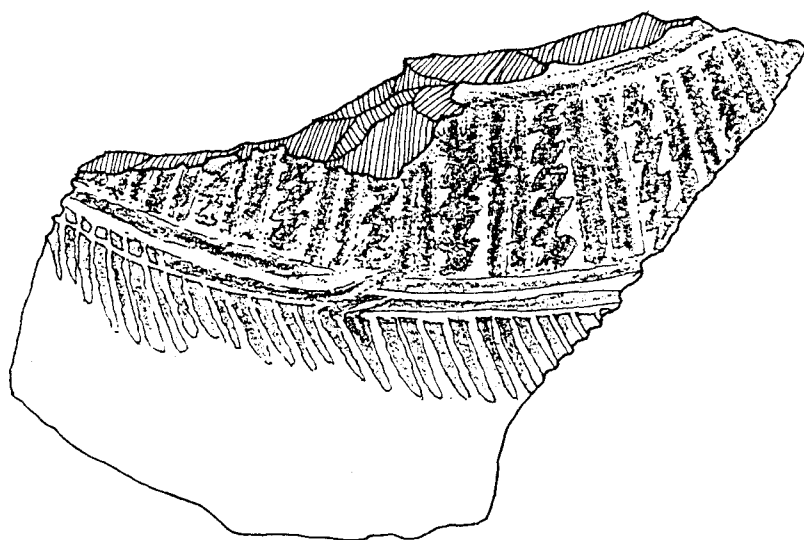

ภาพลายเส้นที่ 39 ก้นไหเท่าข้าง จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบจากระดับ 260-270 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

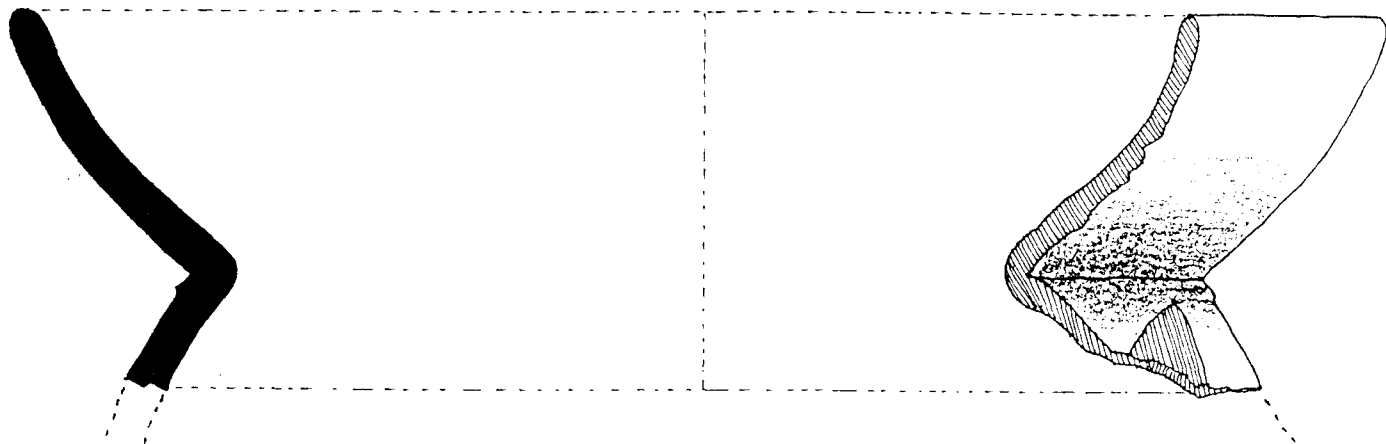

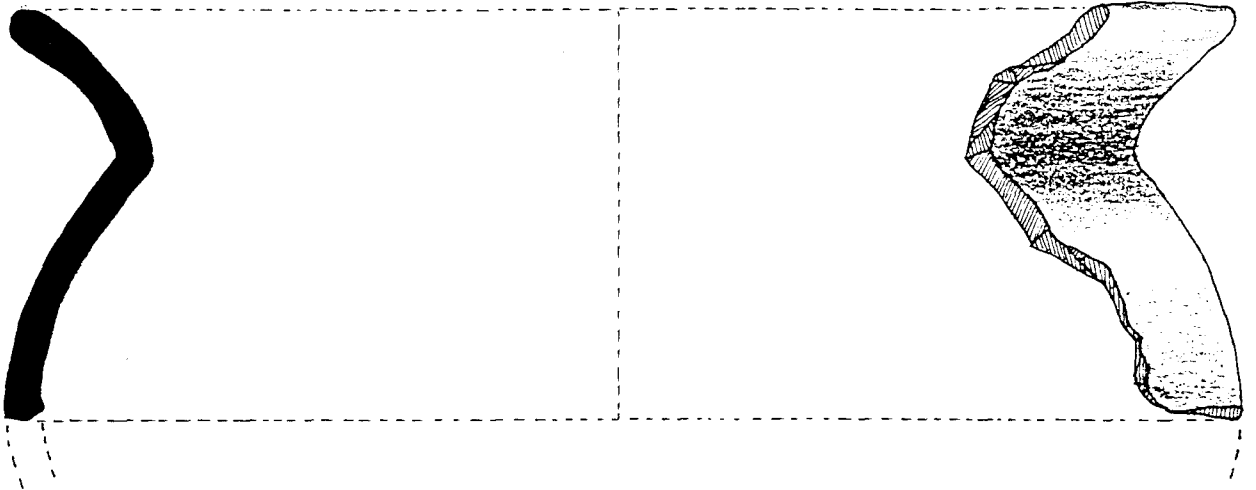
ภาพลายเส้นที่ 40 ปากหม้อทะนนวน โค้งออก ตกแต่งลวดลายกคประทับใจที่บริเวณไหล่
พบจากระดับ 50-60 Cm.Dt. มาตรฐาน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 41 ตัวอย่างไหล่หม้อทะนนวน ตกแต่งลวดลายกคประทับใจ พบจากระดับ 60-70 Cm.Dt.
มาตรฐาน 1 : 1

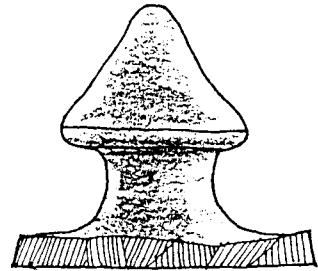
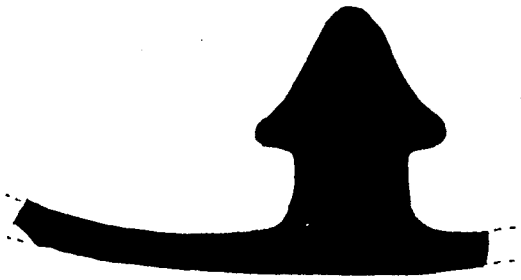
ภาพลายเส้นที่ 42 ปากหม้อทะนนวน โค้งออก เนื้อดินสีส้ม พบจากระดับ 80-90 Cm.Dt.
มาตรฐาน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 43 ปากหม้อทะนนวน โกง้ออก ตกแต่งลายขูดร่อง เนื้อดินสีส้ม
พบจากระดับ 120-130 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

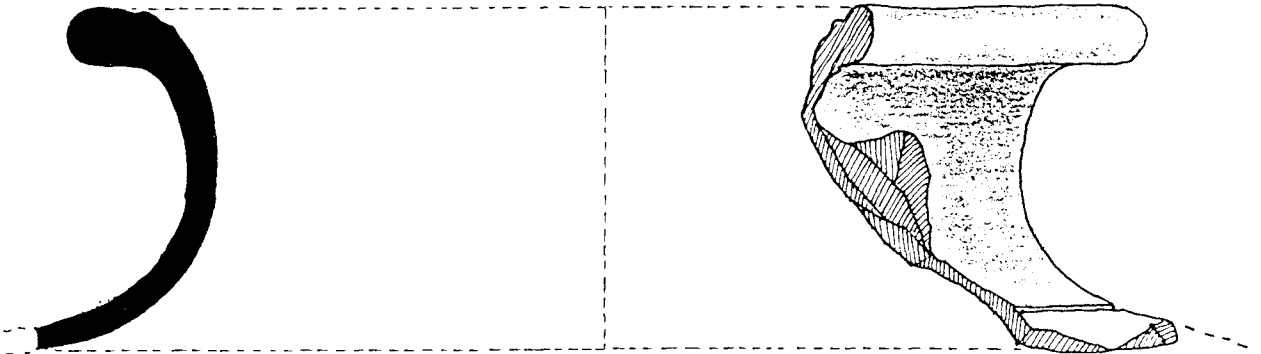

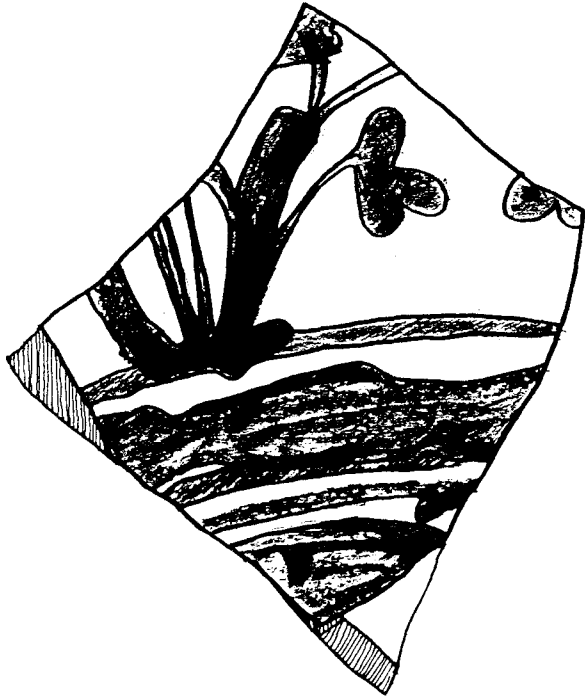
ภาพลายเส้นที่ 44 จุดฝาแบบหงาย ทรงสามเหลี่ยมยอดมน พบจากระดับ 140-150 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 45 ตัวอย่างปากหม้อทะนนวน โกง้ออก เนื้อดินสีส้ม พบจากระดับ 300-310 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

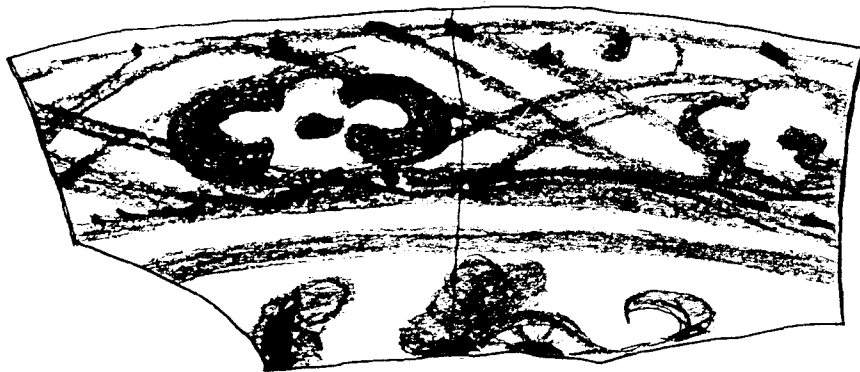

ภาพลายเส้นที่ 46-82
 ภาพลายเส้นโบราณวัตถุที่พบ
 จากการขุดค้น หลุมขุดค้นที่ 2
 (Test Pit II / N24 W5 P32)

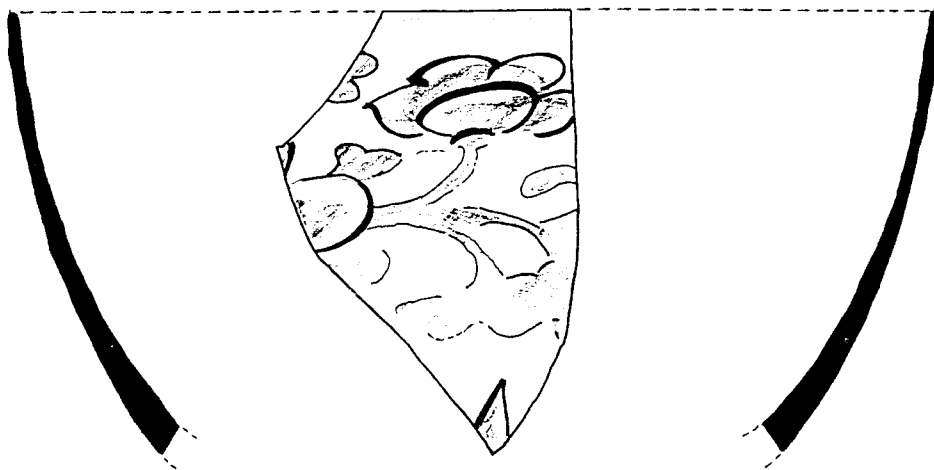
ภาพลายเส้นที่ 46 ก้นชามลายคราม จากแหล่งเตาจีนทางใต้ สมัยราชวงศ์ซิง
 พบจากระดับ 160-170 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

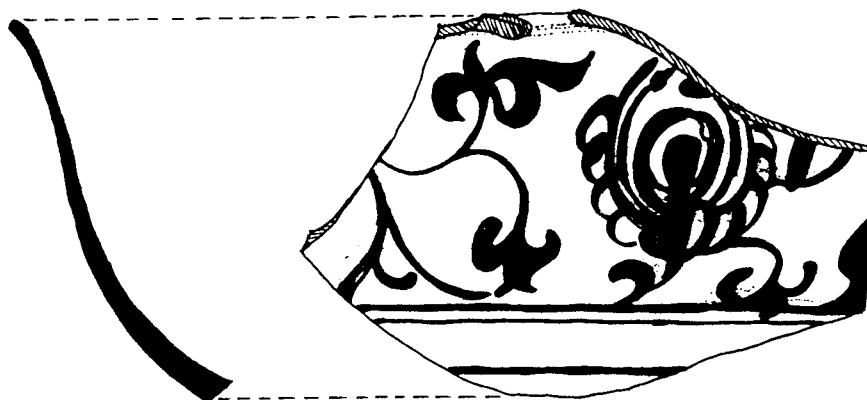
ภาพลายเส้นที่ 47 ปากจานลายคราม จากแหล่งเตาจีนทางใต้ สมัยราชวงศ์ซิง
 พบจากระดับ 160-170 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

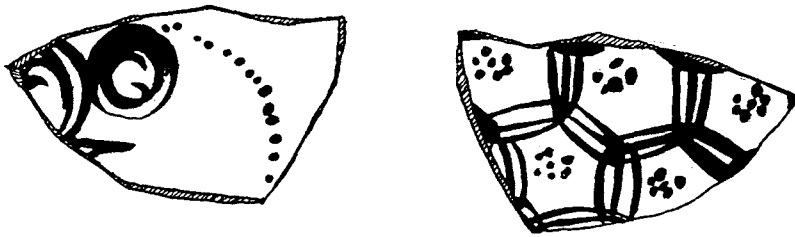
ภาพลายเส้นที่ 48 ปากชามลายเขียนสี จากแหล่งเตาจิ่งเต๋อเจิ้น สมัย ร.หมิงตอนปลาย-ร.ชิงตอนต้น
พบจากระดับ 90-100 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 49 ปากชามลายคราม เขียนลายดอกบัว จากแหล่งเตาจิ่งเต๋อเจิ้น สมัย ร.หมิง
พบจากระดับ 350-360 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

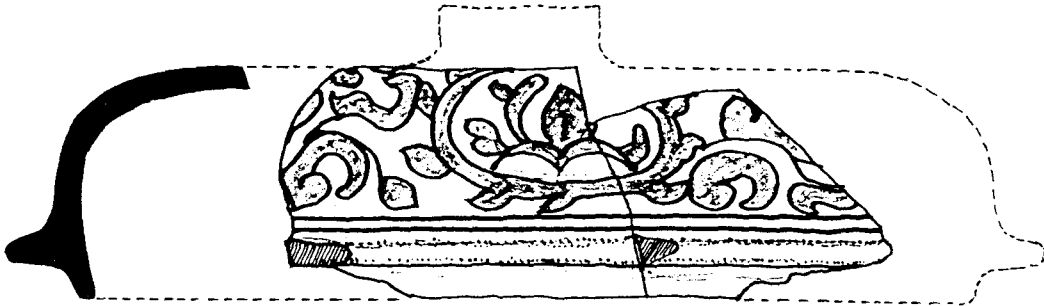

ภาพลายเส้นที่ 50 ชามลายคราม เขียนลายหกเหลี่ยม จากแหล่งเตาจีนทางใต้ สมัย ร.หมิง
พบจากระดับ 290-300 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

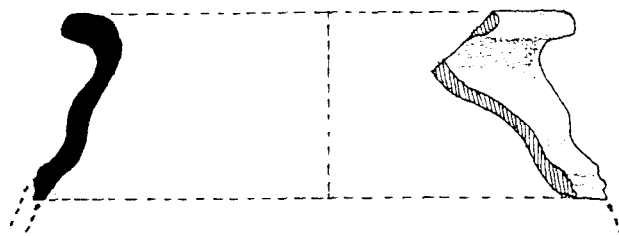
ภาพลายเส้นที่ 51 ฝาเคลือบลายคราม จากแหล่งเตาจิ้งเต๋อเจิ้น สมัย ร.หมิง
พบจากระดับ 350-360 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 52 ฝาโถลายคราม จากแหล่งเตาจิ้งเต๋อเจิ้น สมัย ร.ชิงปलय (รัตนโกสินทร์)
พบจากระดับ 140-150 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 53 ปากไห โค้งออก จากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย พบในระดับ 240-250 Cm.Dt.

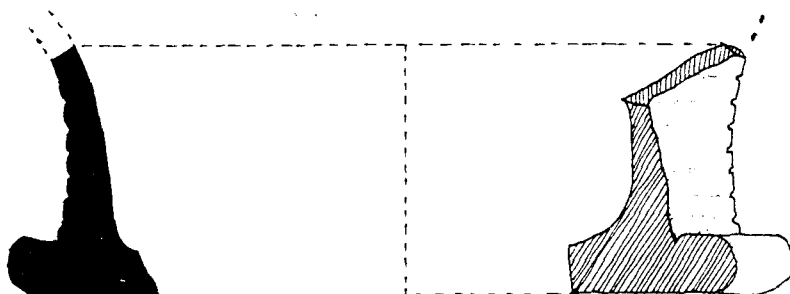
มาตราส่วน 1 : 2

ภาพลายเส้นที่ 54 ปากชาม โค้งออก ตกแต่งลายขูครองใต้เคลือบเขียว จากแหล่งเตาศรีรัตนาลัย

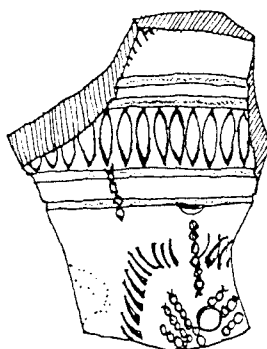
พบจากระดับ 290-300 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

ภาพลายเส้นที่ 55 ก้นไหเท้าช้าง จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบในระดับ 290-300 Cm.Dt.

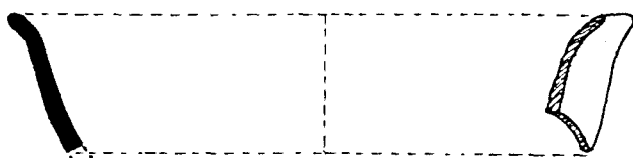
มาตราส่วน 1 : 2

ภาพลายเส้นที่ 56 ไหล่ไห ตกแต่งลายกคประทับใจแม่ถ้ำข้าวเปลือก จากแหล่งเตาบ้านบางปูน

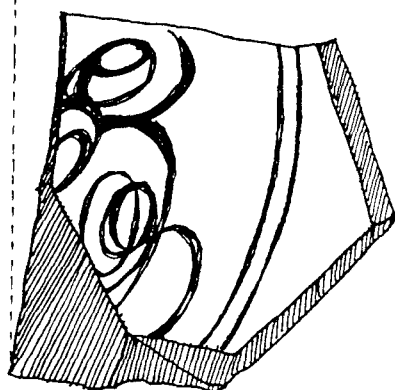
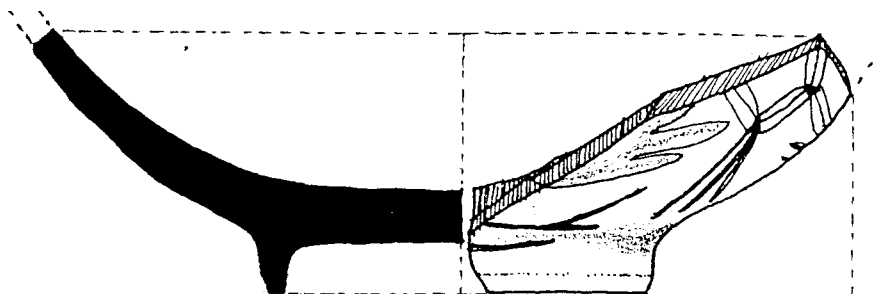
พบจากระดับ 290-300 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

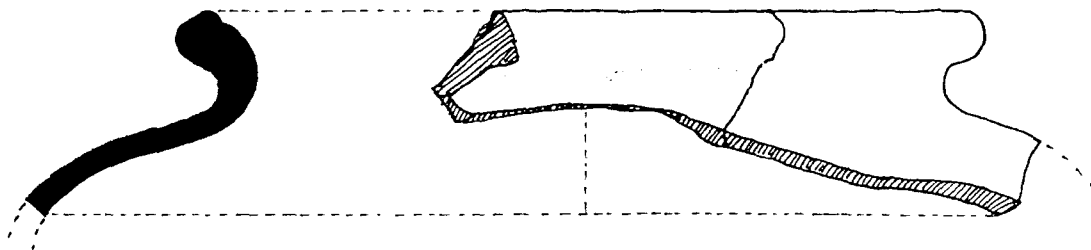
ภาพลายเส้นที่ 57 ปากชามโค้งออก ตกแต่งลายขลุ่ยร่องใต้เคลือบเขียว จากแหล่งเตาศรีสังขนาถ
พบจากระดับ 310-320 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

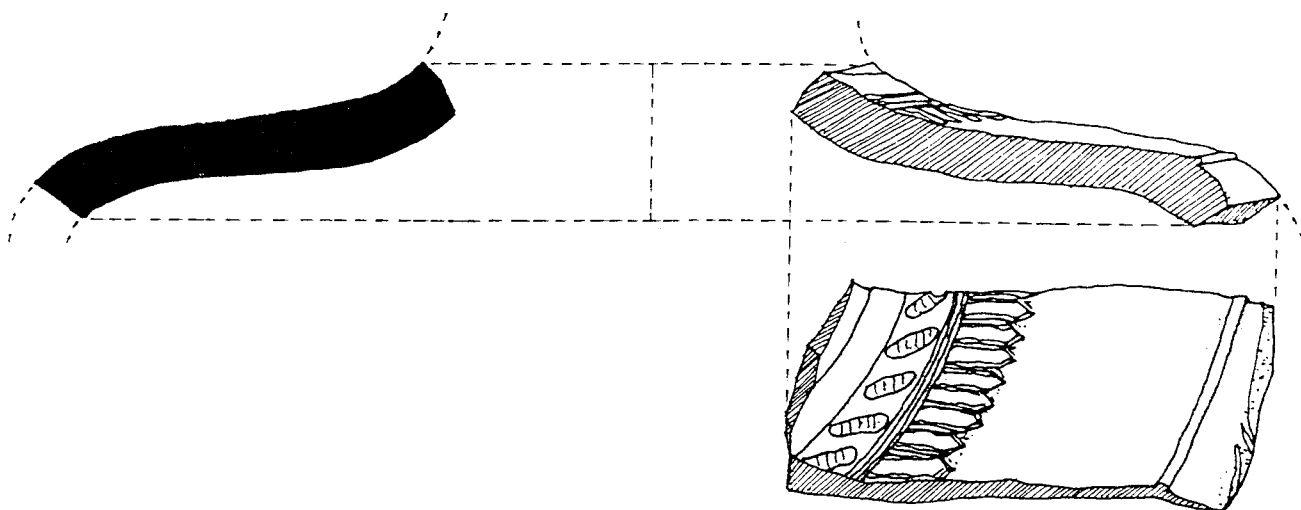
ภาพลายเส้นที่ 58 ก้นชามลายคราม จากแหล่งเตาเวียงคนาม
พบจากระดับ 310-320 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

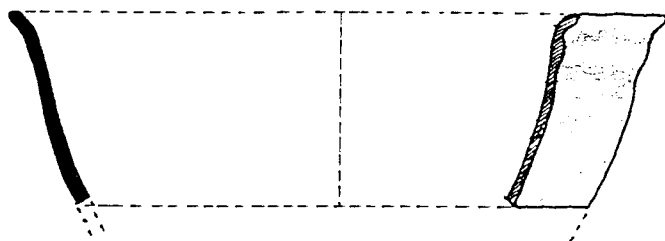
ภาพลายเส้นที่ 59 ปากไหโค้งออก เคลือบน้ำตาล จากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย
พบจากระดับ 310-320 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

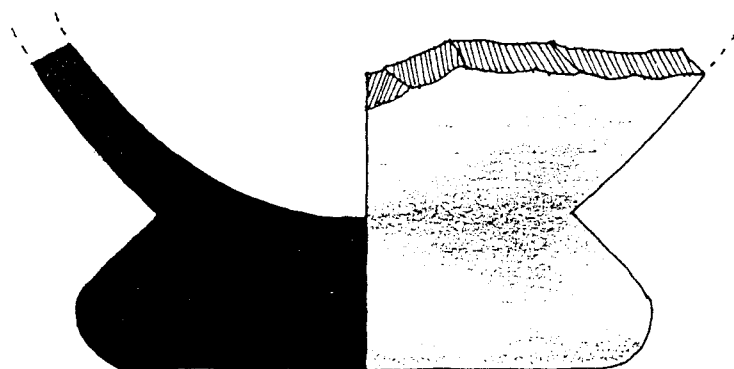
ภาพลายเส้นที่ 60 ไหล่ไหลยาคคประทับซี่หวี และลายกลีบดอกไม้
พบจากระดับ 330-340 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

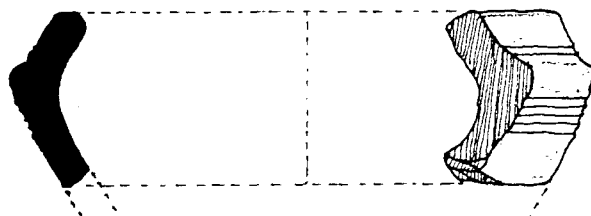
ภาพลายเส้นที่ 61 ปากขามโค้งออก ขูดร่องลายกลีบดอกไม้ได้เคลือบเขียว จากแหล่งเตาศรีสำเนาถ้ำ
พบจากระดับ 340-350 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

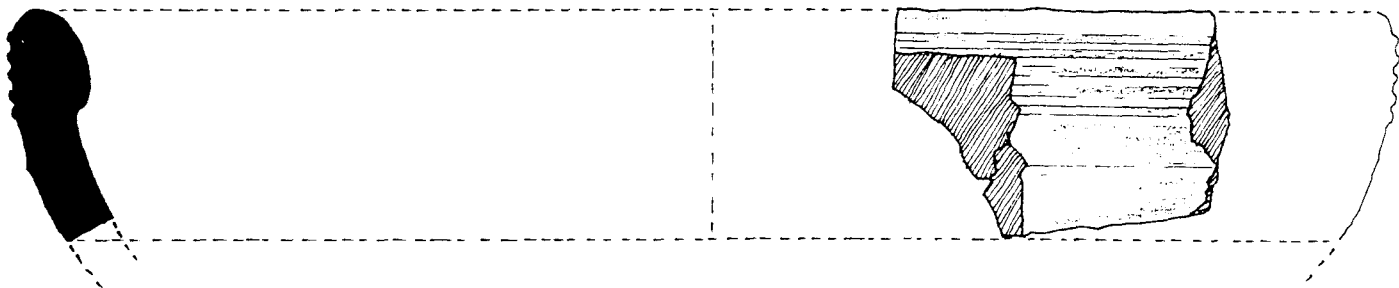
ภาพลายเส้นที่ 62 ก้นครก จากแหล่งเตาแม่น้ำน้อย พบในระดับ 380-390 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 63 ปากชามโค้งเข้า จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบในระดับ 330-340 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

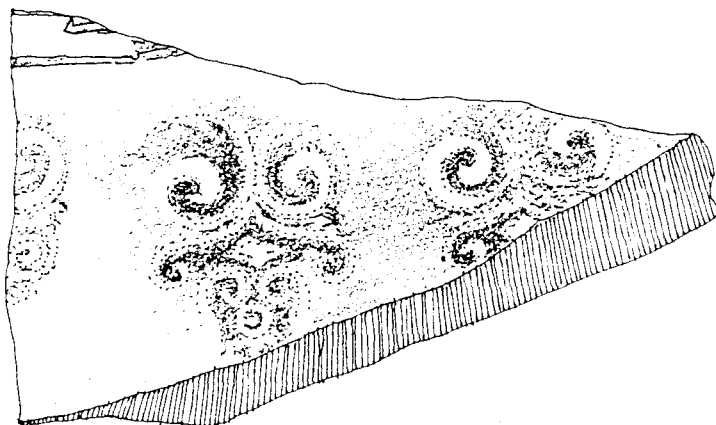

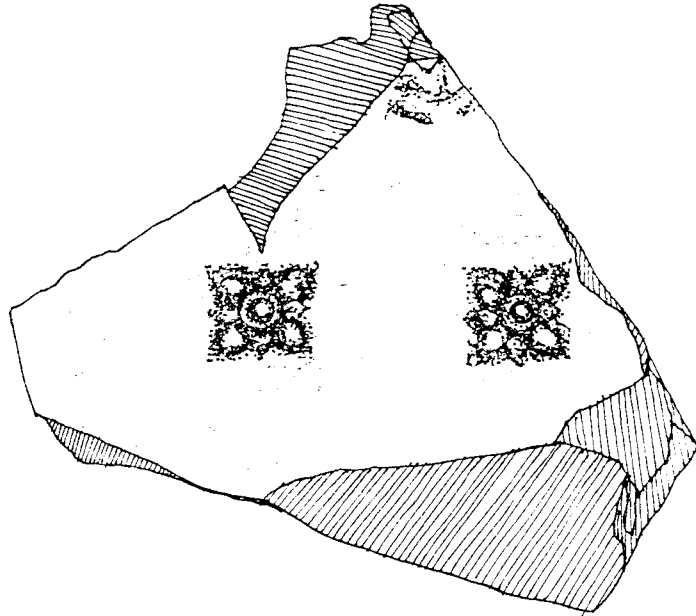
ภาพลายเส้นที่ 64 ปากอ่างโค้งเข้า จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบในระดับ 390-400 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 65 ไหล่ไห กดประทับลายก้านขด จากแหล่งเตาบ้านบางปูน
พบจากระดับ 390-400 Cm.Dt.

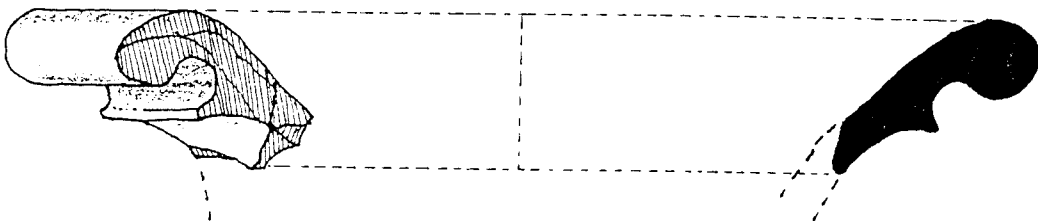
มาตราส่วน 1 : 1

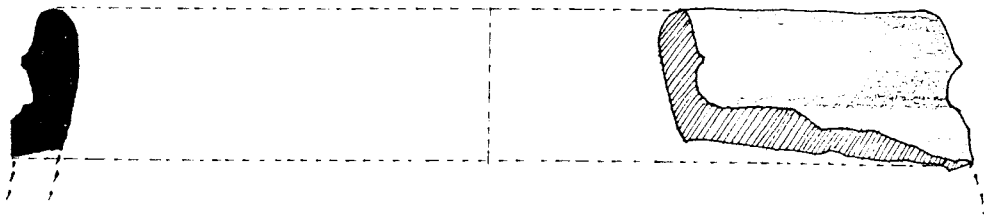
ภาพลายเส้นที่ 66 ไหลไห กคประทับลายดอกไม้สี่กลีบ จากแหล่งเตาบ้านบางปูน
พบจากระดับ 400-410 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

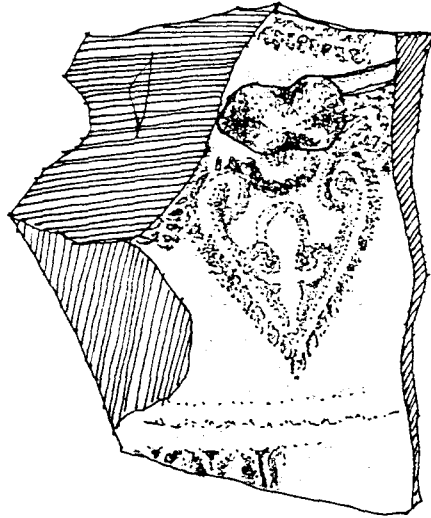
ภาพลายเส้นที่ 67 ปากไห โค้งออก ไหลมีสัน จากแหล่งเตาบ้านบางปูน
พบจากระดับ 400-410 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

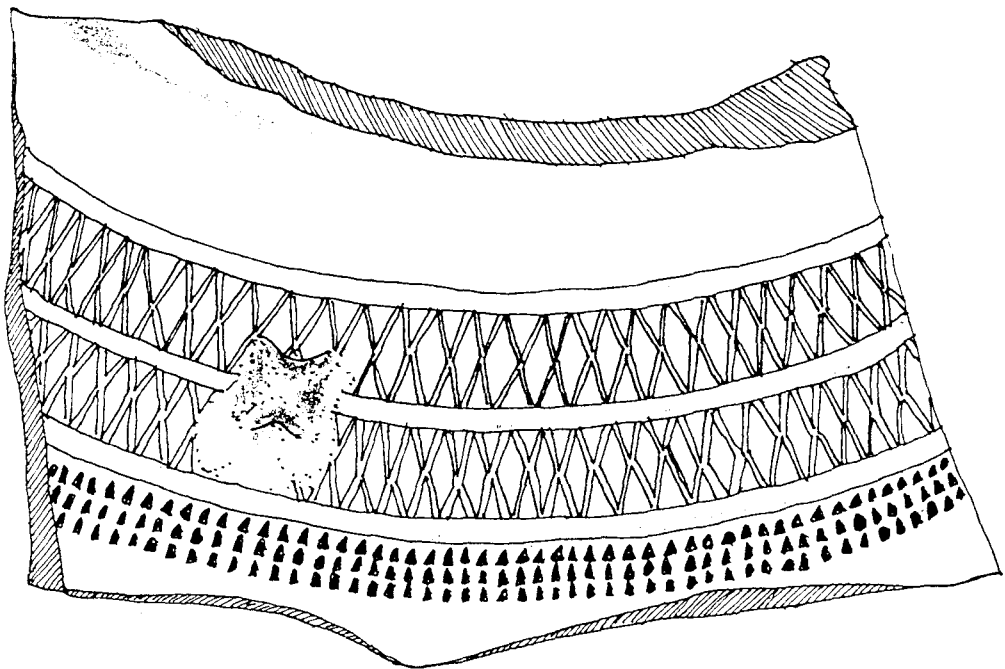
ภาพลายเส้นที่ 68 ปากไห โค้งเข้า ตกแต่งลายขูดร่องที่ไหล่ จากแหล่งเตาบ้านบางปูน
พบจากระดับ 420-430 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

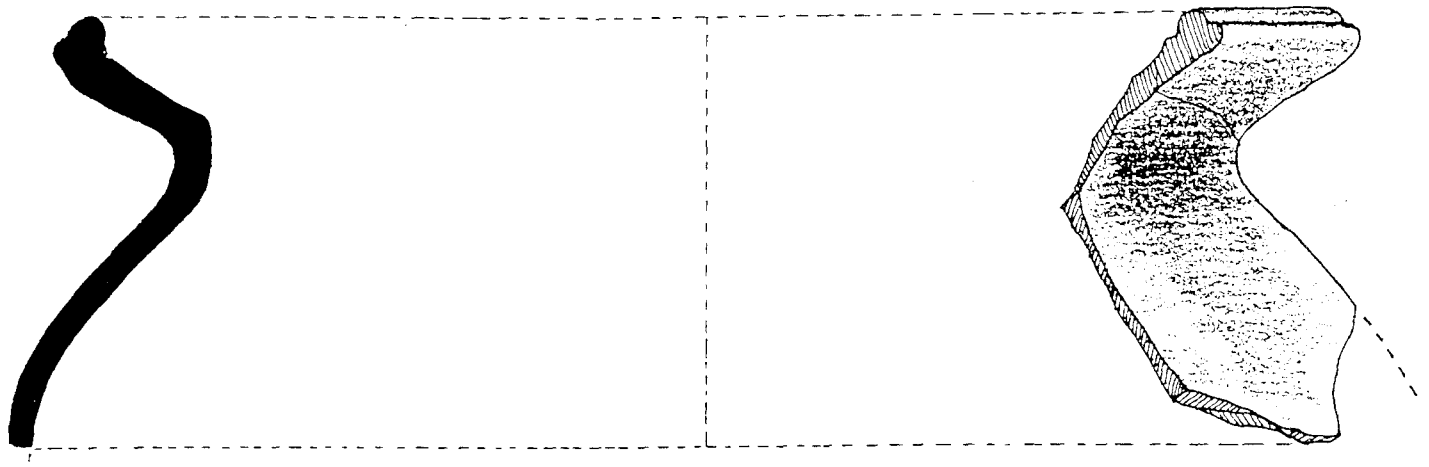
ภาพลายเส้นที่ 69 ไหล่ไห ตกแต่งลายขี้ผึ้งและกคประทับใบเสมา, กลีบบัว และ ลายซี่หวี
จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบในระดับ 430-440 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

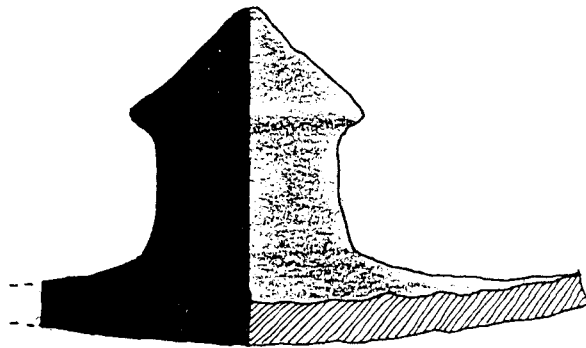
ภาพลายเส้นที่ 70 ไหล่ไห ตกแต่งลายขี้ผึ้งและกคประทับรูปสี่เหลี่ยม และ ลายซี่หวี
จากแหล่งเตาบ้านบางปูน พบในระดับ 490-510 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 71 ปากหม้อทะนนวน โค้งออก เนื้อดินสีส้ม ตกแต่งลวดลายกดประทับ
จากแหล่งเตาพื้นเมือง พบในระดับ 260-270 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

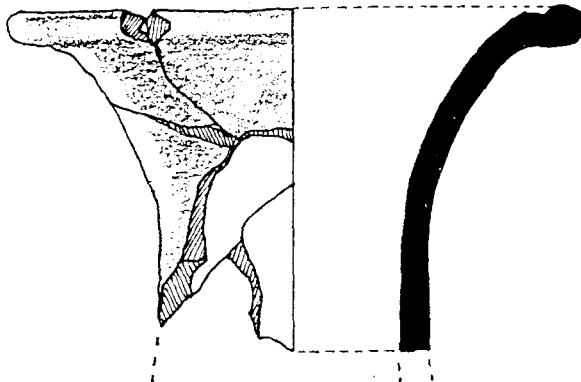

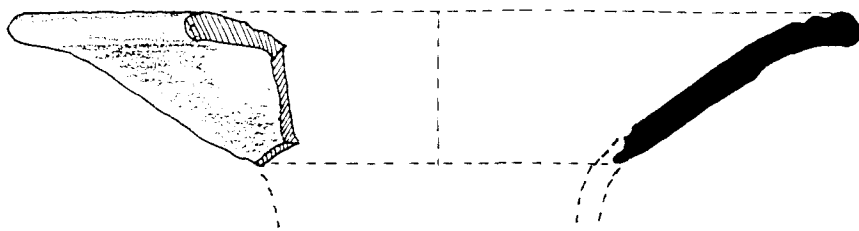
ภาพลายเส้นที่ 72 ฝาแบบหงาย จุดฝาทรงสามเหลี่ยมยอดมน จากแหล่งเตาพื้นเมือง
พบในระดับ 310-320 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 73 ปากคนโท โค้งออก เนื้อดินสีส้ม ตกแต่งลายขูดเส้น จากแหล่งเตาพื้นเมือง
พบในระดับ 330-340 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

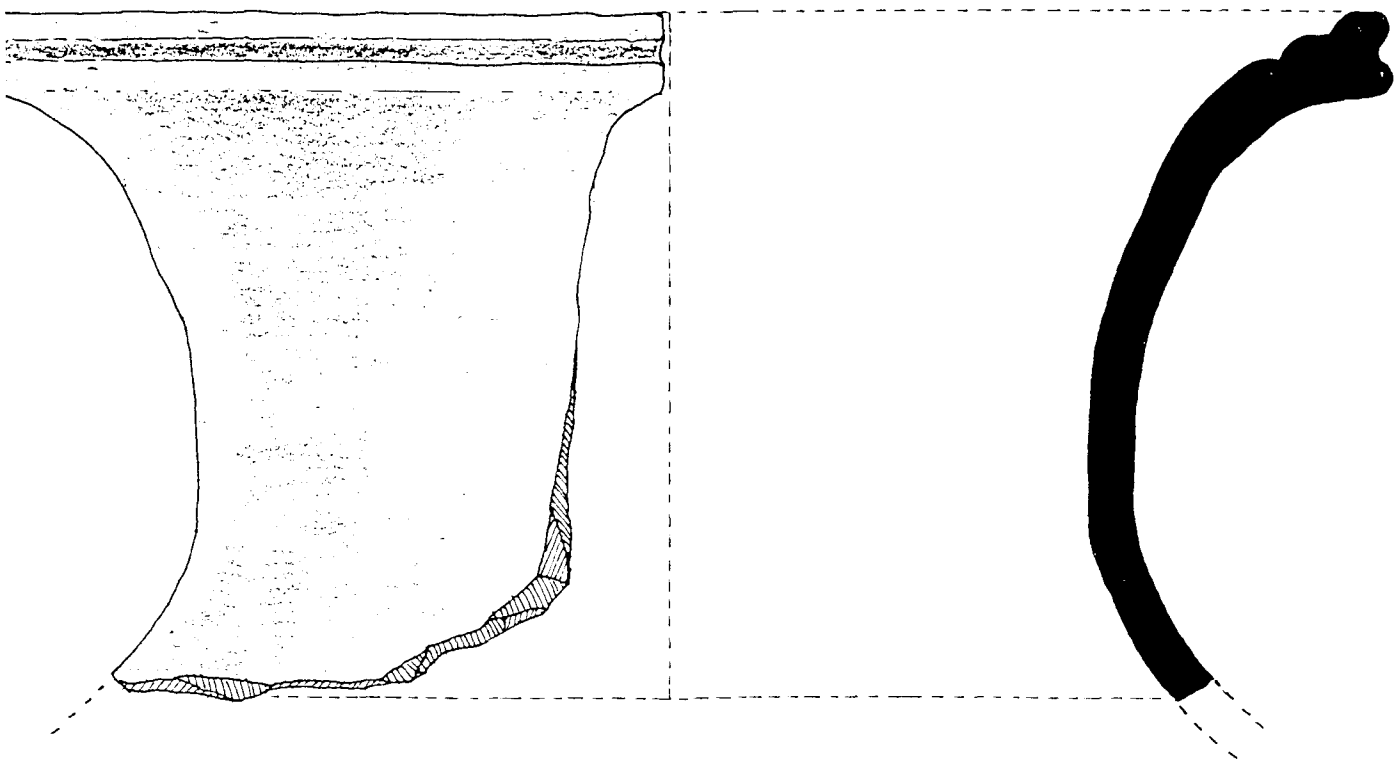

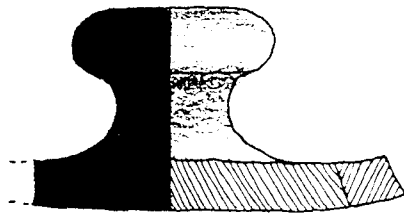
ภาพลายเส้นที่ 74 ปากหมี้อ โค้งออก เนื้อดินสีส้ม ตกแต่งลายขูดเส้น จากแหล่งเตาพื้นเมือง
พบในระดับ 370-380 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

ภาพลายเส้นที่ 75 ปากหมี้อทะนุน โค้งออก เนื้อดินสีส้ม ตกแต่งลายขูดเส้น จากแหล่งเตาพื้นเมือง
พบในระดับ 380-390 Cm.Dt.

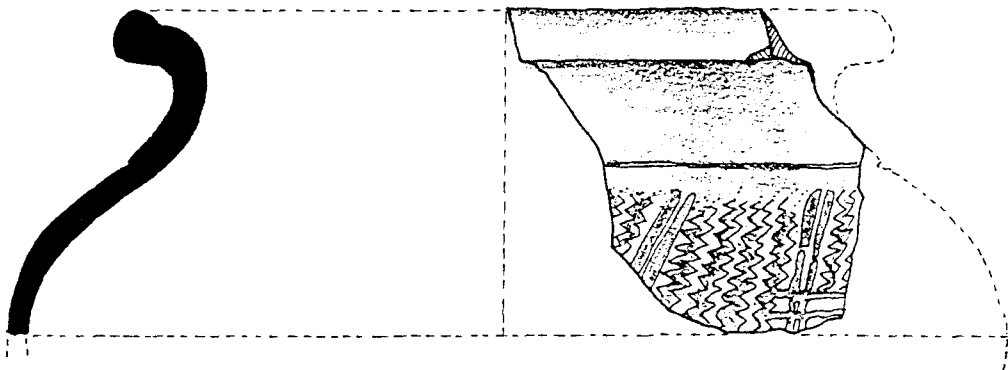
มาตราส่วน 1 : 1

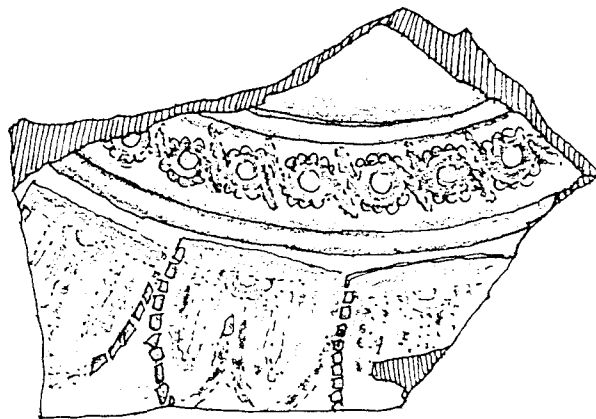
ภาพลายเส้นที่ 76 จุกฝาทรงกลม แบบหงาย เนื้อดินสีนวล จากแหล่งเตาพื้นเมือง
พบในระดับ 390-400 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

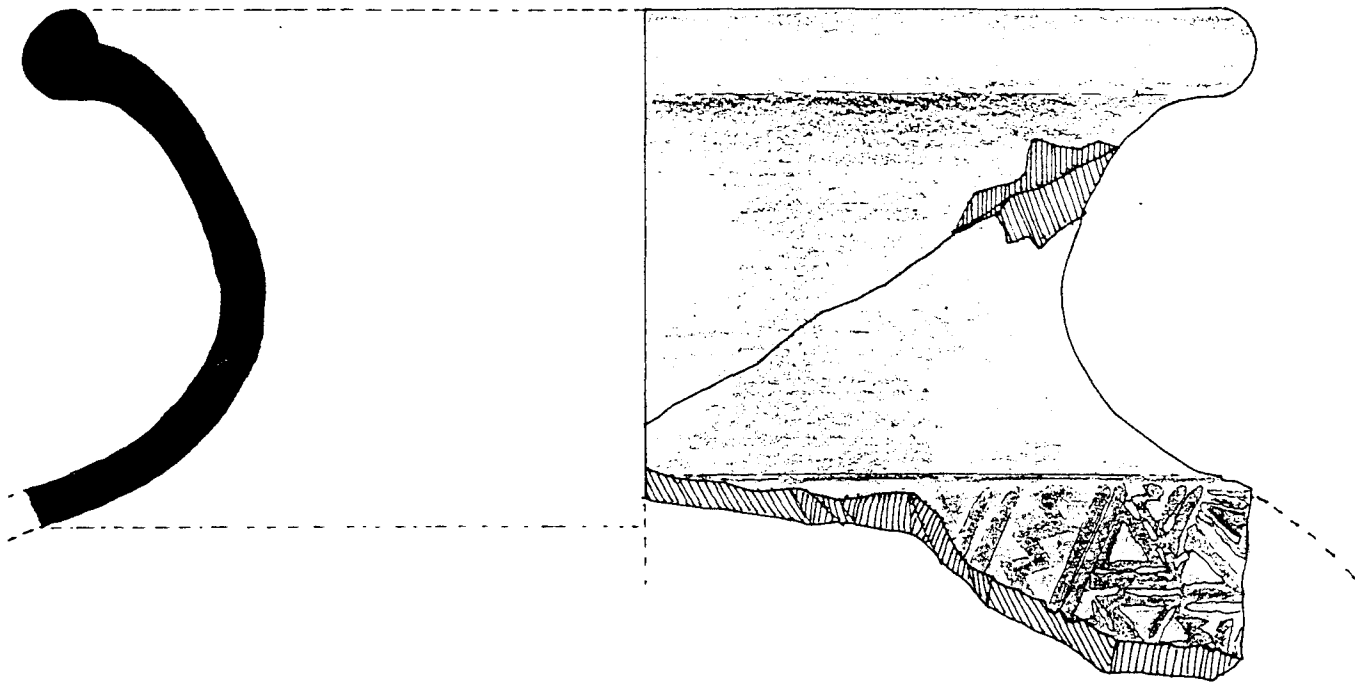
ภาพลายเส้นที่ 77 ปากหม้อทะนนวน โค้งออก เนื้อดินสีส้ม ตกแต่งลายขูดเส้นและลายกดประทับ
พบในระดับ 400-410 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

ภาพลายเส้นที่ 78 ไหล่หม้อทะนนวน เนื้อดินสีส้ม ตกแต่งลายขูดเส้น ลายกดจุด และกดประทับใบเสมา
พบในระดับ 420-430 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

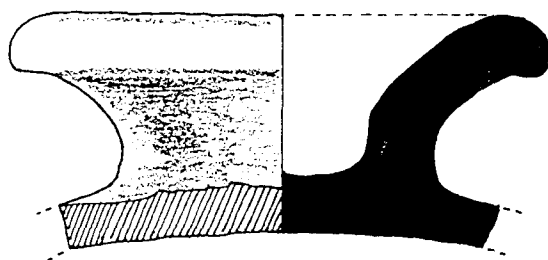

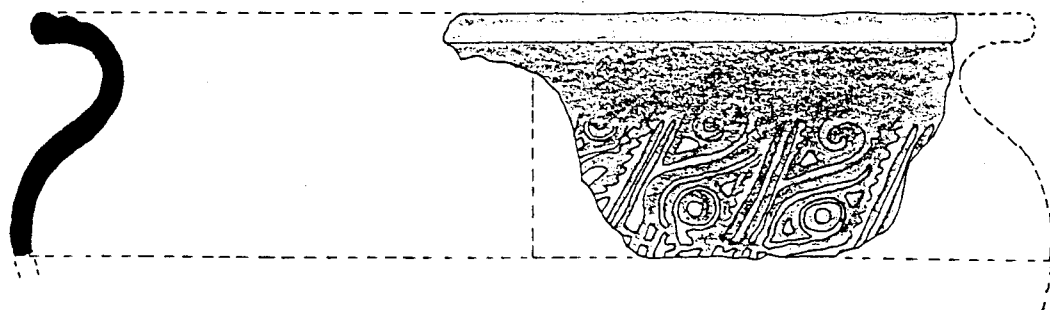
ภาพลายเส้นที่ 79 ปากหม้อตะนน โค้งออก เนื้อดินสีส้ม พบในระดับ 420-430 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

ภาพลายเส้นที่ 80 จุกฝาทรงกระบอกแบบคว่ำ เนื้อดินสีส้ม จากแหล่งเตาพื้นเมือง พบในระดับ 430-440 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 1

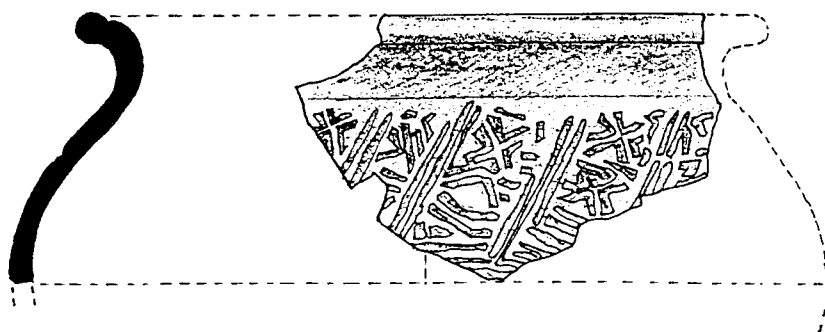

ภาพลายเส้นที่ 81 ปากหม้อตะนน โค้งออก เนื้อดินสีส้ม พบในระดับ 510-530 Cm.Dt.

มาตราส่วน 1 : 2

ภาพลายเส้นที่ 82 ปากหม้อตะนน โค้งออก เนื้อดินสีดำ พบในระดับ 510-530 Cm.Dt.

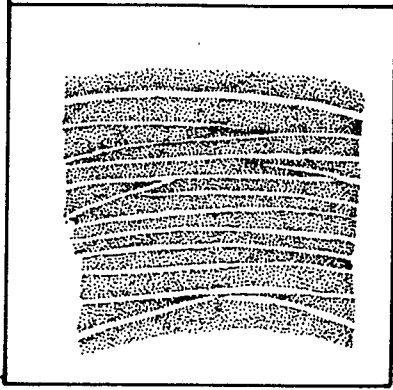
มาตราส่วน 1 : 2

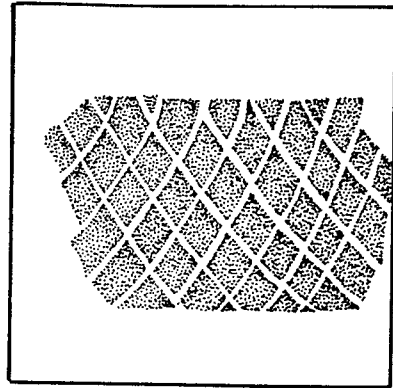
ลวดลายของเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา(Earthenware)

ที่พบในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

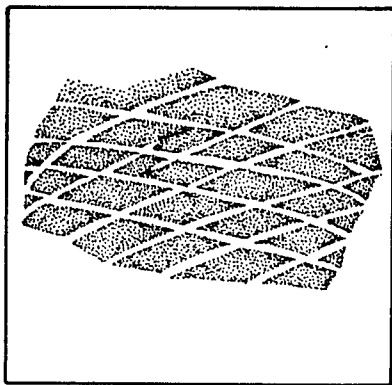
(จากแหล่งโบราณคดีวัดหน้าพระเมรุและพระราชวังหลัง)

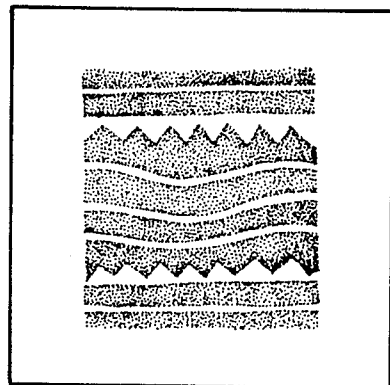
1. ลายขูดเส้นขนาน แนวนอน

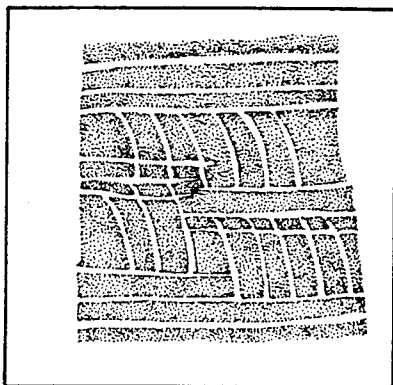
4. ลายกดประทับรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน (ลายรังผึ้ง)

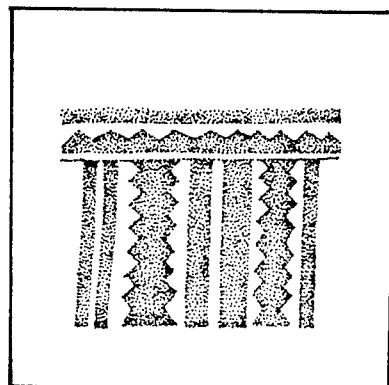
2. ลายขูดรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน

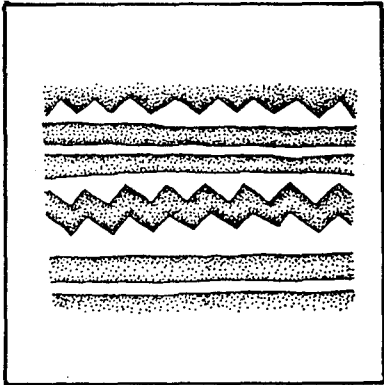
5. ลายขูดเส้นคลื่นแนวนอน สลับลายกดประทับพื้นปลา

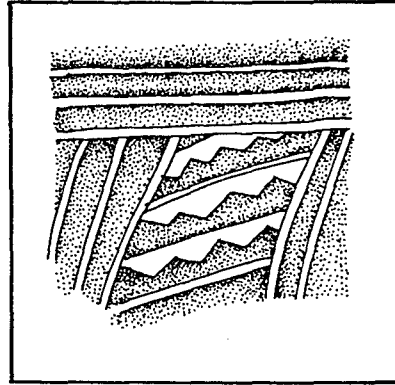
3. ลายขูดเส้นขนานโค้งแนวตั้ง สลับลายขูดเส้นขนานแนวนอน

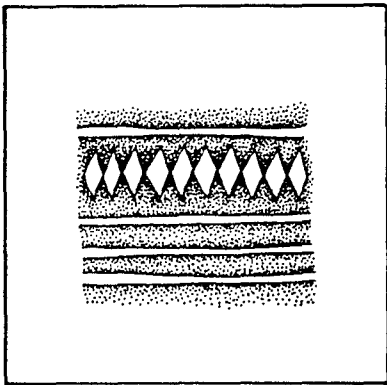
6. ลายขูดเส้นตรงแนวตั้ง สลับลายกดประทับพื้นปลา

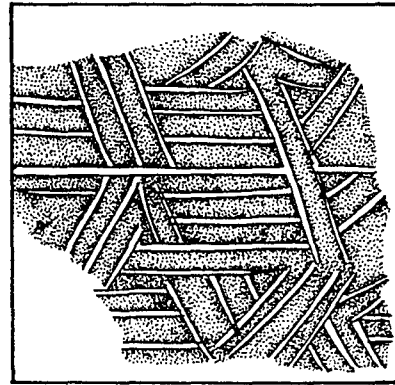
7. ลายขูดเส้นตรงแนวนอน
สลับลายกคประทับพื้นปลา

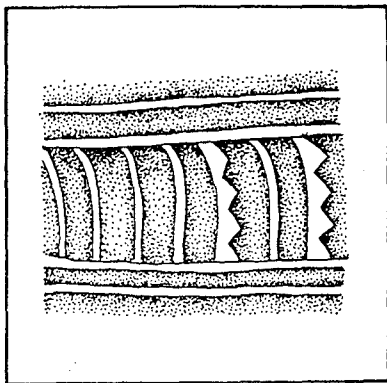
10. ลายขูดเส้นตรงแนวเฉียง
สลับลายกคประทับพื้นปลาเอียง

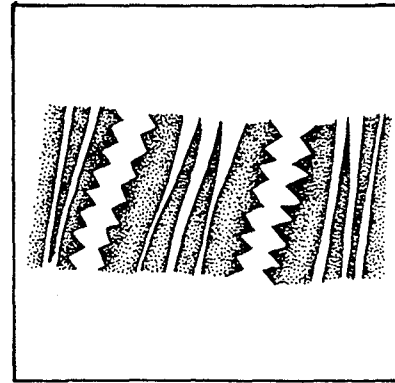
8. ลายขูดเส้นตรงแนวนอน
สลับลายกคประทับพื้นปลานูน

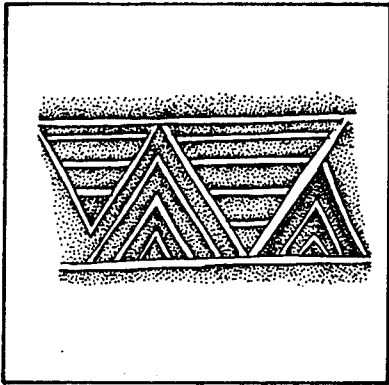
11. ลายกคประทับเส้นขนานแนวนอนสลับเฉียง

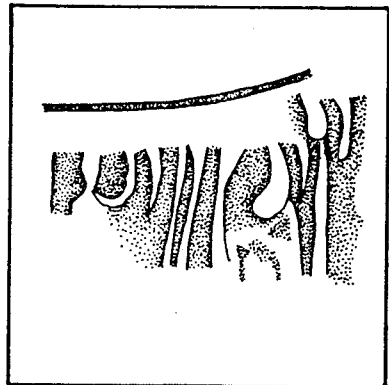
9. ลายขูดเส้นโค้ง
สลับลายกคประทับพื้นปลาเส้นโค้งแนวตั้ง

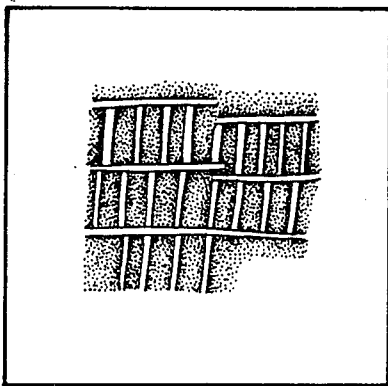
12. ลายขูดเส้นตรงแนวตั้ง
สลับลายกคประทับพื้นปลานูน

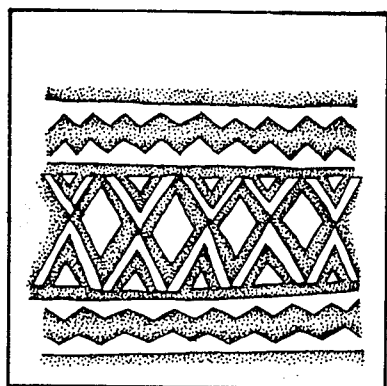
13. ลายชุดเส้นขนานในกรอบสี่เหลี่ยม
สลับเส้นขวาง

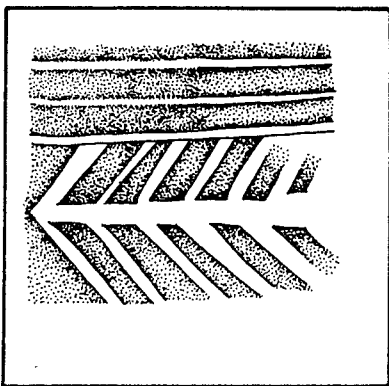
16. ลายอิสระ

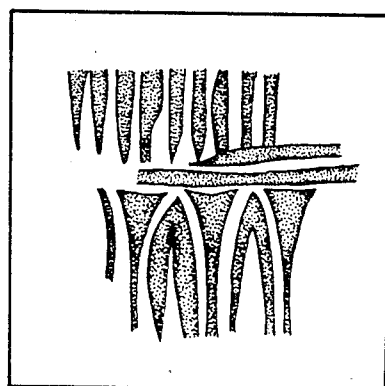
14. ลายชุดเส้นแนวตั้ง

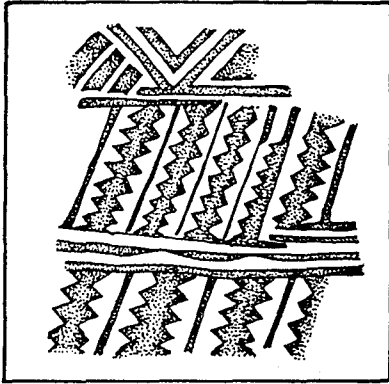
17. ลายกดประทับรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน
สลับลายกดประทับฟันปลาแนวอน

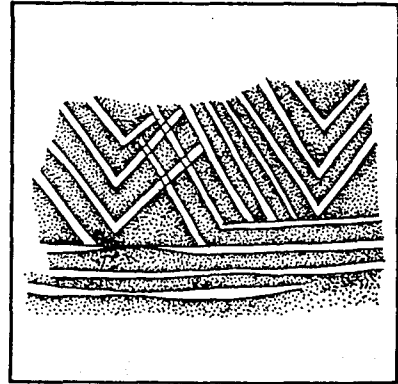
15. ลายก้างปลาแนวอน

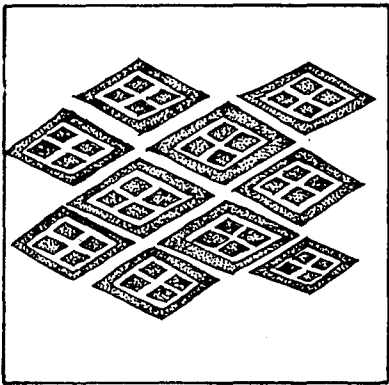
18. ลายกดประทับรูปกลีบบัว

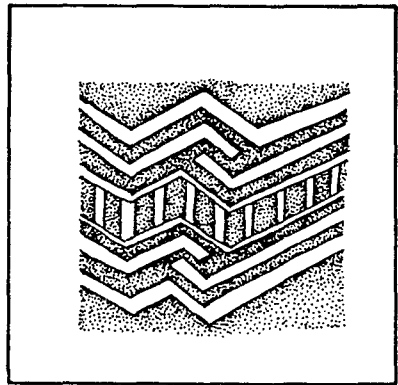
19. ลายกดประทับพื้นปลาเส้นเอียง

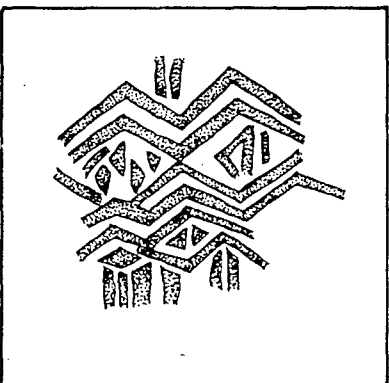
22. ลายขูดเส้นขนานรูปตัววี (V)

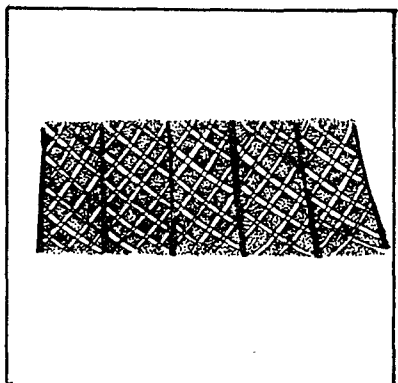
20. ลายกดประทับแบ่งช่องรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน

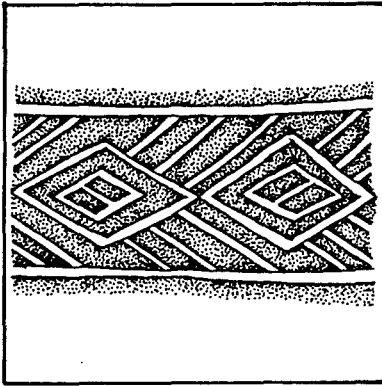
23. ลายกดประทับเส้นตรงแนวตั้ง
ในกรอบเส้นขนานซิกแซกแนวอน

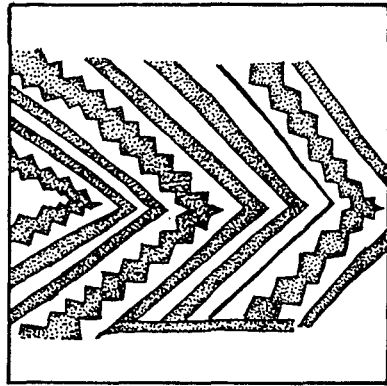
21. ลายขูดเส้นคั้งในกรอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน

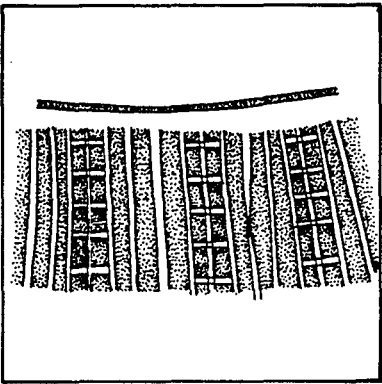
24. ลายกดประทับเครื่องจักรสาน

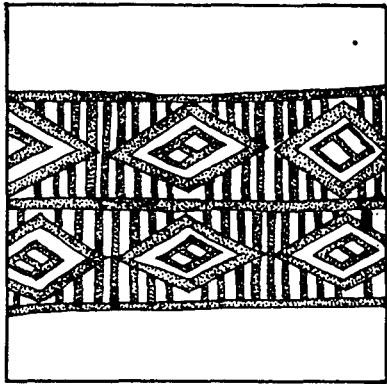
25. ลายกคประดับรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน
แนวนอน ในกรอบลายเส้นขนาน

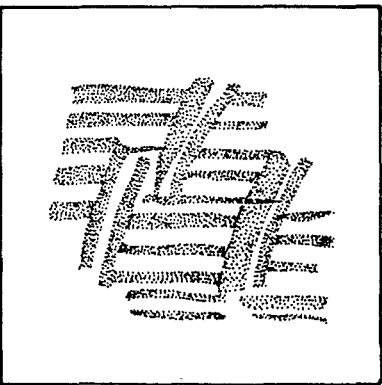
28. ลายกคประดับพื้นปลาตลับลายกคประดับ
เส้นเฉียงในโครงร่างลายก้างปลา

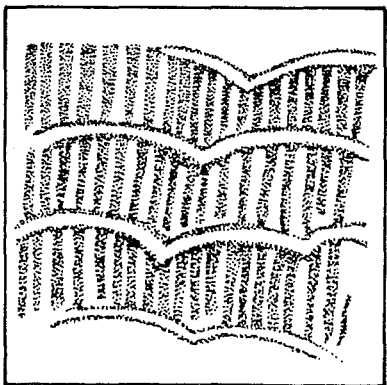
26. ลายกคประดับรูปตารางสี่เหลี่ยม สลับเส้นคั้ง

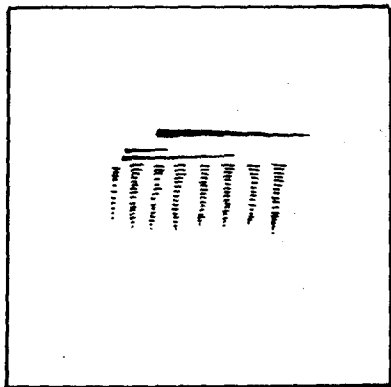
29. ลายกคประดับรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน
สลับลายเส้นคั้งในกรอบเส้นขวาง

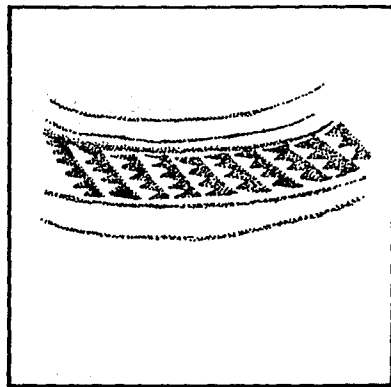
27. ลายกคประดับเส้นขวางสลับเส้นเฉียง

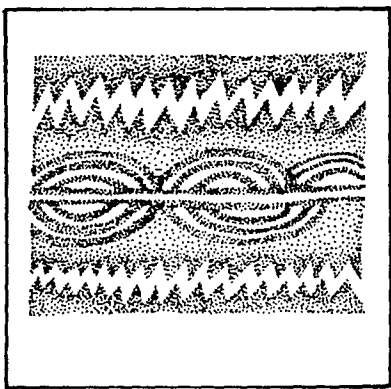
30. ลายกคประดับเส้นคั้ง สลับเส้นโค้งแนวนอน

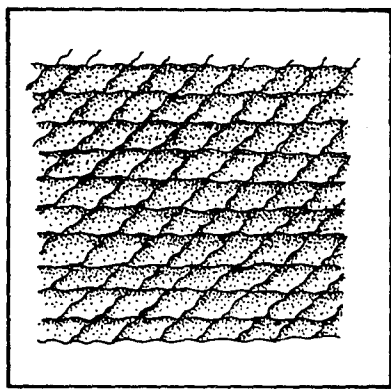
31. ลายกคประทับช่หวี

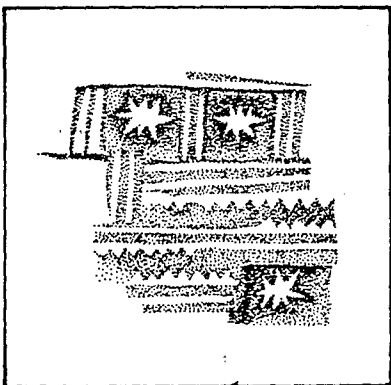
34. ลายกคประทับพื้นปลาขนาดเล็กแนวเฉียง

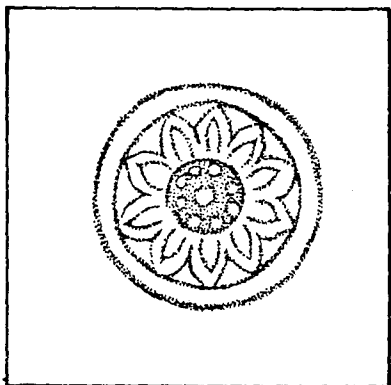
32. ลายกคประทับพื้นปลานูน
สลัปลั้้น โด้งคร้งวงกลมแนวอน

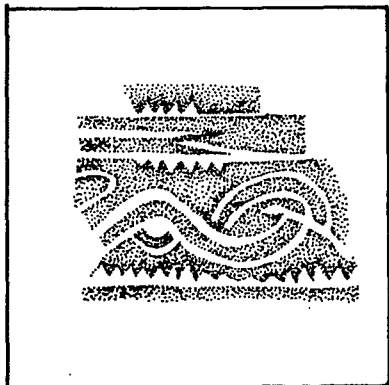
35. ลายกคประทับเชือกทาบ

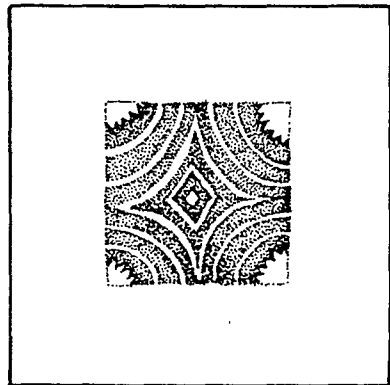
33. ลายกคประทับรูปดอกจันนูนในกรอบสี่เหลี่ยม

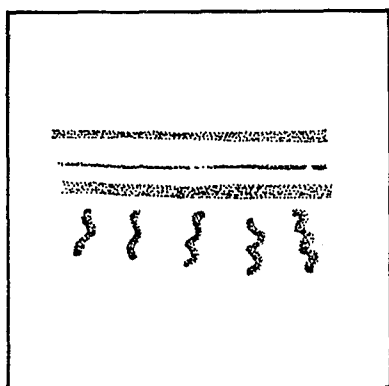
36. ลายกคประทับรูปดอกไม้

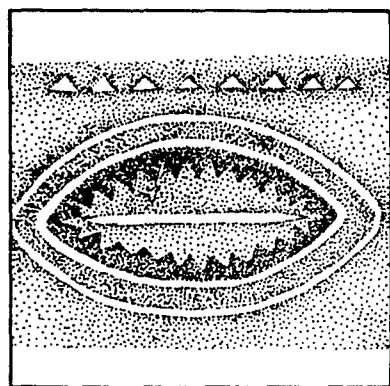
37. ลายกดประทับรูปคลื่นม้วนกลม

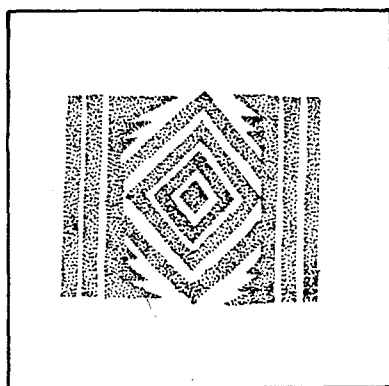
40. ลายกดประทับรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ล้อมกรอบด้วยเส้นโค้ง

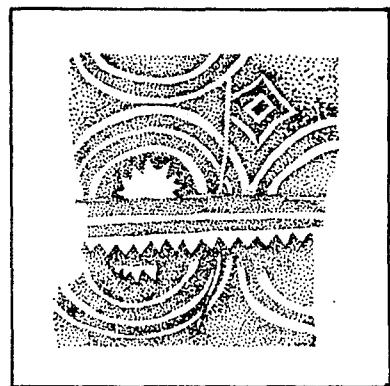
38. ลายกดประทับเส้นคี่หยักขนาดเล็ก ได้ลายชุดแนวนอน

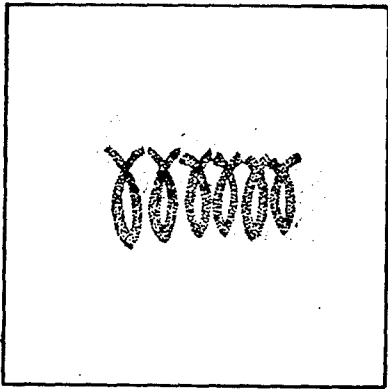
41. ลายกดประทับพื้นปลาฉลามในกรอบวงรี

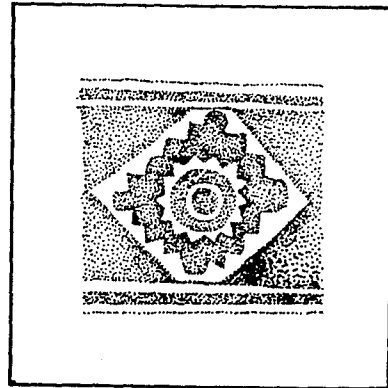
39. ลายกดประทับรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ในกรอบลายกดประทับพื้นปลาฉลาม

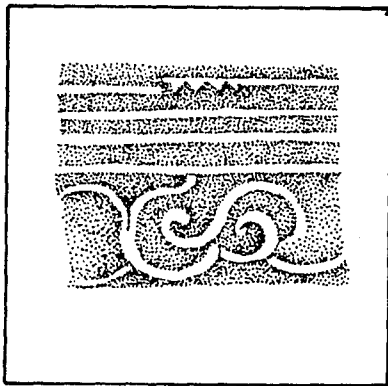
42. ลายกดประทับรูปครึ่งวงกลมมีแฉก ในกรอบเส้นโค้ง

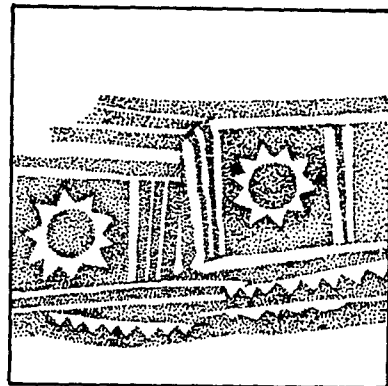
43. ลายกคประทักษณคล้ายเมล็ดข้าวเปลือก

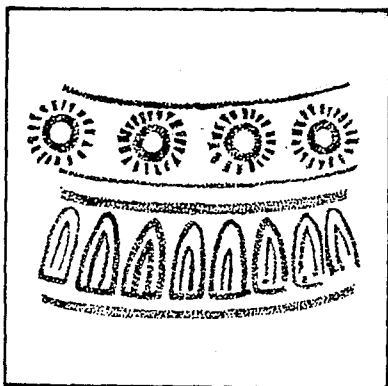
46. ลายกคประทักษณรูปพระอาทิตย์
ในกรอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน

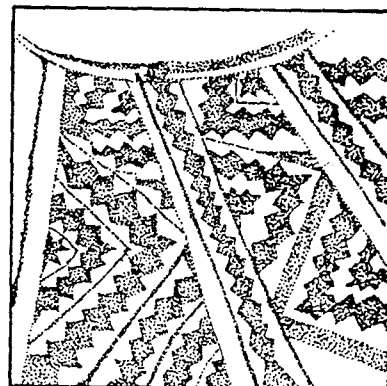
44. ลายกคประทักษณก้านขด

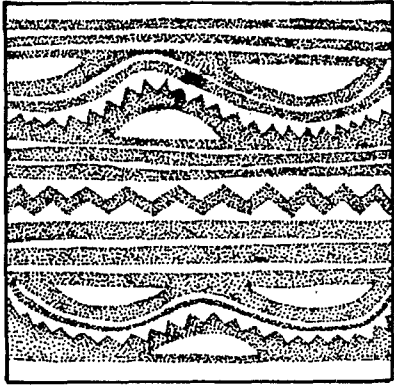
47. ลายกคประทักษณรูปพระอาทิตย์
ในกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัส

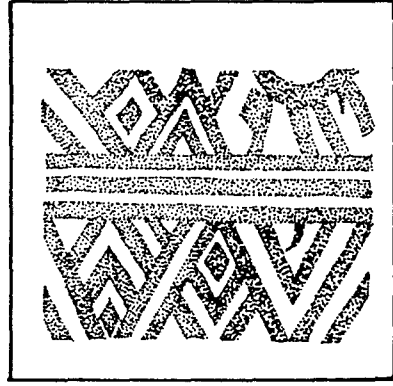
45. ลายกคประทักษณรูปดอกทิวลิป สลับรูปกลีบข้าว

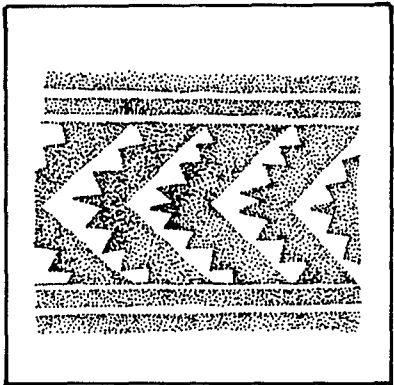
48. ลายกคประทักษณเส้นก้างปลา สลับลายพื้นปลา

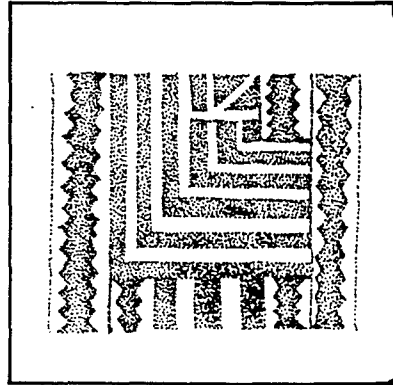
49. ลายกดประทับบนนูนครึ่งวงกลม
สลับลายกดประทับพื้นปลาเส้นคลื่น

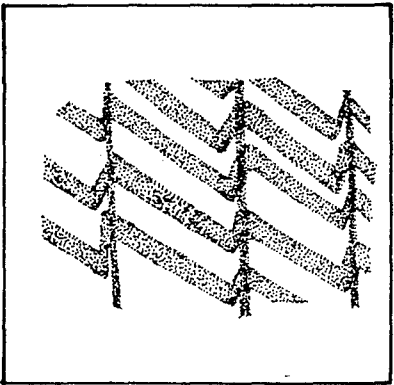
52. ลายกดประทับรูปสามเหลี่ยมซ้อนกัน

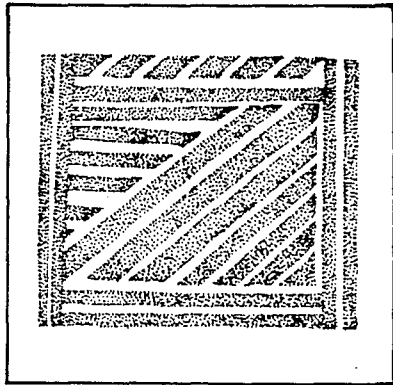
50. ลายกดประทับพื้นปลาในโครงร่างลายก้างปลา

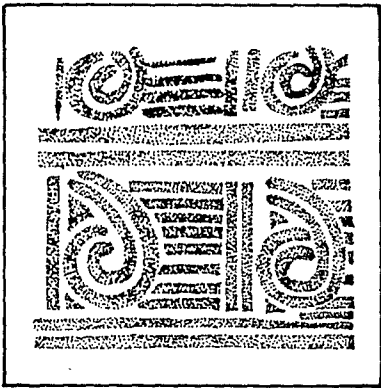
53. ลายกดประทับรูปคว่ำแอล (L) ในกรอบสี่เหลี่ยม

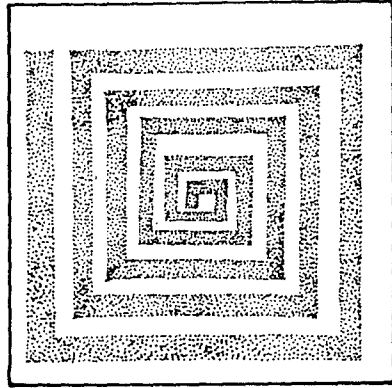
51. ลายกดประทับเส้นตรง แนวหยัก

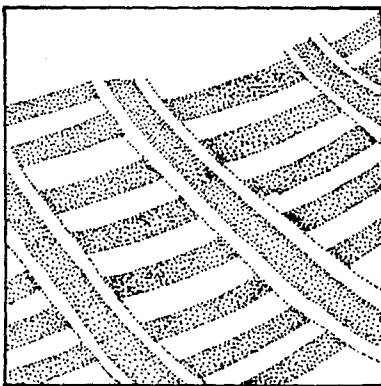
54. ลายกดประทับเส้นขวางและเส้นเอียง
ในกรอบสี่เหลี่ยม

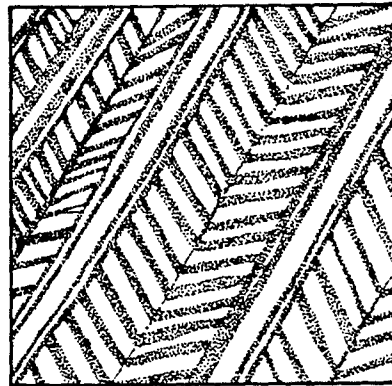
55. ลายกดประทับเส้นม้วนขด สลับเส้นขวาง

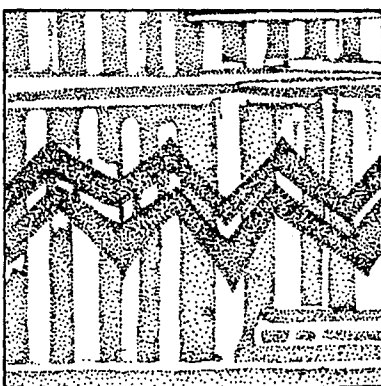
58. ลายกดประทับรูปสี่เหลี่ยมม้วนเข้าด้านใน

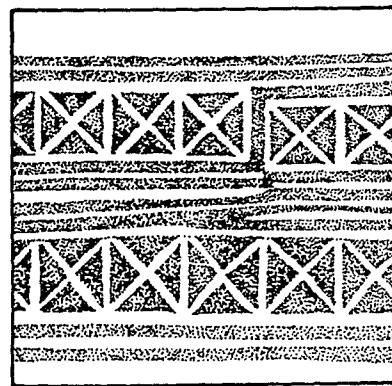
56. ลายกดประทับเส้นตรงสั้นแนวนอน สลับเส้นเฉียง

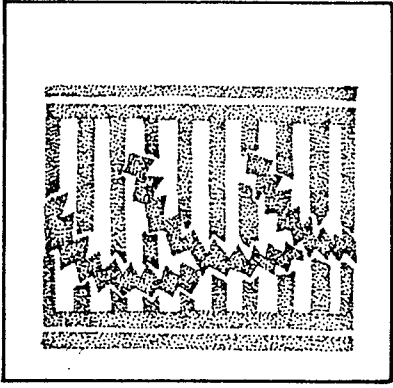
59. ลายกดประทับเส้นก้างปลาเอียง

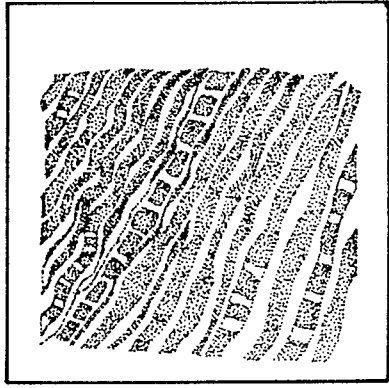
57. ลายกดประทับเส้นหยักแนวนอน ระหว่างเส้นตั้ง

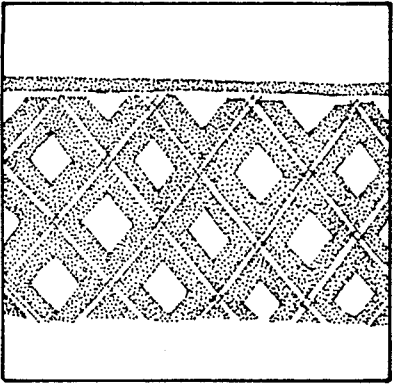
60. ลายกดประทับกากบาทในกรอบสี่เหลี่ยม

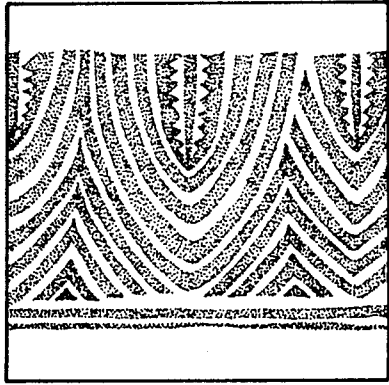
61. ลายกลประทับพื้นปลาโค้งระหว่างลายเส้นโค้ง

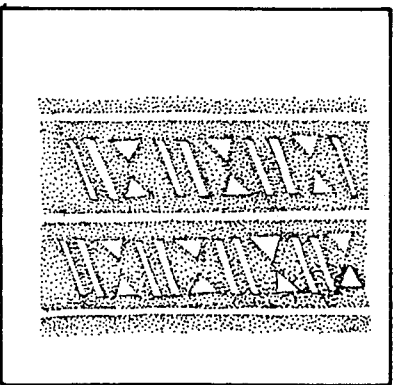
64. ลายกลประทับเส้นคโค้งแนวเฉียง

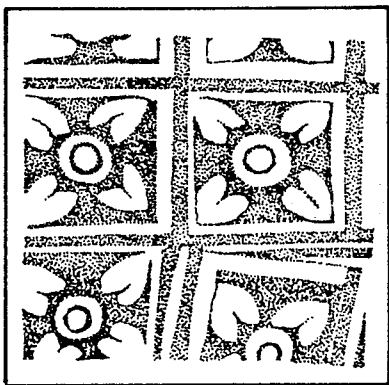
62. ลายกลประทับรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน

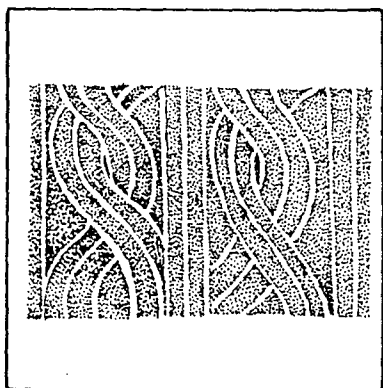
65. ลายกลประทับเส้นขนานรูปกลีบบัวหันหัวลง

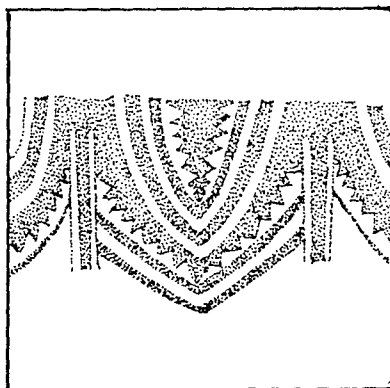
63. ลายกลประทับรูปสามเหลี่ยมมุม
หันหัวชนกันแนวเฉียง

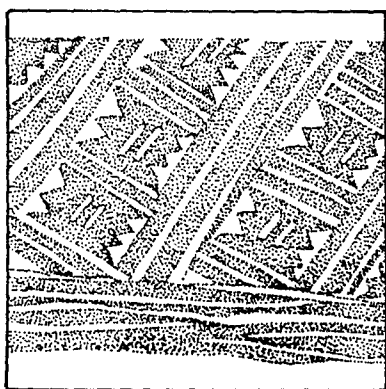
66. ลายกลประทับรูปดอกไม้สี่กลีบ
ในกรอบสี่เหลี่ยม

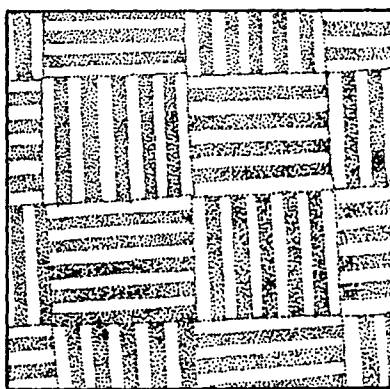
67. ลายกลประทับเส้นไขว้ในกรอบสี่เหลี่ยม

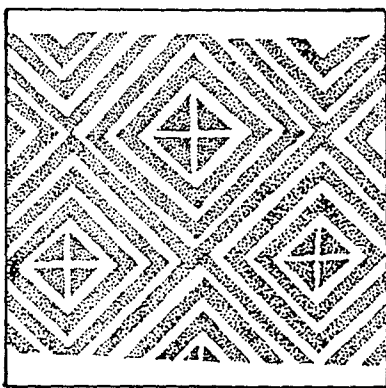
70. ลายกลประทับพื้นปลารูปกลีบบัวหันหัวลง

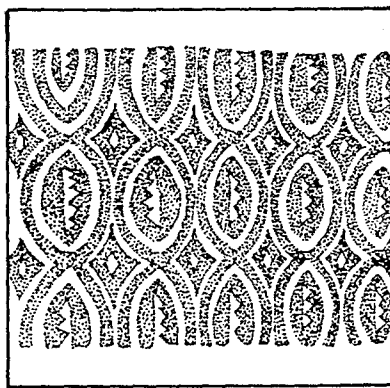
68. ลายกลประทับเส้นขนาน
ในกรอบสี่เหลี่ยมพื้นปลา

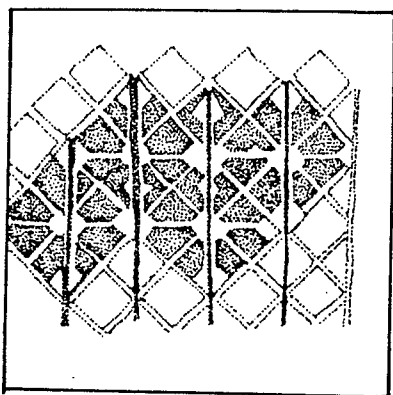
71. ลายกลประทับเครื่องจักรสาน
เส้นขวางและเส้นตั้ง

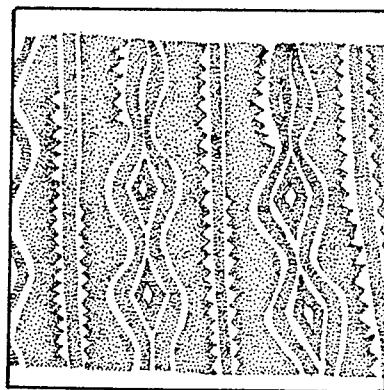
69. ลายกลประทับรูปกากบาท
ในกรอบสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด

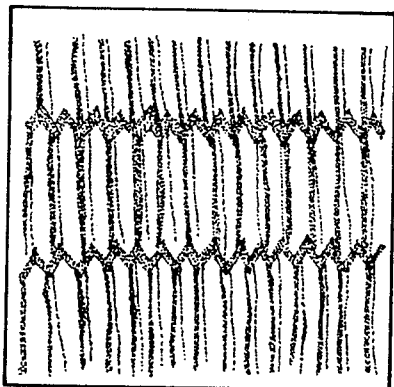
72. ลายกลประทับพื้นปลาในกรอบวงรี

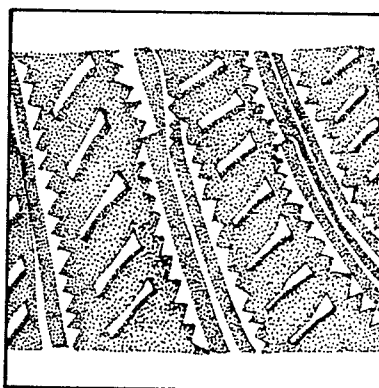
73. ลายกดประทับรูปดอกจัน

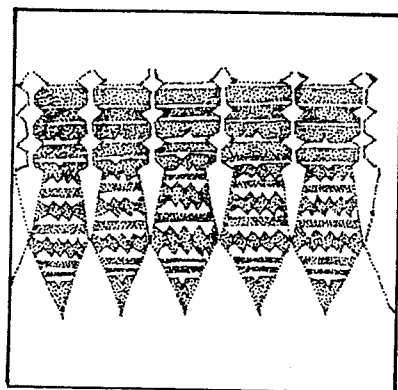
76. ลายกดประทับสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด
ในกรอบเส้นฟันปลาเอียง

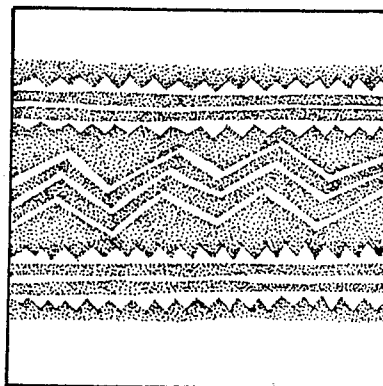
74. ลายกดประทับฟันปลาแนวอนสลับลายเส้นตั้ง

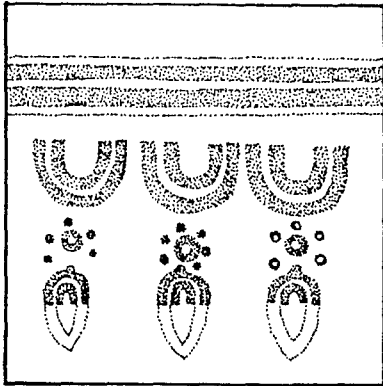
77. ลายกดประทับเส้นบากในกรอบฟันปลาเอียง

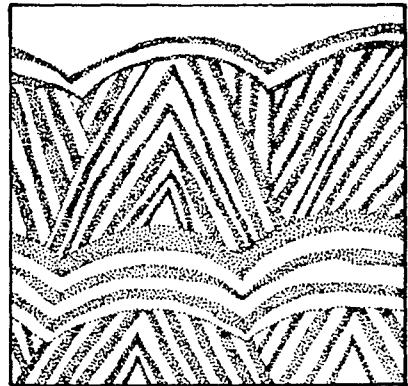
75. ลายกดประทับรูปพวงอุษะ

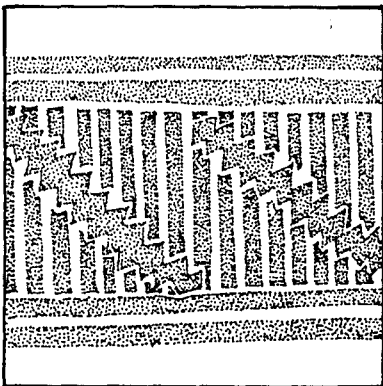
78. ลายกดประทับเส้นซิกแซก
คั่นด้วยลายกดประทับฟันปลาแนวอน

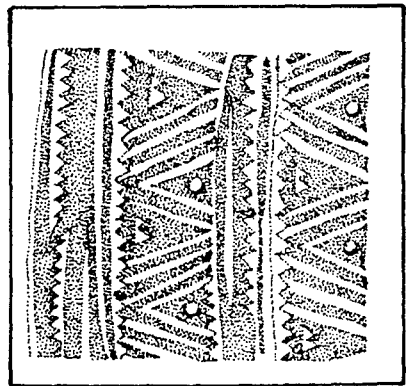
79. ลายกลประทับรูปพวงดอกไม้

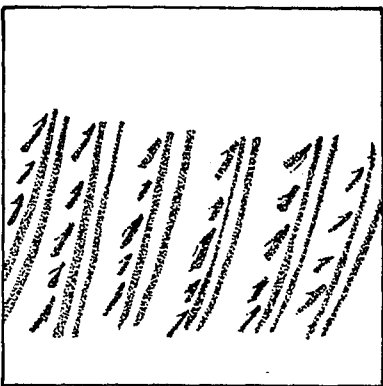
82. ลายกลประทับเส้นขนานรูปสามเหลี่ยม
สลับลายเส้นโค้ง

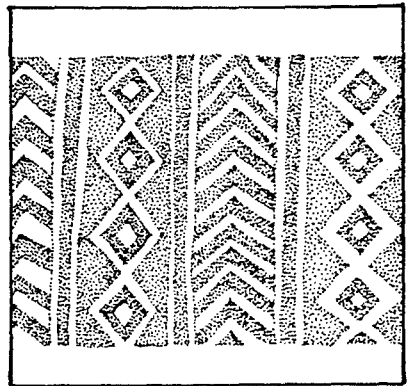
80. ลายกลประทับพื้นปลาแนวเฉียง ระหว่างเส้นโค้ง

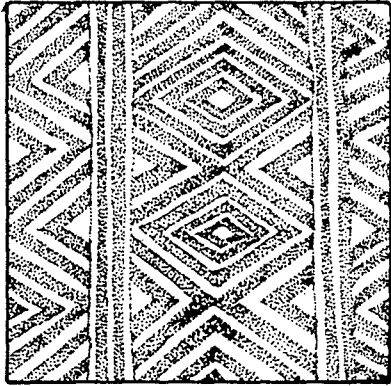
83. ลายกลประทับจุดวงกลมในกรอบสามเหลี่ยม
สลับลายกลประทับพื้นปลาแนวตั้ง

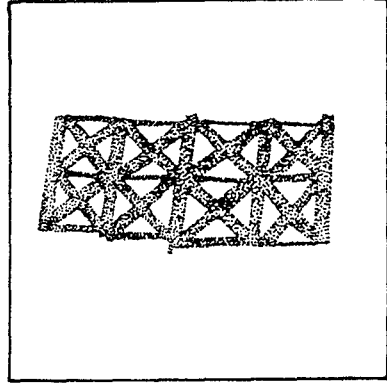
81. ลายกลประทับรูปใบไม้ขนาดเล็กแนวตั้ง

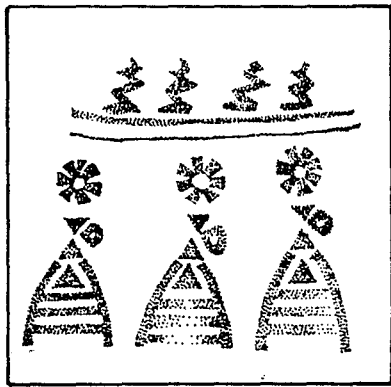
84. ลายกลประทับรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน
สลับลายก้างปลาแนวตั้ง

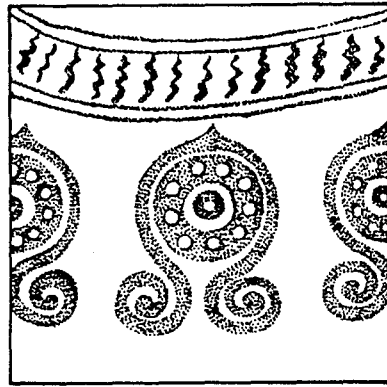
85. ลายกดประทับเส้นขนานรูปสี่เหลี่ยม
ขนมเปียกปูน ในกรอบเส้นโค้ง

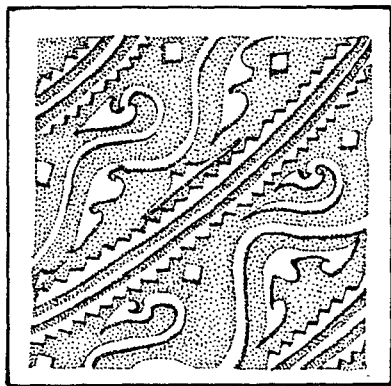
88. ลายกดประทับรูปกากบาทในกรอบเส้นโค้ง

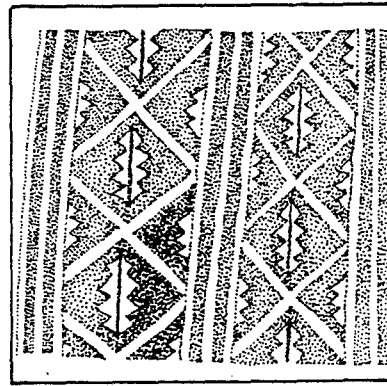
86. ลายกดประทับรูปช่อดอกไม้สามเหลี่ยม

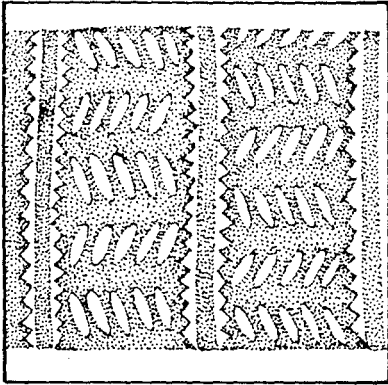
89. ลายกดประทับรูปใบเสมา

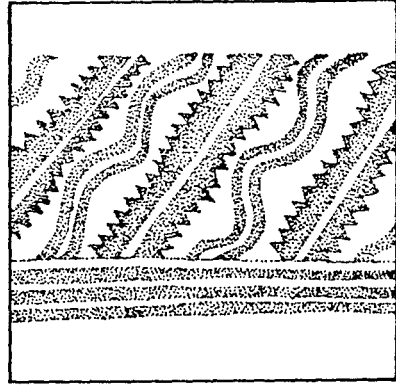
87. ลายกดประทับรูปควั่นกนก

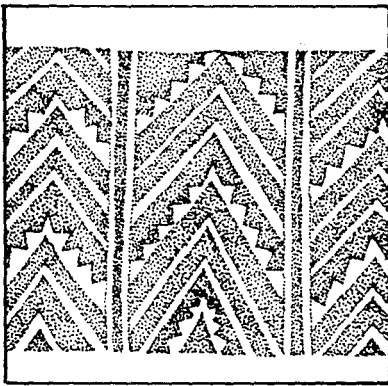
90. ลายกดประทับฟินปลาในกรอบลายกากบาท
แนวตั้ง

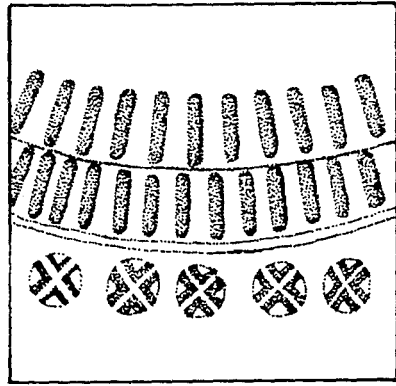
91. ลายกดประทับคล้ายเมล็ดข้าวเปลือกในแถวเอียง

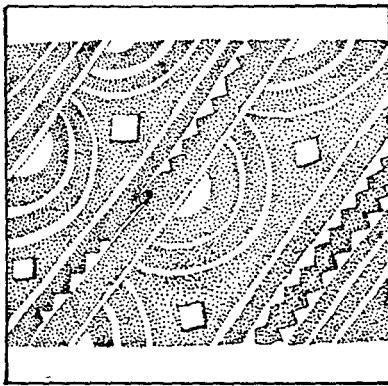
94. ลายกดประทับเส้นโค้งคดโค้งลายหินปลา

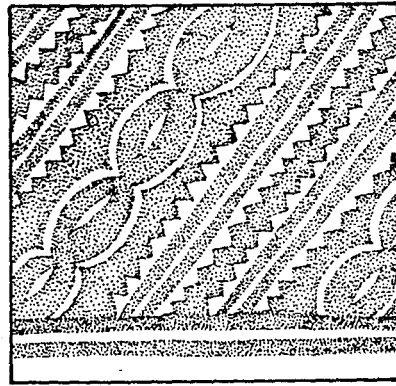
92. ลายกดประทับหินปลาในโครงร่างลายก้างปลาแนวตั้ง

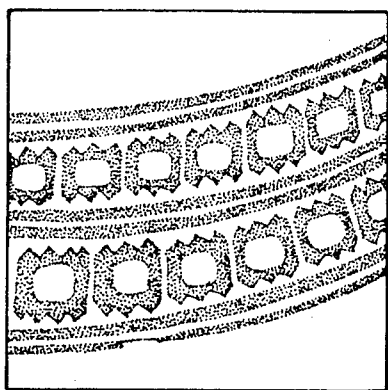
95. ลายกดประทับดอกกลมรูปกากบาท

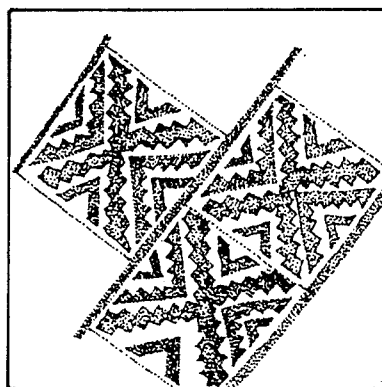
93. ลายกดประทับเส้นโค้งครึ่งวงกลม สลับเส้นหินปลาในแนวเอียง

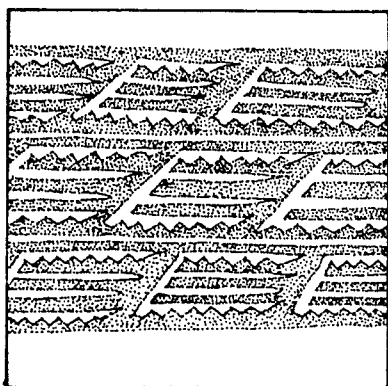
96. ลายกดประทับวงรีสลับเส้นหินปลาในแนวเอียง

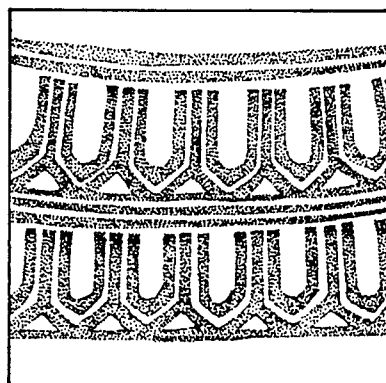
97. ลายกดประทับรูปวงกลมในกรอบสี่เหลี่ยม
คกแต่งเส้นพื้นปลา

99. ลายกดประทับเส้นกากบาทพื้นปลา
ในกรอบสี่เหลี่ยม

98. ลายกดประทับพื้นปลาสลับเส้นตรงในแบบคล้าย
รูปตัว อี (E)

100. ลายกดประทับรูปกลีบบัวต่อเนื่อง
สลับรูปสามเหลี่ยม

บทที่ 5 การบูรณะโบราณสถาน

ภายหลังการปฏิบัติงานจุดค้นจุดแต่งแล้วเสร็จ นักโบราณคดีและช่างโยธาได้ทำการวิเคราะห์รูปแบบของโบราณสถาน โดยแสดงรูปแบบสันนิษฐานสภาพสมบูรณ์ทางสถาปัตยกรรมของโบราณสถานลงในกระดาษไขขนาด A1 ใช้มาตราส่วนในการแสดงแบบ 1:50 การวิเคราะห์รูปแบบของโบราณสถานเป็นการดำเนินงานตามหลักฐานทางโบราณคดีที่พบในการปฏิบัติงาน

การบูรณะโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ เป็นงานบูรณะเสริมความมั่นคงโบราณสถานภายหลังการขุดแต่ง ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

วิธีการบูรณะ

1. ทำการสกัดก้อนอิฐ ตามแนวชั้นโดยรอบโบราณสถานอย่างระมัดระวังมิให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของโบราณสถานเกิดความเสียหาย
2. กำจัดวัชพืชต่างๆ ก่อนการก่ออิฐซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเสียหาย เมื่อพบว่ามีจุดที่ไม่มั่นคงแข็งแรงและอาจเป็นอันตรายกับส่วนอื่นๆ ได้ดำเนินการรื้อถอนออก และเสริมความมั่นคงก่อนการก่ออิฐตามสภาพหลักฐานที่ปรากฏ
3. ทำการก่ออิฐโดยคำนึงถึงรูปทรงสัณฐานเดิมของแนวชั้นอิฐเป็นหลัก ทำให้การก่ออิฐเชื่อมต่อประสานเป็นแนวเดียวกันของแต่ละชั้นอิฐ ทั้งนี้การสอปูนจะคำนึงถึงการยึดเกาะระหว่างอิฐเก่ากับอิฐใหม่ให้จับยึดติดแน่นกับตัวโบราณสถาน โดยที่น้ำหนักของอิฐก่อและปูนก่อจะไม่ถ่วงตัวเองให้หลุดร่วงลงมาได้
4. การก่ออิฐทุกครั้งได้ดำเนินการอย่างปราณีต โดยระวังมิให้ปูนก่อส้นออกมาภายนอกแนวอิฐ และทำการเม้มตะเข็บปูนฉาบที่ชำรุดแตกร้าวอย่างเรียบร้อย
5. ทำการรื้ออิฐที่ทรุดพังออกจากตัวโบราณสถาน เพื่อให้เห็นแนวอิฐเดิมที่ได้ระดับ ที่จะก่อซ่อมแซมส่วนที่ขาดหายไปให้มั่นคงแข็งแรงและถูกต้อง
6. สำหรับอิฐที่มีสภาพสึกกร่อนได้ทำการกะเทาะออก แล้วเปลี่ยนอิฐใหม่เข้าแทน ให้ได้รูปทรงตามของเดิม
7. ก่อบัวตามหลักฐานเดิมเป็นเกณฑ์
8. คำนึงถึงหลักฐานเดิมตามรูปแบบสภาพโบราณสถาน โดยดูจากหลักฐานของอิฐเดิมที่ได้ระดับคืออยู่เป็นเกณฑ์ให้ได้มากที่สุด
9. การก่ออิฐสอปูน สอให้ปูนไหลบเข้าไปข้างในประมาณ 1 ซม.

10. ทำการก่ออิฐเสริมเพิ่มเติม และก่ออิฐเพื่อรักษาสภาพ กำหนดความสูงเฉลี่ยประมาณ 0.50 เมตร จากของเดิม
11. ได้ทำการก่อบูรณะแบบรักษาสภาพโบราณสถานตามรายการ ขอบเขตของการปฏิบัติงาน

(ดูภาพประกอบการบูรณะโบราณสถาน)

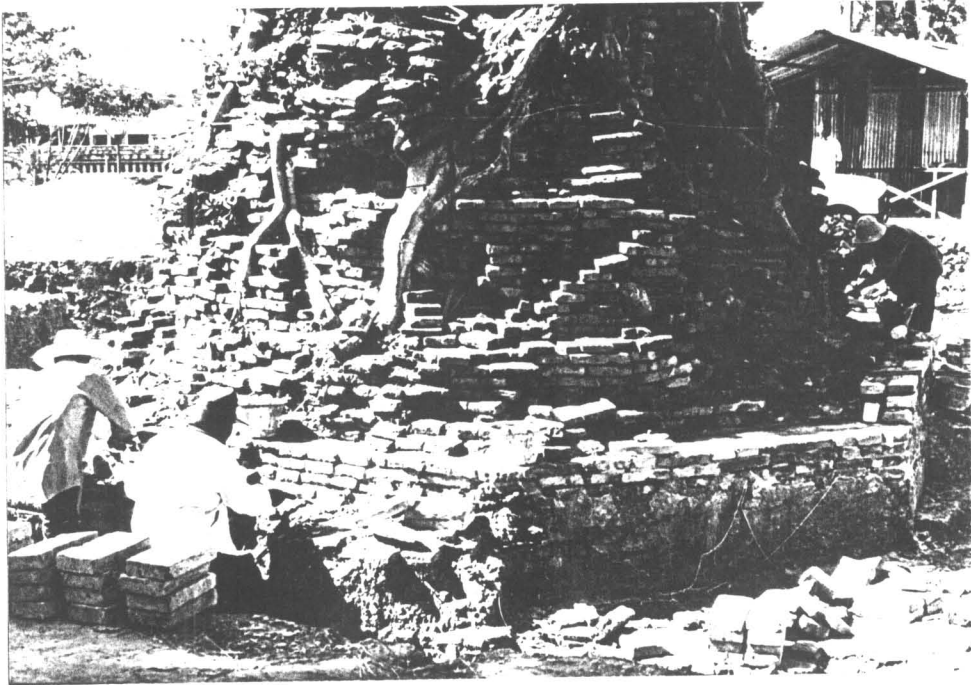
ภาพถ่ายประกอบการบูรณะ

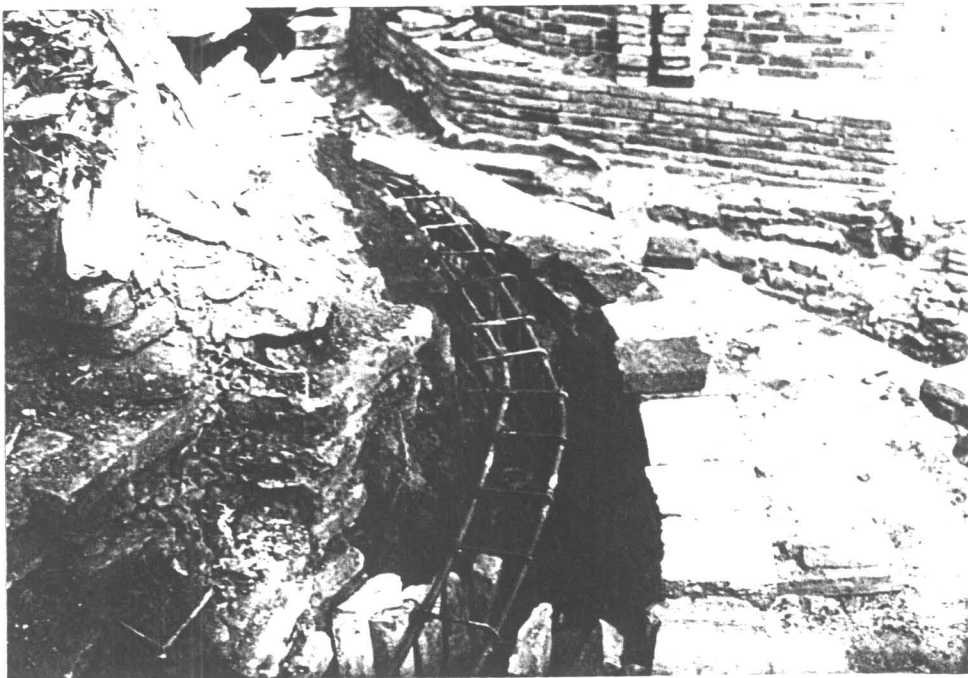
ภาพถ่ายที่1 สภาพก่อนการบูรณะเจดีย์หมายเลข 2 (ฟิล์ม23/14)

ภาพถ่ายที่2 การก่ออิฐเสริมฐานล่างด้านทิศใต้ และตะวันตก
ของเจดีย์หมายเลข2 (ฟิล์ม23/26)

ภาพถ่ายที่3 การก่ออิฐเสริมฐานล่างด้านทิศตะวันออก ของเจดีย์หมายเลข2 (ฟิล์ม23/27)

ภาพถ่ายที่4 การวางคานคอนกรีตเสริมเหล็กด้านทิศเหนือ
ที่ฐานเชิงชั้นล่างเจดีย์หมายเลข2 (ฟิล์ม23/30)

ภาพถ่ายที่ 5 ทำการก่ออิฐตามหลักฐานเดิม เพื่อปิดแนวเขตลานคอนกรีต (ฟิล์ม 23/34)

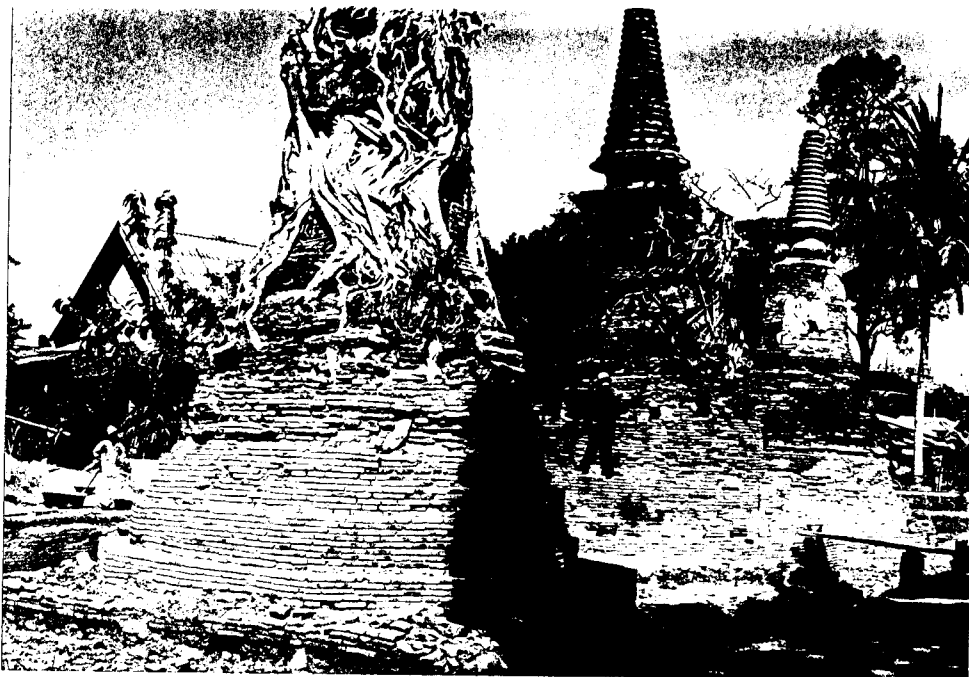
ภาพถ่ายที่ 6 ทำการก่ออิฐลดหลั่นตามชั้นอิฐเดิมของเจดีย์หมายเลข 2 ที่เหลืออยู่
แบบรักษาสภาพ (ฟิล์ม 23/29)

ภาพถ่ายที่ 7 ทำการก่ออิฐลดหลั่นตามชั้นอิฐเดิมของเจดีย์หมายเลข 2
แบบรักษาสภาพ (ฟิล์ม 23/35)

ภาพถ่ายที่ 8 การก่ออิฐลดหลั่นบริเวณบัวลูกแก้วของเจดีย์หมายเลข 2
ตามแนวอิฐเดิมที่เหลืออยู่ แบบรักษาสภาพ (ฟิล์ม 22/0)

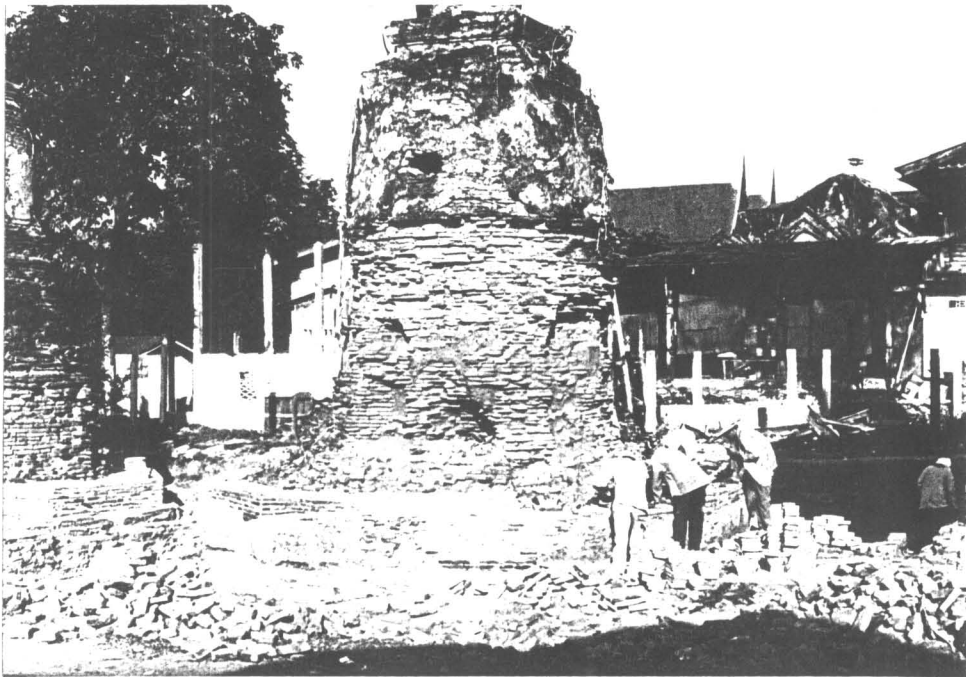
ภาพถ่ายที่9 สภาพองค์เจดีย์หมายเลข2 ทางด้านทิศใต้ และทิศตะวันออก
 ภายหลังการก่ออิฐเพื่อรักษาสภาพ (ฟิล์ม22/4)

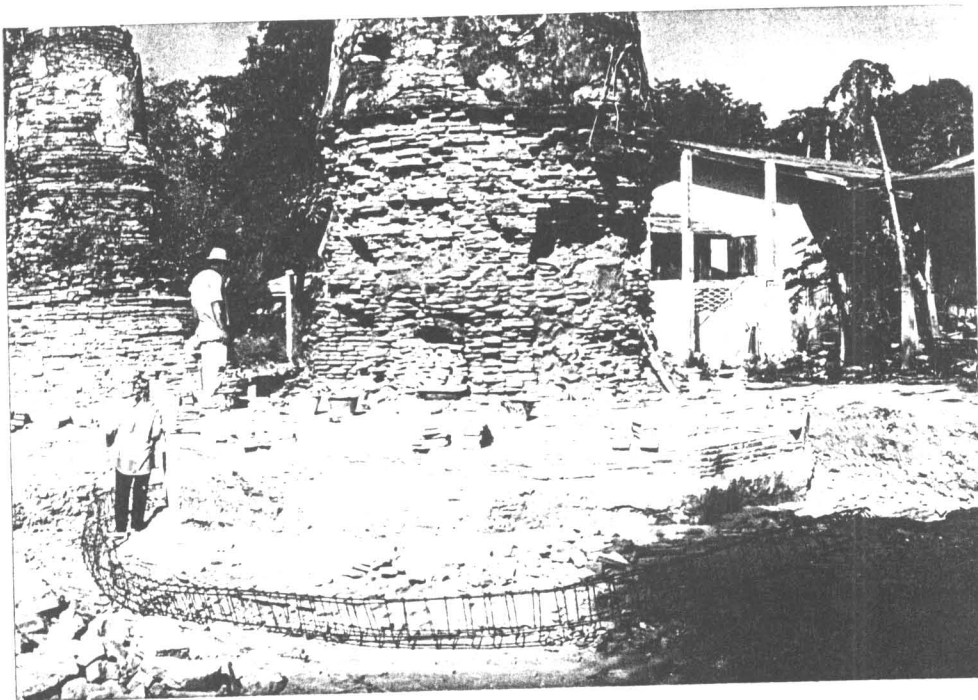
ภาพถ่ายที่10
 องค์เจดีย์หมายเลข2 ทางด้านทิศใต้
 และทิศตะวันตกภายหลังการก่ออิฐ
 เพื่อรักษาสภาพ (ฟิล์ม22/32)

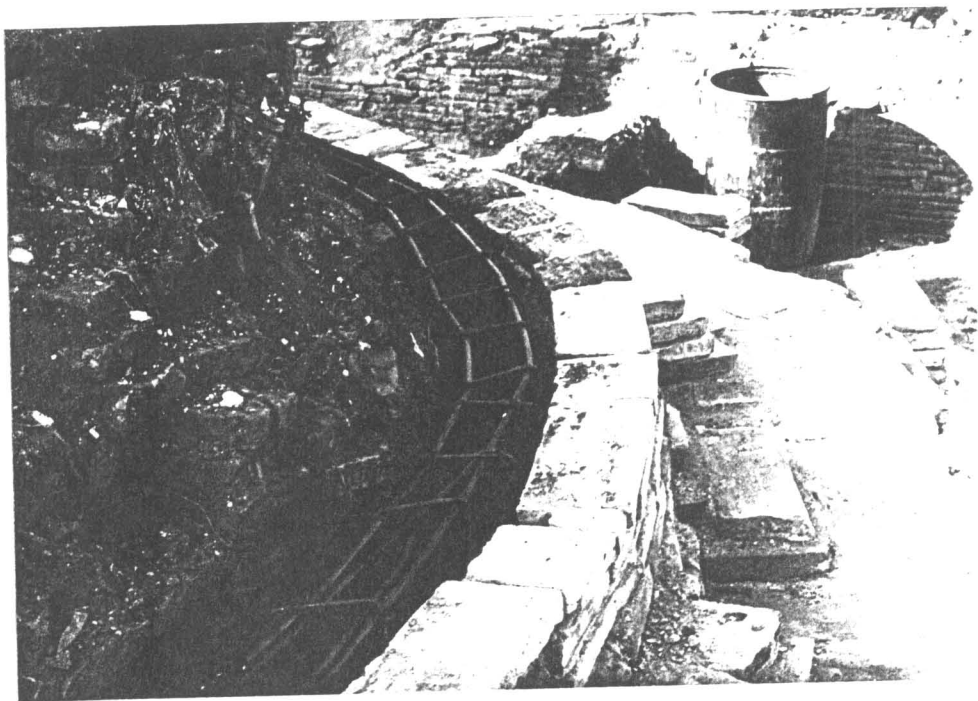
ภาพถ่ายที่11 สภาพก่อนการบูรณะเจดีย์หมายเลข 3 ด้านทิศตะวันออก (ฟิล์ม23/10)

ภาพถ่ายที่12 การก่ออิฐเสริมฐานล่างเจดีย์หมายเลข 3 ด้านทิศตะวันตก (ฟิล์ม23/18)

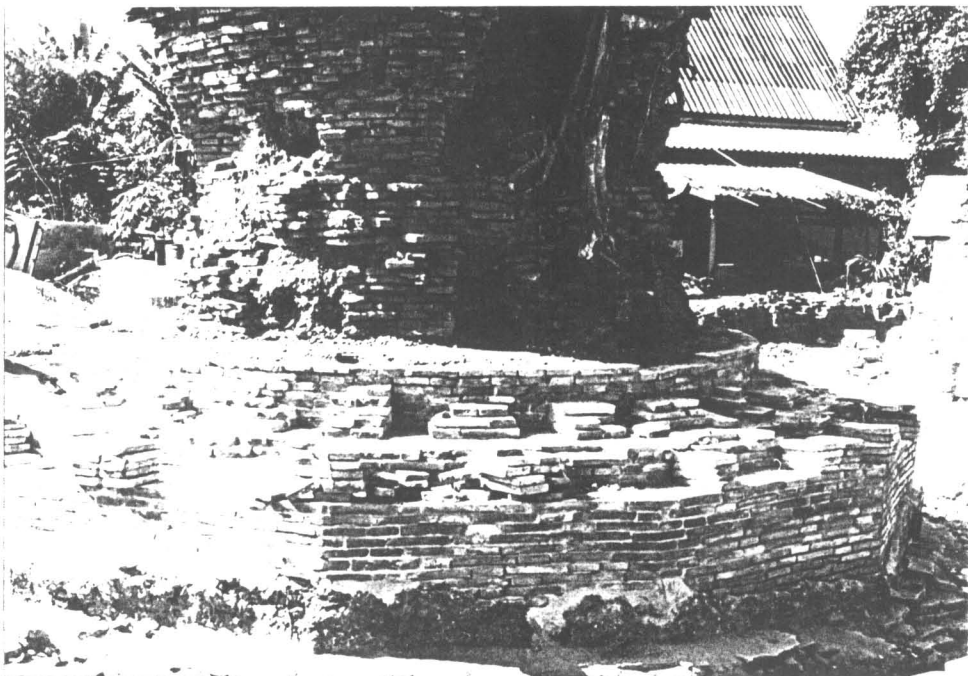
ภาพถ่ายที่ 13 คานคอนกรีตเสริมเหล็กซึ่งวางไว้บนชั้นฐานลึบสอปเหล็ยม
รอบเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม 23/22)

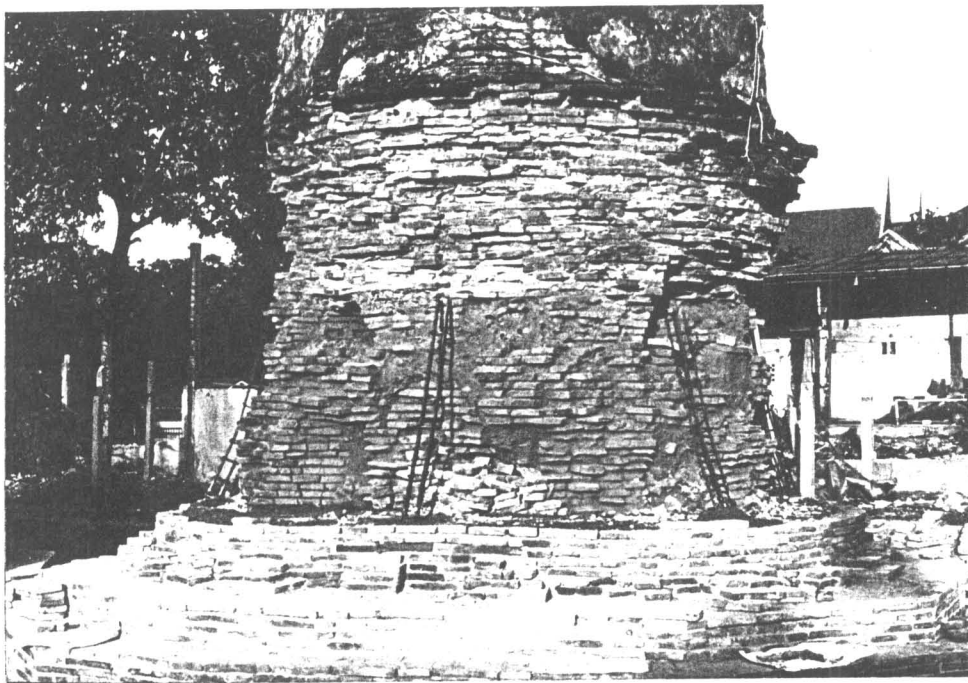
ภาพถ่ายที่ 14 การวางคานคอนกรีตเสริมเหล็ก ซ่อนไว้ในฐานเชิงกลม
ของเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม 23/31)

ภาพถ่ายที่15 ทำการเพนทับคานคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อให้การก่ออิฐใหม่เชื่อมประสานกับอิฐ
อย่างมั่นคงแข็งแรง ของเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม23/32)

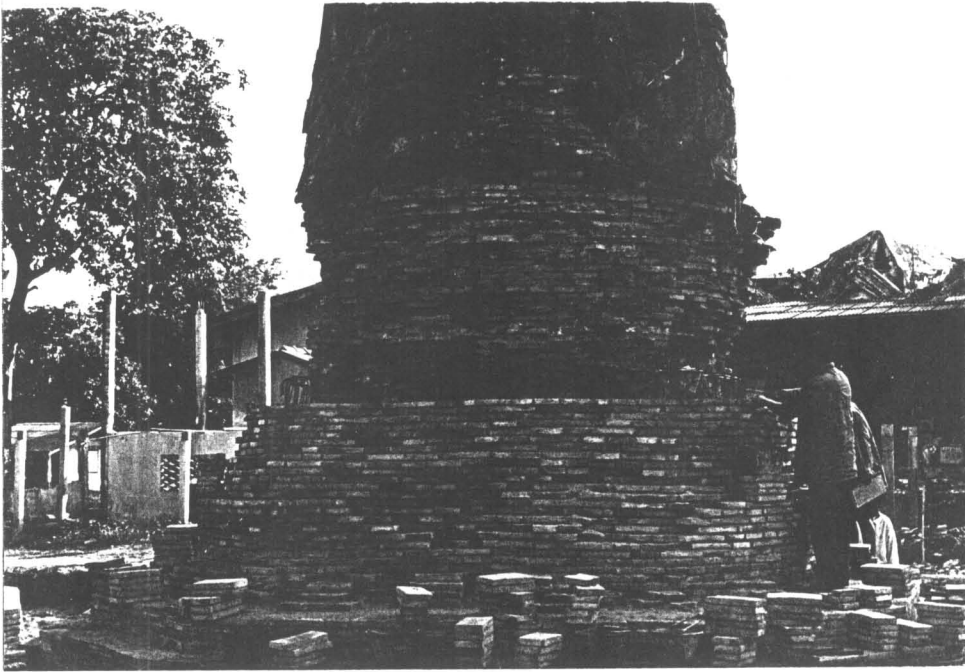
ภาพถ่ายที่16 การก่อแท่นฐานรูปเคารพ (?) รอบเจดีย์หมายเลข 3 บนชั้นฐานสิบสองเหลี่ยม
ตามหลักฐานเดิม (ฟิล์ม23/33)

ภาพถ่ายที่17 คานคอนกรีตเสริมเหล็กแนวตั้งทั้งหมด 12 ตัว ซึ่งวางไว้รอบชั้นฐานบัว
ของเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม23/36)

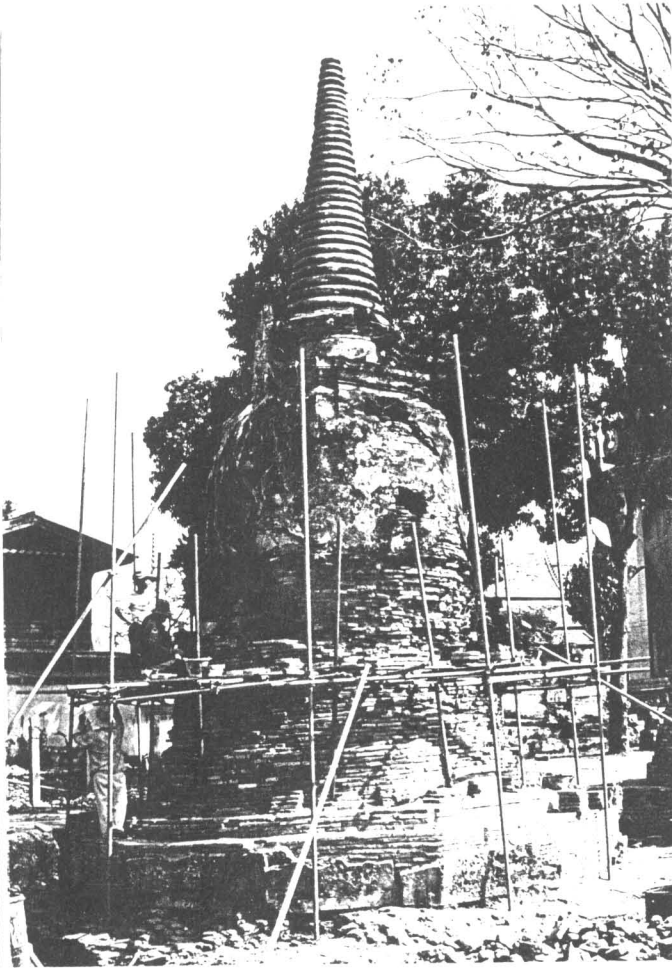
ภาพถ่ายที่18 การก่ออิฐรอบฐานบัวถูกแก้วปิดทับแนวคาน ของเจดีย์หมายเลข 3 (ฟิล์ม22/1)

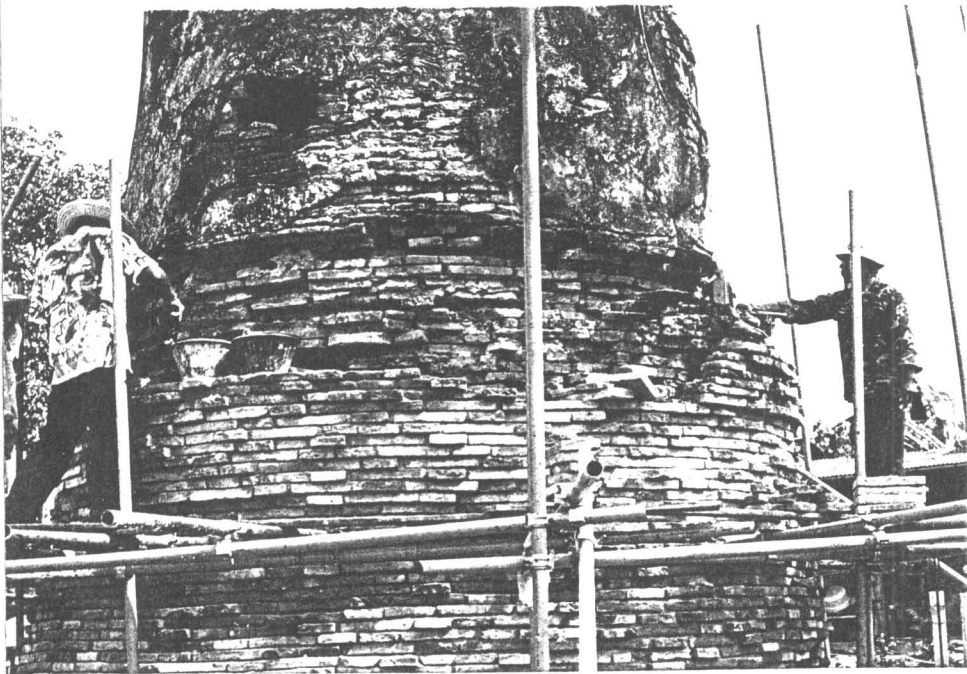
ภาพถ่ายที่19 คานคอนกรีตเสริมเหล็กอีกแห่งที่ชั้นบัวลูกแก้ว ซึ่งวางรัดรอบเจดีย์หมายเลข3
(ฟิล์ม22/2)

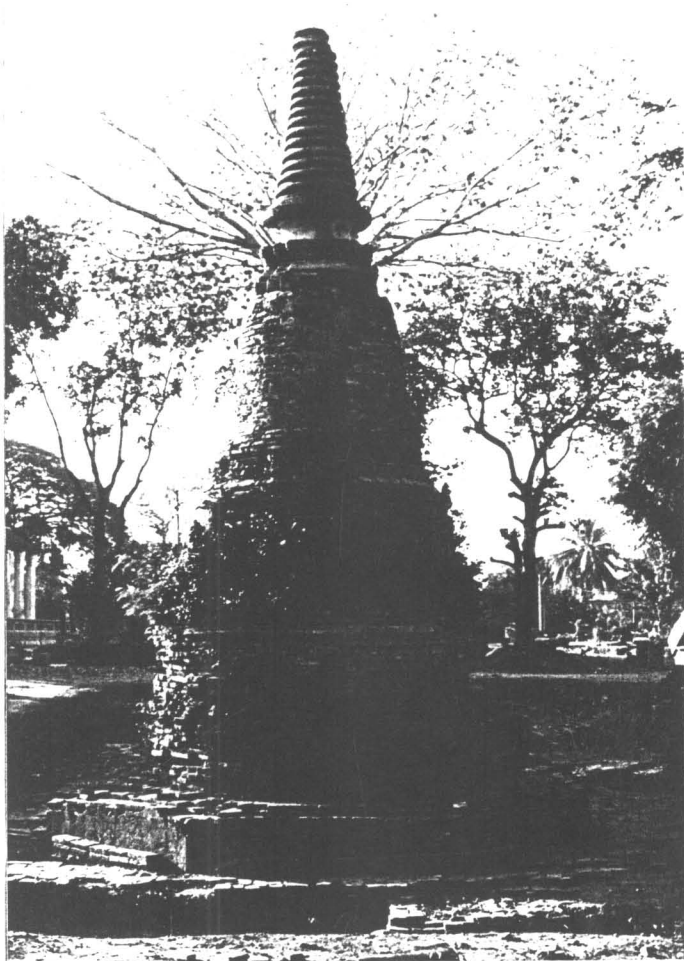
ภาพถ่ายที่20 การเทปูนปิดคานคอนกรีตเสริมเหล็กที่ชั้นบัวลูกแก้ว รอบเจดีย์หมายเลข3
(ฟิล์ม22/5)

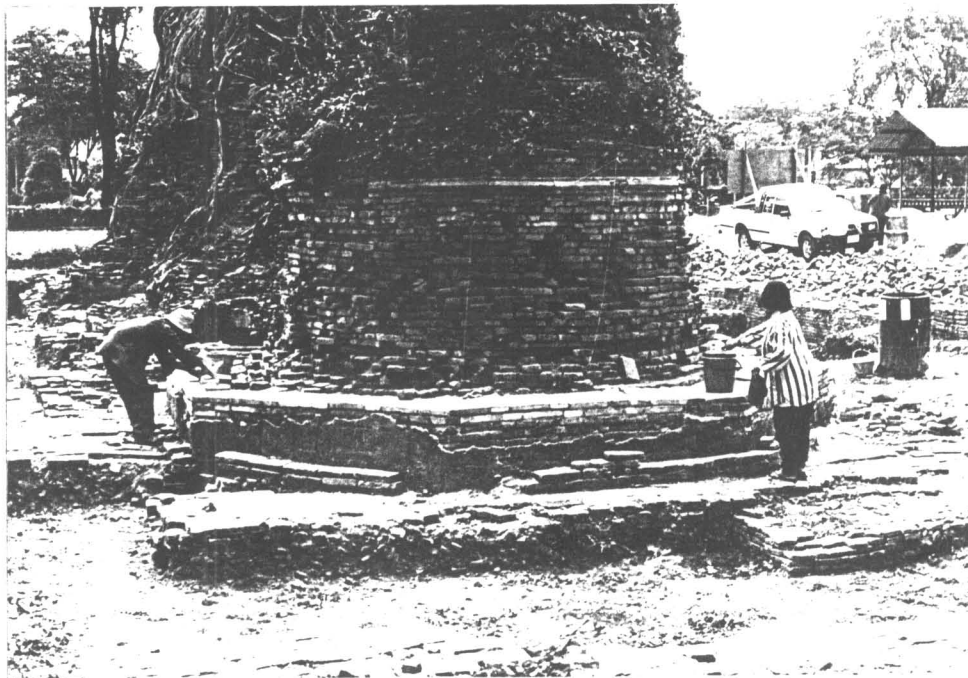
ภาพถ่ายที่21
ทำการตั้งนั่งร้าน
เพื่อบูรณะองค์เจดีย์
(ฟิล์ม22/8)

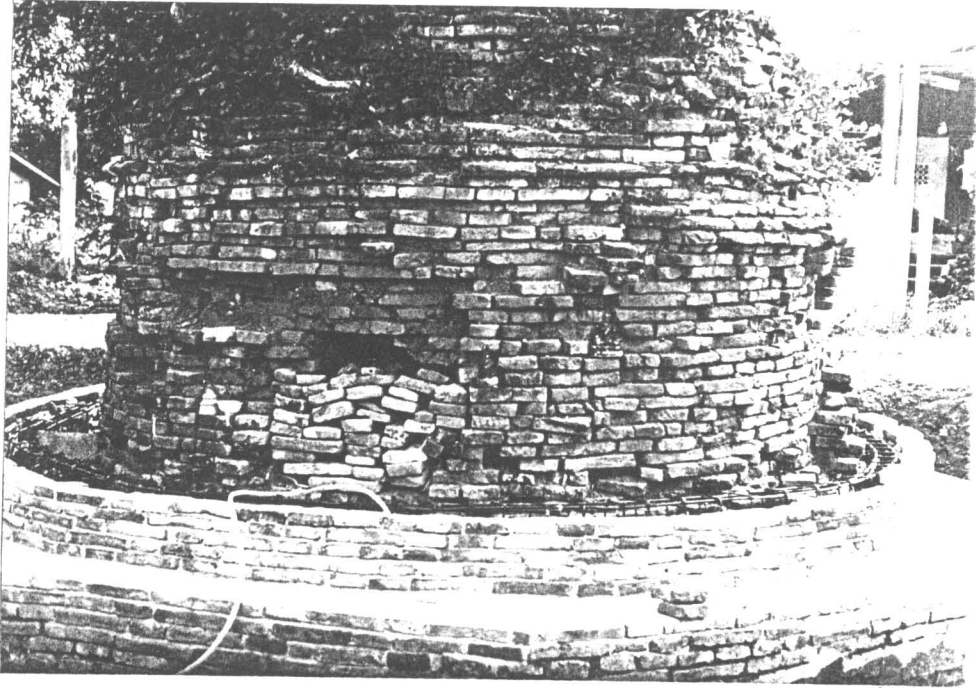
ภาพถ่ายที่22 การก่อบูรณะบริเวณบัวปากระฆังของเจดีย์หมายเลข3 แบบรักษาสภาพ
(ฟิล์ม22/9)

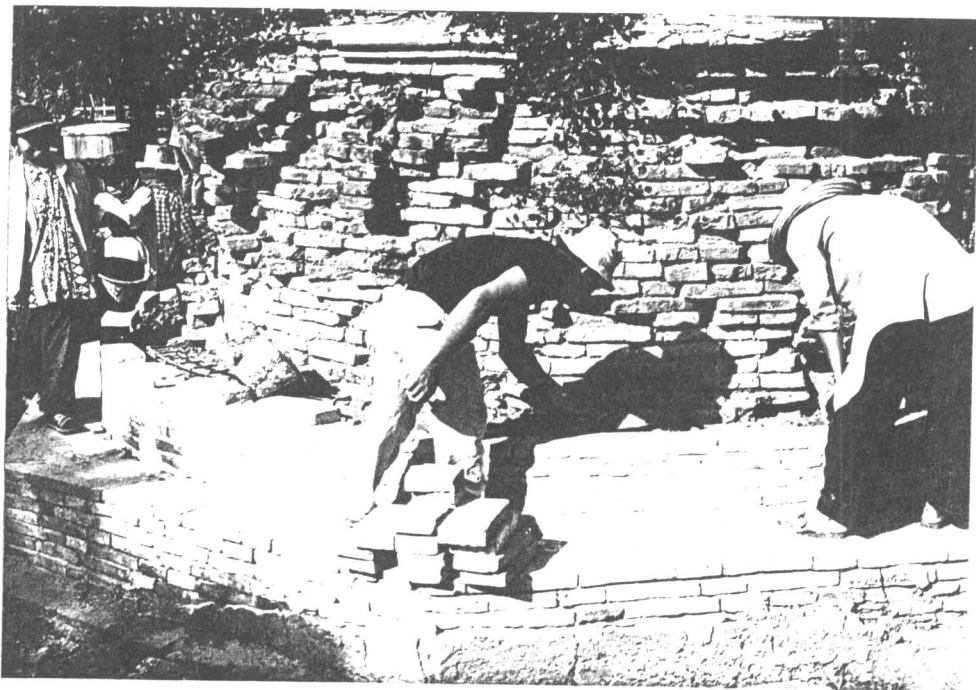
ภาพถ่ายที่23
สภาพก่อนการบูรณะ
เจดีย์หมายเลข4 ด้านทิศเหนือ
(ฟิล์ม23/4)

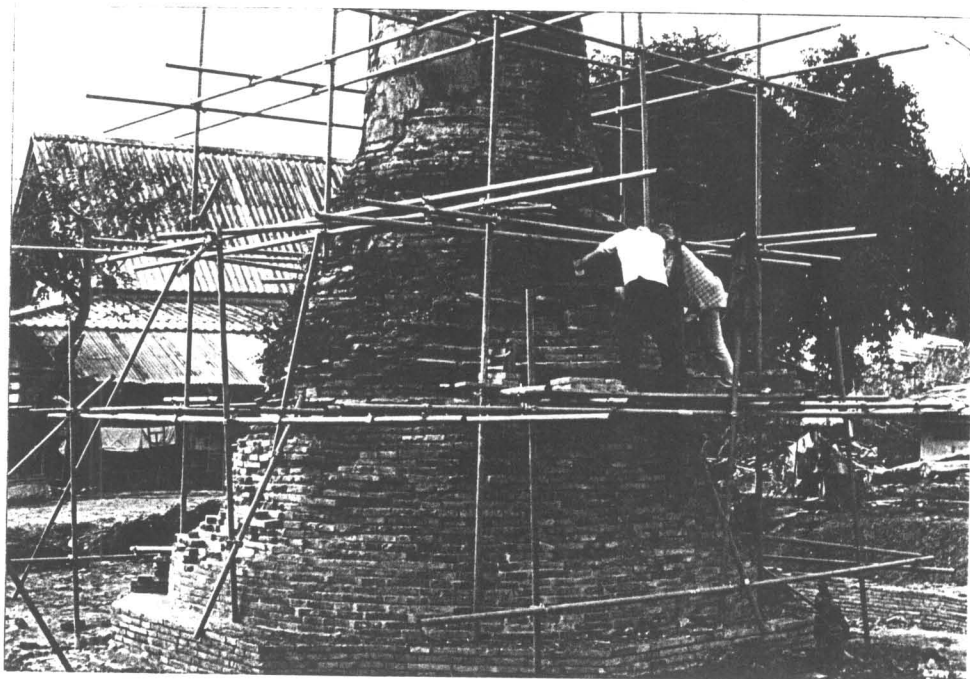
ภาพถ่ายที่24 การก่อเสริมฐานแปดเหลี่ยมชั้นล่างของเจดีย์หมายเลข4 (ฟิล์ม23/7)

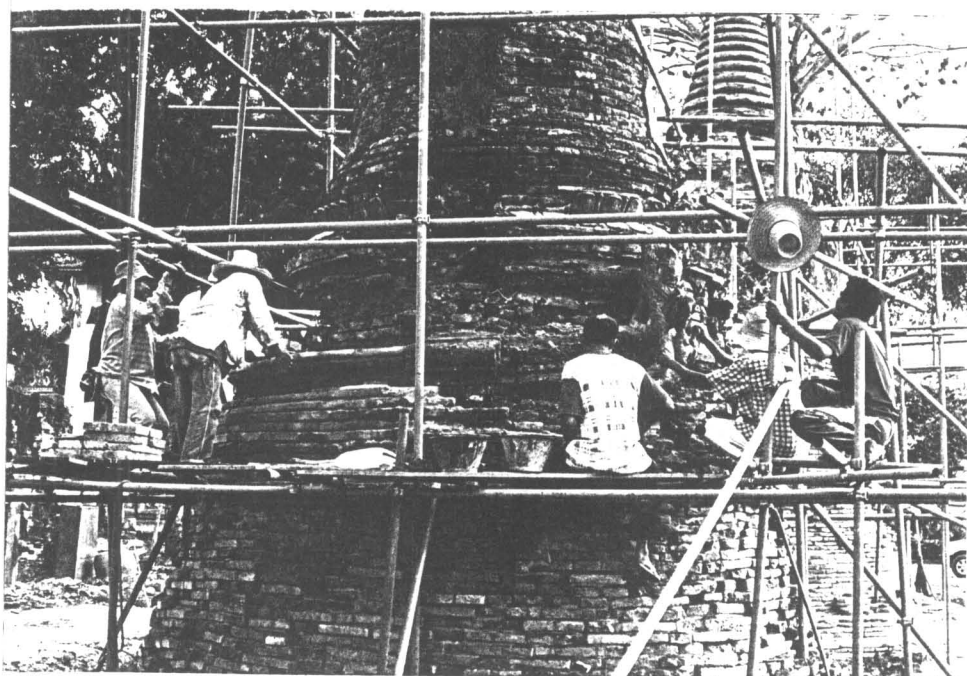
ภาพถ่ายที่25 การวางคานคอนกรีตเสริมเหล็กชั้นล่างของเจดีย์หมายเลข4
(ฟิล์ม23/19)

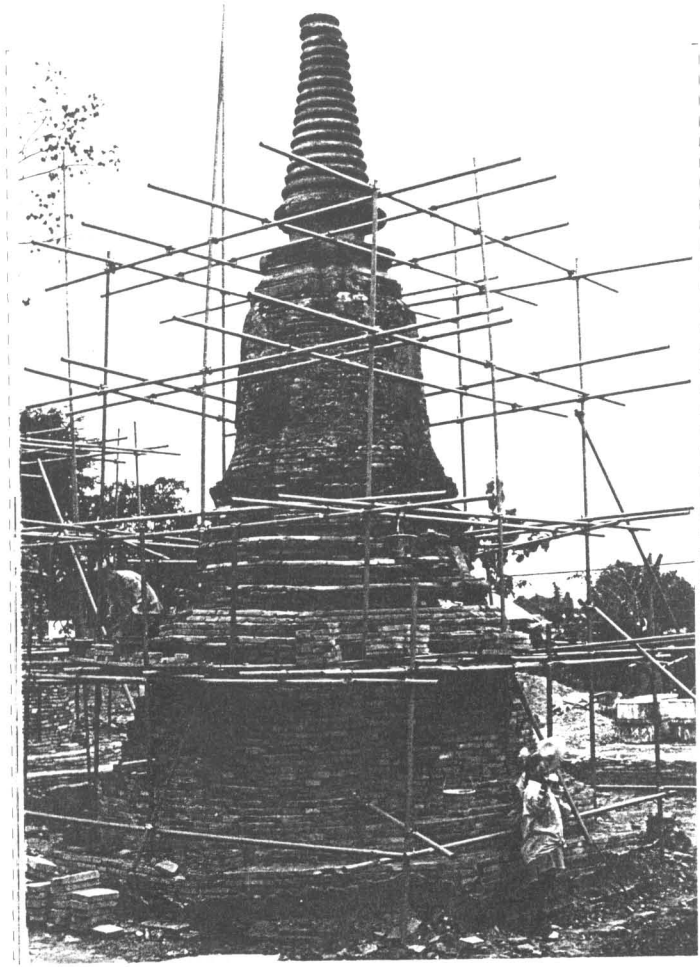
ภาพถ่ายที่26 การเทปูนปิดคานคอนกรีตเสริมเหล็กกรอบเจดีย์หมายเลข4 (ฟิล์ม23/21)

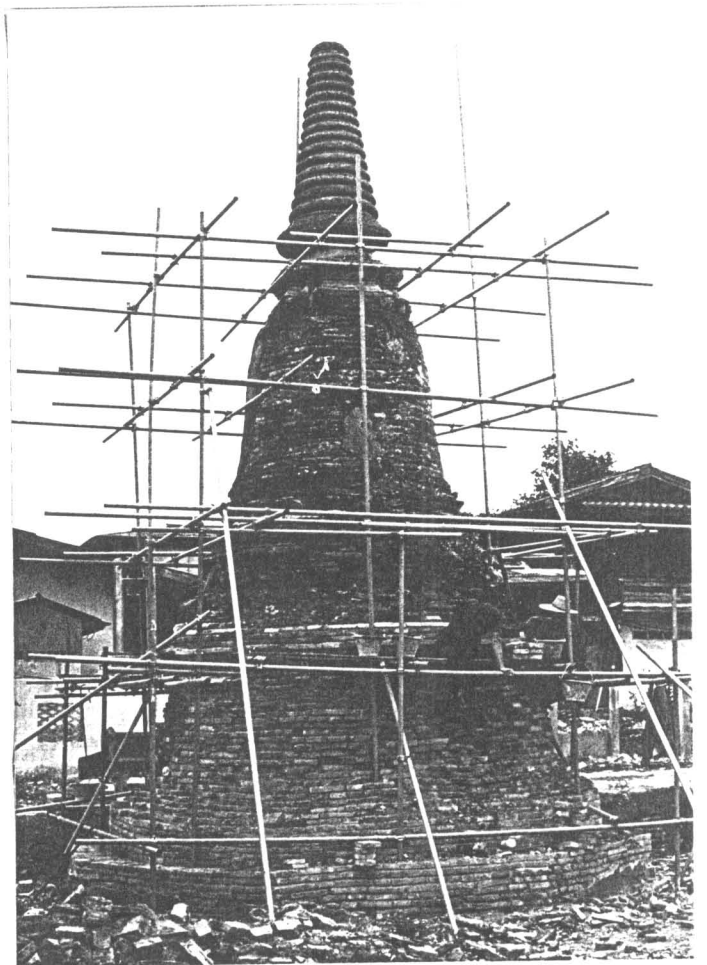
ภาพถ่ายที่ 27 ทำการขึ้นนั่งร้านรอบองค์เจดีย์ เพื่อบูรณะชั้นมาลัยลูกแก้ว (ฟิล์ม 22/18)

ภาพถ่ายที่ 28 การก่อบูรณะมาลัยลูกแก้ว ตามชั้นอิฐเดิมที่เหลืออยู่ด้านทิศเหนือ (ฟิล์ม 22/20)

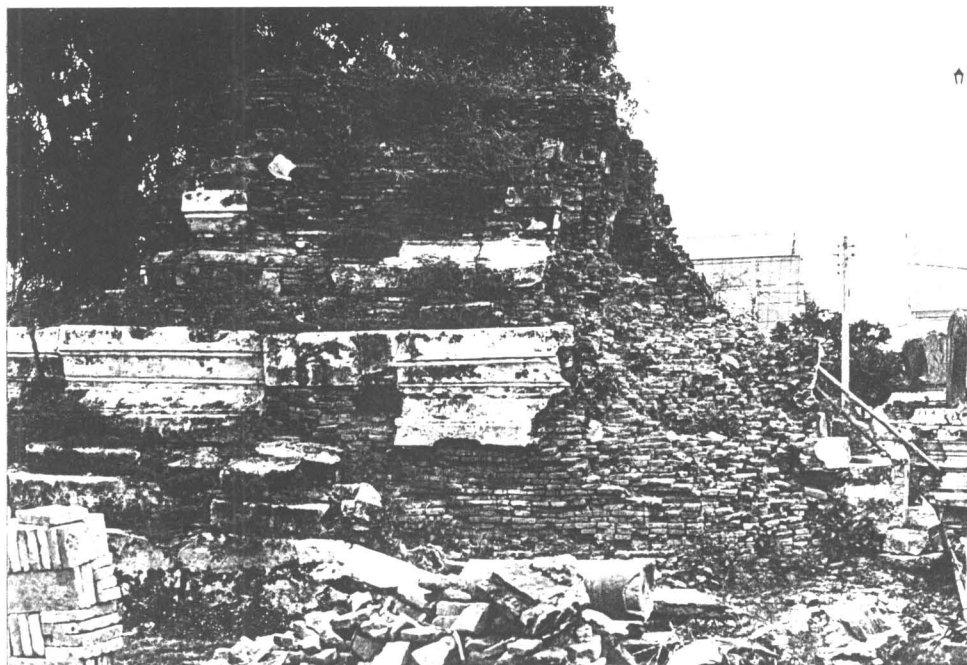
ภาพถ่ายที่29
การก่อมลัยลูกแก้วใหม่
ทางด้านทิศตะวันออก
(ฟิล์ม22/34)

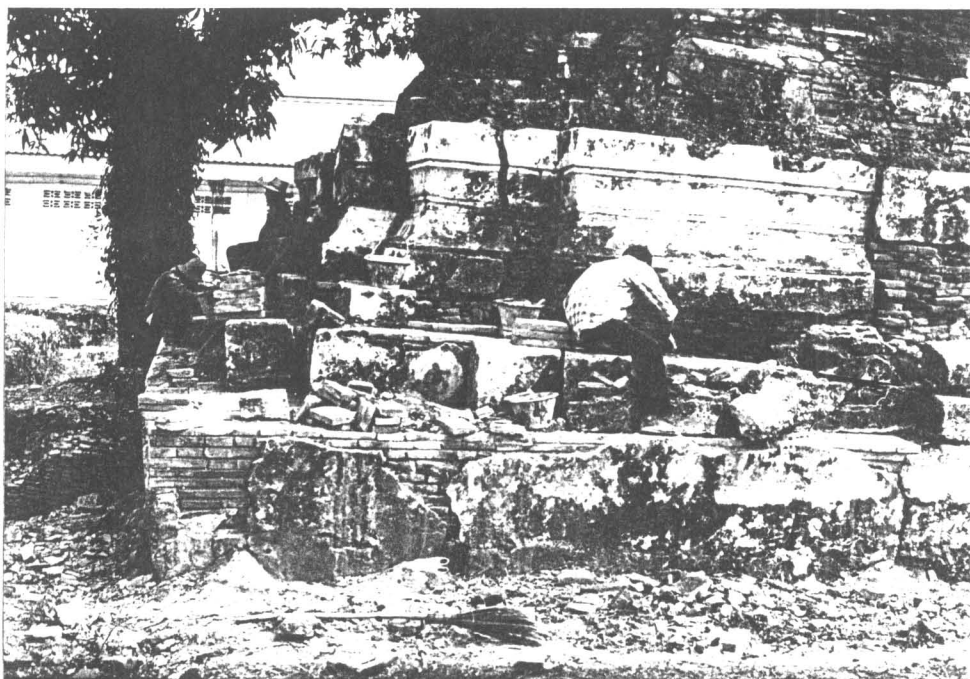
ภาพถ่ายที่30 การไถ่ระดับชั้นอิฐ
ขณะก่อบูรณะมลัยลูกแก้วใหม่
ทางด้านทิศใต้ (ฟิล์ม22/35)

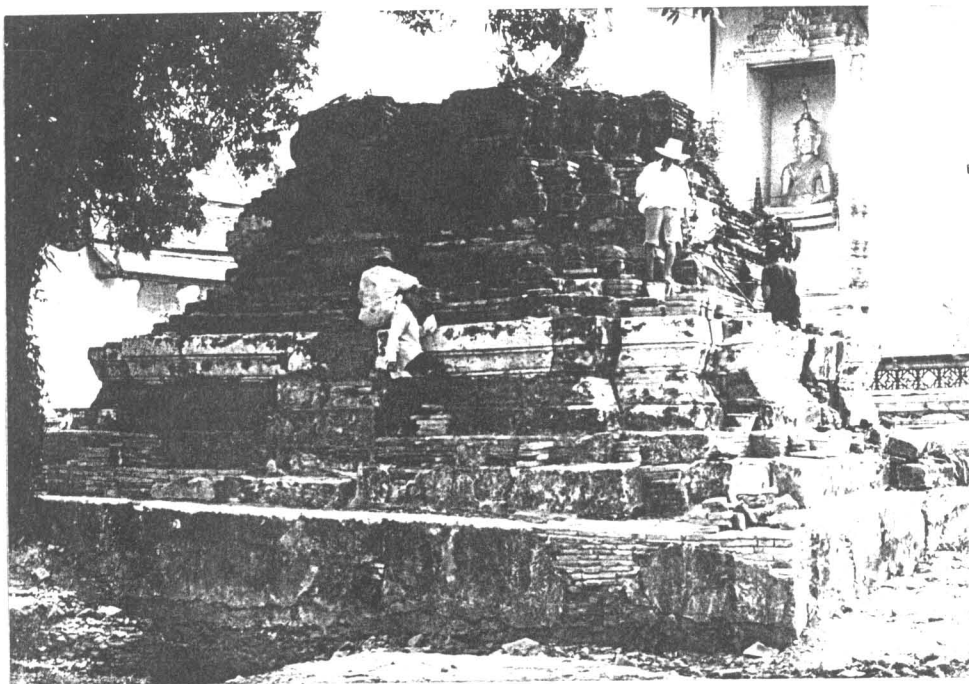
ภาพถ่ายที่31 สภาพฐานพระปรางค์ทางด้านทิศตะวันออกก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม22/25)

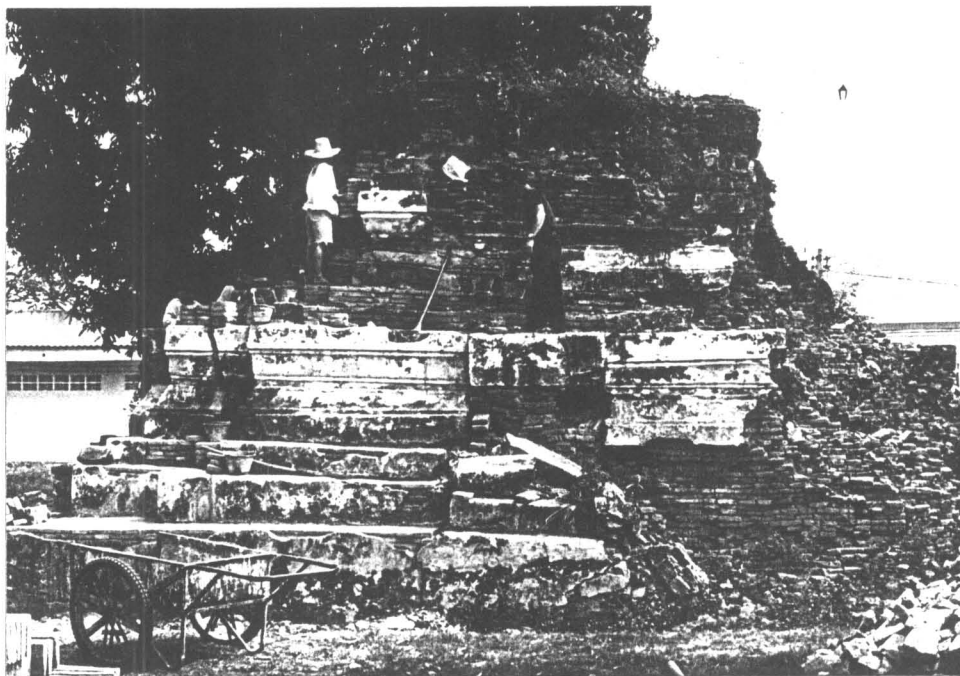
ภาพถ่ายที่32 สภาพฐานพระปรางค์ทางด้านทิศตะวันตกก่อนการบูรณะ (ฟิล์ม22/21)

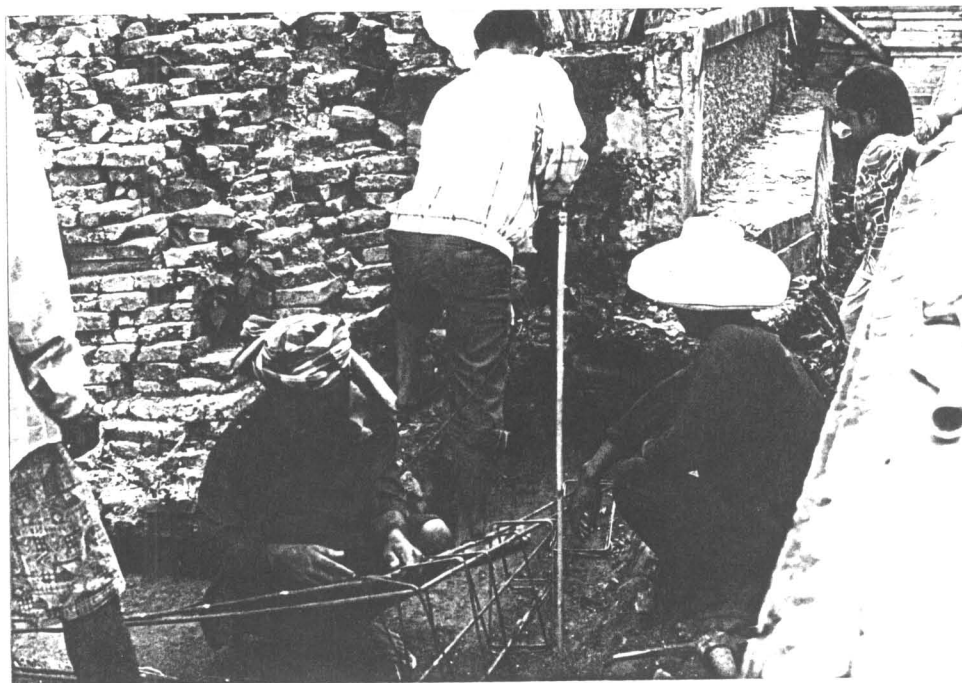
ภาพถ่ายที่33 การก่ออิฐเสริมส่วนฐานพระปรางค์ด้านตะวันตกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 24/4)

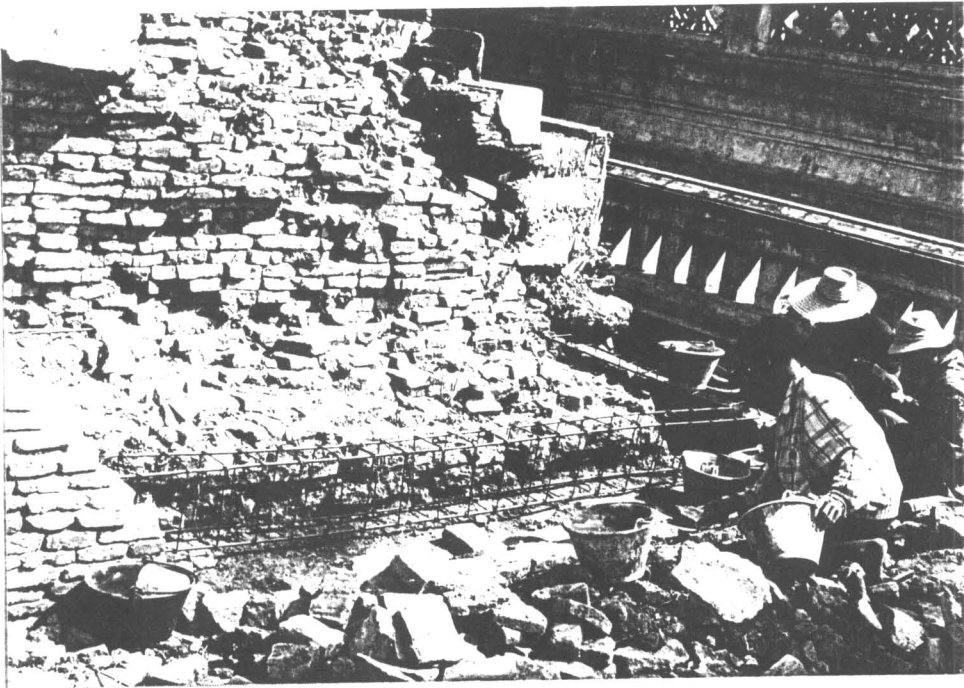
ภาพถ่ายที่34 การก่ออิฐเสริมส่วนฐานพระปรางค์ด้านตะวันตกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 24/7)

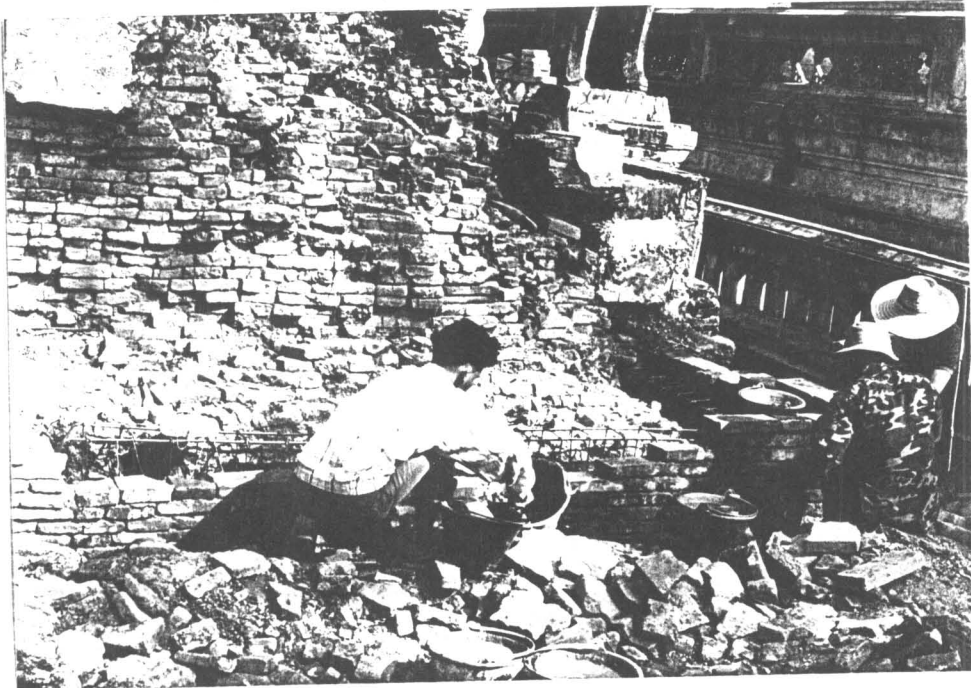
ภาพถ่ายที่35 การก่ออิฐเสริมส่วนฐานพระปรางค์ด้านตะวันตกเฉียงเหนือ (ฟิล์ม 24/6)

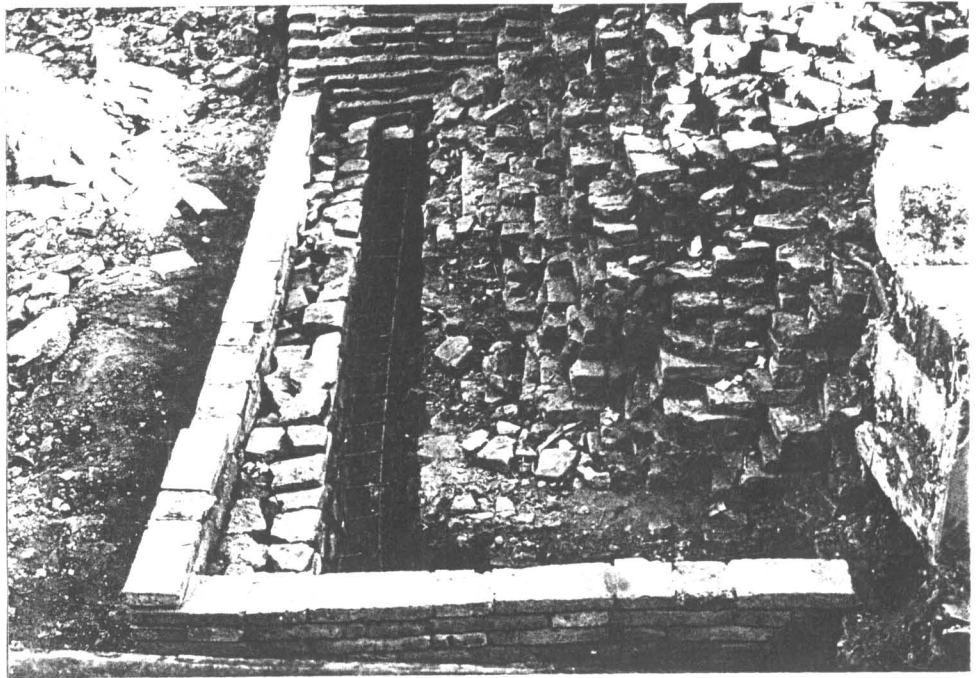
ภาพถ่ายที่36 การอัดฉีคน้ำปูนและเทคานคอนกรีตเสริมโครงสร้าง
ที่มูมฐานพระปรางค์ด้านตะวันตกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/17)

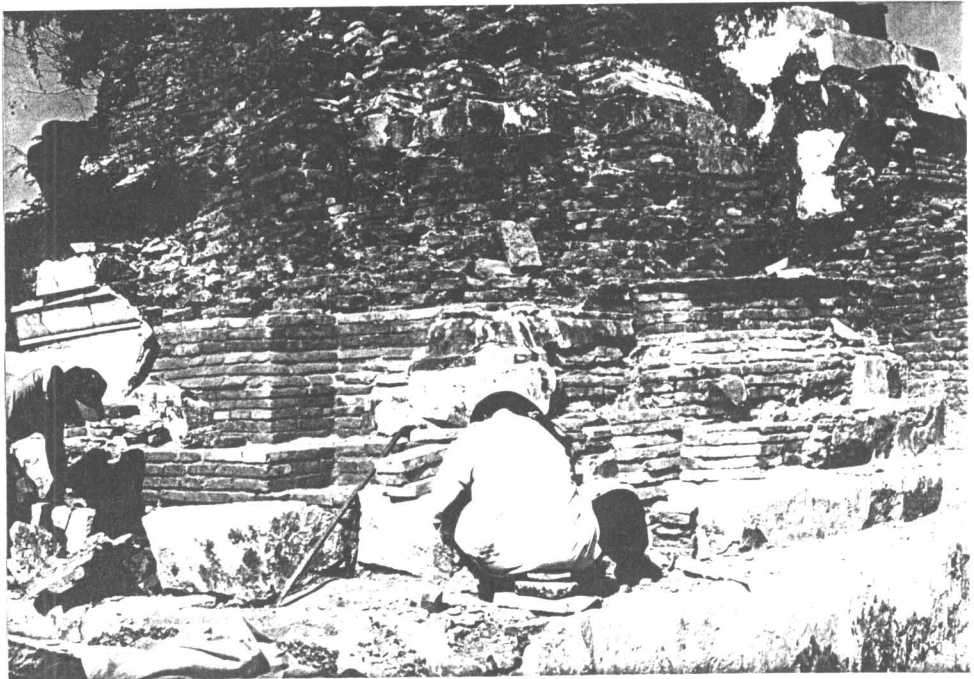
ภาพถ่ายที่37 ตำแหน่งการวางคานคอนกรีตเสริมโครงสร้างที่มูมฐานพระปรางค์ด้าน
ตะวันตกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/21)

ภาพถ่ายที่38 ก่ออิฐปิดคานคอนกรีตเสริมโครงสร้างที่มูมฐานพระปรางค์ด้าน
ตะวันตกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/24)

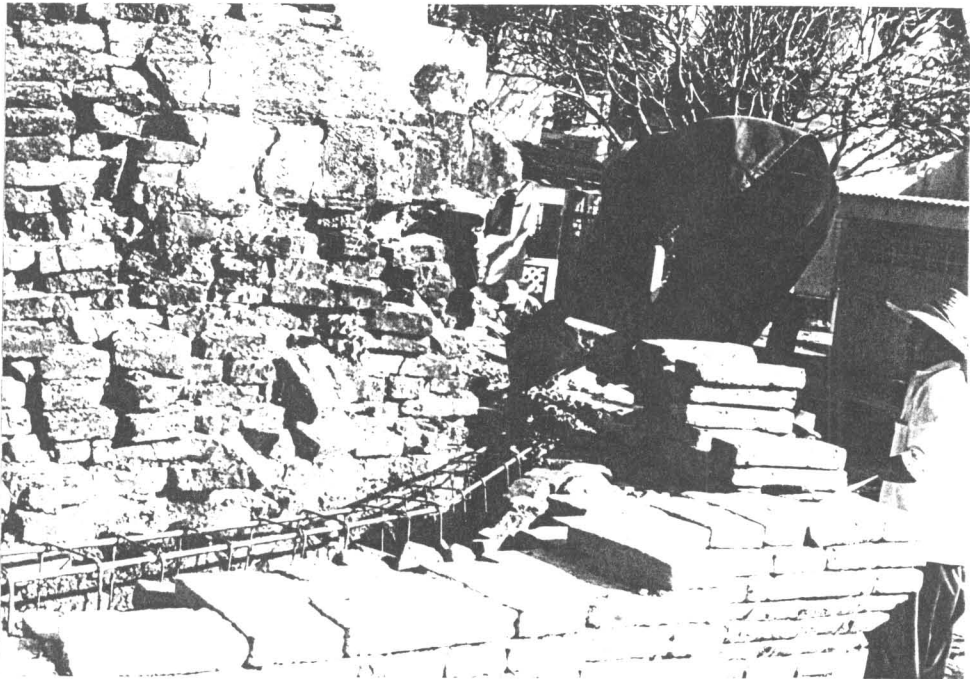
ภาพถ่ายที่39 ก่ออิฐปิดคานคอนกรีตเสริมโครงสร้างที่มูมฐานพระปรางค์ด้าน
ตะวันตกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/27)

ภาพถ่ายที่40 การก่ออิฐส่วนฐานมูมพระปรางค์ด้านตะวันออกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/18)

ภาพถ่ายที่ 41 การก่ออิฐส่วนฐานมูมพระปรากฏี่ด้านตะวันออกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/22)

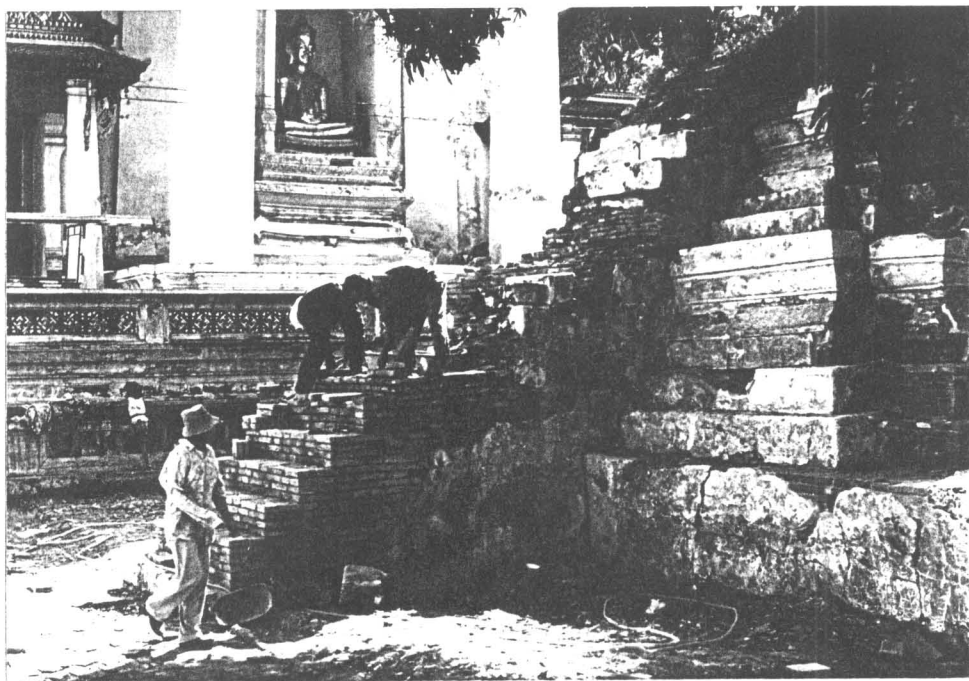
ภาพถ่ายที่ 42 การเตรียมโครงสร้างคานคอนกรีต ที่ส่วนฐานมูมพระปรากฏี่ด้านตะวันออกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/31)

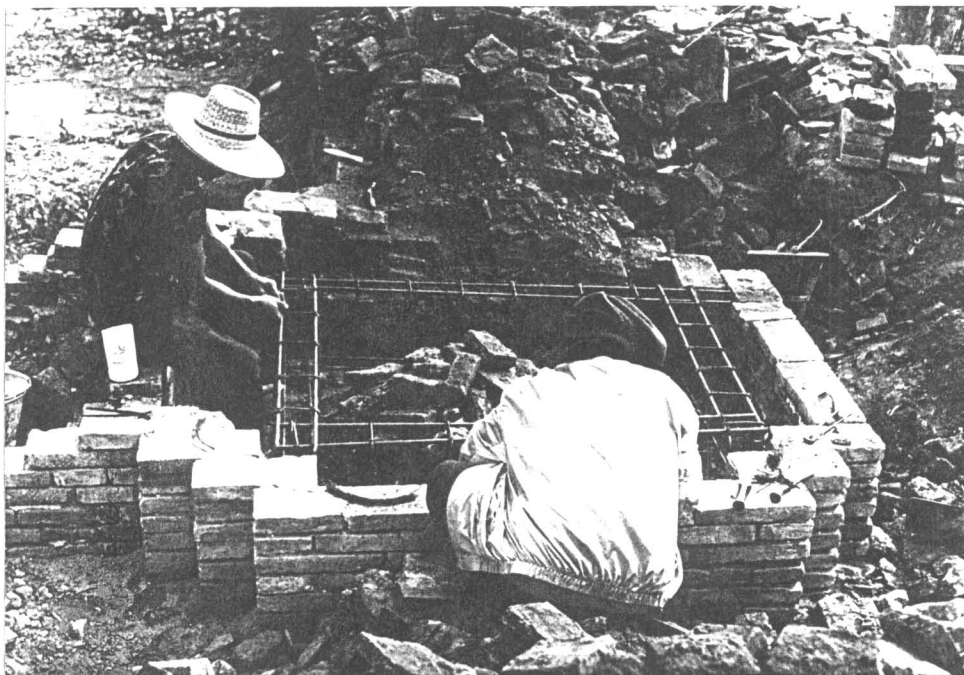
ภาพถ่ายที่43 การก่ออิฐปิดโครงสร้างคานคอนกรีต ที่ส่วนฐานมุ่มพระปรางค์ด้าน
ตะวันออกเฉียงใต้(ฟิล์ม 24/28)

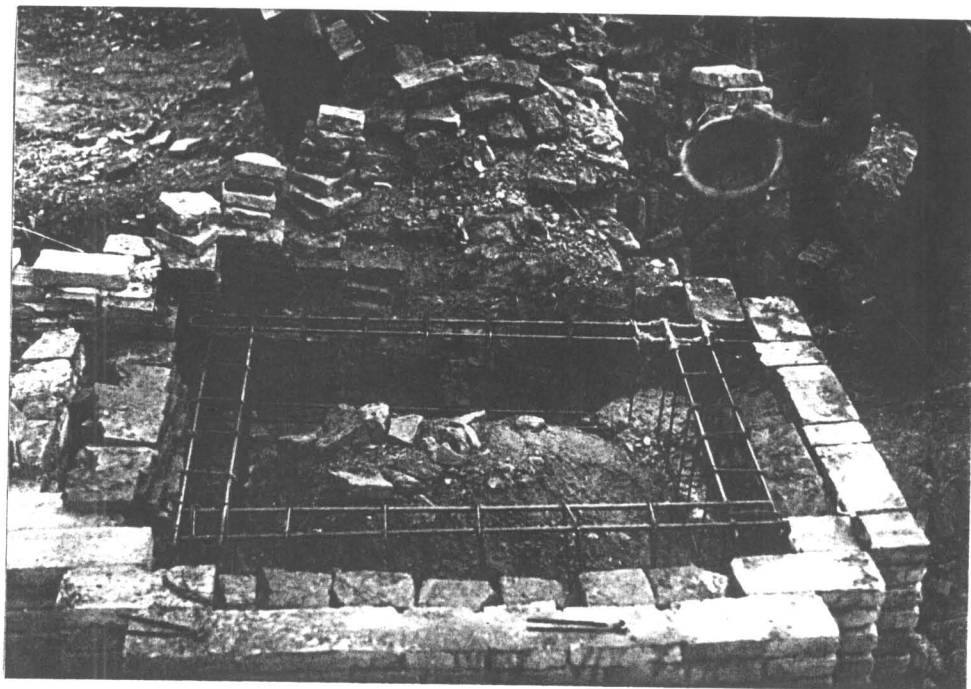
ภาพถ่ายที่44 การอัดนํ้าปูนบริเวณทางขึ้นพระปรางค์ด้านตะวันออก(ฟิล์ม 24/23)

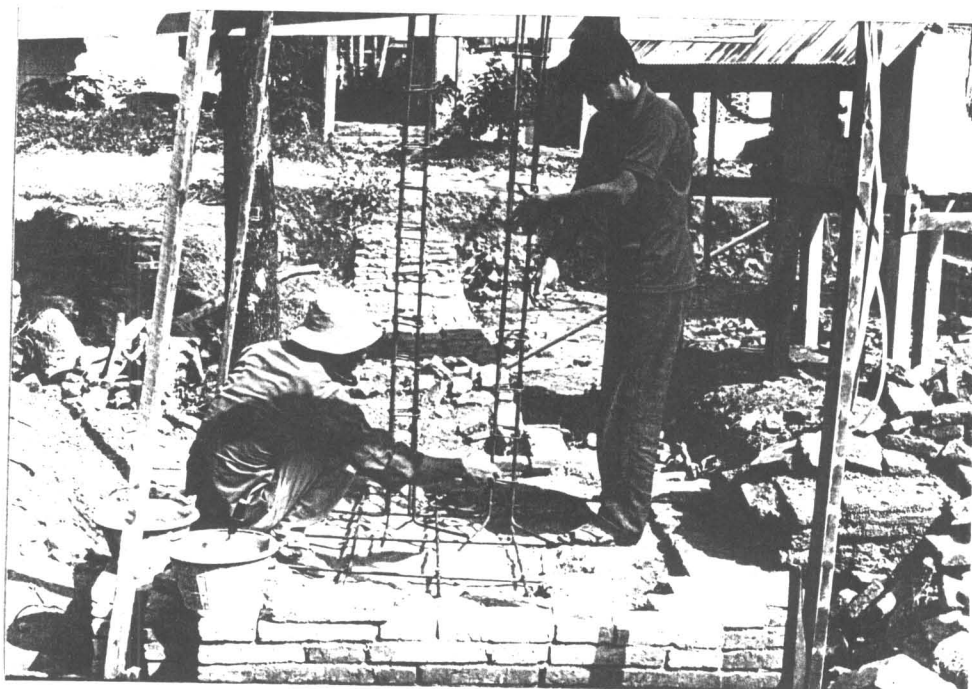
ภาพถ่ายที่45 การก่ออิฐเสริมที่บันไดด้านทิศตะวันออกของพระปรางค์ตามหลักฐานเดิม (ฟิล์ม 24/36)

ภาพถ่ายที่46 ผู้ก่อกองโครงสร้างที่ฐานหัวเม็ดมูมกำแพง (ฟิล์ม 24/1)

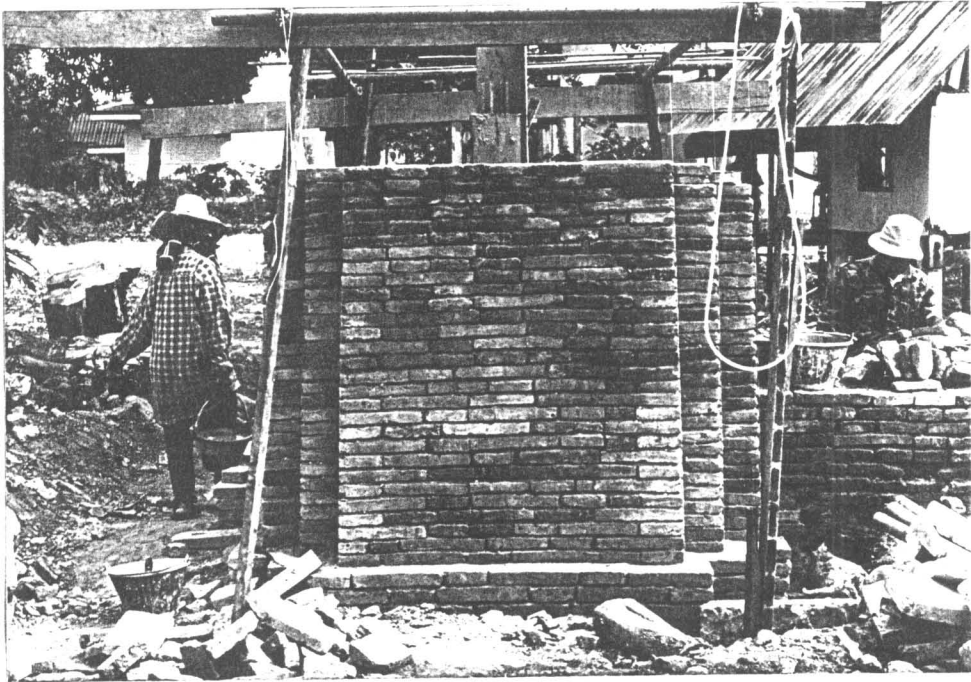
ภาพถ่ายที่47 เทศานคอนกรีตที่ฐานหัวเม็ดมุกกำแพง (ฟิล์ม 24/2)
(ฟิล์ม 24/36)

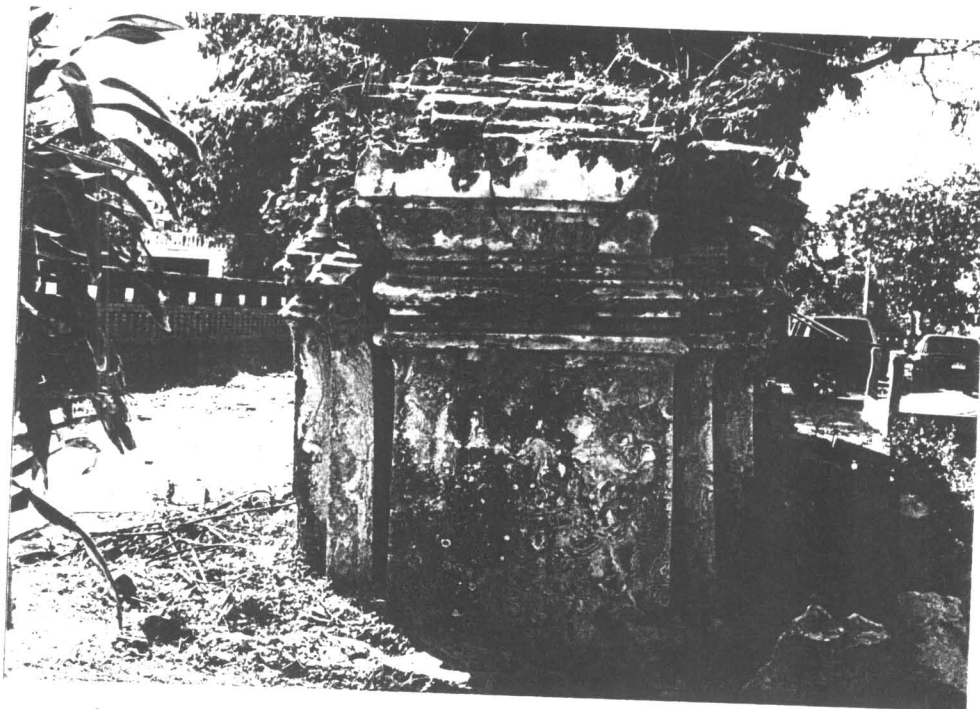
ภาพถ่ายที่48 ผู้กเหล็กโครงสร้างแนวตั้งเป็นแกนภายในหัวเม็ดมุกกำแพง (ฟิล์ม 24/5)

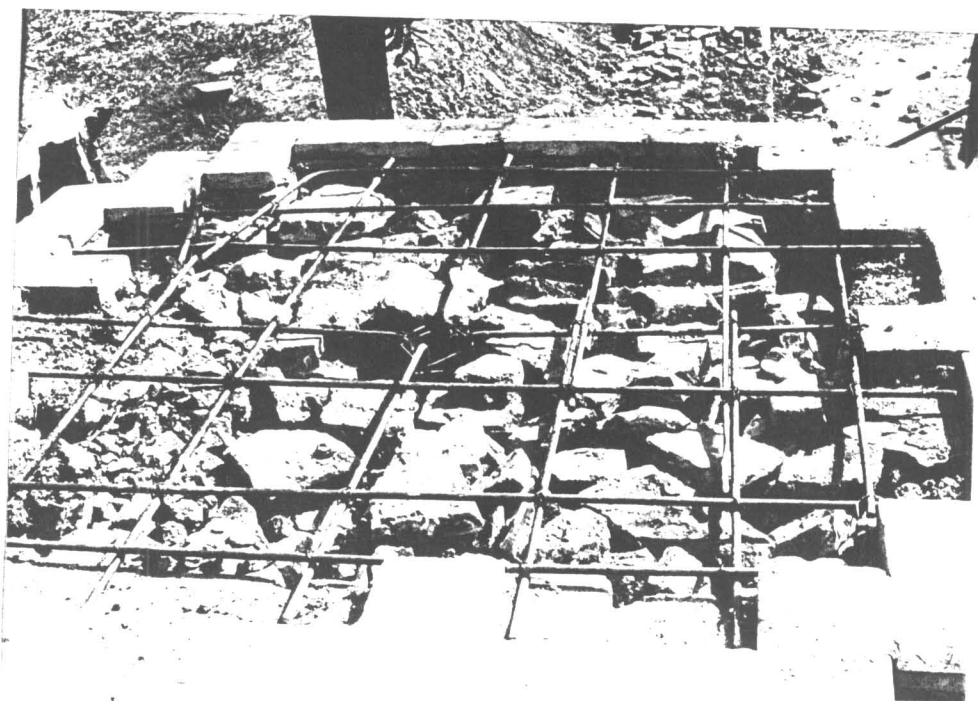
ภาพถ่ายที่49 ก่ออิฐปิดโครงสร้างภายในหัวเม็ดมูกำแพง (ฟิล์ม 24/9)

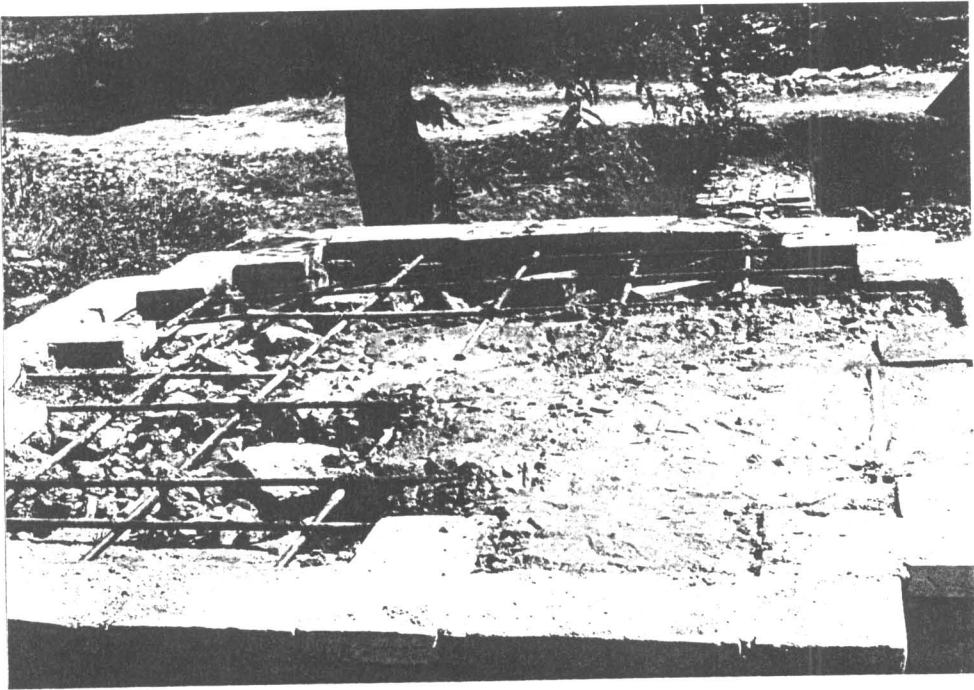
ภาพถ่ายที่50 ก่ออิฐปิดโครงสร้างภายในหัวเม็ดมูกำแพง (ฟิล์ม 24/8)

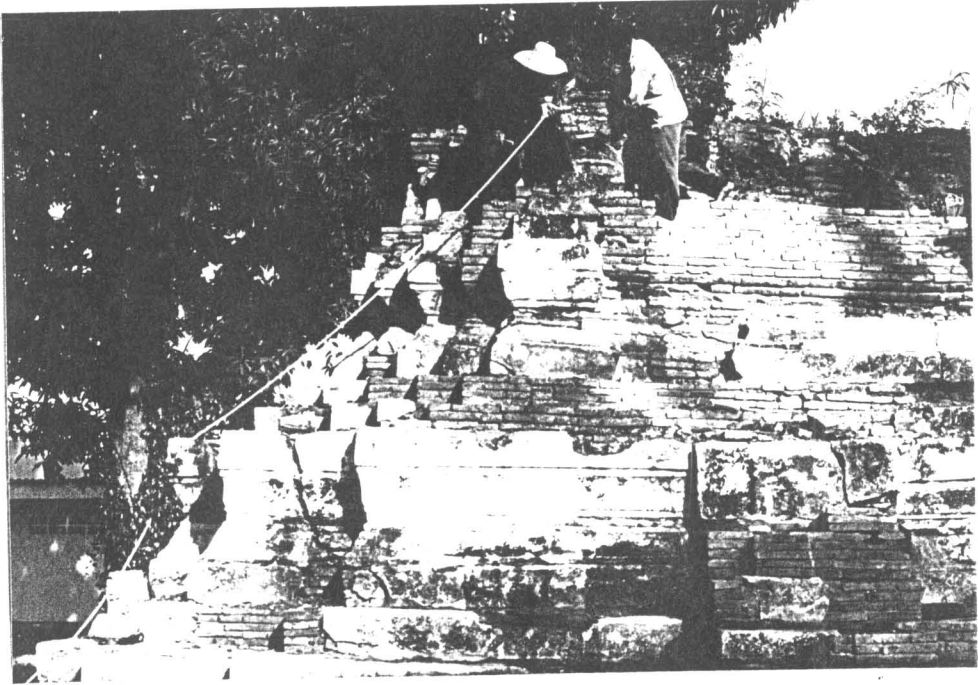
ภาพถ่ายที่ 51 ภาพเปรียบเทียบรูปแบบหัวเม็ดมุกกำแพงด้านหน้าวัด(ฟิล์ม 24/11)

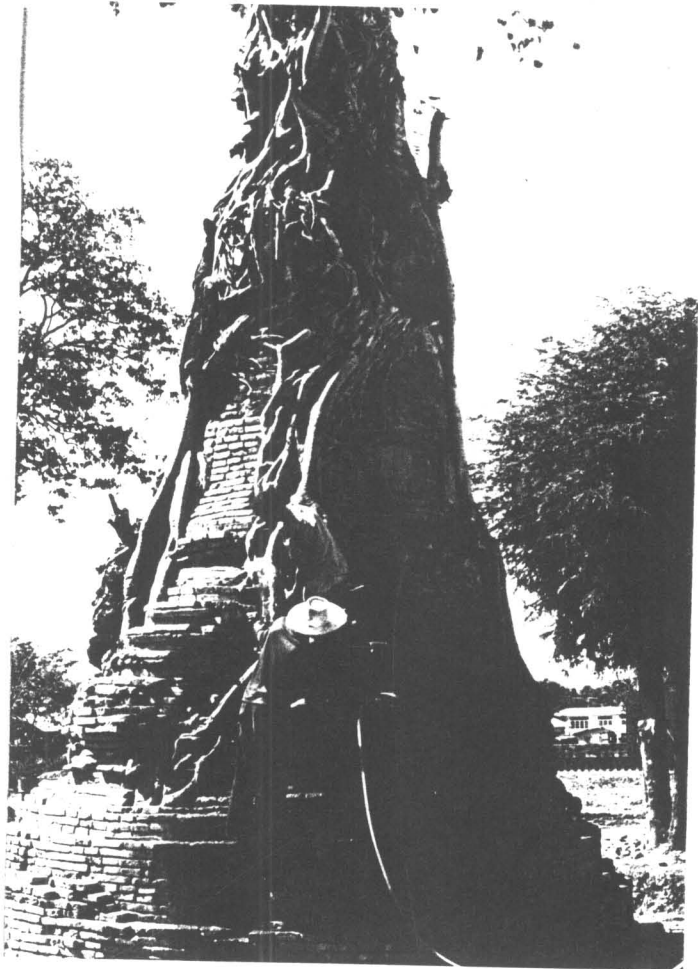
ภาพถ่ายที่ 52 ผูกเหล็กโครงสร้างเสริมส่วนบนภายในหัวเม็ดมุกกำแพง (ฟิล์ม 24/16)

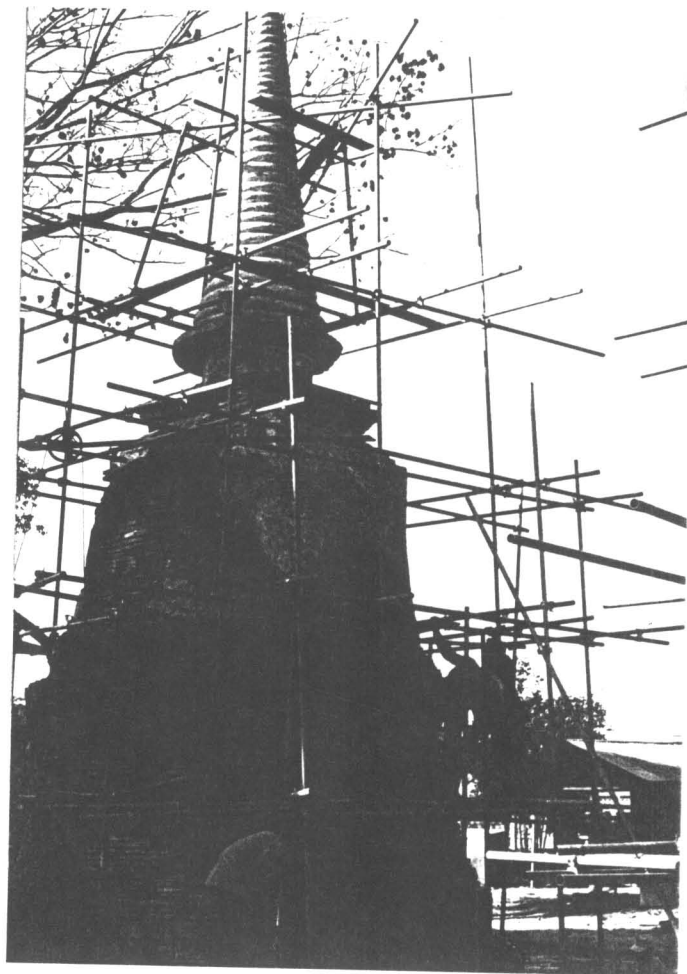
ภาพถ่ายที่53 เทสถานคอนกรีตที่ส่วนบนภายในหัวเม็คมุมกำแพง (ฟิล์ม 24/19)

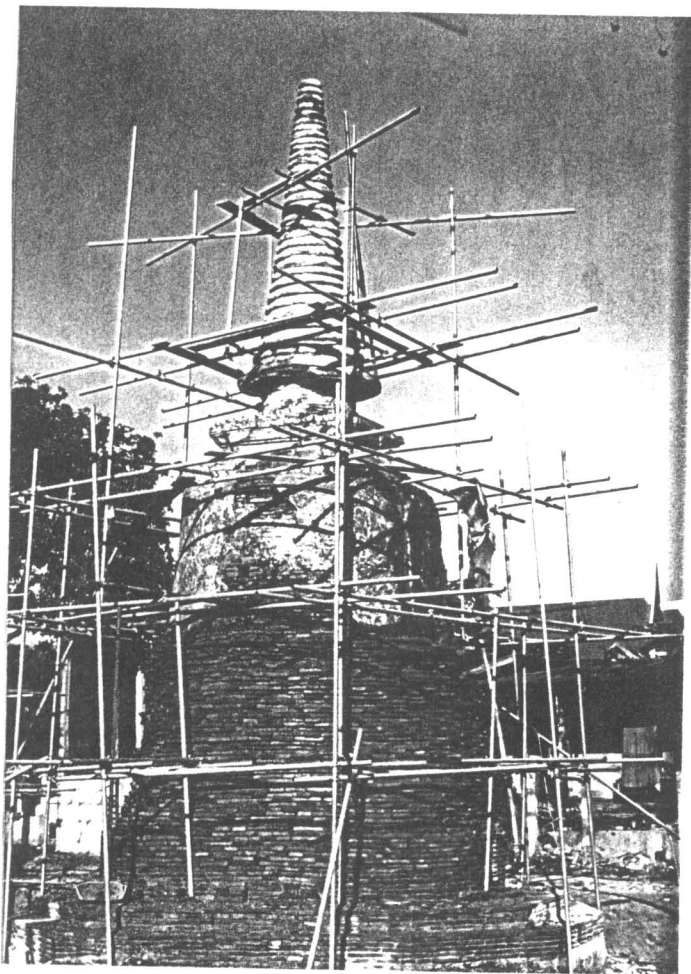
ภาพถ่ายที่54 การทำความสะอาดพระปรางค์ภายหลังการบูรณะ (ฟิล์ม 24/35)

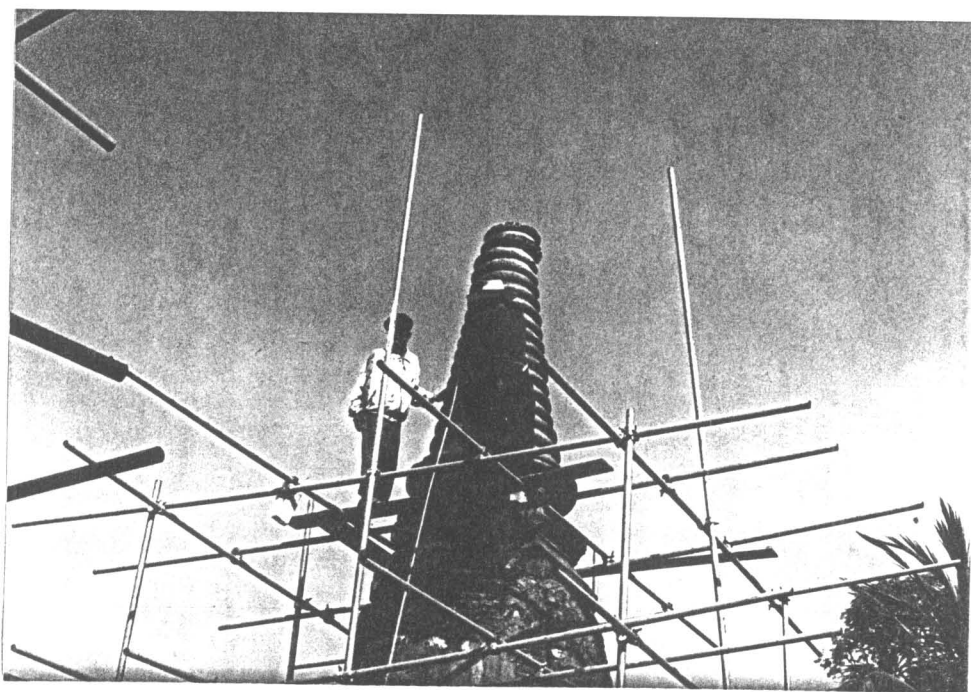
ภาพถ่ายที่55
 การทำความสะอาดเจดีย์หมายเลข 2
 ภายหลังการบูรณะ (ฟิล์ม 24/32)

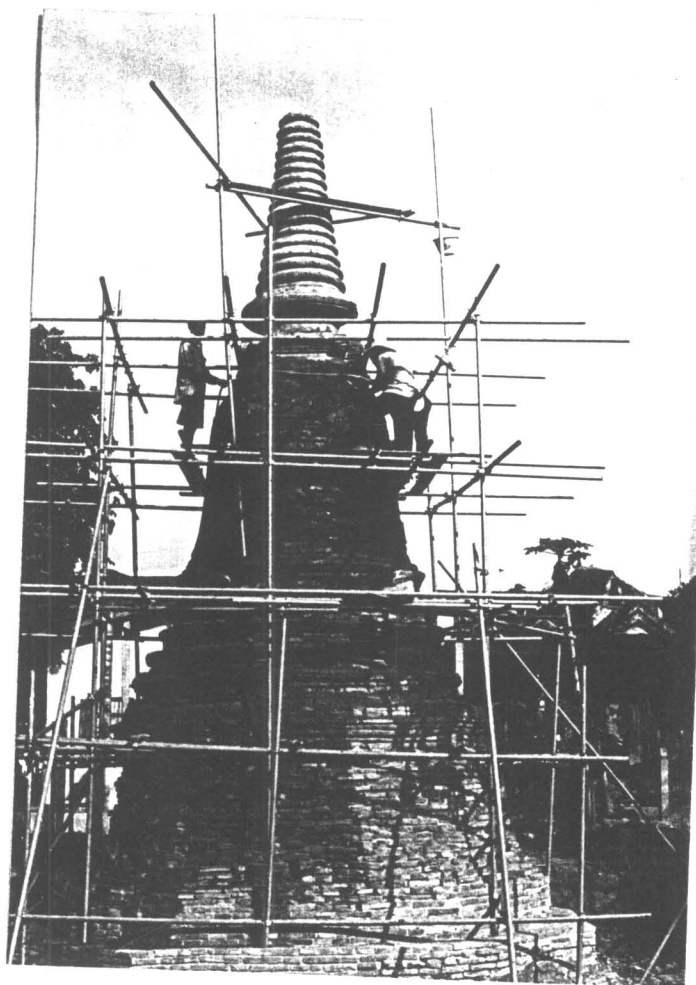
ภาพถ่ายที่56
 การทำความสะอาดเจดีย์หมายเลข 3
 ภายหลังการบูรณะ (ฟิล์ม 24/30)

ภาพถ่ายที่ 57
 การทำความสะอาดเจดีย์หมายเลข 3
 ภายหลังจากการบูรณะ (ฟิล์ม 24/29)

ภาพถ่ายที่ 58 การทำความสะอาดส่วนปล้องโหนดของเจดีย์หมายเลข 4 ภายหลังจากการบูรณะ
 (ฟิล์ม 24/12)

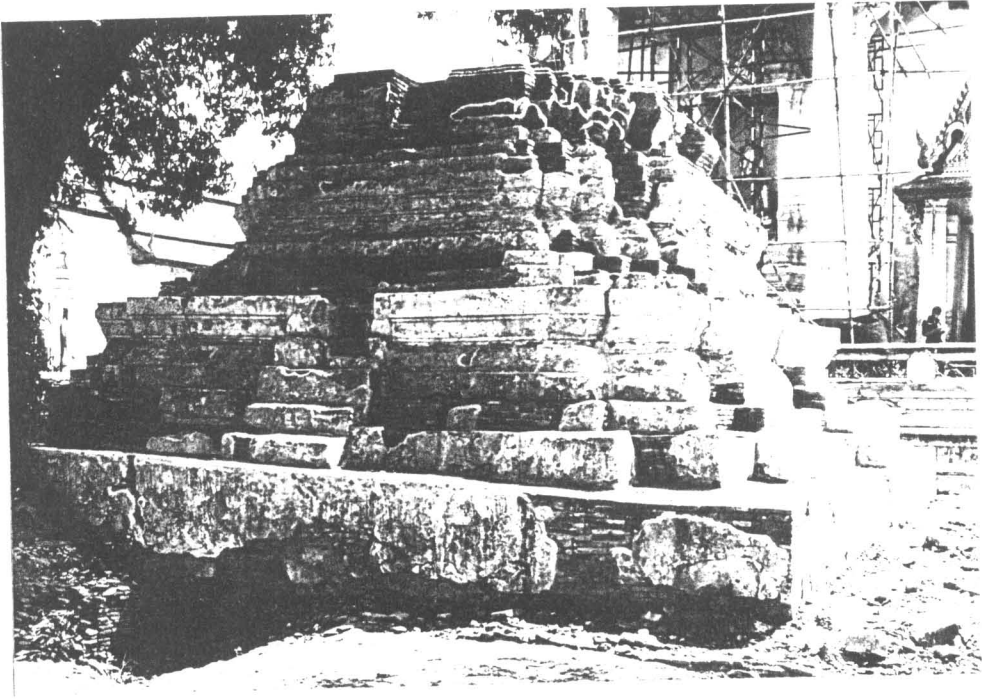

ภาพถ่ายที่59

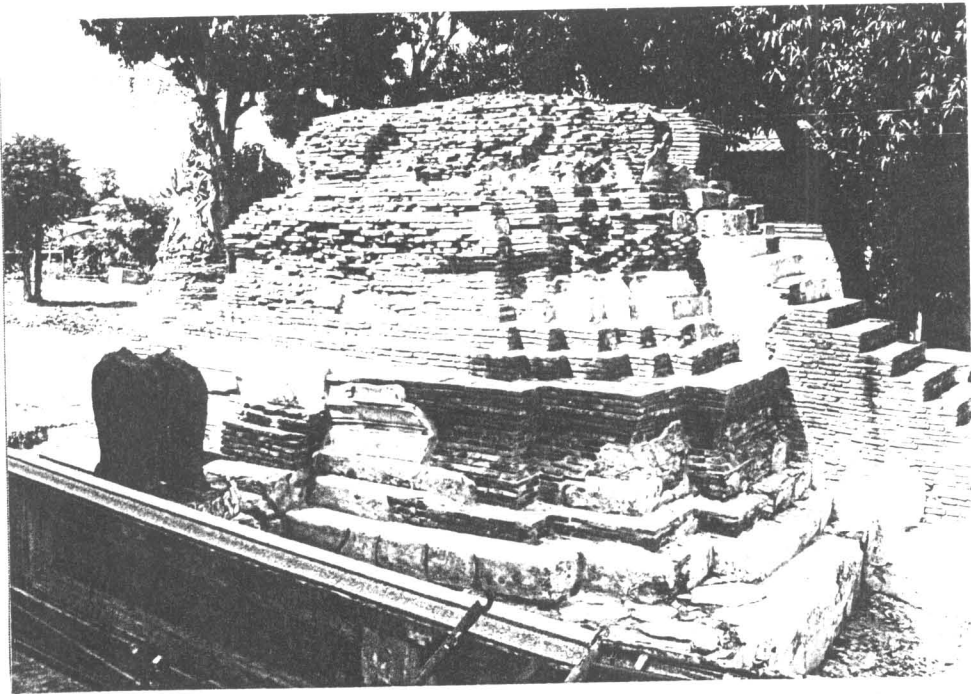
การทำความสะอาดส่วนองค์ระฆัง
ของเจดีย์หมายเลข 4 ภายหลังจากการบูรณะ
(ฟิล์ม 24/26)

ภาพถ่ายที่60 สภาพพระปรางค์ด้านทิศตะวันออกภายหลังจากการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/23)

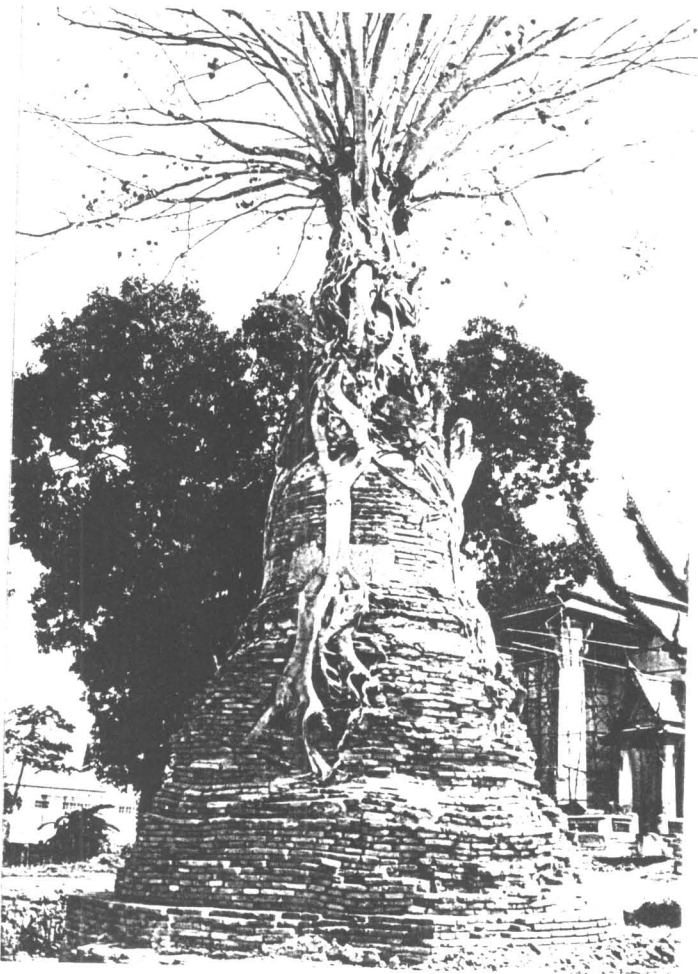
ภาพถ่ายที่ 61 สภาพพระปรางค์ด้านทิศเหนือภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/16)

ภาพถ่ายที่ 62 สภาพพระปรางค์ด้านทิศใต้ภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/22)

ภาพถ่ายที่ 63 สภาพระปรารงค์ด้านทิศตะวันตกภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/15)

ภาพถ่ายที่ 64

สภาพเจดีย์หมายเลข 2

ภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/21)

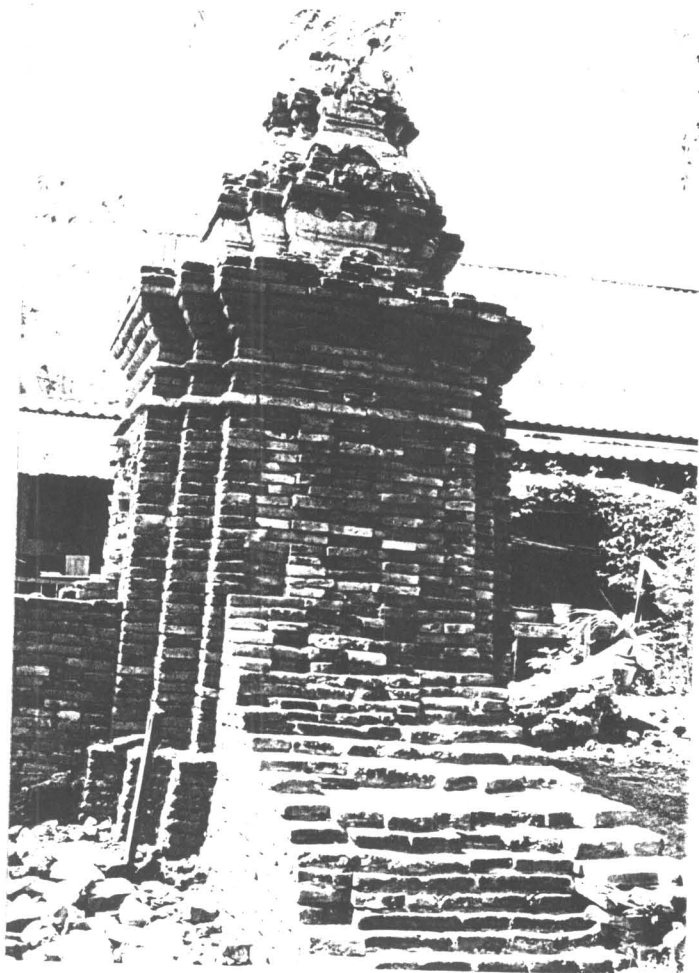
ภาพถ่ายที่ 65

สภาพเจดีย์หมายเลข 3

ภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/20)

ภาพถ่ายที่ 66 สภาพเจดีย์หมายเลข 4
ภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/19)

ภาพถ่ายที่67
 สภาพหัวเม็ดมูมกำแพงภายหลังการ
 บูรณะแล้วเสร็จ (ฟิล์ม 25/17)

ภาพถ่ายที่68
 สภาพหัวเม็ดมูมกำแพง
 ภายหลังการบูรณะแล้วเสร็จ
 (ฟิล์ม 25/18)

บทที่ 6 บทสรุป

หลักฐานทางเอกสารประวัติศาสตร์

วัดหน้าพระเมรุเป็นวัดซึ่งมีความสำคัญมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ชื่อวัดหน้าพระเมรุปรากฏในพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ถึงสองครั้ง คือครั้งแรกในสมัยของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ (ครองราชย์ พ.ศ.2091-2111 ราชวงศ์สุพรรณภูมิ) ว่าได้มีการทำสัญญาสงบศึกระหว่างสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ กับพระเจ้าบุเรงนองซึ่งยกกองทัพมาล้อมกรุงศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ.2106 ข้อความในพงศาวดารกล่าวว่า "...ครั้งนั้นฝ่ายกรุงศรีอยุธยาออกเป็นราชไมตรี และสมเด็จพระมหาจักรพรรดิเจ้าทั้งสองฝ่าย เสด็จมาทำสัตยาธิษฐาน หลังน้ำพิไภทก ตับลวัดพระเมรุ..."¹ ชื่อวัดหน้าพระเมรุปรากฏในพงศาวดารอีกครั้งหนึ่งในสมัยสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ (ครองราชย์ พ.ศ.2301-2310 ราชวงศ์บ้านพลูหลวง) ว่าใน พ.ศ.2303 พม่าได้ยกทัพเข้ามาล้อมกรุงศรีอยุธยาอีกครั้ง พระเจ้าอลองพญาจักรพรรดิพม่า ตั้งใจจะหักเอากรุงศรีอยุธยาให้ได้ โดยทรงเข้ามาเป็นผู้บัญชาการทัพ ด้วยพระองค์เอง ข้อความในพงศาวดารกล่าวว่า "ครั้งเพลาเช้า ขึ้นค่ำหนึ่งเดือนหก พม่าเอาปืนใหญ่เข้ามาตั้ง ณ วัดหน้าพระเมรุ จังกายิงพระบรมราชวัง แลที่นั้งสุริยามรินทร์ ทั้งกลางวันกลางคืน"² เหตุการณ์ศึกในครั้งนี้พระเจ้าอลองพญาถูกปืนใหญ่แตกต้องพระองค์ ประชวรหนัก และเสด็จสวรรคตในเวลาต่อมา

จากหลักฐานทางเอกสาร พงศาวดารซึ่งกล่าวถึงชื่อวัดหน้าพระเมรุ หรือ วัดพระเมรุ ในข้างต้น แสดงให้เห็นว่า วัดหน้าพระเมรุได้ถูกสร้างขึ้นอย่างช้าก่อน พ.ศ.2106 ซึ่งอยู่ในช่วงปลายของสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น และมีการใช้งานสืบเนื่องมาจนถึงสมัยอยุธยาตอนปลาย จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์เสียกรุงศรีอยุธยา วัดหน้าพระเมรุก็คงจะถูกทิ้งร้าง ไปด้วย จากนั้นจึงมีผู้คนกลับเข้ามาอยู่อาศัยใหม่อีกครั้งในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์

ข้อความในศิลาจารึกซึ่งอยู่ในพระอุโบสถวัดหน้าพระเมรุ และวิหารพระคันธารราษฎร์ได้กล่าวถึงการปฏิสังขรณ์วัดขึ้นใหม่ในสมัยเจ้าพระยาไชยวิชิต (เผือก) ผู้รักษากรุงศรีอยุธยา ในรัชสมัยของสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 มีการสร้างพระปราสาทด้านหลังพระอุโบสถ ใน ศักราช 1198 (พ.ศ.2379) และนิมนต์พระสงฆ์มาจำพรรษา ในสมัยนี้น่าจะมีการปฏิสังขรณ์โบราณวัตถุสถานอื่นๆ อีกหลายอย่างภายในวัด ซึ่งมีสภาพชำรุดทรุดโทรมมาตั้งแต่ครั้งกรุงเก่าไปในคราวเดียวกันด้วย หลังจากนั้นโบราณสถานภายในวัดหน้าพระเมรุ ก็คงได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์เรื่อยมาอยู่เสมอ โดยครั้งสำคัญล่าสุดได้มีการบูรณะพระอุโบสถ และพระวิหารน้อยครั้งใหญ่ ในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม

¹ คลังวิทยา. คำให้การชาวกรุงเก่า... หน้า 1459.

² กรมศิลปากร. พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาและจุลยุทธการวงศ์ ฉบับพระพนรัตน์ วัดพระเชตุพนธ์. พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระวิสุทธิบาทติ เมื่อวันที่ 30 มี.ย. 2535.(กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.2535).หน้า 1296.

หลักฐานทางโบราณคดีจากการขุดแต่ง

หลักฐานทางโบราณคดีซึ่งเป็นงานสถาปัตยกรรม แสดงถึงร่องรอยกิจกรรมในอดีต ว่าได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของสิ่งก่อสร้างในวัดเรื่อยมา โดยปรากฏชัดเจนที่สุดถึงการปรับเปลี่ยน แบ่งเป็นช่วงอายุสมัยทางศิลปกรรมได้อย่างน้อย 3 ครั้ง ดังนี้

สิ่งก่อสร้างในช่วงแรกของวัด ซึ่งมีอายุในช่วงสมัยอยุธยาตอนกลาง ถึงช่วงปลายของสมัยอยุธยาตอนต้น ประกอบด้วย

- เจดีย์หมายเลข 3 ซึ่งเป็นเจดีย์รายทรงกลม หรือทรงระฆังที่มีอายุการสร้างเก่าแก่ที่สุดในกลุ่มโบราณสถานที่ทำกรปฏิบัติงานขุดแต่ง รูปแบบองค์ประกอบของเจดีย์ประกอบด้วยฐานไพทีใหญ่รองรับฐานแปดเหลี่ยม รองรับชุกฐานเจียงสี่เหลี่ยม รับฐานบัวลูกแก้วอกไก่เตี้ยๆ ชุกมาลัยเถา และบัวปากระฆัง องค์ระฆังมีขนาดใหญ่เป็นเดี่ยว บัลลังก์เริ่มทำแบบขอมแต่ยังคงอยู่ในผังสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ ต่อขึ้นไปเป็นก้านฉัตร ปล้องไฉน และปลียอด รูปแบบของเจดีย์เปรียบเทียบกับอายุสมัยได้ กับเจดีย์ที่มีอายุในช่วง สมัยอยุธยาตอนกลาง ถึงช่วงปลายของสมัยอยุธยาตอนต้น เช่น เจดีย์ประธานของวัดพระศรีสรรเพชญ์ และ เจดีย์รายหมายเลข 1, 7, 19, 34, 11, 14 ของวัดพระศรีสรรเพชญ์

- แนวกำแพงล้อมรอบวัด และแนวอิฐ ซึ่งมีลักษณะเป็นกำแพงเดี่ยว ที่พบใกล้ๆ กัน

- แนวกำแพงซึ่งพบติดกับองค์พระปรางค์ด้านทิศเหนือ ซึ่งวางตัวทางทิศตะวันออก-ตะวันตก ขนาดกับด้านหลังพระอุโบสถ ยาวไปจนจรดกำแพงวัดด้านทิศตะวันตก

- ซากสิ่งก่อสร้างที่พบอยู่ใต้เจดีย์หมายเลข 2 มีลักษณะผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 6*6 เมตร สันนิษฐานว่าอาจเป็นรากฐานของเจดีย์ที่มีมาก่อน หรืออาจเป็นมณฑป หรืออาจเป็นวิหารขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังพบซากสิ่งก่อสร้างอีกแห่งหนึ่งซึ่งอาจเป็นวิหารที่มีการสร้างในบริเวณใกล้เคียงกันทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (ภายในหลุมขุดค้นที่สอง)

สิ่งก่อสร้างในช่วงที่สอง มีอายุสมัยในช่วงอยุธยาตอนปลาย ประกอบด้วย

- แนวทางเดินและซุ้มประตูซึ่งพบทางทิศเหนือของพระปรางค์ รูปแบบซุ้มประตูเปรียบเทียบกับซุ้มประตูที่มีอายุสมัยในช่วงอยุธยาตอนปลายซึ่งพบมากในงานบูรณะวัดต่างๆ เช่น วัดกุฎีดาว วัดพระราม วัดมเหยงค์ เป็นต้น แนวทางเดินดังกล่าวไปสิ้นสุดที่ประตูทางเข้าสิ่งก่อสร้างอีกแห่งหนึ่งทางทิศเหนือภายใต้วิหารขาว

- รากฐานสิ่งก่อสร้างซึ่งพบทางทิศเหนือของพระปรางค์ มีร่องรอยการก่ออิฐชนกับแนวกำแพง ระดับฐานของสิ่งก่อสร้างที่ต่ำกว่าแนวกำแพง แสดงว่ามีการสร้างขึ้นในภายหลัง

- เจดีย์รายหมายเลข 2 ซึ่งเป็นเจดีย์ทรงกลม หรือทรงระฆัง รูปทรงขององค์ระฆังและชุกฐานของเจดีย์มีสัดส่วนที่สูงเพียวมากกว่าเจดีย์หมายเลข 3 รูปแบบของเจดีย์เปรียบเทียบกับเจดีย์ที่มีอายุใน

ช่วงอยุธยาตอนปลาย หรืออย่างมากที่สุดไม่ควรเกินอยุธยาตอนกลาง เช่นที่ เจดีย์รายในวัดไชยวัฒนาราม และ เจดีย์รายทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของวัดพุทไธสวรรย์

- เจดีย์รายหมายเลข 4 ซึ่งเป็นเจดีย์ทรงกลมหรือทรงระฆังเช่นกัน รูปแบบของเจดีย์เปรียบเทียบกับเจดีย์ที่มีอายุในช่วงสมัยอยุธยาตอนปลาย และน่าจะมีการสร้างภายหลังเจดีย์รายหมายเลข 2
- หัวเม็ดมุกกำแพงซึ่งอาจเป็นงานบูรณะ มีร่องรอยของการก่อทับบนแนวกำแพงเดิม

สิ่งก่อสร้างในสมัยหลังสุด สมัยที่สาม มีอายุในช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น คือ

- พระปรารักษ์ ซึ่งมีศิลาจารึกภายในพระอุโบสถบันทึกไว้ว่าสร้าง พ.ศ.2379 โดยพระยาชัยวิชิต (เพ็ช) ผู้รักษาพระนครศรีอยุธยาในสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่3) ในสมัยนี้ได้มีการปรับโบราณสถานเก่าบางส่วนลงให้ได้ระดับเดียวกับพื้นที่ใช้งานที่บริเวณพื้นที่ทางทิศเหนือ ส่วนทางทิศตะวันออกของพระปรารักษ์ พบพื้นอิฐ ซึ่งสันนิษฐานว่าอาจเป็นลานสำหรับประกอบพิธีกรรม

หลักฐานทางโบราณคดีจากการขุดค้น

หลักฐานจากการขุดค้นแสดงให้เห็นถึงชั้นดินทางโบราณคดีดังนี้คือ หลุมขุดค้นที่หนึ่งแบ่งเป็น 5 ชั้นดิน ชั้นดินแรก เป็นชั้นดินอยู่อาศัยที่แสดงถึงพื้นที่บริเวณนี้ว่าได้มีการเข้ามาอยู่อาศัยของมนุษย์ก่อนมีการสร้างวัดในช่วงสมัยอยุธยาตอนต้นถึงตอนกลาง หลังจากนั้นในชั้นดินที่สอง เริ่มมีการก่อสร้างสถาปัตยกรรม อันได้แก่โบราณสถานในกลุ่มแรกของวัด ในชั้นดินนี้ได้พบร่องรอยของการเตรียมพื้นที่ มีการอัดดินเพื่อก่อสร้างสถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยา และได้พบร่องรอยกิจกรรมการก่อสร้างโบราณสถานในกลุ่มแรกของวัด โดยชั้นดินในระดับนี้มีการอยู่อาศัยของมนุษย์สืบเนื่องมาจนถึงสมัยอยุธยาตอนปลาย ชั้นดินที่สาม ซึ่งเป็นชั้นดินในสมัยรัตนโกสินทร์ พบร่องรอยการอัดดินให้แน่นอีกครั้ง เป็นการเตรียมดินเพื่อการก่อสร้างสถาปัตยกรรม มีร่องรอยการก่อสร้างสถาปัตยกรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ อันได้แก่พระปรารักษ์ด้านหลังพระอุโบสถ และเป็นชั้นดินอยู่อาศัยของมนุษย์ในช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น (ร.1-ร.5) ชั้นดินที่สี่ ได้พบร่องรอยการพังทลายของพระปรารักษ์ และเป็นชั้นดินอยู่อาศัยมาจนถึงราว พ.ศ. 2500 และชั้นดินสุดท้ายคือชั้นดินที่ห้า เป็นชั้นดินอยู่อาศัยในสมัยปัจจุบันซึ่งมีกิจกรรมการปรับถมที่ได้พบสิ่งของในสมัยปัจจุบันร่วมกับโบราณวัตถุจำนวนมากซึ่งคิดมากับดินถม

หลุมขุดค้นที่สอง สามารถแบ่งได้เป็น 6 ชั้นดินคือ ชั้นดินแรกเป็นชั้นดินอยู่อาศัยในช่วงสมัยอยุธยาตอนต้นถึงอยุธยาตอนกลางก่อนการสร้างวัด ชั้นดินที่สอง เป็นชั้นดินที่มีการเตรียมพื้นที่โดยการอัดดินเพื่อก่อสร้างสถาปัตยกรรม และเริ่มมีการก่อสร้างสถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยาซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้างในช่วงแรกของวัด ชั้นดินที่สาม เป็นชั้นดินที่มีการก่อสร้างสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนกลางและมีการอยู่อาศัยของมนุษย์สืบเนื่องมาจนถึงสมัยอยุธยาตอนปลาย ชั้นดินที่สี่ เป็นชั้นดินที่มีร่องรอยการพังทลายของสถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยาหลังการเสียกรุง เนื่องจากในบริเวณนี้มีการปลูกสร้างอาคารในสมัยปัจจุบันซึ่งมีรากฐานลึกลงไปในดิน และได้ทำลายหลักฐานทางโบราณคดีในสมัยรัตนโกสินทร์ไปหมด จึงไม่พบร่องรอย

ของกิจกรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ **ชั้นดินที่ห้า** เป็นชั้นดินที่มีการปรับถมพื้นที่เพื่อทำการก่อสร้างอาคารในสมัยก่อนหน้าปัจจุบันเล็กน้อยซึ่งได้มีการรื้อถอนไปแล้ว และ**ชั้นดินที่หก** เป็นชั้นดินที่มีการปรับถมพื้นที่อีกในปัจจุบัน

หลักฐานโบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่งและขุดค้น

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดแต่ง

พบเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นโบราณวัตถุที่ติดมากับดินถม เนื่องจากทางวัดได้นำดินมาปรับถมพื้นที่หลายครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการปรับถมครั้งสุดท้ายที่สุด จากดินที่ขุดลอกมาจากคลองเมือง หรือแม่น้ำลพบุรีเดิมในปี พ.ศ. 2539-2540 การศึกษาโบราณวัตถุจากการขุดแต่งแบ่งแยกเป็นหมวดหมู่ดังนี้

1. โบราณวัตถุที่เป็นส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรม

1.1 ประเภทดินเผา ได้แก่กระเบื้องเชิงชาย และกระเบื้องมุงหลังคาแบบต่างๆ(ภาพถ่ายที่58-61 ภาพลายเส้นที่1-3) ชิ้นส่วนอิฐโกถน และประติมากรรมดินเผาประกอบสถาปัตยกรรม (ภาพถ่ายที่67-71 ภาพลายเส้นที่11)

1.2 ประเภทปูนปั้น ได้แก่ชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรมต่างๆ (ภาพถ่ายที่72-78)

1.3 ประเภทโลหะ ได้แก่ชิ้นส่วนนภศูลสำริด(ภาพถ่ายที่79) และตะปูแบบต่างๆ (ภาพถ่ายที่80-81)

2. โบราณวัตถุที่เป็นรูปเคารพในศาสนา

ได้แก่ชิ้นส่วนพระพุทธรูปหินทราย พระพุทธรูปหินอ่อน(ภาพถ่ายที่96-97) พระพุทธรูปปูนปั้น (ภาพถ่ายที่90-91) ชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด เป็นพระพุทธรูปแบบทรงเครื่อง (ภาพถ่ายที่82 ภาพลายเส้นที่4,7,8)และไม่ทรงเครื่อง(ภาพถ่ายที่83,84 ภาพลายเส้นที่5) พระชัยมงคล เป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องน้อย ส่วนมากมีอายุในสมัยอยุธยาตอนปลาย (ภาพถ่ายที่85-89 ภาพลายเส้นที่6-9) ชิ้นส่วนพระพุทธรูปดินเผา (ภาพถ่ายที่92-93 ภาพลายเส้นที่13) พระพิมพ์ดินเผา (ภาพถ่ายที่98-99 ภาพลายเส้นที่10) รวมทั้งรูปเคารพในศาสนาอื่นเป็นต้น

3. โบราณวัตถุประเภทเครื่องมือเครื่องใช้ พบเพียง 2 ชิ้น เป็นขันน้ำสำริด และฝาภาชนะสำริด

4. โบราณวัตถุประเภทอาวุธ พบลูกกระสุนดินเผา (ภาพถ่ายที่100)ลูกกระสุนหิน และลูกกระสุนโลหะ (ภาพถ่ายที่101)

5. โบราณวัตถุที่เกี่ยวกับการโลหะกรรม ได้พบชิ้นส่วนบ้ำหลอมโลหะสภาพชำรุดมาก 3 ชิ้น

6. โบราณวัตถุที่เป็นเงินตราได้แก่ เบี้ยจั้น (ภาพถ่ายที่102) เหรียญกะแปะของจีน และเหรียญกษาปณ์ (ภาพถ่ายที่103)

7. ภาชนะดินเผาในประเทศ ได้พบเศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา จากแหล่งเตาพื้นเมือง และภาชนะดินเผาเนื้อแกร่งจากแหล่งเตาต่างๆ เช่น แหล่งเตาบ้านบางปูน แหล่งเตาแม่น้ำน้อย แหล่งเตาสุโขทัย-ศรีสัชชนาลัย และและเตาล้านนา เป็นต้น (ภาพถ่ายที่104-109)

8. ภาชนะดินเผาต่างประเทศ มีทั้งเศษภาชนะดินเผาประเภทเนื้อแกร่งและเนื้อดินโปรงแสง เศษภาชนะดินเผาประเภทเนื้อแกร่งมีแหล่งผลิตจากแหล่งเตาประเทศเวียดนาม และประเทศจีน ส่วนเศษภาชนะดินเผาเนื้อดิน โปรงแสง เป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาประเทศจีน (ภาพถ่ายที่110-119)

9. โบราณวัตถุอื่นๆ

9.1 ประเภทดินเผา มีเบ้าดินเผา(ภาพถ่ายที่120) เศษเตาเชิงกราน ชิ้นส่วนโกศดินเผา (ภาพถ่ายที่121) ศรีษะตุ๊กตาเจ้าพราหมณ์ (ภาพถ่ายที่122 ภาพถ่ายเส้นที่12)

9.2 ประเภทหิน เป็นชิ้นส่วนประติมากรรมรูปบุคคล และชิ้นส่วนหินชนวนแบบที่เป็นใบเสมา

9.3 ประเภทปูนปั้น เป็นชิ้นส่วนปูนปั้นรูปมือพนมอาจเป็นมือของพระสาวก

โบราณวัตถุที่พบจากการขุดค้น แบ่งเป็น

1. โบราณวัตถุที่ทำจากดินเผา พบชิ้นส่วนเตาเชิงกราน ภาชนะดินเผาและชิ้นส่วนตุ๊กตาดินเผาเป็นต้น
2. โบราณวัตถุที่ทำจากหิน พบชิ้นส่วนพระพุทธรูปหินทรายเป็นต้น
3. โบราณวัตถุที่ทำจากโลหะ พบชิ้นส่วนพระพุทธรูปสำริด ชิ้นส่วนอาวุธ และตะปูแบบต่างๆ
4. โบราณวัตถุที่ทำจากปูนปั้น พบชิ้นส่วนปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรมแบบต่างๆ
5. โบราณวัตถุจากธรรมชาติ พบเศษเปลือกหอย และกระดูกสัตว์เป็นต้น

นอกจากนี้ยังได้พบเศษภาชนะดินเผาในชั้นดินระดับต่างๆ ซึ่งมีทั้งแบบเนื้อดินธรรมดา(Earthen ware) เนื้อแกร่ง (Stoneware) และเนื้อโปรงแสง ซึ่งเศษภาชนะสองประเภทหลังนี้สามารถนำมาใช้กำหนดอายุชั้นดิน ได้เป็นอย่างดี (ภาพถ่ายที่149-157)

การบูรณะโบราณสถาน

การบูรณะโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ เป็นการบูรณะโบราณสถานโดยการก่ออิฐแบบรักษาสภาพ โดยทำการก่ออิฐบูรณะและเสริมโครงสร้างโบราณสถานในจุดต่างๆ ดังนี้

1. พระปรารค์ ทำการเสริมโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กที่ฐาน ขนาด 0.15*0.80 เมตร
2. เจดีย์หมายเลข2 ทำการเสริมโครงสร้างคอนกรีต ที่ฐานพระปรารค์ ขนาด 0.15*0.30 เมตร
3. เจดีย์หมายเลข3 ทำการเสริมโครงสร้าง 3 จุด คือที่ฐานเขียงด้านล่างเป็นคานแนวนอน ที่ฐานบัวเป็นคานแนวดิ่ง รองรับคานแนวนอนที่ฐานบัวลูกแก้ว โดยรอบองค์เจดีย์

4. เจคีย์หมายเลข4 ทำการเสริมโครงสร้างที่ฐานเชิงด้านล่าง โดยใช้คอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาด 0.15*0.40 เมตร
 5. หัวเม็ดมุมกำแพงทำการเสริมโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กรูปตัว T ภายในและก่อปิดแบบรักษาสภาพ
 6. กำแพงรอบวัด ทำการก่ออิฐเป็นระยະแบบรักษาสภาพ ความสูงขนาด 0.50 เมตร
-

บรรณานุกรม

- “พระธรรมนูน” กฎหมายตราสามดวง เล่ม1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.
- คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและโบราณคดี, สำนัก .“จดหมายเหตุระยะทางพระอุบลีไป
ลังกาทวีป” ประชุมจดหมายเหตุสมัยอยุธยา ภาค1. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2510.
- คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย, สำนัก. คำให้การขุนหลวงหาวัดประจำทรงธรรม เอกสารจากหอหลวง. กรุงเทพฯ :
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2534.
- คำให้การชาวกรุงเก่า คำให้การขุนหลวงหาวัด และพระราชพงสาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์. กรุงเทพฯ : คลัง
วิทยา, 2515.
- จุฬิศพงศ์ จุฬารัตน์. การศึกษาวิวัฒนาการทางสถาปัตยกรรมของสถาปัตยกรรม 2 แบบ(ทรงระฆังกลม และทรงระฆังกลม
บนฐานชั้นบนแปดเหลี่ยม)ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ประกอบปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2535.
- บรรจบ เทียมทัด. พระราชวังและวัดโบราณในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (รวบรวมจัดพิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ
นายจรัส เกียรติก้อน ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2511)
- ประยูร อุตุษาภูษะ. “โบราณสถานสองฟากคลองสระบัว” วารสารเมืองโบราณ ปีที่13 ฉบับที่3 พ.ศ.2530.
- ประวัติวัดหน้าพระเมรุ. (มปพ : มปป)
- ภูษงค์ จันทวิช และ คณะ. ศิลปวัตถุ. กรุงเทพฯ : เจริญทองการพิมพ์(กิมไป๋), 2529.(บริษัท โอสตาสภา(เด็กเซงหญ) จำกัดและ
บริษัทในเครือจัดพิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพนายสวัสดิ์ โอสตาภาเคราะห์)
- ศศิ์ ยุคตะนันท์. คตินิยมการสร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องสมัยอยุธยา. วิทยานิพนธ์ประกอบปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- ศิลปากร,กรม. กองโบราณคดี สำนักงานโบราณคดีและประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและฝ่ายวิชาการ. วัดไทยพัฒนาราม.
กรุงเทพฯ : หจก. ไอเดียสแควร์, 2537.
- ศิลปากร,กรม. กองโบราณคดี. โบราณคดีสีคราม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ปจำกัด, 2531
- ศิลปากร,กรม. กองโบราณคดี. โบราณคดีสีคราม2 เครื่องถ้วยจากทะเล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สมาพันธ์จำกัด, 2533.
- ศิลปากร,กรม. กองโบราณคดี. เตาแม่น้ำน้อย. กรุงเทพฯ : ชุมชุมสหกรณ์, 2531.
- ศิลปากร,กรม. กองโบราณคดี. แหล่งเตาเผาบ้านบางปูน. กรุงเทพฯ : ชุมชุมสหกรณ์, 2531.
- ศิลปากร,กรม. กองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. ประณีตศิลป์ไทย. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองการพิมพ์(1997)จำกัด, 2536.
- ศิลปากร,กรม. กองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. พัฒนาการอารยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองการพิมพ์(1997)จำกัด, 2536.
- ศิลปากร,กรม. กองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. สารพันมรดกไทย. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองการพิมพ์(1997)จำกัด, 2536.
- ศิลปากร,กรม. “ตำนานกรุงเก่า” ประชุมพงสาวดาร เล่ม 37 ภาค63. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2512.
- ศิลปากร,กรม. ทะเบียนโบราณสถานในเขตหน่วยศิลปากรที่1. กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธพาณิชย์, 2537.
- ศิลปากร,กรม. พระราชพงสาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ(เจิม). กรุงเทพฯ : องค์การค้ำค้ำสุภา, 2511.
- อนุวิทย์ เจริญศุกกุล. องค์ประกอบสถาปัตยกรรมไทย. กรุงเทพฯ : การพิมพ์สตรีสาร, 2521.

ภาคผนวก 1

ตารางวิเคราะห์พระพุทธรูปสำริด

ตารางวิเคราะห์พระพุทธรูปสำริด

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เศียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง	หน้าตัก	φ					สิงห์	ปัท	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
1	N24 W5 P66	30-50	3.5		2	/						เศียรพระทรงเครื่องน้อย สวมมงกุฎส่วนยอดหักหาย	พระชัยมงคล	
2	N24 W5 P66	30-50	4		2.2	/						เศียรพระสวมมงกุฎ	พระชัยมงคล	
3	N24 W5 P70	50-70	3		2.5	/						เศียรพระทรงเครื่องน้อย ชำรุดมาก มงกุฎหาย	พระชัยมงคล	
4	N24 W5 P70	50-70	5		3	/						เศียรพระทรงเครื่องน้อย ชำรุดมาก ยอดมงกุฎหักหาย	พระชัยมงคล	
5	N24 W5 P88	50-70	3		2	/						ชิ้นส่วนเศียรพระทรงเครื่อง สวมมงกุฎ	พระชัยมงคล	
6	N24 W5 P88	50-70	3		2	/						ชิ้นส่วนเศียรพระทรงเครื่อง สวมมงกุฎ	พระชัยมงคล	
7	N24 W5 P68	20-50	7.5			/						ชิ้นส่วนพระปฤษฎางค์ชำรุดมาก	พระสำริด	
8	N24 W5 P68	20-50	5			/						ชิ้นส่วนพระวรกาย	พระสำริด	
9	N24 W5 P68	20-50	6.5			/						ชิ้นส่วนพระวรกาย เศียรและพระกรหักหาย	พระสำริด	
10	N24 W5 P68	20-50	8			/						ชิ้นส่วนพระวรกายซีกขวาชำรุด	พระสำริด	
11	N24 W5 P68	20-50	4			/						ชิ้นส่วนเศียรพระเหลือร่องรอยขมวดพระเกศา	พระสำริด	
12	N24 W5 P78	20-50	6		3	/						เศียรพระทรงเครื่องสวมมงกุฎ	พระสำริด	
13	N24 W5 P75	30-50	8		3.5	/						เศียรพระทรงเครื่อง ปิดทองที่มงกุฎ	พระสำริด	
14	N24 W5 P88	30-50	7			/						ชิ้นส่วนเศียรพระไม่ทรงเครื่อง	พระสำริด	
15	N24 W5 P68	40-70	4			/						ชิ้นส่วนประดับเศียรพระพุทธรูป พบเฉพาะมงกุฎ ปิดทอง	พระสำริด	
16	N24 W5 P68	40-70	5			/						ชิ้นส่วนเศียรพระชำรุด พบเฉพาะท่อนบนและพระรัศมี	พระสำริด	
17	N24 W5 P67	50-70	6		2.5	/						ชิ้นส่วนเศียรพระพุทธรูป ไม่ทรงเครื่อง	พระสำริด	
18	N24 W5 P67	50-70	4		2	/						ชิ้นส่วนเศียรพระพุทธรูป ไม่ทรงเครื่อง	พระสำริด	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เดิม องค์	เคียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัท มาตรฐาน	บัทมาตรฐาน + ฐานสิงห์		
19	N24 W5 P75	50-70	3.5		2		/					เคียรพระตำริตไม่ทรงเครื่อง	พระตำริต	
20	N24 W5 P78	50-70	6.5		2.5		/					เคียรพระพุทธรูปไม่ทรงเครื่องสมบูรณ์	พระตำริต	
21	N24 W5 P78	บนปรางค์	4.5		2		/					เคียรพระไม่ทรงเครื่อง	พระตำริต	
รวมพบเคียร 21 ชิ้น														
1	N24 W5 P68	20-50	7	8			/					ชั้นส่วนของคพระทอนล่าง และฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
2	N24 W5 P68	20-50	3				/					ชั้นส่วนพระวรกายปางสมาธิ เหลือเพียงด้านซ้าย	พระชัยมงคล	
3	N24 W5 P68	20-50	5				/					ชั้นส่วนพระปางสมาธิ เคียรและทอนล่างตั้งแต่พระเพลาหักหาย	พระชัยมงคล	
4	N24 W5 P78	20-50	4				/					พระวรกายพระปางสมาธิ เคียรหักหาย ขำจุดครึ่งองค์ พระกรหักหาย	พระชัยมงคล	
5	N24 W5 P78	20-50	5				/					พระวรกายพระปางสมาธิ เคียรหักหายลำตัวทอนล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
6	N24 W5 P66	30-50	6.5	4			/		/			แสดงปางสมาธิ ฐานเจาะร่องสามเหลี่ยมพระเคียรหักหาย	พระชัยมงคล	
7	N24 W5 P66	30-50	6.5	4.3			/		/			พระปางสมาธิฐานเจาะช่องสามเหลี่ยมปิดทอง	พระชัยมงคล	
8	N24 W5 P67	30-50	5				/					ชั้นส่วนพระปางสมาธิ เคียรหักหาย ส่วนฐานหักหาย	พระชัยมงคล	
9	N24 W5 P68	30-50	5				/					ชั้นส่วนพระวรกายประทับนั่งปางสมาธิ	พระชัยมงคล	
10	N24 W5 P78	30-50	6	5.5			/					ชั้นส่วนพระปางสมาธิ เคียรหักหาย ส่วนฐานขำจุด	พระชัยมงคล	
11	N24 W5 P78	30-80	5	4			/					แสดงปางสมาธิ พระเคียรและฐานหักหาย	พระชัยมงคล	
12	N24 W5 P78	30-80	4.5	5.5			/		/			แสดงปางสมาธิ ฐานเจาะร่องสามเหลี่ยมพบเฉพาะฐานและพระวรกายครึ่งทอนล่าง	พระชัยมงคล	
13	N24 W5 P78	30-80	6	5.7			/			/		แสดงปางสมาธิ ฐานเจาะร่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
14	N24 W5 P68	40-70	9				/					ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ ฐานบัวคว่ำเรียบเจาะช่องสามเหลี่ยมลงรัก ปิดทอง	พระชัยมงคล	
15	N24 W5 P68	40-70	4	4			/		/			ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปปางสมาธิ เจาะร่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
16	N24 W5 P68	40-70	3.5				/					ชั้นส่วนของคพระพุทธรูปประทับนั่ง เคียรและฐานหักหาย	พระชัยมงคล	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เดิม องค์	เคียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัว มาสน์	บัวมาสน์ + ฐานสิงห์		
17	N24 W5 P68	40-70	3.5					/				ชั้นส่วนของคพระพุทธรูปประทับนั่ง เคียรและฐานหักหาย	พระชัยมงคล	
18	N24 W5 P67	50-70	1.5					/				ชั้นส่วนของคพระ ลงรักปิดทอง	พระชัยมงคล	
19	N24 W5 P67	50-70	4.5					/				ชั้นส่วนของคพระปางสมาธิ พบเฉพาะส่วนพระกร พระหัตถ์ และพระเพลา	พระชัยมงคล	
20	N24 W5 P67	50-70	6	4				/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เคียรและพระกรซ้ายหักหาย ฐานบัวมีเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
21	N24 W5 P67	50-70	12	7				/			/	ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เคียรหักหาย ฐานบัวมีเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
22	N24 W5 P68	50-70	7	7				/			/	ฐานพระเจาะช่องสามเหลี่ยมปิดทอง บ้างสมาธิ พบเฉพาะท่อนล่าง	พระชัยมงคล	
23	N24 W5 P70	50-70	3	5				/				ชั้นส่วนของคพระปางสมาธิ	พระชัยมงคล	
24	N24 W5 P78	50-70	5.5	4				/	/			ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิเคียรหักหาย ฐานเจาะช่องรูปสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
25	N24 W5 P78	50-70	5	4				/	/			ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ พระเคียรหักหาย ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
26	N24 W5 P78	50-70	4.5					/				ชั้นส่วนของคพระ เคียรและพระเพลาหักหาย	พระชัยมงคล	
27	N24 W5 P78	50-70	4					/				องค์พระเคียรหาย ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม แสดงปางสมาธิ	พระชัยมงคล	
28	N24 W5 P78	50-70	3.5					/				พระวรกายซีกซ้ายแสดงปางสมาธิ เคียรหักหาย	พระชัยมงคล	
29	N24 W5 P78	50-70	3					/				พระวรกายท่อนล่างแสดงปางสมาธิ เคียรหักหาย	พระชัยมงคล	
30	N24 W5 P87	50-70	8	5				/			/	พระปางสมาธิฐานเจาะช่องสามเหลี่ยมที่ฐาน	พระชัยมงคล	
31	N24 W5 P88	50-70	7					/				องค์พระชำรุดปางสมาธิ เคียรและพระกรหักหาย ปิดทอง	พระชัยมงคล	
32	N24 W5 P88	50-70	5					/	/			ชั้นส่วนพระเพลาแสดงปางสมาธิ ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
33	N24 W5 P88	50-70	7					/			/	ชั้นส่วนของคพระท่อนล่างแสดงปางสมาธิ ฐานบัวมีเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
34	N24 W5 P88	50-70	4					/				องค์พระชำรุดตั้งแต่พระวรกายท่อนบน เคียรและพระกรหักหาย	พระชัยมงคล	
35	N24 W5 P67	90-110	5.5	4				/	/			พระปางสมาธิ เคียรหาย ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
36	N24 W5 P56	100-110	4					/				พระวรกายท่อนบนปางสมาธิ	พระชัยมงคล	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เดิม องค์	เศียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัด Cms.	φ Cms.					สิงห์	ปัท มาสน์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
37	N24 W5 P85	Surface	5	5				/			/	ชั้นส่วนพระปางสมาธิครึ่งองค์ที่อ่อนล่างฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
38	N24 W5 P85	Surface	6					/				ชั้นส่วนองค์พระปางสมาธิ เศียรและพระวรกายท่อยล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
39	N24 W5 P85	Surface	4					/				ชั้นส่วนองค์พระปางสมาธิ เศียรและพระวรกายท่อยล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
40	N24 W5 P85	Surface	3.5					/				ชั้นส่วนองค์พระปางสมาธิพระกรขวาหักหาย เศียรหักหาย	พระชัยมงคล	
41	N24 W5 P85	Surface	4.5					/				ชั้นส่วนองค์พระปางสมาธิ ท่อนบน เศียรและพระกรชำรุด	พระชัยมงคล	
42	ปรางค์	Surface	4					/	/			ชั้นส่วนพระปางสมาธิชำรุดมาก	พระชัยมงคล	
43	ปรางค์	Surface	4					/	/			ชั้นส่วนพระปางสมาธิชำรุดมาก	พระชัยมงคล	
44	N24 W5 P77	บนปรางค์	4	5.5				/			/	องค์พระที่อ่อนล่างฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม แสดงปางสมาธิ	พระชัยมงคล	
45	N24 W5 P77	บนปรางค์	5					/			/	ฐานพระปางสมาธิ เจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
46	N24 W5 P77	บนปรางค์	3.5					/	/			ท่อนล่างด้านซ้ายของพระพุทธรูปปางสมาธิ	พระชัยมงคล	
47	N24 W5 P77	บนปรางค์	6	4				/	/			ชั้นส่วนพระปางสมาธิ เศียรหักหาย ฐานบัวคว่ำเจาะช่องสามเหลี่ยม ลงรัก ปิดทอง	พระชัยมงคล	
48	N24 W5 P78	20-50	6					/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปประทับนั่ง	พระสำริด	
49	N24 W5 P68	20-50	4					/				พระวรกายท่อนบน เศียรและพระกรหักหาย ห่มจีวรเฉียง	พระสำริด	
50	N24 W5 P66	30-50	8					/				พระวรกายครองจีวรห่มเฉียงเปิดไหล่ขวาชายสังฆาติยาวจรดพระนาภี	พระสำริด	
51	N24 W5 P66	30-50	4					/				ชั้นส่วนพระวรกายซีกขวา ของพระประทับยืน	พระสำริด	
52	N24 W5 P66	30-50	3					/				ชั้นส่วนพระวรกายมีร่องรอยการปิดทอง	พระสำริด	
53	N24 W5 P88	30-50	4					/				พระประทับนั่งปางมารวิชัยปิดทอง	พระสำริด	
54	N24 W5 P68	40-70	6					/		/		ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปยืน ทรงกลม เรียบ ลงรักปิดทอง	พระสำริด	
55	N24 W5 P68	40-70	4	5.2				/		/		ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปปางสมาธิ	พระสำริด	
56	N24 W5 P68	40-70	7					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิเศียรหักหาย เหลือแต่พระวรกาย ลงรักปิดทอง	พระสำริด	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เคียว	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัท มาสน์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
57	N24 W5 P68	40-70	5									องค์พระซีกขวาทรงเครื่องประดับทับทรวง กรองคอ พานูรัต	พระสำริด	
58	N24 W5 P78	50-70	3		2							ชิ้นส่วนพระพุทธรูปพบเฉพาะส่วนท่อนพระวรกาย	พระสำริด	
59	N24 W5 P67	50-70	4									พบเฉพาะส่วนทับทรวง	พระสำริด	
60	N24 W5 P70	50-70	5.5									ชิ้นส่วนพระวรกาย ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
61	N24 W5 P70	50-70	3.5									ชิ้นส่วนองค์พระประทับนั่งพบเฉพาะซีกซ้าย ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
62	N24 W5 P88	50-70	15								/	ฐานสิงห์ + ปัทมาสน์ มีลายผ้าทึบปิดทอง	พระสำริด	
63	N24 W5 P88	50-70	2									ชิ้นส่วนพระวรกายชำรุด	พระสำริด	
64	N24 W5 P67	50-70	4.5									ชิ้นส่วนพระอังสาซ้ายลงรักปิดทอง	พระสำริด	
65	N24 W5 P78	50-70	3.5									ชิ้นส่วนพระวรกาย เคียว พระกร และพระเพลาหักหาย	พระสำริด	
66	N24 W5 P78	50-70	4.5									ชิ้นส่วนพระพุทธรูปพบเฉพาะส่วนท่อนพระวรกาย	พระสำริด	
67	N24 W5 P78	50-70	6									ชิ้นส่วนองค์พระ เคียว และพระวรกายซีกขวาคหักหาย	พระสำริด	
68	N24 W5 P78	50-70	7.5									ชิ้นส่วนพระพุทธรูปประทับยืน เคียว พระกร และพระเพลาหักหาย	พระสำริด	
69	N24 W5 P78	50-70	6									พระวรกายท่อนล่าง ต่อกับขาอีกเล็กน้อย ประทับยืน	พระสำริด	
70	N24 W5 P78	50-70	8	9							/	พระพุทธรูปปางสมาธิฐานบัวคว่ำ เรียบ พระวรกายหักหาย ฐานชำรุด	พระสำริด	
71	N24 W5 P64	70-100	3.5									ชิ้นส่วนองค์พระปางมารวิชัยพบเฉพาะพระหัตถ์ขวาและพระเพลาขวา	พระสำริด	
72	N24 W5 P66	70-90	4									พระวรกายส่วนเอวของพระประทับยืน	พระสำริด	
73	N24 W5 P85	Surface	3.5									ชิ้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบเฉพาะพระเพลาและพระบาทขวา	พระสำริด	
74	N24 W5 P85	Surface	3									ชิ้นส่วนพระประทับนั่งพบแค่พระเพลา และพระบาทซ้าย	พระสำริด	
75	N24 W5 P85	Surface	2									ชิ้นส่วนองค์พระประทับพบเฉพาะส่วนพระเพลา และพระบาทซ้าย	พระสำริด	
76	N24 W5 P85	Surface	4.5									ชิ้นส่วนองค์พระทรงเครื่อง สวมพานูรัต	พระสำริด	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เศียร องค์	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัด Cms.	φ Cms.					สิงห์	ปัท มาสน์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
77	N24 W5 P85	Surface	5					/				ชั้นส่วนพระวรกายท่อนบน เศียรและพระกรหักหาย	พระสำริด	
78	N24 W5 P85	Surface	5					/				ชั้นส่วนพระวรกายท่อนบน เศียรและพระกรหักหาย	พระสำริด	
79	N24 W5 P85	Surface	6					/				ชั้นส่วนองค์พระทรงเครื่องท่อนบน สวมทับทรวง	พระสำริด	
80	N24 W5 P66	บนปรางค์	6					/				พระวรกายพระปางสมาธิ ทรงเครื่อง เศียรหักหาย พบเฉพาะท่อนบน	พระสำริด	
81	N24 W5 P78	บนปรางค์	10.5					/				องค์พระประทับยืนครองจิวรพทับทรวงกันได้ด้านหน้า เป็นแผ่นหนา	พระสำริด	
82	N24 W5 P78	บนปรางค์	2.5					/				ชั้นส่วนพระวรกายช่วงบนไม่ทรงเครื่อง ปิดทอง	พระสำริด	
83	N24 W5 P78	บนปรางค์	5					/				ท่อนบนองค์พระทรงเครื่องสวมพาทูร์ดี ทับทรวง กรองคอ เศียรหักหาย	พระสำริด	
84	N24 W5 P78	บนปรางค์	4.5					/				ชั้นส่วนองค์พระไม่ทรงเครื่อง	พระสำริด	
85	N24 W5 P78	บนปรางค์	3.5					/				องค์พระท่อนกลางประทับยืน นุ่งผ้าพับจีบหน้านาง	พระสำริด	
86	N24 W5 P77	บนปรางค์	8					/				ชั้นส่วนองค์พระชำรุดมาก	พระสำริด	
87	N24 W5 P77	บนปรางค์	3.5					/				ชั้นส่วนองค์พระ เศียรและพระกรหักหาย	พระสำริด	
88	N24 W5 P77	บนปรางค์	6					/				ชั้นส่วนพระปางมารวิชัย พบเฉพาะพระหัตถ์ขวา พระเพลาขวา ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
89	N24 W5 P78	20-50	9					/				พระองค์พระพุทธรูปทรงเครื่องท่อนบน เศียรหักหาย พระกรหักหาย สวมทับทรวง กรองคอ	พระสำริด ขนาดใหญ่	
90	N24 W5 P78	50-70	8	7.5				/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิทรงเครื่อง ชำรุดตั้งแต่พระอุระขึ้นไป สวมทองพระกร พาทูร์ดี ฐานและช่องสามเหลี่ยม		
รวมพบส่วนชั้นส่วนองค์พระ และองค์พระพร้อมฐาน 90 ชิ้น														
1	N24 W5 P88	30-50	2.5									ท่อนพระกรซ้ายของพระประทับนั่ง	พระชัยมงคล	
2	N24 W5 P68	20-50	2		1.5							ชั้นส่วนพระกรท่อนบน	พระสำริด	
3	N24 W5 P68	20-50	3		1.5							ชั้นส่วนพระกรท่อนบน	พระสำริด	
4	N24 W5 P68	20-50	2									ชั้นส่วนพระเพลาพระพุทธรูปปางสมาธิ	พระสำริด	
5	N24 W5 P68	20-50	2		2							ชั้นส่วนพระบาทครึ่งท่อนของพระพุทธรูปประทับยืน	พระสำริด	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เคียร องค์	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัด Cms.	φ Cms.					สิงห์	ปัท	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
6	N24 W5 P68	20-50	2						พระเพลา			ชั้นส่วนพระเพลาพระพุทธรูปประทับนั่ง	พระลำริด	
7	N24 W5 P68	20-50	4						พระเพลา			ชั้นส่วนพระเพลาพระพุทธรูปปางสมาธิ, ปิดทอง	พระลำริด	
8	N24 W5 P78	20-50	3.5						พระกร			ชั้นส่วนพระกรท่อนบนสวมพาหุรัด	พระลำริด	
9	N24 W5 P68	30-50	6.5		2				พระกร			ชั้นส่วนพระหัตถ์ขวาแสดงปางประทานอภัยหรือประทานพรของพระประทับยืนลงรัก ปิดทอง	พระลำริด	
10	N24 W5 P64	35-90	5						พระขานู			ชั้นส่วนขาพร้อมฐาน ลงรัก ปิดทอง	พระลำริด	
11	N24 W5 P86	40-60			1.5				พระกร			ท่อนพระกรพระพุทธรูปไม่ทรงเครื่อง ปิดทอง	พระลำริด	
12	N24 W5 P67	50-70	6		3.5				พระกร			ชั้นส่วนพระกรสภาพชำรุด	พระลำริด	
13	N24 W5 P67	50-70	4.5						พระรัศมี			ชั้นส่วนพระรัศมีทรงกลีบบัวตูม	พระลำริด	
14	N24 W5 P70	50-70	4		2				พระกร			ท่อนพระกรพระพุทธรูปไม่ทรงเครื่อง	พระลำริด	
15	N24 W5 P78	50-70	5						พระบาท			พระบาทพระพุทธรูปยืนด้านซ้ายมีแท่งเสียบต่อกับฐานรูปเคารพ	พระลำริด	
16	N24 W5 P88	50-70	3		1				พระกร			ชั้นส่วนท่อนพระกรขวา	พระลำริด	
17	N24 W5 P88	50-70	3		0.8				พระกร			ชั้นส่วนพระกรซ้ายท่อนบน ไม่ทรงเครื่อง	พระลำริด	
18	N24 W5 P88	50-70	5						พระเพลา			พระเพลาสภาพชำรุด	พระลำริด	
19	N24 W5 P77	Surface	3		3				พระกร			ท่อนพระกรสภาพชำรุดมาก	พระลำริด	
20	N24 W5 P77	Surface	14						พระหัตถ์			ชั้นส่วนพระหัตถ์ขวาแสดงปางประทานอภัยของพระประทับยืนทรงเครื่อง ใต้ทองพระกร	พระลำริด	
21	N24 W5 P66	บนปรางค์	4						พระเพลา			ชั้นส่วน พระเพลา	พระลำริด	
22	N24 W5 P78	บนปรางค์	8						พระกร			พระพุทธรูปประทับยืนพบเฉพาะพระกรขวา	พระลำริด	
23	N24 W5 P78	บนปรางค์	7.5						พระหัตถ์			พระหัตถ์ขวาของพระประทับยืนลงรัก ปิดทอง(อาจแสดงปางประทานอภัย)	พระลำริด	
24	N24 W5 P78	30-80			4.5				พระกร			ท่อนพระกรท่อนบน	พระลำริดขนาดใหญ่	
25	N24 W5 P67	50-70	1.5						พระบาท			ส่วนพระบาทซ้าย	พระลำริดยืน	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เดี่ยว องค์	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์ มาสน์	ปัท มาสน์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
20	N24 W5 P86	70-90	7	6						/			ฐานพระปางสมาธิชำรุดตั้งแต่ท่อนพระวรกายด้านบน	พระชัยมงคล
21	N24 W5 P67	90-110	3.5									/	ฐานพระเจดีย์ช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล
22	N24 W5 P68	20-50	8							/			ฐานหน้ากระดานเรียบชำรุดมาก	พระสำริด
23	N24 W5 P68	20-50	3.5							/			ฐานเชิงเรียบของพระพุทธรูปประทับยืน	พระสำริด
24	N24 W5 P68	20-50	4							/			ฐานเชิงเรียบ ปิดทอง ชำรุด	พระสำริด
25	N24 W5 P68	20-50	4.5							/			ฐานพระหน้ากระดานโค้ง เรียบ	พระสำริด
26	N24 W5 P68	20-50	4							/			ฐานเชิง ชำรุด	พระสำริด
27	N24 W5 P68	20-50	6							/			ฐานสิงห์ เจาะช่องโปร่ง วงโค้ง	พระสำริด
28	N24 W5 P68	20-50	4							/			ฐานหน้ากระดานเรียบชำรุด	พระสำริด
29	N24 W5 P68	20-50	3							/			ฐานหน้ากระดานเรียบชำรุด	พระสำริด
30	N24 W5 P68	20-50	4							/			ฐานหน้ากระดานเรียบชำรุด	พระสำริด
31	N24 W5 P68	20-50	2.5							/			ฐานหน้ากระดานเรียบชำรุด	พระสำริด
32	N24 W5 P68	20-50	3.5							/			ฐานหน้ากระดานเรียบชำรุด	พระสำริด
33	N24 W5 P68	20-50	5							/			ฐานพระเจดีย์ช่องสามเหลี่ยม	พระสำริด
34	N24 W5 P78	20-50	2							/			ชิ้นส่วนฐานพระหน้ากระดานเรียบ	พระสำริด
35	N24 W5 P78	20-50	1.5							/			ชิ้นส่วนฐานพระหน้ากระดานเรียบ	พระสำริด
36	N24 W5 P66	30-50	4.5							/			ชิ้นส่วนฐานปัทมาสน์	พระสำริด
37	N24 W5 P66	30-50	6							/			ชิ้นส่วนฐานปัทมาสน์	พระสำริด
38	N24 W5 P67	30-50	6							/			ฐานพระประทับยืนทรงคอกบัวตูม ลงรัก ปิดทอง ประดับกระจกสี	พระสำริด
39	N24 W5 P67	30-50	4							/			ฐานพระทรงบัวคว่ำไม่มีลวดลาย	พระสำริด

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เศียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัด Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัว มาสน์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
40	N24 W5 P67	30-50	4							/		ชั้นส่วนฐานพระมีลวดลายผ้าทิพย์เปิดทอง	พระสำริด	
41	N24 W5 P68	30-50	5							/		ชั้นส่วนฐานพระสำริด เป็นฐานหน้ากระดานเรียบ	พระสำริด	
42	N24 W5 P68	30-50	4							/		ฐานพระประทับยืนทรงดอกบัวตูม ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
43	N24 W5 P78	30-80	6							/		แสดงปางสมาธิ ฐานบัวเหลี่ยม	พระสำริด	
44	N24 W5 P78	30-80	2.5							/		ฐานหน้ากระดาน	พระสำริด	
45	N24 W5 P78	30-80	3.5							/		ทำลายในรูปสี่เหลี่ยมท้องไม้ และตายลูกปะคำไขปลา	พระสำริด	
46	N24 W5 P64	35-90	2.5							/		ชั้นส่วนฐานหน้ากระดานเรียบ ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
47	N24 W5 P64	35-90	2.5							/		ชั้นส่วนฐานหน้ากระดานเรียบ ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
48	N24 W5 P68	40-70	5							/		ฐานบัวทรงพระพุทธรูปประทับนั่ง ตกแต่งลายกลีบบัวบาน ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
49	N24 W5 P68	40-70	4							/		ฐานพระพุทธรูปประทับยืน ทรงกลมรูปดอกบัวตูม ลงรักปิดทอง	พระสำริด	
50	N24 W5 P67	50-70	5							/		พบเฉพาะส่วนฐานบางส่วน	พระสำริด	
51	N24 W5 P67	50-70	3.5							/		พบเฉพาะฐานบางส่วน	พระสำริด	
52	N24 W5 P67	50-70	11.5							/		ประดับกระจาดี่ ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
53	N24 W5 P67	50-70	11.5							/		ประดับกระจาดี่ ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
54	N24 W5 P67	50-70	1.5							/		ฐานหน้ากระดานเรียบ	พระสำริด	
55	N24 W5 P67	50-70	3.5							/		ชั้นส่วนของศพระประทับนั่งปางสมาธิ	พระสำริด	
56	N24 W5 P70	50-70	2.5							/		ชั้นส่วนฐานบัวปัทมาสน์ ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
57	N24 W5 P70	50-70	3							/		ชั้นส่วนฐานบัวปัทมาสน์ ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
58	N24 W5 P70	50-70	5							/		ฐานพระสำริดทรงสี่เหลี่ยม เจาะช่องสามเหลี่ยม ที่ส่วนล่างชำรุดฐานตอนบนเป็นหน้ากระดาน	พระสำริด	
59	N24 W5 P75	50-70	6							/		ชั้นส่วนของฐานบัวปัทมาสน์ปิดทอง	พระสำริด	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เคียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัท มาสน์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
60	N24 W5 P78	50-70	5							/		ฐานพระพุทธรูปยืนทรงบัวตูม ตกแต่งลายกลีบบัวปิดทองประดับกระจก	พระสำริด	
61	N24 W5 P78	50-70	4							/		ฐานพระพุทธรูปยืนทรงบัวตูม ตกแต่งลายกลีบบัวปิดทอง	พระสำริด	
62	N24 W5 P78	50-70	6							/		ฐานพระพุทธรูปยืนทรงบัวตูม ตกแต่งลายกลีบบัวขนาดใหญ่	พระสำริด	
63	N24 W5 P78	50-70	5							/		ฐานพระพุทธรูปยืนทรงบัวตูม ตกแต่งลายกลีบบัวขนาดใหญ่ ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
64	N24 W5 P78	50-70	7							/		ชั้นส่วนฐานชำรุด ปิดทอง	พระสำริด	
65	N24 W5 P78	50-70	4.5							/		ชั้นส่วนฐาน ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
66	N24 W5 P78	50-70	6							/		ชำรุด	พระสำริด	
67	N24 W5 P78	50-70	7						/	/		ชำรุด	พระสำริด	
68	N24 W5 P78	50-70	8						/	/		ชำรุด	พระสำริด	
69	N24 W5 P78	50-70	5						/	/		ชำรุด	พระสำริด	
70	N24 W5 P78	50-70	3.5						/	/		ฐานบัวคว่ำเรียบ ชำรุด	พระสำริด	
71	N24 W5 P78	50-70	3						/	/		ฐานบัวคว่ำเรียบ ชำรุด	พระสำริด	
72	N24 W5 P78	50-70	4						/	/		ฐานบัวคว่ำเรียบ ชำรุด	พระสำริด	
73	N24 W5 P78	50-70	3						/	/		ฐานบัวคว่ำเรียบ ชำรุด	พระสำริด	
74	N24 W5 P78	50-70	3						/	/		ฐานบัวคว่ำเรียบ ชำรุด	พระสำริด	
75	N24 W5 P78	50-70	3						/	/		ชั้นส่วนฐานบัวคว่ำเรียบ ปิดทอง	พระสำริด	
76	N24 W5 P78	50-70	7						/	/		ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปประทับยืน ตกแต่งรูปบัวหงาย กลีบบัวใหญ่ ปิดทอง	พระสำริด	
77	N24 W5 P85	50-70	6.5						/	/		ฐานบัวคว่ำเรียบ	พระสำริด	
78	N24 W5 P85	50-70	6.5						/	/		ชั้นส่วนฐานสิงห์ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
79	N24 W5 P85	50-70	5						/	/		ฐานบัวคว่ำ หน้ากระดานเรียบ	พระสำริด	

ลำดับ	บริเวณ	ระดับ	ขนาด (Cm.Dt.)			เติม	เคียว	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง	หน้าตัก	φ					สิงห์	ปัท	ปัทมาสน์ +		
ที่	ที่พบ	LEVEL	Cms.	Cms.	Cms.	องค์				มาสน์	ฐานสิงห์			
	GRID	Cm.Dt.												
80	N24 W5 P85	50-70	5							/		ฐานบัวตอกแต่งรูปกลีบบัวบาน	พระสำริด	
81	N24 W5 P85	50-70	4							/		ฐานบัวตอกแต่งรูปกลีบบัวบาน ปิดทอง	พระสำริด	
82	N24 W5 P88	50-70	5								/	ฐานพระสี่ล้นฐานทรงกลม อาจเป็นพระพุทธรูปยืน	พระสำริด	
83	N24 W5 P88	50-70	5							/		ฐานบัวเรียบ	พระสำริด	
84	N24 W5 P88	50-70	2							/		ชั้นส่วนฐานหน้ากระดานเรียบ ปิดทอง	พระสำริด	
85	N24 W5 P88	50-70	2							/		ชั้นส่วนฐานหน้ากระดานเรียบ ปิดทอง	พระสำริด	
86	N24 W5 P88	50-70	2							/		ชั้นส่วนฐานหน้ากระดานเรียบ ปิดทอง	พระสำริด	
87	N24 W5 P88	50-70	4							/		ฐานทรงสี่เหลี่ยมบัวหงายเรียบ ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยมตรงกลางเจาะรูได้เสียบแกน ปิดทอง	พระสำริด	
88	N24 W5 P78	70-100	7.5								/	ฐานพระแบบฐานสิงห์+ฐานบัวประดับปลายกระจิ่งตาอ้อย ลงรัก ปิดทองประดับกระจก	พระสำริด	
89	N24 W5 P67	90-110	3							/		ชั้นส่วนฐานบัวสี่เหลี่ยมขาอุด	พระสำริด	
90	N24 W5 P64	100-150	5							/		ชั้นส่วนฐานบัวสี่เหลี่ยมขาอุด	พระสำริด	
91	N24 W5 P77	140-160	4							/		ชั้นส่วนฐานพระ	พระสำริด	
92	N24 W5 P77	Surface	3.5							/		ชั้นส่วนของฐานบัวสี่เหลี่ยมขาอุด	พระสำริด	
93	N24 W5 P85	Surface	3							/		ฐานบัวคว่ำเรียบ	พระสำริด	
94	N24 W5 P85	Surface	3							/		ฐานบัวคว่ำเรียบ	พระสำริด	
95	N24 W5 P77	บนปรางค์	5							/		ฐานหน้ากระดานเรียบ ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
96	N24 W5 P77	บนปรางค์	3							/		ฐานหน้ากระดานเรียบ ข้ำอุดมาก	พระสำริด	
97	N24 W5 P77	บนปรางค์	3							/		ฐานหน้ากระดานเรียบ	พระสำริด	
98	N24 W5 P77	บนปรางค์	5.5							/		ฐานบัวคว่ำเรียบ	พระสำริด	
99	N24 W5 P77	บนปรางค์	4							/		ชั้นส่วนฐานพระด้านขวา	พระสำริด	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เดิม องค์	เคียร องค์	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์ มาตรฐาน	บัท ฐานสิงห์	บัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
100	N24 W5 P77	บนปรางค์	3							/		ฐานบัวคว่ำเรียบ เจาะช่องโค้ง	พระสำริด	
101	N24 W5 P77	บนปรางค์	5							/		ฐานบัวคว่ำเรียบ ลงรัก ปิดทอง	พระสำริด	
102	N24 W5 P78	บนปรางค์	3.5							/		ชิ้นส่วนฐานบัวทึบมาสน์	พระสำริด	
103	N24 W5 P78	บนปรางค์	4							/		ชิ้นส่วนฐานบัวทึบมาสน์	พระสำริด	
104	N24 W5 P78	บนปรางค์	3.5							/		ชิ้นส่วนฐานบัวทึบมาสน์	พระสำริด	
105	N24 W5 P78	บนปรางค์	4							/		ชิ้นส่วนฐานบัวทึบมาสน์	พระสำริด	
106	N24 W5 P78	บนปรางค์	3.5							/		ชิ้นส่วนฐานบัวทึบมาสน์	พระสำริด	
107	N24 W5 P78	บนปรางค์	8.5							/		ฐานบัวทึบมาสน์ ลายประจํายามลงรัก ปิดทอง ประดับกระจกสี	พระสำริด	
108	N24 W5 P78	บนปรางค์	7							/		ฐานพระบัวทึบมาสน์ลายประจํายาม	พระสำริด	
109	N24 W5 P86	บนปรางค์	5							/		ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปลงรักปิดทอง	พระสำริด	
110	N24 W5 P78	30-80	8							/		ฐานพระเจาะช่องสามเหลี่ยมที่ส่วนล่างสุดถัดขึ้นไปเป็นฐานเชิงอีก 1 ชั้น	พระสำริดขนาดใหญ่	
รวมพบชิ้นส่วนฐานประเภทต่างๆ 110 ชิ้น														
1	N24 W5 P68	40-70								/		ชิ้นส่วนพระพุทธรูปชำรุดมากขนาดเล็กไม่สามารถจําแนกได้ว่าเป็นส่วนใด มีทั้งสิ้น 14 ชิ้น		
2	N24 W5 P78	50-70								/		ชิ้นส่วนฐานพระพุทธรูปขนาดเล็กชำรุดมากวัดขนาดไม่ได้ 55 ชิ้น		
รวมพบชิ้นส่วนชำรุดซึ่งไม่สามารถวิเคราะห์ได้ 69 ชิ้น														
รวมพบชิ้นส่วนพระพุทธรูปทั้งสิ้น 236 ชิ้น														

ตารางวิเคราะห์พระพุทธรูปสำริด

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เดิม องค์	เศียร องค์	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์	ปัท มาสน์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย														
1	N24 W6 P49	110-130	4.5		2.5		/						เศียรพระทรงเครื่องสวมมงกุฏ สมบูรณ์	พระชัยมงคล
2	N24 W6 P70	150-170	2		1.8		/						ชิ้นส่วนเศียรพระพุทธรูปทรงเครื่อง พบเฉพาะมงกุฏ	พระชัยมงคล
3	N24 W6 P9	50-100	3		5		/						เศียรพระพุทธรูปไม่ทรงเครื่อง พบเฉพาะพระเกตุมาลา	พระสำริด
4	N24 W5 P31	65-100	5		3.5		/						เศียรพระพุทธรูปไม่ทรงเครื่อง ชำรุด	พระสำริด
5	N24 W5 P41	65-100	5.7		4.7		/						ชิ้นส่วนเศียรพระ พบเฉพาะด้านหลัง ไม่ทรงเครื่อง	พระสำริด
6	N24 W6 P30	65-100	7.5				/						ชิ้นส่วนเศียรพระพุทธรูปทรงเครื่องน้อย สวมมงกุฏ สมบูรณ์	พระสำริด
7	N24 W6 P30	65-100	5				/						ชิ้นส่วนเศียรพระพุทธรูปทรงเครื่องน้อย สวมมงกุฏ ยอดหัก	พระสำริด
8	N24 W6 P30	65-100	4.5				/						ชิ้นส่วนเศียรพระพุทธรูปทรงเครื่อง สวมมงกุฏ ชำรุดมาก	พระสำริด
9	N24 W6 P30	65-100	5		2.6		/						ชิ้นส่วนเศียรพระพุทธรูปไม่ทรงเครื่อง ชำรุด	พระสำริด
10	N24 W6 P20	70-100	6		2		/	/					ชิ้นส่วนพระพุทธรูปทรงเครื่อง พบเศียรและพระวรกายท่อนบน	พระสำริด
11	N24 W5 P11	70-100	3.5		2.5		/						ชิ้นส่วนพระพุทธรูปทรงเครื่อง ยอดมงกุฎหักหาย	พระสำริด
12	N24 W5 P11	70-100	4		2		/						เศียรพระพุทธรูปทรงเครื่องสภาพสมบูรณ์	พระสำริด
13	N24 W5 P11	70-100	4		2		/						เศียรพระพุทธรูปทรงเครื่องสภาพสมบูรณ์	พระสำริด
14	N24 W5 P21	70-100	7.5		3.8		/						เศียรพระพุทธรูปทรงเครื่องสมบูรณ์	พระสำริด
15	N24 W6 P20	70-100	4.2		2		/						เศียรพระพุทธรูปทรงเครื่อง ปิดทอง สมบูรณ์	พระสำริด
16	N24 W6 P20	70-100	5		3		/						เศียรพระพุทธรูปทรงเครื่อง สมบูรณ์	พระสำริด

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เศียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัด Cms.	φ Cms.					สิงห์ มาตรฐาน	บัว ฐานสิงห์	บัวมาตรฐาน + ฐานสิงห์		
17	N24 W6 P20	70-100	4.7		2.3		/					เศียรพระพุทธรูปทรงเครื่อง สมบูรณ์	พระสำริด	
18	N24 W6 P20	70-100	4.7		2.7		/					เศียรพระพุทธรูปทรงเครื่อง สมบูรณ์	พระสำริด	
19	N24 W6 P39	80-100	4		3.5		/					ชิ้นส่วนเศียรพระพุทธรูปไม่ทรงเครื่อง	พระสำริด	
20	N24 W6 P39	80-100	5		2.8		/					เศียรไม่ทรงเครื่องสมบูรณ์	พระสำริด	
21	N24 W6 P39	80-100	4.5		2.2		/					เศียรทรงเครื่องสมบูรณ์	พระสำริด	
22	N24 W6 P19	85-110	5		3		/					เศียรพระพุทธรูปทรงเครื่อง สมบูรณ์	พระสำริด	
23	N24 W5 P41	110-130	4		5.5		/					เศียรพระพุทธรูปทรงเครื่องน้อย ยอดมงกุฏ และพระพักตร์ชำรุด	พระสำริด	
24	N24 W5 P41	110-130	3.5		3.5		/					เศียรพระพุทธรูปไม่ทรงพระพักตร์ชำรุด	พระสำริด	
25	N24 W6 P50	110-130	3.5		2		/					เศียรพระพุทธรูปไม่ทรงเครื่อง สมบูรณ์	พระสำริด	
26	N24 W5 P51	110-130	4	3.5			/					ชิ้นส่วนเศียรพระทรงน้อยยอดมงกุฏหักหาย	พระสำริด	
						รวมพบเศียร 26 เศียร								
1	N24 W6 P9	50-100	5.5		5.8		/		/			องค์พระปางสมาธิเศียรและท่อนบนหักหาย ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
2	N24 W6 P50	60-80	5				/		/			ชิ้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ พบเฉพาะซีกซ้ายและส่วนฐาน	พระชัยมงคล	
3	N24 W6 P50	60-80	5				/		/			ชิ้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบตั้งแต่พระขานลงมาถึงฐาน ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม ปิดทอง	พระชัยมงคล	
30	N24 W6 P50	60-80	5	4			/		/			ชิ้นส่วนองค์ซีกขวาพระพุทธรูปปางสมาธิทรงเครื่อง ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
31	N24 W6 P50	60-80	5.5	5			/		/			ชิ้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบครึ่งองค์ด้านล่างและ ฐาน	พระชัยมงคล	
32	N24 W6 P50	60-80	5.5				/		/			ชิ้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เศียรและพระบาทหักหาย	พระชัยมงคล	
33	N24 W6 P50	60-80	4.5				/		/			ชิ้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิปิดทอง เศียรและพระบาทหักหาย	พระชัยมงคล	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เศียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัว มาสน์	บัวมาสน์ + ฐานสิงห์		
34	N24 W6 P50	60-80	5.5	6								ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบครึ่งองค์ด้านบน ฐานหาย	พระชัยมงคล	
35	N24 W6 P50	60-80	5	5.5								ฐานพระพุทธรูปปางสมาธิ และองค์ช่วงล่าง เจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
36	N24 W6 P50	60-80	6.5									ชั้นส่วนพระชานู พระบาท และฐานบัวด้านขวา	พระชัยมงคล	
37	N24 W6 P50	60-80	6.5		3							เศียรพระทรงเครื่องน้อย	พระชัยมงคล	
38	N24 W6 P50	60-80	4.5									องค์พระพุทธรูปซีกขวาแสดงปางสมาธิ พบพระหัตถ์ขวาและ พระชานูขวา	พระชัยมงคล	
39	N24 W6 P50	60-80	3.5									ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ พบเฉพาะพระกร และองค์ซีกซ้าย	พระชัยมงคล	
40	N24 W5 P31	65-100	4.4									องค์พระปางสมาธิเศียรและท่อนล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
41	N24 W5 P41	65-100	6.5	5								ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เศียรหักหาย ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
42	N24 W5 P41	65-100	4.7									ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิเศียรและองค์ท่อนล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
43	N24 W5 P41	65-100	5.4									ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบเฉพาะพระกรขวาและองค์พระ	พระชัยมงคล	
44	N24 W5 P41	65-100	6									ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิชำรุดมาก	พระชัยมงคล	
45	N24 W5 P41	65-100	6.5									ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบเฉพาะท่อนบน	พระชัยมงคล	
46	N24 W5 P41	65-100	5.2									ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิท่อนล่างและฐานบางส่วน	พระชัยมงคล	
47	N24 W5 P41	65-100	4									องค์พระปางสมาธิเศียรและท่อนล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
48	N24 W5 P51	65-100	3									ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ พบพระวรกายท่อนกลาง	พระชัยมงคล	
49	N24 W6 P30	65-100	5									ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ ชำรุดเหลือเพียงส่วนองค์และพระกรซ้าย	พระชัยมงคล	
50	N24 W6 P30	65-100	5.5	4								ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เศียรหักหาย ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยมบิดทอง	พระชัยมงคล	
51	N24 W6 P30	65-100	7	6.5								ฐานพระพุทธรูปปางสมาธิ เป็นฐานบัวคว่ำเรียบ เจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เติม องค์	เคียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัด Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัท มาสน์	บัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
52	N24 W6 P30	65-100	6.5	6				/			/	ชั้นส่วนของค้พระปางสมาธิเคียรชำรุด	พระชัยมงคล	
53	N24 W6 P30	65-100	7	5.3				/	/			ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิท่อนล่าง ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
54	N24 W6 P30	65-100	6					/				ชั้นส่วนพระอุระพระพุทธรูปปางสมาธิ	พระชัยมงคล	
55	N24 W6 P30	65-100	6					/				ชั้นส่วนพระอุระซีกซ้าย	พระชัยมงคล	
56	N24 W6 P30	65-100	6					/			/	ชั้นส่วนด้านขวาฐานพระพุทธรูปปางสมาธิ ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
57	N24 W6 P30	65-100	5					/				ชั้นส่วนพระวรกายท่อนกลางของพระพุทธรูปปางสมาธิ	พระชัยมงคล	
58	N24 W6 P30	65-100	6	6				/				ชั้นส่วนพระกรซ้าย พระพุทธรูปปางสมาธิ	พระชัยมงคล	
59	N24 W6 P30	65-100	5.5					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิซีกซ้าย	พระชัยมงคล	
60	N24 W6 P30	65-100	4					/				ชั้นส่วนของค้พระตั้งแต่พระอังสาซีกซ้าย	พระชัยมงคล	
61	N24 W6 P30	65-100	3.5					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิซีกขวา	พระชัยมงคล	
62	N24 W6 P30	65-100	5					/	/			ชั้นส่วนท่อนล่างพระพุทธรูปปางสมาธิ	พระชัยมงคล	
63	N24 W6 P30	65-100	6	6				/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เคียรและพระขานุขาหักหาย	พระชัยมงคล	
64	N24 W6 P30	65-100	5					/			/	ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ ฐานบัวคว่ำเรียบเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
65	N24 W6 P30	65-100	7	5.5				/			/	ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ ท่อนล่างฐานบัวคว่ำเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
66	N24 W6 P30	65-100	6.2	4				/	/			ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เคียรหายฐานบัวคว่ำเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
67	N24 W5 P41	65-100	5	5.4				/			/	ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิท่อนล่างและฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
68	N24 W5 P41	65-100	6	5.4				/			/	ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบเฉพาะพระวรกาย	พระชัยมงคล	
69	N24 W5 P41	65-100	5	7.8				/				องค์พระท่อนล่าง ฐานหาย	พระชัยมงคล	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เดิม องค์	เศียร องค์	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง	หน้าตัก	φ					สิงห์	บัท มาสน์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
			Cms.	Cms.	Cms.									
70	N24 W5 P41	65-100	6					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบเฉพาะพระวรกาย	พระชัยมงคล	
71	N24 W5 P41	65-100	9					/				พระวรกายซีกขวาของพระพุทธรูปทรงเครื่องปางสมาธิ	พระชัยมงคล	
72	N24 W5 P51	65-130	5.5	5.5				/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เศียรและฐานหักหาย	พระชัยมงคล	
73	N24 W5 P51	65-130	4					/			/	ชั้นส่วนฐานบัวคว่ำเจาะช่องสามเหลี่ยม และพระเพลาซีกซ้าย	พระชัยมงคล	
74	N24 W5 P51	65-130	4.5					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิท่อนล่างชำรุด เศียรหักหาย	พระชัยมงคล	
75	N24 W5 P11	70-100	6					/	/			ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิปิดทอง พบพระชานูและฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
76	N24 W5 P11	70-100	5.5	4				/	/			พระพุทธรูปปางสมาธิ เศียรหาย ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
77	N24 W5 P11	70-100	5					/	/			ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
78	N24 W5 P11	70-100	3					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบเฉพาะพระวรกายท่อนกลาง	พระชัยมงคล	
79	N24 W5 P11	70-100	7					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิส่วนพระวรกาย	พระชัยมงคล	
80	N24 W5 P11	70-100	3.5	7.5				/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ พบเฉพาะเข่าและมือ	พระชัยมงคล	
81	N24 W5 P11	70-100	4	4.5				/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ พบเฉพาะส่วนพระวรกาย	พระชัยมงคล	
82	N24 W5 P11	70-100	3.5					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เศียรและครึ่งองค์ท่อนล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
83	N24 W5 P11	70-100	5					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบเฉพาะซีกซ้าย	พระชัยมงคล	
84	N24 W5 P21	70-100	4.5	4.2				/				องค์พระพุทธรูปปางสมาธิเศียรหาย ฐานชำรุด	พระชัยมงคล	
85	N24 W5 P21	70-100	5.5	4				/			/	องค์พระปางสมาธิเศียรและท่อนบนหักหาย ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
86	N24 W5 P21	70-100	5.5	4				/			/	องค์พระปางสมาธิเศียรและท่อนบนหักหาย ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
87	N24 W5 P21	70-100	5.5	4				/			/	องค์พระปางสมาธิเศียรและท่อนบนหักหาย ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เดิม องค์	เคียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัว มาสน์	บัวมาสน์ + ฐานสิงห์		
88	N24 W6 P20	70-100	5.5	7.5				/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ ส่วนพระวรกายท่อนล่าง	พระชัยมงคล	
89	N24 W6 P20	70-100	6.5	4.2				/	/			ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ พระเศียรหักหาย	พระชัยมงคล	
90	N24 W6 P20	70-100	6					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เคียร และองค์พระท่อนล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
91	N24 W6 P20	70-100	5.8					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เคียร และองค์พระท่อนล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
92	N24 W6 P20	70-100	6					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เคียร และองค์พระท่อนล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
93	N24 W6 P20	70-100	4.5					/				พระวรกายพระพุทธรูปทรงเครื่องปางสมาธิ สวมทับทรวง กรองคอ	พระชัยมงคล	
94	N24 W6 P20	70-100	6					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เคียรและองค์พระท่อนล่างตั้งแต่พระชานูหักหาย	พระชัยมงคล	
95	N24 W6 P29	80-100	7.5	5.5				/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ ส่วนองค์ท่อนล่างและฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
96	N24 W6 P29	80-100	4.3	5.2				/		/		ชั้นส่วนฐานและองค์พระของพระพุทธรูปปางสมาธิ	พระชัยมงคล	
97	N24 W6 P29	80-100	4.7	4				/	/			ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิท่อนล่างและฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
98	N24 W6 P29	80-100	4.7					/				ชั้นส่วนองค์พระปางสมาธิท่อนบน	พระชัยมงคล	
99	N24 W6 P29	80-100	5.3					/				ชั้นส่วนองค์พระปางสมาธิท่อนบน	พระชัยมงคล	
100	N24 W6 P29	80-100	5.8	6				/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิส่วนพระกรขวามือฐานบัว	พระชัยมงคล	
101	N24 W6 P19	85-110	2					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิเปิดทอง พบพระชานูและพระนัตถ์ขวา	พระชัยมงคล	
102	N24 W6 P59	100-120	5.5					/		/		ฐานพระพุทธรูปปางสมาธิท่อนบนหักหายฐานบัวคว่ำเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
103	N24 W5 P41	110-130	5.5	3.8				/	/			พระพุทธรูปปางสมาธิ เคียรหาย ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
104	N24 W5 P51	110-130	7					/				องค์พระพุทธรูปปางสมาธิซีกซ้าย	พระชัยมงคล	
105	N24 W6 P49	110-130	6					/	/			ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบองค์ท่อนล่างซีกซ้าย และฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เศียร องค์	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัด Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัว มาสน์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
106	N24 W6 P49	110-130	7	7				/			/	ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิครึ่งองค์ และฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
107	N24 W6 P49	110-130	5					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ พบแค่ส่วนองค์ท่อนกลาง เศียรและท่อนล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
108	N24 W5 P31	130-200	3.5	5				/			/	ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิฐานชำรุดองค์ตอนบนหักหาย	พระชัยมงคล	
109	N24 W6 P29	Surface	4.5					/				ชั้นส่วนพระปางสมาธิ เศียร พระกร และพระวรกายท่อนล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
110	N24 W6 P29	Surface	5					/				ชั้นส่วนพระปางสมาธิ เศียร และพระวรกายท่อนล่างหักหาย	พระชัยมงคล	
111	N24 W6 P30	Surface	3.5					/				องค์พระพุทธรูปปางสมาธิ พบเฉพาะพระวรกายท่อนกลาง	พระชัยมงคล	
112	N24 W6 P30	Surface	5					/				องค์พระพุทธรูปปางสมาธิ เศียรและพระบาทหาย	พระชัยมงคล	
113	N24 W6 P30	Surface	3	5.5				/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบเฉพาะส่วนพระเพลา และพระหัตถ์	พระชัยมงคล	
114	N24 W6 P9	50-100	8					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปนั่งชายฉัตรตัดตรง เศียร และพระกรขวาหาย ปิดทอง	พระสำริด	
115	N24 W6 P9	50-100	9.2	6.2				/		/		องค์พระปางสมาธิเศียรและท่อนบนหักหาย ฐานบัวคว่ำเรียบ	พระสำริด	
116	N24 W6 P9	50-100	7.5	8				/		/		องค์พระปางสมาธิเศียรและท่อนบนหักหาย ฐาน สิงห์และฐานบัวคว่ำชำรุด	พระสำริด	
117	N24 W6 P50	60-80	6					/				พระพุทธรูปทรงเครื่องปิดทองซีกองค์ด้านซ้ายสวมพาทูร์ต กรองศอ ทับทรวง	พระสำริด	
118	N24 W6 P50	60-80	8.5	11				/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิทรงเครื่องพบครึ่งองค์ล่างและฐานบัวคว่ำเรียบสวมทองพระกร	พระสำริด	
119	N24 W6 P50	60-80	6		3.5			/				ชั้นส่วนเศียรพระส่วนพระเกตุมาลา ,พระรัศมี ปิดทอง	พระสำริด	
120	N24 W6 P50	60-80	5.5		3.5			/				ชั้นส่วนเศียรพระส่วนพระเกตุมาลา ,พระรัศมี	พระสำริด	
121	N24 W6 P50	60-80	3					/				ชั้นส่วนพระบาทของพระพุทธรูปประทับยืน	พระสำริด	
122	N24 W5 P31	65-100	5					/				องค์พระทรงเครื่องซีกขวาท่อนล่างหาย สวมทับทรวง กรองศอ พาทูร์ต	พระสำริด	
123	N24 W5 P31	65-100	5.3					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัยพระเศียรและพระกรหักหาย	พระสำริด	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เคียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัท มาสน์	บัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
124	N24 W5 P31	65-100	3.3	4.8				/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิท่อนล่างและฐานบัวคว่ำเตี้ยมาก	พระสำริด	
125	N24 W5 P31	65-100	4					/				องค์พระท่อนบนเคียรหาย ชำรุดมาก	พระสำริด	
126	N24 W5 P31	65-100	4.5					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัย พบเฉพาะพระกรขวา และพระชานู	พระสำริด	
127	N24 W5 P31	65-100	8.5					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัย เคียร พระกรขวาและฐานหาย	พระสำริด	
128	N24 W5 P41	65-100	6	7.5				/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ ส่วนพระวรกายท่อนกลาง	พระสำริด	
129	N24 W5 P41	65-100	3					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัยพบเฉพาะพระหัตถ์ขวา และพระชานู	พระสำริด	
130	N24 W5 P41	65-100	4.4	4.8				/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัย พระกรขวาชำรุด เคียรและฐานล่างหักหาย	พระสำริด	
131	N24 W5 P41	65-100	8.4	7				/		/		พระพุทธรูปปางสมาธิทรงเครื่อง เคียรหาย ฐานชำรุด ปิดทอง	พระสำริด	
132	N24 W5 P41	65-100	4	5.5				/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิท่อนล่างและฐานเจาะช่องโค้งเว้าด้านหลัง	พระสำริด	
133	N24 W5 P51	65-100	5					/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิท่อนล่างชำรุด ฐานพระบัวคว่ำเรียบ	พระสำริด	
134	N24 W6 P29	65-100	8	12.5				/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิฐานบัวเรียบ พบเฉพาะช่วงล่าง และฐาน	พระสำริด	
135	N24 W6 P30	65-100	7.5					/				ชั้นส่วนขององค์พระ เคียรและพระกรหักหาย องค์พระท่อนล่างหักหาย	พระสำริด	
136	N24 W6 P30	65-100	11					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูป เคียร พระกร และพระวรกายท่อนล่างหักหาย	พระสำริด	
137	N24 W6 P30	65-100	6					/				ชั้นส่วนท่อนบนพระวรกายพระพุทธรูปพระปางสมาธิทรงเครื่อง เคียรหาย	พระสำริด	
138	N24 W6 P30	65-100	8					/				ชั้นส่วนท่อนล่างพระวรกายพระพุทธรูป	พระสำริด	
139	N24 W6 P30	65-100	4					/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ ฐานบัวคว่ำเรียบ	พระสำริด	
140	N24 W6 P30	65-100	6					/				พระพุทธรูปปางสมาธิทรงเครื่องเคียรหาย สวมทองพระกร พานูรีต ทับทรวง กรองคอ ลงรักปิดทอง	พระสำริด	
141	N24 W6 P30	65-100	4.5					/				ชั้นส่วนพระวรกายท่อนกลางของพระพุทธรูปปางสมาธิ	พระสำริด	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เคียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง	หน้าตัก	φ					สิงห์	ปัท	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
			Cms.	Cms.	Cms.									
142	N24 W6 P30	65-100	10	9				/					ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิชำรุดมาก	พระสำริด
143	N24 W6 P30	65-100	5.4					/					ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ ท่อนล่าง ปิดทอง	พระสำริด
144	N24 W6 P30	65-100	3.5					/					ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัยพบเฉพาะพระหัตถ์ขวา และพระชานู	พระสำริด
145	N24 W6 P30	65-100	6					/					องค์พระซีกซ้าย ประทับนั่ง ท่อนล่างหักหาย	พระสำริด
146	N24 W6 P30	65-100	6					/					ชั้นส่วนพระพุทธรูปสำริดพบเฉพาะพระวรกาย	พระสำริด
147	N24 W5 P41	65-100	7.5					/					ซีกซ้ายของพระพุทธรูปปางสมาธิ แขนกับองค์เจาะช่องโปร่ง	พระสำริด
148	N24 W5 P11	70-100	2					/					ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบเฉพาะพระหัตถ์ทั้งสองข้าง	พระสำริด
149	N24 W5 P11	70-100	6					/					ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิส่วนพระวรกาย	พระสำริด
150	N24 W5 P11	70-100	4.5					/					ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัย พบพระชานูและพระหัตถ์ขวา	พระสำริด
151	N24 W5 P21	70-100	3.5	10.5				/					ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบเฉพาะพระกรขวา และพระชานู	พระสำริด
152	N24 W6 P20	70-100	5.5	7.2				/					ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัยพบเฉพาะครึ่งท่อนล่าง	พระสำริด
153	N24 W6 P20	70-100	5.3					/					พระวรกายพระพุทธรูปทรงเครื่อง สวมทับทรวง กรองคอ	พระสำริด
154	N24 W6 P9	70-100	4					/					ชั้นส่วนพระชานูและพระหัตถ์ขวาพระพุทธรูปปางมารวิชัย	พระสำริด
155	N24 W6 P9	70-100	5					/		/			ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปปางสามอิชีกขวา พบฐานบัวคว่ำเรียบ	พระสำริด
156	N24 W6 P9	70-100	5					/		/			ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปปางสามอิชีกขวา พบฐานบัวคว่ำเรียบ	พระสำริด
157	N24 W6 P39	70-110	2					/					ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัย พบเฉพาะพระกรขวา และพระชานู	พระสำริด
158	N24 W6 P39	70-110	4.5	4.8				/					ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัย พระกรขวาชำรุด เคียรและฐานล่างหักหาย	พระสำริด
159	N24 W6 P39	70-110	8	7.6				/		/			ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิท่อนล่าง ฐานบัวคว่ำเตี้ย	พระสำริด

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เศียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์ มาตรฐาน	บัว ฐานสิงห์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
160	N24 W6 P29	80-100	9	7.5				/			/	ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิชาจุฑ ส่วนฐานพบเฉพาะองค์ตอนบน	พระสำริด	
161	N24 W6 P29	80-100	8.3					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิทรงเครื่อง ส่วนพระวรกายตอนบน สวมทับทรวง พานูรัต กรองคอ	พระสำริด	
162	N24 W6 P29	80-100	5					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปยืน ส่วนพระเพลาตอนบน	พระสำริด	
163	N24 W6 P29	80-100	5.7					/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัย ส่วนพระกรซ้ายพระชานูและฐานบางส่วน	พระสำริด	
164	N24 W6 P29	80-100	6.4					/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิซีกขวา	พระสำริด	
165	N24 W6 P29	80-100	2.8					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัยพบเฉพาะส่วนพระเพลา	พระสำริด	
166	N24 W6 P29	80-100	8					/				องค์พระซีกซ้าย ประทับนั่ง	พระสำริด	
167	N24 W6 P19	85-110	2					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัย พบพระชานูและพระหัตถ์ขวา	พระสำริด	
168	N24 W6 P40	105	4.5					/				องค์พระตอนบน เศียรและพระกรหักหาย	พระสำริด	
169	กลุ่มเจดีย์ 2	100-110	5	10.5				/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ ท่อนล่าง	พระสำริด	
170	N24 W5 P11	110-130	7.5	4.8				/		/		พระพุทธรูปปางสมาธิ เศียรหาย ฐานบัวเรียบ	พระสำริด	
171	N24 W5 P41	110-130	8					/				ชั้นส่วนพระวรกายพระพุทธรูป	พระสำริด	
172	N24 W5 P41	110-130	9.5					/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เศียรและฐานหักหาย ปิดทอง	พระสำริด	
173	N24 W5 P41	110-130	6.5					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เศียรและฐานหักหาย	พระสำริด	
174	N24 W5 P41	110-130	5		2			/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เศียรและฐานหักหาย	พระสำริด	
175	N24 W5 P41	110-130	7	7.5				/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ พระกร เศียร พระวรกายท่อนล่าง หักหาย ปิดทอง	พระสำริด	
176	N24 W6 P30	110-130	8.5	8.6				/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิเศียรหาย ฐานสิงห์ชาจุฑ	พระสำริด	
177	N24 W6 P30	110-130	8.5	8.7				/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิเศียรหาย ฐานชาจุฑ	พระสำริด	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เศียร องค์	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัด Cms.	φ Cms.					สิงห์	ปัท	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
178	N24 W6 P30	110-130	6					/				องค์พระปางมารวิชัย เศียรรัท ขายสังฆาฏิตัดตรง	พระสำริด	
179	N24 W6 P30	110-130	5.2	5.5				/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิทองสำง ฐานบัวคว่ำเตี้ย	พระสำริด	
180	N24 W6 P39	110-130	8					/		/		ชั้นส่วนพระพุทธรูปซีกซ้าย พบเฉพาะพระบาท พระชานู พระหัตถ์และฐาน	พระสำริด	
181	N24 W6 P39	110-130	2					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบเฉพาะพระหัตถ์ทั้งสองข้างและพระเพลา	พระสำริด	
182	N24 W6 P49	110-130	3					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัย ส่วนพระชานู พระหัตถ์ขวาและซ้าย	พระสำริด	
183	N24 W6 P49	110-130	9					/	/			ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางมารวิชัยพบฐานสิงห์ซีกขวาชำรุดมาก	พระสำริด	
184	N24 W6 P49	110-130	4.5	4.3				/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เศียรและฐานหักหาย	พระสำริด	
185	N24 W6 P50	110-130	7					/				องค์พระพุทธรูปปางสมาธิท่อนกลาง	พระสำริด	
186	N24 W6 P40	130-200	6.3					/				ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิพบเฉพาะพระวรกาย	พระสำริด	
187	N24 W6 P40	130-200	4.5					/				องค์พระพุทธรูปปางสมาธิเศียรและพระกรหาย ฐานชำรุด	พระสำริด	
รวมพบองค์พระ และองค์พระและฐาน 187 ชิ้น														
1	N24 W6 P30	65-100	6									พระกรซ้ายของพระพุทธรูปปางสมาธิ พระกรหักหาย	พระชัยมงคล	
2	N24 W6 P30	65-100	7									ชั้นส่วนพระกรขวา	พระชัยมงคล	
3	N24 W6 P9	50-100	4.5									พระบาทขวาพระพุทธรูปยืน	พระสำริด	
4	N24 W6 P50	60-80	6.5		1.2							นิ้วพระหัตถ์พระพุทธรูปหักตรงส่วนที่ติดกับพระหัตถ์	พระสำริด	
5	N24 W6 P50	60-80	3.5									ชั้นส่วนพระบาทซ้ายของพระพุทธรูปประทับยืน	พระสำริด	
6	N24 W6 P50	60-80	5.3									พระหัตถ์ซ้ายสมบูรณ์เปิดทอง	พระสำริด	
7	N24 W5 P41	65-100	5		1.2							พระกรซ้ายท่อนบนเปิดทอง	พระสำริด	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เดี่ยว	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์ มาสน์	บัท ฐานสิงห์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
8	N24 W6 P30	65-100	4		1.2				พระกร				พระกรซ้ายท่อนบน	พระสำริด
9	N24 W5 P31	65-100	4						พระบาท				พระบาทขวาพระพุทธรูปยืน	พระสำริด
10	N24 W5 P41	65-100	2						พระบาท				พระบาทขวาพระพุทธรูปยืน	พระสำริด
11	N24 W6 P30	65-100	2.5						พระบาท				พระบาทซ้ายพระพุทธรูปยืน	พระสำริด
12	N24 W6 P30	65-100	5.5						พระหัตถ์				ชิ้นส่วนพระหัตถ์ด้านขวา นิ้วพระหัตถ์ข้างขวา	พระสำริด
13	N24 W6 P20	70-100	4.8						ขา				ชิ้นส่วนพระพุทธรูปยืน ห่มจีวรกรอมถึงข้อพระบาท	พระสำริด
14	N24 W5 P11	70-100	4.5		1.5				พระกร				ชิ้นส่วนพระกรท่อนบน	พระสำริด
15	N24 W5 P21	70-100	5.5		1.4				พระกร				พระกรขวาท่อนบน	พระสำริด
16	N24 W5 P21	70-100	6.5		1.8				พระกร				พระกรขวาท่อนบน	พระสำริด
17	N24 W5 P11	70-100	4.5						พระบาท				ชิ้นส่วนพระบาทด้านซ้ายพระพุทธรูปยืน มีนั้งเหลี่ยมฐานรูปเคารพ	พระสำริด
18	N24 W5 P11	70-100	7						พระหัตถ์				พระหัตถ์ซ้าย ปิดทอง	พระสำริด
19	N24 W5 P11	70-100	11						พระหัตถ์				พระหัตถ์ขวานิ้วพระหัตถ์ข้างขวา ปิดทอง	พระสำริด
20	N24 W6 P20	70-100	5						พระหัตถ์				ชิ้นส่วนพระหัตถ์ซ้าย ข้างขวา	พระสำริด
21	N24 W6 P20	70-100	5.5						พระหัตถ์				ชิ้นส่วนพระหัตถ์ขวา สมบูรณ์	พระสำริด
22	N24 W6 P39	70-110	10						พระหัตถ์				พระหัตถ์ซ้ายสมบูรณ์ ปิดทอง	พระสำริด
23	N24 W6 P29	80-100	4.3		1.5				พระกร				พระกรซ้ายท่อนบน	พระสำริด
24	N24 W6 P29	80-100	4.6		2.2				พระกร				พระกรซ้ายท่อนบน	พระสำริด
25	N24 W5 P31	100-110	3		1				พระกร				ท่อนพระกรด้านบนปิดทอง	พระสำริด

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เคียร องค์	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง	หน้าตัด	φ					สิงห์	บัท มาสน์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
26	N24 W6 P59	100-120	5						พระหัตถ์			พระหัตถ์ขวาพระพุทธรูปปางมารวิชัย	พระสำริด	
27	N24 W5 P41	110-130	7						พระกร			พระกรขวาพระพุทธรูปปางสมาธิ	พระสำริด	
28	N24 W6 P49	110-130	4.5						พระกรรณ			พระกรรณซ้าย	พระสำริด	
29	N24 W5 P51	110-130	4						พระบาท			ชิ้นส่วนพระบาทขวาของพระพุทธรูปประทัยยืน มีแท่งเสียบฐานรูปเคารพ	พระสำริด	
30	N24 W6 P49	110-130	4						พระบาท			ชิ้นส่วนพระบาทพระพุทธรูปประทับยืนและแท่งเสียบฐานรูปเคารพ ปิดทอง	พระสำริด	
31	N24 W5 P51	110-130	3						พระรัศมี			พระรัศมีและพระเกตุมาลาทรงดอกบัวตูม ปิดทอง	พระสำริด	
32	N24 W6 P40	130-190	2						พระบาท			พระบาทซ้ายพระพุทธรูปยืน	พระสำริด	
33	N24 W6 P29	Surface	4		2				พระกร			ชิ้นส่วนพระกรท่อนบน ซ้ำชุด	พระสำริด	
34	N24 W6 P30	Surface	5.5						พระกรรณ			พระกรรณขวาของพระพุทธรูปทรงเครื่อง สวมกุณฑล	พระสำริด	
35	N24 W6 P30	Surface	1.8						พระบาท			พระบาทขวาของพระพุทธรูปยืนเหลือแค่ครึ่งพระหัตถ์และนิ้วพระหัตถ์	พระสำริด	
รวมพบชิ้นส่วนอื่นๆ 35 ชิ้น														
1	N24 W6 P50	60-80	5								/	ฐานบัวคว่ำเจาะช่องสามเหลี่ยม พบซีกซ้าย	พระชัยมงคล	
2	N24 W5 P31	65-100	3.5								/	ฐานบัวคว่ำเรียบ เจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
3	N24 W6 P20	70-100	4	4							/	ชิ้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ ส่วนพระวรกายท่อนล่างและฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
4	N24 W5 P11	70-100	4								/	ฐานบัวคว่ำซีกขวา เจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
5	N24 W5 P11	70-100	4								/	ฐานบัวคว่ำเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
6	N24 W6 P20	70-100	3.5								/	ชิ้นส่วนฐานบัวคว่ำเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
7	N24 W6 P20	70-100	4.5								/	ฐานบัวคว่ำเรียบ เจาะช่องสามเหลี่ยม ปิดทอง	พระชัยมงคล	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เติม องค์	เคียว	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัด Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัว มาสน์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
8	N24 W6 P19	85-110	3.5								/	ฐานบัวคว่ำเรียบเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
9	N24 W6 P69	130-170	3.5								/	ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
10	N24 W6 P30	Surface	5.5	3.3							/	ชั้นส่วนพระพุทธรูปปางสมาธิ เคียวหาย ฐานเจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
11	N24 W6 P29	Surface	6								/	ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปประทับนั่ง เป็นฐานบัวคว่ำ เจาะช่องสามเหลี่ยม	พระชัยมงคล	
12	N24 W5 P31	60-80	4.5								/	ฐานหน้ากระดานเรียบ	พระสำริด	
13	N24 W6 P50	60-80	2.5								/	ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปนั่งพนมคัชั้นเดียว	พระสำริด	
14	N24 W6 P50	60-80	4.5								/	ฐานบัวเรียบ ชำรุดมาก	พระสำริด	
15	N24 W6 P30	65-100	6.5								/	ชั้นส่วนฐานสิงห์เจาะช่องโค้งเว้าโปร่ง	พระสำริด	
16	N24 W6 P30	65-100	4								/	ชั้นส่วนฐานสิงห์ซีกซ้าย	พระสำริด	
17	N24 W6 P30	65-100	6								/	ชั้นส่วนฐานสิงห์	พระสำริด	
18	N24 W6 P30	65-100	5.5								/	ชั้นส่วนฐานสิงห์ ชำรุดมาก	พระสำริด	
19	N24 W6 P30	65-100	6								/	ชั้นส่วนฐานสิงห์พบเฉพาะส่วนหลัง	พระสำริด	
20	N24 W6 P30	65-100	3								/	ชั้นส่วนฐานสิงห์ ชำรุดมาก	พระสำริด	
21	N24 W5 P51	65-100	7								/	ฐานบัวคว่ำเรียบหน้ากระดานขนาดใหญ่	พระสำริด	
22	N24 W6 P30	65-100	3.5								/	ชั้นส่วนฐานพระส่วนบัวคว่ำเรียบ	พระสำริด	
23	N24 W6 P30	65-100	4								/	ชั้นส่วนฐานบัวคว่ำเรียบ	พระสำริด	
24	N24 W6 P30	65-100	5.5								/	ชั้นส่วนฐาน ส่วนบัวคว่ำเรียบ	พระสำริด	
25	N24 W6 P30	65-100	5								/	ฐานบัวคว่ำหน้ากระดานเรียบ	พระสำริด	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เคียร องค์	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัว มาสนี	บัวมาสนี + ฐานสิงห์		
26	N24 W5 P21	70-100	7.5							/		ฐานซีกซ้าย บัวคว่ำเรียบ เจาะช่องสามเหลี่ยม	พระสำริด	
27	N24 W6 P20	70-100	4							/		ชั้นส่วนฐานบัวคว่ำเรียบ เจาะช่องโค้งเว้า	พระสำริด	
28	N24 W6 P59	70-100	5.8							/		ฐานบัวเรียบ ชำรุดมาก	พระสำริด	
29	N24 W6 P29	80-100	7							/		ฐานสิงห์ซีกซ้าย ปิดทอง	พระสำริด	
30	N24 W6 P70	80-100	6							/		ฐานบัวคว่ำเรียบชำรุดมาก	พระสำริด	
31	N24 W6 P49	110-130	5							/		ฐานสิงห์ชำรุด	พระสำริด	
32	N24 W5 P51	110-130	4		4.5					/		ชั้นส่วนฐานพระพุทธรูปยืน ทรงกลมรูปดอกบัวบาน ตกแต่งลายกลีบบัว	พระสำริด	
33	N24 W6 P40	110-130	4							/		ชั้นส่วนฐานบัวคว่ำ เรียบ	พระสำริด	
34	N24 W6 P40	110-130	4							/		ชั้นส่วนฐานบัวคว่ำ เรียบ	พระสำริด	
35	N24 W6 P49	110-130	5.5							/		ฐานบัวคว่ำเรียบ ส่วนท้องไม้	พระสำริด	
36	N24 W6 P49	110-130	3							/		ฐานบัวคว่ำ หน้ากระดานเรียบ ปิดทอง	พระสำริด	
37	N24 W6 P69	130-150	10							/		ชั้นส่วนฐานพระขนาดใหญ่ ปิดทอง	พระสำริด	
38	N24 W6 P30	Surface	3.5							/		ฐานสิงห์ ซีกซ้าย ชำรุด	พระสำริด	
รวมพบชิ้นส่วนฐาน 38 ชิ้น														
1	N24 W5 P11	110-130										ชิ้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 2 ชิ้น		
2	N24 W5 P11	70-100										ชิ้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 23 ชิ้น		
3	N24 W5 P21	70-100										ชิ้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 11 ชิ้น		
4	N24 W5 P31	65-100										ชิ้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 3 ชิ้น		

ลำดับ	บริเวณ	ระดับ	ขนาด (Cm.Dt.)			เดิม	เคียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง	หน้าตัก	φ					สิงห์	บัท	ปีทมาสน์ +		
ที่	ที่พบ	LEVEL	Cms.	Cms.	Cms.	องค์				มาสน์	ฐานสิงห์			
5	N24 W5 P41	110-130											ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 23 ชั้น	
6	N24 W5 P41	65-100											ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 5 ชั้น	
7	N24 W5 P41	65-100											ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 20 ชั้น	
8	N24 W5 P41	65-100											ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 22 ชั้น	
9	N24 W6 P50	110-130											ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 6 ชั้น	
10	N24 W5 P51	110-130											ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 3 ชั้น	
11	N24 W6 P19	85-110											ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 4 ชั้น	
12	N24 W6 P20	70-100											ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 79 ชั้น	
13	N24 W6 P29	Surface											ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 3 ชั้น	
14	N24 W6 P29	70											ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 5 ชั้น	
15	N24 W6 P29	110-130											ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 7 ชั้น	
16	N24 W6 P29	80-100											ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 56 ชั้น	
17	N24 W6 P30	65-100											ชั้นส่วนพระพุทธรูปสำริด 33 ชั้น ขนาดเล็กๆ ไม่สามารถจำแนกได้	
18	N24 W6 P30	Surface											ชั้นส่วนพระสำริดไม่สามารถวิเคราะห์ และวัดขนาดได้ พบจำนวน 4 ชั้น	
19	N24 W6 P30	65-100											ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 31 ชั้น	
20	N24 W6 P30	110-130											ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 14 ชั้น	
21	N24 W6 P39	110-130											ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดเล็ก ชำรุดมาก 4 ชั้น	
22	N24 W6 P39	80-100											ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 8 ชั้น	

ลำดับ ที่	บริเวณ ที่พบ GRID	ระดับ LEVEL Cm.Dt.	ขนาด (Cm.Dt.)			เต็ม องค์	เคียร	องค์	อื่นๆ	ฐาน			สภาพ / รายละเอียด / ลักษณะพิเศษ	หมายเหตุ
			ส่วนสูง Cms.	หน้าตัก Cms.	φ Cms.					สิงห์	บัว มาสน์	ปัทมาสน์ + ฐานสิงห์		
23	N24 W6 P39	70-110										ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 11 ชั้น		
24	N24 W6 P39	70-110										ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 10 ชั้น		
25	N24 W6 P40	110-130										ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดเล็ก ไม่สามารถวิเคราะห์และวัดขนาดได้ จำนวน 2 ชั้น		
26	N24 W6 P40	105										ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 4 ชั้น		
27	N24 W6 P40	Surface										ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 20 ชั้น		
28	N24 W6 P40	130-190										ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 11 ชั้น		
29	N24 W6 P49	110-130										ชั้นส่วนพระสำริดไม่สามารถวิเคราะห์ และวัดขนาดได้ พบจำนวน 23 ชั้น		
30	N24 W6 P49	110-130										ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 5 ชั้น		
31	N24 W6 P50	60-80										ชั้นส่วนพระพุทธรูปสำริด 91 ชั้น ขนาดเล็กๆ ไม่สามารถจำแนกได้		
32	N24 W6 P59	100-120										ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 15 ชั้น		
33	N24 W6 P69	70-100										ชั้นส่วนพระสำริดขนาดเล็กไม่สามารถจำแนกได้ จำนวน 4 ชั้น		
34	N24 W6 P69	130-150										ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 2 ชั้น		
35	N24 W6 P9	70-100										ชั้นส่วนขนาดเล็กไม่สามารถวิเคราะห์ได้จำนวน 2 ชั้น		
36	N24 W6 P9	50-100										ชั้นส่วนพระพุทธรูปขนาดต่างๆ สภาพชำรุดมาก จำนวน 7 ชั้น		
รวมชั้นส่วนพระพุทธรูปชำรุดซึ่งไม่สามารถวิเคราะห์ได้ 572 ชั้น														
รวมพบชั้นส่วนพระพุทธรูปทั้งสิ้น												832 ชั้น		

ภาคผนวก 2

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาที่พบจากการขุดแต่ง

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาในประเทศที่พบจากการขุดแต่ง

ประเภทเนื้อดินธรรมดา (Earthenware)

พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย

ลำดับ	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง / ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
1	/							/	หม้อตาล	ส้ม	เรียบ	2	115	เตาพื้นเมือง	
2	/							/	หม้อทะน	ส้ม	เรียบ	1	60	"	
3		/						/	หม้อทะน	ส้ม	เรียบ	9	275	"	
4		/						/	หม้อทะน	ส้ม	รูครอบขอบปาก	23	970	"	
5		/						/	หม้อทะน	ดำ	เรียบ	7	325	"	
6		/						/	หม้อทะน	ดำ	รูครอบขอบปาก	3	75	"	
7		/						/	ไหขนาดใหญ่	ส้ม	เรียบ	2	465	"	
8		/						/	อ่าง	ส้ม	เรียบ	2	340	"	
9		/						/	คนโท	ส้ม	รูครอบขอบปาก	5	85	"	
10	/					/		/	ตะครี	ส้ม	เรียบ	3	40	"	
11		/						/	หม้อก้นกลมปากกว้าง	ส้ม	รูร่องขนาดใหญ่รอบไหล่	2	220	"	
12		/						/	ชาม	ส้ม	รูร่องขนาดใหญ่รอบขอบปาก	3	105	"	
13		/						/	กระปุก	ส้ม	ขีดมัน+Red Slip	1	20	"	
14	/							/	หม้อทรงคล้ายบาตร	ดำ	เรียบ	2	50	"	
15			/					/	หม้อทะน	ส้ม	ลาย	13	490	"	
16		/						/	หม้อทะน	นวล	เรียบ	1	20	"	
17			/					/	หม้อทะน	ดำ	ลาย	3	210	"	
18		/						/	พวยกาน้ำ	ส้ม	เรียบ	1	90	"	
19				/				/	หม้อทะน	ส้ม	เรียบ	24	285	"	
20					/			/	หม้อทะน	ส้ม	ลาย	88	2,880	"	
21				/				/	หม้อทะน	ดำ	เรียบ	16	200	"	
22					/			/	หม้อทะน	ดำ	ลาย	18	320	"	
23					/			/	หม้อก้นกลมปากกว้าง	ดำ	รูร่องขนาดใหญ่	3	70	"	
24				/				/	หม้อตาล	ดำ	เรียบ	1	15	"	
25				/				/	คนที	ดำ	รมควัน+ขีดมัน	2	15	"	
26					/			/	กระปุก	ส้ม	รู+Red Slip	2	40	"	
27				/				/	ไห	ส้ม	เรียบ	1	10	"	

ลำดับ ที่	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง / ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต		
	ปากโค้ง		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา							มือ	แป้น หมุน
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย										
28					/				/	ไห	ส้ม	เรียบ	1	75	"	
29					/				/	ไห	นวล	เรียบ	1	35	"	
30					/				/	ไห	ส้ม	ขูดเส้นขนาน	1	50	"	
31					/				/	เต้าปูน	ส้ม	ลาย	3	145	"	
32						/			/	พานขนาดใหญ่	ส้ม	เรียบ	1	395	"	
33						/			/	พานขนาดเล็ก	ส้ม	เรียบ	2	180	"	
34						/			/	ครก	ส้ม	เรียบ	1	150	"	
35						/			/	ไห	ส้ม	เรียบ	1	30	"	
36						/			/	ไห	ดำ	เรียบ	1	35	"	
37						/			/	ตะครัน	ส้ม	เรียบ	2	20	"	
38						/			/	คณที	ส้ม	Red Slip	1	75	"	
39						/			/	คณที	ดำ	รมควัน+ขีดมัน	1	25	"	
40						/		/	/	ผ้าแบบคว่ำ	ส้ม	เรียบ	13	680	"	
41						/		/	/	ผ้าแบบคว่ำ	ดำ	เรียบ	9	310	"	
42						/		/	/	ผ้าแบบหงาย	ส้ม	เรียบ	1	35	"	
รวม												277	10,030			

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาในประเทศที่พบจากการขุดแต่ง

ประเภทเนื้อแกร่ง (Stoneware)

พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนขอบภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง / ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		โหล	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
65-100	/						/	อ่าง	เทา	เรียบ	1	25	เตาบ้านบางปูน		
65-100	/						/	อ่าง	น้ำตาล	เรียบ	1	80	เตาแม่น้ำน้อย		
65-100	/						/	ไห	น้ำตาล	ชุดร่องขนาดใหญ่ ใต้เคลือบน้ำตาลดำ	1	70	เตาแม่น้ำน้อย		
65-100			/				/	ไห	น้ำตาล	เรียบ	1	120	เตาแม่น้ำน้อย		
65-100					/		/	ครก	น้ำตาล	ชุดรอบก้น 2 แนว	1	70	เตาแม่น้ำน้อย		
65-100		/					/	ชวด	เทา	เคลือบเขียว	1	15	เตาล้านนา		
65-110	/						/	อ่าง	น้ำตาล	อ่างขนาดใหญ่ ชุดเส้นขนานรอบปาก	1	235	เตาแม่น้ำน้อย		
65-110			/				/	ไห	น้ำตาล	เรียบ	3	105	เตาแม่น้ำน้อย		
65-110			/				/	ชวด	เทา	เคลือบน้ำตาลดำ	1	10	เตาล้านนา		
70-100				/			/	ชาม	เทา	ชุดเส้นขนาน	1	15	เตาบ้านบางปูน		
70-100					/		/	ฝาตลับ	เทา	เขียนลายคำใต้เคลือบ	1	35	เตาป่ายางศรีสังขาลัย		
70-100	/						/	อ่าง	น้ำตาล	เรียบ	1	60	เตาแม่น้ำน้อย		
70-110		/					/	ไห	เทา	ชุดเส้นขนาน	1	90	เตาบ้านบางปูน		
80-100	/						/	ไห	น้ำตาล	ชุดร่องรอบโหล 1 แนว	2	170	เตาแม่น้ำน้อย		
80-100	/						/	ครก	น้ำตาล	ชุดรอบปาก+เคลือบน้ำตาล	1	45	เตาแม่น้ำน้อย		
80-100		/					/	ชวด	น้ำตาล	ชุดเส้นขนาน	1	35	เตาแม่น้ำน้อย		
80-100				/			/	ครก	น้ำตาล	เรียบ	1	695	เตาแม่น้ำน้อย		
85-100			/				/	ชวด	เทา	เคลือบน้ำตาลดำ	1	25	เตาสันกำแพง(ล้านนา)		
90-100				/			/	ครก	น้ำตาล	เรียบ	1	110	เตาแม่น้ำน้อย		
100-120				/			/	ครก	น้ำตาล	เรียบ	1	160	เตาแม่น้ำน้อย		
100-150	/						/	อ่าง	น้ำตาล	ชุดเส้นขนาน	1	320	เตาแม่น้ำน้อย		
100-150			/				/	ไห	น้ำตาล	เรียบ	2	80	เตาแม่น้ำน้อย		
100-200	/						/	อ่าง	เทา	เรียบ	1	55	เตาบ้านบางปูน		
100-200		/					/	อ่าง	เทา	โหลมีสัน	1	30	เตาบ้านบางปูน		
100-200				/			/	ไห	น้ำตาล	เรียบ	1	50	เตาแม่น้ำน้อย		
100-200	/						/	ชาม	น้ำตาล	ชุดร่องขนาดใหญ่ ใต้เคลือบน้ำตาลดำ	1	50	เตาแม่น้ำน้อย		
100-200			/				/	ไห	น้ำตาล	เคลือบน้ำตาลดำ	1	35	เตาแม่น้ำน้อย		
100-200				/			/	แจกัน	น้ำตาล	เคลือบน้ำตาลดำ	1	35	เตาแม่น้ำน้อย		
100-200			/				/	ไห	เทา	เคลือบขาวขุ่น	1	85	เตาสุโขทัย		

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง / ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก												
110-130	/						/	คนโท	เทา	ชุดร่องรอบปาก	1	25	เตาบ้านบางปูน	
110-130	/						/	กระปุก	เทา	ชุดร่องรอบไหล่ 3 แนว	1	35	เตาบ้านบางปูน	
110-130				/			/	ไห	เทา	ชุดเส้นขนาน	1	35	เตาบ้านบางปูน	
110-130			/				/	ไห	เทา	เรียบ	1	35	เตาบ้านบางปูน	
110-130	/						/	กระปุก	เทา	เรียบ	1	20	เตาบ้านบางปูน	
110-130				/			/	อ่าง	เทา	เรียบ	1	25	เตาบ้านบางปูน	
110-130			/				/	ไห	เทา	เรียบ	1	25	เตาบ้านบางปูน	
110-130			/				/	ไห	เทา	ชุดเส้นขนาน	1	185	เตาบ้านบางปูน	
110-130				/			/	ไห	เทา	ไหเท้าช้าง	1	65	เตาบ้านบางปูน	
110-130	/						/	กระปุก	น้ำตาล	เรียบ	1	15	เตาแม่น้ำน้อย	
110-130	/						/	อ่าง	น้ำตาล	อ่างขนาดใหญ่	1	235	เตาแม่น้ำน้อย	
110-130			/				/	อ่าง	น้ำตาล	ชุดเส้นขนานรอบปาก	1	35	เตาแม่น้ำน้อย	
110-130			/				/	ไห	น้ำตาล	เรียบ	1	60	เตาแม่น้ำน้อย	
110-130			/				/	ไห	น้ำตาล	เคลือบน้ำตาลดำ	1	15	เตาแม่น้ำน้อย	
110-130	/						/	ชาม	น้ำตาล	ชุดร่องรอบปาก	1	55	เตาแม่น้ำน้อย	
110-130			/				/	ไห	น้ำตาล	เรียบ	1	35	เตาแม่น้ำน้อย	
110-130	/						/	ไห	น้ำตาล	เรียบ	1	40	เตาแม่น้ำน้อย	
110-130	/						/	ครก	น้ำตาล	ชุดร่องรอบปาก 2 แนว	1	110	เตาแม่น้ำน้อย	
110-130	/						/	ชาม	เทา	ชุดใต้เคลือบเขียว	1	15	เตาศรีสังขาลย์	
110-130			/				/	ชาม	เทา	เคลือบเขียว	1	10	เตาศูโขทัย	
110-180	/			/			/	ครก	น้ำตาล	ชุดร่องรอบปาก 2 แนว	1	210	เตาแม่น้ำน้อย	
130-150			/				/	คนโท	เทา	เรียบ	3	40	เตาบ้านบางปูน	
130-150			/				/	ไห	เทา	ชุดเส้นขนาน	1	25	เตาบ้านบางปูน	
130-150			/				/	ไห	เทา	กดประทับลายกลีบบัว	1	40	เตาบ้านบางปูน	
130-150				/			/	ไห	เทา	เรียบ	1	105	เตาบ้านบางปูน	
130-150	/						/	ไห	น้ำตาล	เรียบ	1	95	เตาแม่น้ำน้อย	
130-150			/				/	ไห	น้ำตาล	เคลือบน้ำตาลดำ	1	60	เตาแม่น้ำน้อย	
130-150				/			/	ครก	น้ำตาล	เรียบ	1	235	เตาแม่น้ำน้อย	
130-150			/				/	ชาม	เทา	เคลือบเขียว	1	15	เตาล้านนา	
130-150	/						/	ชาม	เทา	ชุดใต้เคลือบเขียว	1	10	เตาศรีสังขาลย์	
130-150				/			/	ชาม	เทา	ชุดพื้นรูปทฤษฏีชาติเคลือบเขียว	1	60	เตาศรีสังขาลย์	
130-170	/						/	ชาม	เทา	ชุดเส้นขนาน	1	40	เตาบ้านบางปูน	
130-170				/			/	ไห	เทา	ไหเท้าช้าง เรียบ	1	70	เตาบ้านบางปูน	
130-170	/						/	ชาม	เทา	ชุด+กุดจุกรอบขอบปาก	1	50	เตาบ้านบางปูน	

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง / ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	โหล	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น	หมุน						
130-170			/			/		โหล	น้ำตาล	เรียบ	1	75	เตาแม่บ้านน้อย	
130-190			/			/		โหล	เทา	เรียบ	1	65	เตาบ้านบางปูน	
130-190			/			/		คนโท	เทา	ชุดเส้นขนาน	1	15	เตาบ้านบางปูน	
130-190				/		/		โหล	น้ำตาล	เรียบ	1	90	เตาแม่บ้านน้อย	
130-190	/					/		โหล	เทา	เคลือบน้ำตาล	1	120	เตาศรีสังขาลย์	
130-190			/			/		ฝาตลับ	เทา	ชุดรูปกลีบบัวได้เคลือบเขียว	1	15	เตาศรีสังขาลย์	
130-190			/			/		ชาม	เทา	เคลือบเขียว	1	25	เตาศรีสังขาลย์	
130-200	/					/		คนโท	เทา	ชุดร่องรอบปาก	1	20	เตาบ้านบางปูน	
130-200			/			/		โหล	เทา	เรียบ	1	40	เตาบ้านบางปูน	
130-200			/			/		โหล	เทา	ชุดเส้นขนาน	2	50	เตาบ้านบางปูน	
130-200			/			/		โหล	เทา	กดประทับลายชี่หวี	2	15	เตาบ้านบางปูน	
130-200	/					/		อ่าง	น้ำตาล	ชุดร่องรอบปาก	1	155	เตาแม่บ้านน้อย	
130-200	/					/		กระปุก	น้ำตาล	ชุดร่องรอบปาก2 แนว	1	15	เตาแม่บ้านน้อย	
130-200	/					/		โหล	น้ำตาล	ชุดเส้นขนาน	1	25	เตาแม่บ้านน้อย	
130-200			/			/		โหล	น้ำตาล	เคลือบน้ำตาลดำ	1	10	เตาแม่บ้านน้อย	
130-200			/			/		โหล	น้ำตาล	เรียบ	1	30	เตาแม่บ้านน้อย	
130-200			/			/		โหล	น้ำตาล	ชุดเส้นขนาน	2	75	เตาแม่บ้านน้อย	
130-200			/			/		โหล	น้ำตาล	เรียบ	1	120	เตาแม่บ้านน้อย	
130-200		/				/		โหล	น้ำตาล	โหลสี ชุดได้เคลือบน้ำตาลดำ	1	110	เตาแม่บ้านน้อย	
130-200			/			/		โหล	น้ำตาล	เคลือบน้ำตาล	1	20	เตาแม่บ้านน้อย	
130-200	/					/		จาน	เทา	ชุดพันธุ์พุกษา และชุดร่อง	1	10	เตาล้านนา	
										ขนาดใหญ่ ขอบปากหยักรูปกลีบบัวเคลือบเขียว				
130-200			/			/		ชาม	เทา	เคลือบเขียว	1	10	เตาศรีสังขาลย์	
130-200	/					/		ชาม	เทา	ชุดได้เคลือบเขียว	1	10	เตาสุโขทัย	
130-200			/			/		จาน	เทา	เคลือบเขียว	1	15	เตาสุโขทัย	
150-170				/		/		ชาม	เทา	เขียนลายดำได้เคลือบ	1	15	เตาล้านนา	
										รวม	97	6,190		

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาในประเทศที่พบจากการขุดแต่ง
ประเภทเนื้อดินธรรมดา (Earthenware)
พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณพระปรางค์

ลำดับ	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง / ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต		
	ปากโค้ง		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา							มือ	แป้น
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย										
1	/								/	หม้อขนาดใหญ่	ส้ม	เรียบ	2	330	เตาพื้นเมือง	
2	/								/	หม้อดาด	ส้ม	เรียบ	2	125	"	
3	/								/	หม้อทะนง	ดำ	เรียบ	2	50	"	
4	/								/	หม้อขนาดใหญ่	ส้ม	เรียบ	2	455	"	
5	/								/	หม้อดาดขนาดเล็ก	ส้ม	เรียบ	1	40	"	
6	/								/	หม้อทะนง	ส้ม	เรียบ	8	125	"	
7	/								/	หม้อทะนง	ส้ม	ชุดรอบขอบปาก	6	135	"	
8	/								/	ไหก้นกลม	ส้ม	เรียบ	1	20	"	
9	/								/	ไหก้นกลม	ส้ม	กดแนวเฉียงรอบขอบปาก	1	60	"	
10	/								/	หม้อก้นกลมปากกว้าง	ส้ม	ขีดมัน+Red Slip	2	85	"	
11	/								/	จานขนาดเล็ก	ส้ม	เรียบ	1	25	"	
12	/					/			/	ตะครัน	ส้ม	เรียบ	1	40	"	
13	/								/	ครก	ส้ม	ชุดรอบขอบปาก	1	165	"	
14	/								/	ครก	ส้ม	ชุดรอบขอบปาก+Red Slip	3	235	"	
15	/								/	อ่าง	ส้ม	เรียบ	2	120	"	
16	/								/	อ่าง	ส้ม	ชุดรอบขอบปาก+Red Slip	2	330	"	
17	/								/	หม้อทะนง	ดำ	ชุดรอบขอบปาก	4	150	"	
18	/								/	ไหขนาดใหญ่	ดำ	เรียบ	1	190	"	
19	/								/	อ่าง	ดำ	ชุดรอบขอบปาก	1	125	"	
20	/								/	อ่าง	ดำ	อ่างมีหู	1	135	"	
รวมพบปาก 20 ชิ้น																
1			/						/	หม้อ	ส้ม	ขีดมัน+Red Slip	1	35	"	
2			/						/	หม้อทะนง	ส้ม	เรียบ	4	75	"	
3			/						/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย	10	335	"	
รวมพบไหล่ 3 ชิ้น																
1				/					/	หม้อทะนง	ส้ม	เรียบ	17	180	"	
2				/					/	คนตี(กาน้ำ)	ส้ม	Red Slip	3	10	"	

ลำดับ	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง / ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		โหล	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
3				/				/	โหล	ส้ม	เรียบ	1	50	"	
4				/				/	หม้อตะนน	ดำ	เรียบ	13	180	"	
5				/				/	หม้อตะนน	ดำ	รมควัน+ขีดมัน	1	20	"	
6				/				/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย	16	540	"	
7				/				/	หม้อตะนน	ดำ	ลาย	7	110	"	
8				/				/	หม้อตาล	ดำ	ลาย	7	1,330	"	
รวมพบลำตัว 8 ชิ้น															
1					/			/	พานขนาดเล็ก	ส้ม	เรียบ	8	1,140	"	
2					/			/	โหล	ส้ม	เรียบ	2	260	"	
3					/			/	ครก	ส้ม	เรียบ	2	1,050	"	
รวมพบก้น 3 ชิ้น															
1						/		/	ฝาแบบคว่ำ	ส้ม	เรียบ	14	380	"	
2						/		/		ส้ม	กดประทับลายซี่หวี	1	25	"	
3						/		/		ดำ	เรียบ	2	115	"	
รวมพบฝา 3 ชิ้น															
รวม											153	8,775			

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาในประเทศที่พบจากการขุดแต่ง

ประเภทเนื้อแกร่ง (Stoneware)

พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณพระปรางค์

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง / ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
20-50		/						/	โห	เทา	ขูดลายเส้นขนานที่ปากและไหล่	1	90	เตาบ้านบางปูน	
20-50						/		/	โห	เทา	เรียบ	1	45	เตาบ้านบางปูน	
20-80			/					/	โห	เทา	กดประทับลายทวงอุษะ	1	60	เตาบ้านบางปูน	
20-80				/				/	โห	เทา	เรียบ	1	60	เตาบ้านบางปูน	
20-80				/				/	โห	เทา	เคลือบน้ำตาล-ดำ	1	15	เตาสุโขทัย	
20-80				/				/	โห	เทา	เคลือบขาวขุ่น	1	70	เตาศรีสหาลัย	
35-90				/				/	โห	น้ำตาล	เรียบ	2	130	เตาแม่น้ำน้อย	
35-90						/		/	ครก	น้ำตาล	เรียบ	1	125	เตาแม่น้ำน้อย	
35-90			/					/	โห	เทา	กดประทับลายใบเสมา	1	180	เตาบ้านบางปูน	
35-90						/		/	ชาม	เทา	เคลือบเขียว	1	10	เตาศรีสหาลัย	
35-90						/		/	ชาม	เทา	เคลือบขาวขุ่น	1	105	เตาศรีสหาลัย	
35-90				/				/	กระปุก	นวล	เคลือบน้ำตาล-ดำ	1	10	เตาล้านนา	
40-160	/							/	กระปุก(มีหู)	เทา	เคลือบน้ำตาล-ดำ	1	15	เตาป่ายางศรีสหาลัย	
40-160				/				/	โห	นวล	เคลือบน้ำตาล-ดำ	3	60	เตาล้านนา	
40-60	/							/	โห	นวล	เคลือบน้ำตาล-ดำ	2	95	เตาล้านนา	
40-60		/						/	หูขวด	น้ำตาล	เคลือบน้ำตาล-ดำ	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
40-60			/					/	กระปุก	น้ำตาล	ขูดเส้นขนาน	3	50	เตาแม่น้ำน้อย	
40-60						/		/	ครก	น้ำตาล	เรียบ	1	1,010	เตาแม่น้ำน้อย	
40-60			/					/	โห	เทา	ขูดเส้นคลื่น	1	145	เตาบ้านบางปูน	
40-60				/				/	โห	นวล	เคลือบน้ำตาล-ดำ	1	20	เตาล้านนา	
50-70						/		/	ชาม	เทา	เคลือบเขียว	1	35	เตาศรีสหาลัย	
50-70						/		/	ฝาตลับ	เทา	เขียนลายดำได้เคลือบใส	1	5	เตาป่ายางศรีสหาลัย	
50-70						/		/	ชาม	นวล	เคลือบเขียว	1	75	เตาล้านนา	
70-100				/				/	โห	น้ำตาล	เรียบ	1	85	เตาแม่น้ำน้อย	
70-100						/		/	โห	น้ำตาล	เรียบ	1	45	เตาแม่น้ำน้อย	
70-100						/		/	โห	เทา	เรียบ	1	25	เตาบ้านบางปูน	
70-100						/		/	จาน	นวล	เขียนลายดำได้เคลือบใส	1	20	เตาล้านนา	
90-100				/				/	ชาม	เทา	เคลือบเขียว	2	40	เตาเกาะน้อย	
100-130	/							/	โห	เทา	เคลือบน้ำตาล-ดำ	1	60	เตาสุโขทัย	
100-130	/							/	ชาม	เทา	เขียนลายพื้นพุทธศาสนา สีดำเคลือบใส	1	20	เตาล้านนา	
รวม											35	2,635			

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาต่างประเทศที่พบจากการขุดแต่ง

ประเภทเนื้อแกร่ง (Stoneware)

พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณพระปรางค์

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง / ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น						
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย		หมุน						
Surface				/			/		กระปุก	นวล	เคลือบน้ำตาลดำ	1	10	เตาจีนทางใต้ ร.หมิงปลายถึง ร.ซิงตัน พศต.22-23
Surface					/		/		ฝาตลับ	เทา	กดประทับรูปหัวยู่อี และดอกไม้ 8 กลีบ เคลือบน้ำตาลด้านตรงลายหัวยู่อี ตรงกลางเป็นลายดอกไม้ 8 กลีบไม่เคลือบ ด้านในเคลือบสีชาวจุ่น	1	25	เตาจีนทางใต้ ร.หมิงปลายถึง ร.ซิงตัน พศต.22-23
20-80	/						/		กระปุก	นวล	ด้านนอกเคลือบเขียวด้านในเคลือบดำ	1	25	เตาจีนทางใต้ ร.หมิงปลายถึง ร.ซิงตัน พศต.22-23
30-50					/		/		ชาม	นวล	ลายคราม	1	235	เตาเวียดนาม
30-50	/								ชาม	นวล	ลายคราม	1	15	เตาเวียดนาม
35-90			/						ชาม	เทา	เคลือบเขียว	1	15	เตาหลงฉวน ม.เจ้อเจียง ร.หมิง พศต.22
35-90				/					ชาม	เทา	เคลือบเขียว	1	115	เตาหลงฉวน ม.เจ้อเจียง ร.หมิง พศต.23
35-90				/					ชาม	นวล	ลายคราม	2	20	เตาเวียดนาม
35-90					/				ชาม	นวล	ลายคราม	1	20	เตาเวียดนาม
70-90					/				ชาม	เทา	ลายคราม	1	35	เตาจีนทางใต้ ร.ซิง พศต.23-24
70-100					/		/		ชาม	นวล	ลายคราม	3	85	เตาเวียดนาม
100-160				/					ชาม	นวล	ลายคราม	1	20	เตาเวียดนาม
รวม											13	585		

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาต่างประเทศที่พบจากการขุดแต่ง

ประเภทเนื้อดินโปร่งแสง (Porcelain)

พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณพระปรางค์

ระดับ	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง					ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต					
							น้ำเคลือบ											เขียนสี				
							ใส	เขียว	ขาว	น้ำตาล	อื่นๆ							สี	บน	ใต้	ใน	นอก
Surface	/					ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	ลายเกร็ดเต่า	จีนทางใต้	2	20	ร.ชิง พศต.24	
"		/				ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.24	
"			/			ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	20	ร.ชิง พศต.24	
"						ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พฤกษา	จีนทางใต้	1	45	ร.ชิง พศต.24	
"	/					ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	2	10	ร.ชิง พศต 23-24	
20-50	/					ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พฤกษา	จีนทางใต้	2	20	ร.ชิง พศต 23-24	
"				/		ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พฤกษา	จีนทางใต้	1	35	ร.ชิง พศต 23-24	
"			/			ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พฤกษา	จีนทางใต้	1	30	ร.ชิง พศต 23-24	
"		/				ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต 23-24	
20-80	/					ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พฤกษา	จีนทางใต้	4	45	ร.ชิง พศต 23-24	
"	/					ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	ตัวอักษรจีน	จีนทางใต้	1	20	ร.ชิง พศต 23-24	
"	/					ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	ลายใบกล้วย	จีนทางใต้	1	25	ร.หมิง พศต 21-22	
"	/					ชาม		/				ลายคราม					เรียบ	จีนทางใต้	1	20	ร.หมิง พศต 21-22	
"		/				ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พฤกษา	จีนทางใต้	1	10	ร.ชิง 23-24	
"			/			ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	185	ร.ชิง พศต 23-24	ด้านในกันเขียน

ลายในอาร์เคมิเซีย ด้านนอกเขียนอักษร 3 ตัว แสดงความมกย่อง

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง						ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต				
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		น้ำเคลือบ			เขียนสี												
							ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี							บน	ใต้	ใน	นอก
20-80				/		ชาม	/						ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	3	290	ร.ชิง พศต 23-24	
"				/		ชาม	/						ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	8	185	ร.ชิง พศต 23-24	
"				/		ถ้วย	/						ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	25	ร.ชิง พศต 23-24	
"				/		ถ้วย	/						ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	1	50	ร.ชิง พศต.23-24	เป็นเครื่องถ้วยแบบ Export ware
"				/		ชาม	/						ลายคราม	/	/	/	กลีบบัว	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	2	45	ร.หมิง พศต 21	
"				/		ชาม	/						ลายคราม	/	/	/	กลีบบัว	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	90	ร.หมิง พศต 21	ก้นด้านนอกเครื่องหมายของร้านค้า จัดเป็นประเภท Export ware
"				/		ชาม		/									เรียบ	จินทางใต้	1	45	ร.หมิงปลาย ชิงตัน 22-23	ก้นด้านนอกเขียนอักษรจีน 2ตัว เป็นคำอวยพร
"				/		พาน	/						ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	75	ร.ชิง พศต.24	พานขนาดเล็กก้นด้านในเขียนลาย ดอกบัวบาน
ด้านนอกเขียนลายตัวอักษรจีนในช่องกระจก เซิงพานเขียนลาย																						
"				/		ชาม	/						ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	1	5	ร.ชิง พศต.24	สี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนก้นด้านนอกเขียนอักษรจีน 2ตัว เป็นคำอวยพร สี่ครามออกสีดำ
"				/		ชาม	/						ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	1	70	ร.ชิง.23-24	
"				/		ชาม	/						ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	15	ร.หมิง พศต 21-22	
"	/					ชาม	/						ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	1	20	ร.หมิง พศต 21-22	
"	/			/		ชาม	/						ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	15	ร.ชิง พศต 23-24	

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง						ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต			
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		น้ำเคลือบ			เขียนสี											
							ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี							บน	ใต้	ใน
30-50	/	/				ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต 23-24	
"			/			ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	กลีบบัว	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	50	ร.ชิง พศต 23-24	ก้นด้านนอกมีอักษรบนอก ปีรัชกาลที่ผลิต(ชำรุด)
"			/			ถ้วย	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	1	5	ร.ชิง พศต 23-24	
"				/		ฝาตลับ	/					ลายคราม	/		/	พันธุ์พุดซา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต 23-24	
"			/			ชาม	/					ลายคราม	/		/	พันธุ์พุดซา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	80	ร.หมิง พศต 21	
"	/					ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	15	ร.ชิง พศต 23-24	
"		/				ชาม	/					ลายคราม	/		/	ลายรังผึ้ง	จินทางใต้	1	10	ร.ชิง พศต 23-24	
"			/			ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	1	20	ร.ชิง พศต 23-24	
"			/			พาน	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	1	25	ร.ชิง พศต 23-24	เป็นพานขนาดเล็กมีเชิงเตี้ย ๆ
"	/					ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	2	10	ร.ชิง พศต 23-24	
"	/					ถ้วย		/				ลายคราม				เขียน	เตาหลงชววน	1	10	ร.ชิง พศต 23-24	
"		/				ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	3	20	ร.ชิง พศต 23-24	
"			/			ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	2	15	ร.ชิง พศต 23-24	
"			/			ชาม		/				เขียนสี	/		/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	1	50	ร.หมิงปลาย ชิงตัน 22-23	
"	/					ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	2	50	ร.ชิง พศต.24	
"	/					ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	1	10	ร.หมิงปลาย ชิงตัน 22-23	
"		/				ถ้วย	/					ลายคราม	/	/	/	กลีบบัว	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	5	ร.หมิง พศต 21	
"			/			ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดซา	จินทางใต้	1	125	ร.ชิง พศต 23-24	

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง						ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต				
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		น้ำเคลือบ			เขียนสี												
							ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี							บน	ใต้	ใน	นอก
30-50			/			ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จีนทางใต้	1	80	ร.ชิง พศต 23-24	
30-60	/					กระปุก	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	45	ร.ชิง พศต 23-24	
.			/			ขาม						ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จีนทางใต้	1	80	ร.ชิง พศต 23-24	
35-90			/			ขาม		/				เขียนสี	/		/	/	พันธุ์พุดกษา	จีนทางใต้	1	45	ร.หมิงปลาย- ชิงตัน 22-23	
.			/			ขาม						ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จีนทางใต้	1	85	ร.ชิง พศต 23-24	
.	/					ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	7	45	ร.ชิง พศต 23-24	
.	/					ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต 23-24	
.	/					ถ้วย		/				เขียนสี	/		/		พันธุ์พุดกษา	จีนทางใต้	1	15	ร.หมิงปลาย ชิงตัน 22-23	เขียนสีแดง+เขียว
.	/					พาน	/					ลายคราม		/	/	/	ช่อดอกไม้	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	20	ร.ชิง พศต 23-24	พานขนาดเล็กขอบปากหยัก เป็นรูคดโค้ง
.		/				ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	5	20	ร.ชิง พศต 23-24	
.		/				ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	3	105	ร.ชิง พศต 23-24	
.		/				ขาม	/					ลายทิวทัศน์		/	/	/	ลายทิวทัศน์	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	35	ร.ชิง พศต 23-24	
.		/				ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	2	30	ร.ชิง พศต 23-24	
.		/				ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	ม.ฝูเจี้ยน	1	30	ร.หมิง พศต 21	
.		/				ขาม		/				เขียนสี	/		/	/	พันธุ์พุดกษา	จีนทางใต้	1	20	ร.หมิงปลาย ชิงตัน 22-23	เขียนสีแดง+เขียว
.	/					ขาม	/					ลายคราม		/	/		พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	2	20	ร.ชิง พศต 23-24	
.	/					ขาม	/					ลายคราม		/	/		ตัวอักษรจีน	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	15	ร.ชิง พศต 23-24	
.	/					ตัวดัด	/					ลายคราม		/	/		พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	15	ร.ชิง พศต 23-24	

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง							ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต				
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		น้ำเคลือบ					เขียนสี											
							ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี	บน							ใต้	ใน	นอก	
40-160	/					ถ้วย			/									เรียบ	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	10	ร.หมิง พศต 22	ก้นด้านในปากน้ำเคลือบรูปวงกลม
"	/			/		ชาม	/				ลายคราม	/	/	/			พันธุ์พฤกษา	จินทางใต้	1	85	ร.ชิง พศต 23-24		
"			/			ถ้วย	/				ลายคราม	/		/			พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	8	40	ร.ชิง พศต 23-24		
"				/		ชาม	/				ลายคราม	/	/	/			พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	25	ร.ชิง พศต 23-24		
"			/			"	/				ลายคราม	/	/	/			พันธุ์พฤกษา	จินทางใต้	2	230	ร.ชิง พศต 23-24		
"				/		"	/				ลายคราม	/	/	/			พันธุ์พฤกษา	จินทางใต้	1	110	ร.ชิง พศต 23-24		
50-70	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/			พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต 23-24		
"			/			ถ้วย				น้ำเงิน							เรียบ	จินทางใต้	1	5	ร.หมิงปลาย ชิงตัน 22-23		
60-70		/				หูกาน้ำ	/				ลายคราม	/		/			ช่อดอกไม้	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต 23-24		
70-90	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/			พันธุ์พฤกษา	จินทางใต้	2	10	ร.ชิง พศต 23-24		
"	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/			ลายปลา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต 23-24		
"		/				กระปุก	/				ลายคราม	/		/			พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต 23-24		
"			/			ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/			พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	15	ร.ชิง พศต 23-24		
"				/		ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/			กลีบบัว	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต 23-24		
"				/		ชาม	/				ลายคราม+เขียนสี	/	/	/			พันธุ์พฤกษา	จินทางใต้	1	35	ร.หมิงปลาย ชิงตัน 22-23		
70-100	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/			พันธุ์พฤกษา	จินทางใต้	5	50	ร.ชิง พศต 23-24		
"	/					ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/			พันธุ์พฤกษา	จินทางใต้	1	5	ร.ชิง พศต 23-24		
"			/			ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/			พันธุ์พฤกษา	จินทางใต้	1	10	ร.ชิง พศต 23-24		
"				/		ชาม	/				ลายคราม	/	/	/			พันธุ์พฤกษา	จินทางใต้	4	225	ร.ชิง พศต 23-24		

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง							ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต			
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		น้ำเคลือบ				เขียนสี											
							ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี	บน							ใต้	ใน	นอก
70-100				/		ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	15	ร.ชิง พศต 23-24	ชามพื้นฐานหลุม
90-110				/		ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	ม.ผู้เจียน	1	25	ร.หมิง พศต 21	
100-130	/					กระปุก	/					ลายคราม		/	/		พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	65	ร.หมิง พศต 21-22	
"			/			ชาม	/					ลายคราม		/	/		พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต 23-24	
"				/		ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	60	ร.ชิง พศต 23-24	
100-160	/					ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	3	15	ร.ชิง พศต 23-24	
"			/			ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	10	ร.ชิง พศต 23-24	
"						ชาม	/			น้ำเงิน							เรียบ	จินทางใต้	1	25	ร.หมิงปลาย ชิงตัน 22-23	
"			/			ถ้วย	/					ลายคราม		/	/		พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต 23-24	
"	/			/		ถ้วย		/				เขียนสี	/		/		คอกบัวบาน	จินทางใต้	1	30	ร.หมิงปลาย ชิงตัน 22-23	
"						ชาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น ม.เกียงซี	1	75	ร.หมิง พศต.21	
"	/					ชาม	/					ลายคราม		/	/		ลายมงคลแปด	แท่งตง ผู้เจียน	3	70	ร.ชิง พศต.24	
"				/		ชาม	/					ลายคราม		/	/		พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	35	ร.ชิง.23-24	
"				/		ชาม	/					ลายคราม		/	/		พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	2	50	ร.ชิง.23-24	
รวม															153	4,035						

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาต่างประเทศไทยที่พบจากการขุดแต่ง

ประเภทเนื้อแกร่ง (Stoneware)

พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์ราย

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง / ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
130-200	/							/	อ่าง	เคลือบสีดำเข้ม	1	25	เตาจีนทางใต้ ร.ชิง พศต.23-24		
110-130				/				/	ชาม	ลายครามพันธุ์พุกษา	2	15	เตาจีนทางใต้ ร.ชิงตัน พศต.23-24		
130-150				/				/	ชาม	ลายครามมวงคลแปด	1	5	เตาจีนทางใต้ ร.ชิงตัน พศต.23-25		
110-130					/			/	พาน	เขียนลายครามด้านนอก เคลือบดำด้านใน	1	55	เตาจีนทางใต้ ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23		
110-130	/							/	ชาม	ลายคราม	1	5	เตาเวียดนาม		
110-130	/							/	ชาม	ลายคราม	1	50	เตาเวียดนาม		
100-150					/			/	ชาม	ลายคราม	1	15	เตาเวียดนาม		
110-130				/				/	ชาม	ลายคราม	1	45	เตาเวียดนาม		
110-130				/				/	ชาม	ลายคราม	1	15	เตาเวียดนาม		
110-130				/				/	ชาม	ลายคราม	1	40	เตาเวียดนาม		
65-100				/				/	ชาม	ลายคราม	1	35	เตาเวียดนาม		
65-100				/				/	ชาม	ลายคราม	1	160	เตาเวียดนาม		
80-100				/				/	ชาม	ลายคราม	1	75	เตาเวียดนาม		
150-160				/				/	ชาม	ลายคราม	1	40	เตาเวียดนาม		
130-170				/				/	ชาม	ลายคราม	1	70	เตาเวียดนาม		
130-200	/							/	จาน	ชุดพันธุ์พุกษา และชุดร่องขนาดใหญ่ ขอบปากหยักรูปกลีบบัวเคลือบเขียว	1	45	เตาหลวงฉนวน ม.เจ้าเจียง ร.หยวน พ.ศ. 1822-1911		
130-200				/				/	ชาม	ชุดร่องขนาดใหญ่ได้เคลือบเขียว	1	60	เตาหลวงฉนวน ม.เจ้าเจียง ร.หยวน พ.ศ. 1822-1911		
130-200				/				/	ชาม	เคลือบเขียว	1	20	เตาหลวงฉนวน ม.เจ้าเจียง ร.หยวน พ.ศ. 1822-1912		
รวม											19	775			

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาต่างประเทศที่พบจากการขุดแต่ง

ประเภทเนื้อดินโปร่งแสง (Porcelain)

พื้นที่ปฏิบัติงานบริเวณเจดีย์

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง						ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต				
	ปาก	โหล	ตัว	ก้น	ฝา		น้ำเคลือบ			เขียนสี												
							ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี							บน	ใต้	ใน	นอก
Surface			/			ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิน , ม. เกียงซี	1	20	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/					ลายคราม	/			/	พันธุ์พุดชา	จินทางใต้	1	20	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ถ้วย		/				เขียนสี		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิน , ม. เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/					ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พุดชา	ต.มณฑล ผู้เจียน	1	20	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
"			/			ชาม	/					ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิน , ม. เกียงซี	1	40	ร.ชิง พศต.23-24	ก้นด้านในเขียนลายใบไม้
"						ฝาโถ	/					ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิน , ม. เกียงซี	1	15	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	ก้นด้านนอกเขียนอักษรจีน 2 ตัว
"			/			ฝาโถ	/					ลายคราม	/		/		พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิน , ม. เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
50-100			/			ชาม	/					ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พุดชา	จินทางใต้	1	25	ร.ชิง พศต.23-24	
60-80	/					ชาม	/					ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิน , ม. เกียงซี	2	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
"	/					ชาม	/					ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พุดชา	จินทางใต้	2	15	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/	/				เขียนสี	/		/		พันธุ์พุดชา	ต.มณฑล กว่างตง	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/					ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิน , ม. เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
60-100	/					ชาม	/					ลายคราม	/		/		ดอกบัวบาน	จินทางใต้	1	15	ร.ชิง พศต.23-24	
65-100			/			ชาม	/					ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พุดชา	จินทางใต้	2	20	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/					ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พุดชา	จินทางใต้	3	290	ร.ชิง พศต.23-24	

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง					ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต				
							น้ำเคลือบ											เขียนสี			
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ							สี	บน	ใต้	ใน
65-100				/		ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		ลายกิลเลน	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	40	ร.หมิง พศต.21	
"	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธ์พุททษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		ดอกบัวบาน	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธ์พุททษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	15	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
"			/			ชาม	/	/			เขียนสี	/	/	/		พันธ์พุททษา	ต.มณฑลกว่างตง	1	50	ร.ชิง พศต.23-24	
65-110	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธ์พุททษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ชาม	/	/			เขียนสี	/	/	/		ลายกลีบบัว	จิ้นทางใต้	1	5	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"	/					ตัวตลับ	/				ลายคราม	/	/	/		พันธ์พุททษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	15	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธ์พุททษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/		/			ถ้วย	/				เขียนสี	/	/	/		พันธ์พุททษา	จิ้นทางใต้	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"	/					โถ	/				ลายคราม	/	/	/		หัวยู่อี้+พันธ์พุททษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	15	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/		/		เขียนสี	/	/	/		พันธ์พุททษา	จิ้นทางใต้	1	25	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธ์พุททษา	จิ้นทางใต้	2	90	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		ลา+พันธ์พุททษา	แห่งตง ผู้เขียน	1	50	ร.หมิงปลาย 22	
65-130			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธ์พุททษา	จิ้นทางใต้	1	110	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		ดอกไม้บาน	จิ้นทางใต้	1	95	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/		พันธ์พุททษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	40	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธ์พุททษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	20	ร.ชิง พศต.23-24	

ระดับ	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง							ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต				
							น้ำเคลือบ					เขียนสี											
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี	บน							ใต้	ใน	นอก	
65-130			/			ชาม	/	/										เรียบ	หลวงฉนวน ม.เจ้าเชียงใหม่	1	35	ร.หมิงป๋าย-ร.ชิงตัน พศต	ด้านในเคลือบใส ด้านนอกเคลือบ เขียวเรียบไม่มีลวดลาย
70-100	/					ชาม	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	2	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ถ้วย	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	3	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม		/		เขียนสี	/	/						พันธุ์พุกชา+ลายลึกลับ	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	15	จักรพรรดิ หวันลี่ แห่ง ร.หมิง พศต.2116-2164	ตกแต่งลวดลายได้เคลือบด้วยเทคนิค ลายลึกลับเขียนสีแดง เขียว บนเคลือบ ด้านในภาชนะ
"			/			ชาม	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	2	25	ร.หมิงป๋าย-ร.ชิงตัน พศต.21-22	
"						ชาม	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	1	55	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					กระปุก	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ชาม	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	2	70	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	40	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ชาม	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	1	80	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ชาม	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					โถ		/		ลายคราม								เรียบ	หลวงฉนวน ม.เจ้าเชียงใหม่	1	15	ร.หมิง พศต. 22	
"			/			ชาม	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	1	80	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ถ้วย	/			ลายคราม	/	/	/					พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	1	25	ร.ชิง พศต.23-24	

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง						ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต		
							น้ำเคลือบ				เขียนสี									
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี							บน	ใต้
70-100			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดชา	จีนทางใต้	1	45	ร.ชิง พศต.23-24	ก้นด้านนอกมีเครื่องหมายของร้านค้า เป็นภาชนะ Export ware
"																				
75-110			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	มงคล 8	จีนทางใต้	1	35	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	4	20	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดชา	จีนทางใต้	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม+	/	/	/	พันธุ์พุดชา	ต.มณฑล ม.กว่างตง	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
"				/		ฝาชาม	/				ลายคราม+	/	/	/	พันธุ์พุดชา	ต.มณฑล ม.กว่างตง	1	35	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
80-100			/			ถ้วย	/	/			เขียนสี	/	/	/	พันธุ์พุดชา	จีนทางใต้	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"			/			ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดชา	จีนทางใต้	1	20	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดชา	จีนทางใต้	1	40	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดชา	จีนทางใต้	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/	ดอกไม้บาน	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	มงคล 8	จีนทางใต้	1	45	ร.ชิง พศต.24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	ตัวอักษร	จีนทางใต้	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดชา	จีนทางใต้	2	50	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ฝาตลับ	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง						ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต					
							น้ำเคลือบ					เขียนสี											
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี							บน	ใต้	ใน	นอก	
85-100	/					ชาม	/											ลายคราม	เงินทางใต้	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/		/			ชาม		/										เขียนสี	ต.มณฑล ม.กว้างตง	1	25	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/											ลายคราม	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	25	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/											ลายคราม	เงินทางใต้	1	25	ร.ชิง พศต.23-24	
90-100			/			ชาม	/											ลายคราม	เงินทางใต้	1	30	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
100-120			/			ชาม	/											ลายคราม	เงินทางใต้	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"			/			ชาม	/											ลายคราม	เงินทางใต้	1	20	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"			/			ชาม	/											ลายคราม	เงินทางใต้	1	45	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"	/					ถ้วย	/											ลายคราม	เงินทางใต้	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/											ลายคราม	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	15	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/											ลายคราม	เงินทางใต้	1	40	ร.ชิง พศต.23-24	
100-150	/					ถ้วย	/											ลายคราม	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/											ลายคราม	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	3	15	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ถ้วย		/										เรียบ	เงินทางใต้	1	30	ร.หมิง 21-22	
"			/			ชาม	/											ลายคราม	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	4	115	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/											ลายคราม	เงินทางใต้	1	95	ร.ชิง พศต.23-24	
"				/		ฝาโถ	/											ลายคราม	เงินทางใต้	2	35	ร.ชิง พศต.23-24	
110-120			/			ชาม	/											ลายคราม	เงินทางใต้	1	25	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
"	/					ถ้วย	/											ลายคราม	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง						ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต											
							น้ำเคลือบ					เขียนสี																	
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี							บน	ใต้	ใน	นอก							
110-120			/			ถ้วย	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	10	ร.ชิง พศต.23-24	
110-130	/					ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	5	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"	/					ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ตัวดัล	/												ลายคราม+เขียนสี		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	15	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"				/		ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	35	ร.ชิง พศต.23-24	
"				/		ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	60	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"					/	ฝาดัล	/												ลายคราม		/	/	/	ดอกบัวบาน	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	10	ร.หมิง 21-22	
"	/					ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	3	60	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	100	ร.ชิง พศต.23-24	
"				/		ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	ลายกลีบบัว	จินทางใต้	1	70	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	5	45	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	5	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	เคลือบน้ำตาลด้านนอก
"			/			ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	2	15	ร.ชิง พศต.23-24	ด้านในเขียนลายครามที่ขอบปาก
"			/			ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	20	ร.ชิง พศต.23-24	
"				/		ชาม	/												ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	2	90	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"				/		ถ้วย	/												ลายคราม		/	/	/	หัวยู่+พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	

ระดับ	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง						ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต		
							น้ำเคลือบ			เขียนสี										
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี							บน	ใต้
110-130			/			ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				เขียนสี	/	/		พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"			/			ชาม	/				ลายคราม+เขียนสี	/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	45	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	60	ร.ชิง พศต.23-24	ก้นด้านนอกเขียนตัวอักษรจีน 4 ตัว
เป็นเครื่องหมายที่รับรองคุณภาพของราชสำนักอาจ๋านใต้ว่า"ชิง ฎุ่น ดัง ซี " " แปลว่า ทำสำหรับห้องชิงฎู่ย ที่ควรครั้นคร้าม																				
"			/			ฝาตลับ	/				ลายคราม	/	/		พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	2	20	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	5	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"	/					กระปุก	/				ลายคราม	/	/		พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
"	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	นกกกระสาบิน	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	55	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
"	/		/			ชาม	/		/		ลายคราม	/	/		พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	40	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
ด้านนอกเคลือบสีน้ำตาลด้านในเขียนลายครามพันธุ์พุดกษาในช่องรูปดอกบัวตูม																				
"		/				ชาม	/				ลายคราม	/	/		ดอกบัวบาน	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
"		/				ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	2	15	ร.ชิง พศต.23-24	
"		/				ถ้วย	/	/			เขียนสี	/	/		พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	5	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"		/				ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	30	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
"		/				ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	มังกรบิน	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	35	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
"		/				ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จินทางใต้	1	50	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุดกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	2	10	ร.ชิง พศต.23-24	

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง						ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต										
							น้ำเคลือบ					เขียนสี																
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี							บน	ใต้	ใน	นอก						
110-130				/		ชาม	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	25	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22	
"				/		ชาม	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	20	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	3	25	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	15	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22	
"			/			ชาม		/										เขียนสี		/		/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	25	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23	
"			/			ถ้วย		/											เรียบ				พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	15	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22	
"				/		ฝาโถ	/											ลายคราม+เขียนสี		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	60	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23	
"	/					ถ้วย	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	5	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22	
"			/			ชาม	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	3	20	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	60	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22	
"				/		ฝาชาม	/											ลายคราม		/		/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	20	ร.ชิง พศต.23-24	จุดผ่างกลมขนาดเล็ก
"			/			ชาม	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	20	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22	
"			/			ชาม	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23	
"			/			ถ้วย	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
110-130				/		ฝาโถ	/											ลายคราม+เขียนสี		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	20	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23	
"	/					ชาม	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	25	ร.ชิง พศต.23-24	
120-130			/			ชาม	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	25	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/											ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง					ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต			
							น้ำเคลือบ											เขียนสี		
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ							สี	บน	ใต้
130-150	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		เล่าเรื่องเขียน	จีนทางใต้	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23
"	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	2	10	ร.ชิง พศต.23-24
"		/				ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	3	20	ร.ชิง พศต.23-24
"		/				ถ้วย	/				ลายคราม	/		/		พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	5	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22
"		/				ชาม		/								เรียบ	กว่างตง ม. ฝูเจี้ยน	1	25	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พฤกษา	จีนทางใต้	1	110	ร.ชิง พศต.24
"			/			ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	3	40	ร.ชิง พศต.23-24
"				/		ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		ดอกไม้บาน	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	20	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22
"		/				ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	10	ร.หมิง พศต.21
"		/				ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พฤกษา	จีนทางใต้	2	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22
"		/				ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		มังกรบิน	จีนทางใต้	1	40	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22
"		/				ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		มงคล 8	จีนทางใต้	1	15	ร.ชิง พศต.23-24
"				/		ฝาโด	/				ลายคราม+เขียนสี	/	/	/		พันธุ์พฤกษา	จีนทางใต้	1	55	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23
130-170	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พฤกษา	จีนทางใต้	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22
"	/					ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/		ลายปลา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24
"	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24
"		/				ชาม	/				ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พฤกษา	จีนทางใต้	2	15	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23
"		/				ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พฤกษา	จิ่งเต๋อเจิ้น, ม. เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24
"			/			จาน	/				ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พฤกษา	จีนทางใต้	2	155	ร.ชิง พศต.23-24

ระดับ	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง								ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต											
							น้ำเคลือบ					เขียนสี																			
	ปาก	โหล	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี	บน	ใต้							ใน	นอก									
130-170			/			ถ้วย	/													ลายคราม		/	/	/	ลายลูกท้อ	จีนทางใต้	1	20	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	ก้นด้านนอกเขียนตัวอักษรจีนกำกับ แต่ชำรุดก้นด้านในเขียนลายลูกท้อ	
"			/			ถ้วย	/													ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกษา	จิ่งเต๋อเจิน, ม. เกียงซี	1	20	ร.ชิง พศต.23-24		
"	/					ชาม	/														ลายคราม		/	/	/	ดอกบัวบาน	จิ่งเต๋อเจิน, ม. เกียงซี	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.21-22	
"	/					ชาม	/														ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกษา	จีนทางใต้	3	30	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/														ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกษา	จีนทางใต้	1	75	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ชาม	/														ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกษา	จิ่งเต๋อเจิน, ม. เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/														ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกษา	จีนทางใต้	2	10	ร.ชิง พศต.23-24	
130-190	/					ชาม	/														ลายคราม		/	/	/	มงคล 8	จีนทางใต้	1	40	ร.ชิง พศต.24	
"			/			ชาม	/														ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกษา	จีนทางใต้	1	85	ร.ชิง พศต.23-24	
130-190	/					ชาม	/														ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกษา	จิ่งเต๋อเจิน, ม. เกียงซี	6	35	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ชาม	/														ลายคราม		/	/	/	นกเกาะกิ่งไม้	กว่าวตง ผู้เขียน	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"			/			จาน	/														ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกษา	จีนทางใต้	1	50	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"			/			ชาม	/														ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกษา	จีนทางใต้	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"				/		ฝาโต	/														ลายคราม+เขียนสี		/	/	/	พันธุ์พุกษา	จีนทางใต้	1	30	ร.ชิง พศต.23-24	
130-190			/			ชาม	/														ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกษา	จีนทางใต้	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"			/			ชาม	/														ลายคราม		/	/	/	ลูกท้อ	จิ่งเต๋อเจิน, ม. เกียงซี	1	15	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต.22-23	
"			/			ถ้วย	/																/			ลายลึกลับ	จิ่งเต๋อเจิน, ม. เกียงซี	1	15	ร.หมิง พศต.2116-2163	มีภาชนะด้านนอกชุดขีดลวดลาย

ได้เคลือบขาวเป็นเทคนิคที่เรียกว่าลายลึกลับ (Secret Or Miden Design) มีอายุราว ร.พระเจ้าหวันลี่

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง					ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต			
							น้ำเคลือบ											เขียนสี		
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ							สี	บน	ใต้
130-200			/			ชาม	/				ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23
"			/			ชาม	/				ลายคราม		/	/		เปิด+คอบัว	จิ้นทางใต้	1	15	ร.ชิง พศต.23-24
"			/			ถ้วย	/				ลายคราม		/	/	/	นกเกาะกิ่งไม้	จิ้นทางใต้	1	40	ร.หมิง พศต.22
"					/	ฝาโถ	/				ลายคราม	/	/	/		พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	25	ร.ชิง พศต.23-24
"			/			ชาม	/				ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	2	15	ร.ชิง พศต.23-24
"					/	ชาม	/				ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	5	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23
"					/	โถ	/				ลายคราม		/	/		พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	110	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22
						แปดเหลี่ยม														
"	/					ชาม	/				ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	4	25	ร.ชิง พศต.23-24
"	/					ชาม	/				ลายคราม		/	/	/	มังกรบิน	จิ้นทางใต้	1	15	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22
"	/					ชาม	/				ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22
"	/					ชาม			/		เขียนสี	/		/		พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	30	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.
"			/			ชาม	/				ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	2	25	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23
"			/			ชาม	/				ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	15	ร.ชิง พศต.23-24
"					/	ชาม	/				ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	3	130	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22
130-200					/	ชาม	/				ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุดชา	ต.มณฑล ผู้เจี้ยน	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23
"					/	ฝาโถ		/			เขียนสี	/		/		พันธุ์พุดชา	จิ้นทางใต้	1	10	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23

ระดับ	ส่วนของภาชนะ					รูปทรง	เทคนิคการตกแต่ง						ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต		
							น้ำเคลือบ					เขียนสี								
	ปาก	โหล	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียน	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี							บน	ใต้
130-200	/					ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุกชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุกชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	15	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุกชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	5	25	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22	
"			/			ถ้วย	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุกชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	5	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22	
"			/			ชาม		/			เขียนสี	/	/		พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	1	5	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	3	40	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	1	15	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	ลายลูกท้อ	จินทางใต้	1	15	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23	
ก้นด้านนอกมีอักษรจีนด้านนอกสองแถว 6 ตัว(อ่านไม่ออก)ก้นด้านในเขียนลายลูกท้อ																				
130-220				/	ฝาโถ	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	1	20	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.22-23	
150-170	/					ชาม		/			ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุกชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	2	20	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/		พันธุ์พุกชา	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	1	20	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	ช่อดอกไม้	จิ่งเต๋อเจิ้น , ม. เกียงซี	1	30	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงตัน พศต.21-22	
ก้นด้านในเขียนลายช่อดอกไม้ก้นด้านนอกเขียนอักษรจีน 4 ตัวอ่านว่า ฟู่ กุ้ย เจิง ชุ่น แปลว่าความร่ำรวย เกียรติยศและฤดูใบไม้ผลิที่ยาวนาน																				
190-200			/			ชาม	/				ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พุกชา	จินทางใต้	2	45	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			จาน	/				ลายคราม	/	/	/	ลายมังกร	จินทางใต้	1	110	ร.ชิง พศต.23-24	
รวม																314	6,535			

ภาคผนวก 3

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาที่พบจากการขุดค้น

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Earthen ware)
 โครงการ ขุดแต่งเพื่อการออกแบบบูรณะโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ
 หลุม TP. 1 (N24 W5 P65)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น หมุน						
	เข้า	ออก												
30-40	/						/	หม้อ	ส้ม	ขีด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	อ่าง	ส้ม	-	1	50	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	คนที(กาน้ำ)	ดำ	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	หม้อทะนนวน	ดำ	ลาย 11	1	10	เตาพื้นเมือง	
										รวม	5	100		
40-50	/						/	ชาม	ส้ม	ขีด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 6	1	20	เตาพื้นเมือง	
										รวม	3	60		
50-60	/						/	อ่างขนาดเล็ก	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ไหลมีลาย 6	1	40	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	คนโท	ส้ม	-	1	50	เตาพื้นเมือง	
										รวม	4	110		
60-70			/				/	หม้อ	ส้ม	ขีด	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12 + ลาย 1	1	60	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	แบบคว่ำ	ส้ม	-	1	30	เตาพื้นเมือง	
										รวม	4	110		
70-80	/						/	ชาม	ส้ม	ขีดมัน	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	คนที(กาน้ำ)	ส้ม	ขีดมัน,รมควัน	2	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	รมควัน	3	10	เตาพื้นเมือง	
										รวม	6	40		
80-90	/						/	หม้อ	ส้ม	-	1	40	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อ	ส้ม	ขีดมัน	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	คนที(กาน้ำ)	ส้ม	ขีดมัน,เคลือบน้ำตาลสีแดง	2	10	เตาพื้นเมือง	
										รวม	5	80		

หลุม TP. 1 (N24.W5.P65)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น หมุน
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
90-100	/						/	หม้อ	ส้ม	ชุดขอบด้านใน	1	10	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	หม้อ	ส้ม	ขีดมัน	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อ	ส้ม	ขีดมัน	1	10	เตาพื้นเมือง		
										รวม	4	40			
100-110	/						/	หม้อ	ส้ม	ขีดมัน	1	20	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อ	ส้ม	-	2	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อ	ส้ม	ขีดมัน	1	10	เตาพื้นเมือง		
										รวม	4	40			
110-120	/						/	คนโท	ส้ม	ชุด	1	20	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 11	1	30	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 53	1	20	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 62	1	20	เตาพื้นเมือง		
										รวม	6	110			
120-130	/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ชุดร่อง	1	140	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ชุดร่องที่ขอบปาก, ลาย 3	1	40	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	หม้อ	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	อ่าง	ส้ม	-	1	60	เตาพื้นเมือง		
"					/		/	แบบคว่ำ	ส้ม	ชุดร่อง	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 35	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 92	1	10	เตาพื้นเมือง		
										รวม	8	300			
130-140	/						/	หม้อ	ส้ม	ชุด	1	20	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	หม้อ	ส้ม	เคลือบน้ำดินสีแดง	1	20	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อ	ส้ม	ชุด,เคลือบน้ำดินสีแดง	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 9	1	5	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 38	1	10	เตาพื้นเมือง		

กลุ่ม TP. I (N24 W5 P65)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา						
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย								
130-140				/				/	หม้อ	นวล	ขัดมัน	1	10	เตาพื้นเมือง
"				/				/	หม้อทะนนวน	ดำ	ลาย 1	1	20	เตาพื้นเมือง
											รวม	9	115	
140-150						/		/	แบบคว่ำ	ส้ม	ขูด	1	10	เตาพื้นเมือง
"						/		/	แบบหงาย	ส้ม	จุกฝาทรง Δ ยอดมน	1	30	เตาพื้นเมือง
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	2	20	เตาพื้นเมือง
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 62	1	20	เตาพื้นเมือง
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 53	1	40	เตาพื้นเมือง
"					/			/	กระปุก	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง
											รวม	8	150	
150-160			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ขูด	1	10	เตาพื้นเมือง
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 49	1	30	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนนวน	นวล	ขูด	1	10	เตาพื้นเมือง
											รวม	4	60	
160-170	/							/	หม้อ	ส้ม	ขูด	1	10	เตาพื้นเมือง
"		/						/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อ	ส้ม	เคลือบน้ำดินสีแดง	1	20	เตาพื้นเมือง
"			/					/	คนที(กาน้ำ)	ส้ม	รมควัน	1	10	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อ	ส้ม	ลาย 33	1	10	เตาพื้นเมือง
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 85	1	20	เตาพื้นเมือง
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	รมควัน	3	20	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อ	ส้ม	รมควัน	1	20	เตาพื้นเมือง
											รวม	10	120	
170-180	/							/	หม้อ	ส้ม	ขูด	1	20	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อ	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 2	1	10	เตาพื้นเมือง
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1, รมควัน	1	20	เตาพื้นเมือง
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 13	2	40	เตาพื้นเมือง
											รวม	6	110	
180-190	/							/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง

กลุ่ม TP. I (N24 W5 P65)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย									
180-190		/						/	ข้าง	ส้ม	-	1	70	เตาพื้นเมือง	
"						/		/	แบบคว่ำ	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	ซูด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	ไห	ส้ม	ซูดเส้นคู่ขนาน	1	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อ	ส้ม	ขีดมัน	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	2	30	เตาพื้นเมือง	
"						/		/	กระปุก	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	ไห	ส้ม	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อ	นวล	รมควัน	3	20	เตาพื้นเมือง	
									รวม			14	250		
190-200		/						/	ข้าง	ดำ	-	1	30	เตาพื้นเมือง	
									รวม			1	30		
200-210	/							/	แบบคว่ำ	ส้ม	ซูด	1	10	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ซูด	1	120	เตาพื้นเมือง	
"						/		/	หม้อ	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	ลาย 12	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	ซูด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อ	ส้ม	-	4	30	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	8	80	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	1	10	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อ	นวล	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	นวล	-	2	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 12	2	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ดำ	ลาย 1	2	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ดำ	ลาย 35	1	10	เตาพื้นเมือง	
									รวม			26	390		
220-230			/					/	หม้อ	ส้ม	-	4	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	คนที(กาน้ำ)	ส้ม	เคลือบน้ำดินสีแดง	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	2	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 89	1	10	เตาพื้นเมือง	
									รวม			8	80		

กลุ่ม TP. I (N24 W5 P65)

ระดับ Cm.Dt	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
230-240	/						/	หม้อ	ส้ม	ขีด	1	20	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ขีด	2	20	เตาพื้นเมือง		
"		/					/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	4	30	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	เคลือบน้ำตาลสีแดง	3	30	เตาพื้นเมือง		
"		/					/	หม้อทะนนวน	นวล	-	1	10	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง		
										รวม	13	130			
240-250		/					/	หม้อ	ส้ม	เคลือบน้ำตาลสีแดง	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	1	10	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	2	20	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 52	1	10	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	คนโท	ส้ม	Red slip, ขูดร่อง	1	20	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อ	นวล	รมควัน	2	10	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 1	1	20	เตาพื้นเมือง		
										รวม	9	100			
250-260	/						/	อ่าง	ส้ม	-	1	80	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ขีด	5	80	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	คนโท	ส้ม	เคลือบน้ำตาลสีแดง	1	10	เตาพื้นเมือง		
"					/		/	จุกฝาแบบคว่ำ	ส้ม	ทรงดอกบัวตูม	1	20	เตาพื้นเมือง		
"		/					/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	2	10	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	กระปุก	ส้ม	-	2	20	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 2	8	70	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 20	3	30	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 63	1	10	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	ไห	ส้ม	-	1	40	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	คนโท	ส้ม	เคลือบน้ำตาลสีแดง	1	10	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	ไห	ดำ	ขีด	2	30	เตาพื้นเมือง		
										รวม	29	420			
260-270	/						/	หม้อ	ส้ม	ขีด, รมควัน	1	20	เตาพื้นเมือง		
										รวม	1	20			

กลุ่ม TP. I (N24 W5 P65)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
270-280		/						/	หม้อ	ส้ม	จุด	2	20	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 13	3	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อ	ส้ม	-	2	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	คนที(กาน้ำ)	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	5	30	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	4	30	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 2	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 60	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 59	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 15	1	20	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 56	1	30	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 37	1	20	เตาพื้นเมือง	
"						/		/	คนที(กาน้ำ)	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
									รวม		25	270			
290-300		/						/	อ่าง	ส้ม	-	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	จุด	1	20	เตาพื้นเมือง	
									รวม		2	50			
300-310		/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	จุด	1	50	เตาพื้นเมือง	
									รวม		1	50			
รวมทั้งสิ้น											188	2,835			

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (Stoneware)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อการออกแบบบูรณะโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ

หลุม TP. I (N24 W5 P65)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
30-40				/				/	ชาม	นวล	เขียนลายคราม	1	20	เตาเวียคนาม	
"				/				/	ชวด	น้ำตาล	ซูด	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"					/			/	ไห	เทา	เคลือบสีน้ำตาล	1	60	เตาศรีรัตนาลัย	
"				/				/	จาน	นวล	เขียนลายคราม	1	280	เครื่องถ้วยจีน ร.ชิง	
"	/							/	หม้อ	เทา	-	1	40	เตาบ้านบางปูน	
"		/						/	คนโท	เทา	-	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	ซูด	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	-	1	80	เตาบ้านบางปูน	
"					/			/	ไหขนาดใหญ่	เทา	-	1	300	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	น้ำตาล	-	5	60	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/						/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	40	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	22	240	เตาแม่น้ำน้อย	
"				/				/	ไห	น้ำตาล	ซูดใต้เคลือบสีน้ำตาลดำ	3	50	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	ไห	เทา	ซูด	1	30	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	ไห	เทา	-	1	40	เตาบ้านบางปูน	
"		/						/	ไห	น้ำตาล	-	3	50	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	น้ำตาล	-	3	140	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	16	440	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	ชวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	4	60	เตาแม่น้ำน้อย	
"				/				/	ชวด	น้ำตาล	ซูดใต้เคลือบสีน้ำตาลดำ	2	20	เตาแม่น้ำน้อย	
											รวม	70	2,000		
140-150				/				/	ไห	เทา	-	2	30	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	น้ำตาล	ซูด	1	50	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	2	160	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	ชวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
											รวม	6	260		
150-160					/			/	คนที(กาน้ำ)	เทา	-	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	อ่าง	น้ำตาล	-	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/							/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	30	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/						/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	4	60	เตาแม่น้ำน้อย	

หลุม TP.1 (N24 W5 P65)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต		
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา							มือ	เป็น หมุน
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
150-160			/					โหล	น้ำตาล	ชุดใต้เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	30	เตาแม่น้ำน้อย		
"					/			ขวด	น้ำตาล	-	1	20	เตาแม่น้ำน้อย		
										รวม	9	210			
160-170	/							คนโท	เทา	-	1	30	เตาบ้านบางปูน		
"			/					คนโท	เทา	กดประทับลายกลีบบัว	1	10	เตาบ้านบางปูน		
"			/					โหล	เทา	ชุด	1	10	เตาบ้านบางปูน		
"				/				โหล	เทา	-	3	30	เตาบ้านบางปูน		
"			/					โหลขนาดใหญ่	เทา	-	1	100	เตาบ้านบางปูน		
"					/			โหลห้าข้าง	เทา	ชุด	1	60	เตาบ้านบางปูน		
"			/					โหล	น้ำตาล	-	1	20	เตาแม่น้ำน้อย		
"	/							ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีสังขนาลัย		
"			/					ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีสังขนาลัย		
"			/					ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	20	เตาเวียงกาหลง		
"				/				ชาม	น้ำตาล	เขียนลายสีดำใต้เคลือบ	1	20	เตาล้านนา		
"			/					อ่าง	น้ำตาล	ด้านในเคลือบ สีเขียวมะกอก	1	50	เตาเซียง		
										รวม	14	370			
170-180			/					อ่าง	เทา	ชุด,กดประทับ ลายกลีบดอกไม้	1	20	เตาบ้านบางปูน		
"			/					โหล	เทา	กดประทับลายดอกจាំปี	1	40	เตาบ้านบางปูน		
"			/					โหล	เทา	-	2	190	เตาบ้านบางปูน		
"		/						อ่าง	น้ำตาล	-	1	10	เตาบ้านบางปูน		
										รวม	5	260			
180-190			/					ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาสุโขทัย		
"					/			ชาม	เทา	เขียนลายคราม	1	30	เครื่องถ้วยจีน ร.ชิง		
										รวม	2	40			
190-200			/					ชาม	เทา	ชุดรองใต้เคลือบ สีเขียวไขกา	1	10	เตาป่ายาง		
"	/							ชาม	เทา	เขียนลายคราม	1	5	เครื่องถ้วยจีน ร.ชิง		
"			/					โหล	เทา	เขียนลายคราม	1	20	เครื่องถ้วยจีน ร.ชิง		
										รวม	3	35			

กลุ่ม TP. J (N24 W5 P65)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ	แป้น						
			เข้า	ออก										
200-210			/				/		โห	เทา	กดประทับลายพวง ดอกไม้รูปสามเหลี่ยม	1	20	เตาบ้านบางปูน
"			/				/		โห	เทา	ซูด	1	40	เตาบ้านบางปูน
"			/				/		โห	น้ำตาล	-	4	40	เตาแม่น้ำน้อย
"			/				/		โห	น้ำตาล	ซูดใต้เคลือบสีน้ำตาล	1	40	เตาแม่น้ำน้อย
"			/				/		โห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	8	140	เตาแม่น้ำน้อย
"	/						/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาป่ายาง
"	/						/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาป่ายาง
"	/						/		ชาม	เทา	เขียนลายคราม	1	20	เครื่องถ้วยจีน ว.ชิง
											รวม	18	320	
210-220		/					/		โห	เทา	-	1	20	เตาบ้านบางปูน
"		/					/		โห	เทา	ซูด	1	20	เตาบ้านบางปูน
"			/				/		โห	เทา	-	12	260	เตาบ้านบางปูน
"			/				/		โห	น้ำตาล	-	1	20	เตาบ้านบางปูน
"					/		/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	2	20	เครื่องถ้วยจีน ว.ชิง
											รวม	17	340	
220-230			/				/		โห	เทา	-	1	30	เตาบ้านบางปูน
"		/					/		ชาม	เทา	ซูดใต้เคลือบสีเขียวไขกา	1	20	เตาสุโขทัย
											รวม	2	50	
230-240	/						/		โห	เทา	-	1	40	เตาบ้านบางปูน
"	/						/		โห	เทา	ซูด	2	40	เตาบ้านบางปูน
"			/				/		โห	เทา	-	1	50	เตาบ้านบางปูน
"			/				/		โห	น้ำตาล	-	1	20	เตาแม่น้ำน้อย
											รวม	5	150	
240-250	/						/		อ่าง	เทา	ซูด	1	20	เตาบ้านบางปูน
"			/				/		โห	เทา	-	6	440	เตาบ้านบางปูน
"			/				/		โห	น้ำตาล	-	1	20	เตาแม่น้ำน้อย
"			/				/		อ่าง	น้ำตาล	-	1	30	เตาแม่น้ำน้อย
											รวม	9	510	
250-260			/				/		คนโท	เทา	ซูด	1	20	เตาบ้านบางปูน
"			/				/		โห	เทา	-	6	430	เตาบ้านบางปูน
"	/						/		อ่าง	น้ำตาล	ซูดใต้เคลือบสีน้ำตาล	1	80	เตาแม่น้ำน้อย

หลุม TP.1 (N24 W5 P65)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น						
250-260	/					/		ชวด	เทา	เคลือบสีเขียวอมฟ้า	1	20	เตาศรีสังขนาลัย
"	/					/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไข่กา	1	5	เตาศรีสังขนาลัย
"			/			/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไข่กา	2	10	เตาศรีสังขนาลัย
"				/		/		กระปุก	เทา	ชูดร่องใต้เคลือบสีเขียว	1	10	เตาล้านนา
"			/			/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไข่กา	1	10	เตาล้านนา
"		/				/		กระปุก	เทา	เคลือบสีน้ำตาล	1	30	เตาอินทนนท์
										รวม	15	615	
260-270	/					/		ไห	เทา	ไหลมีสัน	1	130	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	กุดประทับลายกลีบบัว	1	20	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		ไห	เทา	-	3	80	เตาบ้านบางปูน
"				/		/		ไหเท้าช้าง	เทา	ชูด	1	60	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		ไห	น้ำตาล	-	2	60	เตาแม่น้ำน้อย
"			/			/		ชวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	10	เตาแม่น้ำน้อย
"			/			/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไข่กา	1	10	เตาศรีสังขนาลัย
										รวม	10	370	
270-280	/					/		อ่าง	เทา	ชูด	1	20	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ชูด, กุดประทับ	1	20	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		ไห	เทา	ลายดอกจําปี	1	20	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		ไห	น้ำตาล	-	1	10	เตาแม่น้ำน้อย
"	/					/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไข่กา	1	10	เตาสู่โขทัย
"			/			/		ชาม	เทา	ชูดร่องใต้เคลือบ สีเขียวไข่กา	2	10	เตาศรีสังขนาลัย
										รวม	7	90	
รวมทั้งสิ้น											192	5,620	

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาเนื้อไปรงแสง (Porcelain)

โครงการขุดแต่งออกแบบและบูรณะวัดหน้าพระเมรุ

หลุม TP.1 (N24 W5 P65)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					เทคนิคการตกแต่ง								ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต			
						รูปทรง	น้ำเคลือบ					เขียนสี										
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี	บน							ใต้	ใน	นอก
40-50	/					ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	เส้นรอบขอบปาก	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกชา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	30	ร.หมิง พศต.21-22	
"			/			ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกชา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	60	ร.หมิง พศต.21-22	ก้นด้านนอกมีเครื่องหมาย
ของร้านค้าแสดงถึงเป็นภาชนะแบบ Exportware																						
50-60			/			ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกชา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	30	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต. 22-23	
100-110				/		ตลับ	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกชา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	20	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต. 22-23	
160-170			/			ถ้วยชา	/					ลายคราม		/	/	/	การสู้รบบนหลังม้า	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	10	ร.ชิงต้น พศต.23-24	
"			/			ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	ลายใบกล้วย	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	10	ร.หมิง พศต.21-22	
170-180	/					ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกชา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พุกชา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
รวมทั้งสิ้น																						
																		9	180			

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินธรรมดา (Earthen ware)

โครงการ ขุดแต่งเพื่อการออกแบบบูรณะโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต		
	ปากโค้ง		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา							มือ	แป้น
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย										
160-170		/							/	หม้อทะนบน	ส้ม	ขูด	5	140	เตาพื้นเมือง	
"			/						/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 12	4	200	เตาพื้นเมือง	
										รวม		9	340			
170-180		/							/	หม้อทะนบน	ส้ม	ขูด	2	60	เตาพื้นเมือง	
"		/							/	หม้อ	ส้ม	ขูด	3	30	เตาพื้นเมือง	
"			/						/	คนโท	ส้ม	น้ำดินสีแดง,เขียนลายดำ	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/						/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 56	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อ	ส้ม	-	4	40	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อ	ส้ม	น้ำดินสีแดง	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	คนโท	ส้ม	น้ำดินสีแดง,เขียนลายดำ	2	20	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	คนโท	ส้ม	น้ำดินสีขาว,เขียนลายดำ	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 1	6	40	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 12	6	70	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 59	3	20	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 19	1	10	เตาพื้นเมือง	
										รวม		31	360			
190-200		/							/	หม้อ	ส้ม	ขูด	1	10	เตาพื้นเมือง	
"		/							/	หม้อทะนบน	ส้ม	ขูด	1	50	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	คนโท	ส้ม	น้ำดินสีแดง	1	30	เตาพื้นเมือง	
										รวม		4	100			
210-220		/							/	กระปุก	ส้ม	ขูด	2	20	เตาพื้นเมือง	
"		/							/	หม้อ	ส้ม	ขูด	1	10	เตาพื้นเมือง	
"						/			/	แบบคว่ำ	ส้ม	ขูด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/							/	โห	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/						/	กระปุก	ส้ม	โหลมีสัน	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/						/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 45	1	50	เตาพื้นเมือง	
"			/						/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 38	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 93	1	60	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 12	3	30	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น หมุน
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
210-220					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 53	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 1	4	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อ	นวล	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 1	4	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 12	1	20	เตาพื้นเมือง	
											รวม	23	330		
220-230	/							/	ตะครัน	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อขนาดเล็ก	ส้ม	-	4	20	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อทะนน	ส้ม	จุด	5	60	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อ	ส้ม	จุด	3	40	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	แบบคว่ำ	ส้ม	-	2	50	เตาพื้นเมือง	
"							/	/	อ่าง	ส้ม	จุด	3	60	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อทะนน	ส้ม	-	9	70	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 12	6	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	-	18	80	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	คนที	ส้ม	น้ำดินสีแดง	2	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 1	12	80	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 94	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 12	6	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 6	2	10	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 26	5	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 35	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 59	1	5	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 32	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	กระปุก	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อ	นวล	จุด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	นวล	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	นวล	-	6	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	คนที	นวล	-	2	10	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 1	4	20	เตาพื้นเมือง	
											รวม	97	775		
230-240	/							/	อ่าง	ส้ม	-	4	100	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
230-240	/							/	หม้อตะนน	ส้ม	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อตะนน	ส้ม	จุด	4	50	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อขนาดเล็ก	ส้ม	จุด	5	30	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 60	1	50	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	ส้ม	-	14	100	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 3	1	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 6	2	20	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อ	ส้ม	-	10	80	เตาพื้นเมือง	
"						/		/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 1	34	270	เตาพื้นเมือง	
"							/	/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 12	18	130	เตาพื้นเมือง	
"							/	/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 17	1	10	เตาพื้นเมือง	
"							/	/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 6	1	20	เตาพื้นเมือง	
"							/	/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 52	2	20	เตาพื้นเมือง	
"							/	/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 37	4	40	เตาพื้นเมือง	
"							/	/	อ่าง	ส้ม	-	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	จุด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 1	8	50	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อ	ส้ม	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
									รวม			116	1,120		
240-250	/							/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	อ่าง	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	ส้ม	-	4	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	กระปุก	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 5	2	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 1	4	20	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 12	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 37	2	10	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อขนาดเล็ก	ดำ	-	2	10	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ดำ	ลาย 12	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อตะนน	ดำ	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อตะนน	ดำ	ลาย 35	2	20	เตาพื้นเมือง	

กลุ่ม TP, II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
240-250										รวม	22	180			
250-260	/						/	หม้อ	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	1	20	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อ	ส้ม	-	2	20	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 37	1	10	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	2	10	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 68	1	20	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 60	1	10	เตาพื้นเมือง		
"				/			/	หม้อทะนนวน	ดำ	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง		
										รวม	10	120			
260-270	/						/	ไห	ส้ม	-	1	110	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	อ่าง	ส้ม	-	2	40	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 62	1	20	เตาพื้นเมือง		
"					/		/	หงาย	ส้ม	ซูด	1	20	เตาพื้นเมือง		
"					/		/	หงาย	ส้ม	รูปฝาหวดดอกบัวตูม	1	40	เตาพื้นเมือง		
"		/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง		
"		/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ซูด	2	20	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	3	20	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	6	70	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	2	20	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1, รมควัน	1	10	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง		
										รวม	22	390			
270-280	/						/	อ่าง	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ซูด	5	70	เตาพื้นเมือง		
"	/						/	หม้อ	ส้ม	ซูด	5	30	เตาพื้นเมือง		
"					/		/	คว่ำ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง		
"					/		/	คว่ำ	ส้ม	ทรงกลม (กระดุม)	1	20	เตาพื้นเมือง		
"					/		/	หงาย	ส้ม	-	2	20	เตาพื้นเมือง		
"		/					/	หม้อ	ส้ม	-	5	50	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 8	1	20	เตาพื้นเมือง		
"			/				/	หม้อ	ส้ม	-	10	100	เตาพื้นเมือง		

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต		
	ปากโค้ง		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา							มือ	แป้น
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย										
270-280					/				/	หม้อ	ส้ม	รมควัน	2	20	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อ	ส้ม	ขูด	2	20	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	18	150	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	7	140	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 9	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 6	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 11	2	70	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 37	3	40	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 96	1	20	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 16	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 59	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/						/	หม้อทะนนวน	ดำ	ลาย 8	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อ	ดำ	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนนวน	ดำ	ลาย 1	4	50	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนนวน	ดำ	ลาย 8	1	10	เตาพื้นเมือง	
										รวม			77	920		
280-290		/							/	อ่าง	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"		/							/	ไห	ส้ม	ขูด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/							/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"		/							/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"						/			/	คว่ำ	ส้ม	-	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/						/	หม้อ	ส้ม	-	4	40	เตาพื้นเมือง	
"			/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	1	40	เตาพื้นเมือง	
"			/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 38	1	30	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อ	ส้ม	-	7	90	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	คณฑี	ส้ม	ขีดมัน	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อขนาดเล็ก	ส้ม	ขีดมัน	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	14	190	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 11	3	30	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 16	2	30	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 59	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	3	40	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง		ไหล่		ก้น	ฝา	มือ	แป้น หมุน						
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย										
280-290					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 6	3	100	เตาพื้นเมือง
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 32	3	70	เตาพื้นเมือง
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 68	1	40	เตาพื้นเมือง
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 97	1	20	เตาพื้นเมือง
"					/			/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 1	2	30	เตาพื้นเมือง
"					/			/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 1	3	50	เตาพื้นเมือง
"					/			/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 73	1	10	เตาพื้นเมือง
											รวม	57	920	
290-300	/							/	พวยกาน้ำ	ส้ม	-	1	30	เตาพื้นเมือง
"	/							/	โห	ส้ม	-	1	30	เตาพื้นเมือง
"	/							/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง
"	/							/	หม้อทะนน	ส้ม	จุด	1	30	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	จุด	1	20	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 1	1	30	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	-	2	40	เตาพื้นเมือง
"			/					/	คณฑี	ส้ม	น้ำดินสีแดง	2	30	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 1	11	110	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 12	1	50	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 16	3	30	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 3	1	20	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 9	1	50	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 79	1	10	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนน	ดำ	ลาย 12	1	20	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนน	ดำ	ลาย 16	2	20	เตาพื้นเมือง
"			/					/	หม้อทะนน	ดำ	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง
											รวม	32	540	
300-310	/							/	พวยกาน้ำ	ส้ม	-	1	30	เตาพื้นเมือง
"	/							/	โห	ส้ม	-	1	50	เตาพื้นเมือง
"	/							/	อ่าง	ส้ม	-	1	30	เตาพื้นเมือง
"	/							/	อ่าง	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง
"	/							/	หม้อ	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง
"					/			/	คว่ำ	ส้ม	-	4	50	เตาพื้นเมือง

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต		
	ปากโค้ง		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา							มือ	แป้น
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย										
300-310							/	/	จุกฝา	ส้ม	ทรงดอกบัวตูม	1	30	เตาพื้นเมือง		
"							/	/	จุกฝา	ส้ม	ทรงกลม	1	30	เตาพื้นเมือง		
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	2	30	เตาพื้นเมือง		
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 37	2	20	เตาพื้นเมือง		
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	3	60	เตาพื้นเมือง		
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	5	90	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	9	100	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 11	3	40	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	5	40	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 59	2	40	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 49	2	20	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 48	2	20	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 62	1	10	เตาพื้นเมือง		
"					/			/	คนโท	ส้ม	-	2	30	เตาพื้นเมือง		
"	/							/	หม้อทะนนวน	นวล	-	1	20	เตาพื้นเมือง		
"			/					/	กระปุก	ดำ	-	3	20	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	ดำ	ลาย 35	1	20	เตาพื้นเมือง		
											รวม	54	820			
310-320	/							/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	4	40	เตาพื้นเมือง		
"	/							/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	1	30	เตาพื้นเมือง		
"						/		/	หงาย	ส้ม	จุกฝาทรง ยอดมน	1	90	เตาพื้นเมือง		
"		/						/	ไห	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง		
"		/						/	กระปุก	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง		
"		/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	8	50	เตาพื้นเมือง		
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 37	3	30	เตาพื้นเมือง		
"			/					/	กระปุก	ส้ม	เขียนลายดำ	2	20	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	9	100	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	กระปุก	ส้ม	ลาย 1	1	5	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 98	1	50	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	4	30	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 3	2	20	เตาพื้นเมือง		
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 16	1	20	เตาพื้นเมือง		

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น หมุน
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
310-320					/			/	โห	นวล	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	กระปุก	นวล	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
											รวม	41	545		
320-330	/							/	หม้อทะนน	ส้ม	ขีด	5	50	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อทะนน	ส้ม	-	3	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 12	1	100	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	-	4	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ขีด	1	5	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 35	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 30	2	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 12	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 9	2	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 98	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 16	4	40	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 62	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	ไหก้นกลม	ดำ	ลาย 1	1	30	เตาพื้นเมือง	
											รวม	27	395		
330-340	/							/	หม้อทะนน	ส้ม	ขีด	6	110	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	คนโท	ส้ม	ขีด	1	50	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	คว่ำ	ส้ม	ทรงระบอก	1	40	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หงาย	ส้ม	ทรงดอกบัวตูม	1	30	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อทะนน	ส้ม	-	2	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	-	6	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนน	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ขีด	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 1	12	90	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 68	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 9	2	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 37	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 3	1	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	ไหก้นกลม	ส้ม	ลาย 1	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	โห	นวล	-	1	20	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น						
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย										
330-340				/			/	หม้อทะนนวน	นวด	ลาย 1	2	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อ	ดำ	ลาย 1	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อ	ดำ	-	3	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ดำ	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง	
										รวม	45	630		
340-350	/						/	หม้อ	ส้ม	-	1	60	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	2	20	เตาพื้นเมือง	
"					/		/	คว่ำ	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ซูด	2	30	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	2	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 6	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	6	40	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	4	30	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 9	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 59	1	30	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 50	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 30	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 11	5	70	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	ไหก้นกลม	ส้ม	ลาย 1	16	200	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	ไห	ส้ม	ซูด	1	210	เตาพื้นเมือง	
										รวม	45	810		
350-360	/						/	อ่าง	ส้ม	-	2	50	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ซูด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อ	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	กระปุก	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 6	1	60	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อ	ส้ม	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	6	140	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 3	2	30	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 30	2	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 9	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 78	1	20	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	โหล	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ	แป้น						
			เข้า	ออก										
350-360				/			/	ไหก้นกลม	ล้มน	ลาย 1	1	30	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	หม้อ	ล้มน	-	1	30	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	ไหก้นกลม	ล้มน	ลาย 59	1	40	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 99	1	20	เตาพื้นเมือง	
										รวม	24	560		
360-370	/						/	ไห	ล้มน	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	อ่าง	ล้มน	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อ	ล้มน	ซูด	1	10	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อตะนน	ล้มน	ซูด	1	10	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อ	ล้มน	-	3	30	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อตะนน	ล้มน	ซูด	2	40	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 12	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 35	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 9	1	40	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 48	1	40	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 42	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	อ่าง	ล้มน	-	1	50	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 1	13	150	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 7	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 38	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 36	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 30	3	60	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 60	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 37	4	20	เตาพื้นเมือง	
										รวม	39	610		
370-380	/						/	อ่าง	ล้มน	-	6	30	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อตะนน	ล้มน	ซูด	10	200	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อ	ล้มน	ซูด	3	100	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	อ่าง	ล้มน	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อตะนน	ล้มน	ลาย 90	1	50	เตาพื้นเมือง	
"					/		/	คว่ำ	ล้มน	-	1	70	เตาพื้นเมือง	
"					/		/	หงาย	ล้มน	-	3	70	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่		ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย											
370-380						/		/	หงาย	ส้ม	จุกฝาทรง \triangle ยอดมน	1	50	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	โห	ส้ม	-	1	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	-	2	80	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	กระจุก	ส้ม	น้ำดินสีแดง	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	11	280	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 6	1	90	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 78	1	50	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 3	1	50	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 37	3	130	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 38	2	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 76	1	80	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 59	1	120	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 53	1	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	โห	ส้ม	-	1	70	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	-	1	70	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	โห	ส้ม	ลาย 1	10	120	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	38	400	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	30	380	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 6	4	100	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 30	60	190	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 22	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 68	3	80	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 27	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 78	3	50	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 56	2	160	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 9	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 46	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 16	3	80	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 54	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 23	4	80	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 32	1	20	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
370-380					/			/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 76	1	20	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 89	1	20	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 42	2	30	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 37	8	120	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 98	3	150	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 9	6	120	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 3	1	60	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	อ่าง	ส้ม	-	2	120	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	คนโท	ส้ม	น้ำดินสีแดง	2	80	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อ	ส้ม	-	1	30	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	ไหก้นกลม	ส้ม	ลาย 1	3	80	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	ไห	นวล	ขีด	1	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	นวล	รมควัน	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนง	นวล	ลาย 1	21	260	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนง	นวล	ลาย 37	1	100	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนง	นวล	ลาย 77	1	50	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนง	นวล	ลาย 30	1	60	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนง	นวล	ลาย 11	1	60	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนง	นวล	ลาย 16	2	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนง	นวล	ลาย 78	1	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนง	นวล	ลาย 22	1	30	เตาพื้นเมือง	
											รวม	280	5,120		
380-390	/							/	อ่าง	ส้ม	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	อ่าง	ส้ม	-	1	40	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อ	ส้ม	ขีด	5	70	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อทะนง	ส้ม	ขีด	1	190	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	คว่ำ	ส้ม	-	2	240	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หงาย	ส้ม	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หงาย	ส้ม	ลูกฝาทรง ขอดมน	1	30	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	ส้ม	-	4	90	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 12	1	60	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	อ่าง	ส้ม	-	3	80	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
380-390				/				/	หม้อ	ส้ม	-	8	110	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	21	300	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	4	70	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 9	6	180	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 30	2	50	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 39	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 37	3	60	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 68	2	40	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 38	2	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 11	3	80	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อ	นวล	-	5	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 1	13	160	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 38	1	30	เตาพื้นเมือง	
											รวม	93	2,020		
390-400		/						/	อ่าง	ส้ม	-	5	250	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	ส้ม	ขีด	22	380	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	ตะครัน	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"						/		/	คว่ำ	ส้ม	-	2	60	เตาพื้นเมือง	
"						/		/	หงาย	ส้ม	-	2	50	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	-	4	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ขีด	2	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 38	2	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	3	100	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 76	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	อ่าง	ส้ม	-	1	80	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	ไห	ส้ม	-	4	160	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	-	18	220	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	รมควัน	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ขีด	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	40	520	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 16	3	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	22	200	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
390-400				/				/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 37	4	60	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 9	2	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 30	5	190	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 3	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 6	4	40	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 98	1	40	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 78	4	70	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 13	3	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 77	3	40	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	อ่าง	ล้มน	ขูด	2	180	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อ	นวน	ขูด	1	10	เตาพื้นเมือง	
"						/		/	หงาย	นวน	จุกฝาทรงกลม (เม็ดกระดุม)	1	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวน	ลาย 1	20	150	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวน	ลาย 9	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวน	ลาย 11	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวน	ลาย 37	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวน	ลาย 52	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อ	นวน	-	2	20	เตาพื้นเมือง	
											รวม	191	3,270		
400-410	/							/	อ่าง	ล้มน	-	1	40	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อ	ล้มน	ขูด	2	40	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 12	2	160	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	ล้มน	-	4	70	เตาพื้นเมือง	
"						/		/	หงาย	ล้มน	จุกฝาทรงกลม	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	ไห	ล้มน	-	1	100	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	กระปุก	ล้มน	-	1	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	ขวด	ล้มน	-	1	50	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 1	5	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 6	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 12	4	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 28	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ล้มน	ลาย 90	1	30	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป มือ แป้น หมุน	รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น								ฝา
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย									
400-410					/		/	เจียงทวน	ส้ม	จุด	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อ	นวล	-	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	กระปุก	นวล	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/			/	หม้อทะนบน	นวล	ลาย 1	1	10	เตาพื้นเมือง	
										รวม	29	760		
410-420	/						/	อ่าง	ส้ม	-	1	50	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	ชาม	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อ	ส้ม	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อทะนบน	ส้ม	จุด	6	160	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อ	ส้ม	ปากหยักเกลียว	1	30	เตาพื้นเมือง	
"					/		/	คว่ำ	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"					/		/	หงาย	ส้ม	-	2	40	เตาพื้นเมือง	
"					/		/	หงาย	ส้ม	ขอบฝาหยัก	1	30	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อ	ส้ม	-	3	40	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 68	1	40	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 76	2	40	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อ	ส้ม	-	9	90	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 31	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 1	14	90	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 12	4	50	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 70	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 9	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 16	2	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 11	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 33	2	30	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 60	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนบน	ส้ม	ลาย 85	1	30	เตาพื้นเมือง	
"					/		/	คว่ำ	นวล	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อ	นวล	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	กระปุก	นวล	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนบน	นวล	ลาย 1	4	40	เตาพื้นเมือง	
"			/				/	หม้อทะนบน	นวล	ลาย 56	1	30	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น หมุน						
	เข้า	ออก												
410-420					/		/	หม้อทะนง	นวล	ลาย 19	1	20	เตาพื้นเมือง	
										รวม	68	1,060		
420-430	/						/	อ่าง	ส้ม	-	2	130	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อ	ส้ม	-	10	120	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อ	ส้ม	ขีด	10	90	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	ชาม	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	กระปุก	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	ไห	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"					/		/	คว่ำ	ส้ม	-	4	20	เตาพื้นเมือง	
"					/		/	คว่ำ	ส้ม	ขีด	2	210	เตาพื้นเมือง	
"					/		/	หงาย	ส้ม	ทรงกลม	2	90	เตาพื้นเมือง	
"	/						/	หม้อ	ส้ม	-	11	120	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อ	ส้ม	เขียนสีแดง	1	30	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ขีด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 12	7	110	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 9	1	30	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 37	1	30	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 89	1	30	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	อ่าง	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	ไห	ส้ม	-	5	170	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อ	ส้ม	-	13	120	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	คนที	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	กระปุก	ส้ม	-	5	40	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 1	42	310	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 3	4	340	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 23	1	60	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 9	6	100	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 6	2	20	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 49	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 98	2	40	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 41	1	50	เตาพื้นเมือง	
"		/					/	หม้อทะนง	ส้ม	ลาย 76	4	50	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
420-430					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 59	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 68	4	40	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 11	4	40	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 70	1	20	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 16	3	20	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 44	2	40	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	ไห	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อ	นวล	-	3	20	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	กระปุก	นวล	-	2	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 37	2	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อ	นวล	-	4	50	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	คนที	นวล	-	2	20	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	คว่ำ	นวล	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 1	16	130	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 59	4	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 9	2	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 76	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 68	2	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 11	2	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 45	1	10	เตาพื้นเมือง	
									รวม			203	3,030		
430-440		/						/	อ่าง	ส้ม	-	6	250	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	ตะครัน	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อ	ส้ม	-	5	130	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	ชาม	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ซูด	21	33	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	ถ้วย	ส้ม	ซูด	7	50	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	คว่ำ	ส้ม	-	4	50	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หงาย	ส้ม	-	4	50	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หงาย	ส้ม	จุดฝาทรง \triangle ยอดมน	1	70	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หงาย	ส้ม	จุดฝาทรงกลม (มีดกระดุม)	2	80	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	คว่ำ	ส้ม	จุดฝาทรงระบอก	1	100	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		โหล	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
430-440			/					/	หม้อ	ส้ม	-	5	90	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	จุด	4	70	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 9	2	50	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 12	3	70	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 8	1	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 83	1	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	โหล	ส้ม	-	3	80	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	ขวด	ส้ม	-	5	100	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	คนโท	ส้ม	-	18	140	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	-	12	100	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	กระปุก	ส้ม	-	3	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	คนที	ส้ม	ผิวขี้ดมัน	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	คนที	ส้ม	น้ำดินสีแดง, เขียนสีดำ	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 1	66	410	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 12	20	170	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 11	4	80	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 2	3	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 16	3	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 83	1	50	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 68	5	50	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 37	6	90	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 44	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 76	5	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 41	1	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 78	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 59	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 9	7	130	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 7	4	50	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 19	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 52	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 48	1	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อตะนน	ส้ม	ลาย 88	2	30	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่		ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย											
430-440					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 30	3	50	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 53	2	60	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 6	3	60	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 72	1	30	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 79	1	30	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 44	1	50	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	อ่าง	ส้ม	-	1	50	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	ตะครัน	นวล	-	1	30	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	ชาม	นวล	-	5	30	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	นวล	ขีด	4	80	เตาพื้นเมือง	
"						/		/	หงาย	นวล	จุกฝาทรงกลม (เมื่อดกดุม)	1	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 12	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 59	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 37	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 1	31	170	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 9	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อ	นวล	-	2	20	เตาพื้นเมือง	
									รวม		305	3,903			
440-450		/						/	อ่าง	ส้ม	-	5	120	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	ส้ม	-	13	160	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ขีด	10	170	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	-	6	70	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	ครก	ส้ม	กดประทับแนวเฉียง, ขูด	1	60	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	ไห	ส้ม	กดประทับแนวเฉียง	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	2	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	ไห	ส้ม	-	1	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	อ่าง	ส้ม	-	1	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	-	8	50	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	คนโท	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	ไห	ส้ม	ขีด	1	90	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	39	260	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 38	1	20	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		โหล	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
440-450					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 11	2	40	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 6	5	50	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 19	5	50	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 9	9	140	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 12	16	150	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 2	5	60	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 33	1	10	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 73	2	20	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 41	3	50	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 53	2	30	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 42	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อทะนน	นวล	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	นวล	-	2	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	นวล	-	6	70	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 16	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 1	16	150	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 12	5	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 9	3	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 38	1	10	เตาพื้นเมือง	
											รวม	176	2,110		
450-460	/							/	ชาม	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	ชาม	ส้ม	จุด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	อ่าง	ส้ม	-	2	40	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	ส้ม	-	3	40	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อทะนน	ส้ม	จุด	2	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	ไห	ส้ม	-	1	40	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อ	ส้ม	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	คนโท	ส้ม	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	คนที	ส้ม	-	2	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	กระปุก	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 1	17	110	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
450-460					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	10	130	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 11	1	90	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 6	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	กระปุก	นวล	-	3	30	เตาพื้นเมือง	
"					/			/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 1	6	30	เตาพื้นเมือง	
									รวม			57	710		
460-470	/							/	อ่าง	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ขีด	1	60	เตาพื้นเมือง	
"						/		/	คว่ำ	ส้ม	-	2	20	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	4	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	คนโท	ส้ม	-	3	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 38	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 11	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 68	1	20	เตาพื้นเมือง	
									รวม			17	240		
470-490	/							/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	3	70	เตาพื้นเมือง	
"	/							/	หม้อ	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"						/		/	หงาย	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/						/	หม้อ	ส้ม	-	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ขีด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	หม้อ	ส้ม	-	2	50	เตาพื้นเมือง	
"			/					/	คนที	ส้ม	ขีด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 2	2	20	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 9	3	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	10	70	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 6	1	10	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	3	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 76	1	30	เตาพื้นเมือง	
"				/				/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 78	2	20	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น หมุน							
	เข้า	ออก	เรียบ					ลาย						
470-490						/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 16	1	10	เตาพื้นเมือง	
"						/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 68	1	20	เตาพื้นเมือง	
										รวม	34	470		
490-510	/					/	/	อ่าง	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/					/	/	หม้อ	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"	/					/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ซูด	1	30	เตาพื้นเมือง	
"			/			/	/	ไห	ส้ม	-	1	30	เตาพื้นเมือง	
"				/		/	/	ไห	ส้ม	ซูด	1	50	เตาพื้นเมือง	
"				/		/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	3	20	เตาพื้นเมือง	
"				/		/	/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 1	2	40	เตาพื้นเมือง	
"				/		/	/	หม้อทะนนวน	นวล	ลาย 2	1	20	เตาพื้นเมือง	
"				/		/	/	หม้อทะนนวน	ดำ	ลาย 1	2	20	เตาพื้นเมือง	
										รวม	13	240		
510-530	/					/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 59	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/					/	/	หม้อ	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/					/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	1	20	เตาพื้นเมือง	
"	/					/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 41	1	80	เตาพื้นเมือง	
"	/					/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 83	1	280	เตาพื้นเมือง	
"	/					/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	1	10	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 82	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ซูด	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 52	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 12	1	40	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 6	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	-	12	100	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	คนที	ส้ม	-	2	20	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 1	18	220	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	คนที	ส้ม	ลาย 1	3	130	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 6	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 68	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 100	1	20	เตาพื้นเมือง	
"		/				/	/	หม้อทะนนวน	ส้ม	ลาย 59	4	80	เตาพื้นเมือง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต		
	ปากโค้ง		ไหล่		ลำตัว		ก้น	ฝา							มือ	แป้น
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย										
510-530					/				/	หม้อทะนน	ส้ม	ลาย 83	5	100	เตาพื้นเมือง	
"						/			/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 1	1	20	เตาพื้นเมือง	
"			/						/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 59	1	20	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 1	2	10	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 68	2	20	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนน	นวล	ลาย 92	1	110	เตาพื้นเมือง	
"		/							/	หม้อทะนน	ดำ	-	2	80	เตาพื้นเมือง	
"		/							/	หม้อทะนน	ดำ	ลาย 11	2	40	เตาพื้นเมือง	
"				/					/	หม้อทะนน	ดำ	-	2	20	เตาพื้นเมือง	
"					/				/	หม้อทะนน	ดำ	ลาย 1	2	30	เตาพื้นเมือง	
"					/					หม้อทะนน		ลาย 83	1	20	เตาพื้นเมือง	
										รวม			74	1,630		
										รวมทั้งสิ้น			2,315	35,028		

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาเนื้อแกร่ง (Stoneware)

โครงการ ขุดแต่งออกแบบและบูรณะโบราณสถานวัดหน้าพระเมรุ

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
140-150						/		/	โหน้เท้าข้าง	เทา	ขูด รวม	1 1	110 110	เตาบ้านบางปูน	
170-180			/					/	โหน้	เทา	ขูด	1	40	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	โหน้	เทา	กดประทับรูปดอกไม้ และลายพื้นปลา	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	โหน้	น้ำตาล	ขูด	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	อ่าง	น้ำตาล	ขูด	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	อ่าง	น้ำตาล	-	2	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	โหน้	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	40	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/							/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขก้า	1	5	เตาศรีสีชนาลัย	
"			/					/	ชาม	เทา	ขูดร่องใต้เคลือบสีเขียวไขก้า	1	10	เตาศรีสีชนาลัย	
											รวม	9	155		
180-190	/							/	อ่าง	เทา	ขูด	1	60	เตาบ้านบางปูน	
"	/							/	दनโหน้	เทา	ขูด	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	โหน้	เทา	โหลมีสัน	1	60	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	โหน้	เทา	-	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	โหน้	น้ำตาล	-	2	70	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/							/	ขวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	ขวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	โหน้	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	โหน้	เทา	-	1	40	เตาบ้านบางปูน	
											รวม	10	280		
190-200	/							/	โหน้	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/							/	ชาม	เทา	ขูดร่องใต้เคลือบสีเขียวไขก้า	1	10	เตาศรีสีชนาลัย	
"	/							/	ชาม	เทา	เขียนลายคราม	1	5	เครื่องถ้วยจีน ๖.ซิง	
"					/			/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขก้า	1	10	เตาศรีสีชนาลัย	
"			/					/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขก้า	1	10	เตาล้านนา	
"			/					/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวมะกอกอ่อน	2	10	เตาล้านนา	
"			/					/	ชาม	เทา	เขียนลายคราม	1	10	เตาอินทนน	
											รวม	8	75		

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
			เข้า	ออก										
210-220	/						/	คนโท	เทา	ซูด	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	เทา	-	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	ไห	เทา	ซูดลายคลื่น	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	ไห	เทา	-	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
										รวม	4	60		
220-230	/						/	ไห	เทา	-	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"	/						/	อ่าง	เทา	ซูด	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	ไห	เทา	กดประทับรูปกลีบดอกไม้	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	ไห	เทา	ซูด, กดประทับเส้นตรงแนวตั้ง	2	10	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	คนโท	เทา	ซูด	3	10	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	เทา	-	7	60	เตาบ้านบางปูน	
"	/						/	ถ้วย	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	20	เตาศรีสังขาลัย	
"		/					/	ชาม	เทา	เขียนลายสีดำได้เคลือบ	2	10	เตาศรีสังขาลัย	
"	/						/	ชาม	เทา-ดำ	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาสุโขทัย	
"			/				/	ขวด	น้ำตาล	-	2	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	อ่าง	น้ำตาล	-	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	ไห	น้ำตาล	-	1	30	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/						/	ขวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/					/	ขวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	ขวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	2	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	3	50	เตาแม่น้ำน้อย	
										รวม	30	290		
230-240		/					/	คนโท	เทา	ซูด	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	ไห	เทา	กดประทับรูปกลีบดอกไม้	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	ไห	เทา	กดประทับรูปดอกไม้กลม	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	โหม้หู	เทา	ซูด	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	เทา	-	5	60	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	น้ำตาล	-	3	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"				/			/	ไห	น้ำตาล	-	1	90	เตาแม่น้ำน้อย	
"				/			/	ชาม	เทา	ซูดรองใต้เคลือบสีเขียว	3	10	เตาศรีสังขาลัย	
"	/						/	ชาม	ขาวนวล	เคลือบใส	1	10	เตาล้านนา	
"	/						/	ชาม	เทา-ดำ	เคลือบสีเขียวด้านใน	1	10	เตาเซียง	

หลุม TP.11 (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น						
						เข้า	ออก						
230-240			/			/		ขาม	เทา-ดำ	เคลือบสีเขียวด้านใน	1	10	เตาเซียง
"				/		/		ขาม	ขาวนวล	เขียนสีบนเคลือบ	1	40	เตาอันหนาน
										รวม	20	310	
240-250	/					/		ไห	เทา	-	4	80	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	จุด	4	140	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		ไห	เทา	-	4	140	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		ขาม	เทา	จุดร่องใต้เคลือบสีเขียวไขก่า	1	10	เตาป่าขาง
										รวม	13	370	
250-260			/			/		ไห	เทา	-	1	20	เตาบ้านบางปูน
"				/		/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขก่า	2	80	เตาศรีสังขาลัย
										รวม	3	100	
260-270	/					/		ไห	เทา	-	2	100	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		ไห	เทา	จุด	1	40	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	จุด	2	80	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	จุด, ปั้นแปะวงกลม	1	100	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	กดประทับลาย	1	30	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		คนโต	เทา	พื้นปลาแนวตั้งและรูปดอกไม้	5	200	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		ขวด	น้ำตาล	-	1	20	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		ขวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	20	เตาแม่น้ำน้อย
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	10	เตาแม่น้ำน้อย
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขก่า	1	10	เตาสู่โขทัย
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขก่า	6	20	เตาศรีสังขาลัย
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวมะกอกอ่อน	1	10	เตาเซียง
"			/			/		ขาม	เทา	เขียนสีแดงและ สีเขียวบนเคลือบ	1	10	เตาอันหนาน
										รวม	24	650	
270-280			/			/		ไห	เทา	จุด	2	260	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		ไห	เทา	จุด, กดประทับลายคลื่น	1	30	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		ไหสีหู	เทา	จุด, กดประทับลายพื้นปลา แนวเฉียง	1	20	เตาบ้านบางปูน

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก												
270-280			/				/	โหลสี	เทา	ชุด, กต.ประดับลายใบเสมา ในกรอบสี่เหลี่ยม	1	120	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	โหลขนาดใหญ่	เทา	ชุด, กต.ประดับลายคลื่น	1	320	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	โหล	เทา	-	8	400	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	คนโท	เทา	-	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	อ่าง	น้ำตาล	ชุด	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	อ่าง	น้ำตาล	-	1	40	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/						/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีสังขาลัย	
"				/			/	ชาม	เทา	ชุดได้เคลือบสีเขียวไขกา	1	50	เตาศรีสังขาลัย	
"	/						/	ชาม	น้ำตาล	เคลือบขาวซูน	1	20	เตาล้านนา	
"	/						/	ชาม	เทา	เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เครื่องถ้วยจีน ร.ชิง	
"			/				/	ชาม	เทา	เขียนสีบนเคลือบ	1	10	เครื่องถ้วยจีน ร.ชิง	
										รวม	22	1,320		
280-290	/						/	อ่าง	เทา	-	1	90	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	โหล	เทา	ชุด	3	110	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	โหล	เทา	ชุด, กต.ประดับลาย พื้นปลาแนวตั้ง	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	โหล	เทา	-	8	250	เตาบ้านบางปูน	
"				/			/	โหล	เทา	-	2	260	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	อ่าง	น้ำตาล	ชุด	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	อ่าง	น้ำตาล	-	2	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/					/	โหล	น้ำตาล	โหลมีสัน, เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	40	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	โหล	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	70	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	ชวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	3	40	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/						/	ชาม	เทา	ชุดได้เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีสังขาลัย	
"			/				/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	2	20	เตาศรีสังขาลัย	
"	/						/	ชาม	เทา	เขียนลายสีดำได้เคลือบ	1	10	เตาศรีสังขาลัย	
"			/				/	ชาม	เทา	เคลือบสีน้ำตาล	1	10	เตาศรีสังขาลัย	
										รวม	28	950		
290-300	/						/	โหล	เทา	-	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"	/						/	โหลอูฐ	เทา	ชุด	3	130	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	โหล	เทา	ชุด	7	190	เตาบ้านบางปูน	

หลุม TP.II (N24_W5_P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
			เข้า	ออก										
290-300		/				/		คนโท	เทา	ซูด	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/		ไห	เทา	ซูดร่อง, กดประทับลายคลื่น	1	60	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/		ไห	เทา	ซูดเส้นคลื่น, กดประทับรูป คล้ายเมล็ดข้าวเปลือก	1	180	เตาบ้านบางปูน	
"			/			/		ไห	เทา	-	22	750	เตาบ้านบางปูน	
"				/		/		ไห	เทา	กดประทับรูปสัตว์ ในกรอบสี่เหลี่ยม	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"				/		/		ไห	เทา	กดประทับรูปใบเสมา	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"					/	/		ไห	เทา	-	3	220	เตาบ้านบางปูน	
"					/	/		ไห	เทา	ซูด	1	40	เตาบ้านบางปูน	
"					/	/		ไหเท้าช้าง	เทา	ซูด	1	150	เตาบ้านบางปูน	
"			/			/		ไห	น้ำตาล	-	2	50	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/				/		อ่าง	น้ำตาล	ซูด	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/				/		ไหสีหู	น้ำตาล	ปั้นแปะหู, เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/				/		ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	3	110	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/				/		ขวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	3	40	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/					/		ชาม	เทา	ซูดร่องใต้เคลือบสีเขียวไขก่า	1	30	เตาศรีสังขาน้ำ	
"		/				/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขก่า	3	10	เตาศรีสังขาน้ำ	
"			/			/		ชาม	เทา	ซูดร่องใต้เคลือบสีเขียวไขก่า	4	30	เตาศรีสังขาน้ำ	
"	/					/		ชาม	เทา	ซูดร่องใต้เคลือบสีเขียวไขก่า	1	20	เตาสุโขทัย	
"	/					/		ชาม	เทา	เขียนลายสีด้าใต้เคลือบ	2	10	เตาสุโขทัย	
"			/			/		ชาม	เทา	ซูดใต้เคลือบสีเขียวไขก่า	2	20	เตาสุโขทัย	
"					/	/		ลูกฝากระปุก	เทา	ทรงดอกบัวตูม, เขียนลายสีด้า	1	10	เตาสุโขทัย	
"			/			/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขก่า	1	10	เตาสุโขทัย	
"			/			/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขก่าด้านใน	1	10	เตาเซลียง	
"	/					/		ชาม	ลัมนวล	เขียนลายสีด้าใต้เคลือบ	1	10	เตาล้านนา	
"	/					/		ชาม	ขาวนวล	เคลือบสีขาวขุ่น	1	10	เตาล้านนา	
"	/					/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขก่า	1	20	เครื่องถ้วยจีน ว.ชิง	
"		/				/		ชาม	เทา	เคลือบใส	2	10	เครื่องถ้วยจีน ว.ชิง	
										รวม	74	2,280		
300-310	/					/		ไห	เทา	-	2	40	เตาบ้านบางปูน	
"	/					/		คนโท	เทา	ซูด	1	20	เตาบ้านบางปูน	

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น						
300-310		/				/	ขนาดใหญ่	เทา	ซูด		1	140	เตาบ้านบางปูน
"		/				/	โหล	เทา	กดประทับลายซึ่หวี		1	10	เตาบ้านบางปูน
"		/				/	โหล	เทา	-		10	350	เตาบ้านบางปูน
"		/				/	โหล	น้ำตาล	-		4	130	เตาแม่น้ำน้อย
"	/					/	โหล	น้ำตาล	ซูด		1	30	เตาแม่น้ำน้อย
"		/				/	โหล	น้ำตาล	ซูด,กดจุด		1	20	เตาแม่น้ำน้อย
"		/				/	โหล	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ		5	100	เตาแม่น้ำน้อย
"		/		/		/	โหล	น้ำตาล	-		1	120	เตาแม่น้ำน้อย
"		/				/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา		2	10	เตาศรีสังขาลัย
"		/		/		/	กระปุก	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา		1	20	เตาศรีสังขาลัย
"	/					/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา		1	10	เตาสุโขทัย
"		/				/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา		3	20	เตาสุโขทัย
"		/		/		/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา		1	20	เตาสุโขทัย
"	/					/	ชาม	เทา-ดำ	เคลือบสีขาวขุ่น		1	10	เตาล้านนา
"		/				/	ชาม	เทา-ดำ	เคลือบสีขาวขุ่น		1	10	เตาล้านนา
"		/				/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา		1	10	เครื่องถ้วยจีน ร.ชิง
									รวม		38	1,070	
310-320		/				/	โหล	เทา	ซูด		1	10	เตาบ้านบางปูน
"		/				/	โหล	เทา	-		1	60	เตาบ้านบางปูน
"		/		/		/	โหล	เทา	กดประทับรูปใบเสมา		2	20	เตาบ้านบางปูน
"		/		/		/	โหลเท้าช้าง	เทา	ซูด		1	20	เตาบ้านบางปูน
"		/				/	โหล	น้ำตาล	-		4	80	เตาแม่น้ำน้อย
"		/				/	อ่าง	น้ำตาล	-		2	10	เตาแม่น้ำน้อย
"	/					/	โหล	น้ำตาล	ซูดได้เคลือบสีน้ำตาล		1	110	เตาแม่น้ำน้อย
"		/				/	ชวด	น้ำตาล	ซูด		1	10	เตาแม่น้ำน้อย
"		/				/	โหล	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล		5	180	เตาแม่น้ำน้อย
"	/					/	ชาม	เทา	ซูดได้เคลือบสีเขียวไขกา		1	20	เตาศรีสังขาลัย
"		/				/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา		1	10	เตาศรีสังขาลัย
"		/		/		/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา		1	30	เตาศรีสังขาลัย
"		/		/		/	ชาม	ขาวนวล	เขียนลายคราม		1	30	เตาอันหนาน
									รวม		22	590	

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง เข้า	ไหล่ ออก	ลำตัว เรียบ	ก้น ลาย	ฝา ลาย	มือ หมุน	แป้น						
320-330			/			/		โห	เทา	-	3	90	เตาบ้านบางปูน
"				/		/		โหเท้าข้าง	เทา	-	1	120	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		โห	น้ำตาล	-	1	20	เตาแม่แก่น้ำน้อย
"		/				/		โห	น้ำตาล	-	1	10	เตาแม่แก่น้ำน้อย
"			/			/		โห	น้ำตาล	-	3	50	เตาแม่แก่น้ำน้อย
"	/					/		อ่าง	น้ำตาล ขูด		1	10	เตาแม่แก่น้ำน้อย
"	/					/		โห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	1	40	เตาแม่แก่น้ำน้อย
"			/			/		โห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาลดำ	3	110	เตาแม่แก่น้ำน้อย
"	/					/		ขาม	เทา	ขูดได้เคลือบสีเขียวไขกา	32	50	เตาศรีสังขาลัย
"				/		/		ขาม	เทา	ขูดได้เคลือบสีเขียวไขกา	3	30	เตาศรีสังขาลัย
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบใส	2	10	เตาสุโขทัย
										รวม	51	540	
330-340	/					/		โห	เทา	ขูด	1	20	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		โห	เทา	ขูด, กัดประทับรูปใบเสมา	1	20	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		โห	เทา	กัดประทับลายกลีบดอกไม้	1	10	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		โห	เทา	ขูด, กัดประทับลายสี่เหลี่ยม และกลีบดอกไม้	1	160	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		โห	เทา	-	9	510	เตาบ้านบางปูน
"				/		/		โห	เทา	กัดประทับลายใบเสมา	1	60	เตาบ้านบางปูน
"					/	/		โหเท้าข้าง	เทา	ขูด	2	130	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		อ่าง	น้ำตาล	-	1	10	เตาแม่แก่น้ำน้อย
"	/					/		โห	น้ำตาล	ขูด, เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาแม่แก่น้ำน้อย
"			/			/		โห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาบ้านบางปูน
										รวม	19	960	
340-350	/					/		อ่าง	เทา	โหลมีสัน	1	40	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		คนโท	เทา	ขูด	2	20	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		โห	เทา	-	1	10	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		นุภาชนะ	เทา	-	1	10	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		โหม้หู	เทา	ขูด, ปั้นแปะ	1	50	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		โห	เทา	ขูด, กัดประทับลายเส้นคลื่น	1	20	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		โห	เทา	-	3	130	เตาบ้านบางปูน
"				/		/		โห	เทา	-	1	60	เตาบ้านบางปูน

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	โหล	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น						
340-350			/			/		ไห	น้ำตาล	-	2	110	เตาแม่น้ำน้อย
"	/					/		ไห	น้ำตาล	ชุดโต๊ะเคลือบสีน้ำตาล	1	10	เตาแม่น้ำน้อย
"		/				/		ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	30	เตาแม่น้ำน้อย
"			/			/		ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	10	เตาแม่น้ำน้อย
"				/		/		ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	80	เตาแม่น้ำน้อย
"	/					/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีสังขนาลัย
"	/					/		ชาม	เทา	ชุดลายกลีบบัว ใต้เคลือบสีเขียวไขกา	1	30	เตาศรีสังขนาลัย
"		/				/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	20	เตาศรีสังขนาลัย
"			/			/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีสังขนาลัย
"	/					/		ชาม	เทา	ชุดรองโต๊ะเคลือบขาวขุ่น	1	20	เตาล้านนา
"	/					/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาล้านนา
"	/					/		ชาม	เทา	เขียนลายสีดำใต้เคลือบ	1	20	เตาล้านนา
"	/					/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เครื่องถ้วยจีน ร.ชิง
"	/		/			/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	20	เครื่องถ้วยจีน (เตาหลงจวน)
"			/			/		ชาม	เทา	ชุดรองโต๊ะเคลือบเขียว	1	20	เครื่องถ้วยจีน ร.ชิง
										รวม	27	750	
350-360	/					/		ไห	เทา	ชุด	1	20	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ชุด	1	40	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		ไห	เทา	-	5	150	เตาบ้านบางปูน
"				/		/		คนโท	เทา	ชุด	1	20	เตาบ้านบางปูน
"				/		/		ไห	เทา	-	1	60	เตาบ้านบางปูน
"				/		/		ไหเท้าช้าง	เทา	ชุด	1	40	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		ไห	เทา	-	1	10	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	4	120	เตาแม่น้ำน้อย
"		/				/		อ่าง	น้ำตาล	ชุด, กัดชุดโต๊ะเคลือบสีน้ำตาล	1	40	เตาแม่น้ำน้อย
"			/			/		ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	3	30	เตาแม่น้ำน้อย
"	/					/		ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาหลงจวน
										รวม	20	540	
360-370	/					/		ไห	เทา	-	1	50	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		อ่าง	เทา	ชุด	1	20	เตาบ้านบางปูน

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป หมุน	รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ							
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย							
360-370		/				/	ไห	เทา	ชุด, กดประทับ ลายเมล็ดข้าวเปลือก	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/	ไห	เทา	-	9	580	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/	คนโท	เทา	-	3	30	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/	อ่าง	เทา	ชุด	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/					/	ชาม	เทา	ชุดร่องใต้เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีสังขาลย์	
"	/					/	ชาม	เทา-ดำ	เคลือบใส	1	20	เตาล้านนา	
"	/					/	ไห	เทา	ชุด	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"	/					/	คนโท	เทา	ชุด	2	20	เตาบ้านบางปูน	
"	/					/	ไห	เทา	-	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"	/					/	คนโท	เทา	ชุด	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"	/					/	ไห	เทา	ชุด, กดประทับลายกลีบดอกไม้	2	40	เตาบ้านบางปูน	
"	/					/	ไห	เทา	ชุด	1	30	เตาบ้านบางปูน	
"	/					/	ไห	เทา	ชุดกดประทับลาย สามเหลี่ยมข้าวหลามตัด	1	30	เตาบ้านบางปูน	
"	/					/	ไห	เทา	ชุด, กดประทับลายคลื่น	1	30	เตาบ้านบางปูน	
"	/					/	โหม่มีหู	เทา	ชุด, กดประทับลายชี่หวี และบันแปะหู	1	40	เตาบ้านบางปูน	
"	/					/	ไห	เทา	-	20	710	เตาบ้านบางปูน	
"	/		/			/	ไห	เทา	ชุด	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"	/			/		/	ไห	เทา	-	2	30	เตาบ้านบางปูน	
									รวม	52	1,770		
370-380				/		/	โหม่ทำข้าง	เทา	-	1	60	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/	ไห	น้ำตาล	-	4	110	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/					/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	40	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/					/	ขวด	น้ำตาล	ชุดใต้เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/					/	โหม่มีหู	น้ำตาล	บันแปะหู	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/					/	อ่าง	น้ำตาล	ชุด, กดจุดใต้เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/					/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	7	90	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/					/	อ่าง	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/			/		/	อ่าง	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/			/		/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	40	เตาแม่น้ำน้อย	

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น							
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย	หมุน							
370-380	/					/		ขาม	เทา	ชุดใต้เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีสังขนาลัย	
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีสังขนาลัย	
"			/			/		ขาม	เทา	ชุดใต้เคลือบสีเขียวไขกา	1	20	เตาศรีสังขนาลัย	
"				/		/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	50	เตาศรีสังขนาลัย	
"	/					/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาสุโขทัย	
"			/			/		กระปุก	เทา	ด้านนอกชุดรองใต้ เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาสุโขทัย	
"				/		/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	70	เตาสุโขทัย	
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาล้านนา	
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบสีขาวขุ่น	1	10	เตาล้านนา	
"				/		/		ขาม	เทา	เคลือบสีขาวขุ่น	1	90	เตาล้านนา	
"				/		/		กระปุก	เทา	เคลือบสีขาวขุ่น	1	40	เตาล้านนา	
"	/					/		ขาม	นวล	เคลือบสีขาวขุ่น	1	10	เตาอันหนาน	
"				/		/		ขาม	นวล	เคลือบสีขาวขุ่น	1	40	เตาอันหนาน	
										รวม	32	810		
380-390		/				/		ขวด	เทา	-	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/		ไห	เทา	-	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/			/		ไห	เทา	ชุด	1	40	เตาบ้านบางปูน	
"			/			/		ไห	เทา	ชุด, กัดประทับลายคลื่น	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/			/	ใหญ่ขนาดใหญ	ไห	เทา	ชุด, กัดประทับลายกรวยเชิง และลายใบเสมา	1	420	เตาบ้านบางปูน	
"			/			/		ไห	เทา	-	12	400	เตาบ้านบางปูน	
"				/		/		ไห	เทา	-	2	190	เตาบ้านบางปูน	
"				/		/		ครก	เทา	-	1	160	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/				/		อ่าง	น้ำตาล	กุดจูด	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/			/		ครก	น้ำตาล	-	2	180	เตาแม่น้ำน้อย	
"				/		/		ไห	น้ำตาล	-	1	290	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/					/		ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบสีน้ำตาล	2	50	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/					/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวใส	3	20	เตาสุโขทัย	
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวใส	1	10	เตาสุโขทัย	
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวใส	1	20	เตาศรีสังขนาลัย	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm. Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น						
380-390	/					/		ขาม	ขาวนวล	เคลือบสีเขียวไขกา	1	20	เตาหลงจวน
"			/			/		ขาม	ขาวนวล	เขียนลายคราม	1	10	เตาอันหนาน
"				/		/		ขาม	เทา	เคลือบใส	1	20	เตาอันหนาน
										รวม	35	1,930	
390-400	/					/		ขาม	เทา	ไหลมีสัน	1	40	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		อ่าง	เทา	ซูด	1	40	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		คนโท	เทา	ซูด	2	30	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		ไห	เทา	-	4	50	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		ไห	เทา	ไหลมีสัน	1	60	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		คนโท	เทา	ซูด	3	40	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ซูด	3	190	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ซูด, กดประทับลายพื้นปลา	1	20	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		โหมมีหู	เทา	ซูด, บั้นแปะหู	2	50	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ซูด, กดประทับลายดอกจำปี	1	40	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ซูด, กดประทับลายกลีบบัว	3	70	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ซูด, กดประทับลายใบเสมา	5	360	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ซูด, กดประทับลายก้านชด	1	100	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ซูด, บั้นแปะและ กดประทับรูปวงกลม	2	100	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ซูด, กดจุดและ กดประทับลายกลีบบัว	1	20	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	-	36	1,500	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		คนโท	เทา	-	3	40	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ซูด	7	500	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไหเท้าช้าง	เทา	ซูด	3	120	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		หม้อ	น้ำตาล	ซูด	1	50	เตาแม่น้ำน้อย
"	/					/		ไห	น้ำตาล	-	1	50	เตาแม่น้ำน้อย
"		/				/		ไห	น้ำตาล	-	9	190	เตาแม่น้ำน้อย
"	/					/		ไห	น้ำตาล	ซูดใต้เคลือบสีน้ำตาล	1	180	เตาแม่น้ำน้อย
"	/					/		ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	10	เตาแม่น้ำน้อย
"		/				/		โหมมีหู	น้ำตาล	บั้นแปะหู	1	10	เตาแม่น้ำน้อย
"		/				/		อ่าง	น้ำตาล	ซูด, กดจุดใต้เคลือบสีน้ำตาล	4	80	เตาแม่น้ำน้อย

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น							
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย		หมุน						
390-400			/			/	/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	8	160	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/				/	/	ชาม	น้ำตาล	ชุดร่องไตเคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีษณาลัย	
"			/			/	/	ชาม	น้ำตาล	เคลือบสีเขียวไขกา	1	50	เตาศรีษณาลัย	
"				/		/	/	ชาม	น้ำตาล	เขียนลายสีดำใต้เคลือบ	1	20	เตาสุโขทัย	
"	/					/	/	ชาม	เทา-ดำ	เขียนลายสีดำใต้เคลือบ	1	20	เตาล้านนา	
"	/					/	/	ชาม	เทา-ดำ	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาล้านนา	
"				/		/	/	ชาม	นวล	เคลือบใส	1	30	เตาล้านนา	
"				/		/	/	ชาม	เทา	เขียนลายคราม	1	20	เตาอันหนาน	
"			/			/	/	ชาม	เทา	ก้นด้านนอกเคลือบน้ำตาลสีแดง	2	20	เตาหลวงฉวน	
										รวม	115	4,280		
400-410	/					/	/	คนโท	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"	/					/	/	คนโท	เทา	-	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"	/					/	/	ไหขนาดใหญ่	เทา	ชุด	1	30	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/	/	ไห	เทา	ไหลมีสัน	1	200	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/	/	ไห	เทา	ชุด, กดประทับลายคลื่น	3	320	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/	/	ไห	เทา	ชุด	2	110	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/	/	ไห	เทา	กดประทับลายดอกจำปี	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/	/	ไห	เทา	กดประทับลายดอกไม้สีกลีบ	1	80	เตาบ้านบางปูน	
"			/			/	/	ไห	เทา	-	9	190	เตาบ้านบางปูน	
"			/			/	/	ไห	เทา	ชุด	2	820	เตาบ้านบางปูน	
"				/		/	/	ไหเท้าข้าง	เทา	ชุด	1	280	เตาบ้านบางปูน	
"			/			/	/	อ่าง	น้ำตาล	-	2	50	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/					/	/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	50	เตาแม่น้ำน้อย	
										รวม	26	2,240		
410-420	/					/	/	ไห	เทา	-	5	110	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/					/	/	ไห	เทา	ชุด	6	220	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/				/	/	ไหคอดยาว	เทา	ชุด	2	420	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/				/	/	ไห	เทา	ชุด	14	470	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/				/	/	ไหก้นกลม	เทา	ชุด, กดประทับลายกลีบบัว	4	120	เตาบ้านบางปูน	
"		/				/	/	ไหก้นกลม	เทา	กดประทับลายเมล็ดข้าวเปลือกและลายซี่หวี	1	50	เตาบ้านบางปูน	

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก												
410-420			/				/	ไห	เทา	โหลมีสัน	3	180	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	เทา	ชูด, กุดจุด	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	เทา	ชูด, กุดประทับลายคลื่น	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	เทา	ชูด, กุดประทับลายดอกจាំปี	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	โหมมีหู	เทา	ปั้นแปะหู	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไหก้นกลม	เทา	ชูด, กุดประทับลายตัวอุ	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	เทา	ชูด, กุดประทับลายกลีบบัว	1	90	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	เทา	ชูด, กุดประทับลาย สีเหลี่ยมข้าวหลามตัด	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	คนโท	เทา	-	6	50	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	เทา	-	82	2,520	เตาบ้านบางปูน	
"				/			/	ไห	เทา	-	2	120	เตาบ้านบางปูน	
"				/			/	ไหเท้าข้าง	เทา	ชูด	4	160	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	น้ำตาล	-	4	390	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/						/	ไห	น้ำตาล	ชูด	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"				/			/	ครก	น้ำตาล	ชูด	1	40	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	โหมมีหู	น้ำตาล	ปั้นแปะหู, เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	8	150	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/						/	ขาม	น้ำตาล	เคลือบสีเขียวใส(น้ำแดงกวา)	1	10	เตาศรีสังขาลัย	
"			/				/	ขาม	น้ำตาล	เคลือบสีเขียวใส(น้ำแดงกวา)	2	10	เตาศรีสังขาลัย	
"	/						/	ขาม	เทา-ดำ	เขียนลายสีดำใต้เคลือบ	1	20	เตาล้านนา	
"			/				/	ขาม	ขาวนวล	เขียนลายสีดำใต้เคลือบ	2	20	เตาล้านนา	
"			/				/	ขาม	ขาวนวล	เขียนลายคราม	1	20	เตาล้านนา	
										รวม	158	5,340		
420-430		/					/	อ่าง	เทา	โหลมีสัน	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"	/						/	ไห	เทา	ชูด	1	100	เตาบ้านบางปูน	
"	/						/	อ่าง	เทา	ชูด	3	40	เตาบ้านบางปูน	
"	/						/	คนโท	เทา	ชูด	3	40	เตาบ้านบางปูน	
"	/						/	ไห	เทา	-	3	60	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	คนโท	เทา	-	2	20	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	คนโท	เทา	ชูด	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	ไห	เทา	ชูด	18	540	เตาบ้านบางปูน	

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
420-430			/					/	ไหคอยาว	เทา	ซูด	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	อ่าง	เทา	ซูด, กดประทับลายกลีบบัว	4	30	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	ซูด, กดจุด	1	80	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	กดประทับลายกลีบบัว	2	80	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	ซูด, กดจุด, กดประทับลายซี่หวี	3	90	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	กดประทับลายซี่หวี	2	40	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	คนโท	เทา	ซูด, กดจุดและกด ประทับลายตัวอู่นวดตั้ง	1	80	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	คนโท	เทา	ซูด, กดประทับลายดอกจำปี	1	30	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	ซูด, กดประทับลายคลื่น	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	ซูด, กดประทับลายดอกไม้กลม กลีบบัว และลายใบเสมา	1	60	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	คนโท	เทา	ซูด, กดประทับลายเมล็ด ข้าวเปลือกและดอกไม้กลม	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	คนโท	เทา	ไหล่มีสัน, บันแปะวงกลม	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	ซูด, กดประทับลายใบเสมา	1	30	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไหขนาดใหญ่	เทา	-	63	2,400	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	-	32	240	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	กดประทับรูปดวงอาทิตย์	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	กดประทับรูปใบเสมา	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	กดประทับลายซี่หวี	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	-	4	150	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไหเท้าช้าง	เทา	ซูด	2	130	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	น้ำตาล	-	4	40	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/							/	ขวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	โหม้หู	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล, บันแปะหู	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	ขวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	3	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	3	130	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/							/	ชาม	เทา	ซูดร่องใต้เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีสีชนาลัย	
"	/							/	ชาม	เทา	เขียนลายสีดำใต้เคลือบ	1	10	เตาศรีสีชนาลัย	
"			/					/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีสีชนาลัย	
"			/					/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	2	40	เตาป่ายาง	

หลุม TP. II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น						
	เข้า	ออก	เรียบ	ลาย	เรียบ	ลาย	มน						
420-430				/		/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	20	เตาป่ายาง
"	/					/		ขาม	เทา	เขียนลายสีดำใต้เคลือบ	3	30	เตาสุโขทัย
"	/					/		ขาม	เทา	เคลือบใส	3	20	เตาสุโขทัย
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบใส	5	40	เตาสุโขทัย
"			/			/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	20	เตาสุโขทัย
"			/			/		ขาม	เทา	เขียนลายสีดำใต้เคลือบ	2	30	เตาสุโขทัย
"	/					/		ขาม	ขาวนวล	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาล้านนา
"			/			/		ขาม	ขาวนวล	เคลือบใส	3	20	เตาล้านนา
"	/					/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	20	เตาหลงจวน
"				/		/		ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	1	20	เตาหลงจวน
"	/					/		ขาม	ขาวนวล	เคลือบใส	1	10	เตาอันหนาน
										รวม	195	5,050	
430-440	/					/		ขาม	เทา	ขูด	2	20	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		อ่าง	เทา	ขูด	4	130	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		อ่าง	เทา	ขูด, กัดประทับลายคลื่น	1	20	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		คนโต	เทา	ขูด	11	140	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		ไห	เทา	-	8	210	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		คนโต	เทา	-	4	40	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ไหล่มีสัน	1	50	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ขูด	21	590	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ขูด, กัดจุดและ กัดประทับลายชี่หวี	10	580	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ขูด, กัดประทับลายกลีบบัว	9	290	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		ไห	เทา	ขูด, กัดประทับลายสามเหลี่ยม ข้าวหลามตัดและลายชี่หวี	3	80	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		โหม้หู	เทา	ขูด, บันแปะและกัดประทับ ลายใบเสมาและลายชี่หวี	2	70	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		โหม้หู	เทา	ขูด, บันแปะและกัดประทับ ลายกลีบบัวและลายชี่หวี	1	220	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		โหม้หู	เทา	ขูด, บันแปะหู, กัดประทับ ลายชี่หวี ใบเสมาและลายดอกไม้	1	180	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		ไห	เทา	-	94	3,040	เตาบ้านบางปูน

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น
			เข้า	ออก										
430-440					/		/	โห	เทา	ขูด	3	430	เตาบ้านบางปูน	
"					/		/	โหเท้าช้าง	เทา	ขูด	10	540	เตาบ้านบางปูน	
"						/	/	แบบหงาย	เทา	-	1	40	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	ขวด	น้ำตาล	ขูด	4	30	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	ขวด	น้ำตาล	-	8	130	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/						/	ขวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/					/	โห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	2	40	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/					/	โห	น้ำตาล	ขูด, กัดจุดใต้เคลือบสีน้ำตาล	2	40	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/					/	โหมิมู	น้ำตาล	ปั้นแปะหู, ขูด, กัดจุดใต้เคลือบสีน้ำตาล	2	40	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	โห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	6	90	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/						/	ขาม	น้ำตาล	เคลือบสีเขียวไขกา	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"				/			/	ขาม	ขาวนวล	เขียนลายคราม, ก้นด้านนอกเคลือบน้ำตาลสีแดง	1	20	เตาอินทนา	
										รวม	213	7,100		
440-450	/						/	อ่าง	เทา	ขูด	1	40	เตาบ้านบางปูน	
"	/						/	ขาม	เทา	ขูด	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"	/						/	โห	เทา	-	3	90	เตาบ้านบางปูน	
"	/						/	คนโท	เทา	ขูด	6	120	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	คนโท	เทา	-	3	40	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	โห	เทา	-	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	โห	เทา	ขูด, กัดประทับลายกลีบบัว	2	40	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	โห	เทา	ขูด	9	30	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	โห	เทา	ขูด, กัดประทับลายคลื่น	3	90	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	โห	เทา	ขูด, กัดประทับลายซี่หวี	4	100	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	โห	เทา	ขูด, กัดประทับลายกลีบบัว	4	210	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	โห	เทา	ขูด, กัดประทับลายดอกจำปี	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	โห	เทา	กัดประทับลายเฟืองอุบะ	1	210	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	โห	เทา	ขูด, กัดจุดรูป สามเหลี่ยมข้าวหลามตัด	1	40	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	โห	เทา	กัดประทับลายซี่หวี, โหลมีสัน	1	80	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	คนโท	เทา	ปั้นแปะหู, กัดประทับลาย	1	80	เตาบ้านบางปูน	

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ	แป้น						
			เข้า	ออก										
440-450			/				/	คนโท	เทา	-	2	30	เตาบ้านบางปูน	
"				/			/	ไห	เทา	-	53	1,220	เตาบ้านบางปูน	
"				/			/	ไห	เทา	-	3	160	เตาบ้านบางปูน	
"				/			/	ไหเท้าข้าง	เทา	จุด	1	70	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	น้ำตาล	-	3	100	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/						/	ไห	น้ำตาล	จุด	1	30	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/					/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	ไหสีหู	น้ำตาล	จุด, ปั้นแปะหู, เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	อ่าง	น้ำตาล	จุด, เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"				/			/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	30	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	ชาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกา	2	10	เตาศรีสังขาลย์	
"			/				/	ชาม	เทา	เขียนลายสีดำใต้เคลือบ	1	20	เตาสุโขทัย	
"	/						/	จาน	เทา-ดำ	จุด, เคลือบสีเขียวเฉพาะด้านใน	1	40	เตาเซียง	
"			/				/	ชาม	ขาวนวล	เคลือบสีเขียวไขกา	4	40	เตาล้านนา	
										รวม	118	3,050		
450-460	/						/	คนโท	เทา	จุด	2	20	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	ไห	เทา	จุด	4	60	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	คนโท	เทา	จุด	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	ไห	เทา	จุด, กดประทับลายดอกจាំปี	2	40	เตาบ้านบางปูน	
"		/					/	ไห	เทา	กดประทับลายที่ และลายดอกไม้	1	60	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	ไห	เทา	-	32	600	เตาบ้านบางปูน	
"				/			/	ไหเท้าข้าง	เทา	จุด	3	130	เตาบ้านบางปูน	
"			/				/	อ่าง	น้ำตาล	-	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"				/			/	ไห	น้ำตาล	-	1	150	เตาบ้านบางปูน	
"	/						/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/					/	ขวด	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"		/					/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	2	20	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/				/	อ่าง	น้ำตาล	เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"	/						/	ชาม	เทา	จุด, เคลือบสีเขียวไขกา	1	30	เตาศรีสังขาลย์	
"	/						/	ชาม	เทา	จุด, เคลือบสีเขียวไขกา	1	10	เตาศรีสังขาลย์	

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ						การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต	
	ปากโค้ง		ไหล่	ลำตัว		ก้น	ฝา	มือ							แป้น หมุน
	เข้า	ออก		เรียบ	ลาย										
450-460	/							/	ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกกา	1	10	เตาสุโขทัย	
"	/							/	ขาม	ขาวนวล	เคลือบใส	1	10	เตาล้านนา	
"			/					/	ขาม	ขาวนวล	เคลือบใส	32	10	เตาล้านนา	
"					/			/	ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกกา	1	10	เตาล้านนา	
											รวม	89	1,230		
460-470	/							/	อ่าง	เทา	ขูด	1	40	เตาบ้านบางปูน	
"	/							/	คนโท	เทา	ขูด	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	ขูด	2	60	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	คนโท	เทา	ขูด, กัดประทับลายดอกจាំปี	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	คนโท	เทา	ขูด, กัดประทับลายชี่หวี และสีเหลี่ยมขนมเปียกปูน	2	20	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	-	1	200	เตาบ้านบางปูน	
"		/						/	อ่าง	น้ำตาล	-	1	10	เตาแม่น้ำน้อย	
"			/					/	ไห	น้ำตาล	เคลือบสีน้ำตาล	1	20	เตาแม่น้ำน้อย	
											รวม	10	390		
470-490	/							/	ไห	เทา	-	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"		/						/	คนโท	เทา	-	1	20	เตาบ้านบางปูน	
"		/						/	ไห	เทา	โหลมีสัน	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"		/						/	ไห	เทา	ขูด, กัดประทับลายคลื่น	1	40	เตาบ้านบางปูน	
"		/						/	ไหสีหู	เทา	ปั้นแปะหู, กัดประทับลายชี่หวี	1	50	เตาบ้านบางปูน	
"		/						/	คนโท	เทา	ขูด, กัดประทับลายกลีบบัว	1	60	เตาบ้านบางปูน	
"			/					/	ไห	เทา	-	9	400	เตาบ้านบางปูน	
"					/			/	ไหเท้าช้าง	เทา	ขูด	2	160	เตาบ้านบางปูน	
"	/							/	ขาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขกกา	1	10	เตาศรีสขานาลัย	
											รวม	18	810		
490-510		/						/	ไห	เทา	ขูด	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"		/						/	ไห	เทา	ขูด, กัดประทับลายชี่หวี	1	30	เตาบ้านบางปูน	
"		/						/	ไหสีหู	เทา	ปั้นแปะหู, กัดประทับลายชี่หวี และลายสีเหลี่ยมข้าวหลามตัด	1	200	เตาบ้านบางปูน	
"		/						/	ไห	เทา	กัดประทับลายคลื่น	1	10	เตาบ้านบางปูน	
"		/						/	ไหขนาดใหญ่	เทา	ขูด, กัดประทับลายคลื่น	1	1,200	เตาบ้านบางปูน	
"					/			/	ไหขนาดใหญ่	เทา	ขูด	1	580	เตาศรีสขานาลัย	

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					การขึ้นรูป		รูปทรง	สี	เทคนิคการตกแต่ง ลวดลาย	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	แหล่งผลิต
	ปากโค้ง	โหล	ลำตัว	ก้น	ฝา	มือ	แป้น						
490-510	/					/		จาม	เทา	เคลือบสีเขียวไขก	1	10	เตาบ้านบางปูน
"	/					/		คนโท	เทา	จุด	1	40	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		โหล	เทา	จุด	1	40	เตาบ้านบางปูน
"		/				/		โหล	เทา	จุด.กดประทับลายสี่หี	1	200	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		โหล	เทา	-	9	200	เตาบ้านบางปูน
"				/		/		โหลขนาดใหญ่	เทา	จุด	1	340	เตาบ้านบางปูน
"				/		/		โหล	เทา	-	1	20	เตาบ้านบางปูน
"				/		/		โหลเท้าช้าง	เทา	จุด	2	260	เตาบ้านบางปูน
"			/			/		จาม	เทา	จุดรองใต้เคลือบสีเขียวไขก	1	10	เตาสุโขทัย
											24	3,150	
รวมทั้งสิ้น											1,508	48,550	

ตารางวิเคราะห์เศษภาชนะดินเผาเนื้อไปรงแสง (Porcelain)

โครงการชุดแต่งออกแบบและบูรณะวัดหน้าพระเมรุ

หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					เทคนิคการตกแต่ง							ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต			
						รูปทรง	น้ำเคลือบ				เขียนสี										
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		ไล	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี							บน	ใต้	ใน
80-90	/					จวน	/					ลายคราม	/	/		เส้นรอบขอบปาก	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"		/				ชาม	/					ลายคราม	/	/		พันธุ์พฤกษา	เตาจิ้นทางใต้	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
90-100	/					ชาม		/				ลายคราม	/		/	พันธุ์พฤกษา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	20	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต. 22-23	
140-150	/					ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พฤกษา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"				/		ฝาโถ	/					ลายคราม	/	/		ดอกล้วยตานี	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	40	ร.ชิงปลาย พศต.25	
160-170	/					ชาม	/					ลายคราม	/	/		พันธุ์พฤกษา	เตาจิ้นทางใต้	1	20	ร.หมิงปลาย-ร.ชิงต้น พศต. 22-23	
"	/					ชาม	/	/				ลายคราม				เขียน	เตาจิ้นทางใต้	1	30	ร.ชิง พศต.23-24	
"	/					จวน	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พฤกษา	เตาจิ้นทางใต้	1	60	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พฤกษา	เตาจิ้นทางใต้	2	180	ร.ชิง พศต.23-24	
"			/			ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พฤกษา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	40	ร.ชิง พศต.23-24	
170-180	/					ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พฤกษา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	10	ร.ชิง พศต.23-24	
"		/				ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พฤกษา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	5	ร.ชิง พศต.23-24	
"		/				ชาม	/					ลายคราม	/	/		ลายใบกล้วย	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	10	ร.หมิงต้น พศต. 21	
200-210		/				ชาม	/					ลายคราม	/	/		พันธุ์พฤกษา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	15	ร.ชิง พศต.23-24	
220-230	/					ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พฤกษา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	20	ร.หมิง พศต.21-22	
260-270		/				ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	พันธุ์พฤกษา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	10	ร.หมิง พศต.21-22	
270-280	/					ชาม	/					ลายคราม	/	/	/	ลายเมฆ	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	2	20	ร.หมิง พศต.21-22	

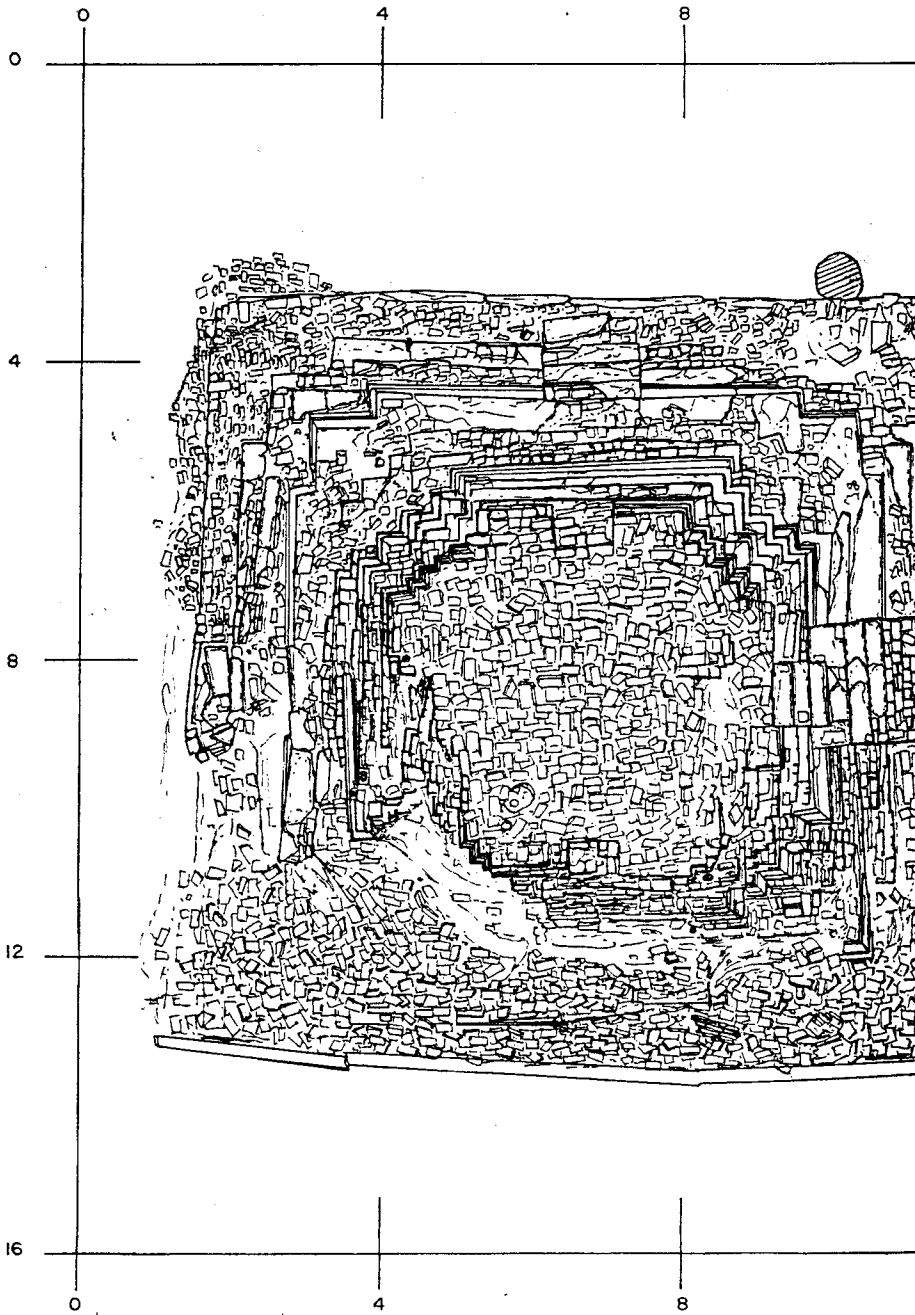
หลุม TP.II (N24 W5 P32)

ระดับ Cm.Dt.	ส่วนของภาชนะ					เทคนิคการตกแต่ง							ชื่อลวดลาย	แหล่งผลิต	จำนวน (ชิ้น)	น้ำหนัก (กรัม)	อายุ-สมัย	หมายเหตุ ข้อสังเกต				
						รูปทรง	น้ำเคลือบ					เขียนสี										
	ปาก	ไหล่	ตัว	ก้น	ฝา		ใส	เขียว	ขาว	น้ำ ตาล	อื่นๆ	สี							บน เคลือบ	ใต้	ใน	นอก
290-300			/			ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	ลายหกเหลี่ยม	เตาจีนทางใต้	2	20	ร.หมิง พศต.21-22	
300-310			/			ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	ลายดอกบัว	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	20	ร.หมิง พศต.21-22	
320-330	/					ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	พันธุ์พฤกษา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	10	ร.หมิง พศต.21-22	
"	/					ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	เส้นรอบขอบปาก	เตาจีนทางใต้	1	5	ร.หมิง พศต.21-22	
"			/			ถ้วย	/					ลายคราม		/	/	/	ลายหกเหลี่ยม	เตาจีนทางใต้	1	10	ร.หมิง พศต.21-22	
350-360	/					ขาม	/					ลายคราม		/	/	/	ลายดอกบัว	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	50	ร.หมิง พศต.21-22	
"			/			ตลับ	/					ลายคราม		/	/		พันธุ์พฤกษา	เตาจิ่งเต๋อเจิ้น, ม.เกียงซี	1	40	ร.หมิง พศต.21-22	
370-380	/			/		ขาม		/				ลายคราม					เรียบ	เตาหมณฑลผู้เจี้ยน	1	60	ร.หมิง พศต.21-22	
																		รวมทั้งสิ้น	28	725		

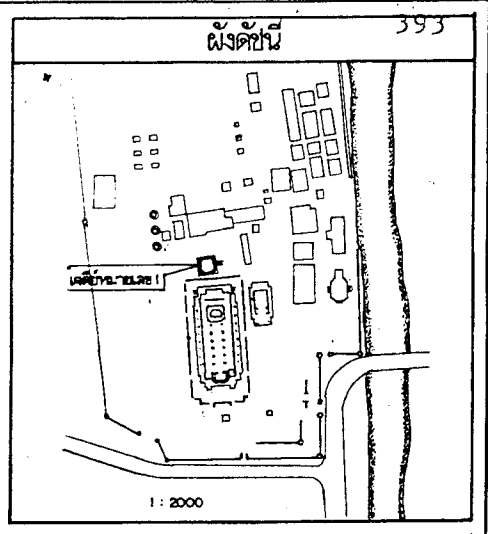
ภาคผนวก 4

แบบโบราณสถาน

- แบบโบราณสถานก่อนการขุดแต่ง
- แบบโบราณสถานหลังการขุดแต่ง
- แบบบูรณะโบราณสถาน
- แบบบูรณะเสริมโครงสร้าง

แปลน
มาตราส่วน 1 : 50

ฉายการ

ดำเนินการโดย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บูรพาคดี
 109/565 หมู่ 1 หมู่บ้านอัยยภพพาร ๓. ลำไทรใหญ่ อ.ชัยภูมิ จ.ปทุมธานี

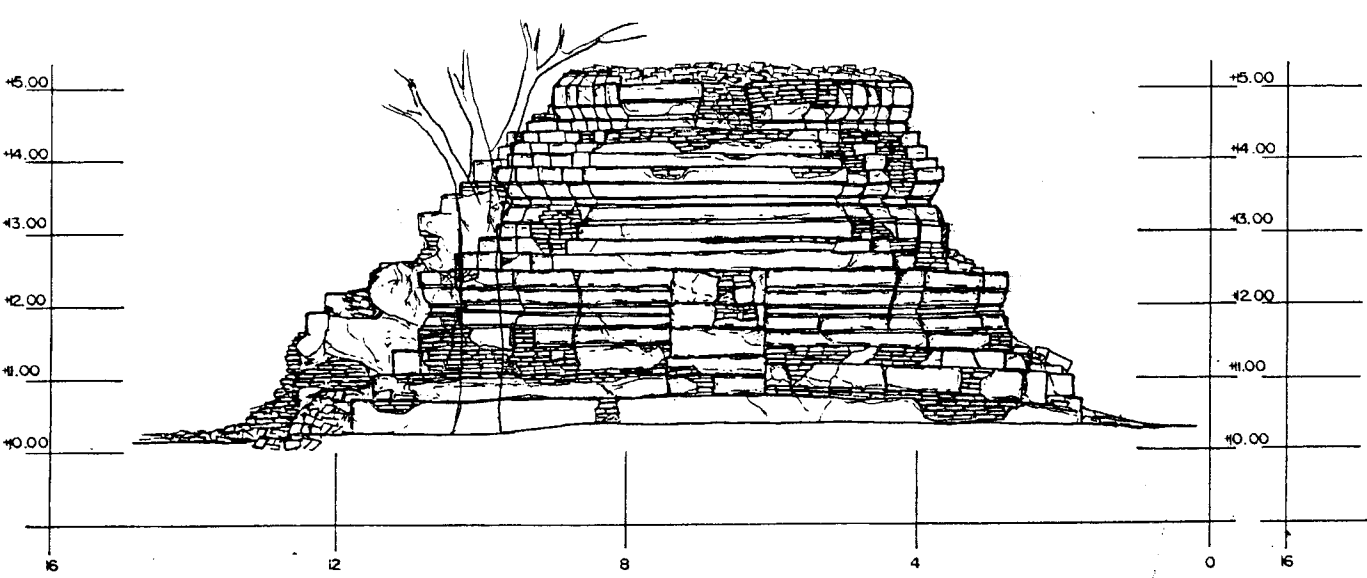
ช่างสำรวจ	นายสมชาย สุทธิรักษ์
ช่างเขียนแบบ	วิจิตรพันธ์ , ภาคภูมิ
ช่างศิลปกรรม	
นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์	
นักโบราณคดี	นายทิมมู ศรีวิลินสาร

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ	
นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างเขียน	
นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญ	

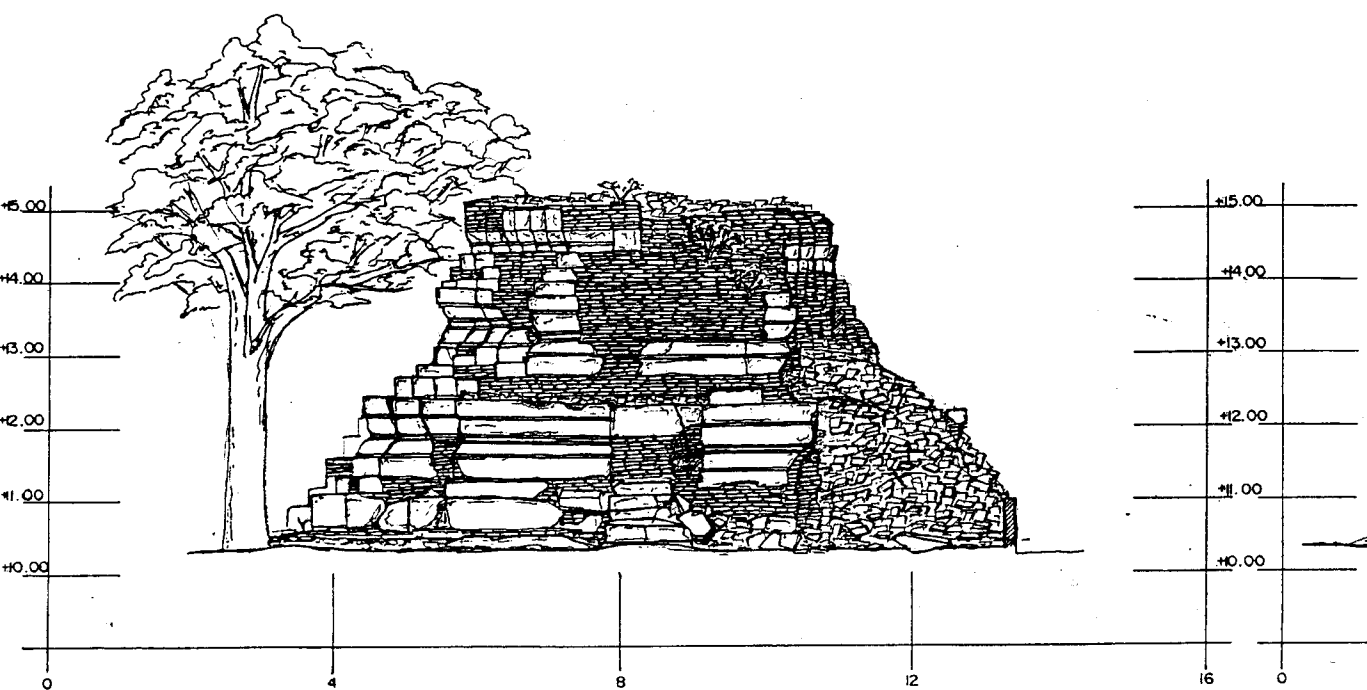
งานชัอม / งานมิติ	
ทน. ฝ่ายวิชาการ	
ทน. ฝ่ายศิลปกรรม	
ผอ. ลม. นศ. พช. ที่ ๓	
ผอ. ลม. พช.	
อธิบดี	

จากที่	เลขหมายคดี	จำนวนแผ่น	แผ่นที่

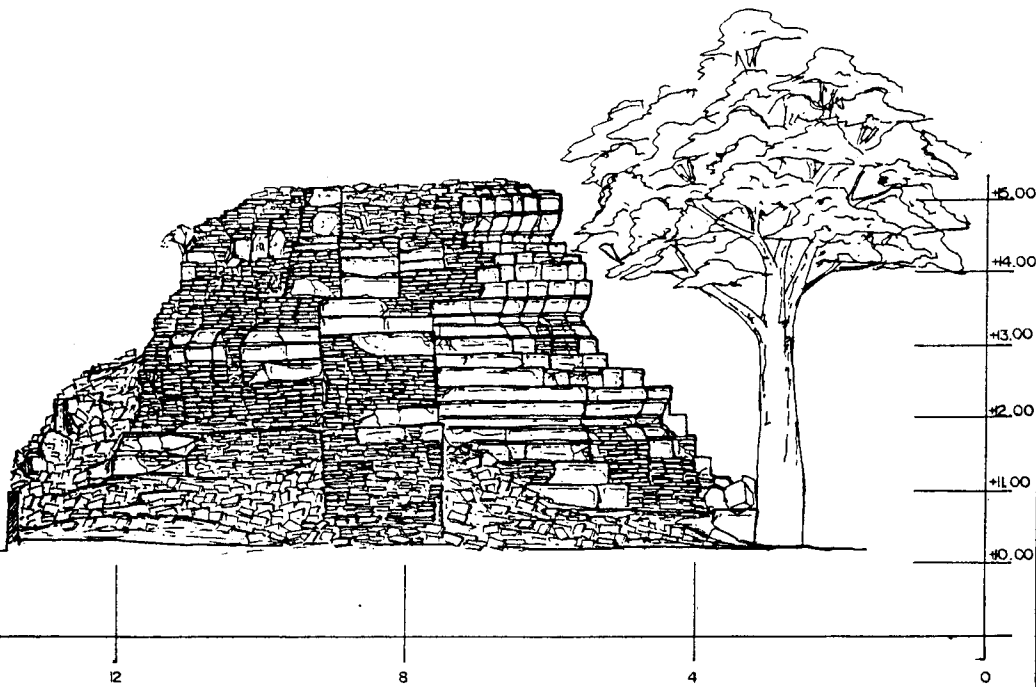
ผังรูปแบบ : วัดก้นน้ำพระเมรุ
 ที่ตั้ง : ๓ ตำบลคู ๑ พระนครศรีอยุธยา ๑ พระนครศรีอยุธยา
 แฉก : แปลนเจดีย์หมายเลข 1
 (สภาพก่อนการขุดแต่ง)
 มาตรการควบคุม : ๑ : ๑๐
 ๑ : ๑๐๐
 โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา
กรมศิลปากร

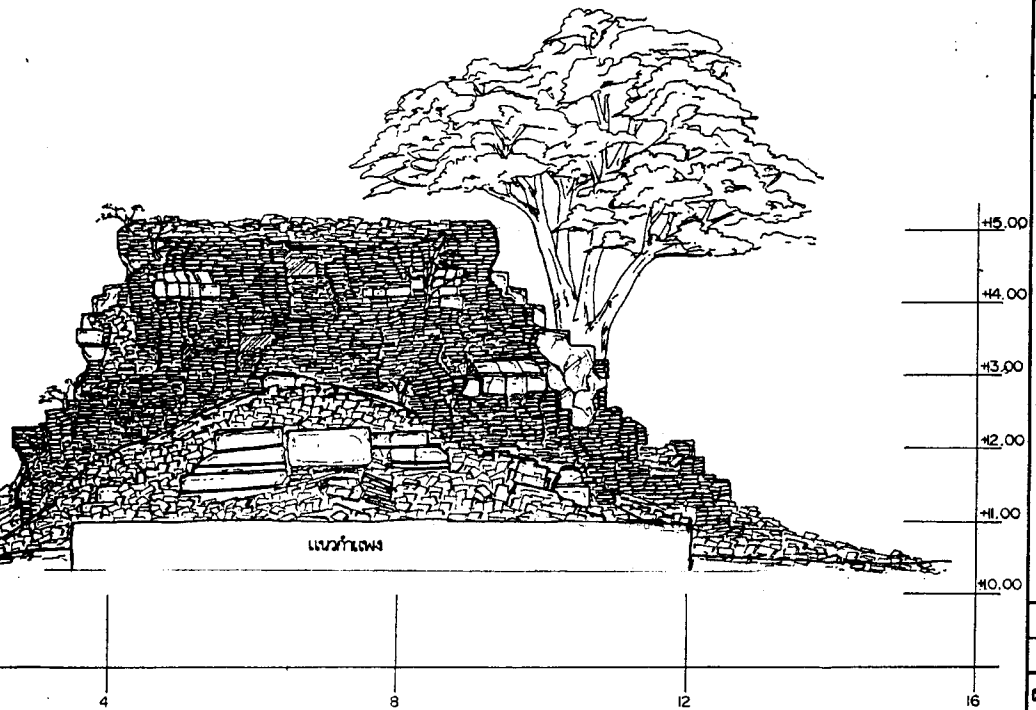
รูปตั้งทิศเหนือ
 มาตรฐาน 1:50

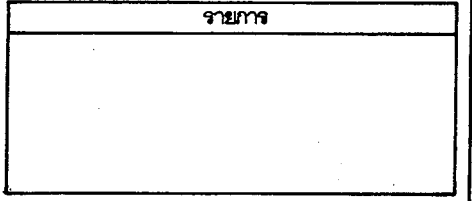
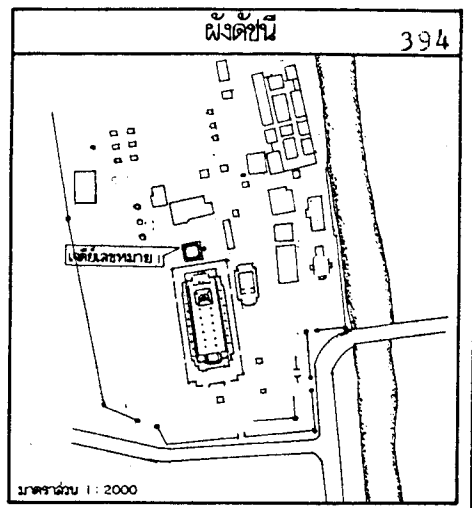
รูปตั้งทิศตะวันตก
 มาตรฐาน 1:50

รูปตั้งที่สระบัว
มาตราส่วน 1:50

รูปตั้งที่คัน
มาตราส่วน 1:50

ดำเนินงานโดย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคดี
109/589 หมู่บ้านอรัญญิก อ.อรัญญิก จ.บุรีรัมย์

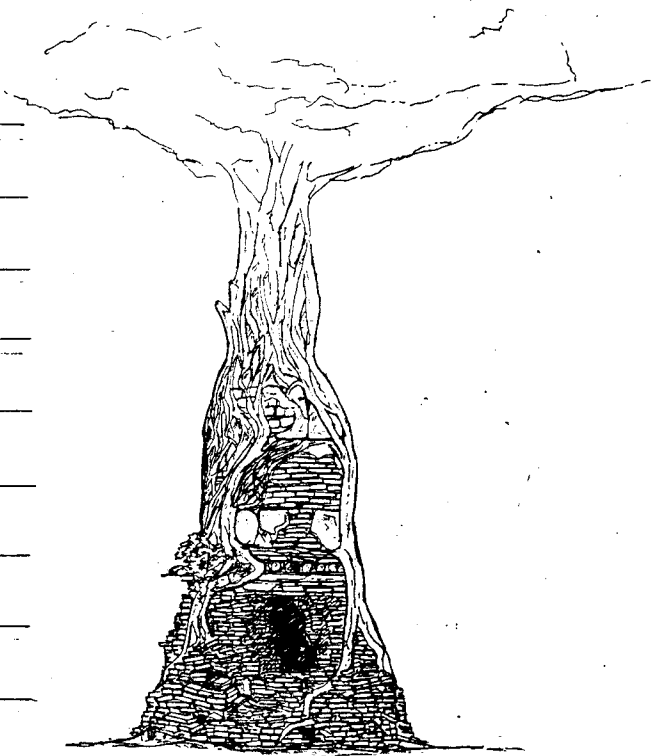
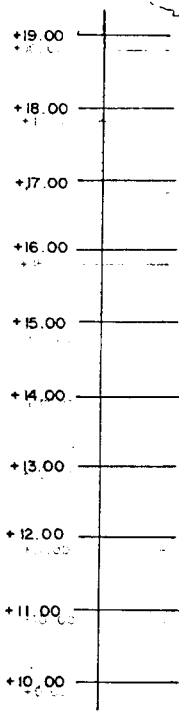
ช่างสำรวจ	นายชัชชัย อธิธา	
ช่างเขียนแบบ	วิจิตรพร ภานุภูมิ	
ช่างศิลปกรรม		
นักวิชาการช่างศิลป์		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ		
นักโบราณคดี	นายพิเชษฐ ศรีวัฒนสาร	

ตรวจ / วิศวกรที่รูปแบบ		
นายช่างศิลปกรรม		
นายช่างโยธา		
นักวิชาการช่างศิลป์		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญ		

เห็นชอบ / อนุมัติ		
หน.ฝ่ายวิชาการ		
หน.ฝ่ายโบราณคดี		
ผอ.สนง. บ.ศ. พ.ศ. ที่ ๓		
ผอ. บ.ศ. พ.ศ.		
อธิบดี		

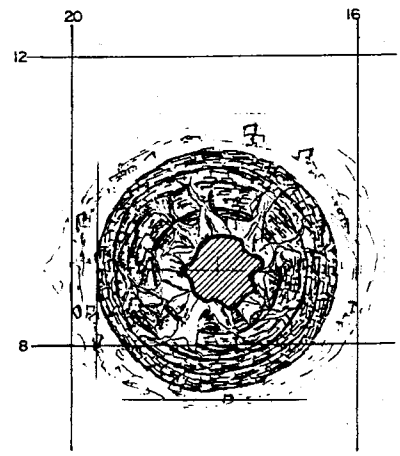
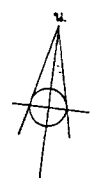
จ.หลัก	แบบทฤษฎีเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่

ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ
ที่ตั้ง : ต.ท่าบัว อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา
แสดง รูปตั้งด้วยทฤษฎีเลข (สภาพก่อนการขุดแต่ง)
มาตราส่วน 1:50
โครงการอนุรักษ์และพัฒนาศรีธรรมสถาน วัดหน้าพระเมรุพระนครศรีอยุธยา
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา
กรมศิลปากร

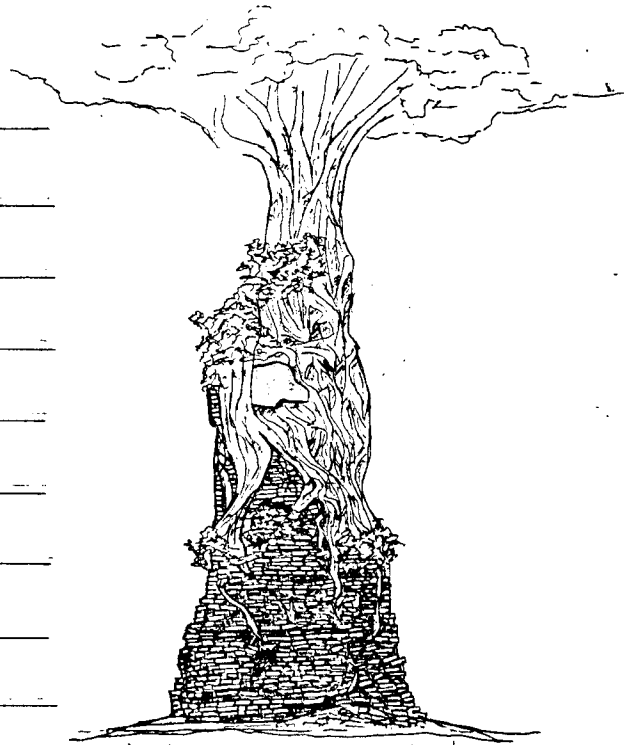
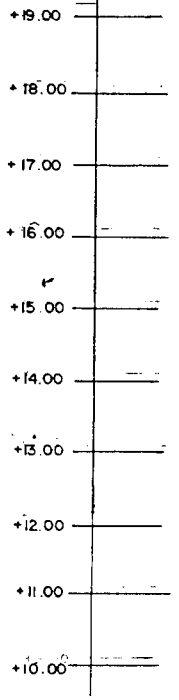
รูปด้านทิศเหนือ

มาตราส่วน 1 : 50

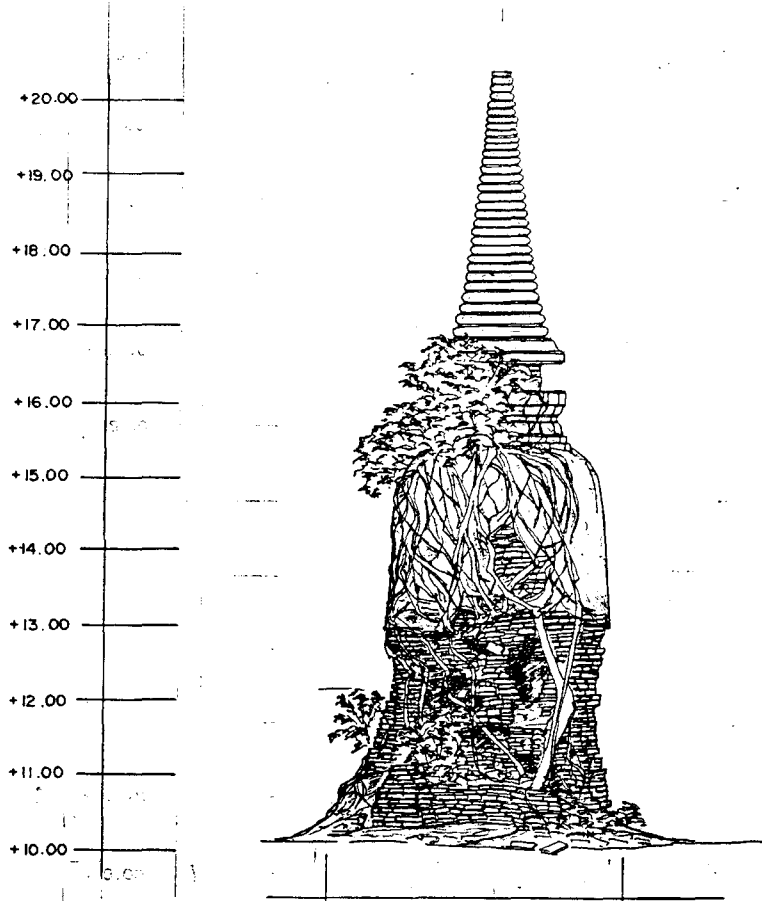
แปลน

มาตราส่วน 1 : 50

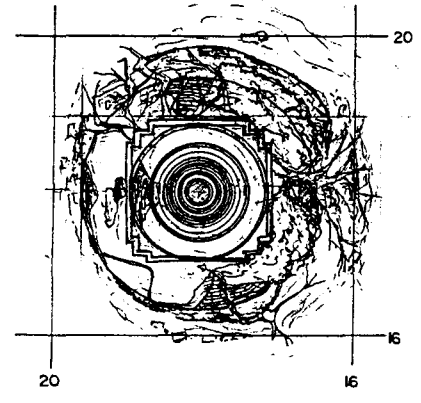
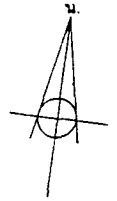

รูปด้านทิศใต้

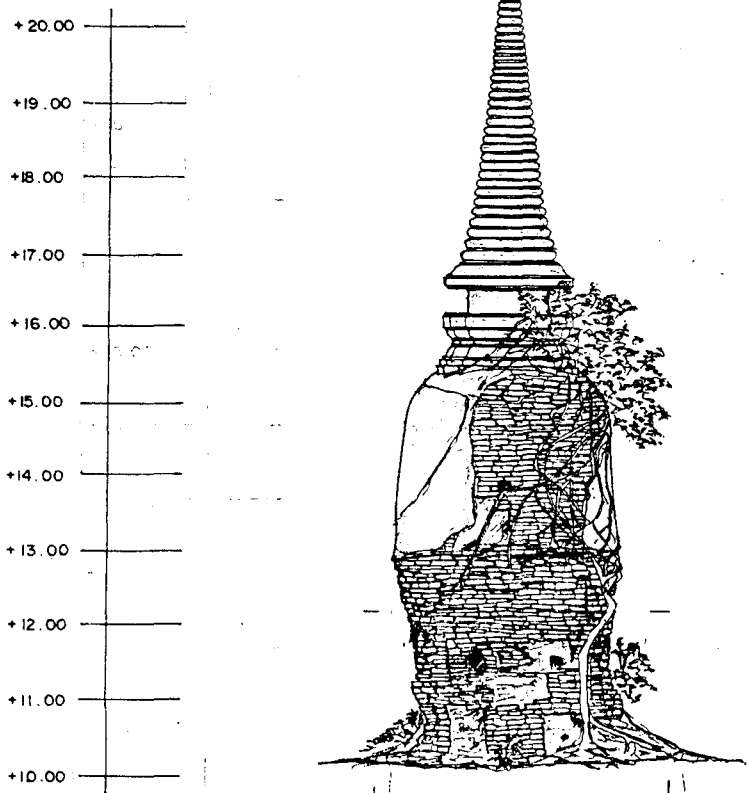
มาตราส่วน 1 : 50

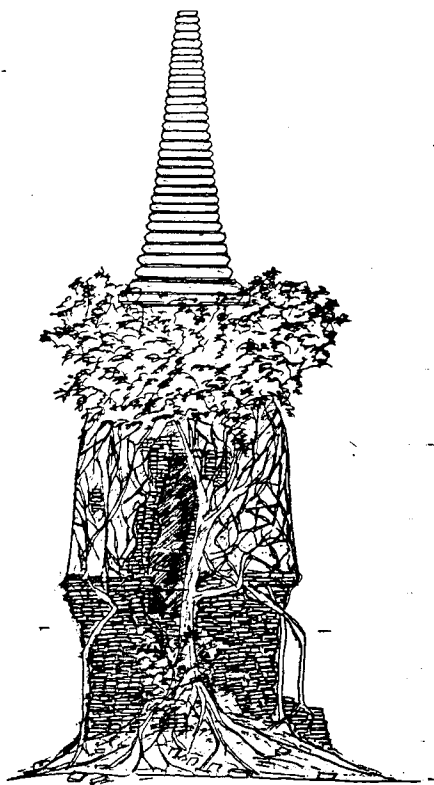
รูปด้านทิศเหนือ
 16 20
 16 20
 16 20

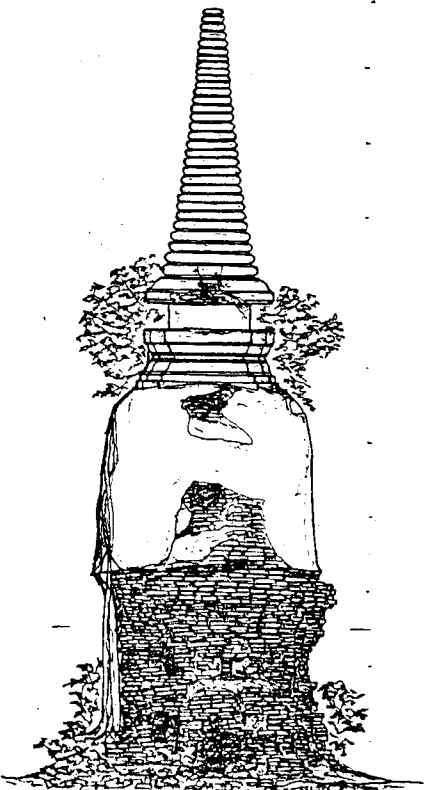
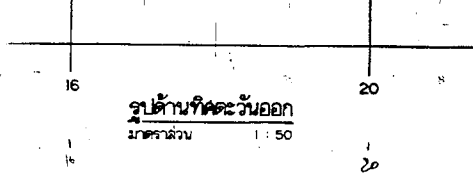
แปลน
 20 20
 16 16

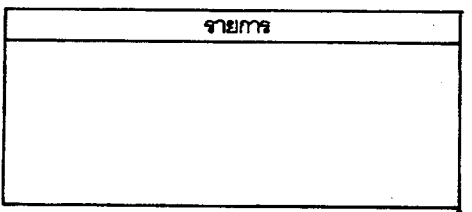
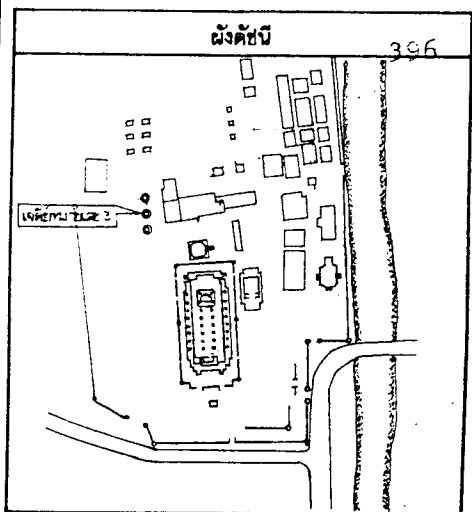
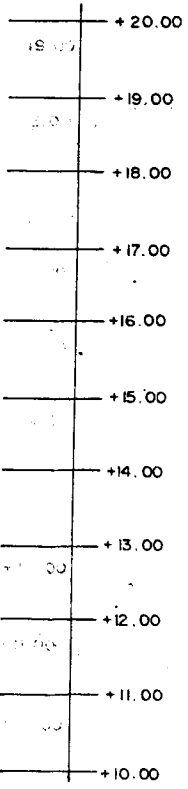
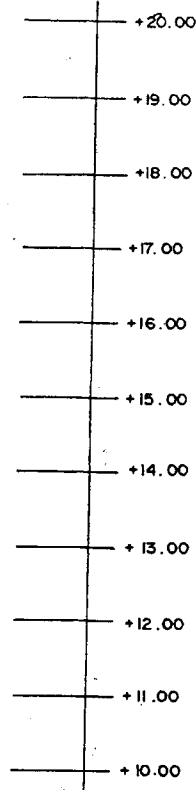
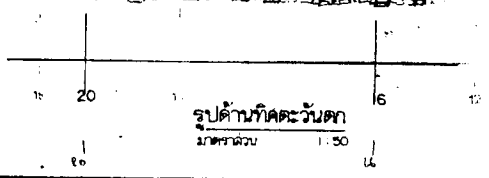
รูปด้านทิศใต้
 20 16
 20 16

รูปด้านทิศตะวันออก
มาตราส่วน 1:50

รูปด้านทิศตะวันตก
มาตราส่วน 1:50

ดำเนินการโดย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคดี
109/255 หมู่ 1 ตำบลบ้านอ้น อำเภอศรีวิไล จังหวัดน่าน

ช่างสำรวจ	นายเฉลียว สุจิตา	
ช่างเขียนแบบ	นายภาณุภูมิ, บ.ล. วิสิษฐ	
ช่างศิลปกรรม		
นักวิทยาศาสตร์ดิน		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์	ดร. ประสงค์ เข็มมอรัตน์	
นักโบราณคดี	นายทศนุ ศรีวัฒนสาร	

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ		
นายช่างศิลปกรรม		
นายช่างโยธา		
นักวิทยาศาสตร์ดิน		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญ		

เก็บข้อมูล / อนุมัติ		
พ.ว. ฝ่ายวิชาการ		
พ.ว. ฝ่ายศิลปกรรม		
ผ.อ. สนง. บ.ค. พ.ศ. ๓		
ผ.อ. สนง. ๒		
อธิบดี		

จังหวัด	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
---------	------------	-----------	---------

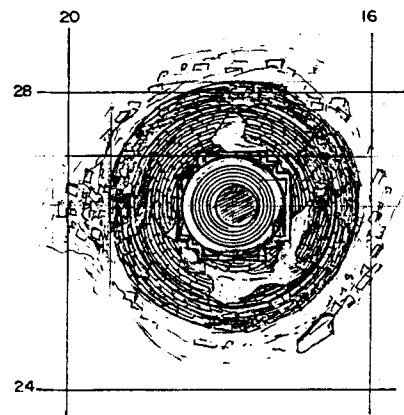
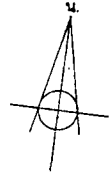
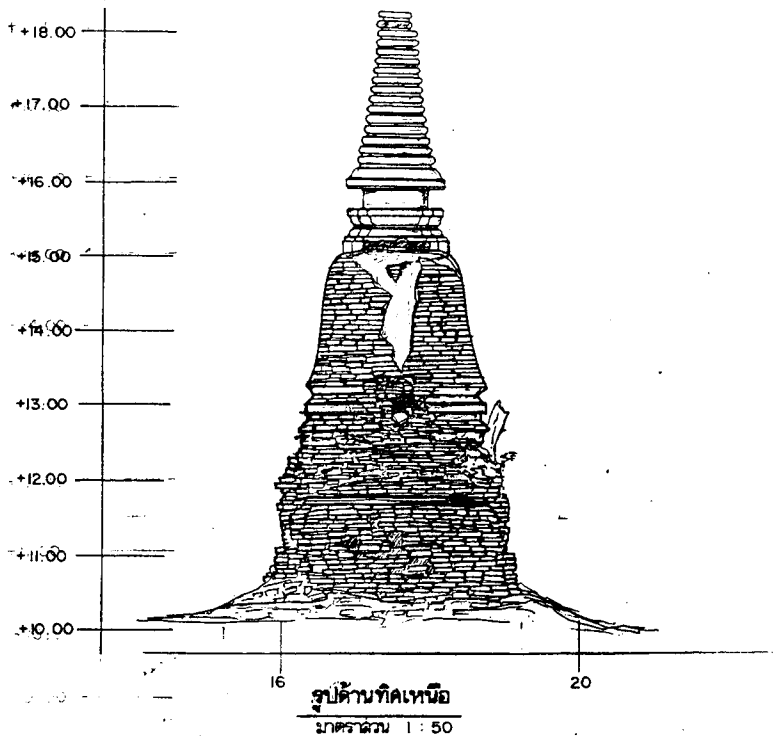
ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ
ที่ตั้ง : ต.ท่าหลวง อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

แดง เจดีย์หมายเลข ③
(สภาพก่อนการบูรณะ)

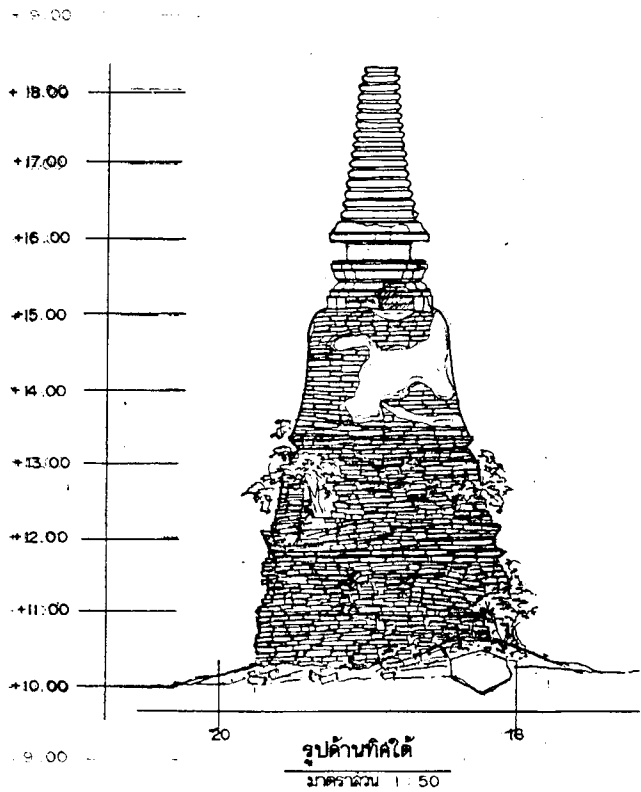
โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูนาม
นครพระนครศรีอยุธยา

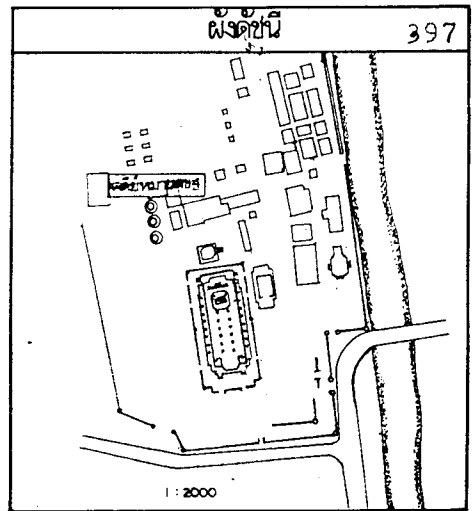
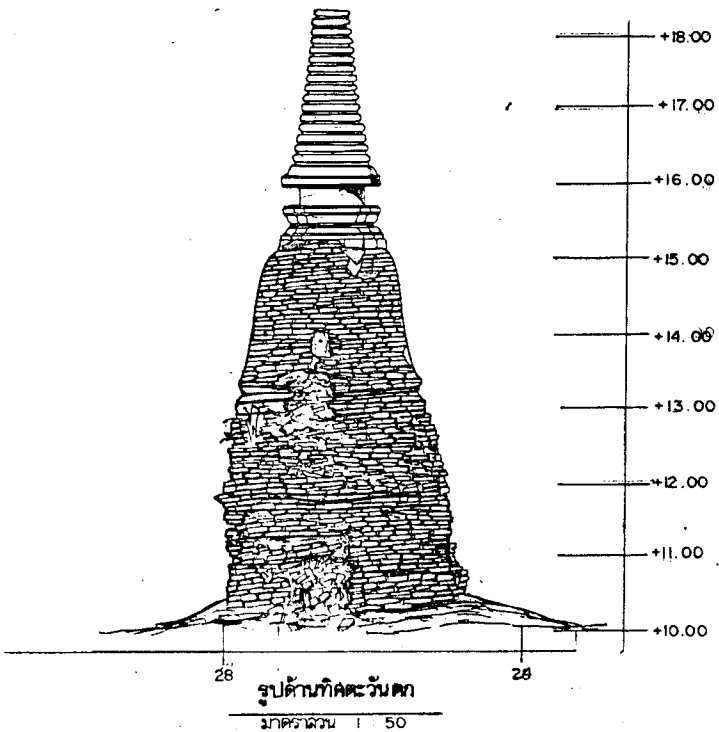
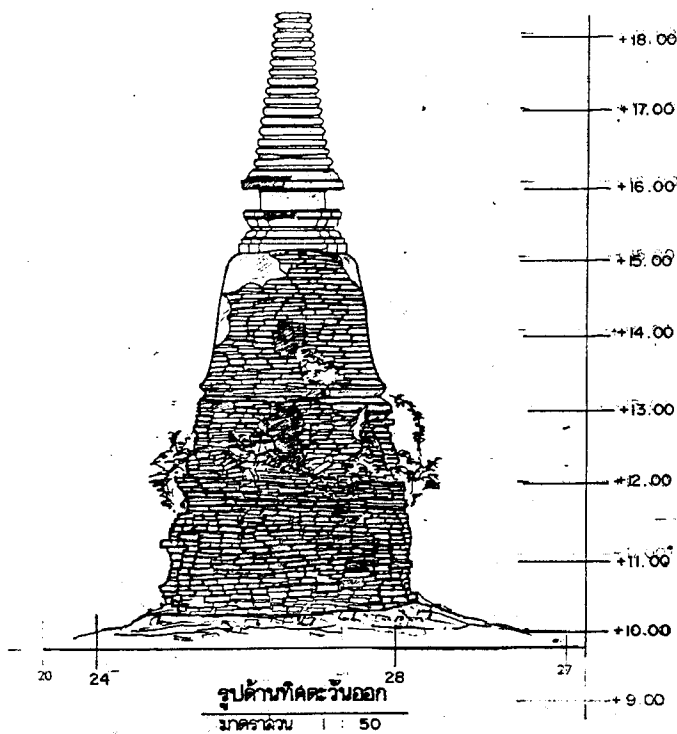
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

กรมศิลปากร

แปลน
 ภาควัฒน 1 : 50

รายการ

ดำเนินการโดย
ทางหุ้นส่วนจำกัด บูรพคดี
109/255 หมู่ ๕ หมู่บ้านอัมพพโยก ต.ลำลูกกา อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	นายสมชาย อธิชาติ	
ช่างเขียนแบบ	นายภาณุภรณ์ , นลวิจิตรภักดิ์	
ช่างศิลปกรรม		
นักวิทยาศาสตร์ดิน		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญด้านทางอนุสาวรีย์	ศ.ดร.ประจักษ์ เอี่ยมอนันต์	
นักโบราณคดี	นายพิชิต ศรีวัฒนสาคร	

ตรวจ / วิศวกรที่รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม		
นายช่างเขียน		
นักวิทยาศาสตร์ดิน		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญ		

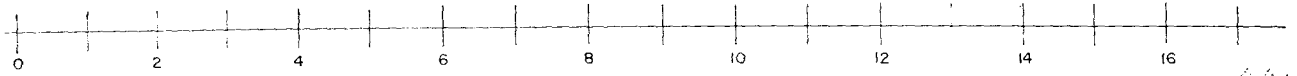
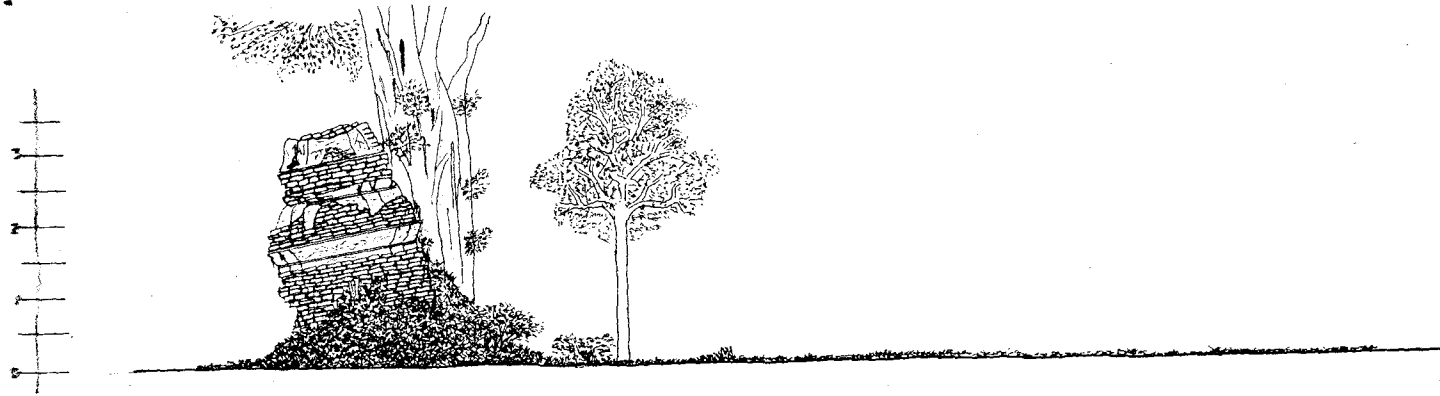
เก็บข้อมูล / อนุสาวรีย์

พจน. ฝ่ายวิชาการ		
พจน. ฝ่ายศิลปกรรม		
ผอ. สน. บ.ศ. พ.ศ. ๓		
ผอ. สน. พ.ศ.		
อธิบดี		

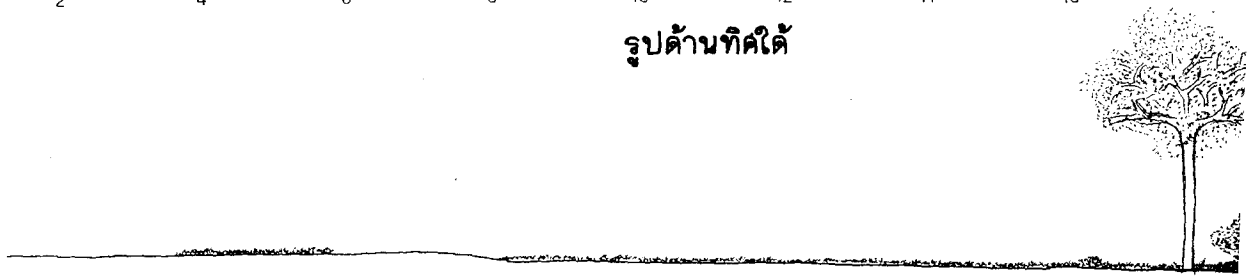
จังหวัด	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่

ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ
ที่ตั้ง : ต.ลำลูกกา อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

แสดง	เจดีย์หมายเลข 4:	มาตราส่วน 1 : 50
โครงการอนุสาวรีย์และพื้นที่ นครประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยา		
สำนักช่างศิลปกรรมและพิพิธภัณฑ์สถาน แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา		
กรมศิลปากร		

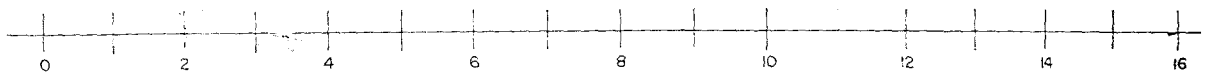
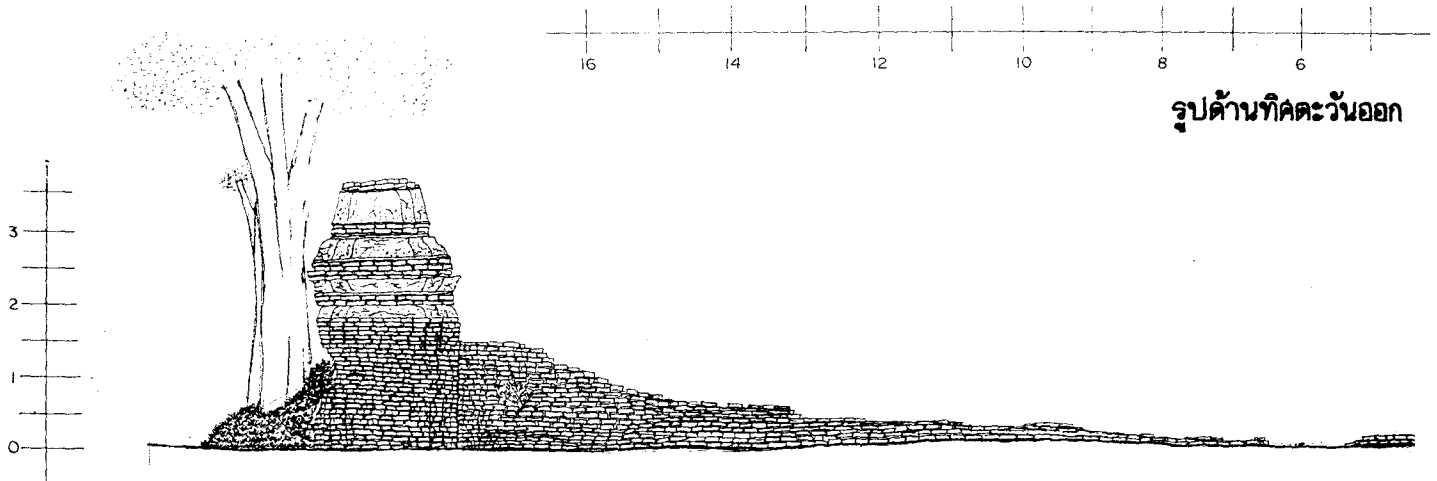
รูปด้านทิศใต้

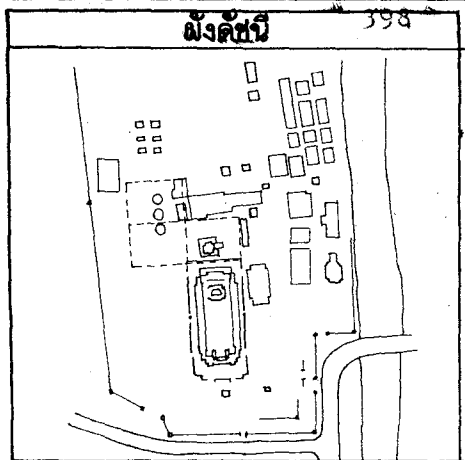
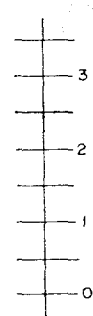
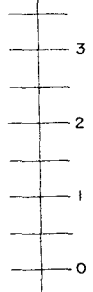
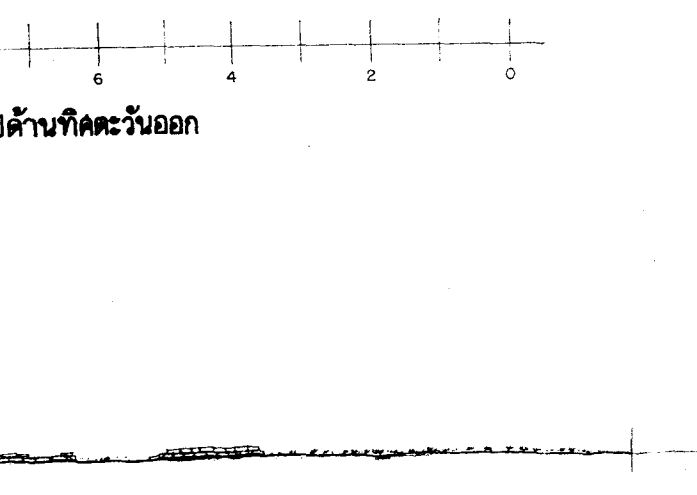
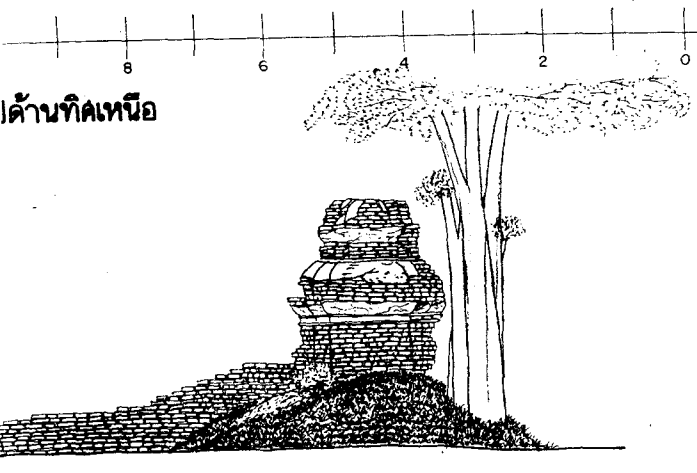
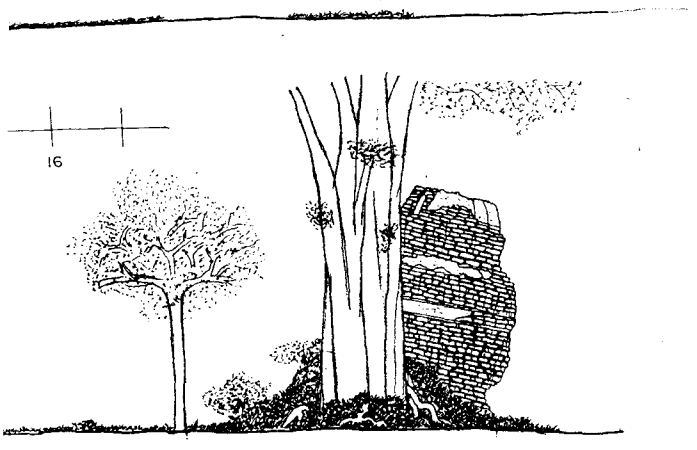
รูปด้านทิศเหนือ

รูปด้านทิศตะวันออก

รูปด้านทิศตะวันตก

รายการ

ดำเนินงานโดย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคติ

ช่างสำรวจ	ฉมชาย อุบลาค
ช่างเขียนแบบ	วีชรินทร์, ภาพภูมิ
ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญการอนุรักษ์	จ.ค.ประฉิม เยี่ยมอนันต์
นักโบราณคดี	พิทยะ ศรีวัฒนสาร

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ	
นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างโยธา	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญ	

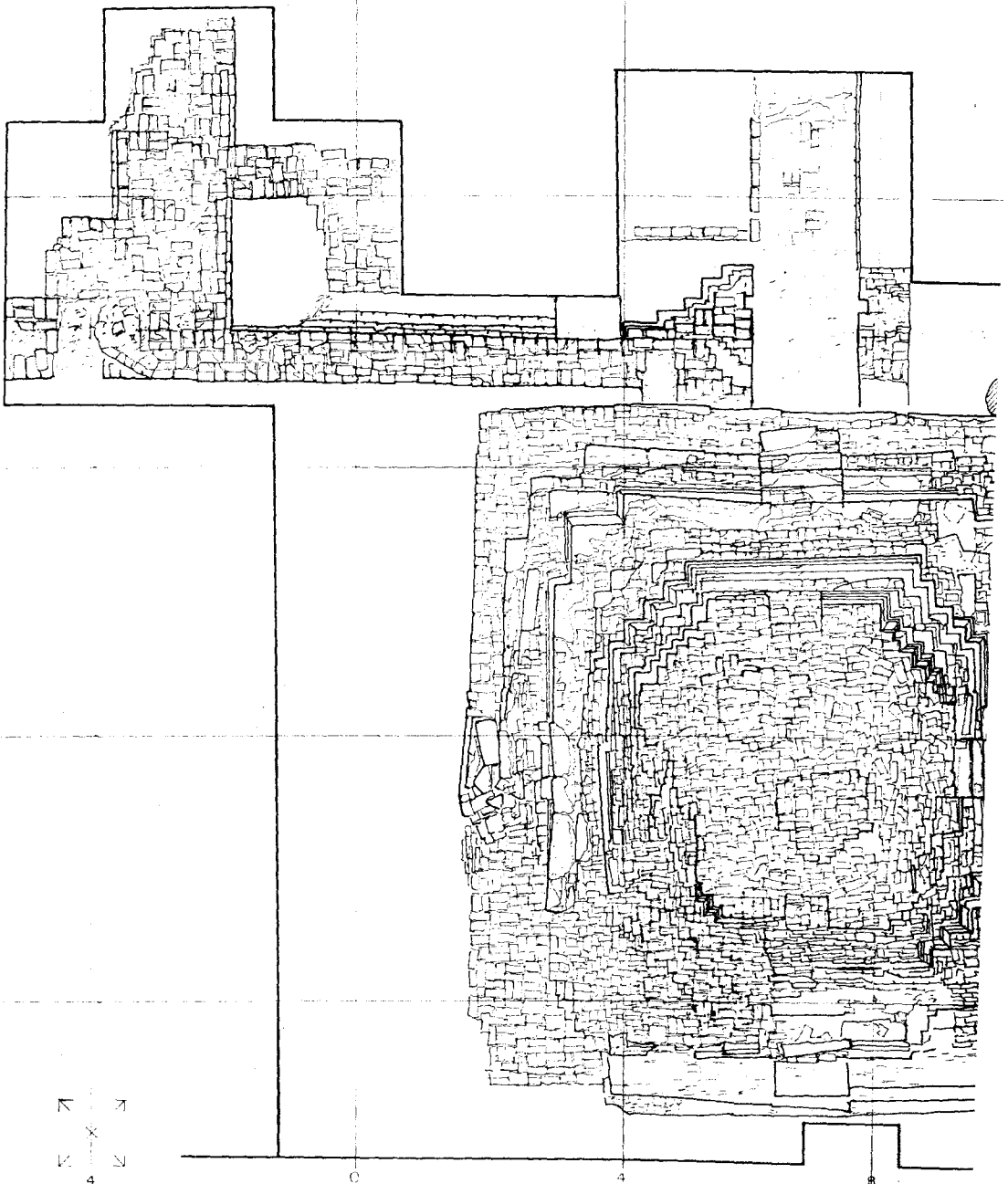
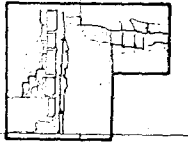
เห็นชอบ / อนุมัติ	
หน.ฝ่ายวิชาการ	
หน.ฝ่ายโบราณสถาน	
ผอ. สนง. บ.ค. พช.ที่ 3	
ผอ. ล.บ.ค. พช.	
อธิบดี	

รหัส	แบบทฤษฎีเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	2

ผังรูปแบบ วัดหน้าพระเมรุ
ที่ตั้ง ต.ท่าหลวง อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

แสดง	แนวกำหนด	มาตราส่วน 1:50
	(สภาพก่อนการขุดแต่ง)	0 1 2
โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูโบราณวัตถุและโบราณสถาน		
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา		

กรมศิลปากร

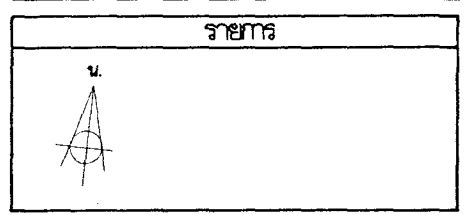
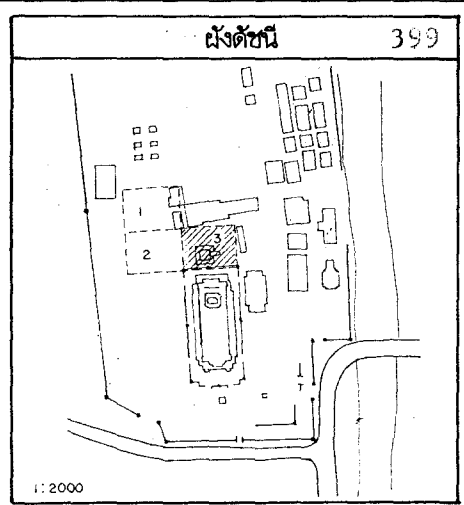
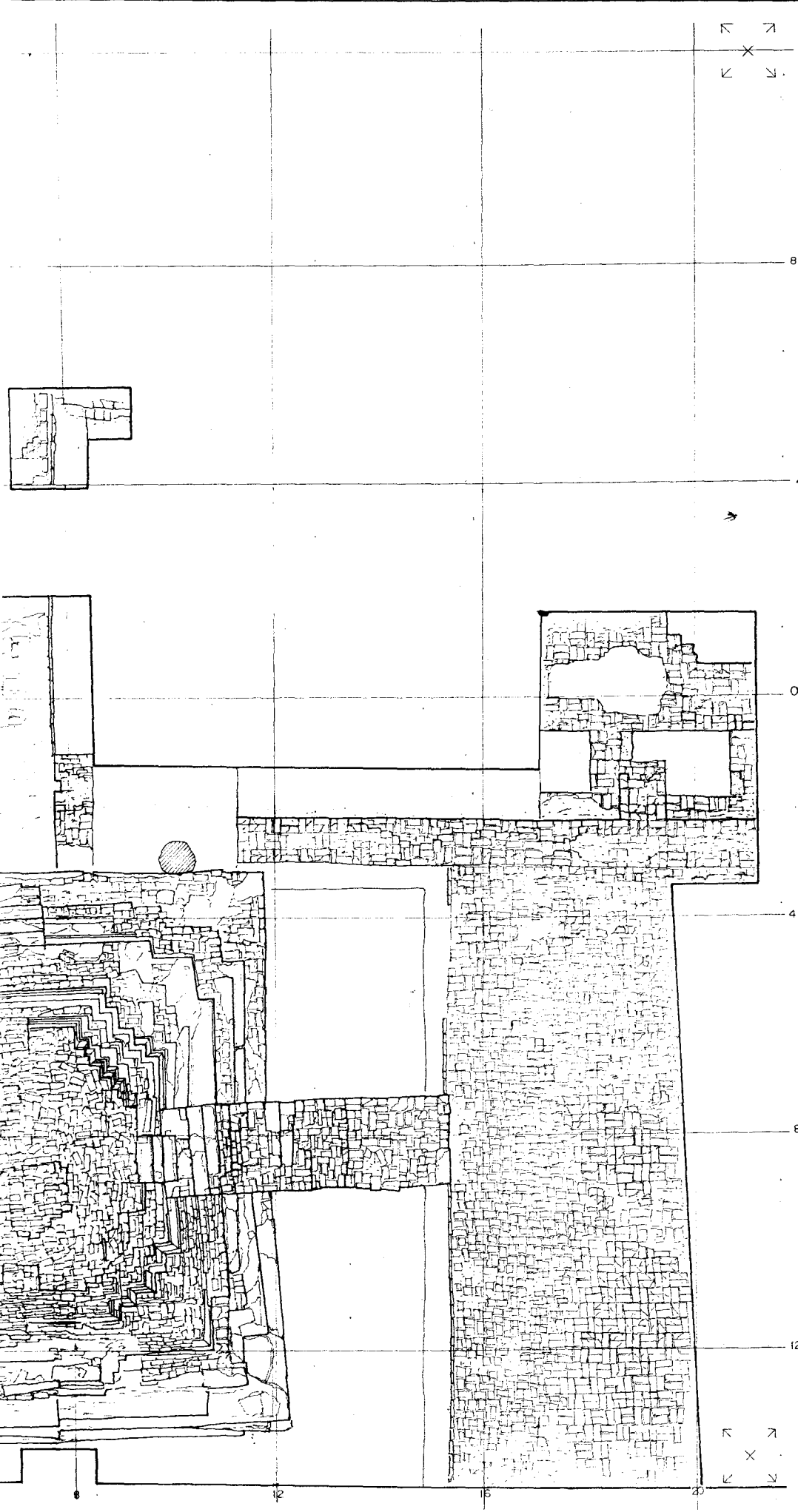
R

4

0

4

8

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคตี

109 / 589 หมู่บ้านชั้นกลาง ๓ ตำบลคูคต อ.ชัยภูมิ จ. ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	นายสมชาย สุลีลาศ
ช่างเขียนแบบ	วิจิตร . ภาคภูมิ
ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์	รศ. ประสงค์ เข็มมอรัตน์
นักโบราณคดี	นายพิยะ ศรีวัฒนสาร

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม		
นายช่างโยธา		
นักวิชาการช่างศิลป์		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญ		

เห็นชอบ / อนุมัติ

พ.น. ฝ่ายวิชาการ		
พ.น. ฝ่ายโบราณสถาน		
ผอ. สนง. บค. พช. ที่ ๓		
ผอ. สบค. พช.		
อธิบดี		

รหัส	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	1

ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ

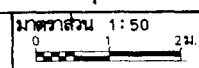
ที่ตั้ง : ต. ท่าวาสุกรี อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

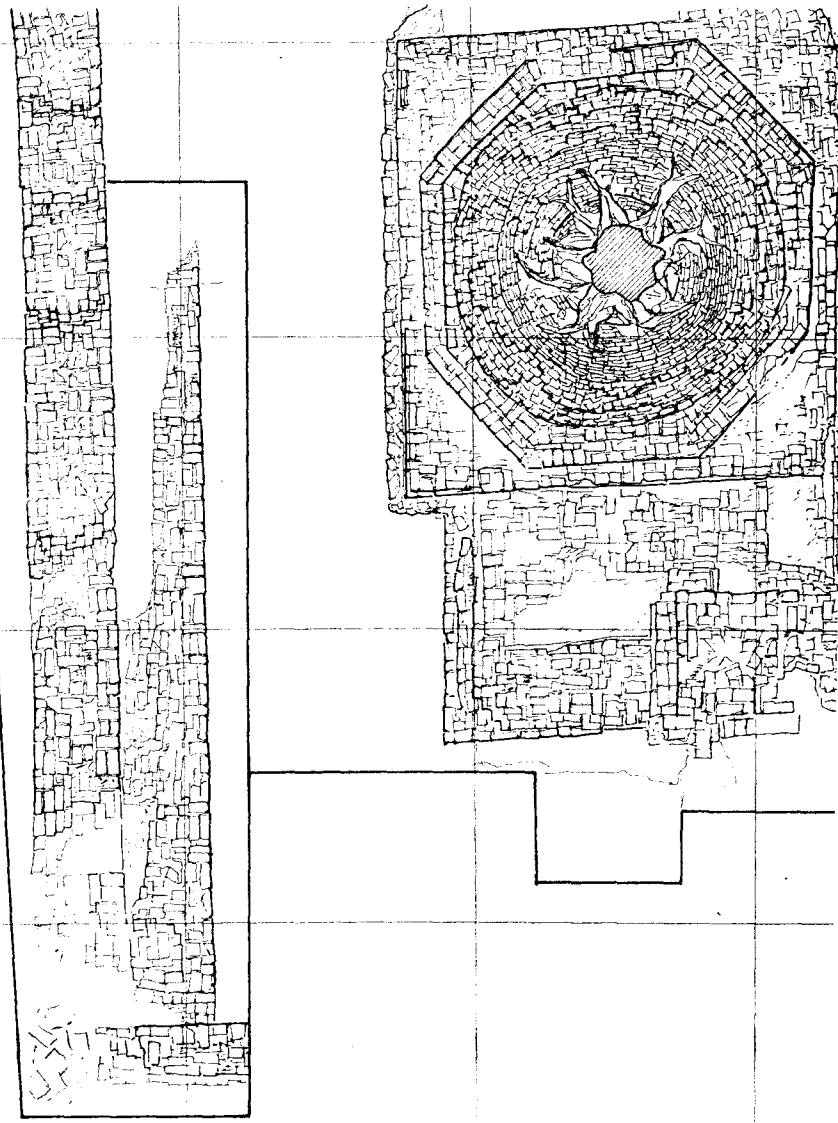
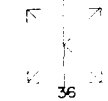
แสดง: แปลน ③
(สภาพหลังการขุดแต่ง)

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

กรมศิลปากร

36

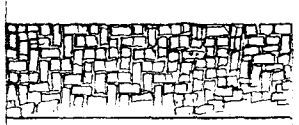
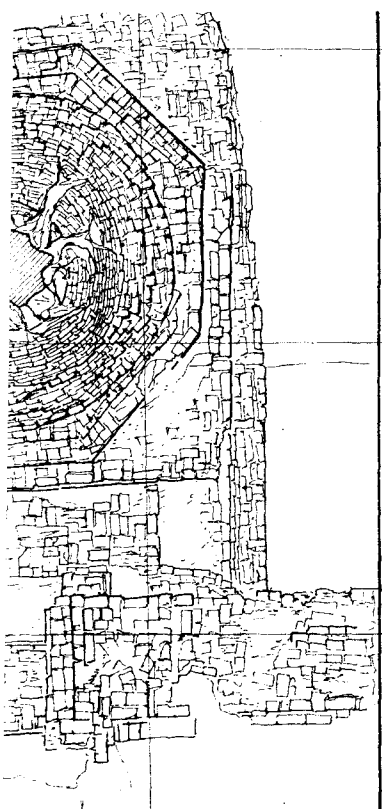
32

28

24

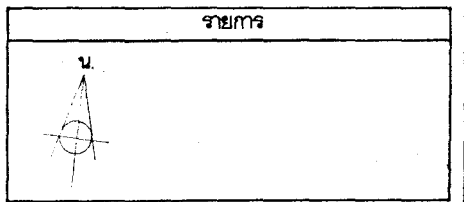
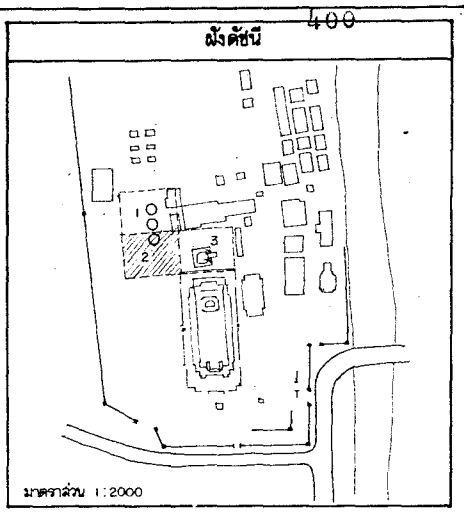
20

16

12
8
4
0
4
8
12

16 12 8 4

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพลดี

109/589 หมู่ 1 หมู่บ้านอัมพพฤกษ์ ต.ลำพูน อ.อัมพบุรี จ.ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	นายฉมชาย ฐิตินาค
ช่างเขียนแบบ	นายภาคภูมิ, นล.วีธีรินทร์
ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการก่อสร้าง	ร.ค. ประสงค์ เขียวอนันต์
นักเขียนคดี	นายพิทยะ ศรีวัฒนฉ่าง

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ	
นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างโยธา	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักเขียนคดี	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญ	

เห็นชอบ / อนุมัติ	
หน.ฝ่ายวิชาการ	
หน.ฝ่ายวิศวกรรม	
ผอ. ลนง.บค. พช. ที่ ๓	
ผอ. ลบค.พช.	
อธิบดี	

รหัส	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	2

ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ

ที่ตั้ง : ต.ท่าศาลา อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

แสดง : แปลน (2) (สภาพหลังขุดแต่ง)

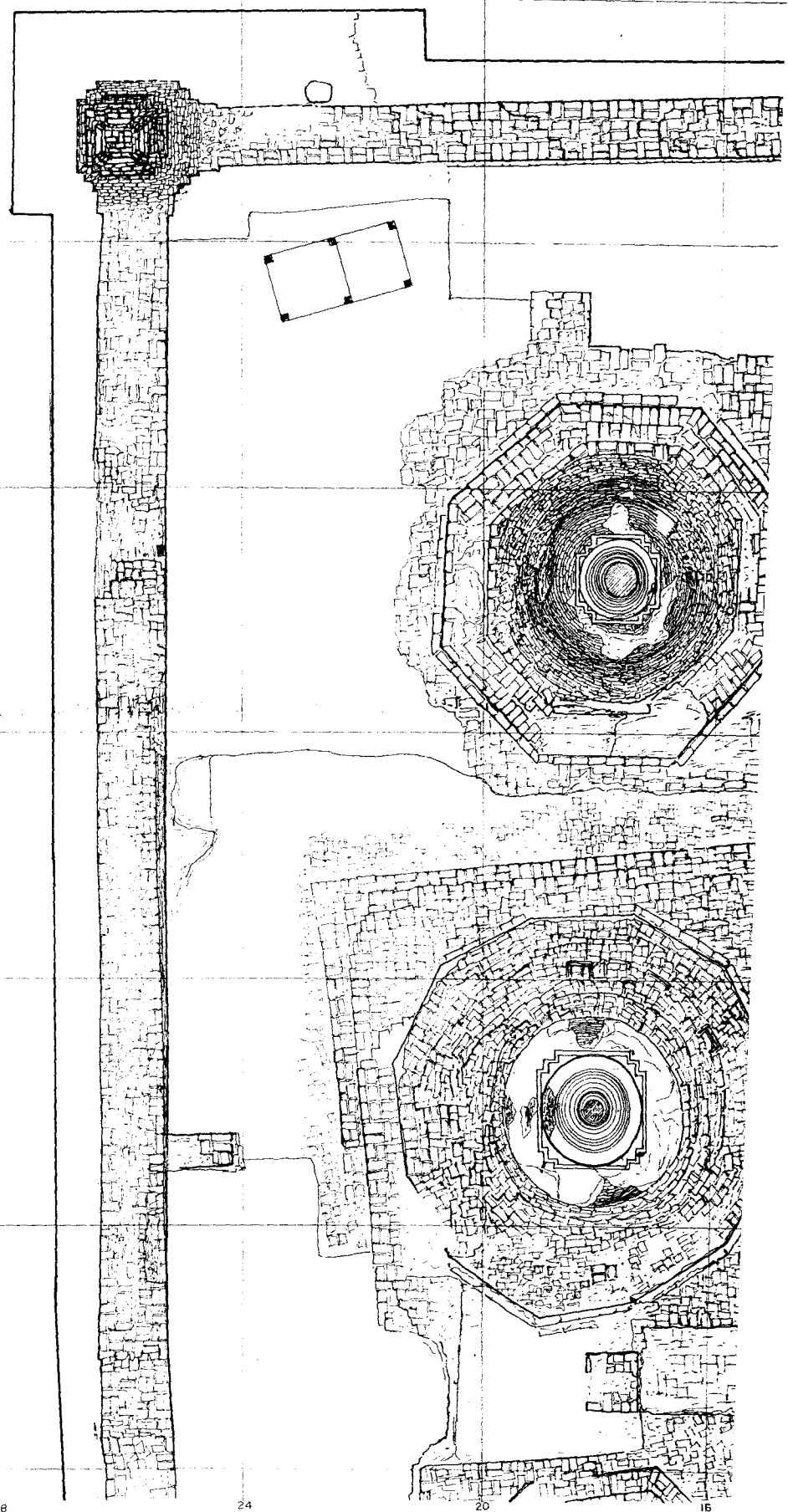
มาตราส่วน 1:50

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
นครประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

กรมศิลปากร

N
X
N

N
X
N

36

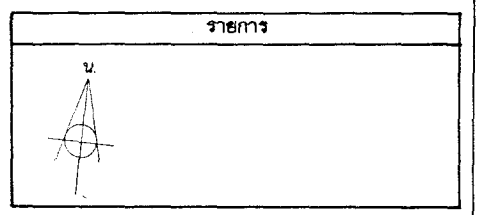
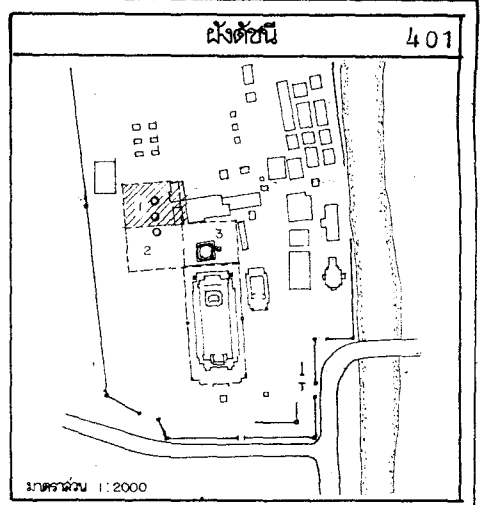
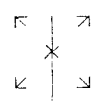
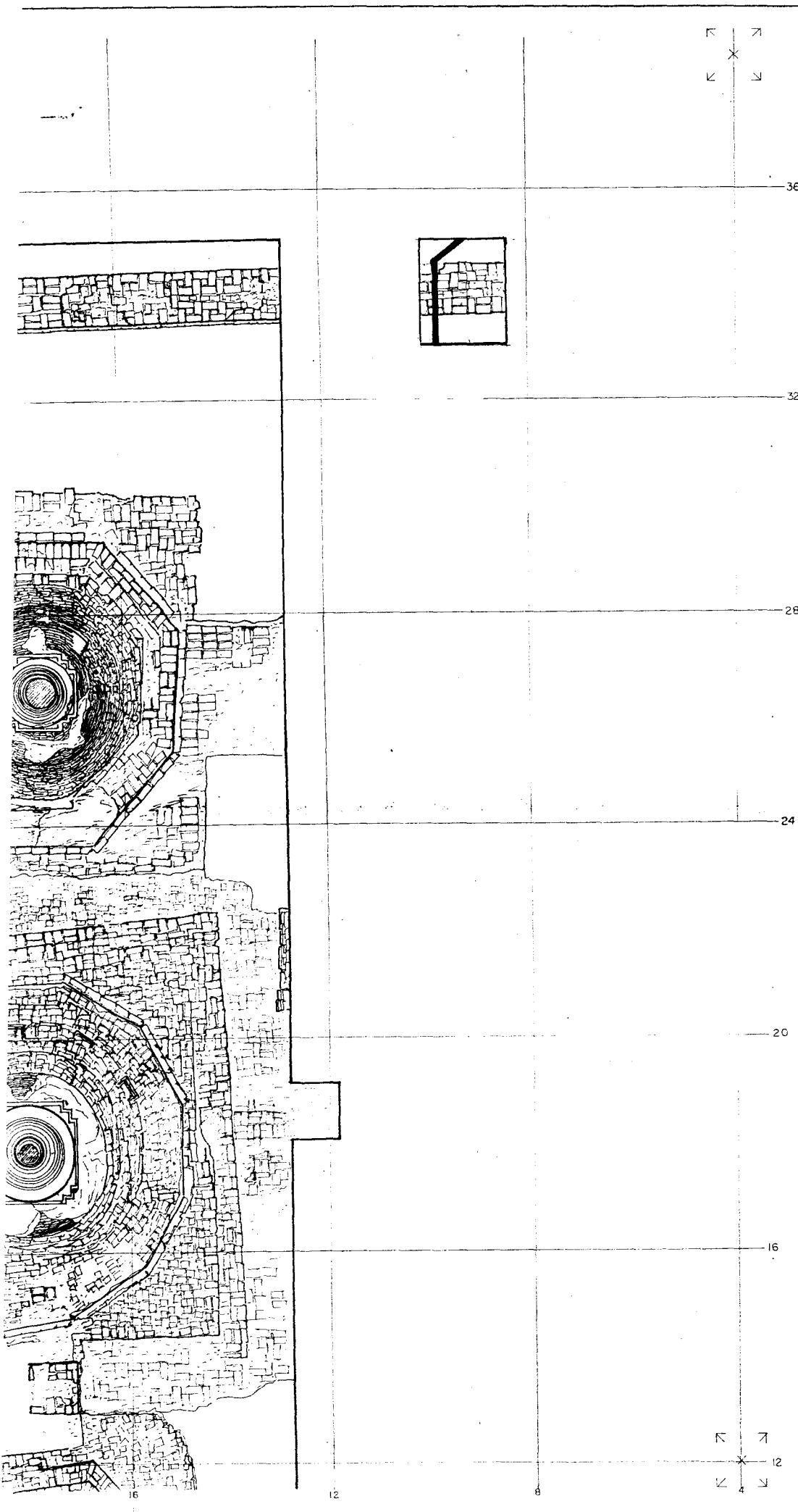
32

28

24

20

16

ดำเนินการโดย
ทำงานในส่วนจำกัด บุรพคตี
 109/599 หมู่ 1 หมู่บ้านชั้นนอกเขต ศ.สามัคคี อ.อัมพบุรี จ.ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	นายฉวย ภูมิลาต
ช่างเขียนแบบ	นายภาณุณี, นล. วัชรินทร์
ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวิทยา	ร.ศ. ประสงค์ เข้มมนต์
นักโบราณคดี	นายพิทยะ ศรีวัฒนฉกร

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ	
นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างโยธา	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญ	

เห็นชอบ / อนุมัติ	
ทพ.ฝ่ายวิชาการ	
ทพ.ฝ่ายโบราณคดี	
ผอ. สนง. บค. พช. ที่ ๓	
ผอ. ลป.ค. พช.	
อธิบดี	

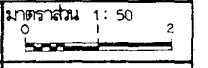
รหัส	แบบทมาชเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	๕

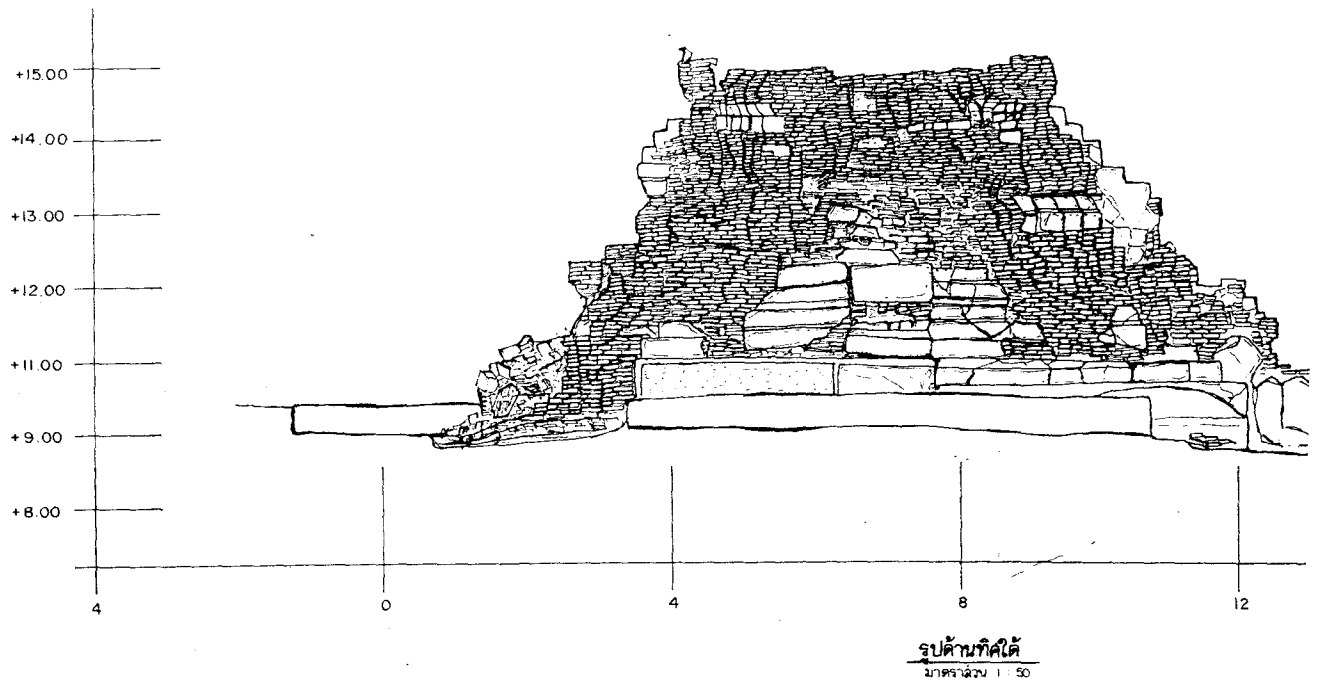
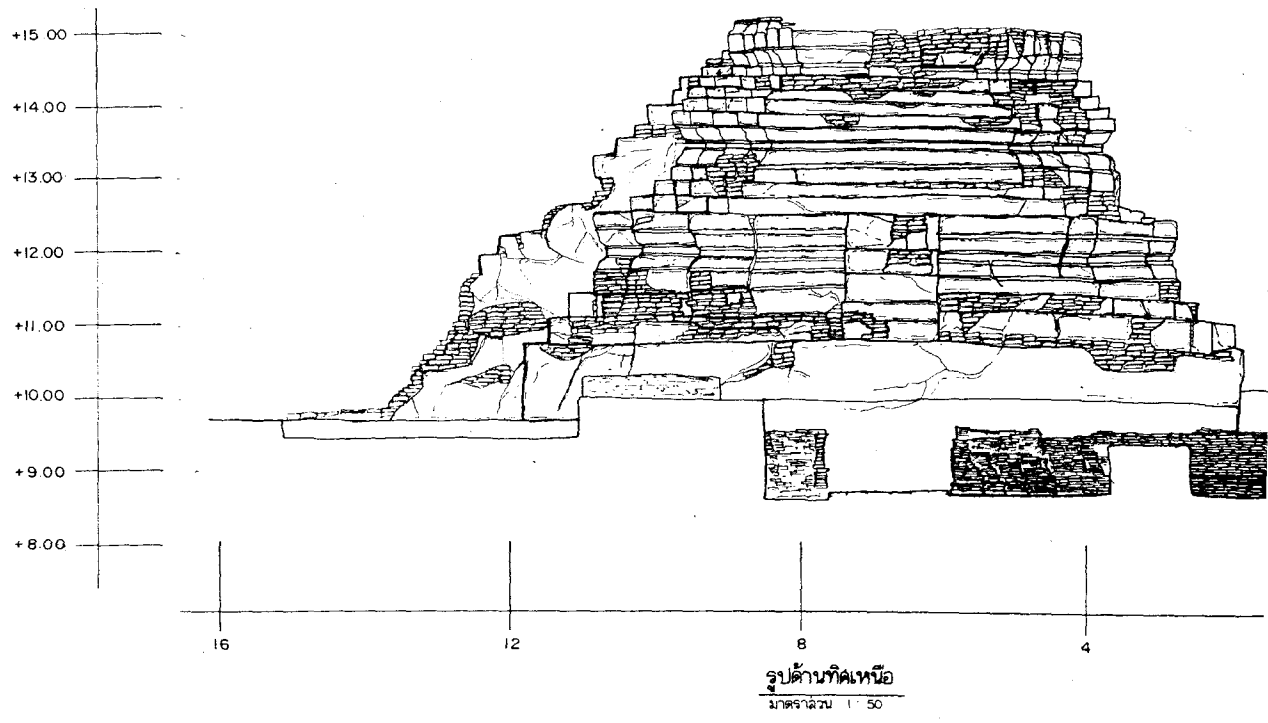
ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ
 ที่ตั้ง : ต.ท่าหลวง อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

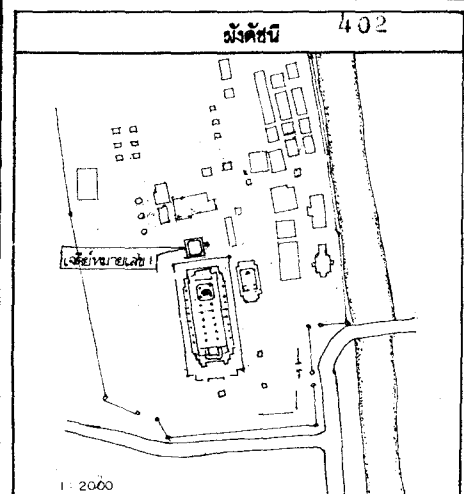
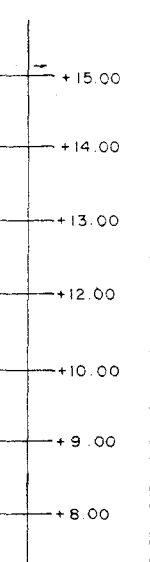
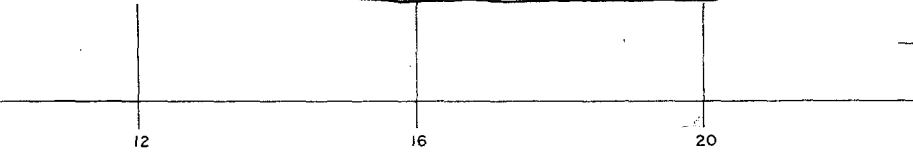
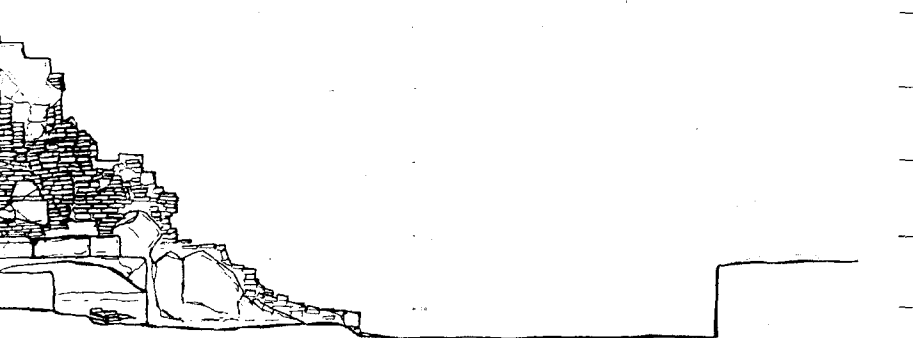
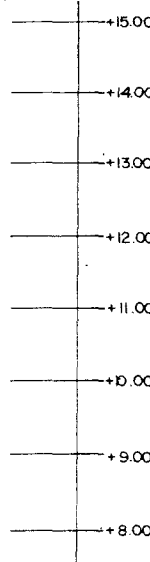
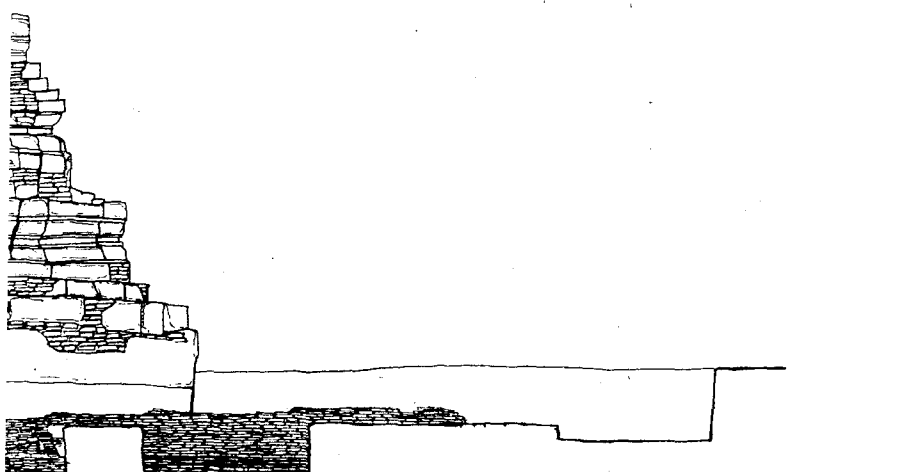
แสดง: แปลน ①
 (สภาพผังชุดแต่ง)

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน
 แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

กรมศิลปากร

รายการ

ดำเนินงานโดย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บูรณคดี
 109 / 589 หมู่ 1 หมู่บ้านธัญเกษม ต.ลำไทรใหญ่ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	นายสมชาย สุนิลา
ช่างเขียนแบบ	นายภาคภูมิ, น.ล. ธีรภัทร
ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปกรรม	ดร.ประจักษ์ เอี่ยมอนันต์
นักโบราณคดี	นายพิเชษฐ ศรีวิมลสาร

ตรวจ / วิศวกรรับแบบ

นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างโยธา	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญ	

เห็นชอบ / อนุมัติ

หน. ฝ่ายวิชาการ	
หน. ฝ่ายโบราณสถาน	
ผอ. ลง. บค พช ที่ ๓	
ผอ. ล.บค พช	
อธิบดี	

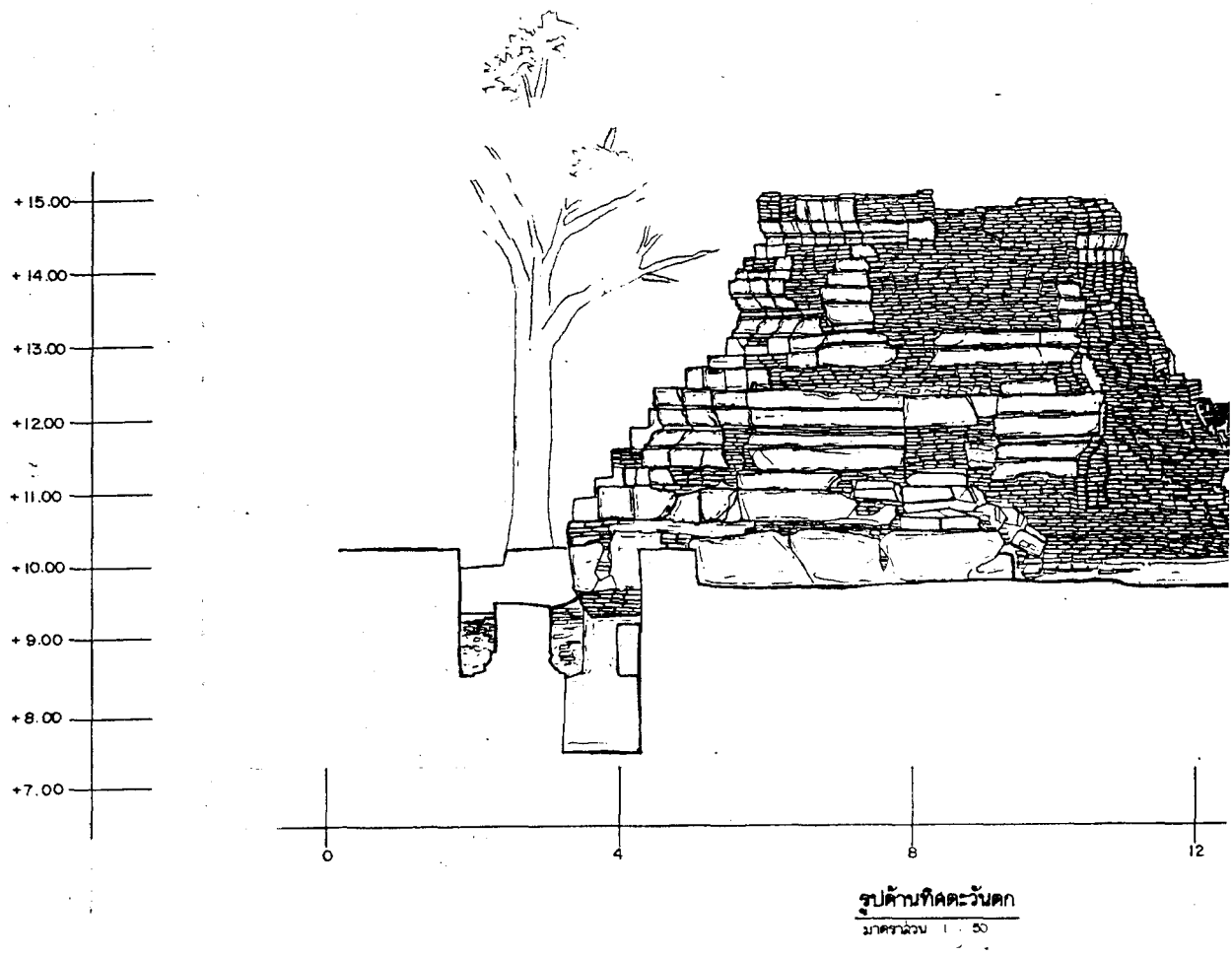
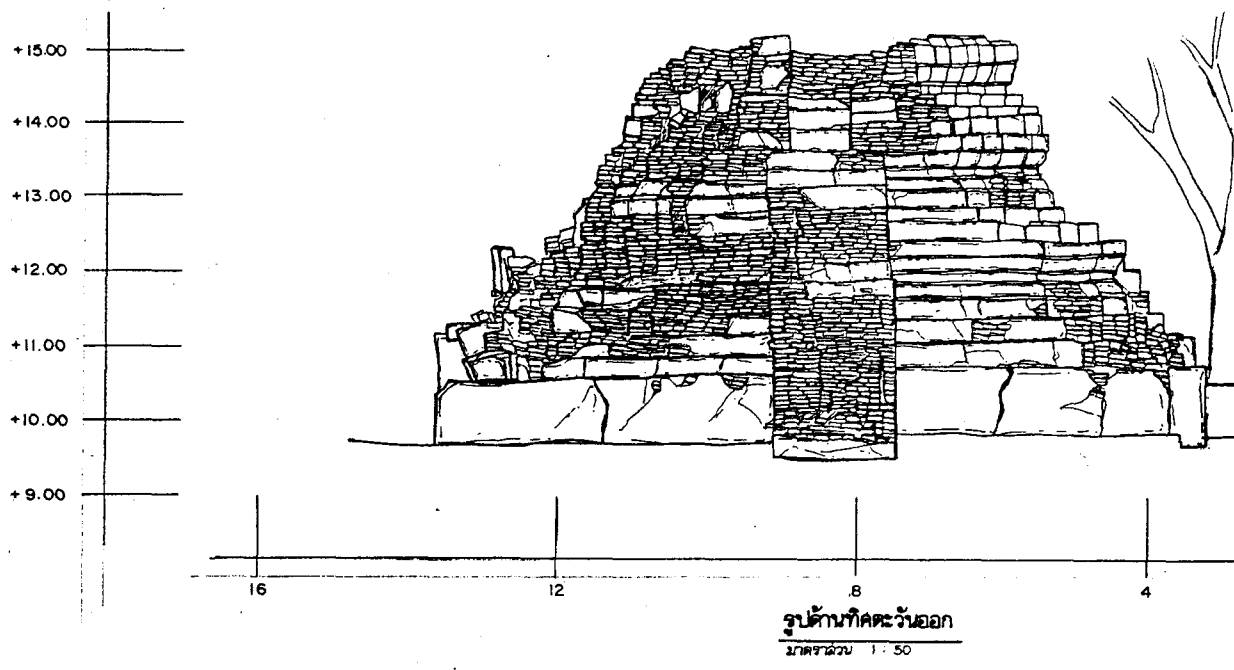
รหัส	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	5

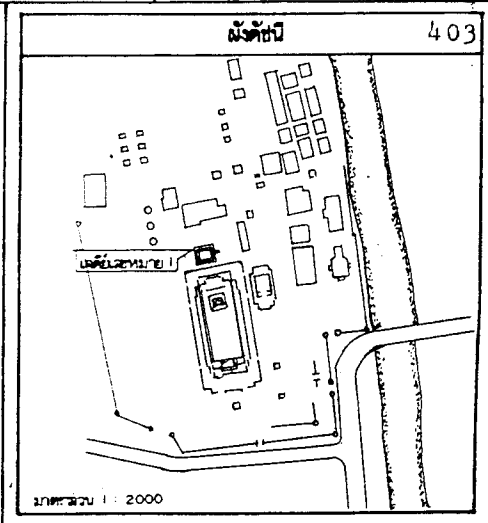
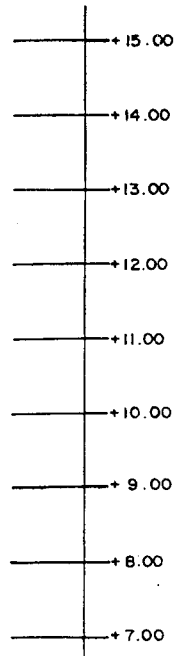
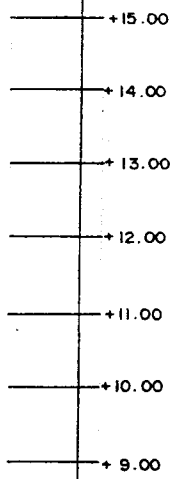
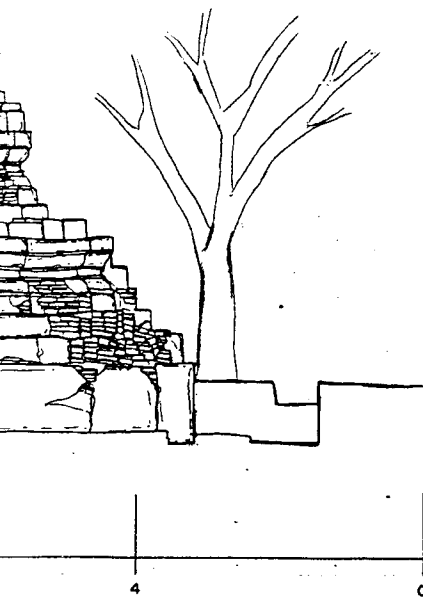
ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ
ที่ตั้ง : ต.ท่าลาด อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

แสดง : รูปด้านเจดีย์หมายเลข 1 (สภาพหลังการขุดแต่ง) **มาตราส่วน 1:50**

โครงการอนุรักษ์และพัฒนาศรีอยุธยา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

กรมศิลปากร

รายการ

ดำเนินการโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บูรพาคดี

105/389 หมู่1 หมู่บ้านอเนกพัฒนา ต.ลำบัวใหญ่ อ.ลำบัวใหญ่ จ.ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	นายสมชาย อุดมวิภา	
ช่างเขียนแบบ	นายภาคภูมิ, นส. วิศิษฐ์	
ช่างคำนวณ		
นักวิทยาศาสตร์		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เขียนรายงาน		
ผู้รับงาน	นายพีรเมศ ศรีวัฒนสาร	

ตรวจ / วิศวกรที่รับแบบ		
นายช่างสถาปนิก		
นายช่างโยธา		
นักวิทยาศาสตร์		
นักเขียนแบบ		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เขียนแบบ		

เห็นชอบ/ อนุมัติ		
ทพ. ฝ่ายวิชาการ		
ทพ. ฝ่ายบริหาร		
ผอ. ส่วน บ.ค. พ.ศ. ที่ ๓		
ผอ. ส่วน พ.ศ.		
อธิบดี		

ชนิด	แบบทนายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่

ผังรูปแบบ: วัดท้าวพระเมรุ

ที่ตั้ง: อ. พะนาอริ อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

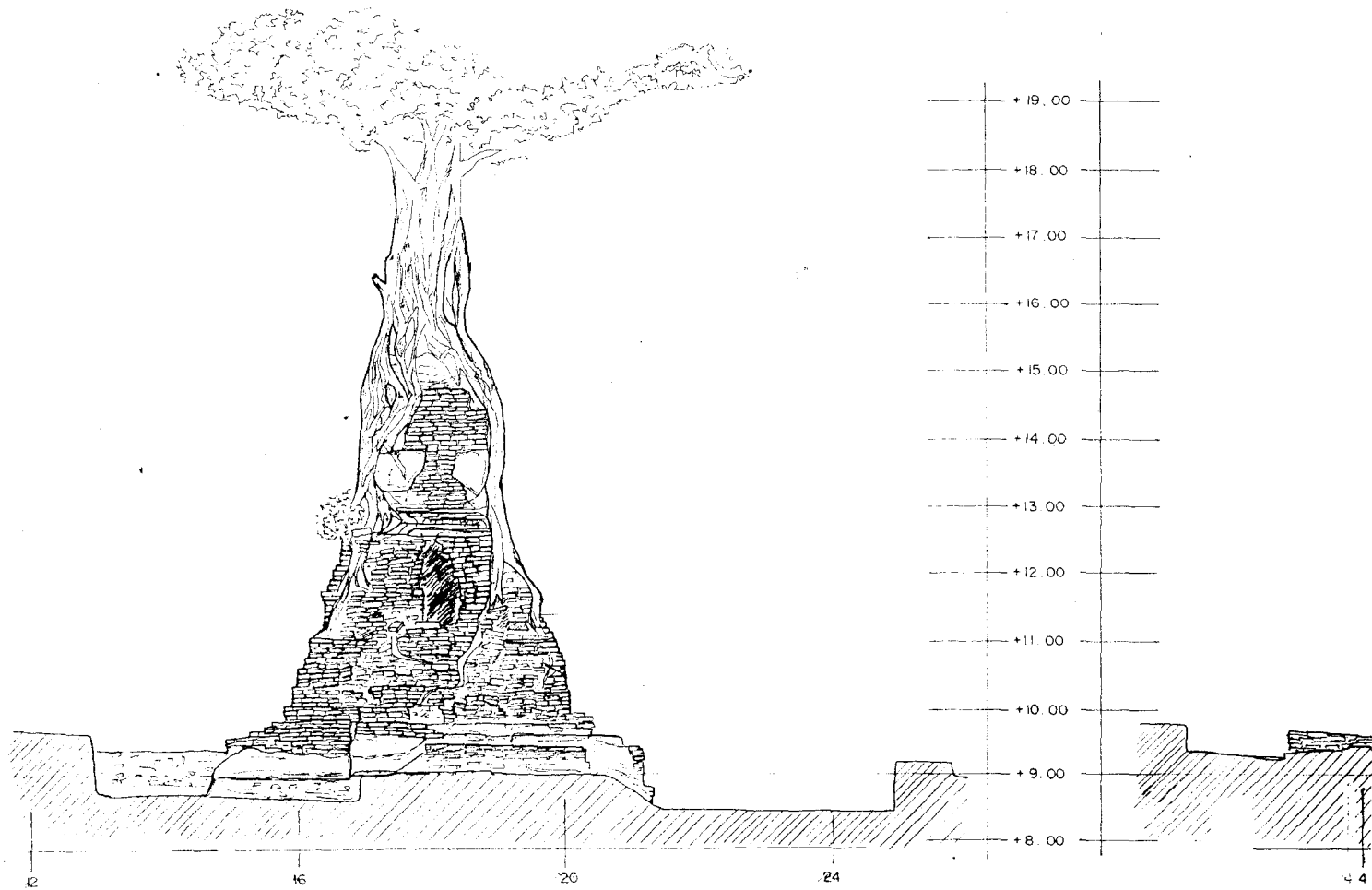
แสดง: เจดีย์หมายเลข 1 (สภาพหนึ่งชุดแต่)

มาตราส่วน 1 : 50

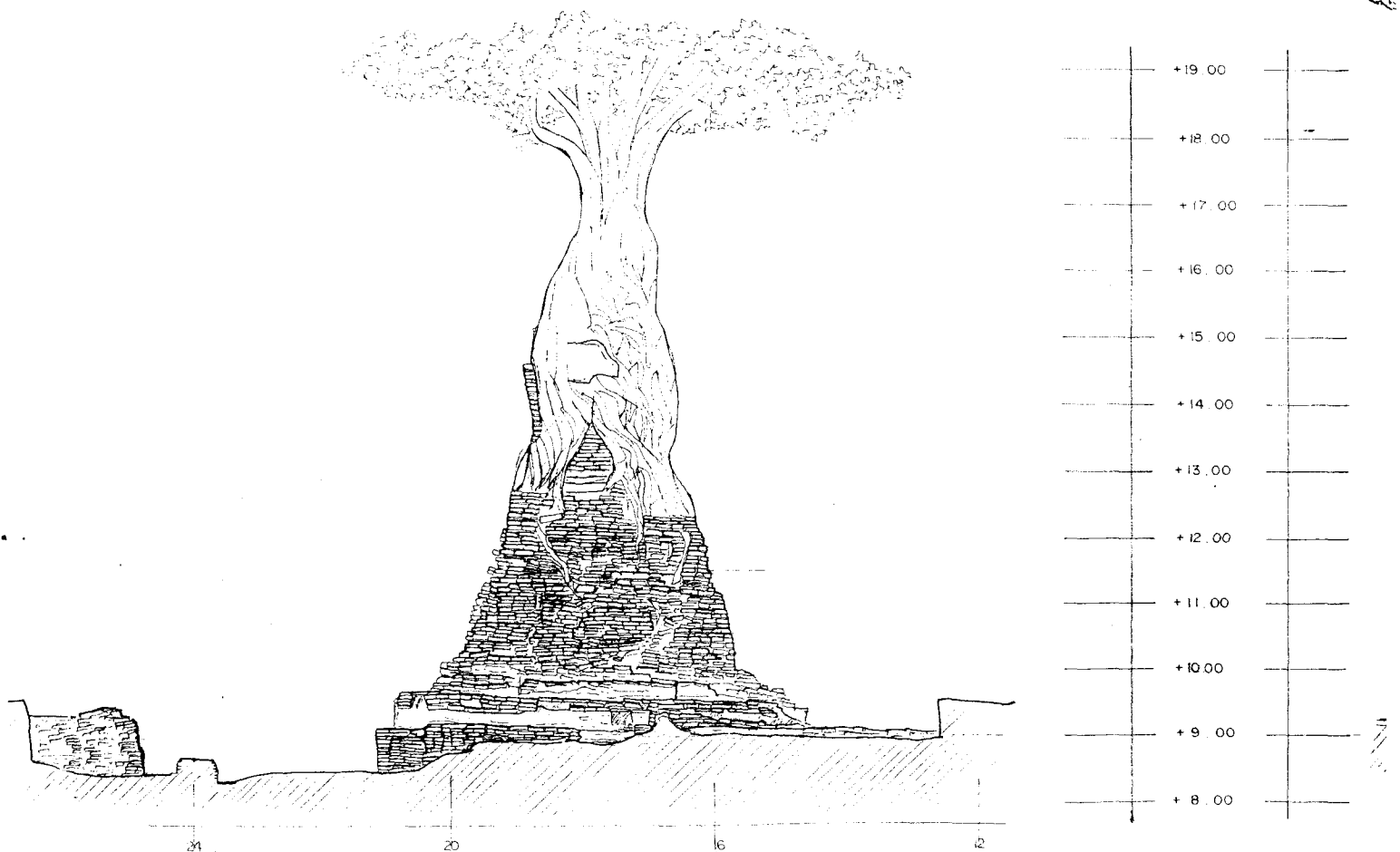
โครงการอนุรักษ์และพัฒนาศรีธรรมสถานวัดท้าวพระเมรุพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

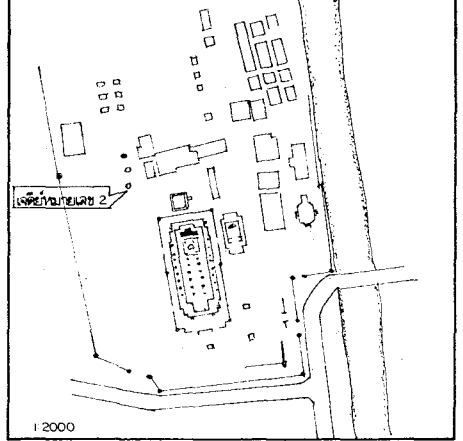
กรมศิลปากร

รูปด้านทิศเหนือ

รูปด้านทิศใต้

รายการ

--

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพลดี

109 / 589 หมู่ 1 หมู่บ้านอัมพพเกษตร ต.ลำบัวต๋ อ.อัมพบุรี จ.ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	นายสมชาย คูฉิลาด
ช่างเขียนแบบ	นายทศนุวัฒน์, บอ. วิเชียรพันธ์
นายช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์	รศ. ประสงค์ เอี่ยมอนันต์
นักโบราณคดี	นายพิทยะ ศรีวัฒนสาร

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างเขียน	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญ	

เห็นชอบ/ อนุมัติ

ทน ฝ่ายวิชาการ	
ทน ฝ่ายโบราณคดี	
ผอ. สบง. บค. พช. ที่ ๓	
ผอ. สบค. พช.	
อธิบดี	

ลำดับ	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	6

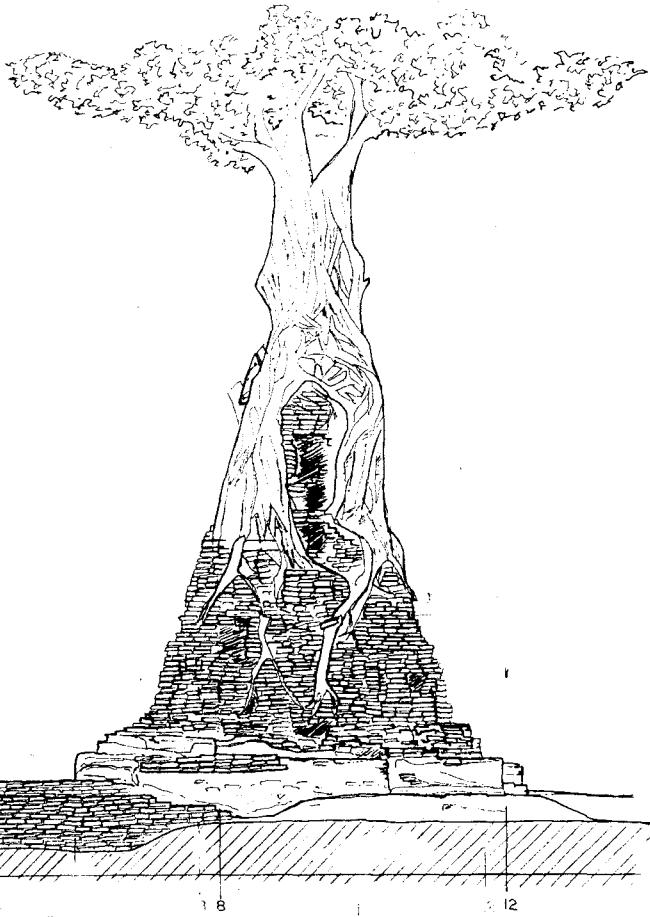
ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ

ที่ตั้ง : ต. ท่าวาสุกรี อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

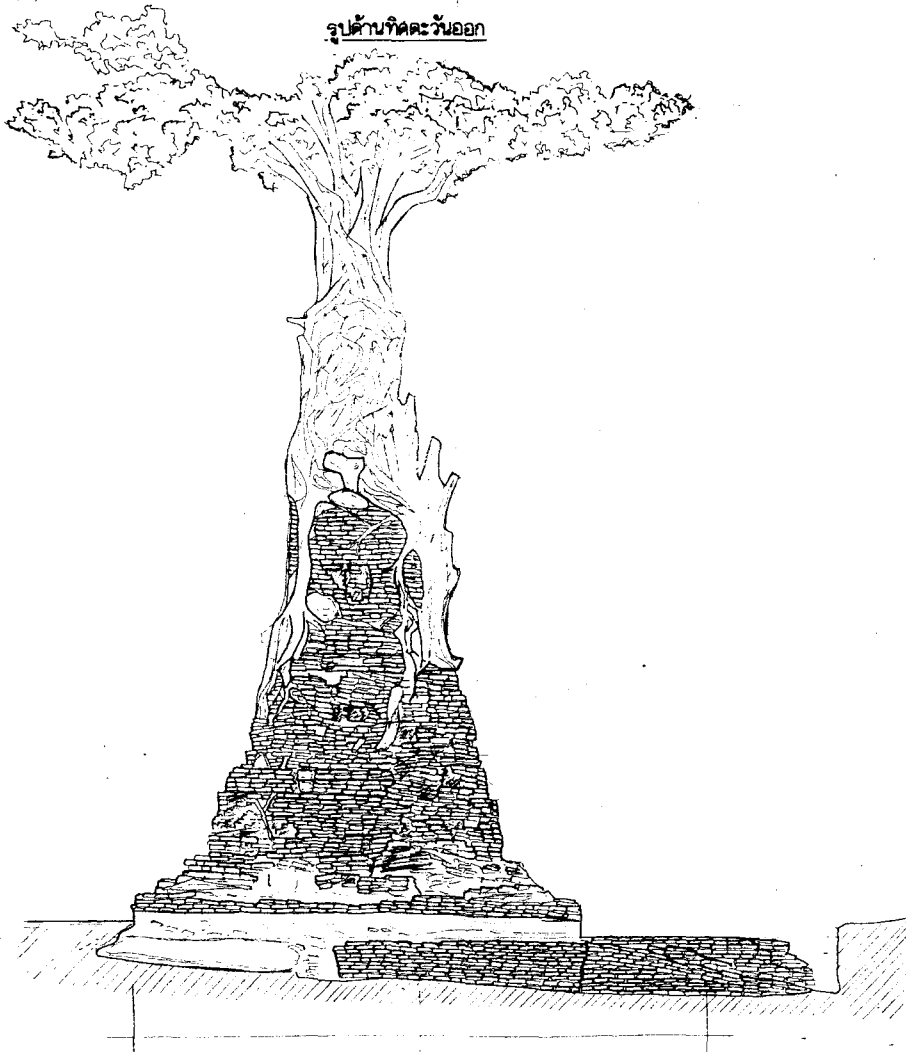
แสดง	รูปด้านเจดีย์หมายเลข 2 (สภาพหลังการขุดแต่ง)	มาตราส่วน 1:50
------	---	----------------

โครงการอนุรักษ์และพัฒนาศรี
นครประวัตินครศรีอยุธยา
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

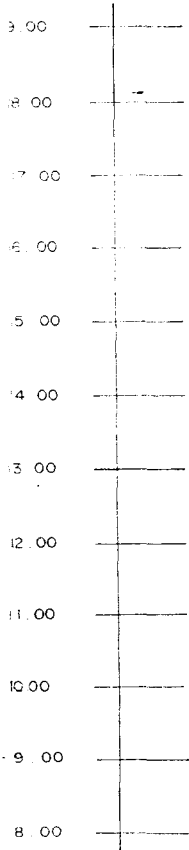
กรมศิลปากร

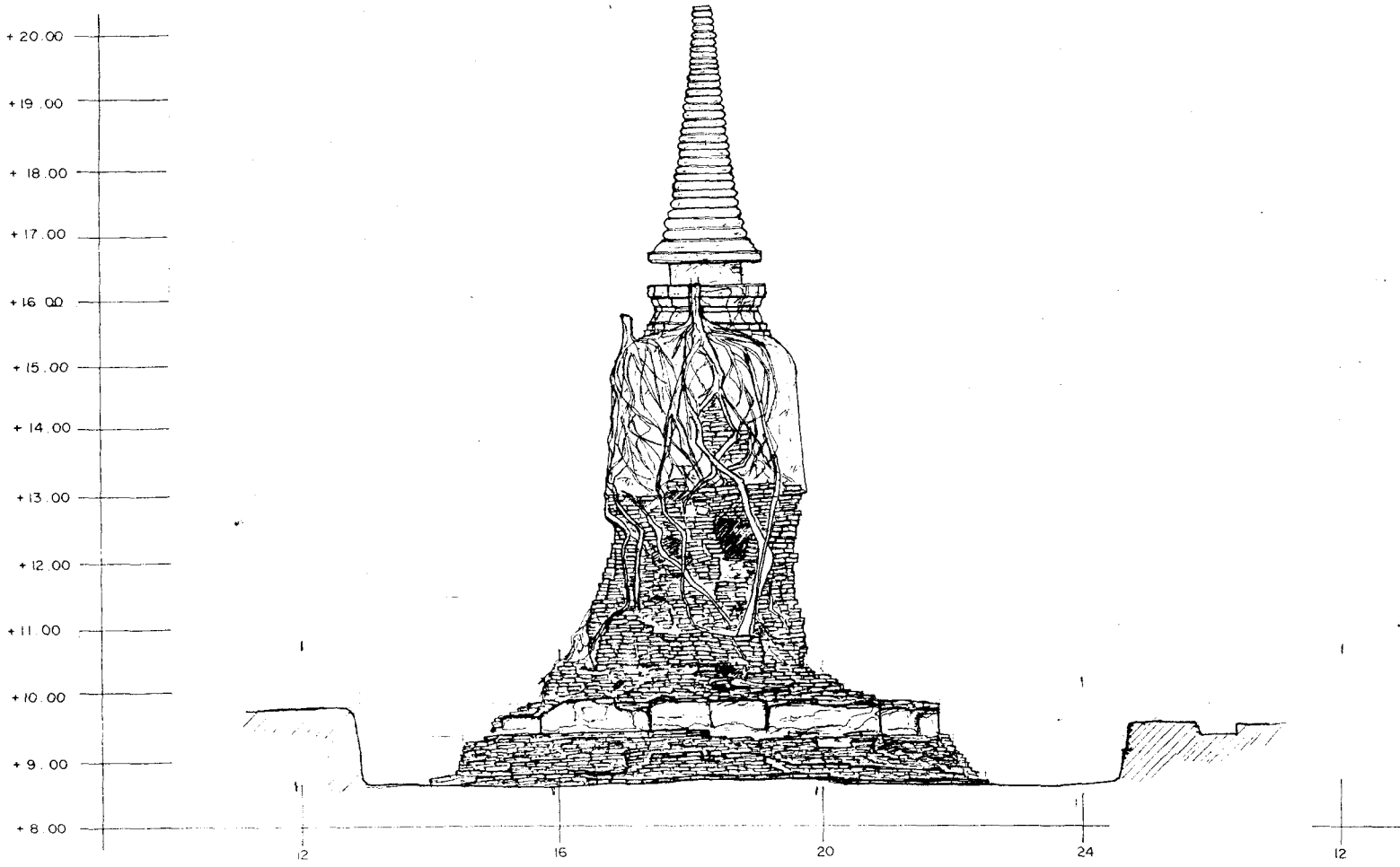

รูปด้านทิศตะวันออก

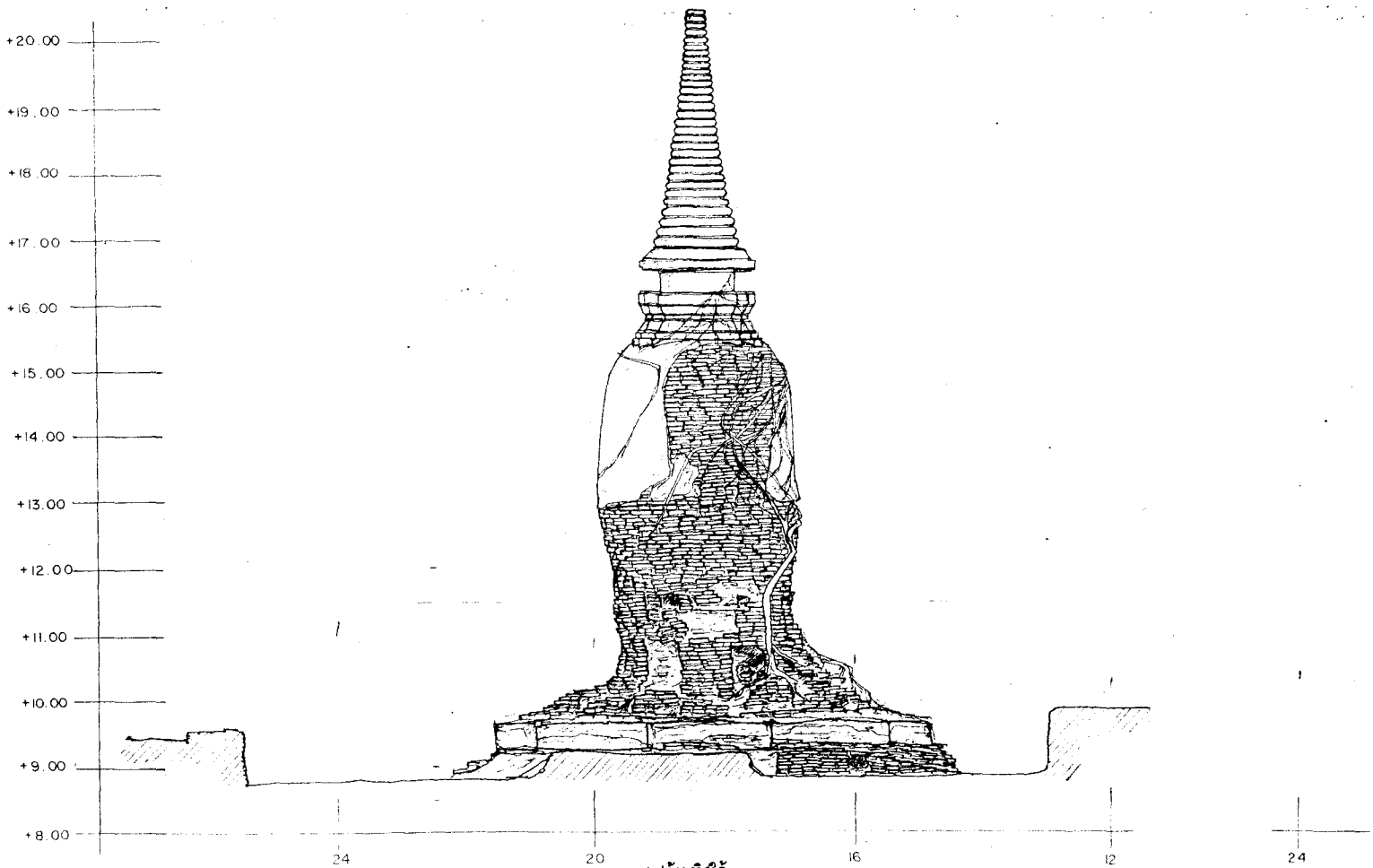

รูปด้านทิศตะวันตก

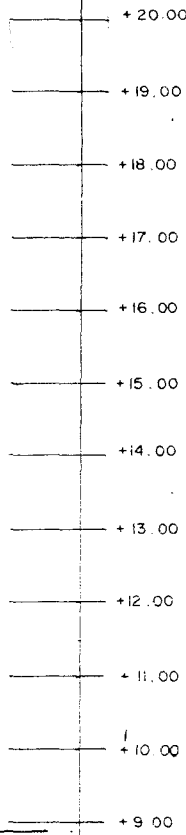
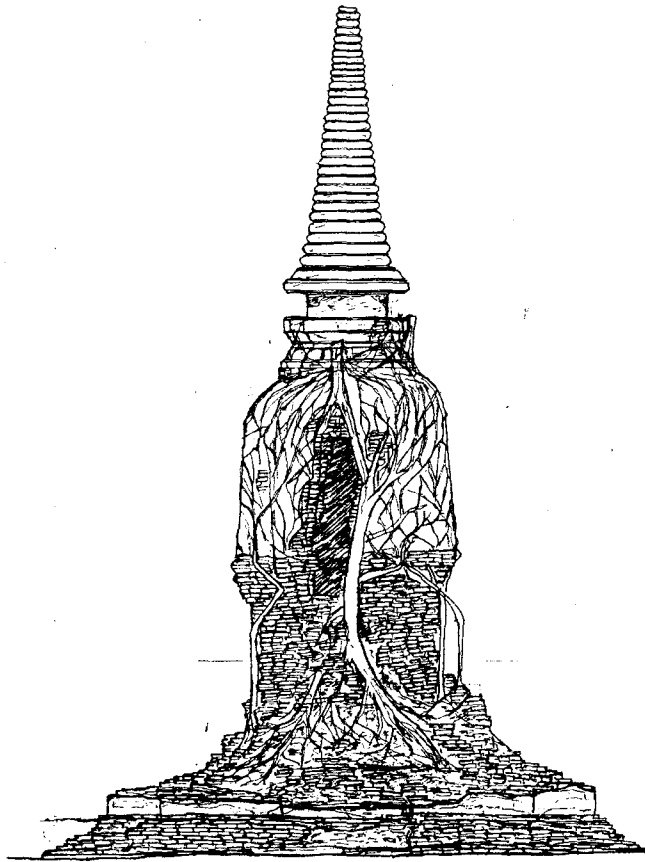

รูปด้านทิศเหนือ

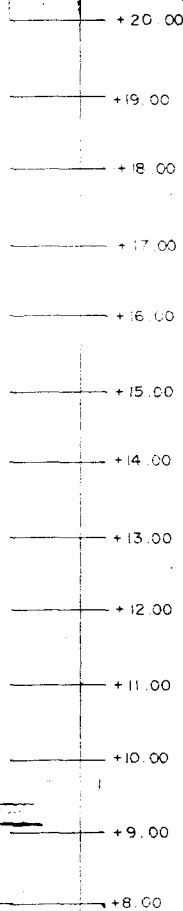
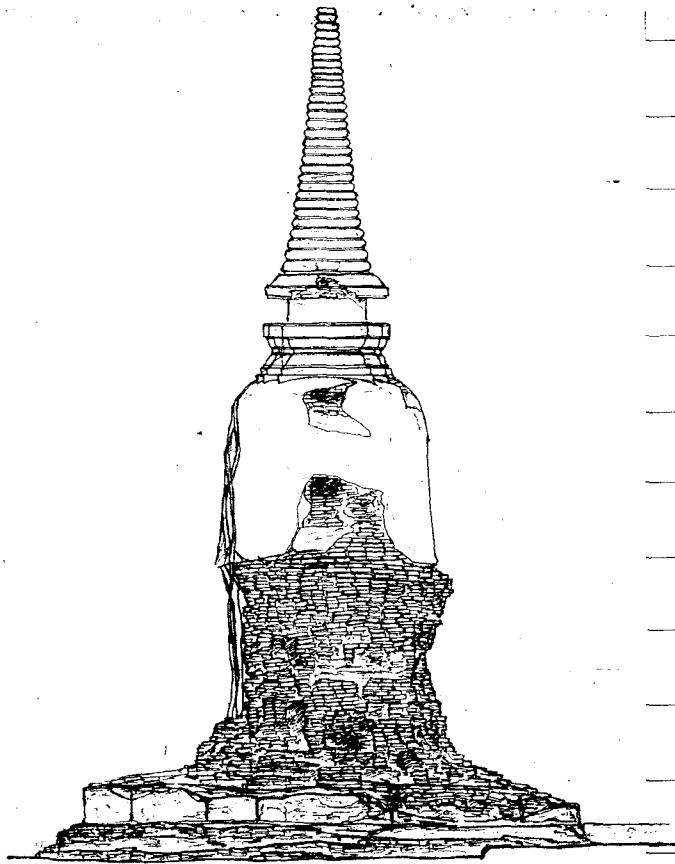

รูปด้านทิศใต้

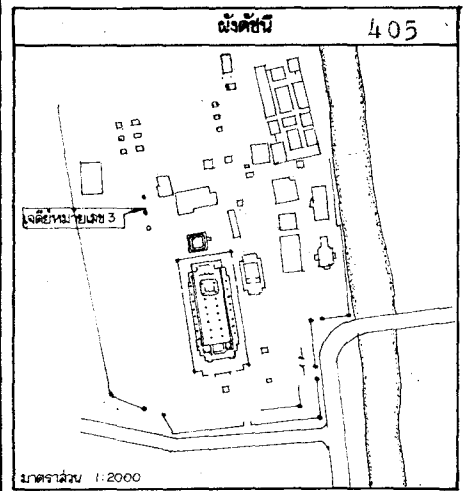
12 16 20

รูปด้านทิศตะวันออก

24 20 16

รูปด้านทิศตะวันตก

รายการ

ดำเนินงานโดย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคดี
109/589 หมู่ 1 หมู่บ้านอินทพรเกษม ต.ลำไทร อ.อัมพบุรี จ.พิจิตร

ช่างสำรวจ	นายสมชาย ผลิต
ช่างเขียนแบบ	วิจิตรกร , ภาคภูมิ
ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญด้านทอรูปช่าง	ร.ค.ประสงค์ เขียวอนันต์
นักโบราณคดี	นายพิทธี ศรีวัฒนสาร

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ	
นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างโยธา	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญ	

เห็นชอบ / อนุมัติ	
หน.ฝ่ายวิชาการ	
หน.ฝ่ายโบราณคดี	
ผอ.ลน.บ.ศ.พ.ที่ ๓	
ผอ.ลน.บ.ศ.	
อธิบดี	

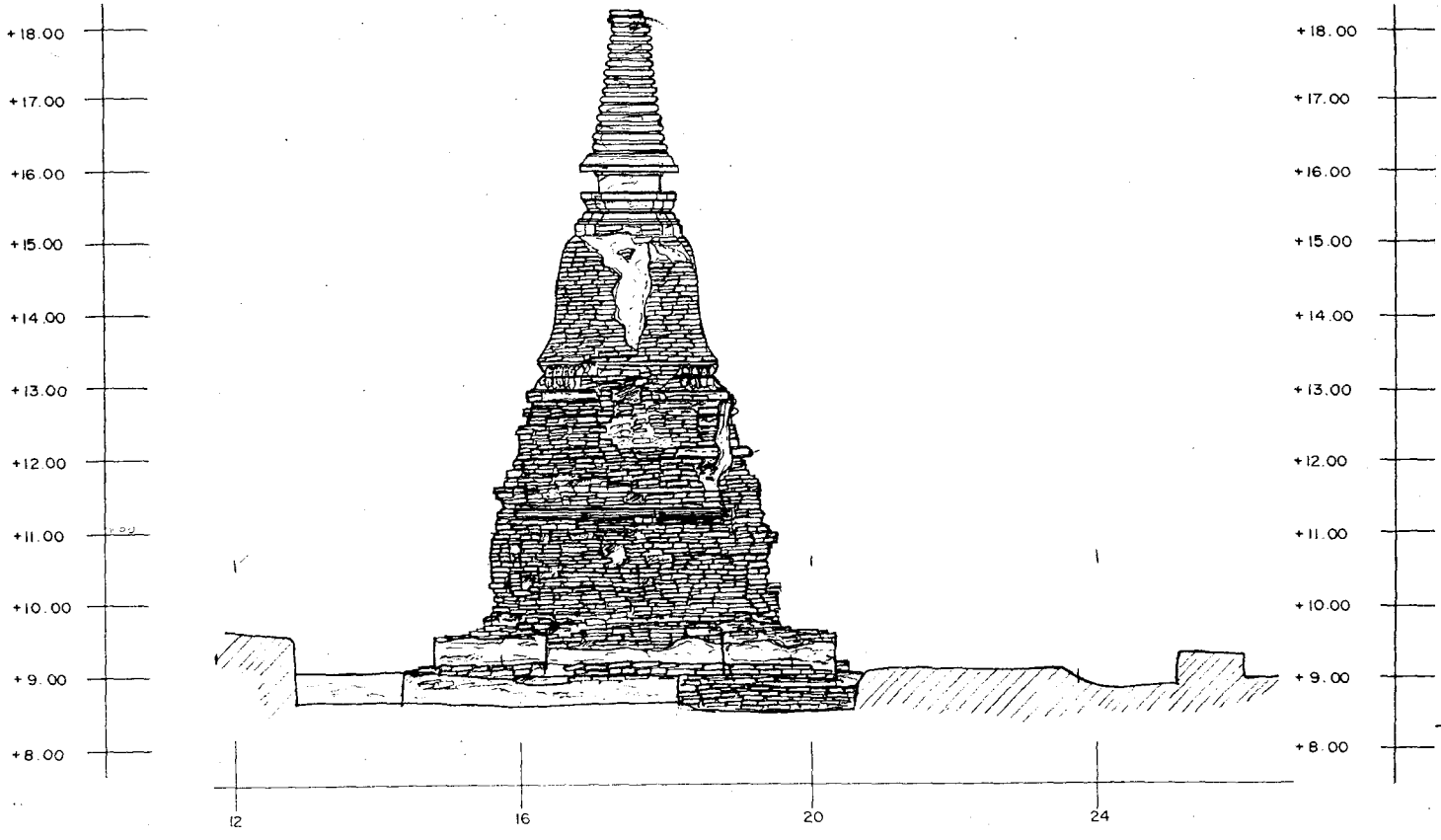
รหัส	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	7

ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ
ที่ตั้ง : ต.ท่าหลวง อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

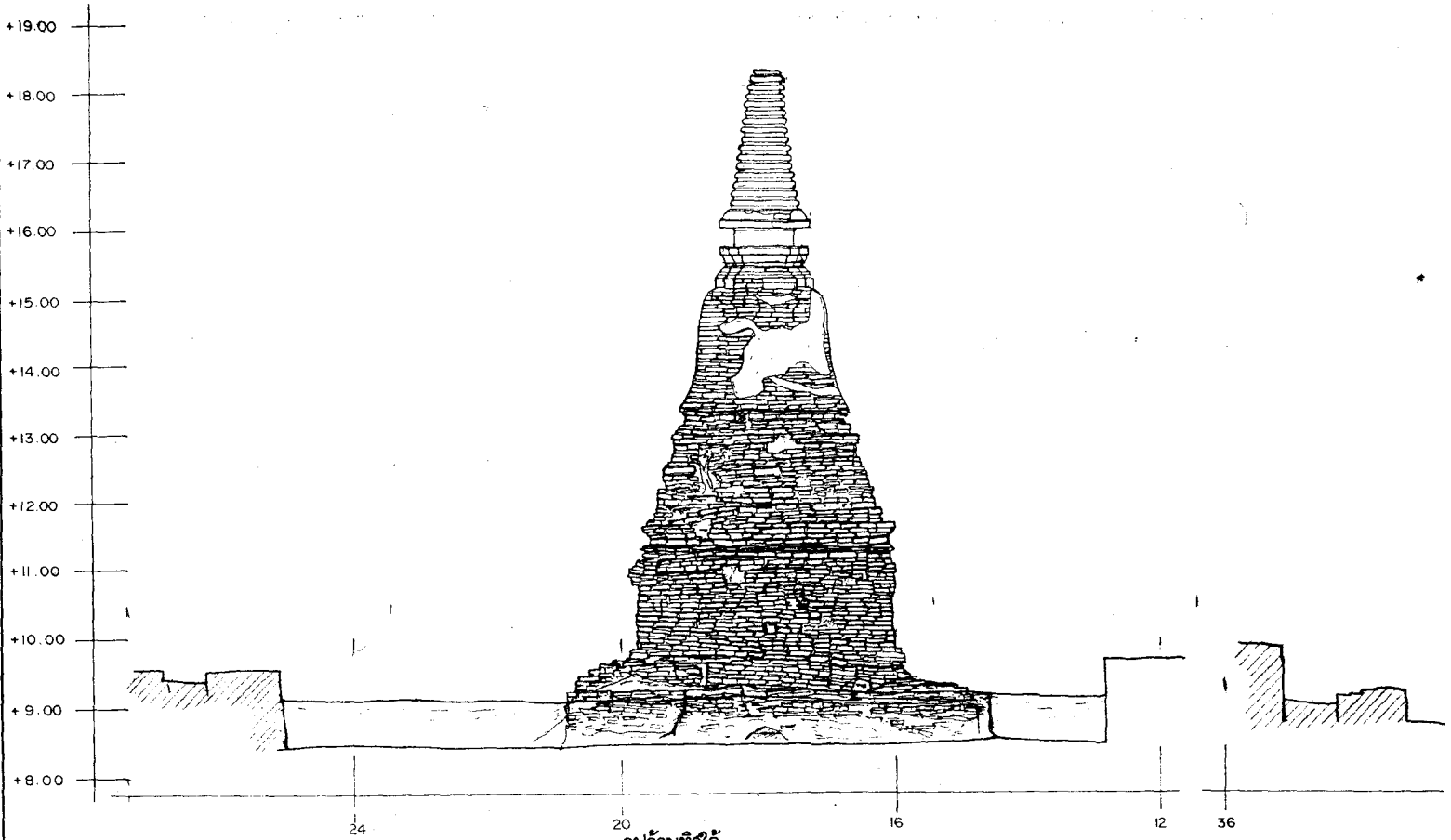
แสดง รูปด้านเจดีย์หมายเลข 3 (ฉภาพหลังการขุดแต่ง) มาตรฐาน 1:50

โครงการอนุรักษ์และพัฒนามรดกประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

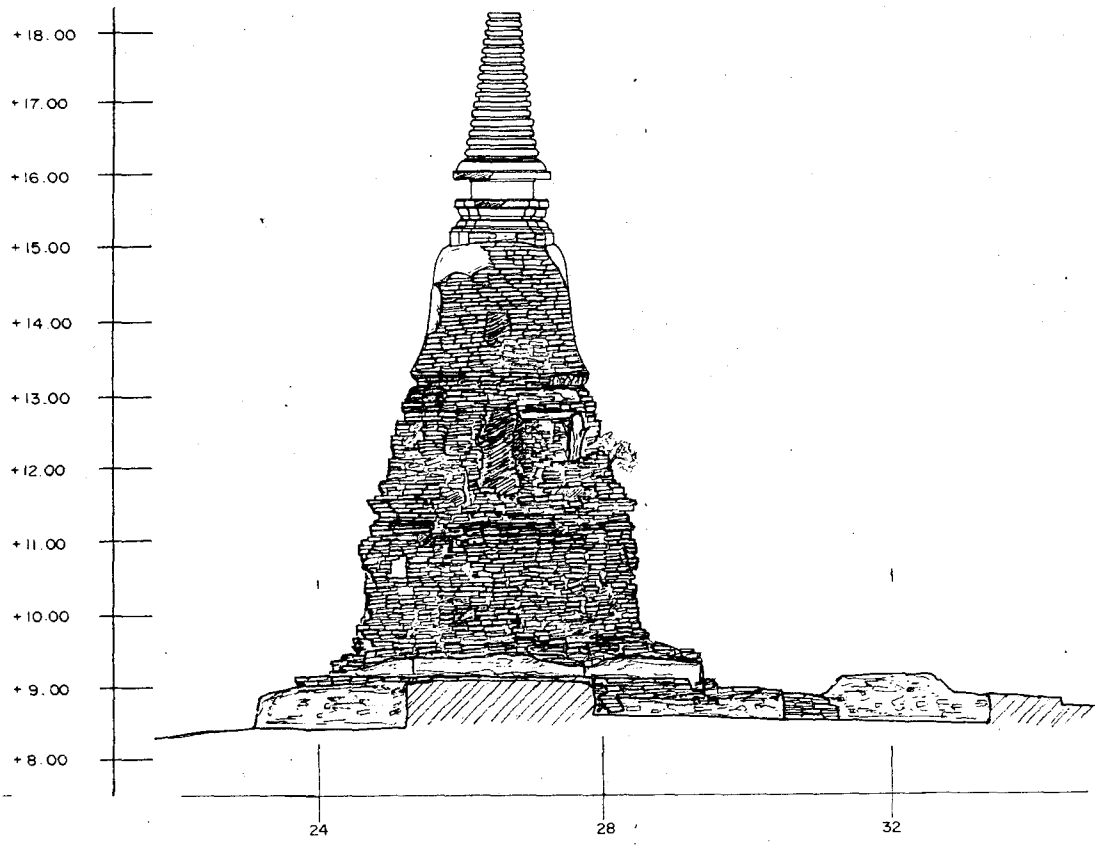
กรมศิลปากร

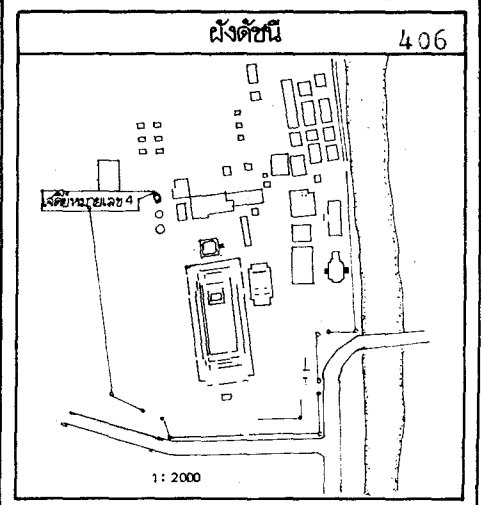
รูปด้านทิศเหนือ
มาตราส่วน 1:50

รูปด้านทิศใต้
มาตราส่วน 1:50

รูปด้านทิศตะวันออก
มาตราส่วน 1:50

รายการ

ดำเนินการโดย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคตี
๓๑/๕๘๘ หมู่ ๑ หมู่บ้านชั้นสะพาน ๓. ลี้ขี้เหล็ก อ. ตัญบุรี จ. ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	นายสมชาย สุทธิลาศ
ช่างเขียนแบบ	วิชัยรินทร์ , ภาคภูมิ
ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญด้านอนุสาวรีย์	จก. ประสงค์ เข็มมอรัตน์
นักโบราณคดี	นายพิทยะ ศรีวัฒนสาร

ตรวจ / วิศวกรที่รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างโยธา	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญ	

เห็นชอบ / อนุมัติ

พน. ฝ่ายวิชาการ	
พน. ฝ่ายบริหารสถาน	
ผอ. สนง. บค. พช. ที่ ๓	
ผอ. สบค. พช.	
อธิบดี	

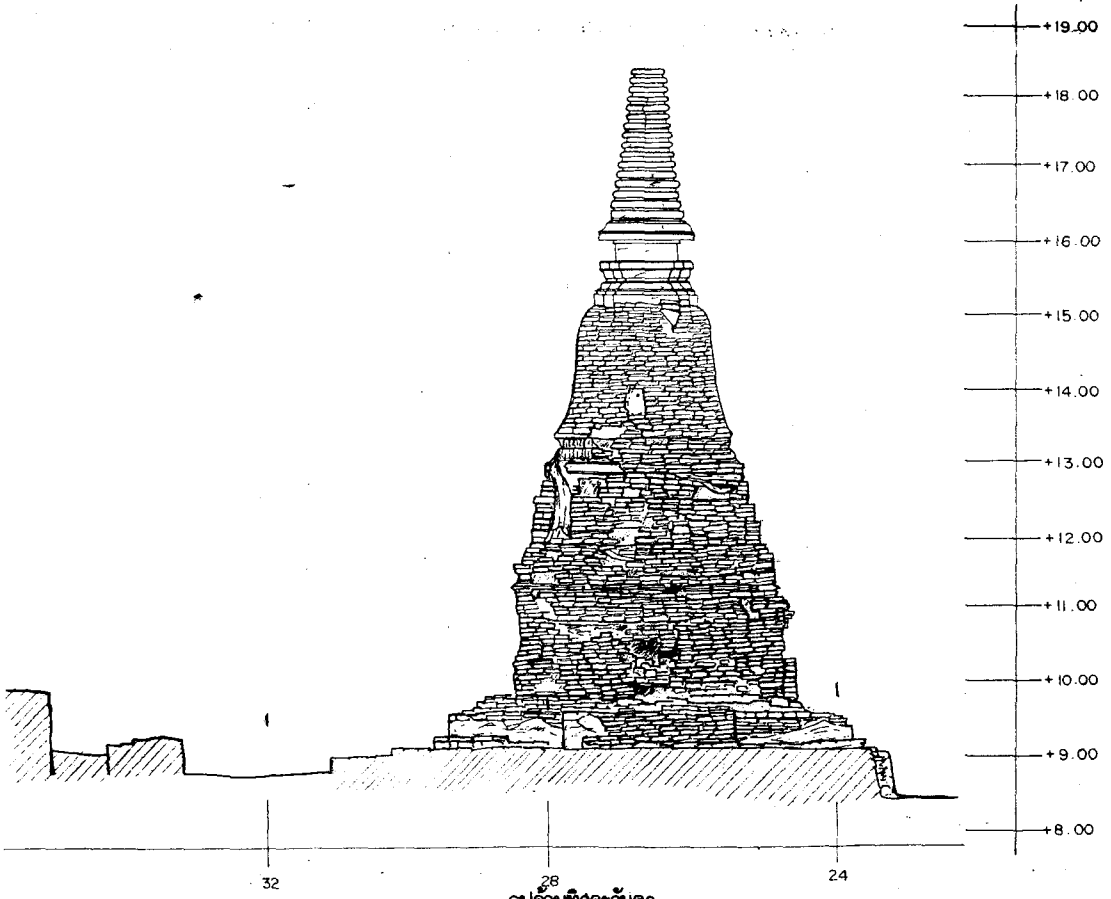
รหัส	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	8

ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ
ที่ตั้ง : ต.ท่าเสา อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

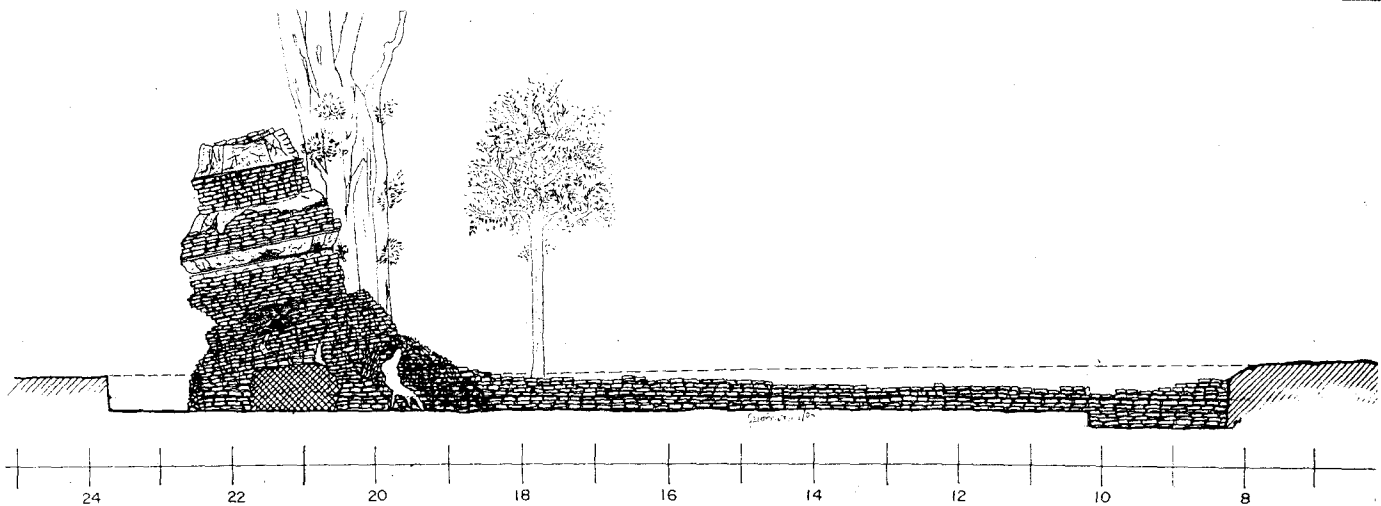
แสดง: เจริญหมายเลข 4 (ฉลากพหุวัตถุแดง) 0 1 2 ม. 1:50

โครงการอนุรักษ์และพัฒนาศรีพระนครศรีอยุธยา
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

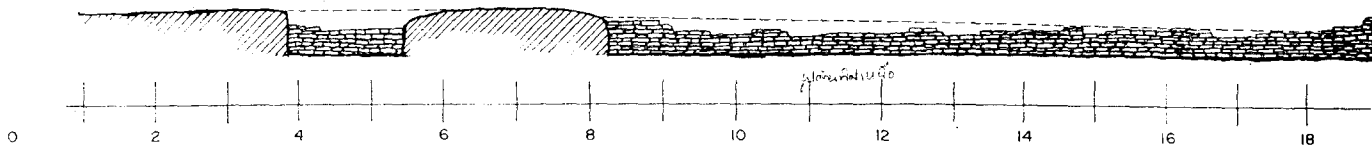
กรมศิลปากร

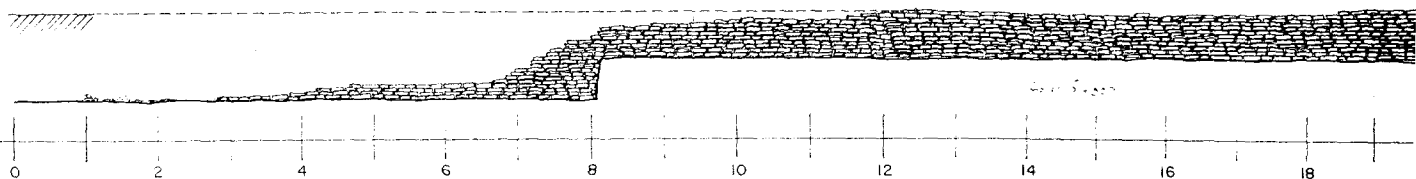
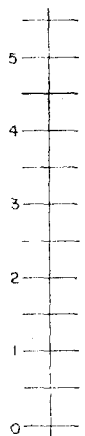
รูปด้านทิศตะวันตก
มาตราส่วน 1:50

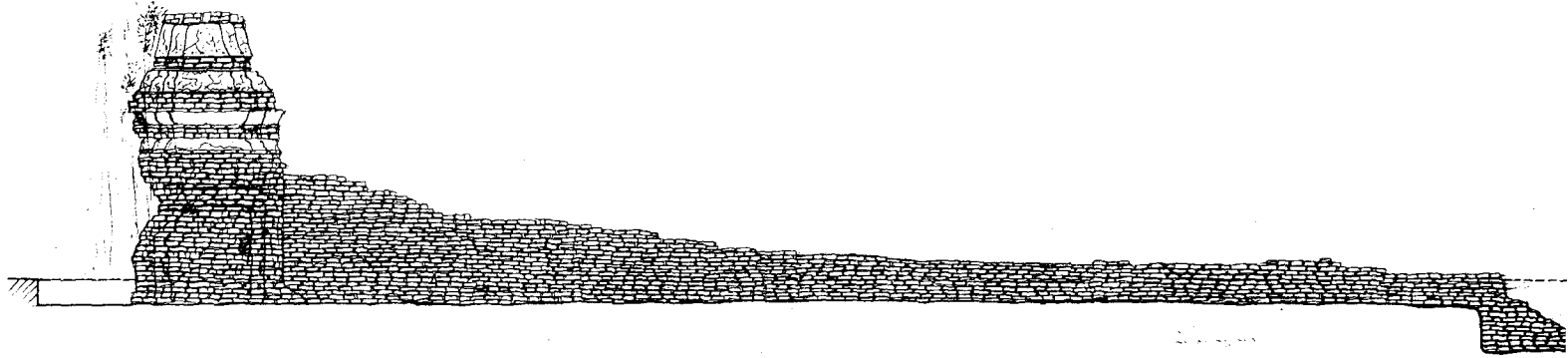
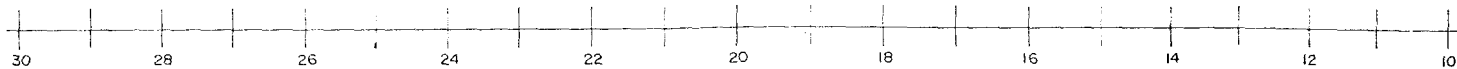
รูปด้านทิศใต้

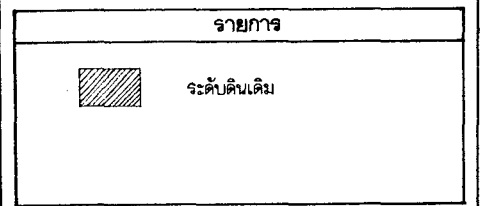
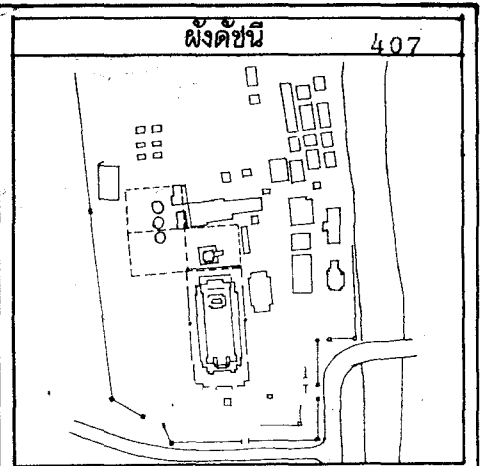
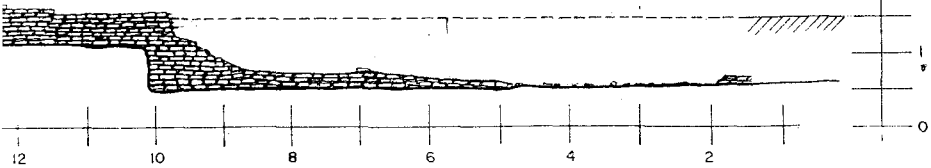
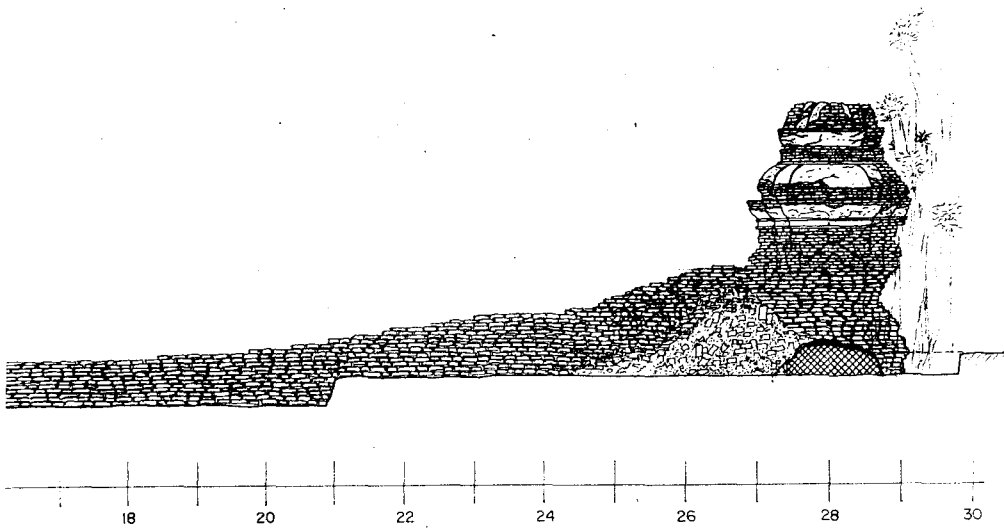
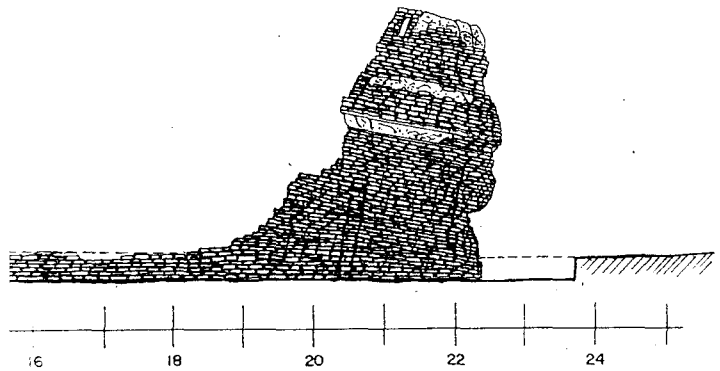
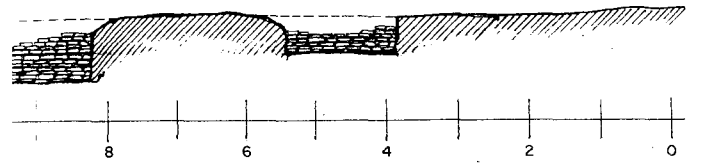
รูปด้านทิศเหนือ

รูปด้านทิศตะวันออก

รูปด้านทิศตะวันตก

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคดี

ช่างสำรวจ	ฉมชาย ฤทธิลาต
ช่างเขียนแบบ	วีชรินทร์ ภาคภูมิ
ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญการอนุรักษ์	รศ.ประสงค์ เขี่ยมอนันต์
นักโบราณคดี	พิทยะ ศรีวัฒนสาร

ตรวจ / วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างโยธา	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญ	

เห็นชอบ / อนุมัติ

ทน ฝ่ายวิชาการ	
ทน ฝ่ายโบราณสถาน	
ผอ. สนง. บค. พช. ที่ 3	
ผอ. ลบค. พช.	
อธิบดี	

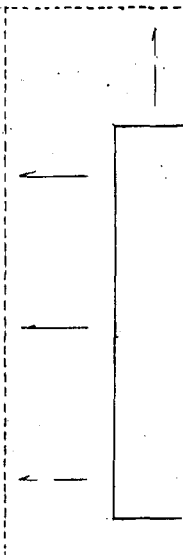
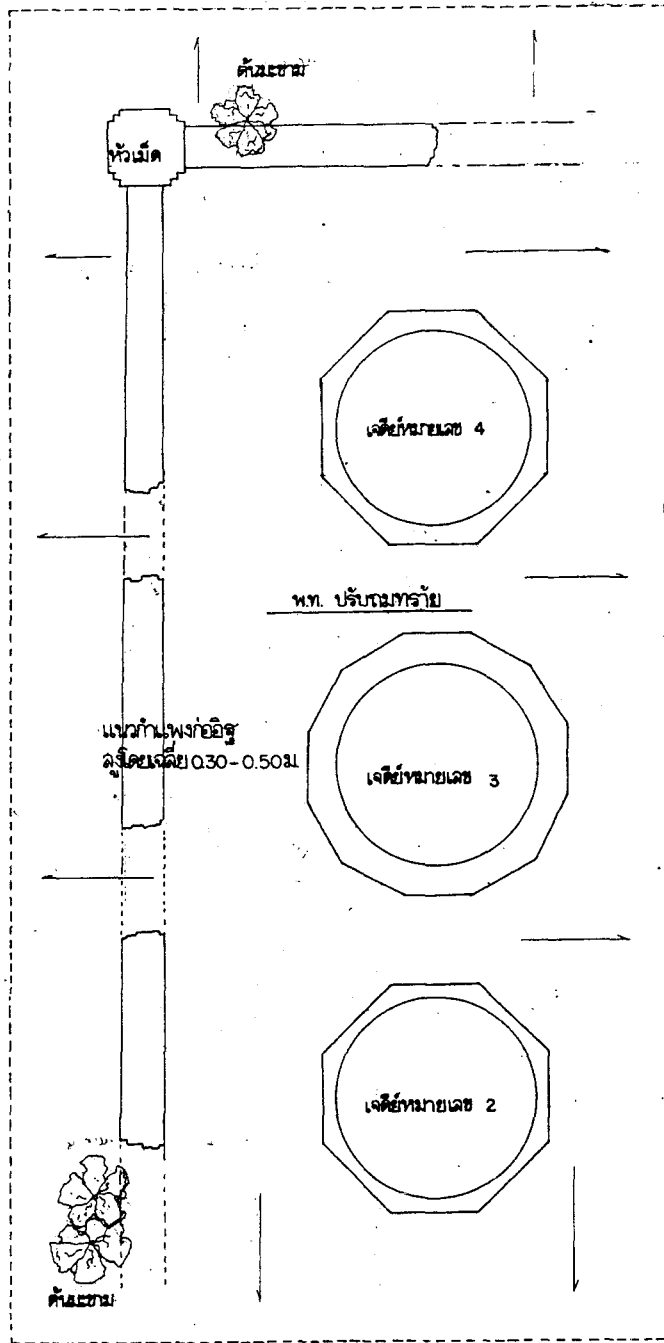
รหัส	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	9

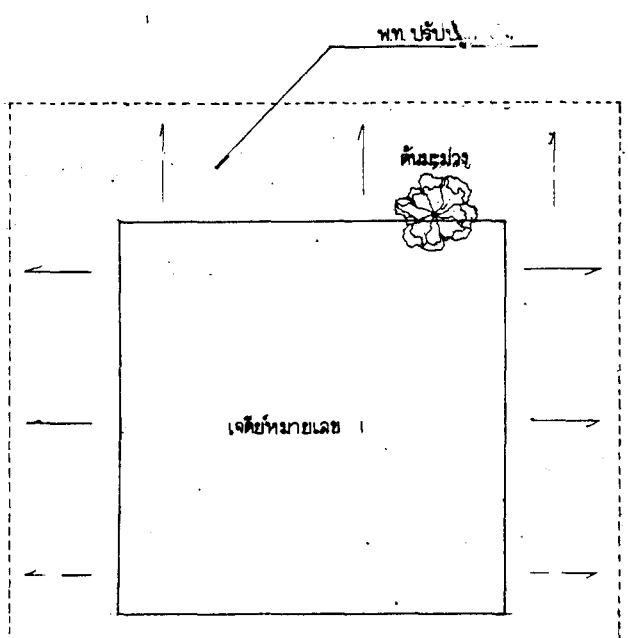
ผังรูปแบบ วัดหน้าพระเมรุ

ที่ตั้ง ต.ท่าลาดกริ อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

แสดง แนวกำแพง รั้วมีติด (สภาพหลังการขุดแต่ง)	มาตราส่วน 1:50
--	----------------

โครงการอนุรักษ์และพัฒนาศรีอยุธยา	
ส่วนงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา	
กรมศิลปากร	

ผังดัชนี

รายการ

เขต พท. ปรับปรุงทวาย
 ปรับภาคเดียว

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคติ
 109/55 หมู่ 1 หมู่บ้านอัยยภรณ์ ต.ลำน้ำจืด อ.อัมพบุรี จ. ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	ฉิ่งพันธ์ ฉยพันธ์
ช่างเขียนแบบ	ฉิ่งพันธ์ ฉยพันธ์
ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เชี่ยวชาญการอนุรักษ์	ร.ศ. ประสงค์ มีชัยนันท์
นักโบราณคดี	พิชยะ ศรีวัฒนาการ

ตรวจ / วิศวกรที่รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างโยธา	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
ผู้เชี่ยวชาญ	

เห็นชอบ / อนุมัติ

ทน. ฝ่ายวิชาการ	
ทน. ฝ่ายโบราณคดี	
ผอ. ดนง บศ. พช. ที่ 3	
ผอ. ดนง บศ. พช.	
อธิบดี	

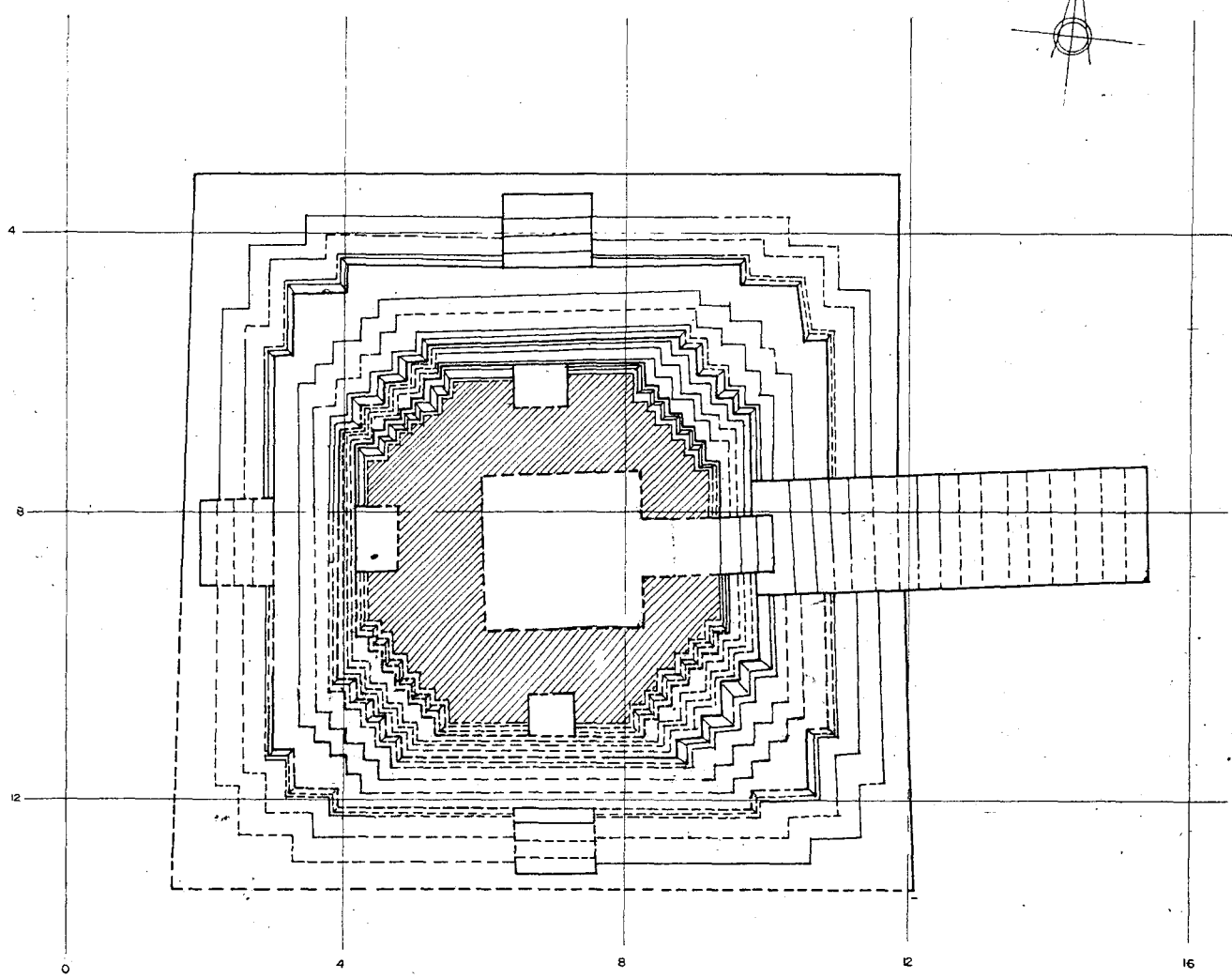
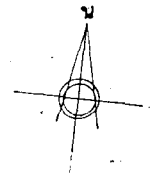
รหัส	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่

ผังรูปแบบ ปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรมวัดหน้าพระเมรุ
 ที่ตั้ง ๓ ท่าหวดริ อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

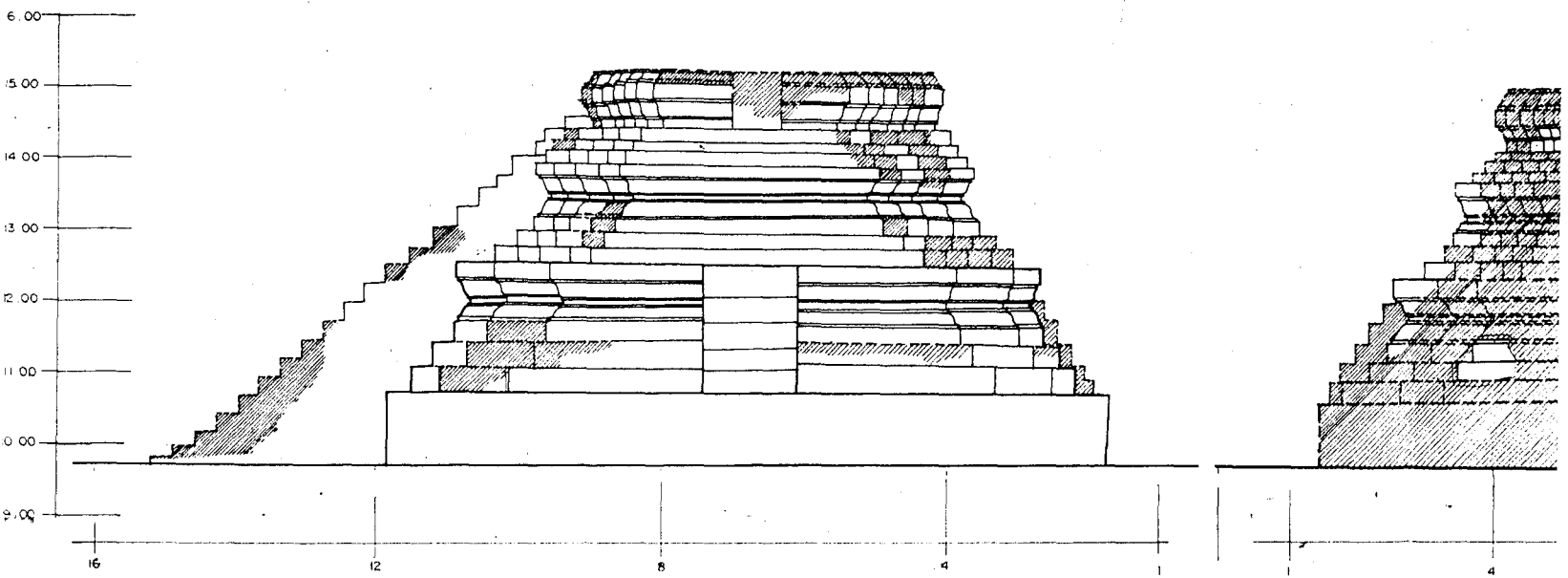
แสดง รูปแบบ	มาตราส่วน 1:100
-------------	-----------------

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน
 แห่งชาติที่ 3 พระนครศรีอยุธยา

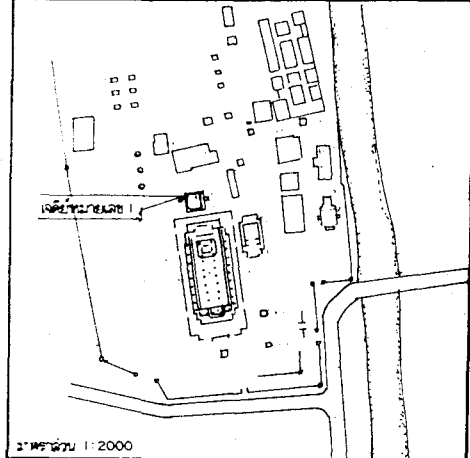
กรมศิลปากร

แปลน

รูปด้านทิศเหนือ

รายการ

ดำเนินงานโดย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปุระคดี
 ๐๘/๘๘ หมู่ ๖ บ้านอินทกษัตริย์ ต.สำนักข่อย อ.อัมพบุรี จ.ปทุมธานี

ช่างเขียน	นายสมชาย ฐิติลา	
ช่างเขียนแบบ	วิจิตรภัทร์, กานทุย์	
ช่างศิลปกรรม		
นักวิชาการช่างศิลป์		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	รศ.ประสิทธิ์ เอี่ยมอนันต์	
นักเขียนคำ	นายพิเชษฐ์ ศรีวัฒนสาร	

ตรวจ/วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม		
นายช่างเขียน		
นักวิชาการช่างศิลป์		
นักเขียนคำ		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้มีใบอนุญาต		

เงินชดเชย / อนุมัติ

พ.น. นายวิจิตร		
พ.น. นายสมชาย		
พ.น. สม. น.ค. พ.ศ. ๖๖		
พ.น. สม. น.ค. พ.ศ. ๖๖		
อธิบดี		

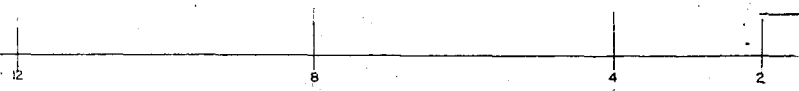
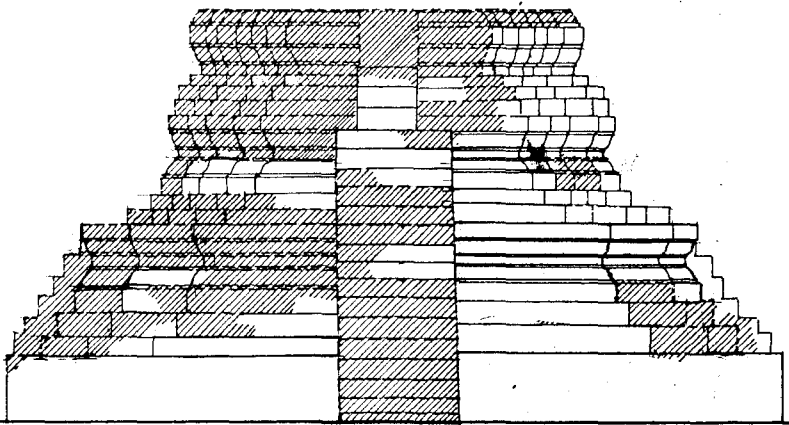
ลำดับ	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	10

ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ
 ที่ตั้ง : อ.ท่าเรือ จ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

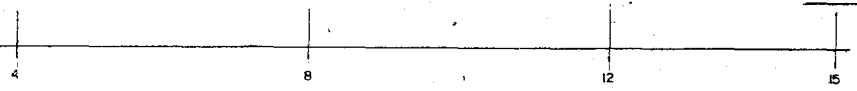
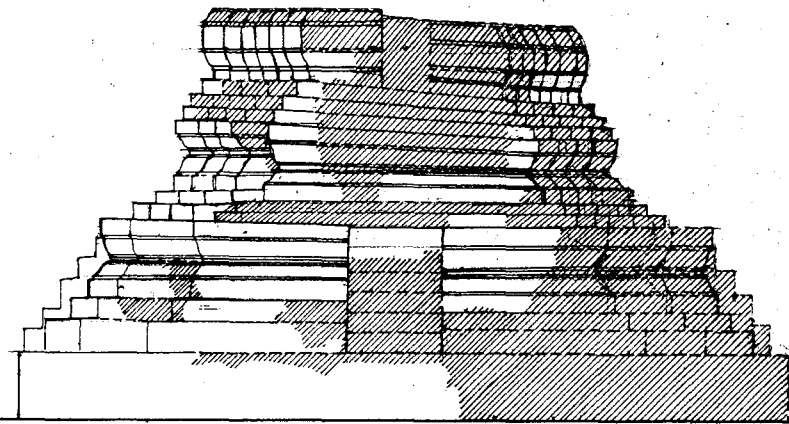
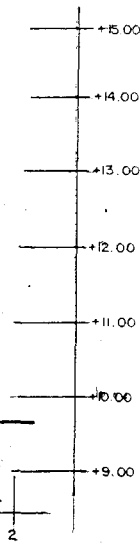
และ : **เจดีย์หมายเลข ๑ (แบบบูรณะ)** มาตราส่วน 1:50

โครงการอนุรักษ์และพัฒนาศาสนสถานวัดหน้าพระเมรุ
 สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

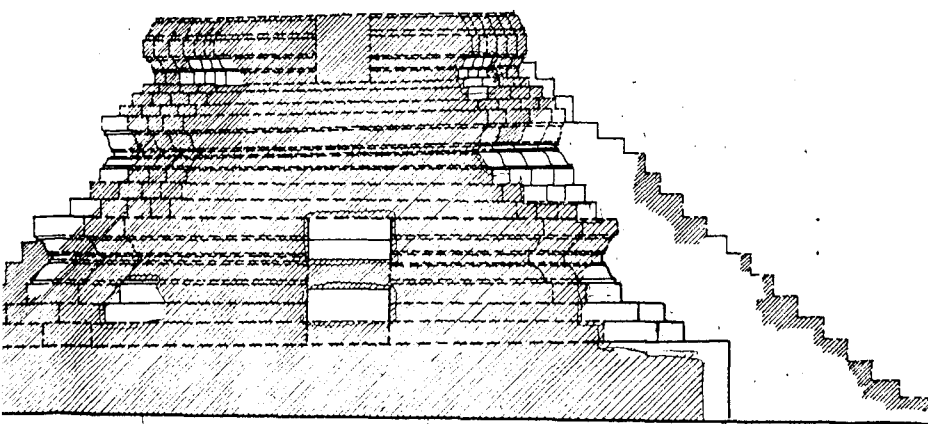
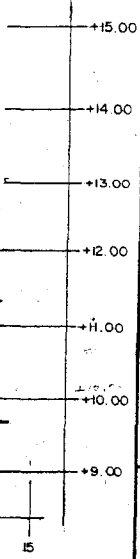
กรมศิลปากร

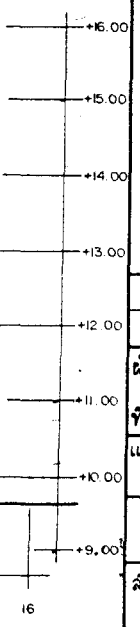
รูปด้านทิศตะวันออก

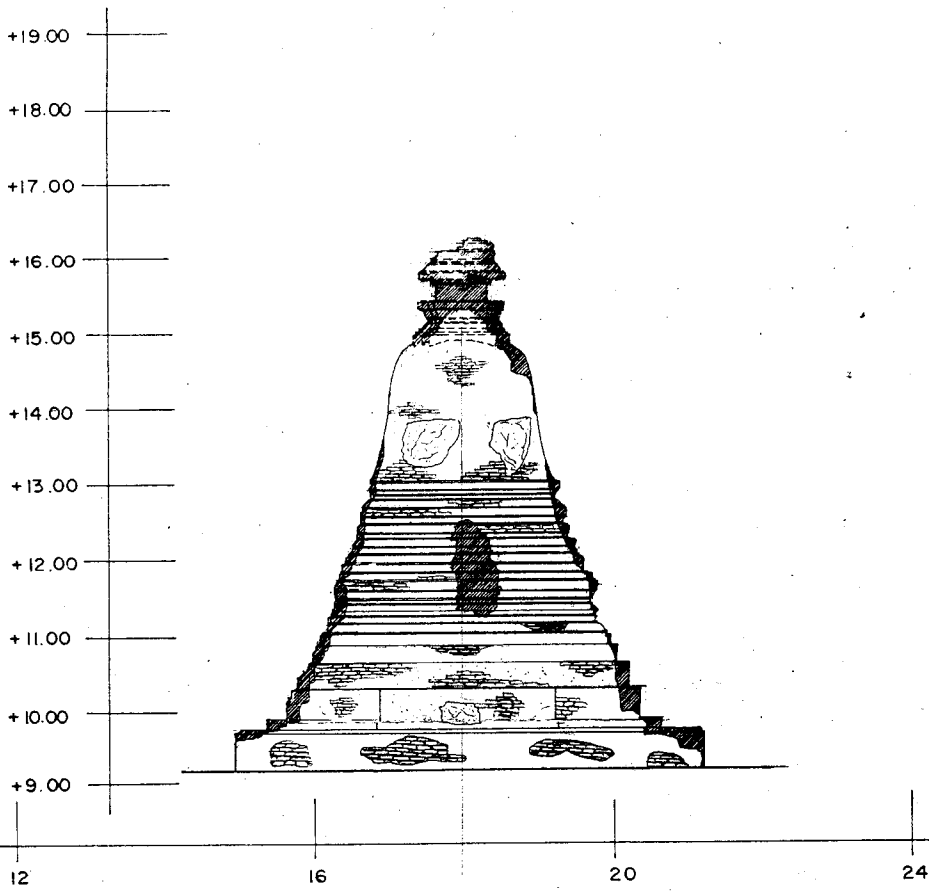

รูปด้านทิศตะวันตก

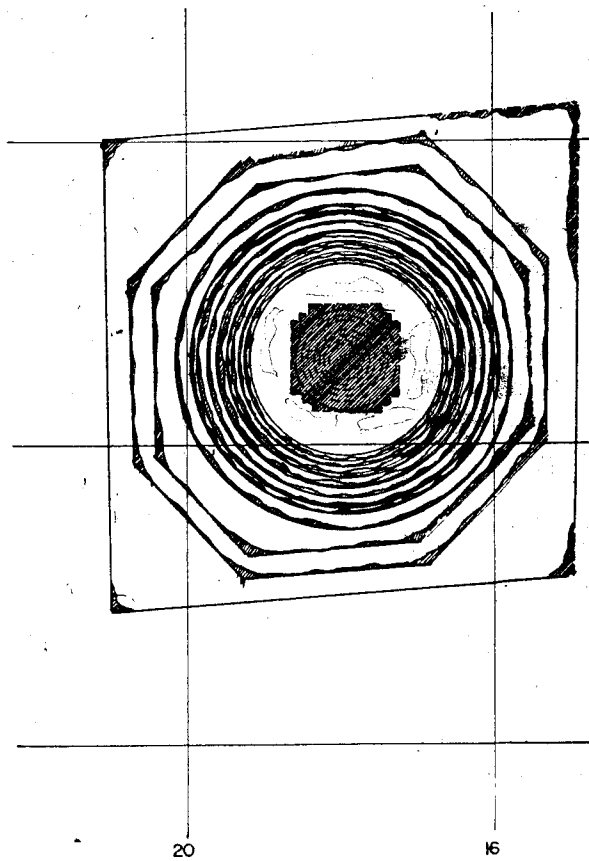

รูปด้านทิศใต้

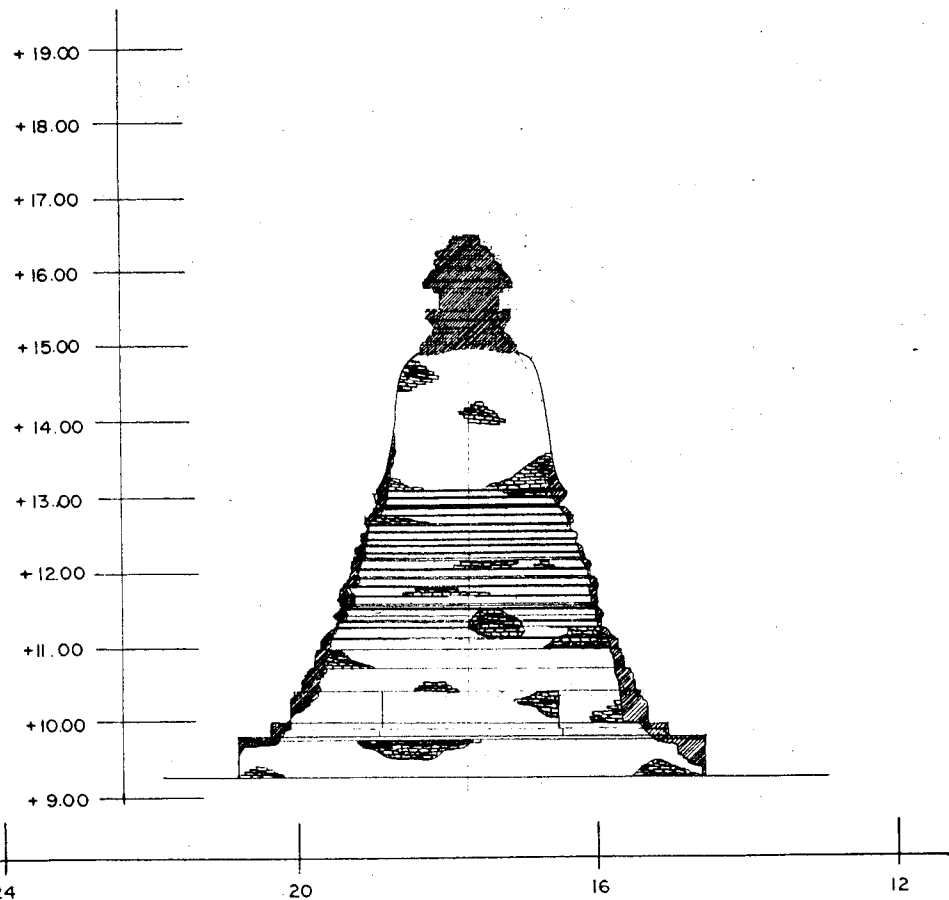

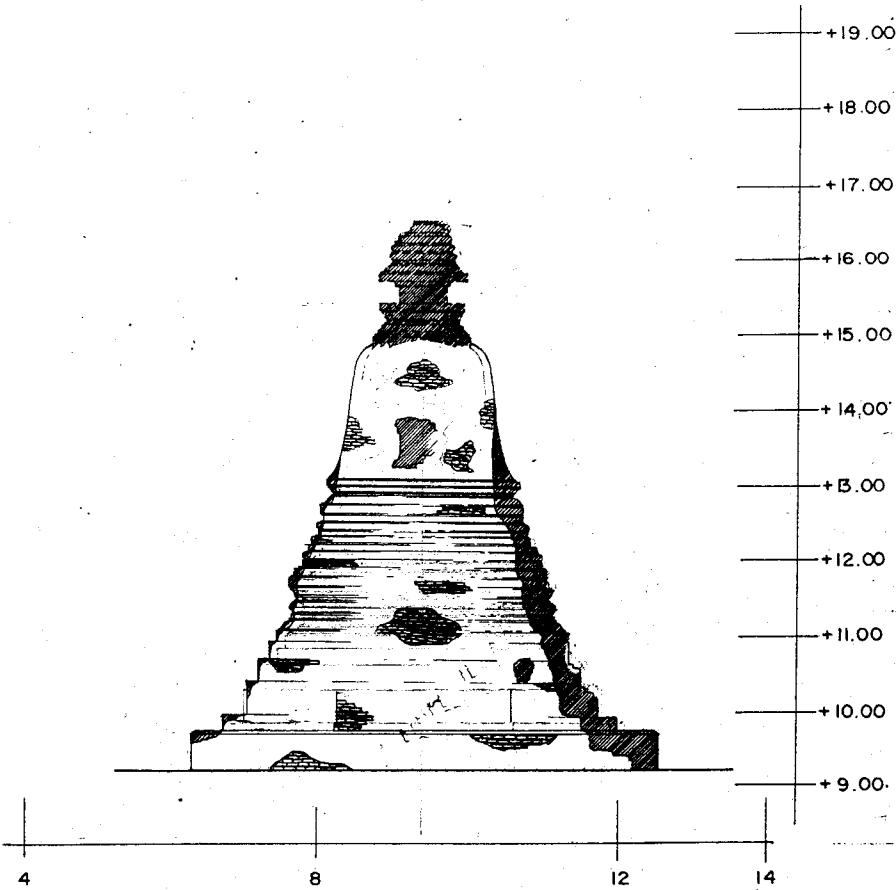
รูปด้านทิศเหนือ

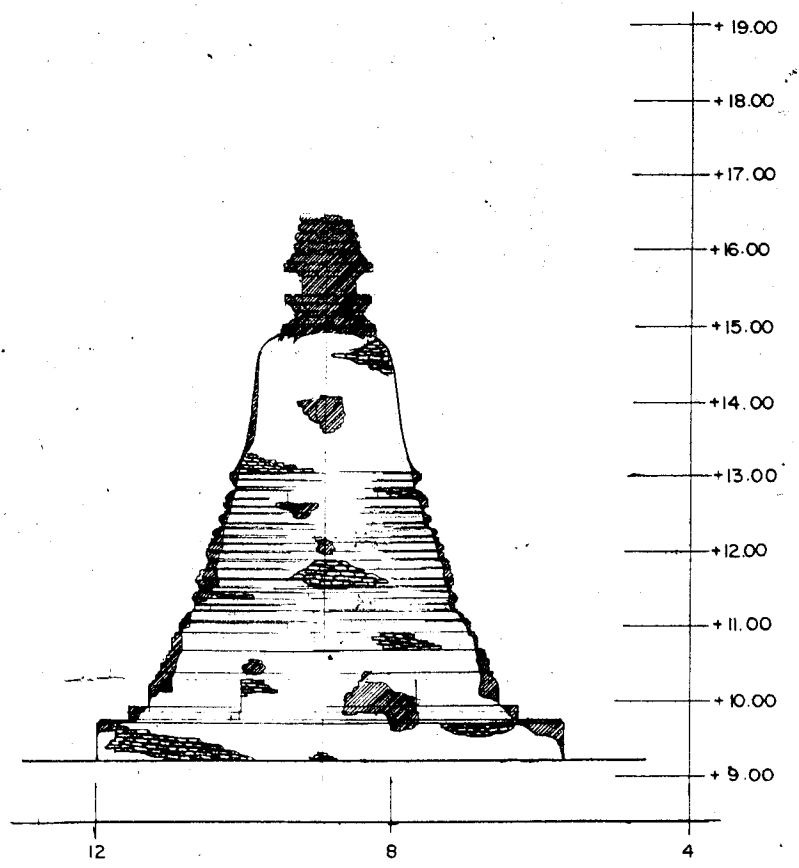
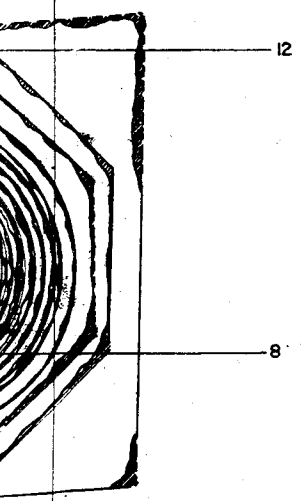
แปลน

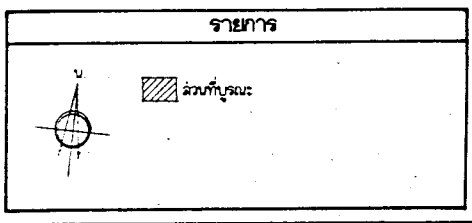
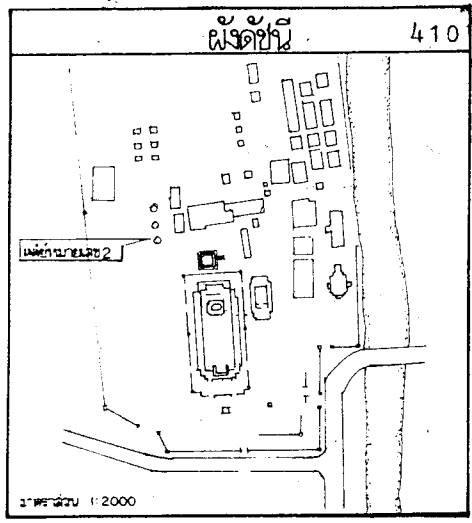
รูปด้านทิศใต้

รูปด้านทิศตะวันออก

รูปด้านทิศตะวันตก

ดำเนินการโดย
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุราคดี
 .09/589 หมู่บ้านรัชภพเกษ์ ต.ลำดวน อ.ลำบัวลี จ.ลพบุรี

ช่างสำรวจ	นายสมชาย คูวัฒนา
ช่างเขียนแบบ	วิจิตรภัทร์, ภาณุภูมิ
ช่างศิลปกรรม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เขียนรายงานการอนุรักษ์ฯ 1	ดร.ประจักษ์ เขียมอนันต์
นักโบราณคดี	นายพิเชษฐ ศรีวัฒนสาร

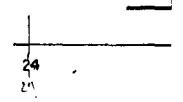
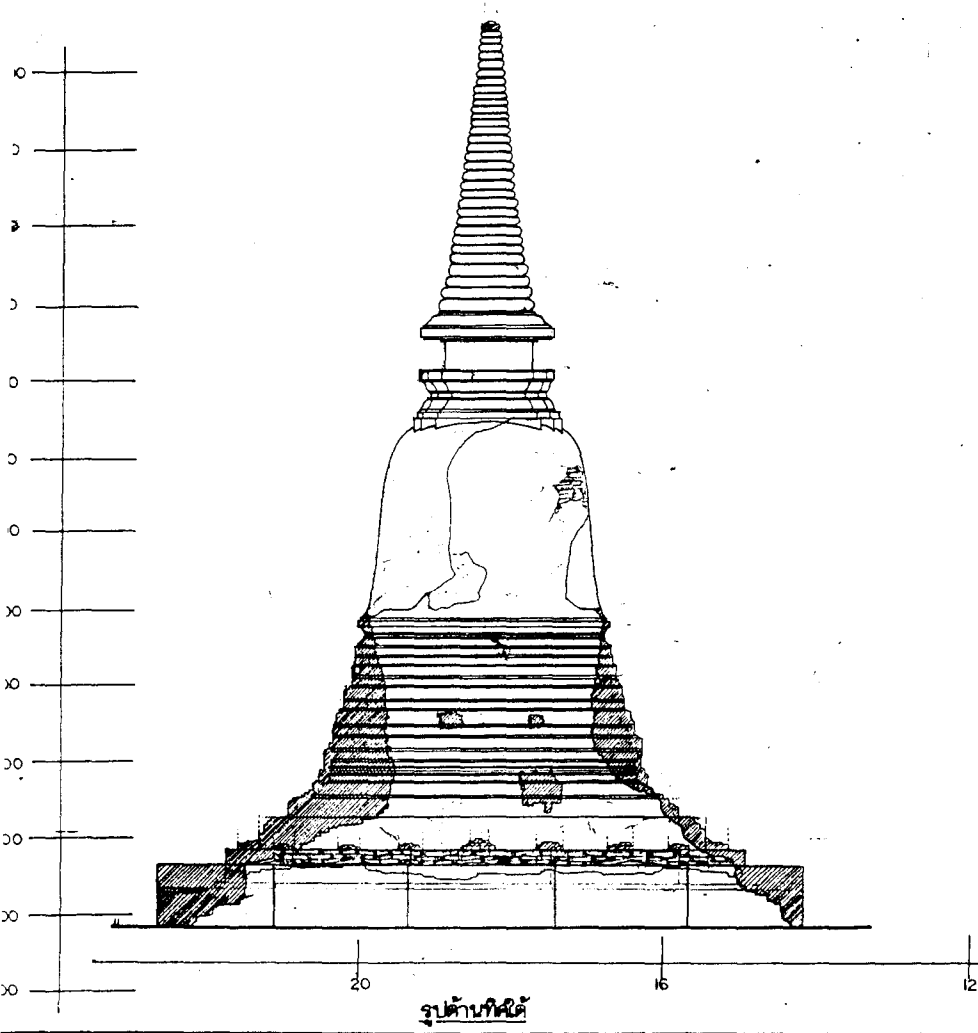
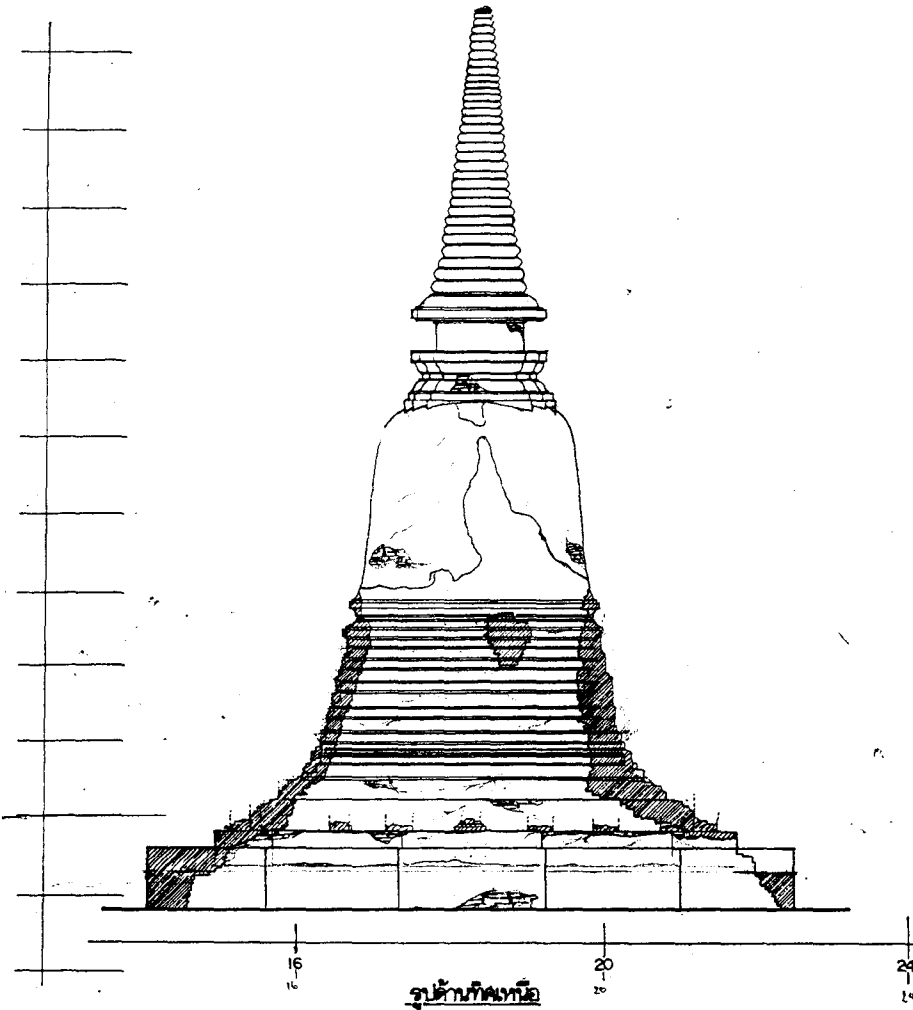
ตรวจ / วิศวกรที่รูปแบบ	
นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างโยธา	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
วิศวกร	
ผู้เขียนรายงาน	

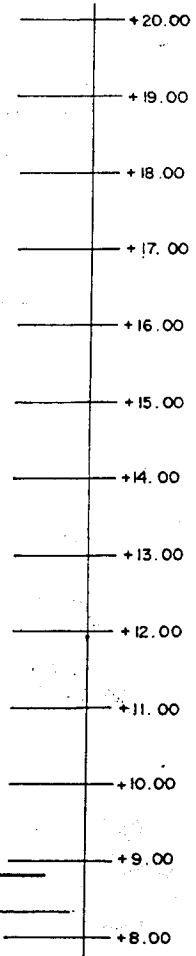
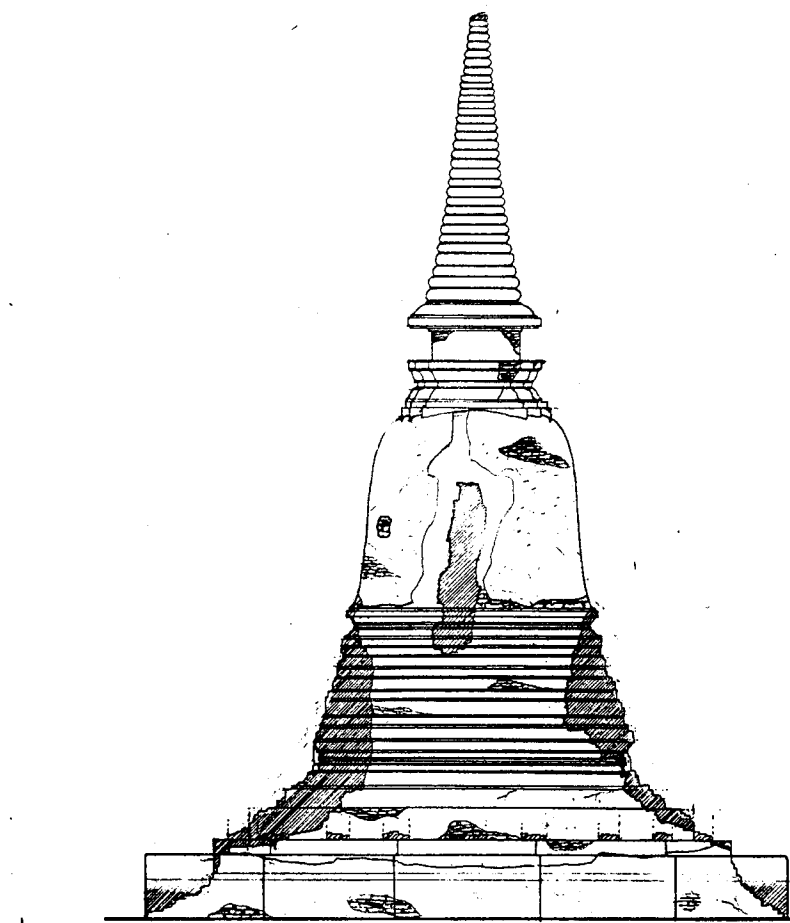
เจ้าหน้าที่ / อนุมัติ	
ท. นายวิชาการ	
ท. นายโบราณสถาน	
ผ. ลพ. ๒๓ พช. ที่ ๓	
ผ. ลพ. พช.	
อธิบดี	

ชนิด	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	11

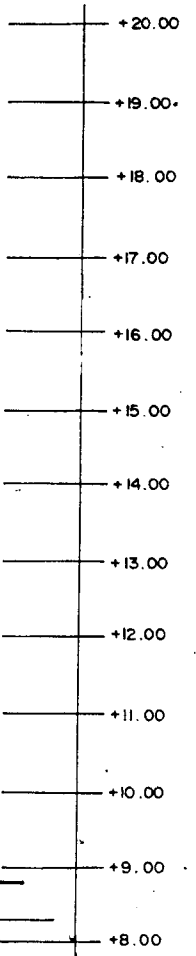
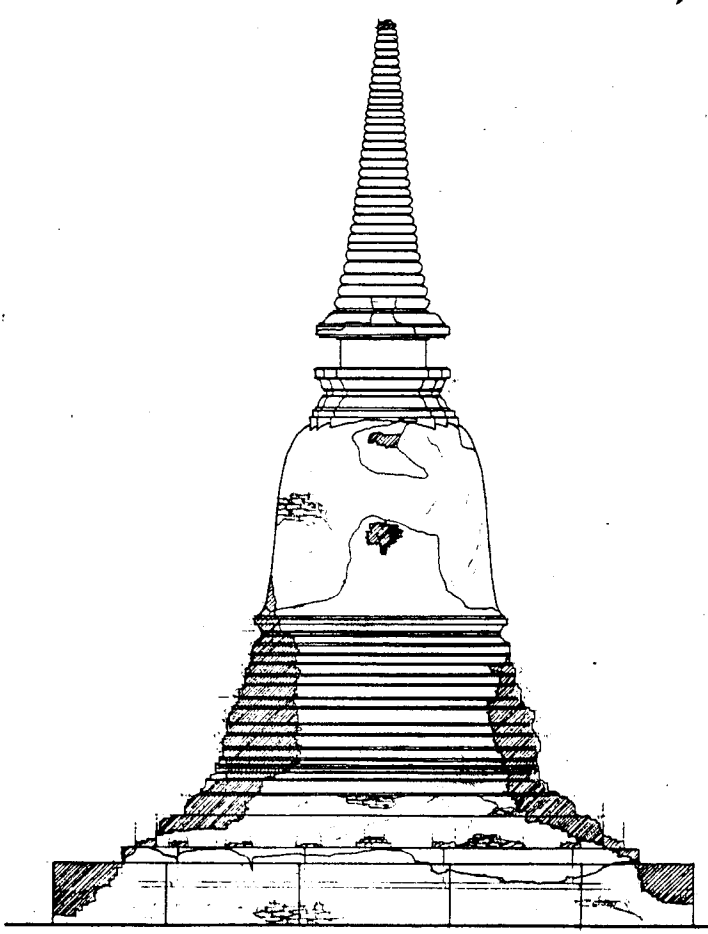
ผังรูปแบบ: วัดหน้าพระเมรุ
 ที่ตั้ง: ต. ท่าวาสุกรี อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา
 แลดู: ๒๕๖๖ หมายเลข ๒ (แบบบูรณะ/วิศวกรที่รูปแบบ)
 โครงการอนุรักษ์สิ่งปลูกสร้างและพัฒนา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน
 แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

กรมศิลปากร

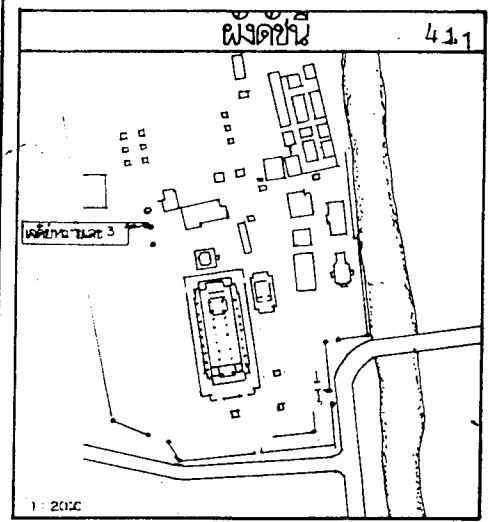

รูปด้านทิศตะวันออก

รูปด้านทิศตะวันตก

รายการ

	ส่วนที่คงสภาพอยู่
	ส่วนที่ทำการบูรณะ

ดำเนินการโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บูรณคดี

109/355 หมู่ ๓ บ้านอัมพนาถ ตำบลบ้านดง อ.อัมพบุรี จ.ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	นายสมชาย วัฒนาศ	
ช่างเขียนแบบ	วิรัชภัทร์, ภาพภูมิ	
ช่างศิลปกรรม		
นักวิทยาศาสตร์		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญด้านโบราณคดี	ดร.ประสงค์ เข็มอินทร์	
นักโบราณคดี	นายพิเชษฐ์ ศรีวัฒนสาร	

ตรวจ/วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม		
นายช่างเขียน		
นักวิทยาศาสตร์		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญ		

ถิ่นชอปป / อนุมัติ

ทพ. ฝ่ายวิชาการ		
ทพ. ฝ่ายช่างสถาปนิก		
ผอ. อบต. ป.ศ. พ.ศ. ๓		
ผอ. อบต. พศ		
อธิบดี		

รหัส	แบบทฤษฎี	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	12

ผังรูปแบบ: วัดหน้าพระเมรุ

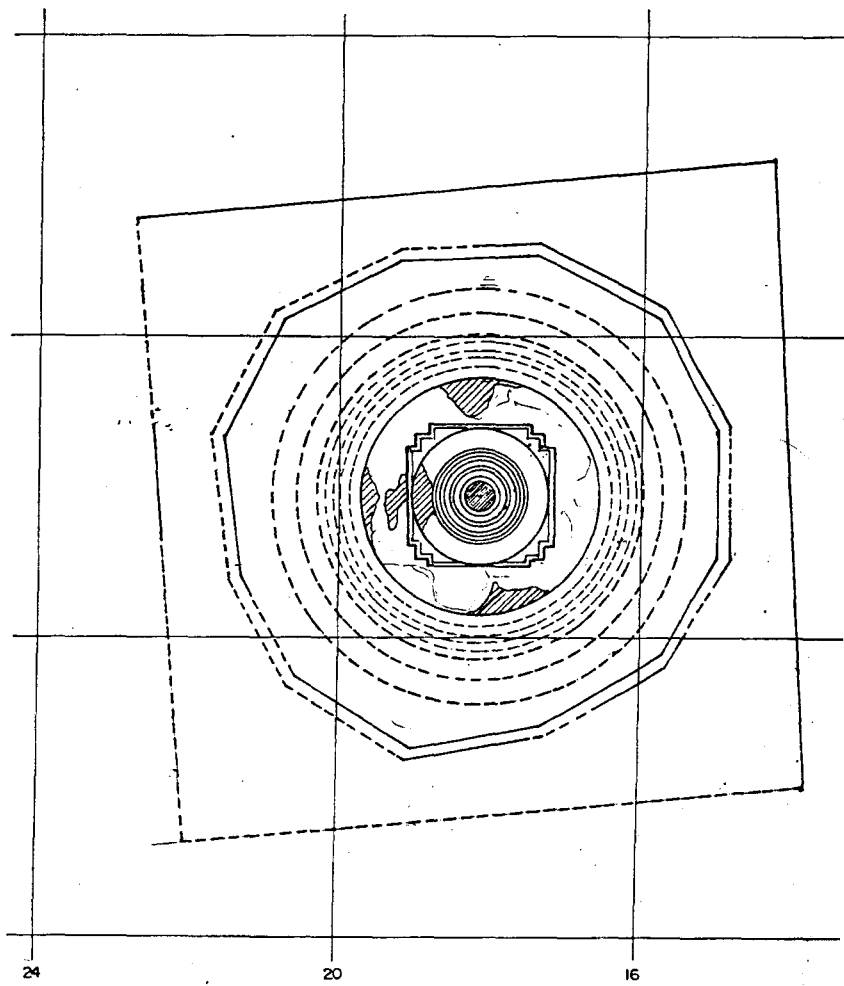
ที่ตั้ง: ต.อัมพบุรี อ.อัมพบุรี จ.ปทุมธานี

แสดง: **ผังรายละเอียด 3** (แบบบูรณะ / วิเคราะห์รูปแบบ)

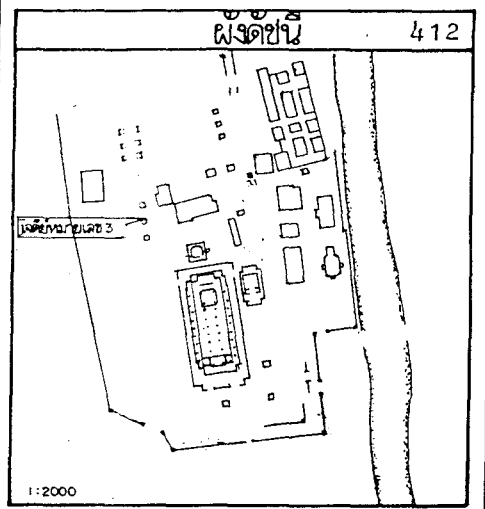
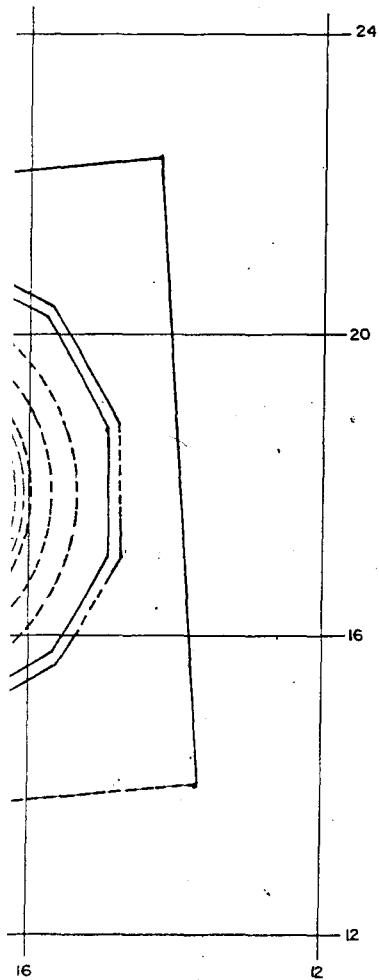
มาตราส่วน 1:50

โครงการอนุรักษ์และพัฒนาศรีอยุธยา
 นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
 สำนักอนุรักษ์และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ๓ พระนครศรีอยุธยา

กรมศิลปากร

แปลน
ขนาด 1:50

รายการ

ดำเนินการโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บูรพคดี

109/589 หมู่ ๖ บ้านอ้อยตุง อ.ลำทับ อ.ชัยบุรี จ.ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	นายสมชาย อธิชาติ	
ช่างเขียนแบบ	วิจิตรภร, ภาณุภูมิ	
ช่างศิลปกรรม		
นักวิชาการช่างศิลป์		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชี	รศ.ประจักษ์ เข็มทองรัตน์	
นักโบราณคดี	นายพิเชษฐ์ ศรีวัฒนสาร	

ตรวจ/วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม		
นายช่างโยธา		
นักวิชาการช่างศิลป์		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้เชี่ยวชาญ		

เจ้าหน้าที่/อนุมัติ

ทพ. ฝ่ายวิชาการ		
ทพ. ฝ่ายโบราณคดี		
ผอ. สน.บ.ค. พย. ๓		
ผอ. สน.ค. พย.		
อธิบดี		

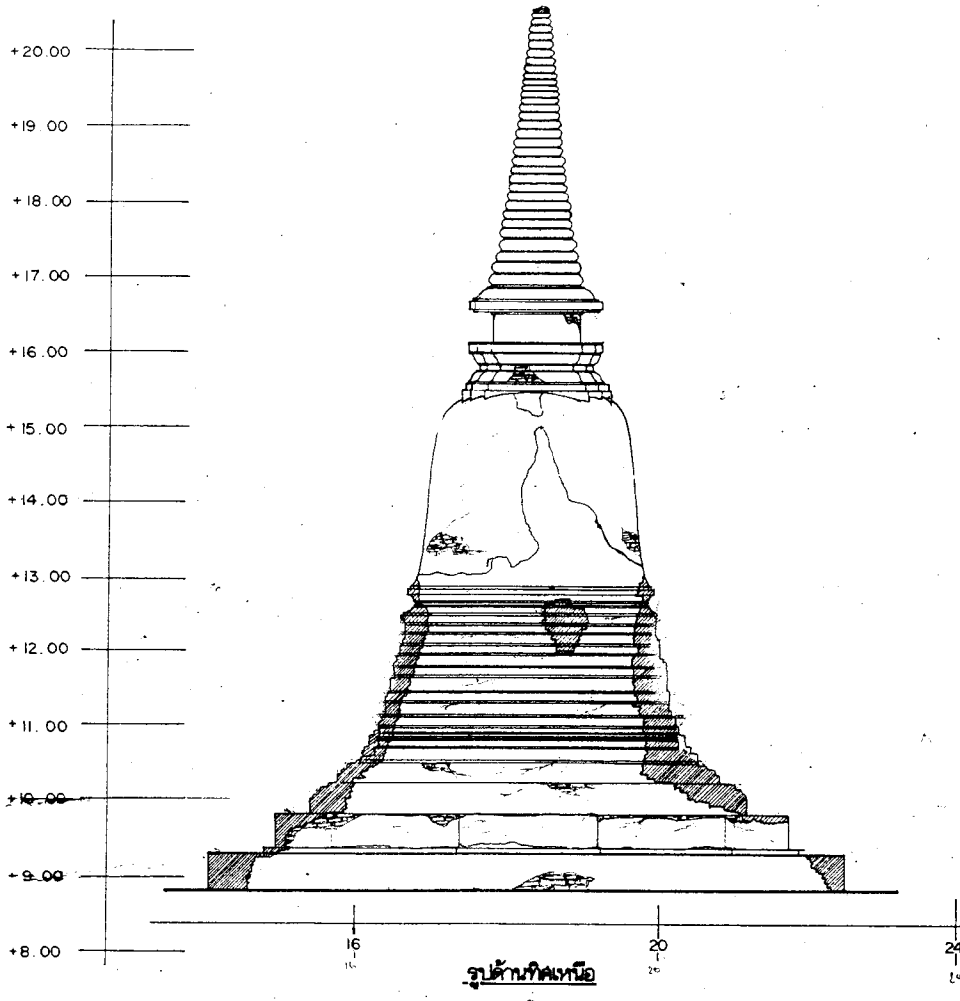
รหัส	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่

ผังรูปแบบ : วัดหน้าพระเมรุ
ที่ตั้ง : ต.ท่าหลวง อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

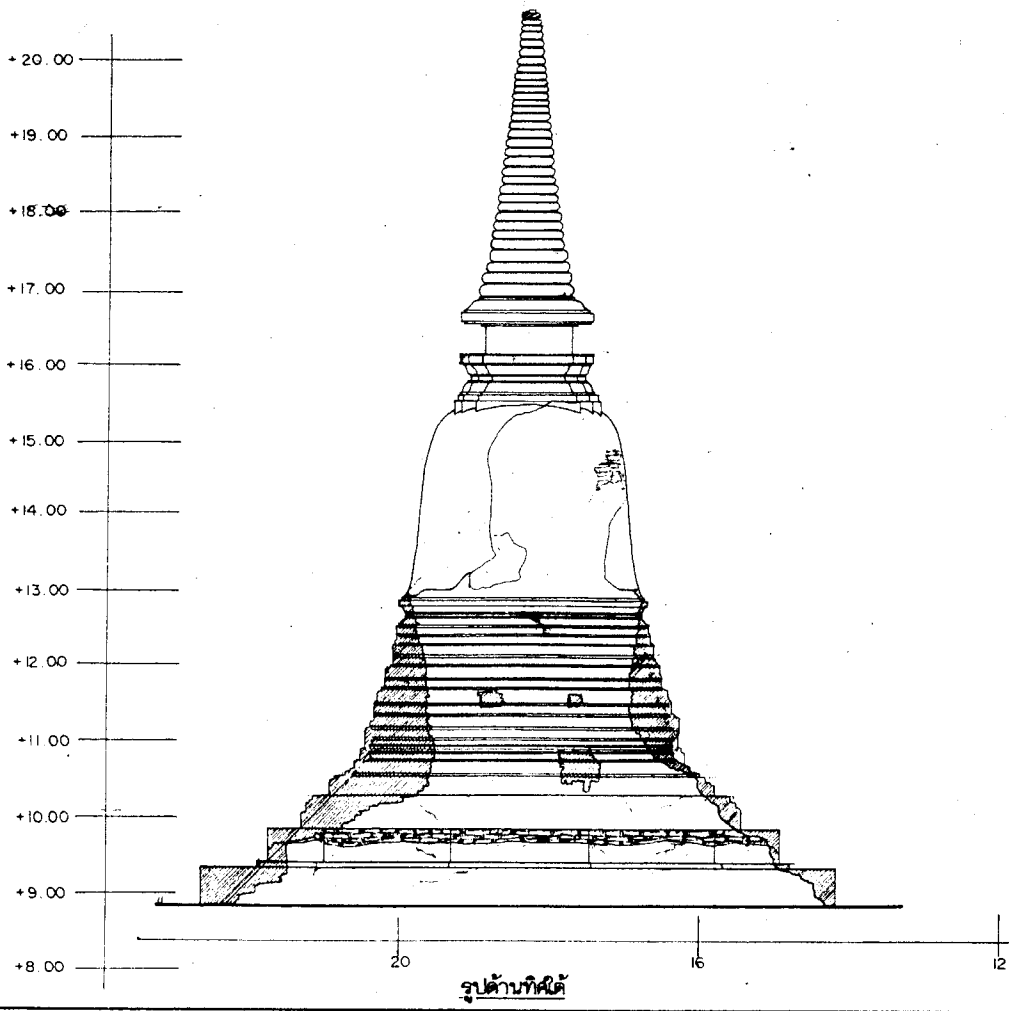
แสดง	แปลนเจ้าที่หมายเลข 3 (แบบรูปวงรี / วิเคราะห์รูปแบบ)	มาตราส่วน 1:50
------	---	----------------

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

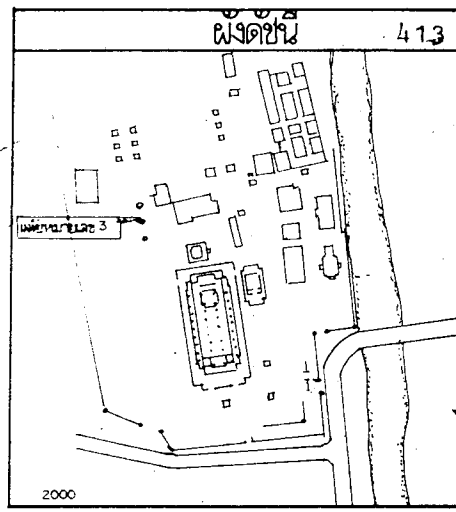
กรมศิลปากร

12

24

รายการ

	ส่วนที่คงสภาพอยู่
	ส่วนที่ทำการบูรณะ

ดำเนินงานโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคดี

๕๙/๕๘๙ หมู่ ๓ หมู่บ้านอินทพรุักษ์ ต.ลำน้ำทุต อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	นายสมชาย ภูมิศักดิ์	
ช่างเขียนแบบ	วิศิษฐ์ ภาณุภูมิ	
ช่างศิลปกรรม		
นักวิชาการช่างศิลป์		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้ประสานงานการอนุรักษ์	ดร.ประเวศ เข็มมอรัตน์	
นักโบราณคดี	นายพิทยะ ศรีวัฒนฉัตร	

ตรวจ/วิเคราะห์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม		
นายช่างเขียนแบบ		
นักวิชาการช่างศิลป์		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
วิศวกร		
ผู้ประสานงาน		

เห็นชอบ / อนุมัติ

ท. นายวิจิตร		
ท. นายประจักษ์		
ผอ. อบต. พะ ที่ ๓		
ผอ. อบต. พะ		
อธิบดี		

ลำดับ	แบบทนายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	12

ผังรูปแบบ: วัดหน้าพระเมรุ

ที่ตั้ง: ต.ท่าวาสุกรี อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

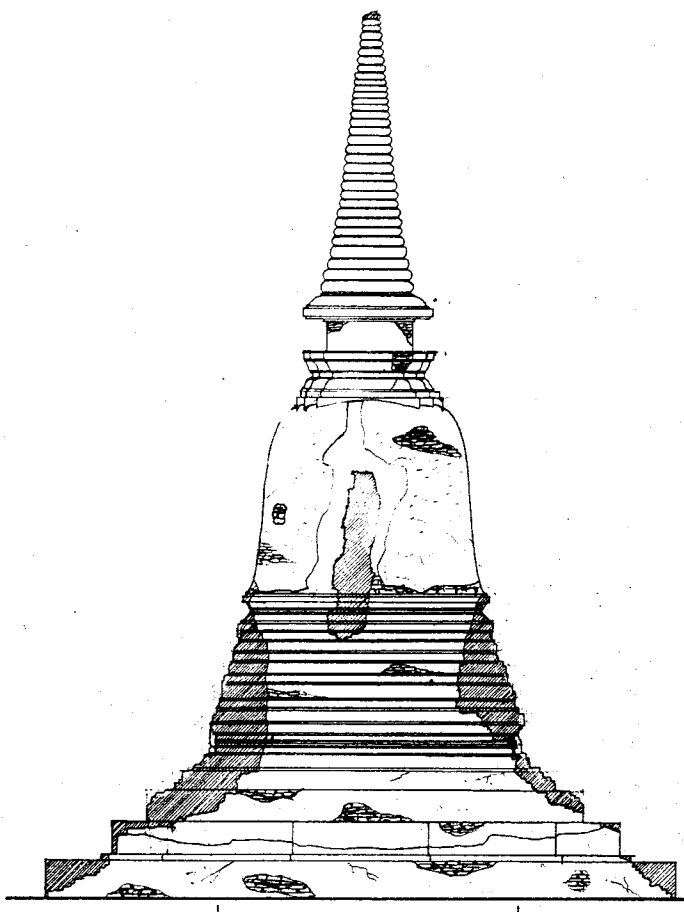
และ: **เจดีย์หมายเลข 3** (แบบบูรณะ / วิเคราะห์รูปแบบ)

มาตราส่วน 1:50

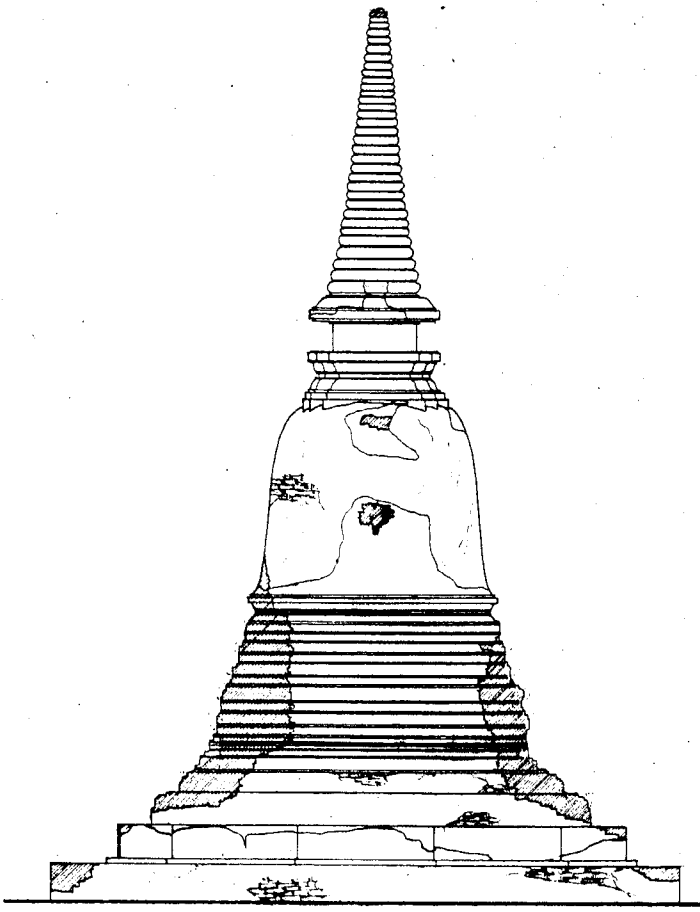
โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูปาม
นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

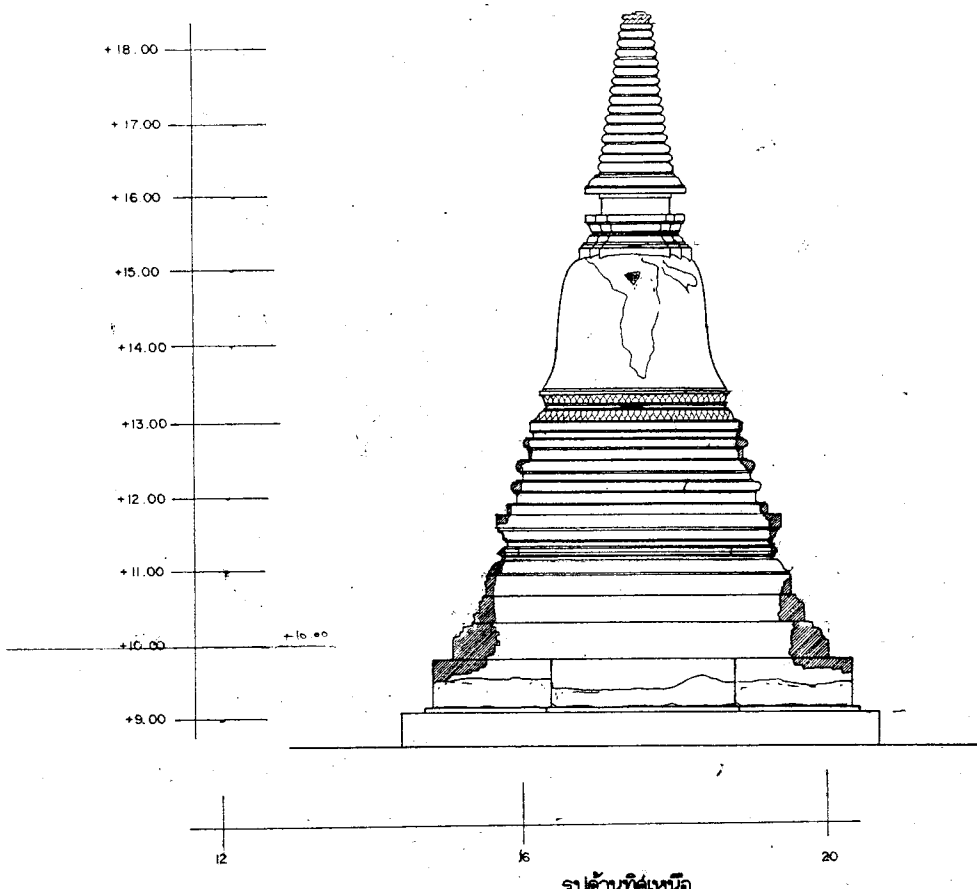
กรมศิลปากร

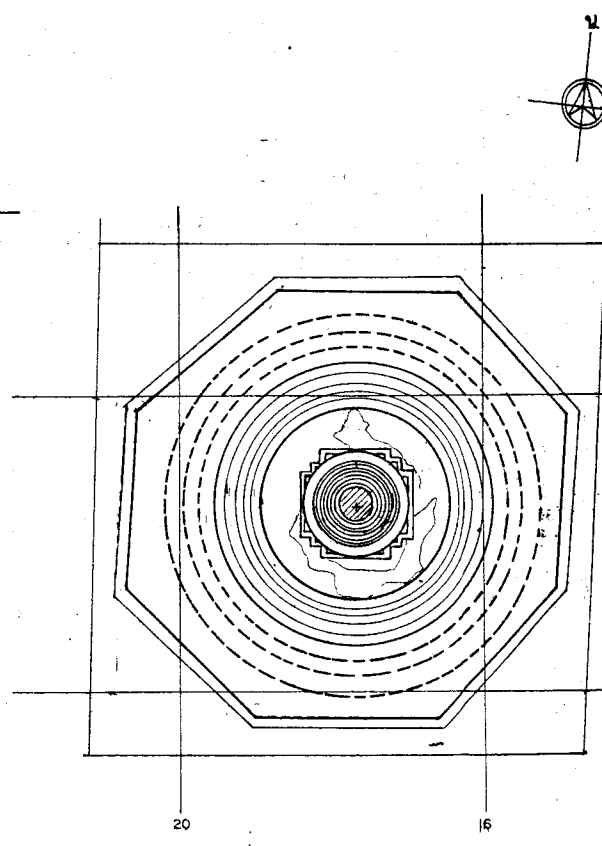
รูปฐานที่คดระวันออก

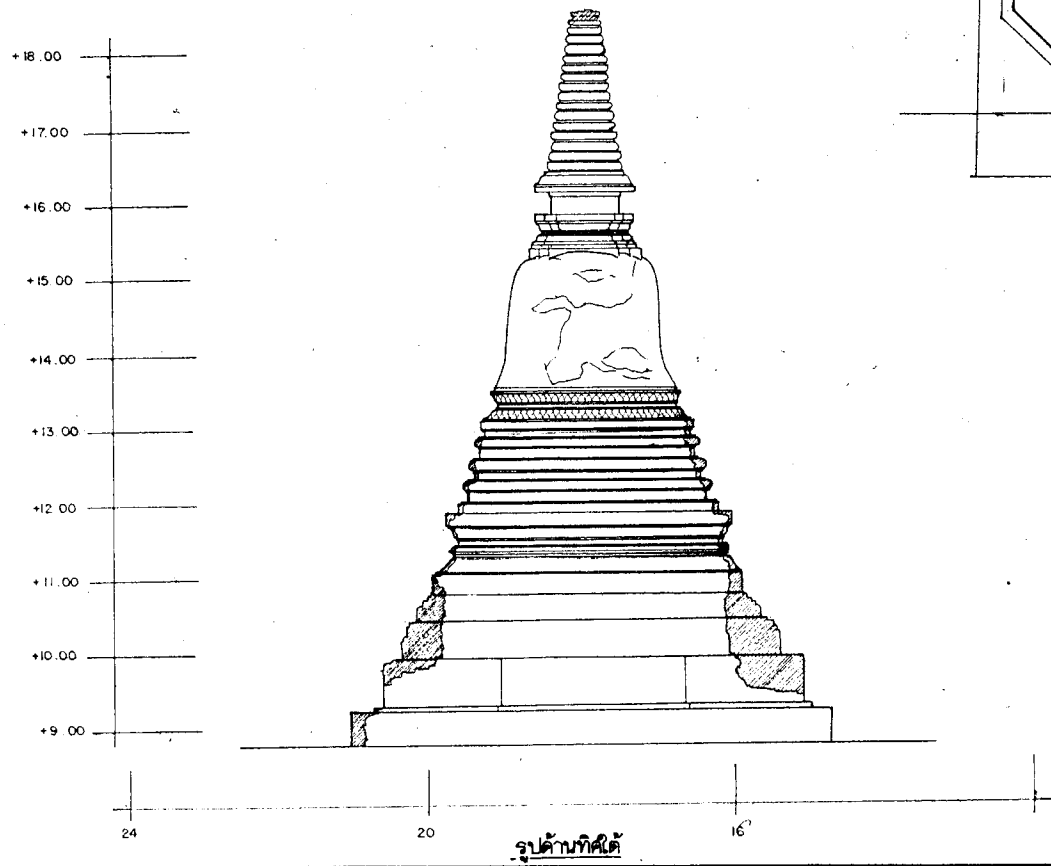
รูปฐานที่คดระวันคด

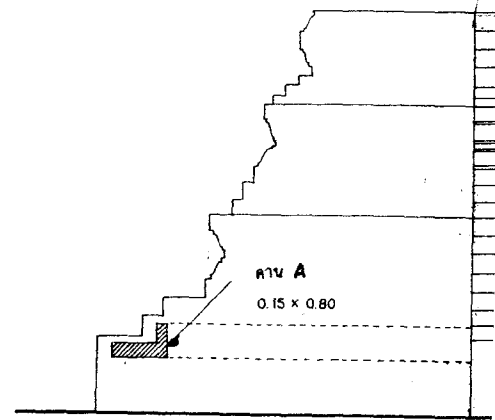
รูปด้านทิศเหนือ

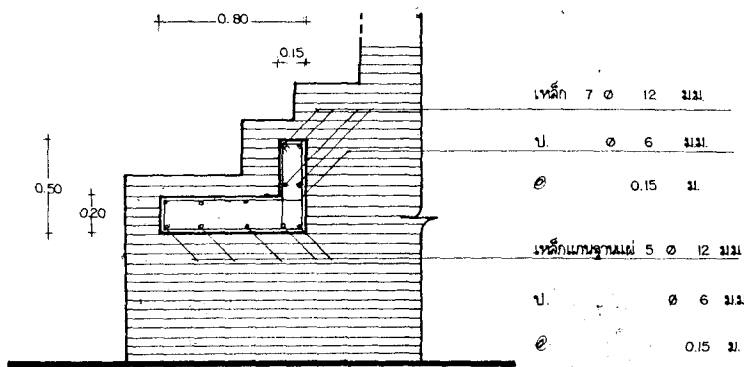
แปลน

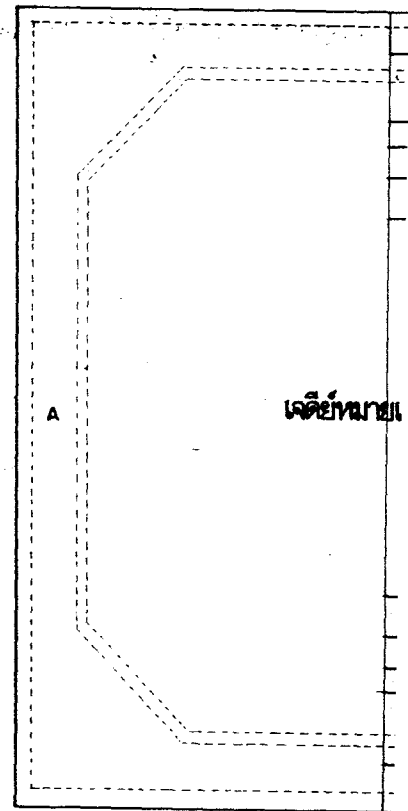
รูปด้านทิศใต้

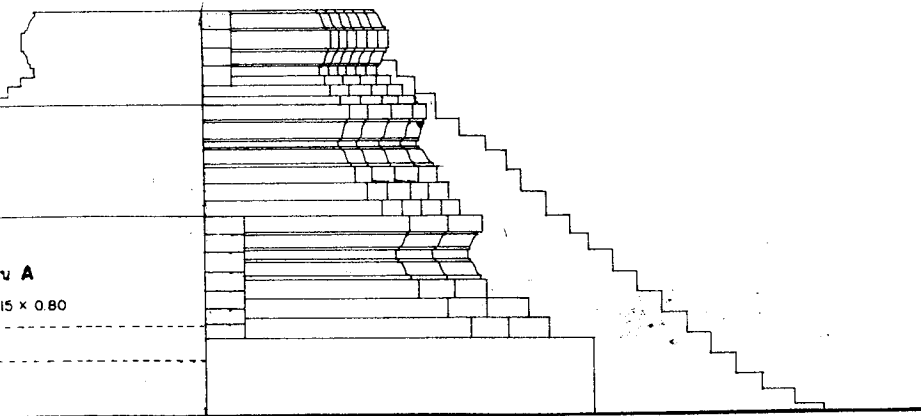
รูปด้าน

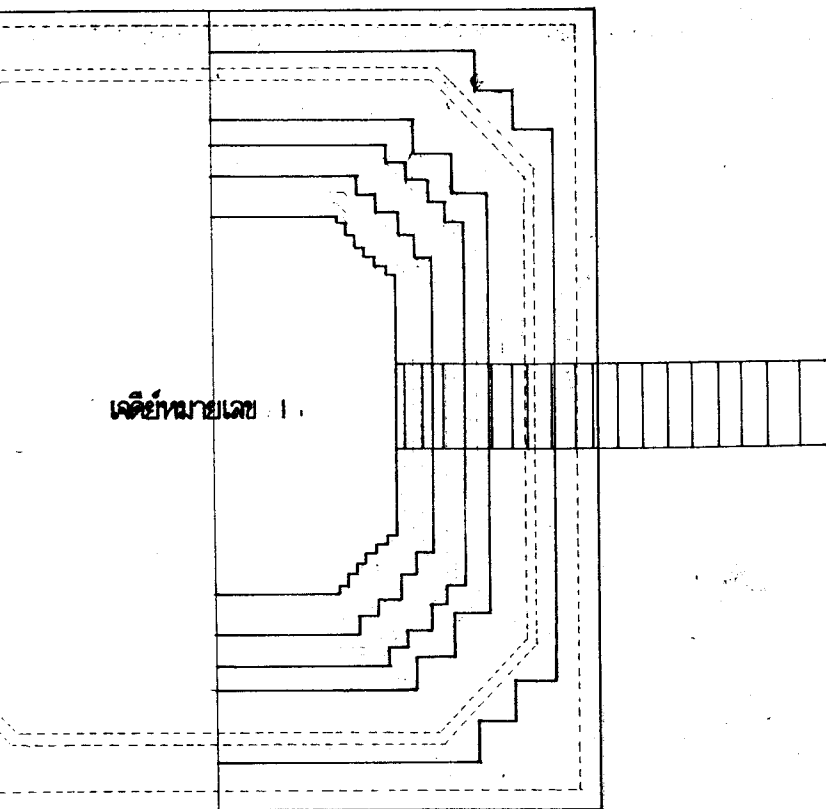
ขั้วหน้า A 1: 20

แปลน

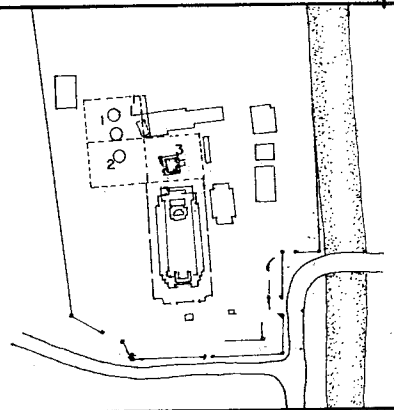
รูปด้าน 1: 50

แปลน 1: 50

ผังค้ำยัน

415

รายการ

ดำเนินการโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคติ
109/588 หมู่ 1 หมู่บ้านธัญพฤกษ์ ต.ลำลูกกา อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	ฉิมพันธ์ อุซพัทธิ	
ช่างเขียนแบบ	ฉิมพันธ์ อุซพัทธิ	
ช่างศิลปกรรม		
นักวิชาการช่างศิลป์		
สถาปนิก		
วิศวกร	จุมภฏ ตร์ฉัตร	
ผู้เชี่ยวชาญการอนุรักษ์	จ.ก. ประสงค์ เอี่ยมธนาภักดิ์	
นักโบราณคดี	พิทยะ ศรีวัฒนสาร	

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม		
นายช่างโยธา		
นักวิชาการช่างศิลป์		
นักโบราณคดี		
สถาปนิก		
ผู้เชี่ยวชาญ		

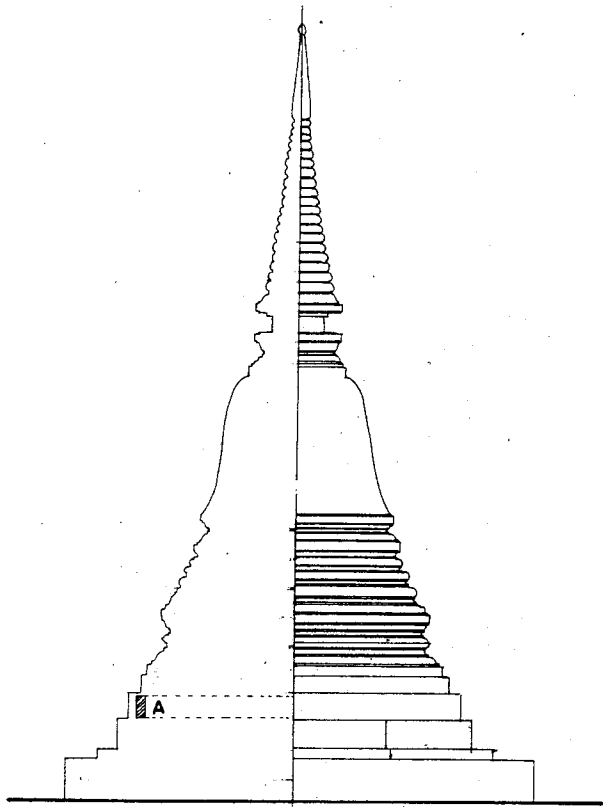
เห็นชอบ / อนุมัติ

ทน. ฝ่ายวิชาการ		
ทน. ฝ่ายโบราณสถาน		
ผอ. ดนง. บค. พช. ที่ ๓		
ผอ. ดาบค. พช.		
อธิบดี		

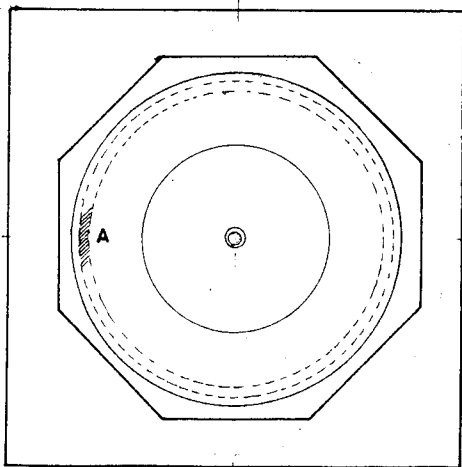
รหัส	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	17

ผังรูปแบบ วัดหน้าพระเมรุ
ที่ตั้ง ต. ท่าลาด อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

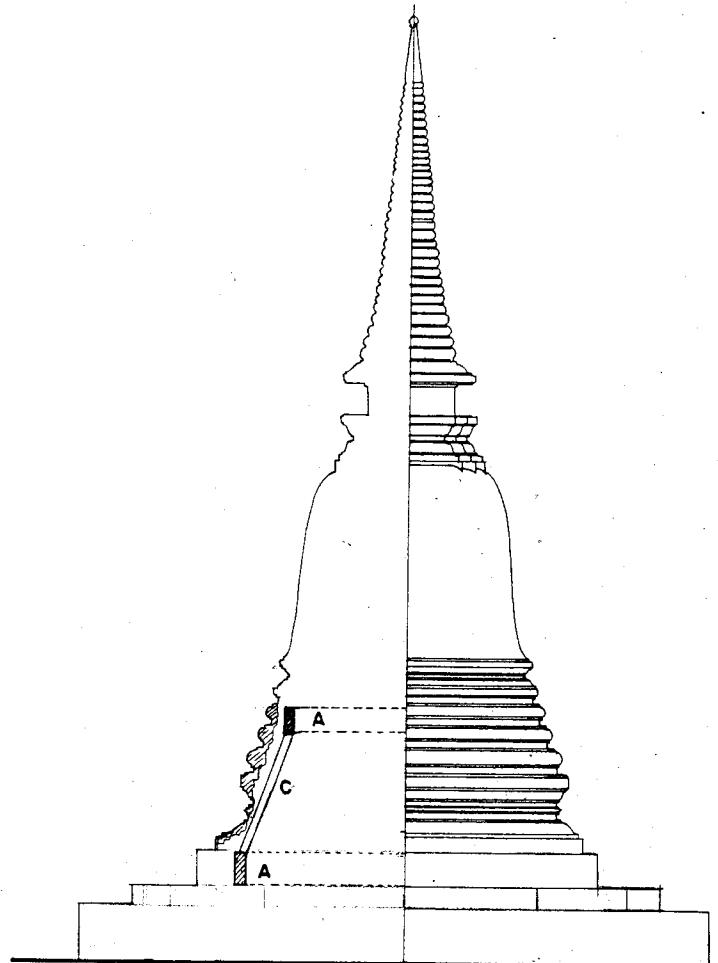
แสดง	เจดีย์หมายเลข 1 แบบแสดงเสริมโครงสร้าง	มาตรฐาน
โครงการอนุรักษ์และพัฒนา นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา		
กรมศิลปากร		

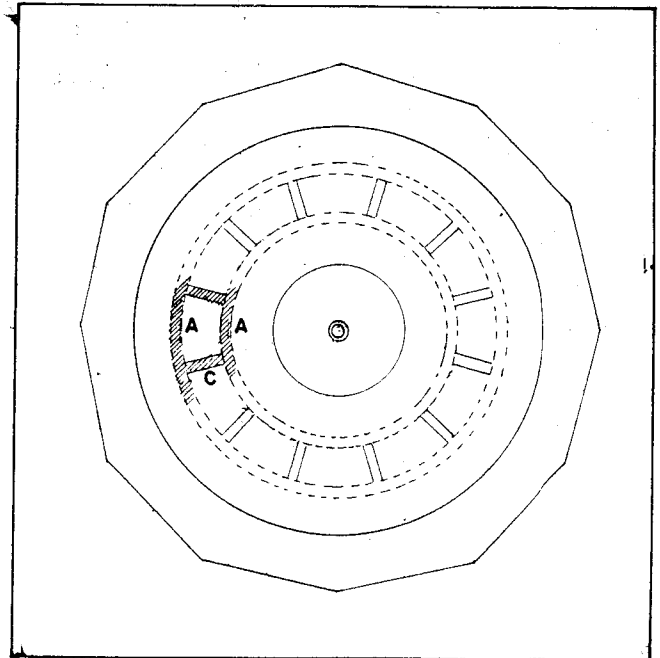
รูปด้านตัด 1: 50
เจดีย์หมายเลข 2

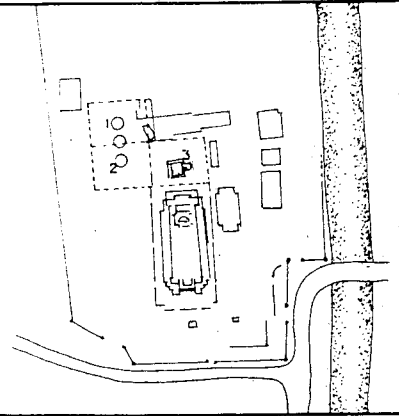
แปลน 1: 50

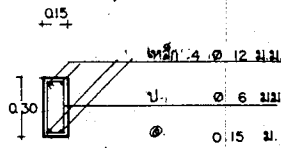
รูปด้านตัดเจดีย์หมายเลข 3 1: 50

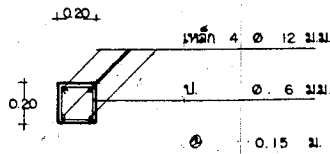
แปลน 1: 50

รายการ

ขยคชย A 1: 20

ขยคชย C 1: 20

ดำเนินการโดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรพคตี
105/589 หมู่ 1 หมู่บ้านอินทผลัม ๓ ตำบลกุด ๑ อัญบุรี จ. ปทุมธานี

ช่างสำรวจ	ฉิมพันธ์ สุขพัตย์
ช่างเขียนแบบ	ฉิมพันธ์ สุขพัตย์
ช่างควบคุม	
นักวิชาการช่างศิลป์	
สถาปนิก	
วิศวกร	จุมภฏ ศรีฉัตร
ผู้เชี่ยวชาญการอนุรักษ์	จ.ศ. ประสงค์ เมฆอนันต์
นักโบราณคดี	นิทระ ศรีวัฒนสาร

ตรวจ / วิจารณ์รูปแบบ

นายช่างศิลปกรรม	
นายช่างโยธา	
นักวิชาการช่างศิลป์	
นักโบราณคดี	
สถาปนิก	
ผู้เชี่ยวชาญ	

เห็นชอบ / อนุมัติ

ทพ. ช่างวิชาการ	
ทพ. ช่างโบราณสถาน	
ผอ. รนง. บค. พช. ที่ ๓	
ผอ. รนง. บค. พช.	
อธิบดี	

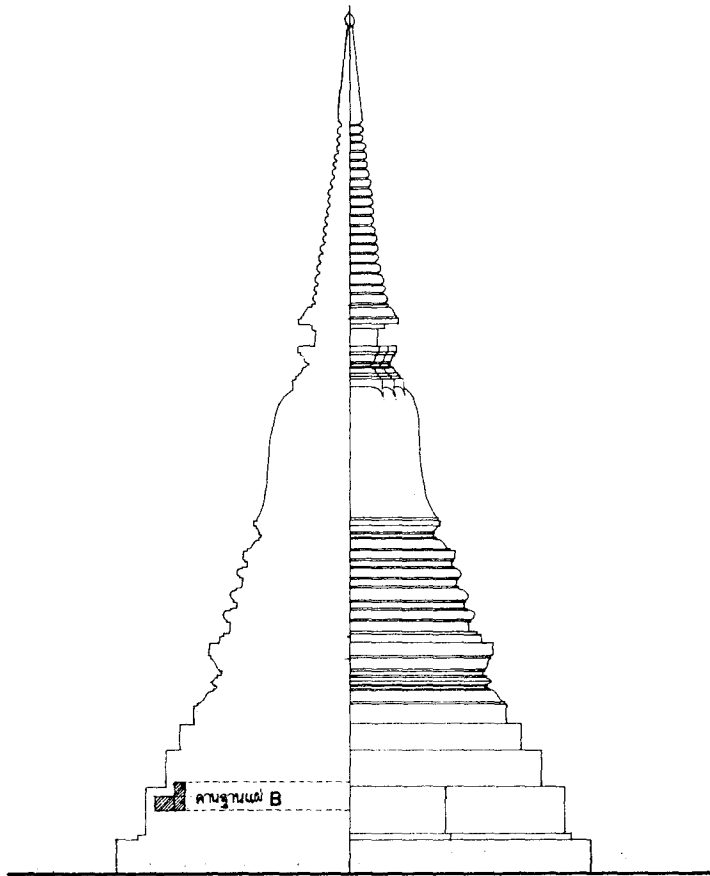
วันที่	แบบหมายเลข	จำนวนแผ่น	แผ่นที่
		19	18

ผังรูปแบบ เจดีย์วัดหน้าพระเมรุ
ที่ตั้ง ๓ ตำบลกุด ๑ พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา

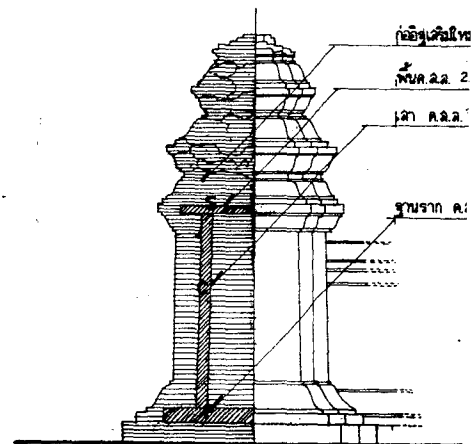
แดง	ตำแหน่งการไว้โครงสร้าง เจดีย์หมายเลข 2, 3	มาตราส่วน 1: 50
-----	--	-----------------

โครงการอนุรักษ์และพัฒนา
มรดกประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

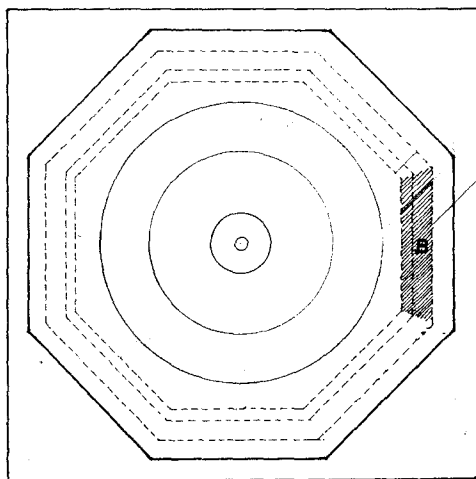
กรมศิลปากร

รูปด้านตัดเจดีย์หมายเลข 4
 มาตรการ 1: 50

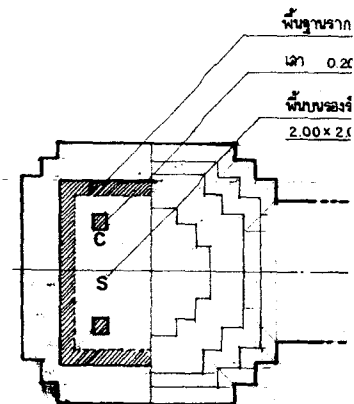

รูปด้านตัดหัวเม็ด
 มาตรการ 1: 50

ค. B ฐาน 0.15 x 0.40

แปลน 1: 50

แปลน 1: 50

